

Spis treści

PARLAMENT EUROPEJSKI

SESJA 2021–2022

Posiedzenia z 24 i 25 marca 2021 r.

TEKSTY PRZYJĘTE

I *Rezolucje, zalecenia i opinie*

REZOLUCJE

Parlament Europejski

Czwartek, 25 marzec 2021

2021/C 494/01	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie kształtowania polityki edukacji cyfrowej (2020/2135(INI))	2
2021/C 494/02	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wpływu odpadów morskich na rybołówstwo (2019/2160(INI))	14
2021/C 494/03	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie polityki spójności i regionalnych strategii środowiskowych w walce ze zmianą klimatu (2020/2074(INI))	26
2021/C 494/04	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych (2020/2217(INI))	37
2021/C 494/05	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy 2009/81/WE w sprawie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa oraz dyrektywy 2009/43/WE w sprawie transferów produktów związanych z obronnością (2019/2204(INI))	54
2021/C 494/06	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 – mechanizm warunkowości w zakresie praworządności (2021/2582(RSP))	61

2021/C 494/07	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wdrażania dyrektyw w sprawie jakości powietrza: dyrektywa 2004/107/WE i dyrektywa 2008/50/WE (2020/2091(INI)) .	64
2021/C 494/08	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie nowej strategii UE–Afryka – partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (2020/2041(INI))	80
2021/C 494/09	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie opracowania strategii UE na rzecz zrównoważonej turystyki (2020/2038(INI))	106
2021/C 494/10	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wzmocnienia międzynarodowej roli euro (2020/2037(INI))	118
2021/C 494/11	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdania Komisji z oceny wdrożenia ogólnego rozporządzenia o ochronie danych po dwóch latach jego stosowania (2020/2717(RSP))	129
2021/C 494/12	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Albanii za lata 2019–2020 (2019/2170(INI))	139
2021/C 494/13	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Kosowa za lata 2019–2020 (2019/2172(INI))	149
2021/C 494/14	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego Macedonii Północnej za lata 2019–2020 (2019/2174(INI))	161
2021/C 494/15	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Serbii za lata 2019–2020 (2019/2175(INI))	172

II *Komunikaty*

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Parlament Europejski

Czwartek, 25 marzec 2021

2021/C 494/16	Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku o uchylenie immunitetu Lívii Járóki (2020/2198(IMM))	186
2021/C 494/17	Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku o uchylenie immunitetu Jeana-François Jalkha (2020/2110(IMM))	188

III *Akty przygotowawcze*

Parlament Europejski

Czwartek, 25 marzec 2021

2021/C 494/18	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady ustanawiającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 608/2014 (10045/2020 – C9-0024/2021 – 2018/0132(APP))	191
---------------	---	-----

2021/C 494/19	<p>Decyzja Parlamentu Europejskiego w sprawie niewyrażania sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego Komisji z dnia 19 lutego 2021 r. zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) nr 640/2014 w odniesieniu do przepisów dotyczących niezgodności związanych z systemem identyfikacji i rejestracji bydła, owiec i kóz oraz dotyczących obliczania poziomu kar administracyjnych w odniesieniu do zwierząt zgłoszonych w ramach systemów pomocy lub środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą (C(2021)00993 – 2021/2566(DEA))</p>	193
2021/C 494/20	<p>P9_TA(2021)0099</p> <p>Ogólne ramy dla sekurytyzacji oraz szczególne ramy dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy po pandemii COVID-19 ***I</p> <p>Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/2402 w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy po pandemii COVID-19 (COM(2020)0282 – C9-0207/2020 – 2020/0151(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2020)0151</p> <p>Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 25 marca 2021 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/2402 w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy po kryzysie związanym z COVID-19</p>	195
2021/C 494/21	<p>P9_TA(2021)0100</p> <p>Zmiana rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do dostosowań ram sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 ***I</p> <p>Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do dostosowań ram sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w odpowiedzi na pandemię COVID-19 (COM(2020)0283 – C9-0208/2020 – 2020/0156(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2020)0156</p> <p>Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 25 marca 2021 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do dostosowań ram sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19</p>	196
2021/C 494/22	<p>P9_TA(2021)0101</p> <p>Kontrola wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania ***I</p> <p>Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijny system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa, pomocy technicznej i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania (wersja przekształcona) (COM(2016)0616 – C8-0393/2016 – 2016/0295(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2016)0295</p> <p>Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 25 marca 2021 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... ustanawiającego unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania (wersja przekształcona)</p>	197
2021/C 494/23	<p>Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie obliczania zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi, metod i procedury udostępniania tych zasobów własnych, środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych oraz niektórych aspektów zasobów własnych opartych na dochodzie narodowym brutto (13142/2020 – C9-0018/2021 – 2018/0131(NLE))</p>	200

2021/C 494/24	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89 w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej (12771/2020 – C9-0364/2020 – 2018/0133(NLE))	204
2021/C 494/25	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2022, sekcja III – Komisja (2020/2265(BUI))	207

Skróty i symbole

- * Procedura konsultacji
- *** Procedura zgody
- ***I Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie
- ***II Zwykła procedura ustawodawcza: drugie czytanie
- ***III Zwykła procedura ustawodawcza: trzecie czytanie

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu)

Poprawki Parlamentu:

Nowe fragmenty tekstu zaznacza się **wytłuszczonym drukiem i kursywą**. Fragmenty tekstu, które zostały skreślane, zaznacza się za pomocą symbolu **■** lub przekreśla. Zmianę brzmienia zaznacza się przez wyróżnienie nowego tekstu **wytłuszczonym drukiem i kursywą** i usunięcie lub przekreślenie zastąpionego tekstu.

PARLAMENT EUROPEJSKI

SESJA 2021–2022

Posiedzenia z 24 i 25 marca 2021 r.

TEKSTY PRZYJĘTE

Czwartek, 25 marzec 2021

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2021)0095

Kształtowanie polityki edukacji cyfrowej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie kształtowania polityki edukacji cyfrowej (2020/2135(INI))

(2021/C 494/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 14,
- uwzględniając art. 2 Protokołu dodatkowego do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przyjętej przez Radę Europy, dotyczący prawa do nauki,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE ⁽¹⁾,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Kultury i Edukacji z dnia 22 września 2020 r. w sprawie przyszłości edukacji europejskiej w kontekście COVID-19,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie edukacji w erze cyfrowej: wyzwania, szanse i wnioski dotyczące kształtowania polityki UE ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie modernizacji edukacji w UE ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 września 2017 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności ⁽⁵⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy ⁽⁶⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie europejskich nauczycieli i trenerów przyszłości ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽³⁾ Dz.U. C 388 z 13.11.2020, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 8.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 135.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 202 I z 16.6.2020, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 193 z 9.6.2020, s. 11.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie kluczowej roli polityk uczenia się przez całe życie we wzmacnianiu społeczeństw z myślą o technologicznej i ekologicznej transformacji wspierającej trwałą i włączającą wzrost ⁽⁸⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie ⁽⁹⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 30 maja 2016 r. w sprawie rozwijania – poprzez kształcenie i szkolenie – umiejętności korzystania z mediów i umiejętności krytycznego myślenia ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych ⁽¹²⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie roli wczesnej edukacji i kształcenia podstawowego w stymulowaniu kreatywności, innowacyjności i kompetencji cyfrowych ⁽¹³⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 września 2020 r. pt. „Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027. Nowe podejście do kształcenia i szkolenia w epoce cyfrowej” (COM(2020)0624) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2020)0209),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 września 2020 r. w sprawie urzeczywistnienia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. (COM(2020)0625),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 lipca 2020 r. pt. „Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności” (COM(2020)0274),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawie Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej (COM(2018)0022),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 listopada 2017 r. pt. „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze” (COM(2017)0673),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 maja 2017 r. pt. „Rozwój szkół i doskonały poziom nauczania warunkiem dobrego startu życiowego” (COM(2017)0248),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 grudnia 2016 r. pt. „Poprawa i Modernizacja Edukacji” (COM(2016)0941),
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) pt. „Education responses to COVID-19: an implementation strategy toolkit” [Reagowanie na sytuację związaną z pandemią COVID-19 w obszarze edukacji: zestaw narzędzi dotyczący strategii wdrażania],
- uwzględniając sprawozdanie OECD pt. „OECD Skills Outlook 2019: Thriving in a Digital World” [Przegląd umiejętności OECD 2019: Rozwój w cyfrowym świecie],
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) pt. „Skills for a connected world” [Umiejętności, które łączą świat],
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego z dnia 4 czerwca 2020 r. pt. „Digital gap during COVID-19 for VET learners at risk in Europe” [Przepaść cyfrowa podczas pandemii COVID-19 wśród narażonych na ryzyko osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w Europie],
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,

⁽⁸⁾ Dz.U. C 389 z 18.11.2019, s. 12.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 212 z 14.6.2016, s. 5.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 172 z 27.5.2015, s. 17.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
 - uwzględniając stanowisko w formie poprawek przedstawione przez Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji (A9-0042/2021),
- A. mając na uwadze, że włączająca, sprawiedliwa i właściwie finansowana edukacja o wysokiej jakości jest kluczową siłą napędową transformacji ekologicznej i cyfrowej; mając na uwadze, że edukacja stanowi inwestycję w naszą wspólną przyszłość, gdyż przyczynia się do spójności społecznej, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i zatrudnienia, a tym samym do sprawiedliwego społeczeństwa; mając na uwadze, że edukacja jest zasadniczym instrumentem rozwoju indywidualnego i samorealizacji oraz skutkuje zwiększonym udziałem w życiu demokratycznym;
- B. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn stanowi jedną z podstawowych wartości UE i jest zapisana w art. 8 i 19 TFUE;
- C. mając na uwadze, że technologie cyfrowe odgrywają rolę w kształtowaniu społeczeństwa i powodują, że podstawowe umiejętności cyfrowe i alfabetyzm cyfrowy stają się obecnie niezbędne dla wszystkich obywateli;
- D. mając na uwadze, że pierwsza zasada Europejskiego filaru praw socjalnych uwidocznia znaczenie utrzymania i nabywania umiejętności dla zapewnienia „równych szans i dostępu do zatrudnienia”, i stanowi, że „każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy”;
- E. mając na uwadze, że opanowanie podstawowych umiejętności przekrojowych, takich jak umiejętność rozumowania matematycznego, myślenie krytyczne i umiejętności komunikacji społecznej, jest podstawowym warunkiem nabycia umiejętności i kompetencji cyfrowych; jednocześnie mając na uwadze, że w przyszłości zwiększy się zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe, np. w zakresie kodowania, logistyki lub robotyki, co wpłynie nie tylko na kształcenie w dziedzinie IT, lecz także na całokształt programów nauczania; mając na uwadze, że ramy kompetencji cyfrowych dla obywateli kładą nacisk na znaczenie umiejętności miękkich – w tym komunikacji, współpracy i tworzenia treści – których często uczą się na studiach humanistycznych i artystycznych oraz studiach w dziedzinie nauk społecznych; mając na uwadze, że interdyscyplinarne podejście do studiowania nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (STEAM) może prowadzić do lepszego opracowywania rozwiązań cyfrowych bardziej ukierunkowanych na człowieka;
- F. mając na uwadze, że podstawowa edukacja w dziedzinach takich, jak cyberhigiena, bezpieczeństwo cybernetyczne, ochrona danych i umiejętność korzystania z mediów, musi być dostosowana do wieku i poziomu rozwoju osób uczących się, tak by dzięki temu mogły one krytycznie przyswajać wiedzę, stawać się aktywnymi obywatelami i użytkownikami internetu, współtworzyć demokratyczne społeczeństwo cyfrowe, podejmować świadome decyzje oraz zdawać sobie sprawę z zagrożeń związanych z internetem – takich jak dezinformacja, nękanie i naruszenia danych osobowych w internecie – oraz umieć się im przeciwstawiać; mając na uwadze, że programy nauczania w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego powinny być wprowadzane do programów nauczania;
- G. mając na uwadze, że transformacja cyfrowa kształtuje rynek pracy, przy czym według szacunków Komisji ⁽¹⁵⁾ oczekuje się, że w przyszłości w wielu kategoriach zawodowych aż 90 % miejsc pracy będzie wymagać jakiejś formy umiejętności cyfrowych, a 65 % dzieci rozpoczynających obecnie naukę w szkole podstawowej będzie pracować w zawodach, które jeszcze nie istnieją; mając na uwadze, że zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe jest wysokie, co prawdopodobnie spowoduje silniejszy nacisk na dziedziny STEAM;
- H. mając na uwadze, że należy w pełni przeanalizować, jak nowe technologie, takie jak robotyka i sztuczna inteligencja (AI), wpływają na potrzeby w zakresie zatrudnienia; mając na uwadze, że jest już oczywiste, że umiejętności cyfrowe szybko stają się potrzebne wszędzie, nawet w zawodach, które wcześniej nie miały nic lub prawie nic wspólnego z technologiami cyfrowymi, w tym w pracy fizycznej; mając na uwadze, że pracownicy muszą przekwalifikowywać się i podnosić kwalifikacje, aby dostosować się do zmieniających się potrzeb i realiów coraz bardziej zdigitalizowanego rynku pracy; mając na uwadze, że przejście na telepracę w wyniku COVID-19 wiąże się z nowymi umiejętnościami

⁽¹⁵⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7a51fb41-92ad-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>,
<https://futureskills.pearson.com/research/assets/pdfs/technical-report.pdf>

Czwartek, 25 marzec 2021

cyfrowymi, sposobami komunikacji i innymi wyzwaniami; mając na uwadze, że pracodawcy powinni zapewnić pracownikom szkolenia z kompetencji cyfrowych oraz sprzęt cyfrowy, zwracając należytą uwagę na szczególne potrzeby, na przykład tworząc racjonalne udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością; mając na uwadze, że sektor kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) odgrywa zasadniczą rolę w wyposażaniu przyszłych pracowników w umiejętności i kwalifikacje potrzebne im na zmieniającym się rynku pracy;

- I. mając na uwadze, że 42 % Europejczyków nie ma nawet podstawowych umiejętności cyfrowych⁽¹⁶⁾, przy czym występują znaczne różnice w poszczególnych państwach członkowskich i między nimi, a także ze względu na status społeczno-ekonomiczny, wiek, płeć, dochody, poziom wykształcenia i zatrudnienie; mając na uwadze, że jedynie 35 % osób w wieku 55–74 lat posiada podstawowe umiejętności cyfrowe, natomiast wśród osób w wieku 16–24 lat odsetek ten wynosi 82 %⁽¹⁷⁾, w związku z czym osoby starsze są bardziej narażone na wykluczenie cyfrowe; mając na uwadze, że celem programu na rzecz umiejętności jest zapewnienie, aby 70 % osób w wieku 16–74 lat zdobyło podstawowe umiejętności cyfrowe do 2025 r., co stanowi wzrost średnio o 2 punkty procentowe rocznie, podczas gdy w latach 2015–2019 roczny wzrost wynosił 0,75 punktu procentowego; mając na uwadze, że osoby uczące się nigdy nie uzyskują równych możliwości zdobycia umiejętności cyfrowych przy tak dużych różnicach na poziomie umiejętności podstawowych;
- J. mając na uwadze, że utrzymują się nierówności w dostępie do infrastruktury cyfrowej i urządzeń cyfrowych – obszary wiejskie i oddalone oraz ubogie obszary miejskie często cierpią z powodu słabej łączności, a gospodarstwa domowe o niższych dochodach często nie mają dostępu do komputerów; mając na uwadze, że 10 % gospodarstw domowych na obszarach wiejskich UE nie ma dostępu do internetu stacjonarnego, a kolejne 41 % do internetu szerokopasmowego;
- K. mając na uwadze, że różnica wskaźników umiejętności cyfrowych kobiet i mężczyzn wynosi 11 %⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że dane Eurostatu pokazują, że tylko co trzeci absolwent nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) to kobieta, chociaż kobiety stanowią 54 % studentów uczelni wyższych; mając na uwadze, że w szkole podstawowej chłopcy i dziewczęta nie różnią się nastawieniem do przedmiotów STEM, jednak wśród dziewcząt zainteresowanie tymi przedmiotami wydaje się słabnąć od 15 roku życia; mając na uwadze, że mniej niż trzy procent nastoletnich dziewcząt wyraża zainteresowanie pracą w branży ICT;
- L. mając na uwadze, że zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn w kształceniu i szkoleniu przekłada się na pracę zawodową – kobiety zajmują tylko 17 % miejsc pracy w sektorze ICT, a odsetek mężczyzn pracujących w zawodach cyfrowych jest 3,1-krotnie wyższy niż w przypadku kobiet⁽¹⁹⁾, przy czym zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn jest szczególnie widoczne w sektorze AI, w którym kobiety stanowią jedynie 22 % specjalistów w skali światowej; mając na uwadze, że takie zróżnicowanie wpływa na szanse kobiet na pracę w przyszłościowych sektorach oferujących wysokie wynagrodzenia, a zarazem ogranicza różnorodność w sektorze cyfrowym, na przykład w odniesieniu do projektowania technologii;
- M. mając na uwadze, że ważne jest, by zrozumieć czynniki wpływające na wybory dziewcząt i kobiet dotyczące kształcenia i kariery zawodowej, do których to czynników należą uprzedzenia ze względu na płeć, oraz motywować kobiety i dziewczęta do studiów i kariery zawodowej w dziedzinach STEM i ICT; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest dalsze opracowywanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego;
- N. mając na uwadze, że technologie cyfrowe oferują nauczycielom, instruktorom i wychowawcom oraz uczniom we wszystkich sektorach edukacji i środowiskach znaczny potencjał pod względem dostępnych, otwartych, społecznych i spersonalizowanych technologii, które mogą sprawić, że ścieżki uczenia się staną się bardziej inkluzywne; mając na uwadze, że inteligentne korzystanie z technologii cyfrowych, wspierane innowacyjnymi metodami nauczania i wzmacnianiem autonomii osób uczących się, może wyposażać obywateli w podstawowe kompetencje przydatne w życiu, takie jak kreatywne myślenie, ciekawość i umiejętność rozwiązywania problemów; mając na uwadze, że korzystania z technologii cyfrowych nigdy nie należy traktować jako sposobu na obniżenie kosztów; mając na uwadze, że swoboda nauczycieli pod względem wyboru najlepszego połączenia metod i treści dydaktycznych powinna pozostać w centrum procesu edukacyjnego;
- O. mając na uwadze, że interakcja między nauczycielami a uczniami/studentami jest niezwykle istotna dla dobrostanu i rozwoju uczniów/studentów, a zatem uczenie się w kontakcie osobistym musi pozostać w centrum oferty edukacyjnej; mając na uwadze, że narzędzia i technologie cyfrowe nie mogą zastąpić nauczycieli, jednak oferują szereg korzystnych rozwiązań – w tym hybrydowe modele kształcenia – jako uzupełnienie nauki w kontakcie osobistym; mając na uwadze, że nadmierne korzystanie z technologii i sprzętu cyfrowego może powodować problemy takie jak

⁽¹⁶⁾ Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI) 2020, Komisja Europejska

⁽¹⁷⁾ DESI Report 2020.

⁽¹⁸⁾ Komisja Europejska, tablica wyników dotycząca kobiet w sektorze cyfrowym, 2019 r.

⁽¹⁹⁾ Komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152).

Czwartek, 25 marzec 2021

deprywacja snu, uzależnienie i siedzący tryb życia; mając na uwadze, że specjalną uwagę należy zwrócić na młodsze dzieci i osoby uczące się o specjalnych potrzebach edukacyjnych lub z niepełnosprawnością, gdyż uczenie się przez internet stanowi dla nich szczególnie wyzwanie;

- P. mając na uwadze, że technologie cyfrowe powinny być wprowadzane w sposób ukierunkowany na osoby uczące się oraz dostosowany do wieku i poziomu rozwoju; mając na uwadze, że strategie cyfrowego uczenia się muszą uwzględniać badania nad wpływem, jaki wczesne wykorzystanie technologii cyfrowej może wywierać na rozwój małych dzieci;
- Q. mając na uwadze, że rozwój infrastruktury cyfrowej i technologii cyfrowych w edukacji wymaga znacznych inwestycji publicznych, w tym w personel IT w placówkach oświatowych; mając na uwadze, że inwestycje prywatne również w znacznym stopniu przyczyniają się do rozwoju rozwiązań w zakresie e-uczenia się;
- R. mając na uwadze, że podstawowym warunkiem cyfrowego uczenia się jest dostęp do infrastruktury cyfrowej, w tym szybkiego internetu, oraz do sprzętu i treści o wysokiej jakości i dostosowanych do potrzeb edukacyjnych; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 i nagła transformacja cyfrowa w kierunku kształcenia zdalnego lub internetowego ujawniły różnice pod względem dostępu i łączności w poszczególnych państwach członkowskich i między nimi, z różnymi skutkami dla różnych sektorów kształcenia; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich aż 32 %⁽²⁰⁾ uczniów i studentów nie miało dostępu do internetu i narzędzi cyfrowych podczas izolacji związanej z COVID-19 wiosną 2020 r.;
- S. mając na uwadze, że nagłe przejście na zdalną naukę przez internet ujawniło też niepokojący brak gotowości systemów edukacji w większej części Europy oraz braki w umiejętnościach cyfrowych nauczycieli, wychowawców, rodziców i uczniów, a także w ich zdolności do skutecznego i bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych; mając na uwadze, że przed kryzysem tylko 39 % nauczycieli w UE uważało się za dobrze lub bardzo dobrze przygotowanych do wykorzystywania technologii cyfrowych w nauczaniu, przy czym między państwami członkowskimi występowały znaczne różnice; mając na uwadze, że nauczyciele wykazali jednak, iż potrafią dostosować się do głębokich zmian w systemach edukacji, jeżeli dysponują wystarczającą elastycznością i autonomią oraz optymalnie wykorzystują innowacyjny potencjał zdalnej nauki przez internet;
- T. mając na uwadze, że przejście na zdalną naukę przez internet pogłębiło istniejące nierówności – przez co uczniowie znajdujący się w niekorzystnej sytuacji i wymagający szczególnego traktowania, uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych i uczniowie z niepełnosprawnościami pozostają jeszcze bardziej w tyle, a odsetek osób przedwcześnie kończących naukę we wszystkich sektorach kształcenia wzrósł – oraz ujawniło brak wsparcia wychowawczego i socjalnego w środowisku cyfrowym; mając na uwadze, że nierówności we wczesnym dzieciństwie negatywnie wpływają na efekty uczenia się i perspektywy zatrudnienia w późniejszych latach życia; mając na uwadze, że należy pilnie poprawić jakość i otwartość kształcenia internetowego;
- U. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 zwiastuje głębokie zmiany w naszym stylu życia oraz wyraźnie pokazała, że trzeba zapewnić powszechną edukację wysokiej jakości, aby przygotować się na ewentualne przyszłe kryzysy, zwiększyć długoterminową odporność systemów edukacji i stworzyć podstawy do udanej transformacji cyfrowej;
- V. mając na uwadze, że treści dydaktyczne i organizacja systemów edukacji należą do kompetencji krajowych, jednak nowe wyzwania wymagają skutecznej koordynacji, a w stosownych przypadkach polityki i narzędzi edukacji cyfrowej na szczeblu Unii Europejskiej w perspektywie średnio- i długoterminowej, co stanowi ważny wymiar europejskiego obszaru edukacji;
- W. mając na uwadze, że dostępność wysokiej jakości edukacji przez internet stanowi często nie alternatywę, ale jedyną opcję dla niektórych grup takich jak osoby pracujące w pełnym wymiarze czasu pracy lub bezrobotne w regionach wiejskich i oddalonych oraz dla osób z niepełnosprawnością;
- X. mając na uwadze, że edukacja to inwestycja w przyszłość i ważne narzędzie rozwoju i samorealizacji każdego człowieka; mając na uwadze, że edukacja cyfrowa mogłaby pomóc stawić czoła wyzwaniom takim jak dezinformacja, radykalizacja postaw, kradzież tożsamości i danych, cyberprzemoc i oszustwa internetowe; mając na uwadze, że kształcenie, szkolenia i uczenie się przez całe życie odegrają kluczową rolę w sprawiedliwym przejściu na gospodarkę cyfrową;

⁽²⁰⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122303>

Czwartek, 25 marzec 2021

Zmieniony Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej: wizja, zarządzanie, finansowanie i pomiar skuteczności

1. podkreśla, że podejście do edukacji cyfrowej oparte na prawach, zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, musi stanowić zasadę przewodnią w polityce edukacji cyfrowej, tak by zapewnić urzeczywistnienie prawa do powszechnej włączającej edukacji o wysokiej jakości; podkreśla, że popandemiczna odbudowa i rewitalizacja polityki edukacyjnej są nierozdzielnie związane z innymi wyzwaniami stojącymi przed Unią i światem, i zwraca uwagę, że trzeba powiązać politykę edukacji cyfrowej z innymi obszarami polityki w celu promowania bardziej integracyjnego, zrównoważonego pod względem płci, innowacyjnego i ekologicznego społeczeństwa;
2. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zaktualizowany Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej oraz jego rozszerzony zakres i ambicje, z konkretnymi celami, takimi jak w szczególności zaradzenie utrzymującym się brakom w umiejętnościach cyfrowych, promowanie edukacji komputerowej i informatycznej o wysokiej jakości lub lepsza łączność w szkołach, co stanowi kolejny krok w kierunku bardziej kompleksowej strategii w zakresie umiejętności cyfrowych i edukacji cyfrowej; uważa, że plan ten będzie można uznać za zrealizowany z powodzeniem, jeśli po jego zakończeniu edukacja cyfrowa będzie faktycznie uważana za element polityki edukacyjnej oraz będzie przynosić wyraźne, spójne i pozytywne rezultaty pod względem dostępności, dostępu, jakości i równości w całej Unii; dostrzega różne punkty wyjścia państw członkowskich w tym procesie, co należy uwzględnić przy realizacji tego planu;
3. wyraża uznanie dla decyzji o dostosowaniu Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej do wieloletnich ram finansowych (WRF) obejmujących okres 7 lat, ponieważ pozwala to na perspektywę długofalową i wiąże ten plan z odpowiednimi instrumentami finansowania; podkreśla, że wspomniany plan ma istotne znaczenie dla utworzenia europejskiego obszaru edukacji, a z kolei europejski obszar edukacji ma istotne znaczenie dla realizacji tego planu, co powinno zapewniać przejrzystość i rozliczalność jego realizacji;
4. zauważa jednak, że skuteczna realizacja Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej zależy od koordynacji całego szeregu różnych programów koordynacji i między państwami członkowskimi; wzywa Komisję, aby zapewniła skuteczną synergii między różnymi programami oraz spójniejszą i skuteczniejszą koordynację wszystkich odpowiednich strategii politycznych w dziedzinie edukacji cyfrowej na szczeblu UE, tak by zmniejszyć fragmentację i uniknąć wzajemnego pokrywania się przez różne krajowe i europejskie instrumenty finansowania oraz strategie polityczne, a tym samym zwiększyć oddziaływanie;
5. wskazuje na wkład europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, instrumentu „Łącząc Europę”, programu „Horyzont Europa”, Europejskiego Korpusu Solidarności, programu „Kreatywna Europa” i programu Erasmus+ w finansowanie różnych aspektów Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej; z zadowoleniem przyjmuje znacznie zwiększony budżet programu Erasmus+ i ostrzega przed nadmiernym obciążeniem go nowymi ambicjami politycznymi, gdyż główny nacisk należy położyć na uczynienie programu bardziej sprzyjającym włączeniu społecznemu;
6. zwraca uwagę na znaczenie priorytetów w zakresie inwestycji przedstawionych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – „Łączność” oraz „Zmiana kwalifikacji i podnoszenie kwalifikacji” – dla realizacji programu na rzecz edukacji cyfrowej; zachęca państwa członkowskie do przeznaczenia co najmniej 10 % środków finansowych z tego instrumentu na edukację; przypomina swoje stanowisko dotyczące zachęcania państw członkowskich do znacznego zwiększenia wydatków publicznych na edukację w uznaniu kluczowej roli, jaką edukacja odgrywa we wzmacnianiu wzrostu gospodarczego, tworzeniu miejsc pracy i zwiększaniu odporności gospodarczej i społecznej; przypomina również, że co najmniej 20 % środków, które mają być przekazane z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), przeznaczono na transformację cyfrową, i apeluje do państw członkowskich, aby wykorzystały środki z tego instrumentu do wzmocnienia potencjału cyfrowego systemów edukacji oraz do inwestowania na przykład w infrastrukturę cyfrową dla szkół, uczniów i grup społecznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, szczególnie na obszarach wykluczonych;
7. podkreśla, że projekty pilotażowe i działania przygotowawcze inicjowane przez Parlament mają wysoką wartość, gdyż zapewniają szerszą ogólnounijną współpracę na rzecz niwelowania różnic edukacyjnych między państwami członkowskimi, regionami oraz obszarami wiejskimi i miejskimi, czego przykładem jest nowe działanie przygotowawcze mającego na celu zwiększenie dostępu do narzędzi edukacyjnych na obszarach i w społecznościach o słabej łączności lub słabym dostępie do technologii; wzywa do włączania skutecznych projektów pilotażowych i działań przygotowawczych do głównego nurtu programów unijnych; w związku z tym z zadowoleniem zauważa, że do nowego programu „Kreatywna Europa” włączono działanie na rzecz umiejętności korzystania z mediów, oparte na udanym projekcie pilotażowym i działaniu przygotowawczym „Powszechna umiejętność korzystania z mediów”, oraz wzywa do wystarczającego finansowania w celu zapewnienia skuteczności tego nowego działania;
8. uważa, że w nowym Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej wyznaczono konkretne cele w celu wyeliminowania utrzymujących się różnic w edukacji cyfrowej pod względem łączności, umiejętności cyfrowych i treści dydaktycznych w nauce przez internet; z zadowoleniem przyjmuje zaplanowany przez Komisję przegląd śródkresowy tego planu oraz jej zamiar zintensyfikowania działań związanych z gromadzeniem danych; wzywa Komisję do opracowania kompleksowego systemu monitorowania wszystkich strategii politycznych dotyczących edukacji cyfrowej, który powinien być wykorzystywany do wymiany dobrych praktyk w całej UE oraz stanowić wkład w przegląd śródkresowy; przypomina,

Czwartek, 25 marzec 2021

że trzeba opracować jasny harmonogram wdrażania oraz przedstawić zarówno Parlamentowi, jak i Radzie jasne wskaźniki referencyjne i cele pośrednie; w dalszym ciągu wyraża przekonanie, że realizacja wspomnianego planu wymaga bardziej przejrzystej struktury zarządzania i koordynacji, z uwzględnieniem roli Parlamentu, aby możliwe było monitorować na bieżąco rozwój sytuacji i poziom realizacji planu; w związku z tym wzywa Komisję do ustanowienia forum skupiającego państwa członkowskie, Parlament oraz inne właściwe zainteresowane podmioty i ekspertów, w tym organizatorów kształcenia i organizacje społeczeństwa obywatelskiego;

9. apeluje do Komisji, aby zwiększyła rolę i widoczność edukacji, w tym edukacji cyfrowej, w ramach europejskiego semestru, a w swoich głównych obszarach zainteresowania uwzględniała odniesienia do wpływu gospodarczego edukacji, tak by uwzględniać cele społeczne i jakość oferty edukacyjnej; zauważa, że państwa członkowskie wyjdą z kryzysu związanego z COVID-19 z historycznie wysokimi poziomami zadłużenia; wskazuje, że zaklasyfikowanie edukacji jako wydatku w rachunkach krajowych podczas poprzednich kryzysów prowadziło niekiedy do znacznych cięć w budżetach na edukację; zaznacza, że transformacja cyfrowa w edukacji nie będzie możliwa bez istotnych inwestycji;

10. zauważa, że kryzys związany z COVID-19 wyraźnie pokazał, że państwa członkowskie muszą skuteczniej koordynować politykę i środki w dziedzinie edukacji cyfrowej oraz dzielić się najlepszymi praktykami przez wielopodmiotowe podejście do polityki edukacyjnej, aby zagwarantować, że polityka ta odpowiada potrzebom obywateli UE i stawia w centrum osoby uczące się; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do utworzenia europejskiego centrum edukacji cyfrowej, jako pierwszy krok w procesie współtworzenia stałego systemu monitorowania, łączącego krajowe i regionalne strategie edukacji cyfrowej i angażującego kluczowe zainteresowane podmioty i ekspertów – w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego – o różnych podejściach, z głównego nurtu edukacji i spoza niego; uważa, że nowe centrum oferuje ścieżkę, z której państwa członkowskie powinny korzystać w celu promowania współpracy między placówkami edukacyjnymi i szkoleniowymi, aby poprawić ofertę edukacji cyfrowej; pochwała ambicję wykorzystania centrum do nawiązania strategicznego dialogu z państwami członkowskimi na temat kluczowych czynników umożliwiających skuteczną edukację cyfrową w świetle zalecenia Rady; apeluje do Komisji o szybkie podjęcie działań w celu przesunięcia publikacji projektu zalecenia już na 2021 r.;

11. wzywa Komisję, aby nadzorowała proces wdrażania na szczeblu krajowym i zapewniła sprawiedliwą reprezentację i niezależność w ramach tych centrów i usług doradczych oraz konsultacji z zainteresowanymi podmiotami, przestrzegając przy tym zasady pomocniczości; wzywa Komisję, aby zapewniła pełny udział Parlamentu w zwiększaniu liczby centrów europejskich i krajowych oraz poszerzaniu usług doradczych oraz w wyznaczaniu właściwych zainteresowanych podmiotów; przypomina Komisji, aby rozwijając koncepcję planowanej europejskiej platformy wymiany, unikała nakładania się z celami centrum i ich powielania;

12. podkreśla, że Unia Europejska musi stanowić globalny model odniesienia pod względem wysokiej jakości edukacji cyfrowej, a także wzywa Komisję do ścisłej współpracy z odpowiednimi instytucjami globalnymi i regionalnymi oraz zainteresowanymi stronami, aby zwiększyć dostęp do wysokiej jakości edukacji cyfrowej na całym świecie;

13. podkreśla, że badania naukowe odgrywają podstawową rolę w realizacji planu i w osiągnięciu skutecznej i odpowiedniej edukacji cyfrowej dla wszystkich, oraz z zadowoleniem odnotowuje, że Komisja to dostrzega; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby więcej inwestowały w badania interdyscyplinarne w celu oceny długoterminowego wpływu cyfryzacji na uczenie się oraz skuteczności polityki edukacji cyfrowej, co pozwoli świadomie decydować o ich przyszłym kształcie i wdrażaniu, w tym przez przewidywanie nowych typów zawodów i umiejętności oraz odpowiednie dostosowanie programów nauczania; podkreśla, że potrzebne są interdyscyplinarne badania nad różnymi rodzajami wpływu technologii cyfrowych na edukację i rozwój dzieci, łączące w sobie nauki przyrodnicze, pedagogikę, psychologię, socjologię, neurobiologię i informatykę, tak aby możliwe najlepiej zrozumieć, jak umysły dzieci – a także dorosłych – reagują na środowisko cyfrowe i jakie wyzwania towarzyszą edukacji cyfrowej;

Wspieranie rozwoju wysoce wydajnego ekosystemu edukacji cyfrowej

14. podkreśla, że pandemia COVID-19 pokazała, że nie wszystkie osoby uczące się mają dostęp do edukacji cyfrowej oraz zdalnej nauki się przez internet; zauważa, że istnieją nierówności między poszczególnymi państwami członkowskimi i w państwach członkowskich, o nieproporcjonalnym wpływie na osoby ze środowisk defaworyzowanych oraz osoby mieszkające na obszarach oddalonych lub wiejskich; ubolewa nad utrzymującą się w Unii przepaścią cyfrową; z zalem zauważa, że w niektórych państwach członkowskich starania o zapewnienie dostępu do edukacji cyfrowej o wysokiej jakości zakończyły się niepowodzeniem, przez co bardzo wielu uczniów przez kilka miesięcy nie miało dostępu do edukacji; zgadza się z analizą Komisji, że podstawowym warunkiem skutecznej edukacji cyfrowej jest dostęp do szybkiego i niezawodnego internetu oraz wysokiej jakości sprzętu cyfrowego w placówkach edukacyjnych, w środowiskach

Czwartek, 25 marzec 2021

kształcenia pozaformalnego i w domach; zwraca uwagę, że podobnie niektóre państwa członkowskie znacznie wyprzedzają inne, jeśli chodzi o zapewnianie infrastruktury cyfrowej i sprzętu cyfrowego, a tym samym dostarczanie rozwiązań na potrzeby edukacji cyfrowej; podkreśla, że przeciwdziałanie przepaści cyfrowej musi stanowić absolutny priorytet, i uważa, że partnerstwa publiczno-prywatne – kierujące się potrzebami placówek oświatowych – mogą przyspieszyć tworzenie rozwiązań;

15. podkreśla, że sieci szerokopasmowe należy uznać za dobro publiczne i odpowiednio sfinansować ich infrastrukturę, aby zapewnić powszechny i przystępny cenowo dostęp do tych sieci, co będzie stanowiło niezwykle ważny krok w kierunku zniwelowania przepaści cyfrowej; odnotowuje ponadto potencjał zastosowania 5G oraz wzywa Komisję do przeanalizowania możliwego wkładu tej technologii w inicjatywy w zakresie edukacji cyfrowej; wzywa do przyjęcia konkretnych środków i systemów finansowania w celu zwiększenia dostępu wszystkich placówek edukacyjnych, w szczególności na obszarach oddalonych, wiejskich i górskich o słabej łączności i z ograniczonym dostępem do nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja (AI), robotyka, łańcuchów bloków, nowe urządzenia edukacyjne lub gamifikacja, w związku z rosnącym znaczeniem i potencjałem tych technologii;

16. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w planie skoncentrowano się na wspieraniu łączności między szkołami i uniwersytetami za pośrednictwem instrumentu „Łącząc Europę” i działań na rzecz upowszechniania informacji na temat możliwości finansowania ze środków UE; wzywa Komisję do ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia, aby wsparcie UE współgrało z systemami krajowymi, w szczególności w celu wspierania grup w niekorzystnej sytuacji; wzywa Komisję do ukierunkowania wsparcia nie tylko na szkoły, tak aby obejmowało ono wszystkie formalne i pozaformalne placówki edukacyjne; przypomina, że placówki edukacyjne powinny korzystać ze wsparcia wyszkolonego personelu w celu nadzorowania sieci i aplikacji oraz zapewniania szkoleń i pomocy w zakresie ochrony danych;

17. podkreśla, jak ważne jest, by Unia odgrywała wiodącą rolę w edukacji cyfrowej poprzez ułatwianie dostępu do innowacji i technologii nauczycielom, uczniom i rodzicom; wzywa w związku z tym do podjęcia nowych inicjatyw w dziedzinie edukacji dzięki pełnemu wykorzystaniu nowych technologii, takich jak AI i robotyka, które zwiększą również świadomość na temat związanych z nimi możliwości i wyzwań w środowisku edukacyjnym; przypomina, że należy zapewnić etyczne i ukierunkowane na człowieka podejście do AI i robotyki; zauważa, że inteligentne wykorzystanie AI może zmniejszyć obciążenie pracowników pracą, zwiększyć atrakcyjność treści edukacyjnych, ułatwić uczenie się w wielu dyscyplinach i wspierać bardziej dostosowane metody nauczania dostosowane do potrzeb poszczególnych uczniów; jest zaniepokojony brakiem w Unii programów szkolnictwa wyższego i badań naukowych związanych z AI, co grozi osłabieniem przewagi konkurencyjnej UE; domaga się zwiększenia inwestycji publicznych w AI;

18. zachęca Komisję Europejską i państwa członkowskie do zapewnienia szkołom (nauczycielom i uczniom) nie tylko wsparcia technicznego i łączności internetowej, ale również niezbędnego wsparcia w zakresie bezpiecznego i niezawodnego oprogramowania, a także do promowania elastycznych modeli kształcenia i wsparcia dla osób uczących się na odległość za pomocą takich środków jak e-zasoby, e-materiały, wideo, e-mentoring i bezpłatne szkolenia online; podkreśla w związku z tym, że lokalne instytucje kulturalne i wspólnotowe, takie jak biblioteki i muzea, są najważniejszym źródłem takich zasobów cyfrowych; ostrzega przed negatywnym wpływem blokady zasobów edukacyjnych na niezależność pedagogiczną oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zagwarantowania takiej niezależności od wszelkiej ingerencji lub interesów; zwraca uwagę na potrzebę stworzenia otwartego i przejrzystego ekosystemu edukacji cyfrowej w odniesieniu do treści, urządzeń i technologii; podkreśla, że otwarte technologie wspierają poczucie współpracy oraz że rozwiązania oparte na wolnym i otwartym oprogramowaniu, ponowne wykorzystywanie treści w domenie publicznej oraz interoperacyjne rozwiązania sprzętowo-programowe zwiększają dostęp i tworzą bardziej zrównoważoną przestrzeń cyfrową;

19. podkreśla, że w kontekście wzmoczonego tworzenia i rozpowszechniania edukacyjnych treści cyfrowych istnieje potrzeba uznawania prawnych i etycznych zasad związanych z własnością intelektualną; z zadowoleniem przyjmuje i popiera utworzenie zarządzanej przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej sieci ds. własności intelektualnej w edukacji i zachęca do tego, aby rozwijać umiejętności uczniów i nauczycieli związane z własnością intelektualną; przypomina o wyjątku od stosowania prawa autorskiego w odniesieniu do korzystania z utworów i innych przedmiotów objętych ochroną w cyfrowej i transgranicznej działalności dydaktycznej, przewidzianym w art. 5 dyrektywy (UE) 2019/790;

20. wskazuje na interesujące innowacyjne inicjatywy zapewniające bezpieczne, dobre i ciekawe środowisko internetowe do nauki i zabawy na każdym etapie kształcenia; podkreśla znaczenie połączenia pedagogicznych, poznawczych i psychologicznych podejść do edukacji oraz odpowiedniego dostosowania formatów online i offline; odnotowuje w związku z tym podejście zaproponowane w europejskiej strategii na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem;

Czwartek, 25 marzec 2021

21. zwraca uwagę na znaczenie oferowania nauczycielom, uczniom i rodzicom dostępnych treści cyfrowych wysokiej jakości pochodzących ze zróżnicowanych źródeł, a także zachęca państwa członkowskie do przeznaczania środków finansowych na zakup profesjonalnych i bezpiecznych cyfrowych zasobów edukacyjnych opracowanych w oparciu o innowacje europejskie, w tym wysokiej jakości treści edukacyjnych współtworzonych z ekspertami; wzywa państwa członkowskie do promowania inicjatyw umożliwiających przedsiębiorstwom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego wymianę innowacji w dziedzinie zaawansowanych technologii ze społecznością edukacyjną;

22. uważa, że Unia może odegrać kluczową rolę we wspieraniu rozwoju i udostępnianiu wysokiej jakości treści edukacyjnych; z zadowoleniem zauważa rosnącą liczbę platform edukacji cyfrowej, tworzonych z myślą o udostępnianiu zasobów i wymianie dobrych praktyk, takich jak eTwinning, elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE) i europejska platforma internetowa dla szkół *School Education Gateway*; wzywa Komisję do dalszego promowania i zwiększania skali takich udanych inicjatyw za pośrednictwem odpowiednich programów, takich jak InvestEU i Erasmus+, a także wzywa państwa członkowskie do lepszego wykorzystania ich potencjału; uważa, że platforma wymiany europejskiej ma potencjał, by stać się narzędziem lepszej współpracy między zainteresowanymi stronami i podmiotami w dziedzinie edukacji na szczeblu europejskim, oraz wzywa Komisję do odpowiednio szybkiego ukończenia planowanego studium wykonalności;

23. zachęca państwa członkowskie do inteligentnego i ukierunkowanego na uczących się włączenia innowacji i technologii cyfrowych do krajowych systemów kształcenia i szkolenia, aby zapewnić skuteczne przyszłościowe podejście do kształcenia mieszanego; przypomina jednak o fundamentalnym znaczeniu kształcenia bezpośredniego na miejscu i podkreśla, że narzędzia cyfrowe powinny być wykorzystywane do uzupełniania i usprawniania nauczania w klasie; uważa, że istnieje potrzeba rozważenia negatywnego wpływu wydłużonego czasu spędzanego przed ekranem na dobre samopoczucie osób uczących się; podkreśla, że pandemia COVID-19 ujawniła wyraźne luki w systemie edukacyjnym, których nauka online nie wypełni tak łatwo i którymi należałoby się zająć, zwłaszcza w odniesieniu do posiłków w szkole, wsparcia wychowawczego i aktywności fizycznej;

Zwiększanie umiejętności i kompetencji cyfrowych na potrzeby transformacji cyfrowej

24. uważa, że wykorzystaniu i maksymalizacji potencjału technologii cyfrowych musi towarzyszyć modernizacja istniejących programów nauczania oraz metod uczenia się i nauczania; podkreśla w związku z tym znaczenie zapewnienia wsparcia finansowego na szkolenia dla nauczycieli; nalega, aby wraz ze stopniową realizacją planu poświęcać więcej uwagi dostępnemu doskonaleniu nauczycieli, tak aby nauczyciele i edukatorzy nie tylko sami posiadali umiejętności cyfrowe, ale również mogli ich uczyć; zachęca w związku z tym do inwestowania w specjalistyczne kursy w obszarze nauczania umiejętności cyfrowych zarówno dla nauczycieli, jak i specjalistów ds. informatyki, którzy chcieliby zająć się nauczaniem; podkreśla znaczenie mentoringu jako narzędzia szkoleniowego i rozwojowego; podkreśla zasadniczą rolę programu Erasmus+ i mobilności nauczycieli dla nabywania umiejętności; zwraca uwagę na potencjał przyszłej akademii nauczycielskiej i wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi jasnej koncepcji i budżetu tej inicjatywy; wzywa do podjęcia ogólnounijnej inicjatywy na rzecz opracowania nowych metod nauczania i oceny w środowisku cyfrowym, dostrzegając szczególnie wyzwania cyfrowe, takie jak asynchroniczne uczenie się oraz znaczenie promowania krytycznego dialogu;

25. podkreśla, że rodzice, rodziny i opiekunowie dydaktyczni odgrywają coraz większą rolę w nauczaniu na odległość oraz że muszą oni posiadać odpowiednie umiejętności internetowe, cyfrowe i techniczne, a także odpowiedni sprzęt, i wzywa do zapewnienia im specjalnych szkoleń i mechanizmów wsparcia; podkreśla potrzebę wspierania rodzin za pomocą narzędzi cyfrowych, aby zwiększyć ich dostęp do zdalnej edukacji; wzywa Komisję do przeprowadzenia specjalnego badania nad cyfrowym rodzicielstwem⁽²¹⁾ w celu opracowania we wszystkich państwach członkowskich spójnego i skutecznego podejścia do wspierania rodziców;

26. podkreśla wyzwania związane ze szkodliwymi i nielegalnymi treściami i działaniami w środowisku cyfrowym, w tym w odniesieniu do zdrowia psychicznego i dobrostanu, takimi jak molestowanie w internecie, w tym cyberzagrożenia i cyberprzemoc, pornografia dziecięca i nagabywanie dzieci celów seksualnych, naruszenia danych i prywatności, niebezpieczne gry internetowe, dezinformacja; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w zmienionym planie położono większy nacisk na alfabetizm cyfrowy i umiejętność korzystania z informacji w ramach kształcenia i szkolenia; uważa, że pracownicy służby zdrowia, placówki edukacyjne, społeczeństwo obywatelskie i organizatorzy kształcenia pozaformalnego powinni – we współpracy z rodzicami – opracować program nauczania dostosowany do wieku dzieci, aby umożliwić uczącym się dokonywanie świadomych i odpowiednich wyborów oraz unikanie szkodliwych zachowań;

⁽²¹⁾ Rodzicielstwo cyfrowe obejmuje wysiłki i praktyki rodziców dotyczące rozumienia, wspierania i regulowania aktywności dzieci w środowisku cyfrowym, tak by mogły one w szczególności bezpiecznie korzystać z internetu.

Czwartek, 25 marzec 2021

27. uważa, że ludzie powinni posiadać narzędzia i umiejętności umożliwiające im unikanie różnych zagrożeń w środowisku cyfrowym, a w szczególności wykrywanie i krytyczną ocenę dezinformacji i fałszywych informacji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje szybkie przyjęcie niedawnego planu działania w zakresie mediów oraz skupienie się w nim na umiejętności korzystania z mediów, a także wzywa Komisję do regularnego przeglądu kodeksu postępowania w zakresie dezinformacji oraz do przyjęcia odpowiednich środków w celu dopilnowania, by media społecznościowe przeciwdziałały dezinformacji w internecie; oczekuje na planowane wytyczne dla nauczycieli i personelu placówek edukacyjnych dotyczące propagowania umiejętności cyfrowych i zwalczania dezinformacji; apeluje do Komisji o bardziej ambitne działanie oraz o współpracę z krajowymi i lokalnymi zainteresowanymi stronami w celu rozpoczęcia zakrojonych na szeroką skalę kampanii na rzecz rozwoju umiejętności cyfrowych; odnotowuje znaczenie promowania na szeroką skalę istniejących inicjatyw takich jak Europejski Tydzień Kodowania i Dzień Bezpiecznego Internetu;

28. podkreśla, że wszelkim postępom w dziedzinie edukacji cyfrowej muszą towarzyszyć solidne ramy ochrony danych, a dane osób uczących się nie powinny być wykorzystywane do celów komercyjnych; podkreśla, że największe zabezpieczenia muszą mieć zastosowanie do danych cyfrowych osób niepełnoletnich, w tym do celów badań naukowych i nauczania; wzywa Komisję, by wraz z Europejską Radą Ochrony Danych zajęły się specyfiką danych edukacyjnych oraz danych dotyczących uczniów i osób uczących się;

29. uważa, że tradycyjne, humanistyczne i miękkie umiejętności, takie jak umiejętności społeczne, empatia, rozwiązywanie problemów i kreatywność, powinny być nadal rozwijane w ramach wysiłków na rzecz nauczania umiejętności cyfrowych i umiejętności czytania i pisanie, zwłaszcza za pośrednictwem zakrojonych na szeroką skalę kampanii na rzecz umiejętności cyfrowych; podkreśla znaczenie wymiaru cyfrowego edukacji obywatelskiej i ubolewa nad ograniczonymi ambicjami nowego Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej w odniesieniu do promowania obywatelstwa cyfrowego;

30. przypomina o potrzebie nabycia zaawansowanych umiejętności cyfrowych oraz zachęca państwa członkowskie do stworzenia krajowych programów edukacyjnych wspierających zwiększenie liczby uczniów i absolwentów klas informatycznych; podkreśla, że takie klasy mogłyby być tworzone we współpracy patronackiej z przedsiębiorstwami sektora zaawansowanych technologii oraz uczelniami wyższymi;

31. podkreśla znaczenie edukacji ekologicznej i edukacji na temat środowiska oraz domaga się opracowania specjalnie zaprojektowanych programów nauczania w całej Europie z uwzględnieniem wpływu edukacji cyfrowej na środowisko;

32. podkreśla, że zgodnie z porozumieniem ramowym europejskich partnerów społecznych w sprawie cyfryzacji przedsiębiorstwa wprowadzające nowe i powstające technologie są odpowiedzialne za zapewnienie wszystkim zainteresowanym pracownikom odpowiedniego przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji, tak aby mogli oni nauczyć się korzystać z narzędzi cyfrowych, dostosowywać się do zmieniających się potrzeb rynku pracy i pozostać na rynku pracy; podkreśla rolę partnerów społecznych, którzy w ramach układów zbiorowych dotyczących definiowania i regulowania umiejętności cyfrowych oraz dalszego szkolenia wnoszą wkład w rozwijanie szkoleń w miejscu pracy oraz w uaktualnianie programów kształcenia i szkolenia; przypomina o nowej rzeczywistości pracy wynikającej z pandemii, takiej jak telepraca, a także zachęca placówki edukacyjne i szkoleniowe oraz pracodawców do wprowadzenia odpowiednich szkoleń, które przygotują ludzi do tego nowego środowiska pracy;

33. podkreśla znaczenie oceny i monitorowania umiejętności cyfrowych oraz wskazuje w tym kontekście na wartość dotychczasowych narzędzi, takich jak europejskie ramy kompetencji cyfrowych i narzędzie samooceny SELFIE; z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie SELFIE na nauczycieli; wzywa Komisję do zwiększenia ograniczonego obecnie wykorzystania takich narzędzi;

34. podkreśla ponadto potrzebę lepszego, bardziej innowacyjnego uznawania, walidacji i certyfikacji, a tym samym możliwości przenoszenia umiejętności cyfrowych i kwalifikacji; z zadowoleniem przyjmuje plan opracowania europejskiego certyfikatu umiejętności cyfrowych jako narzędzia ułatwiającego walidację i przenoszenie danych w ramach kompetencji cyfrowych; przypomina o potrzebie opracowania systemu w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, aby uniknąć powielania i pokrywania się z istniejącymi systemami; wzywa Komisję do zintegrowania tego rozwiązania z Europass, a w przyszłości potencjalnie z europejską legitymacją studencką;

35. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Komisji w zakresie cyfryzacji obszaru edukacji i kwalifikacji, w tym cyfryzację platformy Europass i planowaną Europejską Infrastrukturę Cyfrowych Poświadczeń Kwalifikacji; zwraca jednocześnie uwagę na potrzebę usprawnienia funkcjonalności wyszukiwania oraz otrzymywania propozycji pracy i kursów na platformie Europass, jak również na konieczność odpowiedniego aktualizowania zawartych na platformie informacji o bieżących kursach i szkoleniach, ofertach pracy, oraz wyznaczenie instytucji odpowiedzialnych za ten proces; wzywa państwa członkowskie do lepszego promowania nowej platformy Europass w instytucjach kształcenia i szkolenia oraz wśród swoich pracowników i pracodawców;

Czwartek, 25 marzec 2021

36. podkreśla potrzebę udoskonalenia cyfrowych zasobów, narzędzi i mechanizmów na szczeblu unijnym w celu stworzenia możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich oraz umożliwienia pełnego dostępu do dobrej jakości kursów i materiałów w ramach kształcenia na poziomie wyższym; odnotowuje rozwój nowego zglobalizowanego środowiska cyfrowego i rynku szkolnictwa wyższego oraz potrzebę utrzymania adekwatnych organizacji szkolnictwa wyższego w Europie sprawnie działających w tym środowisku; wzywa Komisję i państwa członkowskie do tworzenia synergii między uniwersytetami za pośrednictwem internetowej platformy europejskich szkół wyższych oferującej zdalnie i online różnorodne wielojęzyczne treści i programy edukacyjne dostępne w całej Europie;

37. zwraca uwagę na kluczową rolę, jaką VET i kształcenie dorosłych odgrywają w zapewnianiu możliwości przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji dzięki podejściu opartemu na uczeniu się przez całe życie; z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Rady dotyczące VET na rzecz zrównoważonej konkurencji, sprawiedliwości społecznej i odporności, któremu to zaleceniu przyświeca ogólny cel modernizacji polityki UE w dziedzinie VET, usprawnienia współpracy europejskiej w tym procesie oraz uproszczenia zarządzania kształceniem i szkoleniem zawodowym; apeluje do Komisji o przyjęcie całościowego podejścia do VET oraz uczenia się dorosłych, które obejmie uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne oraz umożliwi osobom uczącym się nabywanie różnorodnych umiejętności istotnych z perspektywy transformacji cyfrowej i ekologicznej, przyczyni się do włączenia społecznego, aktywnej postawy obywatelskiej i rozwoju osobistego oraz umożliwi dostosowanie się do zmieniającego się rynku pracy; podkreśla znaczenie nabywania umiejętności ekologicznych;

38. podkreśla trudności w przystosowywaniu się do środowiska cyfrowego, z jakimi borykają się placówki VET prowadzące szkolenia praktyczne na miejscu; domaga się odpowiednich rozwiązań i właściwego finansowania, aby zapewnić skuteczne prowadzenie kształcenia i szkolenia zawodowego; z zadowoleniem przyjmuje planowane rozszerzenie zakresu staży „Cyfrowe możliwości” na osoby objęte kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz na nauczycieli, instruktorów i pracowników dydaktycznych;

39. przypomina, że nabywanie umiejętności cyfrowych jest wyzwaniem na całe życie oraz że w związku z tym polityka powinna skupiać się na wszystkich grupach wiekowych populacji, a nie tylko na osobach w wieku produkcyjnym; podkreśla, że wymaga to międzysektorowego całościowego podejścia do edukacji opartego na uznaniu, że nauka odbywa się w ramach kształcenia obowiązkowego i poza nim, i często zachodzi w kontekście pozaformalnym i nieformalnym; domaga się w związku z tym wsparcia organizatorów kształcenia pozaformalnego w celu zwiększenia ich zdolności i zasobów, tak aby mogli oferować wysokiej jakości kształcenie i szkolenie cyfrowe; wzywa Komisję do uwzględnienia różnych poziomów zaawansowania technologicznego między sektorami i placówkami edukacyjnymi, a także do zwrócenia szczególnej uwagi na trudniej dostępne obszary i grupy podczas opracowywania zaleceń i wytycznych;

40. ostrzega, że nierówności społeczne i edukacyjne we wczesnym dzieciństwie mają negatywny wpływ na poziom wykształcenia i perspektywy zatrudnienia w późniejszych latach życia; ponownie podkreśla potrzebę dostępu do wysokiej jakości kształcenia i zwiększenia wysiłków na rzecz rozwoju umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów od najmłodszych lat; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji dotyczącą wprowadzenia europejskiej gwarancji dla dzieci mającej na celu rozwiązanie problemu ubóstwa wśród dzieci; wzywa państwa członkowskie do przeznaczenia znacznej kwoty z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+) w ramach zarządzania dzielonego na wdrożenie wspomnianej gwarancji, w szczególności na wsparcie ukierunkowanych działań i reform strukturalnych, które skutecznie przeciwdziałają narażeniu dzieci na ubóstwo lub wykluczenie społeczne; przypomina, że mniejsze osiągnięcia w nauce oznaczają często mniejsze umiejętności cyfrowe, dlatego popiera zalecenie zawarte we wzmocnionej gwarancji dla młodzieży, by osoby niekształące się, niepracujące ani nieszkolące się przechodziły ocenę pod względem umiejętności cyfrowych i otrzymywały szkolenie; odnotowuje potencjał programu EFS+ w zakresie wspierania uczenia się przez całe życie;

41. zwraca uwagę na potrzebę zlikwidowania przepaści cyfrowej i przypomina, że należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji cyfrowej i treści cyfrowych oraz na poprawę biegłości cyfrowej dla osób dorosłych o niższych kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami, osób należących do słabszych lub zmarginalizowanych grup społecznych, osób starszych oraz osób mieszkających na obszarach oddalonych lub wiejskich; zaznacza, że w 2018 r. tylko 4,3 % dorosłych o niskich kwalifikacjach korzystało z jakiegokolwiek formy edukacji dla dorosłych;

42. wyraża w związku z tym ubolewanie z powodu ciągłego braku środków przeznaczonych dla dorosłych uczących się o niższych kwalifikacjach oraz dla osób starszych; podkreśla, że pominięcie tych osób podważa zasadniczy wymiar edukacji cyfrowej, jakim jest uczenie się przez całe życie, i utrudnia działania mające na celu zapewnienie wszystkim osobom podstawowych umiejętności potrzebnych w życiu; w związku z tym wzywa Komisję do współpracy z organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w celu wprowadzenia dalszych środków zachęcających dorosłych do edukacji cyfrowej poprzez jej udostępnianie i popularyzowanie, co przygotowałoby osoby, które ukończyły formalne kształcenie, do życia i pracy w środowisku cyfrowym oraz zapewniłoby im rzeczywiste korzyści z transformacji cyfrowej i pomoc w jej kształtowaniu;

Czwartek, 25 marzec 2021

43. podkreśla znaczenie opracowywania strategii politycznych zapewniających osobom z niepełnosprawnościami takie same możliwości i dostęp do wysokiej jakości edukacji cyfrowej; zachęca państwa członkowskie do współpracy z organizacjami reprezentującymi osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności w celu zbadania wyzwań i możliwości stwarzanych przez edukację cyfrową oraz uwzględnienia szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami przy opracowywaniu skutecznej polityki edukacji cyfrowej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zidentyfikowania specjalnych cech edukacji cyfrowej zaprojektowanych w sposób dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz do inwestowania w nie; uważa, że edukacja cyfrowa oferuje ogromne możliwości uczniom z trudnościami w uczeniu się, gdyż przewiduje podejścia pedagogiczne dostosowane do ich różnorodnych zdolności; domaga się większych inwestycji w celu zapewnienia tym grupom wsparcia, którego zbyt często nie otrzymują;

44. podkreśla potrzebę uwzględniania aspektu płci we wszystkich strategiach politycznych w dziedzinie edukacji, umiejętności i cyfryzacji, a w szczególności w planie działania; uważa, że edukacja cyfrowa ma do odegrania kluczową rolę w zwiększaniu udziału dziewcząt i kobiet w erze cyfrowej; podkreśla, że przepaść cyfrowa między kobietami a mężczyznami jest kwestią gospodarczą, społeczną i kulturalną, i wzywa Komisję i państwa członkowskie do zajęcia się tą luką w drodze wielopoziomowego całościowego podejścia politycznego; z zadowoleniem przyjmuje tabelę wyników „Kobiety w sektorze cyfrowym” opracowaną przez Komisję i podkreśla potrzebę gromadzenia danych z podziałem na płeć i wiek, umożliwiających lepsze zobrazowanie przepaści cyfrowej między kobietami i mężczyznami;

45. podkreśla potrzebę skoncentrowania się na lepszym włączaniu dziewcząt w edukację cyfrową od najmłodszych lat; podkreśla, że konieczne są intensywne wysiłki na rzecz zachęcania i motywowania większej liczby dziewcząt do podejmowania nauki na kierunkach STEM i STEAM oraz do uczestnictwa w kursach kodowania, informatyki i ICT w szkołach i na uniwersytetach; przypomina, że zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn w edukacji wpływa na rynek pracy oraz podkreśla potrzebę wspierania kobiet i ułatwiania im dostępu do sektorów zaawansowanych technologii i technologii cyfrowych, przy jednoczesnym zwalczaniu zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć za pomocą odpowiednich strategii i finansowania;

46. uważa, że konieczne jest stworzenie pozytywnego i integracyjnego środowiska promującego kobiece wzorce do naśladowania, aby motywować dziewczęta do wyboru przedmiotów STEM, STEAM i ICT oraz przeciwdziałać nieświadomym uprzedzeniom i stereotypom płci w odniesieniu do wyboru kierunku studiów i kariery zawodowej; uważa, że sektor prywatny ma do odegrania ważną rolę we współpracy z placówkami edukacyjnymi i szkoleniowymi, organizacjami pozarządowymi i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w opracowywaniu skutecznych inicjatyw i kampanii w tej dziedzinie; podkreśla znaczenie powołanej przez Komisję grupy zadaniowej „Women in Digital” oraz inicjatywy „Digital4Her”;

o

o o

47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0096

Wpływ odpadów morskich na rybołówstwo

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wpływu odpadów morskich na rybołówstwo (2019/2160(INI))

(2021/C 494/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. zatytułowany „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2020 r. zatytułowany „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy” (COM(2020)0098),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie wdrażania komunikatu Komisji pt. „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE” (COM(2020)0104),
- uwzględniając art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając dyrektywę 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu ⁽¹⁾ (europejską dyrektywę w sprawie odpowiedzialności za środowisko),
- uwzględniając dyrektywę Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywę ramową w sprawie strategii morskiej) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa ⁽⁶⁾ (rozporządzenie w sprawie kontroli rybołówstwa),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ Dz.U. L 135 z 30.5.1991, s. 40.

⁽³⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego ⁽⁹⁾ (EFMR),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiającą ramy planowania przestrzennego obszarów morskich ⁽¹⁰⁾ (dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniającą dyrektywę 94/62/WE w odniesieniu do zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/850 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów ⁽¹²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów ⁽¹³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/852 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/883 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju ONZ, a w szczególności cel 14.: „Ochrona i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich z myślą o zrównoważonym rozwoju”,
- uwzględniając sprawozdanie z 2005 r. zatytułowane „Marine Litter – An analytical overview” [Odpady morskie – przegląd analityczny], przedstawione w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP),
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (MARPOL) przyjętą w 1973 r. przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO), w tym załącznik V do konwencji, który wszedł w życie 31 grudnia 1988 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska z października 2020 r. zatytułowane „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018” [Stan przyrody w UE – wyniki ze sprawozdań przedłożonych na podstawie dyrektyw dotyczących ochrony przyrody z lat 2013–2018],
- uwzględniając wyniki projektu „Tackling Marine Litter in the Atlantic Area (CleanAtlantic)” [Walka z odpadami morskimi w obszarze atlantyckim (CleanAtlantic)] finansowanego w ramach unijnego programu Interreg „Obszar atlantycki”,
- uwzględniając dobrowolne wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa w sprawie oznakowania narzędzi połowowych przyjęte przez Komitet Rybołówstwa FAO w lipcu 2018 r.,
- uwzględniając plan działania IMO w sprawie morskich odpadów z tworzyw sztucznych pochodzących ze statków,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawie mórz i oceanów dotyczące opracowania międzynarodowej umowy w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi,
- uwzględniając Konwencję o ochronie środowiska morskiego i regionu przybrzeżnego Morza Śródziemnego (konwencja barcelońska), Konwencję w sprawie ochrony Morza Czarnego przed zanieczyszczeniem (konwencja bukareszteńska), Konwencję o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (konwencja helsińska) oraz Konwencję o ochronie środowiska morskiego obszaru północno-wschodniego Atlantyku (konwencja OSPAR),
- uwzględniając regionalny plan zarządzania odpadami morskimi w regionie Morza Śródziemnego,

⁽⁹⁾ Dz.U. L 149 z 20.5.2014, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 115 z 6.5.2015, s. 11.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 100.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 109.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 141.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 116.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 155 z 12.6.2019, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), protokół z Kioto do tej konwencji oraz porozumienie paryskie,
 - uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej (CBD),
 - uwzględniając Konwencję ONZ o prawie morza (UNCLOS) przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych 16 listopada 1973 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie z globalnej oceny różnorodności biologicznej i funkcjonowania ekosystemów opublikowane 31 maja 2019 r. przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IBPES),
 - uwzględniając ministerialną deklarację ministrów środowiska, gospodarki morskiej, rolnictwa i rybołówstwa bałtyckich państw członkowskich oraz komisarza ds. środowiska, gospodarki morskiej i rybołówstwa z 28 września 2020 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie pt. „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters” [Misja Rozgwieżdża 2030: odbudujemy nasze oceany i wody] opublikowane 22 września 2020 r. przez działającą przy Komisji radę ds. misji na rzecz zdrowych oceanów, mórz oraz wód przybrzeżnych i śródlądowych,
 - uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) pt. „Globalne ocieplenie o 1,5 °C”, jego piąte sprawozdanie oceniające oraz sprawozdanie podsumowujące, a także sprawozdanie specjalne dotyczące zmiany klimatu i gruntów oraz sprawozdanie specjalne dotyczące oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie,
 - uwzględniając Konwencję ONZ z 1972 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu mórz przez zatapianie odpadów i innych substancji,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 października 2017 r. w sprawie stosowania dyrektywy w sprawie odpowiedzialności ⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2018 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym ⁽¹⁸⁾,
 - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 ⁽¹⁹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽²⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽²¹⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0030/2021),
- A. mając na uwadze, że odpady morskie widoczne na plażach, wzdłuż wybrzeży i w strefach przybrzeżnych oraz na powierzchni wód stanowią jedynie ułamek zjawiska zanieczyszczenia o dużo szerszym zasięgu występującego zarówno w toni wodnej, jak i na dnie morskim; mając na uwadze, że odpady te pochodzą w największej mierze z działalności na lądzie (80 %), ale również z działalności na morzu, gdzie nastąpił znaczny wzrost transportu z wykorzystaniem dużych statków innych niż rybackie;
- B. mając na uwadze, że odpadami morskimi są wszelkie odpady, które dostały się do środowiska morskiego w wyniku działań zamierzonych lub niezamierzonych i które są identyfikowane na podstawie ich wielkości (od nano-, mikro-, do megaodpadów) i rodzaju (pojemniki, odpady wielkogabarytowe zalegające na dnie oceanu, tworzywa sztuczne, narzędzia połowowe, wraki częściowo zatopionych łodzi, niebezpieczne odpady takie jak niewybuchy lub inne pozostałości wojenne, włókna tekstylne, mikrodrobiny plastiku itp.);
- C. mając na uwadze, że 70 % odpadów, które trafiają do morza, kończy na dnie morskim, a łączna masa odpadów pływających na powierzchni stanowi jedynie 1 % tworzyw sztucznych w oceanie; mając na uwadze, że według najnowszych badań naukowych poziom zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi w oceanie jest poważnie niedoszacowany i nadal istnieją znaczne luki w wiedzy oceanograficznej; mając na uwadze, że badania dotyczące rozproszenia odpadów morskich w oceanie mają kluczowe znaczenie dla lepszego zrozumienia skali zanieczyszczenia morza;

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 184.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 136.

⁽¹⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0343.

⁽²⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

⁽²¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

Czwartek, 25 marzec 2021

- D. mając na uwadze, że wszechocean stanowi jedną całość, jego dobry stan ekologiczny ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia jego odporności i utrzymania funkcji ekosystemowych, takich jak pochłanianie CO₂ i wytwarzanie tlenu, a wszelkie zmiany w ekosystemach morskich i przybrzeżnych mogą osłabić jego rolę jako regulatora klimatu; mając na uwadze, że odpady morskie stanowią ogólnie zagrożenie dla przyszłości sektora rybołówstwa, gdyż tylko czyste, zdrowe, wydajne i biologicznie zróżnicowane środowisko przybrzeżne i morskie może zaspokoić długoterminowe potrzeby ludności w ogóle, a w szczególności rybaków, połowiaczy skorupiaków i społeczności rybackich;
- E. mając na uwadze, że odpady morskie stanowią globalne wyzwanie, ponieważ nie znają granic i są przenoszone przez prądy i wiatr na duże odległości na całym świecie, co ma wpływ na obszary i sektory, które znajdują się daleko od miejsca ich pochodzenia i nie są odpowiedzialne za ich produkcję; mając na uwadze, że na całym świecie wiele odpadów jest nadal wyrzucanych bezpośrednio do morza; mając na uwadze, że należy przyjąć całościowe podejście do zanieczyszczenia morza przez wspieranie działań na wszystkich szczeblach, od lokalnego do międzynarodowego;
- F. mając na uwadze, że zanieczyszczenie oceanu i mórz odpadami morskimi z tworzyw sztucznych, a w szczególności mikrodrobinami plastiku, potęgują zjawiska meteorologiczne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się tych mikrodrobin plastiku w powietrzu, deszczu i śniegu oraz powodują zanieczyszczenie środowisk niegdyś uznawanych za dziewicze, takich jak obszary wysokogórskie czy Antarktyka, a nawet obszary położone za kołem podbiegunowym;
- G. mając na uwadze, że do Morza Śródziemnego wyrzuca się codziennie 730 ton odpadów; mając na uwadze, że – jak wynika z raportu Światowego Funduszu na rzecz Przyrody (WWF) z czerwca 2019 r. – co roku do Morza Śródziemnego trafia 11 200 ton tworzyw sztucznych wyrzuconych do środowiska naturalnego; mając na uwadze, że każdego roku do Morza Śródziemnego wyrzuca się równowartość 66 000 kontenerów na śmieci zawierających odpady z tworzyw sztucznych; mając na uwadze, że w regionie śródziemnomorskim mikrodrobiny plastiku osiągają rekordowe poziomy koncentracji wynoszące 1,25 mln drobin na km²; mając na uwadze, że małe cząstki stanowią około 90 % całkowitej liczby tworzyw sztucznych unoszących się na powierzchni Morza Śródziemnego, tj. około 280 mld pływających mikrodrobin plastiku; mając na uwadze, że przeciętny konsument skorupiaków śródziemnomorskich spożywa średnio 11 000 drobin plastiku rocznie; mając na uwadze, że z tego powodu Morze Śródziemne jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych mórz na świecie;
- H. mając na uwadze, że najlepszym sposobem na zmniejszenie ilości morskich odpadów z tworzyw sztucznych jest ograniczanie i unikanie ich produkcji oraz przejście do recyklingu i ponownego wykorzystania materiałów i produktów;
- I. mając na uwadze, że odpady morskie tworzą powierzchnię, do której może przylgnąć wiele organizmów lub bakterii, co ułatwia wprowadzanie gatunków inwazyjnych mogących zaburzyć równowagę ekosystemów morskich, oraz że te bakterie bytujące na odpadach morskich mogą być również połknięte przez zwierzęta morskie, gdy pomylą one odpady z pokarmem;
- J. mając na uwadze negatywne skutki morfologiczne odpadów morskich, ze szczególnym uwzględnieniem wysp;
- K. mając na uwadze, że odpady morskie gromadzą się w szczególności wokół małych, odległych wysp i na obszarach przybrzeżnych; mając na uwadze, że w regionach najbardziej oddalonych oraz krajach i terytoriach zamorskich znajduje się 80 % morskiej różnorodności biologicznej Europy; mając na uwadze, że ich gospodarka opiera się w dużej mierze na rybołówstwie i turystyce;
- L. mając na uwadze, że rozprzestrzenianie się odpadów morskich po całym świecie wywiera negatywny wpływ na rozwijające się państwa trzecie, w szczególności na społeczności przybrzeżne utrzymujące się z rybołówstwa i niekiedy dysponujące zdolnościami lub środkami do skutecznej ochrony przed tym problemem;
- M. mając na uwadze, że problem odpadów morskich jest w dużej mierze wynikiem złego gospodarowania odpadami na lądzie, czego przykładem jest zanieczyszczenie cieków wodnych i rzek, złe zarządzanie ściekami, nielegalne składowiska odpadów lub położone w pobliżu cieków wodnych składowiska odpadów pod gołym niebem, zaśmiecanie oraz zjawiska spływu, takie jak burze i opady deszczu, a także zrzuty śniegu zebranego z ulic i chodników bezpośrednio do morza;
- N. mając na uwadze, że zanieczyszczenia rozproszone – takie jak oczyszczone lub nieoczyszczone ścieki, które mogą zawierać substancje chemiczne lub odpady farmaceutyczne, lub woda, która w procesie spływu powierzchniowego lub ługowania przenika z obszarów miejskich lub rolniczych do mórz, np. ścieki azotu i fosforu – grożą przeżyźnieniem środowiska morskiego z powodu wysokich stężeń substancji biogennych, co może z czasem prowadzić do niedotlenienia dna morskiego i szerzenia się „martwych stref”, których liczba wzrosła dziesięciokrotnie od 1950 r., a także powodować nadmierny wzrost populacji sinic, przyczynić się do zjawiska rozrostu zielenicy i krasnorostów oraz do większego skażenia fauny i flory morskiej;
- O. mając na uwadze, że niewłaściwe zarządzanie sieciami kanalizacyjnymi stanowi zagrożenie dla przedsiębiorstw sektora akwakultury i hodowców ostryg, ponieważ jakości ich produktów zagraża występowanie w wodzie wirusów i bakterii, takich jak norowirusy, co może prowadzić do czasowych zakazów sprzedaży i dystrybucji, jeżeli produkty nie nadają się do spożycia;

Czwartek, 25 marzec 2021

- P. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pokazał, iż niewłaściwe gospodarowanie odpadami na lądzie może szybko doprowadzić do powstania nowych fal zanieczyszczenia morza, szczególnie z powodu stosowania produktów jednorazowego użytku, takich jak maski chirurgiczne i rękawice jednorazowe;
- Q. mając na uwadze, że większość tworzyw sztucznych i mikrodrobin plastiku obecnych w morzu pochodzi ze źródeł lądowych;
- R. mając na uwadze, że znajdująca się w morzu ogromna ilość tworzyw sztucznych ma również istotny wpływ na sektor rybołówstwa, zwłaszcza na tradycyjne łodziowe rybołówstwo przybrzeżne, dla którego stanowi znaczne obciążenie finansowe;
- S. mając na uwadze, że według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) odpady tytoniowe są pod względem ilościowym najbardziej rozpowszechnionym rodzajem odpadów na świecie; mając na uwadze, że według amerykańskiej organizacji pozarządowej „Ocean Conservancy” niedopałki papierosów znajdują się w pierwszej dziesiątce najczęściej zbieranych odpadów podczas międzynarodowych akcji czyszczenia plaż; mając na uwadze, że potrzeba 12 lat, aby niedopałek uległ rozkładowi, i że zawiera on blisko 4 000 substancji chemicznych; mając na uwadze, że każdy niedopałek, który trafia do oceanów i rzek, zanieczyszcza 500 litrów wody;
- T. mając na uwadze, że obecność odpadów morskich poważnie szkodzi odporności i produktywności ekosystemów morskich, szczególnie tych najwrażliwszych, które i tak są już poddane znacznej skumulowanej presji czynników takich jak zmiana klimatu, zanieczyszczenie, nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy, przeławianie oraz wzmożona działalność taka jak transport morski i turystyka;
- U. mając na uwadze, że ta zwiększona presja na ekosystemy morskie prowadzi do spadku różnorodności biologicznej i zanikania organizmów bentosowych oraz stwarza ryzyko większego rozprzestrzeniania się chorób z powodu obecności czynników chorobotwórczych spowodowanych nagromadzeniem odpadów morskich na dnie morskim;
- V. mając na uwadze, że chociaż UE w coraz większym stopniu koncentruje się na rozwiązaniu problemu narzędzi połowowych utraconych lub porzuconych na morzu, niektóre porzucone, zagubione lub w inny sposób wyrzucone narzędzia połowowe nadal powodują szkody przez miesiące lub nawet lata, jak pokazuje zjawisko urwanych fragmentów sieci rybackich, i oddziałują na całą bez wyjątku morską faunę i florę, w tym na zasoby rybne; mając na uwadze, że nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy uznawane są za jedno z głównych źródeł porzucanych narzędzi połowowych;
- W. mając na uwadze, że odpady morskie stanowią poważne zagrożenie dla wielu gatunków morskiej fauny, stwarzając ryzyko zadziergnięcia, uduszenia, połknięcia, zranienia czy skażenia, lecz także dla innych gatunków zwierząt takich jak ptaki morskie, z których część jest już zagrożona lub krytycznie zagrożona wyginięciem;
- X. mając na uwadze, że rybacy, w tym rybacy zajmujący się rybołówstwem łodziowym, i producenci sektora akwakultury są narażeni w pierwszej kolejności na skutki odpadów morskich, które poważnie zagrażają ich działalności, gdyż odpady te mogą stanowić przeszkodę, zaplątać się w narzędzia połowowe, uszkodzić je lub spowodować ich utratę, a także prowadzić do zablokowania silników statków lub układów chłodzenia, i stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa załóg, wymagają od nich dodatkowej pracy polegającej na czyszczeniu narzędzi oraz powodują znaczne straty finansowe;
- Y. mając na uwadze, że wpływ odpadów morskich w sektorze rybołówstwa jest bardziej dotkliwy dla segmentu tradycyjnego rybołówstwa łodziowego niż dla rybołówstwa przemysłowego, ponieważ mniejsze statki są bardziej narażone na uszkodzenia śrub napędowych, silników lub narzędzi połowowych powodowane przez odpady, a także ponieważ koncentracja odpadów morskich jest większa na płytkich obszarach morskich, gdzie działalność połowową prowadzą podmioty zajmujące się tradycyjnym łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym; mając na uwadze, że odpady morskie mają również wpływ na jakość połowów, które mogą być zanieczyszczone tymi odpadami, co wyklucza możliwość ich sprzedaży i powoduje dalsze straty finansowe dla przedsiębiorstw zajmujących się rybołówstwem i akwakulturą;
- Z. mając na uwadze, że sektor rybołówstwa walczy od dawna na pierwszej linii z zanieczyszczeniem odpadami morskimi, pomimo że jest to tylko niewielki wkład w rozwiązanie tego problemu w skali globalnej, oraz że rybacy i przedsiębiorstwa sektora akwakultury od dawna aktywnie i proaktywnie przyczyniają się do oczyszczania mórz;
- AA. mając na uwadze, że obliczono, iż oddziaływanie odpadów morskich na rybołówstwo powoduje straty odpowiadające wartości 1–5 % dochodów tego sektora ⁽²²⁾;

⁽²²⁾ „Lost fishing gear: a trap for our ocean”, Komisja Europejska.

Czwartek, 25 marzec 2021

- AB. mając na uwadze, że jedynie 1,5 %⁽²³⁾ narzędzi połowowych podlega recyklingowi i że zachodzi pilna potrzeba stworzenia odpowiedniego wsparcia finansowego w celu zbierania, recyklingu i naprawy wszystkich narzędzi połowowych; mając na uwadze, że sektor ten mógłby skorzystać z nowych możliwości gospodarczych, angażując się w gospodarkę o obiegu zamkniętym opartą na inteligentnym projektowaniu, badaniach i innowacjach;
- AC. mając na uwadze, że rybacy, którzy dostarczają na brzeg odpady przypadkowo złowione podczas działalności połowowej i kampanii zbierania odpadów morskich, przyczyniają się do zmniejszenia problemu zanieczyszczenia mórz z korzyścią dla całej społeczności;
- AD. mając na uwadze, że bardzo często pokrywane są jedynie bezpośrednie koszty unieszkodliwiania odpadów morskich, ale nie koszty pracy, koszty wynikające z braku miejsca na pokładach statków ani koszty związane z uszkodzeniem narzędzi połowowych i silników;
- AE. mając na uwadze, że nie można oczekiwać od rybaków i przedsiębiorstw sektora akwakultury, że będą zbierać odpady morskie bez dostosowanego mechanizmu kompensacyjnego wynagradzającego ich za te wysiłki; mając na uwadze, że nawet 80 % rybaków byłoby skłonnych uczestniczyć w programach zbierania odpadów morskich, gdyby wprowadzono mechanizmy wsparcia⁽²⁴⁾;
- AF. mając na uwadze, że rybacy i stowarzyszenia rybaków już obecnie prowadzą akcje zbierania odpadów, a także istnieją już rozwiązania dotyczące odzysku odpadów morskich, w szczególności tych pochodzących z połowów;
- AG. mając na uwadze, że niebieska gospodarka, której wartość ma wzrosnąć dwukrotnie do 2030 r., stanowi realną szansę na zrównoważony rozwój działalności morskiej i przybrzeżnej, w szczególności poprzez rozwój infrastruktury wywierającej pozytywny wpływ, takiej jak sztuczne rafy i inne innowacje sprzyjające efektowi rafy i efektowi rezerwatu, co może pomóc w przywracaniu ekosystemów do ich pierwotnego stanu;
- AH. mając na uwadze, że UE stara się promować zintegrowane podejście do działalności morskiej oraz że należy zająć się kwestią odpadów morskich, uwzględniając w większym stopniu przestrzenny wymiar działalności morskiej i przybrzeżnej oraz angażując społeczności nadbrzeżne i rybaków – ponieważ działalność połowowa prowadzona jest głównie na obszarach przybrzeżnych – w zwalczaniu odpadów morskich, tak by odzwierciedlić specyfikę społeczności lokalnych;
- AI. mając na uwadze, że degradacja ekosystemów morskich i przybrzeżnych, również z powodu odpadów morskich, stanowi zagrożenie dla wszystkich podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w strefach przybrzeżnych, a w konsekwencji zagraża stabilności, zrównoważonemu charakterowi i atrakcyjności społeczności przybrzeżnych;

Poprawa i zwiększenie skuteczności ram prawnych i zarządzania w zakresie odpadów morskich

1. przypomina, że dobry stan ekosystemów morskich i walka z odpadami morskimi to kwestie ujęte w wielu obowiązujących przepisach i że tylko zintegrowane i spójne podejście do celów europejskich umożliwi udoskonalenie istniejących ram prawnych i lepsze zrozumienie skali skumulowanej presji; podkreśla potrzebę dokonania przeglądu zintegrowanej polityki morskiej UE w celu stworzenia bardziej strategicznych ram, w tym dotyczących odpadów morskich, które to ramy objęłyby wszystkie przepisy dotyczące odpadów i środowiska morskiego;
2. podkreśla potrzebę wzmocnienia komunikacji i koordynacji między państwami członkowskimi i basenami morskimi w celu zapewnienia zintegrowanego podejścia, zgodnie z którym statki rybackie będą mogły wyładowywać odpady morskie w każdym porcie Unii; apeluje w związku z powyższym do państw członkowskich o szybkie i bezzwłoczne wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/883 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków⁽²⁵⁾; wzywa zatem Komisję do przedstawienia aktów wykonawczych określających kryteria kwalifikowalności do obniżonej opłaty dla „statków ekologicznych” oraz do opracowania odpowiednich zachęt do dostarczania zebranych odpadów na ląd, w tym mechanizmu rekompensaty dostosowanego do wysiłków rybaków oraz kryteriów dotyczących metody obliczania wielkości i ilości biernie poławianych odpadów, z myślą o szybkim wdrożeniu określonych w dyrektywie celów zmniejszenia ilości odpadów morskich;

⁽²³⁾ „Lost fishing gear: a trap for our ocean”, Komisja Europejska.

⁽²⁴⁾ <https://cetmar.org/resultados-cleanatlantic/>

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 116.

Czwartek, 25 marzec 2021

3. podkreśla potrzebę udoskonalenia europejskich ram prawnych z myślą o zmniejszeniu kosztów finansowych ponoszonych przez rybaków, którzy przypadkowo łowią odpady morskie podczas działalności połowowej, oraz by uniknąć nakładania na nich nadmiernych obciążeń biurokratycznych; ponadto podkreśla, że w przepisach dotyczących odpadów morskich należy zwrócić większą uwagę na społeczny wymiar problemu;
4. przypomina o pilnej potrzebie wzmocnienia wizji morskiej w nowych strategiach Unii Europejskiej, w szczególności w Europejskim Zielonym Ładzie, strategii ochrony różnorodności biologicznej oraz strategii „od pola do stołu”;
5. zaleca wzmocnienie przepisów dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej poprzez harmonizację wskaźników dobrego stanu środowiska, w szczególności przepisów dotyczących wskaźnika nr 10 odnoszącego się do odpadów morskich;
6. wzywa Komisję do rozszerzenia zakresu stosowania dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej na regiony najbardziej oddalone;
7. wzywa do wzmocnienia ram dyrektywy o planowaniu przestrzennym obszarów morskich w celu uwzględnienia przestrzennego wymiaru walki z odpadami morskimi;
8. przypomina, że z problemem odpadów morskich nie można uporać się skutecznie tylko na szczeblu krajowym, lecz wymaga to współpracy na wszystkich szczeblach, w tym na szczeblu ogólnosiwiatowym, europejskim i regionalnym; wzywa Komisję, by w ramach międzynarodowych negocjacji ONZ w sprawie morskiej różnorodności biologicznej broniła ambitnego modelu zarządzania wykraczającego poza jurysdykcje krajowe oraz by uznała ocean za wspólne dobro w dążeniu do przyjęcia nowego podejścia stawiającego indywidualną i zbiorową odpowiedzialność ponad tradycyjnymi zasadami wolności i suwerennymi prawami ustanowionymi w prawie morza, a tym samym do zagwarantowania ochrony mórz, także przed szkodliwym oddziaływaniem odpadów morskich;
9. wzywa UE do wzmocnienia inicjatyw międzynarodowych, takich jak Globalne Partnerstwo przeciwko Odpadom Morskim zainicjowane przez UNEP, tak by osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju, w szczególności cel nr 14 dotyczący ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich oraz cel nr 12 dotyczący odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
10. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przeprowadziły wysiłkom podejmowanym na forum Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska na rzecz ambitnej, prawnie wiążącej umowy w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi, obejmującej pełny cykl życia tworzyw sztucznych, w tym wspólne globalne cele w dotyczące ograniczania zanieczyszczenia morza tworzywami sztucznymi oraz wizję przejścia w kierunku bezpiecznego gospodarowania tworzywami sztucznymi w obiegu zamkniętym, a także skuteczne globalne zarządzanie porzuconymi, zagubionymi lub w inny sposób wyrzuconymi narzędziami połowowymi, które zagrażają wszelkiej działalności morskiej i ekosystemom na całym świecie;
11. zaznacza, że Komisja i państwa członkowskie powinny zintensyfikować walkę z nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami, które w nieunikniony sposób powodują zanieczyszczenie oraz przyczyniają się do powstawania odpadów morskich i do degradacji środowiska morskiego, w szczególności w wyniku nielegalnego wyrzucania narzędzi połowowych;
12. podkreśla, że w rezolucji nr 2/11 Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska UNEP z dnia 26 maja 2016 r. uznano, że obecność odpadów z tworzyw sztucznych i ich mikrodrobin w środowisku morskim jest problemem światowym, który budzi coraz większy niepokój i wymaga pilnej globalnej reakcji zakładającej podejście obejmujące cały cykl życia produktu;
13. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby na podstawie wspólnego kalendarza skoordynowały pracę nad aktami prawnymi takimi jak dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej, dyrektywa w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, dyrektywa w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów oraz dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich, w celu poprawy spójności legislacyjnej w tym obszarze;
14. wzywa Komisję do intensywniejszego gromadzenia danych na temat ilości i rodzaju odpadów w wodach europejskich oraz ich wpływu na rybołówstwo, a także do intensywniejszego gromadzenia i harmonizacji danych na temat wolumenu, ilości i jakości odpadów morskich wyładowywanych, unieszkodliwianych i oddawanych do recyklingu, w szczególności w ramach programu sprzątnięcia morza, w tym na temat ilości znalezionych przedmiotów, materiałów, z których zostały one wykonane, oraz ich rodzaju; postuluje, aby gromadzone przez państwa członkowskie dane na temat utraty narzędzi połowowych, ich wprowadzania do obrotu i ich zbiórki, a także na temat odpadów morskich były rejestrowane w bazach danych dotyczących danego państwa lub basenu morskiego i prezentowane jednolicie w jednym sprawozdaniu rocznym na szczeblu europejskim, z myślą o ułatwieniu identyfikacji i eliminacji odpadów morskich oraz o poprawie monitorowania i oceny;

Czwartek, 25 marzec 2021

15. zaznacza, że trzeba corocznie sporządzać mapy odpadów morskich zebranych w ramach programu sprzątnięcia morza w poszczególnych zlewniach rzek, aby uzyskać informacje na temat pochodzenia wyłowionych odpadów morskich oraz doskonalić kampanie na rzecz ich zbiórki; zaznacza, że należy połączyć te działania z już prowadzonymi działaniami w zakresie sporządzania map; apeluje do Komisji o sporządzanie sprawozdań rocznych na temat ilości odpadów morskich wyładowywanych w portach w ramach programu sprzątnięcia morza, w tym na temat ilości znalezionych przedmiotów, materiałów, z których zostały one wykonane, oraz ich rodzaju;

16. zachęca do ustanowienia sieci współpracy między rządami państw członkowskich, stowarzyszeniami rybaków, organizacjami pracowniczymi, oczyszczalniami ścieków, zainteresowanymi stronami na obszarach przybrzeżnych, portami, organizacjami pozarządowymi i konwencjami regionalnymi, tak by wzmocnić podejście oddolne oparte na dialogu i włączeniu społecznym oraz promować praktyczne rozwiązania dla pracowników sektora rybołówstwa, z myślą o poprawie skuteczności wdrażania przepisów i o zapewnieniu odpowiednich zasobów w dziedzinach takich jak zbiórka, unieszkodliwianie i recykling odpadów morskich;

17. zaznacza, że potrzebna jest wymiana najlepszych praktyk wśród wszystkich zainteresowanych stron, w tym obywateli, których dotyczy problem odpadów morskich, tak by zachęcić sektor rybołówstwa do pomocy w ochronie środowiska morskiego i w usuwaniu odpadów morskich, a tym samym zapewnić zrównoważone wykorzystanie jego zasobów; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy takie jak „Plan Marlimpo” (projekt „Czyste morze”) realizowany przez Ministerstwo Morza w rządzie Galicji (Hiszpania) w celu zmniejszenia ilości odpadów na obszarach przybrzeżnych;

18. zaznacza, że w celu poprawy i zwiększenia skuteczności ram prawnych i zarządzania w zakresie zbiórki, unieszkodliwiania i recyklingu odpadów morskich należy promować większe zaangażowanie wszystkich pracowników sektora rybołówstwa oraz rozszerzyć już prowadzone projekty informacyjne, zapobiegawcze i szkoleniowe, tak by zapewnić stałą wymianę informacji pomocną w przygotowywaniu i aktualizacji odpowiednich przepisów;

19. apeluje do wszystkich innych odpowiednich zainteresowanych stron, tj. do komitetów doradczych ds. rybołówstwa, o wsparcie na rzecz ograniczenia ilości odpadów morskich w drodze skutecznych i efektywnych środków; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przyjęły dobrowolne wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa dotyczące oznakowania narzędzi połowowych, tak by promować odpowiedzialne zarządzanie narzędziami połowowymi, usprawnić wysiłki na rzecz identyfikacji zagubionych narzędzi oraz wspierać zrównoważony charakter rybołówstwa przez ograniczenie liczby porzuconych, zagubionych lub w inny sposób wyrzuconych narzędzi połowowych, również w zgodzie z przepisami rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa; wzywa Komisję, aby wspierała działania na rzecz zapewnienia faktycznego znakowania i zgłaszania zagubionych narzędzi połowowych na wodach europejskich oraz, przez starania podejmowane na forum Międzynarodowej Organizacji Morskiej, na rzecz wzmocnienia współpracy międzynarodowej w celu eliminacji tego źródła zanieczyszczenia mórz tworzywami sztucznymi;

20. wskazuje, że chronione obszary morskie mogą być doskonałymi laboratoriami wdrażania rozwiązań w zakresie eliminacji odpadów morskich, umożliwiającymi interakcje między różnymi rodzajami działalności na lądzie i na morzu oraz wspieranie współpracy różnych podmiotów prowadzących działalność na morzu i na lądzie w obliczu wyzwań związanych z ekosystemami morskimi i przybrzeżnymi;

21. zwraca uwagę na nieskuteczność europejskiej dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za środowisko w przypadku odpadów morskich, w tym jej ograniczony zakres oraz trudności w identyfikowaniu zanieczyszczającego i w przypisywaniu odpowiedzialności; przypomina, że Parlament wezwał do opracowania koncepcji europejskiej dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za środowisko, w której określono by granice jej skuteczności;

22. wzywa Komisję i państwa członkowskie do skuteczniejszego wdrażania zasady „zanieczyszczający płaci”;

Pogłębianie badań nad odpadami morskimi i wiedzy o nich

23. apeluje do Komisji, aby odegrała istotną rolę w dekadzie nauki o oceanach ustanowionej przez ONZ oraz wspierała cyfryzację i wykorzystywanie sztucznej inteligencji w celu lepszego poznania mórz i oceanów oraz wpływu, jaki wywierają na nie odpady morskie;

24. zaznacza, że ze względu na wciąż niewielką ilość dostępnych danych i badań trudno jest dokładnie oszacować zakres szkód powodowanych przez odpady morskie w sektorze rybołówstwa i ich negatywne konsekwencje gospodarcze dla rybaków; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie, aby zintensyfikowały prace badawcze i gromadzenie danych na temat ilości i rodzajów odpadów w wodach europejskich i ich wpływu na rybołówstwo, akwakulturę i ekosystemy oraz zaproponowały efektywne środki przeciwdziałania i zapobiegania wpływowi nanocząsteczek i mikrodrobin plastiku zarówno na zasoby rybne, jak i zdrowie ludzi;

Czwartek, 25 marzec 2021

25. przypomina, że dyrektywa w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych dotyczy odpadów powszechnie znajdujących na plażach; apeluje do Komisji, aby wzmocniła obowiązujące środki dotyczące produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, w szczególności na podstawie przyszłych prac dotyczących odpadów w toni wodnej i na dnie morskim, na mocy dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, a także rozważyła stopniową rezygnację z umieszczania produktów rybołówstwa w pojemnikach i opakowaniach ze styropianu zgodnie z ambicją, by zastąpić produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych zrównoważonymi rozwiązaniami alternatywnymi z pożytkiem dla środowiska i dla rybaków;

26. wzywa Komisję, aby podjęła działania w związku z zaleceniami dotyczącymi eliminacji odpadów morskich opracowanymi przez misję Starfish 2030, a w szczególności oceniła propozycję znakowania narzędzi połowowych z wykorzystaniem nowych technologii geolokalizacyjnych, co ma pomóc w ustalaniu położenia utraconych narzędzi połowowych i w ich zbiórce, gdy to stosowne i możliwe; podkreśla w związku z tym, że Komisja powinna poprawić znakowanie narzędzi połowowych zgodnie z dobrowolnymi wytycznymi Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa dotyczącymi znakowania narzędzi połowowych oraz zadbać, aby rybacy i producenci akwakultury otrzymywali z odpowiednich programów finansowania wsparcie na potrzeby przemian;

27. wzywa do poprawy sprawozdawczości dotyczącej utraty narzędzi połowowych na morzu i podkreśla, że trzeba uwzględnić więcej informacji, np. nazwę statku, rodzaj używanych narzędzi, czas i miejsce ich utraty oraz podjęte środki zaradcze, tak by umożliwić skuteczniejsze wykorzystywanie zgromadzonych danych w walce z zanieczyszczeniem mórz dzięki przejrzystej i udoskonalonej wymianie danych i najlepszych praktyk między państwami członkowskimi i agencjami UE; zaznacza, że trzeba opracować nowe instrumenty do identyfikacji i śledzenia narzędzi połowowych utraconych na morzu oraz do rejestrowania danych dotyczących odpadów morskich, takie jak elektroniczne aplikacje pomagające rybakom w rejestrowaniu danych i systemy rejestrowania i raportowania wyładunków odpadów morskich, na przykład przy użyciu pokwitowań odbioru odpadów przewidzianych w dyrektywie (UE) 2019/883, która zobowiązuje operatorów portowych urządzeń do odbioru odpadów do wydawania takich pokwitowań kapitanom statków;

28. przyjmuje z zadowoleniem realizację takich projektów europejskich jak projekt „CleanAtlantic” finansowany w ramach unijnego programu Interreg „Obszar atlantycki”, mający poszerzać wiedzę o odpadach morskich i rozwijać zdolność do ich monitorowania, zapobiegania ich powstawaniu i ograniczania ich ilości, a także uświadamiać ich wpływ; wzywa 19 uczestniczących w projekcie partnerów z Irlandii, Francji, Hiszpanii i Portugalii, a w szczególności organ koordynujący – Centro Tecnológico do Mar (Cetmar) – do kontynuowania prac i do opublikowania wyników projektu;

29. zaznacza, że trzeba zapewnić odpowiednie zarządzanie logistyką zbiórki odpadów i zużytych narzędzi połowowych, aby pomóc rybakom w ich wysiłkach, w dużej mierze podejmowanych dobrowolnie; zauważa, że powinno ono obejmować ujednoczoną zbiórkę narzędzi połowowych znajdujących się na statku do worków lub pojemników oraz zapewnienie odpowiednich urządzeń w portach;

Przyspieszenie rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa i akwakultury

30. zaznacza, że ograniczenie wpływu odpadów morskich jest zależne od udoskonalenia gospodarki o obiegu zamkniętym na lądzie, w tym przez stopniowe wycofywanie zbędnych tworzyw sztucznych i opakowań oraz przekształcanie odpadów w zasoby, a także od przyjęcia podejścia uwzględniającego cykl życia w sektorach rybołówstwa i akwakultury; podkreśla, że rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa wymaga, by w większym stopniu wspierać poszukiwanie rozwiązań, inteligentne projektowanie narzędzi połowowych oraz innowacje w technice połowów i akwakultury, tak by ograniczyć ilość wyrzucanych odpadów, zachęcić do zbiórki odpadów i intensywniej rozwijać wydajne kanały recyklingu;

31. wzywa, aby wspierać ekoprojektowanie narzędzi połowowych, które powinny być praktyczne, bezpieczne i racjonalne pod względem kosztów, przez szybkie przyjęcie wytycznych w sprawie opracowywania zharmonizowanych norm dotyczących gospodarowania narzędziami połowowymi w obiegu zamkniętym; popiera znakowanie materiałów wykorzystywanych w narzędziach połowowych za pomocą paszportów produktów; popiera promowanie badań i innowacji służących wynajdowaniu alternatywnych materiałów przyjaznych środowisku do wykorzystania w narzędziach połowowych, w tym polimerów; podkreśla w związku z tym, że można by stworzyć projekty pilotażowe służące badaniom nad ograniczeniem ilości materiałów oraz nad łatwiejszym i szybszym demontażem, a także testowaniu funkcjonalności narzędzi połowowych w celu ułatwienia zmian;

32. w odniesieniu do gospodarowania narzędziami połowowymi w obiegu zamkniętym zwraca uwagę, że ważne jest, aby w pełni zaangażować rybaków oraz cały sektor rybołówstwa i akwakultury, start-upy, inicjatywy prywatne i przedsiębiorstwa, w tym producentów lin i sieci z państw trzecich, w identyfikowanie nowych materiałów, ekoprojektowanie, projektowanie nowych narzędzi połowowych i recykling narzędzi połowowych; ponadto zwraca uwagę na potrzebę wzmocnienia synergii między sektorem rybołówstwa a sektorem badawczym; dlatego apeluje do Komisji, aby przyszłe projekty związane z gospodarowaniem narzędziami połowowymi w obiegu zamkniętym były organizowane w powiązaniu z już istniejącymi unijnymi programami finansowania badań i innowacji;

Czwartek, 25 marzec 2021

33. zaznacza, że aby przyspieszyć rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa i akwakultury, konieczne jest zaplanowanie przyszłych legislacyjnych rozwiązań problemu zbiórki i unieszkodliwiania odpadów morskich w powiązaniu z Europejskim Zielonym Ładem; w związku z tym apeluje do państw członkowskich o szybkie podjęcie działań następczych w związku z ustaleniem krajowych minimalnych poziomów zbierania narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne, zgodnie z dyrektywą dotyczącą produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych; wzywa Komisję, aby monitorowała, czy te plany krajowe spowodują wzrost zbiórki i recyklingu narzędzi połowowych w porównaniu z obecnymi poziomami, i w związku z tym opracowała odpowiedni i ambitny plan wspierania rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa; podkreśla, że istnieje rynek narzędzi połowowych pochodzących z recyklingu, pozwalający na wprowadzenie prawnego wymogu wykorzystywania materiałów pochodzących z recyklingu, wraz z przepisami Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) dotyczącymi programowania na potrzeby zarządzania dzielonego, co stanowiłoby istotną zachętę dla rybaków i sposób na docenienie wartości ich wkładu w recykling;

34. wzywa do wykorzystania EFMR w celu wsparcia sektora rybołówstwa i akwakultury w procesie przechodzenia na bardziej zrównoważone materiały, w tym nabywania nowych, technicznie bardziej efektywnych i mniej zanieczyszczających jednostek dla małych flot łodziowych, w szczególności w regionach najbardziej oddalonych;

35. apeluje do Komisji o stymulowanie gospodarki o obiegu zamkniętym w całym łańcuchu produkcji narzędzi połowowych i narzędzi do akwakultury przez promowanie badań i wspieranie przedsiębiorstw, które poddają narzędzia recyklingowi i ponownie je wykorzystują; w związku z tym wzywa Komisję, aby korzystając z zasobów przewidzianych w ramach instrumentu NextGenerationEU oraz pochodzących z sankcji fiskalnych nakładanych w następstwie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, utworzyła specjalny fundusz wspierający państwa członkowskie, które tworzą łańcuchy produkcji ekologicznych narzędzi połowowych z recyklingu;

36. zwraca uwagę, że pomimo znacznych postępów poczynionych z wejściem w życie dyrektywy (UE) 2019/883, nadal istnieje wiele problemów i różnic między państwami członkowskimi w zakresie portowych urządzeń do odbioru odpadów; zaznacza, że w wielu portach Unii, w których istnieją takie urządzenia, rybacy nadal nie wiedzą, gdzie one się znajdują, i mają do nich utrudniony dostęp; podkreśla, że wszystko to stanowi przeszkodę dla podmiotów działających w sektorze rybołówstwa i zniechęca je do działania na rzecz oczyszczania mórz;

37. popiera opracowywanie i tworzenie efektywnych kanałów recyklingu przez doskonalenie infrastruktury odbioru odpadów we wszystkich portach europejskich w celu usprawnienia selektywnej zbiórki odpadów; w związku z tym zaznacza, że państwa członkowskie muszą nasilić działania na rzecz modernizacji portowych rozwiązań logistycznych przez odpowiednie zarządzanie logistyką zbiórki odpadów i zużytych narzędzi, ujednoliconą zbiórkę narzędzi na statkach do worków lub pojemników oraz instalowanie w portach odpowiednich urządzeń zapewniających właściwy odbiór i składowanie zebranych zagubionych narzędzi połowowych i odpadów morskich, wystarczającą przestrzeń do oddzielnego składowania różnego rodzaju odpadów morskich, personel w liczbie wystarczającej do właściwego i bezpiecznego przetwarzania wyładowanych odpadów oraz zaopatrzenie wszystkich statków w pojemniki do zbiórki odpadów morskich; wzywa do zwiększenia atrakcyjności zbiórki odpadów przez stosowanie środków obejmujących systemy premiowania i zachęty, np. zachęty finansowe, tak by pomóc rybakom i producentom akwakultury w zbiórce, unieszkodliwianiu i recyklingu odpadów znalezionych na morzu oraz w oddawaniu w portach zużytych narzędzi połowowych lub narzędzi do akwakultury;

Programy zbiórki odpadów morskich i gospodarowania nimi

38. wzywa Komisję, aby opracowała na szczeblu UE plan przeciwdziałania zaśmieceniu hydrosfery w Unii, zakładający zmniejszenie ilości odpadów u źródła, redukcję wykorzystywania i zużycia tworzyw sztucznych oraz walkę z zanieczyszczeniem rzek, cieków wodnych i linii brzegowych, których zaśmiecenie można radykalnie ograniczyć w skoordynowany sposób; wzywa do zminimalizowania wyrzucania śniegu z dróg i chodników bezpośrednio do oceanu, w szczególności przez wspieranie alternatywnych metod odśnieżania w czasie wyjątkowo silnych opadów śniegu;

39. zaznacza, że trzeba zmodernizować sieci kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków, aby zmniejszyć wpływ na akwakulturę i ogólnie na środowisko morskie i przybrzeżne, a w szczególności ograniczyć ryzyko zanieczyszczenia produktów akwakultury;

40. zaznacza, że zasadnicze znaczenie ma rozwiązanie problemu nieodpowiedniego gospodarowania odpadami na lądzie, przede wszystkim niewłaściwego unieszkodliwiania odpadów w miastach nadmorskich oraz w miastach położonych nad rzekami i na wyspach;

Czwartek, 25 marzec 2021

41. wzywa Komisję do podnoszenia świadomości podmiotów prowadzących działalność na morzu, jeśli chodzi o wszelkie potencjalne interakcje ze środowiskiem morskim, w szczególności przy sprzedaży lub wynajmie statków;
42. apeluje do państw członkowskich i regionów, aby gromadziły dane dotyczące problemu niewłaściwego gospodarowania odpadami na lądzie, monitorowały ten problem i podjęły działania w celu zaradzenia mu, oczyściły miejsca częstego zaśmiecania w rzekach i ujściach rzek, gdzie nagromadziły się odpady morskie, i aby przede wszystkim wprowadziły środki zapobiegające dostawaniu się odpadów morskich do środowiska; apeluje o przeznaczenie wystarczających środków finansowych na usuwanie wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń tworzywami sztucznymi;
43. przypomina, że programy zbiórki odpadów morskich mogą obejmować różne działania, takie jak zbiórka odpadów morskich w rzekach, ujściach rzek, zatokach lub portach, badania i identyfikacja miejsc częstego zaśmiecania na morzu, oraz mogą być prowadzone przez rybaków, społeczeństwo obywatelskie i władze lokalne; podkreśla, że programy zbiórki powinny mieć zrównoważony charakter, być prowadzone z użyciem odpowiedniego sprzętu do zbiórki odpadów, w miarę możliwości nie generować dodatkowych emisji, przewidywać współpracę z podmiotami dysponującymi wiedzą na temat ekosystemów morskich oraz wymagać strategicznej identyfikacji odpadów przed podjęciem działania; podkreśla, że te programy zbiórki mogą być realizowane nie tylko w ramach unijnych programów finansowania, lecz także na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym w państwach członkowskich;
44. zaznacza, że tylko siedem państw członkowskich wykorzystało środki w ramach obecnego EFMR do sfinansowania programów zbiórki odpadów morskich, jak program sprzątnięcia morza, oraz że na większość działań umożliwiających identyfikację, zbiórkę i recykling odpadów morskich składają się dobrowolne inicjatywy i programy rybaków, społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych;
45. zaznacza, że aby ograniczyć ilość odpadów ze statków rybackich, należy zachęcać rybaków do przekazywania odpadów do zakładów recyklingu, w tym przez zachęty finansowe i systemy premiowania motywujące do dobrych praktyk; zauważa w związku z tym, że rybacy powinni być wynagradzani za zbiórkę zagubionych narzędzi połowowych i innych odpadów morskich lub mieć co najmniej możliwość bezpłatnego oddawania odpadów w obiektach portowych;
46. zaznacza, że rybacy powinni być odpowiednio przeszkoleni w zakresie właściwego postępowania z odpadami morskimi podczas ich zbiórki, wyładunku, unieszkodliwiania i przekazywania do recyklingu w celu zminimalizowania zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa;
47. zaznacza, że wzmocnienie i rozszerzenie już istniejących dobrych praktyk niesie z sobą również uproszczenie i usprawnienie procesów administracyjnych dla wszystkich statków biorących udział w kampaniach sprzątnięcia morza, niezależnie od portu pochodzenia lub od wielkości; w związku z tym zwraca uwagę na potrzebę harmonizacji i bardziej komplementarnego podejścia do przepisów dotyczących wyładunku odpadów morskich zebranych w ramach inicjatyw sprzątnięcia morza w portach państw członkowskich;
48. wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały zbieranie przez rybaków zagubionych narzędzi połowowych lub innych odpadów morskich, szczególnie tworzyw sztucznych, przez promowanie najlepszych praktyk, zachęcanie do dobrowolnego udziału w inicjatywach na rzecz zbiórki odpadów morskich oraz wspieranie wprowadzania programów sprzątnięcia morza; w związku z tym apeluje do państw członkowskich, aby ustanowiły specjalny fundusz na rzecz oczyszczania mórz, zarządzany w ramach nowego EFMR lub innych odpowiednich linii budżetowych w celu finansowania następujących działań: 1) zbiórka odpadów morskich na morzu przez rybaków, 2) zapewnienie odpowiednich miejsc składowania odpadów na statku oraz monitorowanie biernie zbieranych odpadów, 3) poprawa szkolenia operatorów, 4) finansowanie zarówno kosztów przetwarzania odpadów, jak i kosztów personelu niezbędnego do prowadzenia takich programów, tak by uniknąć wzrostu kosztów dla rybaków, którzy dobrowolnie w nich uczestniczą, 5) inwestycje w portach, tak by można było zapewnić odpowiednie urządzenia do odbioru i składowania zagubionych narzędzi połowowych i zebranych odpadów morskich;
49. wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny społecznego i gospodarczego wkładu rybaków w wyniku projektów sprzątnięcia morza w celu dokładniejszego określenia ilościowego wkładu sektora rybołówstwa w oczyszczanie mórz;
50. apeluje do Komisji o działania wykraczające poza cele dyrektywy (UE) 2019/883, przez zbadanie i określenie kosztów szkód w środowisku powodowanych przez odpady morskie pochodzące z działalności człowieka oraz ustanowienie funduszu na rzecz walki z odpadami morskimi, mającego na celu przeciwdziałanie wyrzucaniu odpadów do morza, łagodzenie szkód dla rybołówstwa oraz ochronę mórz i oceanów;

Czwartek, 25 marzec 2021

51. wzywa Komisję do zaapelowania do państw członkowskich, aby zapewniły właściwe gospodarowanie odpadami, które zostały przypadkowo zebrane podczas dobrowolnych kampanii zbiórki odpadów, oraz ich odpowiednie unieszkodliwianie, tak by odpowiedzialność i koszty związane z dostarczaniem odpadów, gospodarowaniem nimi i ich unieszkodliwianiem nie spadały na rybaków oraz by nie powodować dalszych szkód w środowisku; w związku z tym zwraca uwagę na potrzebę ustanowienia skutecznych systemów zbiórki i unieszkodliwiania odpadów, przy zapewnieniu odpowiednich portowych urządzeń do odbioru odpadów;

52. wskazuje, że odpady morskie stanowią problem transgraniczny i że skuteczniejsza walka z nimi wymaga współpracy z europejskimi państwami trzecimi; apeluje do Komisji i państw członkowskich o uruchomienie planu likwidacji zanieczyszczeń w Morzu Śródziemnym we współpracy ze wszystkimi państwami nadbrzeżnymi; wzywa Komisję do jak najszybszego zaprzestania wywozu odpadów do krajów trzecich;

53. wzywa Komisję, aby utworzyła mechanizmu wsparcia na potrzeby zbiórki odpadów morskich w regionach najbardziej oddalonych, ze względu na ich z natury rzecz trudną sytuację, i w ten sposób zapewniła im infrastrukturę do recyklingu zebranych odpadów;

54. wzywa Komisję, aby w negocjacjach w sprawie przystąpienia do UE domagała się pełnego wdrożenia przepisów dotyczących gospodarowania odpadami w krajach kandydujących, w tym przez utworzenie infrastruktury zintegrowanego gospodarowania odpadami;

Lepsze zrozumienie i ograniczenie zanieczyszczenia nanocząsteczkami i mikrodrobinami plastiku

55. zaznacza, że trzeba zwiększyć wiedzę i świadomość społeczną na temat zanieczyszczenia nanocząsteczkami i mikrodrobinami plastiku oraz jego wpływu na środowisko, będące podstawą morskiego łańcucha pokarmowego, a ostatecznie na zdrowie ludzkie, oraz że należy prowadzić dalsze badania, aby lepiej zrozumieć to zjawisko; wskazuje, że niedostateczna wiedza i brak świadomości społecznej mogą spowodować brak zaufania konsumentów do jakości produktów rybołówstwa i akwakultury;

56. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania kampanii informacyjnych na temat problemu zanieczyszczenia morza tworzywami sztucznymi i ich mikrodrobinami oraz podkreśla, że problem ten dotyka często również rybaków, zwłaszcza w przypadku wspomnianych mikrodrobin;

57. z zadowoleniem przyjmuje prace prowadzone przez Europejską Agencję Chemikaliów (ECHA) nad ograniczeniem celowego dodawania mikrodrobin plastiku do produktów; wzywa Komisję do podjęcia ambitnych działań w reakcji na tę inicjatywę, za pomocą konkretnych środków, w stosownych przypadkach prawnych, w tym przez zbadanie problemu rozprzestrzeniania się nanocząsteczek i mikrodrobin plastiku w cyklu hydrologicznym, szczególnie tych, które są uwalniane do środowiska w sposób niezamierzony, oraz zaproponowanie środków służących ich stopniowej eliminacji;

58. wzywa Komisję, aby zajęła się problemem ucieczki i rozprzestrzeniania się mikrodrobin plastiku – takich jak granulki plastiku – w środowisku na wszystkich etapach łańcucha dostaw, zwłaszcza podczas transportu lądowego i morskiego, z którym wiąże się ryzyko uwolnienia do środowiska;

o

o o

59. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0097

Polityka spójności i regionalne strategie środowiskowe w walce ze zmianą klimatu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie polityki spójności i regionalnych strategii środowiskowych w walce ze zmianą klimatu (2020/2074(INI))

(2021/C 494/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 3 i 21, oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 4, 11, 173–178, 191 i 194, a także Protokół nr 28 do Traktatów w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,
- uwzględniając porozumienie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP21) w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. (porozumienie paryskie), w szczególności jego art. 7 ust. 2 i art. 11 ust. 2, w których uznaje się wymiar lokalny, niższy niż krajowy i regionalny zmiany klimatu i działań w dziedzinie klimatu,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r., a także cele zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie zmiany klimatu – europejska, długofalowa i zgodna z porozumieniem paryskim wizja strategiczna na rzecz dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 11 grudnia 2020 r. dotyczące zmiany klimatu,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) zatytułowane „Globalne ocieplenie o 1,5 °C”, jego 5. sprawozdanie oceniające oraz sprawozdanie podsumowujące, a także jego sprawozdanie specjalne dotyczące zmiany klimatu i gruntów oraz sprawozdanie specjalne dotyczące oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie,
- uwzględniając ocenę wskaźników przeprowadzoną przez Europejską Agencję Środowiska, dotyczącą strat ekonomicznych wynikających z ekstremalnych zjawisk pogodowych w Europie, opublikowaną w dniu 20 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając ogólny unijny program działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”, wniosek Komisji dotyczący ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. oraz jej wizję do 2050 r.,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie 15. posiedzenia Konferencji Stron (COP15) Konwencji o różnorodności biologicznej ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 4 marca 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (COM(2020)0080),

⁽¹⁾ Dz.U. C 23 z 21.1.2021, s. 116.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0015.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 14 stycznia 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (COM(2020)0022) oraz jej zmieniony wniosek z dnia 28 maja 2020 r. (COM(2020)0460),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji (COM(2020)0453),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do nadzwyczajnych zasobów dodatkowych i przepisów wykonawczych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, aby zapewnić pomoc na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i przygotowania do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność (REACT-EU) (COM(2020)0451),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 ⁽⁸⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” ⁽⁹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1084/2006 ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 29 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program InvestEU (COM(2020)0403),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając badanie Parlamentu Europejskiego z 2021 r. dotyczące polityki spójności i zmiany klimatu,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2018 r. w sprawie polityki spójności i gospodarki o obiegu zamkniętym ⁽¹²⁾,
- uwzględniając art. 349 TFUE zgodnie z jego wykładnią przez Trybunał Sprawiedliwości zawartą w wyroku z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie Majotty (sprawy połączone od C-132/14 do C-136/14), który przewiduje możliwość przyjęcia specyficznych i stanowiących odstępstwo środków dla najbardziej oddalonych regionów Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. dotyczący strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 (COM(2020)0152),

⁽⁶⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 289.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 470.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 259.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 281.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 40.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisję Transportu i Turystyki oraz Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A9-0034/2021),
- A. mając na uwadze, że zmiana klimatu jest wyzwaniem wykraczającym poza granice i wymaga natychmiastowych i ambitnych działań na szczeblu światowym, europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, tak by ograniczyć globalne ocieplenie do 1,5 °C powyżej poziomów sprzed epoki przemysłowej i zapobiec utracie różnorodności biologicznej na masową skalę; mając na uwadze, że wymagane są pilne środki w celu sprawienia, aby średnia temperatura na świecie nie wzrosła o więcej niż 2 °C w porównaniu z poziomami sprzed epoki przemysłowej, gdyż wszelka utrata różnorodności biologicznej poważnie wpłynie na jakość produkcji rolnej;
- B. mając na uwadze, że wzrost o 1,5 °C to maksimum, jakie może wytrzymać planeta; mając na uwadze, że jeżeli po 2030 r. temperatury nadal będą rosnąć, ludzkość czekać jeszcze liczniejsze susze, powodzie, ekstremalne upały, a także ubóstwo setek milionów ludzi i prawdopodobna zagłada grup ludności najbardziej narażonych na te zjawiska, a w najgorszym scenariuszu zagrożone jest przetrwanie całej ludzkości w dłuższej perspektywie, jak wskazano w sprawozdaniu międzyinstytucjonalnym UE pt. „Challenges and Choices for Europe” [Wyzwania i wybory dla Europy];
- C. mając na uwadze, że według szacunków Europejskiej Agencji Środowiska w latach 1980–2019 ekstremalne zjawiska pogodowe doprowadziły w państwach EOG do strat gospodarczych na łączną kwotę 446 mld EUR; mając na uwadze, że odpowiada to kwocie 11,1 mld EUR rocznie, a łączne straty z uwzględnieniem deflacji wynoszą prawie 3 % PKB analizowanych krajów;
- D. mając na uwadze, że ostatnie badania pokazują, iż współczynnik globalnego ocieplenia powodowanego przez kopalny gaz ziemny (metan – CH₄) jest znacznie wyższy niż wcześniej zakładano;
- E. mając na uwadze, że w bieżącym okresie programowania globalne ocieplenie może osiągnąć 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej, co wymaga natychmiastowego działania w celu zaradzenia kryzysowi klimatycznemu, zgodnie z polityką UE w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, Europejskim Zielonym Ładem, programem działań ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i porozumieniem paryskim;
- F. mając na uwadze, że transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu przeprowadzona najpóźniej do 2050 r. stanowi zarówno wielką szansę, jak i wyzwanie dla Unii oraz jej państw członkowskich, regionów, miast, społeczności lokalnych, obywateli, pracowników, przedsiębiorstw i przemysłu; mając na uwadze, że należy jednak osiągnąć równowagę między ambitnymi celami klimatycznymi a utrzymaniem konkurencyjności gospodarki, nie rezygnując z osiągnięcia celu 1,5 °C;
- G. mając na uwadze, że osiągnięcie tego celu będzie wymagać ogólnego przekształcenia europejskiego społeczeństwa i gospodarki, w związku z którym w niektórych sektorach nastąpi nieodwracalny spadek produkcji połączony z utratą miejsc pracy w obszarach aktywności gospodarczej bazujących na produkcji i wykorzystaniu paliw kopalnych, podczas gdy inne sektory zdołają znaleźć technologiczną alternatywę;
- H. mając na uwadze, że zrównoważony rozwój należy postrzegać jako wyważone podejście zakładające jednocześnie zrównoważony wzrost gospodarczy oraz postęp społeczny i postęp w dziedzinie ochrony środowiska;
- I. mając na uwadze, że w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 16 grudnia 2020 r. ⁽¹³⁾ ustanowiono ogólny cel zakładający, że co najmniej 30 % łącznej kwoty budżetu Unii i wydatków z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy zostanie przeznaczony na wspieranie realizacji celów klimatycznych, oraz nowy cel zakładający przeznaczenie w 2024 r. 7,5 %, a w 2026 r. i 2027 r. po 10 % rocznych wydatków na ochronę różnorodności biologicznej;
- J. mając na uwadze, że wyspy, zwłaszcza małe, oraz regiony najbardziej oddalone są terytoriami UE najbardziej narażonymi i wrażliwymi na skutki zmiany klimatu, a także muszą uporać się ze szczególnymi i dodatkowymi wyzwaniami i kosztami w trakcie transformacji; mając na uwadze, że zmiana klimatu i jej wielorakie skutki dotykają

⁽¹³⁾ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28).

Czwartek, 25 marzec 2021

regiony europejskie na różne sposoby, w różnym stopniu i w różnym czasie oraz że zarządzanie transformacją doprowadzi do znacznych zmian strukturalnych; mając na uwadze, że skutki dla obywateli i pracowników będą zatem różnorakie i nie wszystkie kraje będą odczuwać je w równej mierze lub będą w stanie odpowiednio zareagować; mając na uwadze, że w opracowywanej obecnie długoterminowej wizji obszarów wiejskich w Europie podkreśla się konieczność wzmocnienia i uatrakcyjnienia tych obszarów jako miejsca pracy i zamieszkania;

- K. mając na uwadze, że wyspy oraz regiony najbardziej oddalone i peryferyjne cechuje ogromny potencjał produkcji energii ze źródeł odnawialnych i że są one strategicznymi laboratoriami na potrzeby wdrażania innowacyjnych środków politycznych i rozwiązań technicznych umożliwiających transformację energetyczną, ograniczenie emisji CO₂ oraz szybsze przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- L. mając na uwadze, że polityka spójności nie tylko oferuje możliwości inwestycyjne z myślą o zaspokojeniu potrzeb lokalnych i regionalnych za pośrednictwem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI), lecz także zapewnia zintegrowane ramy polityczne, aby zmniejszyć różnice rozwojowe między europejskimi regionami i udzielić im pomocy w sprostaniu wielorakim wyzwaniom dla ich rozwoju, w tym przez ochronę środowiska oraz sprawiedliwy i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu;
- M. mając na uwadze, że różnice gospodarcze, społeczne i terytorialne, których zniwelowanie jest głównym celem polityki spójności, mogą być również kształtowane przez zmianę klimatu i jej długofalowe konsekwencje oraz że unijne środki polityki klimatycznej również powinny przyczyniać się do osiągnięcia celów unijnej polityki spójności;
- N. mając na uwadze, że polityka spójności ma zasadnicze znaczenie dla wsparcia mniej rozwiniętych regionów lub obszarów, które znajdują się w trudnej sytuacji ze względów przyrodniczych lub geograficznych, często są najsilniej dotknięte skutkami zmiany klimatu i dysponują mniejszymi zasobami na przeciwdziałanie tym skutkom;
- O. mając na uwadze, że polityka spójności jest podstawowym narzędziem sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, która nie pozostawia nikogo w tyle; mając na uwadze, że proekologiczna polityka przeciwdziałania zmianie klimatu niejednakowo wpływa na kobiety i mężczyzn; mając na uwadze, że należy również uwzględnić wpływ na grupy społeczne narażone na zagrożenia i marginalizowane;
- P. mając na uwadze, że władze lokalne i regionalne, lecz także inne właściwe zainteresowane podmioty, są kluczowymi podmiotami we wdrażaniu polityki spójności i skutecznym reagowaniu na wymagające pilnych działań zagrożenie związane ze zmianą klimatu; mając na uwadze, że odpowiadają one za jedną trzecią wydatków publicznych oraz dwie trzecie inwestycji publicznych, w związku z czym zasadnicze znaczenie ma tworzenie mechanizmów takich jak Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii, służących współpracy władz lokalnych i regionalnych odpowiedzialnych za realizację celów UE w zakresie klimatu i energii;
- Q. mając na uwadze, że kryzys klimatyczny jest ściśle powiązany z innymi kryzysami, takimi jak utrata różnorodności biologicznej, a także z kryzysem zdrowotnym, społecznym i ekonomicznym związanym z pandemią COVID-19; mając na uwadze, że chociaż kwestie te należy rozpatrywać równolegle, każda z nich musi być traktowana odrębnie i odpowiednio;
- R. mając na uwadze, że od czasu jego utworzenia w 2002 r. Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) uruchamiano w reakcji na ponad 90 katastrof, udostępniając ponad 5,5 mld EUR w 23 państwach członkowskich i w jednym kraju przystępującym; mając na uwadze, że w ramach reakcji UE na pandemię COVID-19 zakres FSUE rozszerzono na poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego oraz podniesiono maksymalny poziom zaliczek;
- S. mając na uwadze, że transformacja w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej gospodarki o obiegu zamkniętym musi obejmować wszystkie podmioty społeczne, szczególnie sektor prywatny, partnerów społecznych i obywateli, a także przedstawicieli wyłanianych w wyborach, w tym władze lokalne i regionalne, oraz musi być poparta solidnymi środkami sprzyjającymi włączeniu społecznemu w celu zapewnienia uczciwej i sprawiedliwej transformacji, wspierającej przedsiębiorstwa, utrzymywanie i tworzenie miejsc pracy, szczególnie „zielonych” i „niebieskich” miejsc pracy wysokiej jakości;

Czwartek, 25 marzec 2021

- T. mając na uwadze, że państwa członkowskie przyjęły krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu, w związku z czym regiony powinny przedstawić regionalne plany łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, aby wytyczyć drogę do osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej w 2050 r.;
- U. mając na uwadze, że transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu najpóźniej do 2050 r. można osiągnąć przez połączenie finansowania publicznego na szczeblu unijnym i krajowym oraz stworzenie właściwych warunków dla finansowania prywatnego;
- V. mając na uwadze, że pozyskiwanie energii ze źródeł opartych na paliwach kopalnych, a szczególnie stałych paliwach kopalnych, niweczy wysiłki na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, a zatem Unia Europejska powinna ustanowić spójne ramy prawne, aby bardziej promować wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych, takiej jak energia słoneczna i energia z biomasy, zamiast energii z paliw kopalnych; mając na uwadze, że w związku z tym polityka spójności powinna gwarantować poszanowanie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, która służy zwiększeniu efektywności popytu na energię i dostaw energii oraz powinna być stosowana i przestrzegana w przypadku wszystkich inwestycji związanych z energią w ramach polityki spójności; mając na uwadze, że w wielu państwach członkowskich przejściowe wykorzystywanie źródeł energii opartych na gazie ziemnym, do 31 grudnia 2025 r., może okazać się niezbędne do osiągnięcia sprawiedliwej transformacji energetycznej, która nie powoduje szkód społecznych i nie pozostawia nikogo w tyle; mając na uwadze, że regionalne strategie ochrony środowiska powinny być powiązane z ambitnymi celami klimatycznymi, mogącymi wykraczać poza ogólny cel, czyli osiągnięcie neutralności klimatycznej w UE do 2050 r., oraz powinny przewidywać stopniowe wycofanie, do 31 grudnia 2025 r., paliw kopalnych, w tym projekty dotyczące infrastruktury gazowej, wspierać ich zastępowanie energią odnawialną, materiałami i produktami wytwarzanymi w sposób zrównoważony, a także ogólnie promować zasobooszczędność i zrównoważony rozwój, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie EFRR-FS; ⁽¹⁴⁾
- W. mając na uwadze, że regionalne strategie środowiskowe powinny dążyć do pełnego i stałego zatrudnienia przy jednoczesnym postępie społecznym i niedyskryminacji, aby lepiej przeciwdziałać skutkom zmiany klimatu i utracie różnorodności biologicznej;
- X. mając na uwadze, że plany gospodarowania odpadami powinny odpowiadać zasadom gospodarki o obiegu zamkniętym i stanowić element regionalnych strategii środowiskowych;
- Y. mając na uwadze, że wielowarstwowy europejski model zarządzania oparty na aktywnym i konstruktywnym partnerstwie między poszczególnymi szczeblami zarządzania i zainteresowanymi stronami jest kluczem do transformacji w kierunku neutralności klimatycznej; mając na uwadze, że inicjatywy podejmowane przez społeczności i obywatele mogą zdecydowanie wesprzeć transformację ekologiczną i walkę ze zmianą klimatu;
- Z. mając na uwadze, że strategie makroregionalne UE mogą pomóc w ustaleniu kluczowych sektorów i obszarów współpracy między poszczególnymi regionami stojącymi wobec wspólnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, utrata różnorodności biologicznej, transport, gospodarowanie odpadami, projekty transgraniczne i zrównoważona turystyka;
1. podkreśla znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii podjętymi w ramach Europejskiego Zielonego Ładu na rzecz wdrożenia porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju, w pełnej zgodności z rozporządzeniem w sprawie systematyki, z uwzględnieniem aspektów społecznych, gospodarczych i terytorialnych, tak by zapewnić sprawiedliwą transformację wszystkim terytoriom i obywatelom, nie pozostawiając nikogo w tyle; wskazuje na potrzebę uwzględnienia zasady „nie czyni poważnych szkód” przewidzianej w rozporządzeniu w sprawie systematyki w odniesieniu do wszystkich inwestycji;
2. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący Europejskiego prawa o klimacie, stanowiący fundament Europejskiego Zielonego Ładu, wprowadzający do prawodawstwa Unii cel osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz zauważa, że trzeba przełożyć go na konkretne działania lokalne, uwzględniając ograniczenia i uwypuklając atuty każdego terytorium, jak również cele pośrednie na lata 2030 i 2040, zgodnie z postulatem Parlamentu Europejskiego; w związku z tym przypomina, że celem Europejskiego Zielonego Ładu jest ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem;

⁽¹⁴⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (COM(2018)0372).

Czwartek, 25 marzec 2021

3. podkreśla, że władze lokalne i regionalne muszą wyraźnie zobowiązać się do realizacji celów klimatycznych, i zaznacza, że trzeba nasilić dialog na wielu szczeblach między władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi na tematy takie jak planowanie i wdrażanie krajowych środków klimatycznych, bezpośredni dostęp władz lokalnych do finansowania i monitorowanie postępów w realizacji przyjętych środków, a także pilnie wyposażać je w odpowiednie narzędzia finansowe i administracyjne umożliwiające osiągnięcie tych celów; ponadto uważa, że władze regionalne i lokalne mają do odegrania kluczową rolę na wszystkich etapach planowania, przygotowania i realizacji projektów;
4. wzywa organy odpowiedzialne za programowanie krajowe i regionalne, aby w ramach bieżącego przygotowywania programów krajowych i regionalnych zapewniły maksymalne transformacyjne oddziaływanie ochrony klimatu i środowiska;
5. zauważa, że ewentualne dostosowania polityki w związku z realizacją porozumienia paryskiego i jego sprawozdaniami pięcioletnimi powinny być uwzględniane w sposób właściwy i odpowiedni dla polityki spójności, podobnie jak w przypadku przeglądu śródkresowego EFRR-FS;
6. wzywa wszystkie władze lokalne i regionalne, aby przyjęły lokalne i regionalne strategie na rzecz klimatu, w których cele przyjęte na szczeblu UE zostaną przełożone na konkretne cele lokalne, na podstawie całościowego podejścia ukierunkowanego na dane miejsce lub obszar, zapewniającego długoterminową wizję transformacji klimatycznej i lepsze wykorzystanie zasobów finansowych polityki spójności; zaznacza, że w zakres regionalnych strategii ochrony środowiska należy włączyć plany gospodarowania odpadami;
7. podkreśla kluczową rolę polityki spójności – w synergii z innymi strategiami politycznymi – w przeciwdziałaniu zmianie klimatu i osiągnięciu neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r. oraz celów pośrednich do 2030 r. i 2040 r., a także rolę władz lokalnych i regionalnych w daleko idącej reformie polityki inwestycyjnej;
8. wzywa do zapewnienia większej zgodności i koordynacji między polityką spójności i innymi strategiami politycznymi UE, tak by poprawić uwzględnianie aspektów klimatycznych w polityce, projektować skuteczniejsze strategie oparte na źródłach, udostępniać ukierunkowane finansowanie unijne, a w rezultacie lepiej wdrażać politykę klimatyczną w terenie;
9. przypomina, że celem polityki klimatycznej powinno być pełne i stabilne zatrudnienie, w tym „zielone” i „niebieskie” miejsca pracy, oraz zapewnienie szkolenia, które mogłoby przyczynić się do sprawiedliwego postępu społecznego, a także uważa, że polityka klimatyczna musi chronić miejsca pracy najbardziej dotknięte zmianą klimatu przez tworzenie nowych zielonych miejsc pracy, tak aby pracownicy nie byli pozostawieni samym sobie, w chwili gdy niektóre sektory przechodzą na zieloną gospodarkę; apeluje do państw członkowskich, aby priorytetowo traktowały walkę ze zmianą klimatu oraz dążenie do zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu i do sprawiedliwości społecznej, a także walkę z ubóstwem, w tym ubóstwem energetycznym, i eliminację polityki obciążającej grupy narażone na zagrożenia i marginalizowane; zaznacza w tym kontekście, że należy podjąć dalsze działania przeciwko ubóstwu energetycznemu;
10. z zadowoleniem przyjmuje stanowisko Rady Europejskiej i uznanie stanowiska Parlamentu, zgodnie z którym wydatki UE powinny być zgodne z celami porozumienia paryskiego i zasadą „nie szkodzić” wynikającą z Europejskiego Zielonego Ładu; przypomina również, że nowe ramy prawne polityki spójności obejmują zasadę „nie czyn poważnych szkód” przewidzianą w rozporządzeniu w sprawie systematyki wśród zasad horyzontalnych mających zastosowanie do wszystkich funduszy strukturalnych;
11. zaznacza, że zrównoważony rozwój i transformacja w kierunku bezpiecznej, neutralnej dla klimatu, odpornej na zmianę klimatu, bardziej zasobooszczędnej, zapewniającej przystępność cenową i społecznie wyważonej gospodarki o obiegu zamkniętym mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia długoterminowej konkurencyjności gospodarki Unii, a także dla zachowania jej spójności społecznej, a przy tym pomagają w tworzeniu nowych możliwości inwestycyjnych w obszarach rolnictwa, handlu, transportu, energii i infrastruktury oraz promują bezpieczniejszą i bardziej przyjazną dla środowiska konsumpcję, jak również chronią nasze środowisko życiowe i dobrostan obywateli europejskich;
12. zwraca uwagę, że zasadnicze znaczenie ma pełne przestrzeganie zasad wielopoziomowego sprawowania rządów i partnerstwa w ramach polityki spójności, również z perspektywy płci, ponieważ władze lokalne i regionalne mają bezpośrednie kompetencje w zakresie środowiska i zmiany klimatu, realizując 90 % działań ukierunkowanych na przystosowywanie się do zmiany klimatu i 70 % działań zmierzających do jej łagodzenia; przypomina, że mogą także opracowywać działania mające na celu promowanie wśród obywateli zachowań przyjaznych dla środowiska, w tym związanych z gospodarowaniem odpadami, inteligentną mobilnością i zrównoważonym mieszkaniem; podkreśla, że transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu musi być sprawiedliwa i sprzyjać włączeniu społecznemu, ze

Czwartek, 25 marzec 2021

zwróceniem szczególnej uwagi na ludność zamieszkującą obszary wiejskie i oddalone; uznaje potrzebę wsparcia terytoriów najsilniej dotkniętych transformacją w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, unikania pogłębiających się dysproporcji regionalnych, a także wzmocnienia pozycji pracowników oraz społeczności lokalnych i regionalnych; apeluje do administracji rządowej wszystkich szczebli, aby dołożyła wszelkich starań w celu zachęcania do współpracy wykraczającej poza granice administracyjne, w tym do współpracy rządów na różnych poziomach, międzyregionalnej, międzygminnej i transgranicznej, na rzecz wymiany wiedzy i przykładów dobrych praktyk w dziedzinie projektów i inicjatyw dotyczących zmiany klimatu, finansowanych ze środków polityki spójności;

13. wzywa do opracowania całościowych regionalnych strategii środowiskowych w celu zagwarantowania zrównoważonego rozwoju i łagodzenia skutków zmiany klimatu dzięki wsparciu transformacji w kierunku energii ze źródeł odnawialnych, ochrony różnorodności biologicznej i przystosowania się do zmiany klimatu; uważa, że takie strategie regionalne powinny wspierać zaangażowanie obywatelskie i projekty podejmowane na szczeblu lokalnym na odpowiedzialność podmiotów szczebla lokalnego, a także powinny pogłębiać współpracę między regionami, również za pośrednictwem projektów transgranicznych; apeluje do Komisji o wspieranie i ułatwianie współpracy między regionami oraz wymiany wiedzy specjalistycznej i najlepszych praktyk; podkreśla znaczenie utrzymania zasady partnerstwa we wszelkim programowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityki spójności UE oraz nawiązania solidnej współpracy między władzami regionalnymi i lokalnymi, obywatelami, organizacjami pozarządowymi i zainteresowanymi stronami; podkreśla, że konsultacje publiczne powinny być gruntowne i merytoryczne oraz zapewniać aktywne i reprezentatywne uczestnictwo społeczności i zainteresowanych stron w procesie decyzyjnym, aby budzić w nich poczucie odpowiedzialności za decyzje i plany, stymulować inicjatywy i zaangażowanie w działania; podkreśla znaczenie prowadzonych na szczeblu lokalnym inicjatyw i projektów przyczyniających się do osiągnięcia neutralności klimatycznej;

14. uważa, że polityka spójności powinna przyczyniać się do wdrażania celów zrównoważonego rozwoju, porozumienia klimatycznego z Paryża, Konwencji o różnorodności biologicznej i Europejskiego Zielonego Ładu, aby przeciwdziałać zmianie klimatu przede wszystkim dzięki skutecznej, przejrzystej, kompleksowej, zorientowanej na rezultaty i opartej na wynikach metodyce monitorowania wydatków na klimat, uwzględniającej negatywne skutki zmiany klimatu dla całej ludności i wszystkich regionów UE; wzywa do stosowania tej metodyki we wszystkich programach przewidzianych w wieloletnich ramach finansowych i Europejskim planie naprawy gospodarczej, w szczególności w odniesieniu do podstawowej infrastruktury w kluczowych sektorach gospodarki, takich jak produkcja i dystrybucja energii, transport, gospodarka wodna i gospodarowanie odpadami oraz budynki publiczne; jest przekonany, że mogą być konieczne dalsze środki na wypadek niewystarczających postępów w osiągnięciu celów klimatycznych Unii;

15. podkreśla kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w dążeniu do sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu dla wszystkich, której istotą jest spójność społeczna i gospodarcza, a także apeluje o większe wykorzystanie zielonych i niebieskich inwestycji i innowacji w polityce spójności oraz o szersze wykorzystanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody; podkreśla potrzebę większych synergii między poszczególnymi źródłami finansowania na szczeblu UE, krajowym i regionalnym, jak również silniejszych powiązań między finansowaniem publicznym a prywatnym, w celu zwiększenia skuteczności regionalnych strategii środowiskowych w walce ze zmianą klimatu; przypomina, że proces ten nie byłby możliwy bez silnego ukierunkowania na umiejętności; jest zdania, że regionalne strategie środowiskowe powinny zmierzać także do wzmocnienia zdolności administracyjnych instytucji lokalnych i regionalnych oraz do rozwijania ich potencjału jako czynników sprzyjających konkurencyjności gospodarczej, społecznej i terytorialnej;

16. podkreśla, że inicjatywy podejmowane przez społeczności i obywatele mogą zdecydowanie wesprzeć transformację ekologiczną oraz łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, a lokalne grupy działania i program LEADER mogą posłużyć jako główne narzędzia osiągnięcia tego celu; zachęca w związku z tym państwa członkowskie i władze regionalne do skoordynowania tych programów z regionalnymi strategiami środowiskowymi;

17. podkreśla znaczenie koncepcji inteligentnych wsi w stawianiu czoła wyzwaniom klimatycznym Unii i z zadowoleniem przyjmuje jej włączenie do przyszłej WPR oraz unijnej polityki spójności i polityki regionalnej; nalega, aby państwa członkowskie włączyły podejście dotyczące inteligentnych wsi do swoich programów operacyjnych na rzecz wdrażania polityki spójności UE na szczeblu krajowym i regionalnym, a także do krajowych planów strategicznych WPR, co wymaga przygotowania strategii inteligentnych wsi⁽¹⁵⁾ na szczeblu krajowym; podkreśla rolę podejścia LEADER/RLKS we wdrażaniu strategii inteligentnych wsi, które powinny być silnie skoncentrowane na cyfryzacji, zrównoważonym rozwoju i innowacjach;

⁽¹⁵⁾ Art. 72b (poprawka 513) stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0287).

Czwartek, 25 marzec 2021

18. zauważa, że unijne strategie makroregionalne powinny przyczynić się do nawiązywania współpracy mającej na celu rozwiązywanie problemów regionalnych związanych z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowywaniem się do niej, a zatem powinny być uwzględniane przy przyjmowaniu nowych programów, gdyż zintegrowane podejście i planowanie strategiczne mają podstawowe znaczenie;
19. wzywa do uwzględniania kryteriów środowiskowych i społecznych oraz ochrony dziedzictwa naturalnego w takim samym stopniu, jak kryteriów ekonomicznych, przy obliczaniu kwalifikowalności projektu, w szczególności w przypadku projektów związanych z dziedzictwem kulturowym i naturalnym;
20. podkreśla konieczność wspierania projektów łączących naukę, innowacje i obywatelstwo, takich jak nowy projekt europejski Bauhaus, który koncentruje się na odporności kultury i architektury w obliczu zmiany klimatu;
21. przypomina, że powodzenie regionalnych strategii środowiskowych zależy również od solidnej polityki badań i innowacji, także na szczeblu lokalnym i regionalnym; zachęca do współpracy między władzami lokalnymi, instytucjami badawczymi i przedsiębiorstwami, takiej jak inicjatywy Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii oraz jego wspólnot wiedzy i innowacji;
22. wzywa Komisję, by śledziła postępy rządów krajowych oraz władz lokalnych i regionalnych w rozwiązywaniu problemów w zakresie zmiany klimatu na wszystkich szczeblach oraz publikowała sprawozdania na ten temat, stosując wspólny standard wobec wszystkich państw członkowskich, a także, aby oceniła wzajemne powiązania między strategiami środowiskowymi a gospodarką; podkreśla, że należy zapewnić skuteczne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych na szczeblu krajowym w ocenę polityki dotyczącej zmiany klimatu w kontekście europejskiego semestru; podkreśla potrzebę zwiększenia skuteczności i komplementarności funduszy ESI oraz innych programów i instrumentów UE, takich jak EFRROW, EFMR, LIFE, „Horyzont Europa” i Kreatywna Europa, w walce ze zmianą klimatu; zachęca państwa członkowskie do zagwarantowania tej komplementarności przez zapewnienie ambitnego pod względem terytorialnym zastosowania ich krajowych planów odbudowy, angażującego wszystkie odpowiednie podmioty w regionach; ponadto zaprasza państwa członkowskie do przedstawiania regularnie aktualizowanej tablicy wyników, służącej pomiarowi oddziaływania terytorialnego krajowych i europejskich środków na rzecz odbudowy, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wkład tych środków w walkę ze zmianą klimatu;
23. popiera porozumienie w sprawie wieloletnich ram finansowych na okres 2021–2027 z myślą o uniknięciu szkodliwych dotacji, poparciu pełnego wycofania dopłat do paliw kopalnych, zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich, najpóźniej do 2025 r. oraz zapewnieniu ogólnego finansowania i ustanowieniu priorytetów programowych, które odzwierciedlają kryzys klimatyczny i przyczyniają się do uwzględniania działań w dziedzinie klimatu we wszystkich obszarach polityki oraz do osiągnięcia ogólnego celu zakładającego przeznaczenie 30 % wydatków z budżetu UE na cele klimatyczne, co oznacza, że co najmniej 547 mld EUR z nowych zasobów finansowych UE zostanie udostępnionych na potrzeby zielonej transformacji; podkreśla znaczenie przestrzegania przy wdrażaniu polityki spójności zasad takich jak cele zrównoważonego rozwoju ONZ, sprawiedliwa transformacja sprzyjająca włączeniu społecznemu, prawnie wiążące cele przeznaczenia 30 % wydatków na inicjatywy związane z klimatem, a także cel przeznaczenia 10 % na wydatki na różnorodność biologiczną do końca okresu programowania; podkreśla w związku z tym, że należy rozważyć przyjęcie przejrzystej, kompleksowej i miarodajnej metody śledzenia wydatków związanych z klimatem i wydatków związanych z różnorodnością biologiczną oraz w razie konieczności dostosować tę metodę podczas śródkresowej rewizji WRF;
24. z zadowoleniem przyjmuje cel polityki 2 proponowanego nowego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów⁽¹⁶⁾ zakładający dążenie do bardziej przyjaznej dla środowiska, niskoemisyjnej i przechodzącej na gospodarkę zeroemisyjną i odpornej Europy dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem; przypomina, że dla koncentracji tematycznej EFRR w odniesieniu do celu polityki 2 optymalne byłoby zastosowanie na poziomie regionalnym, aby odzwierciedlić specyfikę poszczególnych regionów pod względem klimatu;
25. z zadowoleniem przyjmuje osiągnięte w rozmowach trójstronnych porozumienie w sprawie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w tym dodatkowych środków z instrumentu Next Generation EU i dwóch dodatkowych filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji, tj. specjalnego programu w ramach InvestEU oraz instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego, które przyczynią się do złagodzenia skutków gospodarczych transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu w najbardziej narażonych regionach UE; podkreśla, że Fundusz na rzecz

⁽¹⁶⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (COM(2018)0375).

Czwartek, 25 marzec 2021

Sprawiedliwej Transformacji będzie nowym instrumentem wspierania obszarów najbardziej dotkniętych transformacją w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu oraz zapobiegania pogłębianiu dysproporcji regionalnych; ubolewa jednak nad faktem, że w ramach porozumienia Rady w sprawie Next Generation EU zmniejszono o ponad dwie trzecie, tj. z 30 mld EUR do 10 mld EUR, kwotę dopłat uzupełniających zaproponowaną przez Komisję; podkreśla, że cięcia te są szkodliwe dla realizacji głównych celów Funduszu i wywierają dodatkową presję na budżety krajowe; wzywa państwa członkowskie do jak najszybszego zaprogramowania funduszy, a także wzywa zainteresowane państwa członkowskie do szczególnego uwzględnienia regionów najbardziej oddalonych w podziale funduszy, gdyż regiony te są znacząco dotknięte zmianą klimatu i narażone na klęski żywiołowe, takie jak cyklony, wybuchy wulkanów, susze, wzrost poziomu wód i powódzie;

26. z zadowoleniem przyjmuje program REACT EU, gdyż kontynuuje on i rozszerza reagowanie kryzysowe i środki kryzysowych działań naprawczych, dostarczając dodatkowych zasobów dotychczasowym programom polityki spójności;

27. potwierdza, że w procesie transformacji należy w pełni odzwierciedlić specyfikę wszystkich regionów określonych w art. 174 TFUE, tak aby żaden region nie pozostał w tyle, w szczególności dzięki skupieniu się na obszarach wiejskich, obszarach dotkniętych transformacją przemysłową i regionach borykających się z poważnymi i trwałymi utrudnieniami naturalnymi lub demograficznymi, aby zapewnić ogólny harmonijny rozwój wszystkich obszarów; uważa, że w związku z tym konieczna jest ocena specyfiki regionów wymienionych w art. 174 TFUE na wypadek ewentualnego przeglądu wytycznych w sprawie pomocy państwa; podkreśla konieczność pełnego wykorzystania przez władze lokalne i regionalne wszystkich instrumentów finansowych (z budżetu UE, a także z innych europejskich instytucji finansowych, takich jak EBI) na walkę z kryzysem klimatycznym i zwiększanie odporności społeczności lokalnych, a zarazem przygotowanie do odbudowy po pandemii COVID-19; w szczególności podkreśla, że należy ustanowić dodatkowe instrumenty umożliwiające bezpośredni dostęp do funduszy unijnych, takie jak innowacyjne działania miejskie w ramach EFRR (art. 8 rozporządzenia (UE) nr 1301/2013) czy przyszła europejska inicjatywa miejska po 2020 r. na podstawie rozporządzenia w sprawie EFRR/Funduszu Spójności (art. 10), zwłaszcza dla projektów w ramach Europejskiego Zielonego Ładu;

28. uważa, że innowacyjne, integracyjne i zrównoważone rozwiązania służące wzmocnieniu i uatrakcyjnieniu obszarów wiejskich jako miejsc zamieszkania i pracy powinny stanowić główny element wdrażania polityki spójności;

29. przypomina, że na podstawie art. 349 TFUE regiony najbardziej oddalone korzystają ze szczególnej procedury umożliwiającej przyjęcie środków dostosowanych do ich specyfiki; wzywa do przydzielania tym regionom niezbędnych środków finansowych, aby mogły one przeprowadzić transformację ekologiczną oraz przystosować się do skutków zmiany klimatu, które uderzają w nie szczególnie mocno ze względu na ich podatność na zagrożenia; wzywa również do utworzenia centrum monitorowania zrównoważonego rozwoju i transformacji ekologicznej w regionach najbardziej oddalonych w celu określenia dobrych praktyk i opracowania zrównoważonych rozwiązań w dziedzinie walki ze zmianą klimatu, które mogłyby zostać przyjęte i dostosowane w innych regionach Unii Europejskiej;

30. wyraża zaniepokojenie stratami gospodarczymi wynikającymi z zagrożeń naturalnych oraz szkodami w finansowanych przez UE projektach infrastrukturalnych, powodowanymi przez ekstremalne zjawiska pogodowe i klimatyczne; apeluje o wsparcie działań i projektów infrastrukturalnych spełniających normy klimatyczne i środowiskowe i wykazujących większą odporność na zagrożenia naturalne;

31. zwraca uwagę na kluczową rolę, jaką wyspy, w szczególności małe, oraz regiony najbardziej oddalone i peryferyjne odgrywają w transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu jako innowacyjne laboratoria na potrzeby rozwoju czystej energii, inteligentnej mobilności, gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym, jeśli ich pełny potencjał zostanie uwolniony dzięki odpowiednim narzędziom, wsparciu i finansowaniu, co umożliwi im odgrywanie zasadniczej roli w badaniach w dziedzinie zmiany klimatu i bioróżnorodności; przypomina, że powinny one mieć dostęp do wystarczających zasobów gospodarczych i odpowiedniego szkolenia w celu prowadzenia zintegrowanych, sektorowych i innowacyjnych interwencji w zakresie zrównoważonej infrastruktury i lokalnego rozwoju gospodarczego; podkreśla potencjał regionów peryferyjnych i najbardziej oddalonych w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, związany z ich uwarunkowaniami geograficznymi i klimatycznymi;

32. podkreśla potrzebę wykorzystania wyników takich inicjatyw, jak nowe rozwiązania energetyczne zoptymalizowane dla wysp (NESOI), inicjatywa na rzecz inteligentnych wysp oraz czysta energia dla wysp UE (CE4EUI), które obejmują również wyspy posiadające status krajów i terytoriów zamorskich (KTZ), aby zapewnić funkcjonalne przejście między okresami programowania 2014–2020 i 2021–2027; w związku z tym apeluje do Komisji o przygotowanie przyjaznych dla użytkownika wytycznych dla samorządów regionalnych i lokalnych, aby umożliwić im zapoznanie się ze skonsolidowanymi najlepszymi praktykami w dziedzinie transformacji energetycznej i obniżania emisyjności gospodarki, a także wykorzystanie tych praktyk; z zadowoleniem przyjmuje memorandum ze Splitu, w którym uznano wiodącą rolę społeczności wyspiarskich w transformacji energetycznej; zwraca w związku z tym uwagę na znaczenie wymiany najlepszych praktyk i promowania wzajemnego uczenia się;

Czwartek, 25 marzec 2021

33. podkreśla, że regionalne strategie ochrony środowiska powinny również wspierać produkcję energii ze źródeł odnawialnych i zasobooszczędność w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym, z uwzględnieniem konkurencyjności tych sektorów; sugeruje, aby właściwe organy priorytetowo traktowały wszystkie warianty produkcji energii ze źródeł odnawialnych przynoszące korzyści dla środowiska, gospodarki regionalnej oraz mieszkańców danych regionów; podkreśla, że regionalne strategie środowiskowe powinny być szczególnie ukierunkowane na wspieranie zastępowania materiałów, które w znacznym stopniu wykorzystują paliwa kopalne, materiałami odnawialnymi i materiałami pochodzenia biologicznego, pozyskanymi z leśnictwa i rolnictwa, czyli dwóch sektorów będących zarówno emitentami dwutlenku węgla, jak i jego pochłaniaczami; podkreśla, że zrównoważona i przyjazna dla środowiska gospodarka leśna ma zasadnicze znaczenie dla ciągłości pochłaniania gazów cieplarnianych z atmosfery, a także umożliwi dostarczanie odnawialnych i przyjaznych dla klimatu surowców na wyroby z drewna, magazynujących dwutlenek węgla i mogących zastępować materiały pochodzenia kopalnego i paliwa kopalne; podkreśla, że „potrójna rola” lasów (pochłanianie, magazynowanie i zastępowanie) przyczynia się do ograniczenia emisji dwutlenku węgla uwalnianych do atmosfery, a jednocześnie zapewnia dalszy wzrost lasów oraz rozwój wielu innych usług świadczonych przez lasy, tak więc powinna stanowić integralną część regionalnych strategii środowiskowych;

34. podkreśla, że wszystkie sektory muszą być reprezentowane i wspierane w procesie transformacji w kierunku procesów przemysłowych neutralnych dla klimatu, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju Unii przy jednoczesnym utrzymaniu międzynarodowej konkurencyjności oraz zachowaniu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poszczególnych regionów Europy; podkreśla strategiczną rolę zrównoważonej i zdecentralizowanej energii ze źródeł odnawialnych w rozwoju regionów UE i ich przedsiębiorstw, w szczególności MŚP; jest zdania, że skuteczne regionalne strategie środowiskowe będą korzystne także dla sektora turystyki, gdyż mogą pomóc w podnoszeniu atrakcyjności wielu europejskich regionów jako zrównoważonych kierunków turystycznych oraz mogą bardziej ogólnie promować nowy rodzaj odpowiedzialnej i zrównoważonej turystyki;

35. podkreśla, że ograniczenie użytkowania gruntów, w szczególności zasklepienia gleby, powinno zostać uwzględnione jako ważne kluczowe kryterium przy wdrażaniu polityki spójności, w uzupełnieniu do regionalnych strategii środowiskowych, aby możliwie najlepiej zachować potencjał i różnorodność użytkowania gleby w walce przeciwko zmianie klimatu (magazynowanie wody, składowanie dwutlenku węgla, funkcja filtracyjna i buforowa oraz funkcja przemiany materii, zapewnienie żywności, produkcja substancji biogenicznych);

36. podkreśla potrzebę przeglądu dyrektywy w sprawie opodatkowania energii⁽¹⁷⁾ zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, tak aby najpóźniej do 2025 r. promować zrównoważone źródła energii w celu dalszego odchodzenia od paliw kopalnych, zwracając szczególną uwagę na skutki społeczne;

37. podkreśla, że we wszystkich działaniach, strategiach politycznych i programach UE należy w pełni wdrożyć i zintegrować uwzględnianie aspektu płci jako zasadę horyzontalną;

38. z zadowoleniem przyjmuje prezentację strategii fali renowacji jako jednej z najważniejszych strategii przyczyniających się do osiągnięcia przez Europę neutralności klimatycznej do 2050 r.; podkreśla potrzebę przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu – w ramach szerszej europejskiej strategii walki z ubóstwem – poprzez program renowacji budynków ukierunkowany na gospodarstwa domowe o szczególnych potrzebach i niskich dochodach;

39. wzywa do dalszego wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym opartej na ponownym użyciu, użyciu w celu innym niż pierwotny i naprawie w zaktualizowanym planie działania UE dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym w celu promowania zasobooszczędności i stymulowania zrównoważonej konsumpcji dzięki informowaniu konsumentów o trwałości i możliwości naprawy produktów za pośrednictwem obowiązkowego etykietowania produktów, w uzupełnieniu do opracowywania odpowiednich ram prawnych oraz zbioru konkretnych, szeroko zakrojonych i ambitnych środków stymulujących gospodarkę o obiegu zamkniętym na szczeblu UE; podkreśla, że stworzenie i wzmocnienie regionalnych obiegów gospodarczych przede wszystkim w oparciu o surowce biogeniczne z rolnictwa i leśnictwa ma zasadnicze znaczenie dla generowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zielonych miejsc pracy; podkreśla pilną potrzebę dalszego wspierania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i priorytetowego traktowania hierarchii postępowania z odpadami; apeluje o opracowanie lokalnych planów dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym oraz o to, by władze regionalne i lokalne udzielały zamówień publicznych w sposób ekologiczny i ambitny z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju produktów i usług, co wzmocni odporność przemysłu i strategiczną autonomię Unii Europejskiej;

⁽¹⁷⁾ Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).

Czwartek, 25 marzec 2021

40. apeluje o dalsze inwestycje w zrównoważoną mobilność, taką jak koleje i rozwiązania zrównoważonej mobilności miejskiej dla bardziej zielonych miast oferujących obywatelom lepszą jakość życia;
 41. z zadowoleniem przyjmuje działania Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) zmierzające do zmiany jego polityki pożyczek na rzecz sektora energetycznego i ukierunkowania 50 % jego operacji na działania w dziedzinie klimatu i zrównoważenie środowiskowe; apeluje do EBI, aby zaangażował się w zrównoważoną transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, zarazem poświęcając szczególną uwagę regionom najsilniej dotkniętym tą transformacją;
 42. opowiada się za silnym zaangażowaniem mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w proces transformacji, a także w opracowywanie i wdrażanie regionalnych strategii środowiskowych, gdyż podmioty te są nie tylko dobrze osadzone w swoim kontekście gospodarczym, lecz będą również podlegać oddziaływaniu strategii politycznych Zielonego Ładu; uważa, że zasadnicze znaczenie ma udzielenie MŚP pomocy w wykorzystaniu możliwości związanych z transformacją ekologiczną w drodze dostosowanego wsparcia w podnoszeniu i zmianie kwalifikacji;
 43. apeluje do Komisji, aby za poziom odniesienia dla projektów wydatków przyjęła najwyższy możliwy poziom ambicji klimatycznych;
 44. podkreśla propozycję Komisji z unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na 2030 r., aby miasta powyżej 20 tys. mieszkańców przygotowały plany zazieleniania w celu stworzenia różnorodnych biologicznie i powszechnie dostępnych lasów miejskich, parków i ogrodów, miejskich ferm, a także zielonych dachów, murów i zadrzewionych alei; przypomina o pozytywnym wpływie zieleni na miejski mikroklimat i zdrowie mieszkańców, w szczególności słabszych grup społecznych; zachęca do podjęcia takich działań i wzywa do uruchomienia narzędzi politycznych, regulacyjnych i finansowych na rzecz ich wdrożenia;
 45. wzywa do ustanowienia skutecznych mechanizmów współpracy regionalnej i międzyregionalnej w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym, w tym zdolności reagowania, zarządzania i wzajemnej pomocy w przypadku klęsk żywiołowych;
 46. apeluje, aby polityka spójności odgrywała większą rolę we wspieraniu działań na rzecz zapobiegania zagrożeniom w celu dostosowania się do obecnych i przyszłych skutków zmiany klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym;
 47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Komitetowi Regionów i państwom członkowskim.
-

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0098

Europejska strategia w zakresie danych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych (2020/2217(INI))

(2021/C 494/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 173 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który dotyczy konkurencyjności przemysłu UE i odnosi się, między innymi, do działań sprzyjających lepszemu wykorzystaniu potencjału przemysłowego innowacji i rozwoju technologicznego,
- uwzględniając art. 114 TFUE,
- uwzględniając art. 2 i 16 TFUE,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 21 października 2020 r. w sprawie strategii na lata 2020–2023 w zakresie otwartego oprogramowania (C(2020)7149),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. pt. „Europejska strategia w zakresie danych” (COM(2020)0066) oraz sprawozdanie końcowe grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. wymiany danych między przedsiębiorstwami rządowymi pt. „W kierunku europejskiej strategii w sprawie wymiany danych między przedsiębiorstwami w interesie publicznym”,
- uwzględniając wstępną ocenę skutków Komisji z dnia 2 lipca 2020 r. pt. „Ramy prawne zarządzania wspólnymi europejskimi przestrzeniami danych”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 kwietnia 2020 r. pt. „Wytoczne dotyczące aplikacji wspierających walkę z pandemią COVID 19 w związku z ochroną danych” ⁽¹⁾,
- uwzględniając zalecenie Komisji (UE) 2020/518 z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie wspólnego unijnego zestawu instrumentów ułatwiającego wykorzystanie technologii i danych w celu zwalczania kryzysu wywołanego przez COVID-19 i wyjścia z niego, w szczególności w odniesieniu do aplikacji mobilnych i wykorzystywania zanonimizowanych danych dotyczących mobilności ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (dyrektywa w sprawie otwartych danych) ⁽³⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji ustanawiający program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027, opublikowany dnia 6 czerwca 2018 r. (COM(2018)0434),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 kwietnia 2018 r. pt. „W kierunku wspólnej europejskiej przestrzeni danych” (COM(2018)0232) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2018)0125),
- uwzględniając zalecenie Komisji (UE) 2018/790 z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie dostępu do informacji naukowych i ich ochrony ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 maja 2017 r. pt. „Śródkokresowy przegląd realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego: Połączony jednolity rynek cyfrowy dla wszystkich” (COM(2017)0228) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2017)0155),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 stycznia 2017 r. pt. „Budowa europejskiej gospodarki opartej na danych” (COM(2017)0009) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2017)0002),

⁽¹⁾ Dz.U. C 124 I z 17.4.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 114 z 14.4.2020, s. 7.

⁽³⁾ Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 56.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 134 z 31.5.2018, s. 12.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 września 2016 r. pt. „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego – w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego” (COM(2016)0587) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2016)0300),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. pt. „Cyfryzacja przemysłu europejskiego: Czerpanie pełnych korzyści z jednolitego rynku cyfrowego” (COM(2016)0180) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2016)0110),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. pt. „Europejska inicjatywa dotycząca przetwarzania w chmurze- budowanie w Europie konkurencyjnej gospodarki opartej na danych i wiedzy” (COM(2016)0178) oraz towarzyszące mu dokumenty robocze służb Komisji (SWD(2016)0106 oraz SWD(2016)0107),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE ⁽⁵⁾ (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1807 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie ram swobodnego przepływu danych nieosobowych w Unii Europejskiej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającą decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW ⁽⁷⁾ (dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 maja 2015 r. pt. „Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy” (COM(2015)0192) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2015)0100),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 lipca 2014 r. pt. „W kierunku dobrze prosperującej gospodarki opartej na danych” (COM(2014)0442) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2014)0214),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/40/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych w obszarze transportu drogowego oraz interfejsów z innymi rodzajami transportu ⁽⁸⁾ (dyrektywa ITS) i związane z nią akty delegowane,
- uwzględniając dyrektywę 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) ⁽⁹⁾ (dyrektywa o e-prywatności),
- uwzględniając wspólny europejski plan działania na rzecz znoszenia środków powstrzymujących rozprzestrzenianie się COVID-19 z dnia 15 kwietnia 2020 r.,
- uwzględniając wspólną deklarację państw członkowskich z dnia 15 października 2020 r. w sprawie budowy chmury obliczeniowej nowej generacji dla przedsiębiorstw i sektora publicznego w UE,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie przyszłości wysoce zdigitalizowanej Europy po 2020 r.: stymulowanie cyfrowej i gospodarczej konkurencyjności i spójności cyfrowej w całej Unii,

⁽⁵⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 59.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 207 z 6.8.2010, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 202 I z 16.6.2020, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-311/18 (*Schrems II*),
 - uwzględniając rezolucję z 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie kompleksowej europejskiej polityki przemysłowej w dziedzinie sztucznej inteligencji i robotyki ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie cyfryzacji europejskiego przemysłu ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie dążenia ku dobrze prosperującej gospodarce opartej na danych ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz współpracujących inteligentnych systemów transportowych ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2019 r. w sprawie jazdy autonomicznej w transporcie europejskim ⁽¹⁶⁾,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji pt. „Budowanie europejskiej gospodarki opartej na danych” ⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając wyniki corocznego indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego z dnia 11 czerwca 2020 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z 5 czerwca 2020 r. pt. „Building back better: a sustainable, resilient recovery after COVID-19” [Odbudować na lepsze: na rzecz trwałej i odpornej odbudowy po epidemii COVID-19],
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Prawną, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisję Kultury i Edukacji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A9-0027/2021),
- A. mając na uwadze, że cyfryzacja nadal zmienia gospodarkę, społeczeństwo i codzienne życie obywateli, oraz mając na uwadze, że dane, które są kopiowane co 18 miesięcy, stanowią sedno tej transformacji; mając na uwadze, że ilość przechowywanych na świecie danych wzrosło z 33 zettabajtów (ZB) w 2018 r. do 175 ZB w 2025 r. ⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że w przyszłości procesy te będą jeszcze przyspieszać;
- B. mając na uwadze, że cyfryzacja stanowi nie tylko szansę gospodarczą, ale ma również znaczenie dla bezpieczeństwa, odporności geopolitycznej oraz strategicznej autonomii Unii;
- C. mając na uwadze, że UE wymaga dostępności interoperacyjnej, elastycznej, skalowalnej i niezawodnej architektury informatycznej, która jest zdolna do obsługi najbardziej innowacyjnych aplikacji; mając na uwadze, że sztuczna inteligencja (AI) jest jedną ze strategicznych technologii XXI wieku, zarówno w Europie, jak i na świecie ⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że w UE potrzebna jest odpowiednia infrastruktura, zwłaszcza wysokowydajny sprzęt do obsługi aplikacji i przechowywania danych;
- D. mając na uwadze, że dane są podstawowym źródłem trwałego ożywienia gospodarczego, wzrostu i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy; mając na uwadze, że technologie oparte na danych mogą stanowić okazję do zmniejszenia narażenia ludzi na szkodliwe i niebezpieczne warunki pracy oraz do promowania postępu społecznego, a także mogłyby odegrać kluczową rolę w transformacji społeczeństw we wspólnoty ekologiczne i neutralne dla klimatu oraz w zwiększeniu globalnej konkurencyjności Europy i jej przedsiębiorstw;

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 37.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 307 z 30.8.2018, s. 163.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 50 z 9.2.2018, s. 50.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 2.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 411 z 27.11.2020, s. 2.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 130.

⁽¹⁸⁾ Komunikat Komisji z 19 lutego 2020 r. zatytułowany „Europejska strategia w zakresie danych”, s. 2.

⁽¹⁹⁾ Jak stwierdzono w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie kompleksowej europejskiej polityki przemysłowej w dziedzinie sztucznej inteligencji i robotyki.

Czwartek, 25 marzec 2021

- E. mając na uwadze, że europejska strategia w zakresie danych powinna być spójna ze strategią na rzecz MŚP i strategią przemysłową, ponieważ będzie miała zasadnicze znaczenie m.in. dla osiągnięcia celów polityki przemysłowej i będzie korzystna dla przedsiębiorstw europejskich, w tym MŚP, pomagając im w skutecznym radzeniu sobie z transformacją cyfrową; mając na uwadze, że nadal istnieje przepaść między dużymi przedsiębiorstwami a MŚP w zakresie zaawansowanych technologii cyfrowych; mając na uwadze, że zachęcanie do wykorzystywania danych oraz zwiększanie dostępu do danych i ich dostępności, w połączeniu z większą pewnością prawa, może stanowić przewagę konkurencyjną dla mikroprzedsiębiorstw, MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, umożliwiając im czerpanie korzyści z transformacji cyfrowej;
- F. mając na uwadze, że dane wytwarzane przez sektor publiczny i rząd na szczeblu krajowym i lokalnym to zasoby mogące służyć jako siła napędowa promowania wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy, którą można wykorzystać do rozwoju systemów AI i analizy danych, przyczyniając się do powstania silniejszego, bardziej konkurencyjnego oraz wewnętrznie mocniej powiązanego przemysłu;
- G. mając na uwadze, że istnieją różne inicjatywy mające na celu zachęcanie do zaangażowania kobiet i do różnorodności w dziedzinie ICT; mając na uwadze, że nadal występuje różnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach technologii cyfrowej, a AI i cyberbezpieczeństwo należą do obszarów o największych różnicach; mając na uwadze, że wspomniane zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn ma konkretny wpływ na rozwój AI, która jest projektowana głównie przez mężczyzn, co utrwała i powiela stereotypy i uprzedzenia;
- H. mając na uwadze, że w komunikacie w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych Komisja stwierdza, iż wedle szacunków ślad środowiskowy ICT odpowiada za 5–9 % światowego zużycia energii elektrycznej i ponad 2 % światowej emisji gazów cieplarnianych; mając na uwadze, że sektor cyfrowy ma znaczny potencjał, aby przyczynić się do zmniejszenia globalnych emisji dwutlenku węgla; mając na uwadze, że zgodnie z badaniem na temat AI przeprowadzonym w 2018 r. przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, centra danych i transmisja danych mogą odpowiadać za 3–4 % całkowitego zużycia energii elektrycznej w Unii; mając na uwadze, że według badania Komisji w latach 2018–2030 spodziewany jest wzrost o 28 % zużycia energii w ośrodkach przetwarzania danych⁽²⁰⁾; mając na uwadze, że źródłem 47 % emisji dwutlenku węgla z technologii cyfrowych są urządzenia konsumenckie, takie jak komputery, smartfony, tablety i inne przedmioty podłączone do internetu; mając na uwadze, że konieczne jest zminimalizowanie śladu ekologicznego technologii, w szczególności ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- I. mając na uwadze, że Unia musi podjąć pilne działania, aby czerpać korzyści z danych, budując konkurencyjne, przyjazne innowacjom, zrównoważone etycznie, zorientowane na człowieka, godne zaufania i bezpieczne społeczeństwo i gospodarkę oparte na danych, które szanują prawa człowieka, prawa podstawowe i pracownicze, demokrację i praworządność oraz mają na celu zbudowanie nowej otwartej i integracyjnej gospodarki opartej na wiedzy, we współpracy z systemem edukacji i przedsiębiorstwami kulturalnymi, która zapewnia prawo do wysokiej jakości edukacji i przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród nowych pokoleń, i promuje innowacje społeczne i nowe modele biznesowe; mając na uwadze, że inwestycje w umiejętności w zakresie chmury i dużych zbiorów danych mogą pomóc przedsiębiorstwom, które jeszcze nie wdrożyły technologii, w przekształceniu swojej działalności; mając na uwadze, że przedsiębiorstwa uznawane za przodujące w dziedzinie technologii powinny stale pozyskiwać informacje o najnowszych innowacjach, aby nie utracić przewagi konkurencyjnej;
- J. mając na uwadze, że rynki chmur obliczeniowych (tj. infrastruktura, platforma i oprogramowanie jako usługa – IaaS, PaaS i SaaS) charakteryzują się wysokim stopniem koncentracji rynku, co może stawiać przedsiębiorstwa typu start-up, MŚP i inne europejskie podmioty w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej w gospodarce opartej na danych; mając na uwadze, że Komisja powinna zapewnić konkurencyjność rynków poprzez interoperacyjność, możliwość przenoszenia i otwartą infrastrukturę oraz zachować czujność wobec wszelkich potencjalnych nadużyć siły rynkowej przez podmioty dominujące;
- K. mając na uwadze, że unijny program obserwacji Ziemi (Copernicus) powinien służyć jako przykład korzyści społeczno-ekonomicznych, jakie europejscy obywatele i przedsiębiorstwa mogą odnieść za sprawą dużej ilości swobodnie i powszechnie dostępnych danych;
- L. mając na uwadze, że wszelkie sposoby wykorzystywania danych osobowych i mieszanych danych przemysłowych powinny być zgodne z RODO i dyrektywą o prywatności i łączności elektronicznej; mając na uwadze, że według badania Eurobarometru 46 % obywateli europejskich chciałoby odgrywać bardziej aktywną rolę w kontrolowaniu wykorzystania ich danych osobowych, w tym dotyczących zdrowia, zużycia energii i nawyków zakupowych;

⁽²⁰⁾ Austriacka Agencja ds. Środowiska i Instytut Borderstep, sprawozdanie końcowe z badania, opracowane dla Komisji w listopadzie 2020 r. i zatytułowane „Energy-efficient Cloud Computing Technologies and Policies for an Eco-friendly Cloud Market” [Energoozczędne technologie i polityka przetwarzania w chmurze dla przyjaznego środowiska rynku chmur obliczeniowych].

Czwartek, 25 marzec 2021

- M. mając na uwadze, że art. 8 ust. 1 Karty i art. 16 ust. 1 TFUE stanowią, iż każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych;
- N. mając na uwadze, że Karta stanowi także, iż każdy ma prawo do wolności wypowiedzi, które obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe;
- O. mając na uwadze, że przetwarzanie danych pracowników staje się coraz bardziej złożone; mając na uwadze, że w coraz większej liczbie kontekstów pracownicy mają kontakt z technologiami, aplikacjami, programami komputerowymi, urządzeniami śledzącymi, mediami społecznościowymi lub urządzeniami pokładowymi, które monitorują ich stan zdrowia, dane biomedyczne, komunikację i interakcje z innymi, a także poziom ich zaangażowania i koncentracji lub sposób ich postępowania; mając na uwadze, że pracownicy i związki zawodowe powinni być bardziej zaangażowani w projektowanie takiego przetwarzania danych; mając na uwadze, że tylko art. 88 RODO jest poświęcony zatrudnieniu;
- P. mając na uwadze, że inicjatywy w zakresie udostępniania danych między przedsiębiorstwami (B2B) i między przedsiębiorstwami a organami administracji (B2G) mogą przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych i środowiskowych; mając na uwadze, że zachęty do udostępniania danych mogą obejmować m.in. godziwą rekompensatę, wymianę najlepszych praktyk i programy uznania publicznego;
- Q. mając na uwadze, że należy dążyć do właściwego egzekwowania przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ograniczenia celu i minimalizacji danych; mając na uwadze, że ochrona prywatności powinna pozostać priorytetem; mając na uwadze, że istnieją dane nieosobowe oraz dane sektora publicznego, które są zgodne odpowiednio z rozporządzeniem (UE) 2018/1807 w sprawie swobodnego przepływu danych nieosobowych i dyrektywą w sprawie otwartych danych;
- R. mając na uwadze, że zdrowie jest sektorem szczególnie wrażliwym na przetwarzanie danych osobowych oraz że żadne informacje osobowe dotyczące zdrowia pacjenta nie powinny być przekazywane bez jego pełnej i świadomej zgody; mając na uwadze, że w dziedzinie zdrowia szczególnie ważne jest zagwarantowanie wysokiego standardu ochrony praw jednostek oraz przestrzeganie zasad ograniczania i minimalizacji danych;
- S. mając na uwadze, że wspólna europejska strategia w zakresie danych powinna przynieść korzyści europejskiemu sektorowi transportu i turystyki oraz przyczynić się do przejścia na bezpieczny, zrównoważony i wydajny system transportu, zapewniając jednocześnie dostateczną interoperacyjność z innymi sektorami;
- T. mając na uwadze, że udostępnianie danych w sektorze transportu ma na celu usprawnienie zarządzania ruchem, a tym samym bezpieczeństwa, zrównoważonego charakteru, minimalizacji danych i efektywności transportu pasażerskiego i towarowego;
- U. mając na uwadze, że Unia podjęła już kroki w celu uregulowania sposobu wykorzystywania i przechowywania danych w transporcie, m.in. za pomocą rozporządzenia (UE) 2020/1056 w sprawie elektronicznych informacji dotyczących transportu towarowego⁽²¹⁾, dyrektywy (UE) 2019/1936 w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej⁽²²⁾, rozporządzenia (UE) 2019/1239 ustanawiającego europejski system morskich pojedynczych punktów kontaktowych⁽²³⁾ i wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/757 w celu właściwego uwzględnienia globalnego systemu gromadzenia danych na temat zużycia paliwa olejowego przez statki (COM(2019)0038);
- V. mając na uwadze, że na arenie międzynarodowej Unia powinna być aktywnym graczem uczestniczącym w ustalaniu zasad i standardów w oparciu o jej własne wartości;
- W. mając na uwadze, że co najmniej 20 % środków finansowych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zostanie udostępnionych na infrastrukturę cyfrową i zdolności cyfrowe, co pobudzi transformację cyfrową w Unii, a tym samym wesprze gospodarkę opartą na danych;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych; uważa, że strategia będzie warunkiem wstępnym rentowności europejskich przedsiębiorstw i ich globalnej konkurencyjności oraz postępu uniwersytetów, ośrodków badawczych i rodzącej się AI, a także będzie stanowić zasadniczy krok w kierunku budowy społeczeństwa danych zakorzenionego w prawach i wartościach UE oraz określenia warunków gospodarki opartej na

⁽²¹⁾ Dz.U. L 249 z 31.7.2020, s. 33.

⁽²²⁾ Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 1.

⁽²³⁾ Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 64.

Czwartek, 25 marzec 2021

danych i ustanowienia w niej wiodącej roli Unii, co doprowadzi do lepszych usług, trwałego wzrostu i wysokiej jakości miejsc pracy; uważa, że dla rozwoju i rozkwitu jednolitego rynku cyfrowego zasadnicze znaczenie ma budowanie zaufania do usług cyfrowych i bezpiecznych inteligentnych produktów, co powinno stanowić podstawę zarówno polityki publicznej, jak i modeli biznesowych;

2. zauważa, że kryzys związany z COVID-19 uwypuklił rolę i potrzebę wysokiej jakości baz danych w czasie rzeczywistym, udostępniania informacji i danych, a także braki w infrastrukturze i interoperacyjności rozwiązań w państwach członkowskich; podkreśla wpływ transformacji cyfrowej i dostępności szerokiego wachlarza technologii na gospodarkę i społeczeństwo Unii; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie do utworzenia sektorowych przestrzeni danych; uważa, że wśród innych inicjatyw kluczowe znaczenie ma przyspieszenie tworzenia wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia;

3. podkreśla, że przyszłe prawodawstwo dotyczące danych musi być tak skonstruowane, aby ułatwiała rozwój technologiczny, innowacje, dostęp do danych, interoperacyjność i transgraniczne przenoszenie danych; wzywa w związku z tym Komisję do przeprowadzenia oceny i zbadania istniejącego prawodawstwa, aby ocenić, jakie dostosowania i dodatkowe wymogi są potrzebne, by wspierać społeczeństwo i gospodarkę opartą na danych oraz zagwarantować uczciwą konkurencję i jasność prawną dla wszystkich zainteresowanych podmiotów; wzywa Unię do odgrywania roli lidera w ustanawianiu międzynarodowych ram dla danych, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad międzynarodowych;

4. wzywa Komisję do przeprowadzenia wcześniejszych ocen oddziaływania w celu ustalenia, czy gospodarka cyfrowa oparta na danych wymaga zmian lub dostosowań w obecnych ramach prawnych dotyczących praw własności intelektualnej, w celu wspierania innowacji i wdrażania nowych technologii cyfrowych; przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji dotyczący przeglądu dyrektywy w sprawie baz danych⁽²⁴⁾ i dalszego wyjaśnienia stosowania dyrektywy (UE) 2016/943 w sprawie ochrony tajemnicy handlowej⁽²⁵⁾;

5. uważa, że swobodny przepływ danych w Unii musi pozostać podstawową zasadą, i podkreśla jego zasadniczą rolę w wykorzystaniu pełnego potencjału gospodarki opartej na danych; podkreśla, że znaczny wzrost ilości dostępnych danych, głównie dzięki inteligentnym urządzeniom podłączonym do internetu, oraz szerszy dostęp do danych i ich intensywniejsze wykorzystywanie mogą pociągnąć za sobą wyzwania związane z jakością danych, stronniczością danych oraz ochroną i bezpieczeństwem danych lub nieuczciwymi warunkami handlowymi, które będzie należało pokonać; uważa, że osiągnięcie celów strategii w zakresie danych nie powinno nadmiernie zakłócać konkurencyjnych rynków w Unii;

6. przypomina, że przetwarzanie danych osobowych, w tym ich przekazywanie, musi być zawsze zgodne z dorobkiem prawnym Unii w zakresie ochrony danych oraz że wszelkie przyszłe przepisy sektorowe lub tworzone w założonym celu muszą być z tym zgodne;

7. przypomina, że wszelkie przyszłe wnioski, które wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych, podlegają nadzorowi organów ochrony danych zgodnie z RODO, aby mieć pewność, że innowacje będą uwzględniały również wpływ na prawa obywateli; apeluje o to, by akty te opierały się na istniejącym prawodawstwie, w szczególności RODO, i były z nim spójne;

8. zwraca uwagę na to, że obowiązujące dyrektywy, takie jak dyrektywa ITS, nie powinny zostać osłabione przez nadrzędny zbiór przepisów oraz że tworzenie ułatwień dla środowiska wymiany danych będzie miało kluczowe znaczenie dla UE w nadchodzących latach; wzywa Komisję, aby uwzględniła udostępnianie danych, zwłaszcza w dziedzinie systemów sprzedaży biletów i rezerwacji, w nadchodzącym przeglądzie dyrektywy ITS;

Wartości i zasady

9. uważa, że Unia musi dążyć do ogólnounijnego zarządzania danymi oraz do społeczeństwa i gospodarki opartych na danych, zorientowanych na człowieka, opartych na unijnych wartościach prywatności, przejrzystości i poszanowania podstawowych praw i wolności, dając swoim obywatelom możliwość podejmowania znaczących decyzji w sprawie danych, które są przez nich wytwarzane lub ich dotyczą;

10. podkreśla, że obywatelom powinno przysługiwać pełne prawo kontroli nad swoimi danymi i że należy dalej wspomagać ich w egzekwowaniu swoich praw do ochrony danych i prywatności w odniesieniu do danych, które sami generują; zwraca uwagę na prawo do przenoszenia danych i na przysługujące podmiotowi danych prawa dostępu do tych danych, ich sprostowania i usunięcia, przewidziane w RODO; ma nadzieję, że przyszłe wnioski ustawodawcze pomogą

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 77 z 27.3.1996, s. 20.

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2016, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

korzystać z tych praw i będą sprzyjać korzystaniu z nich; podkreśla, że zgodnie z określoną w RODO zasadą celowości swobodne udostępnianie danych musi ograniczać się do danych nieosobowych, takich jak dane przemysłowe lub handlowe, bądź do danych osobowych zanonimizowanych w sposób bezpieczny, skuteczny i nieodwracalny, co dotyczy również zbiorów danych mieszanych; podkreśla, że należy wykluczyć wszelkie przypadki niewłaściwego wykorzystania danych, w tym poprzez masową inwigilację;

11. zauważa, że dobrze zbudowane społeczeństwo i gospodarka oparte na danych powinny być zaprojektowane z myślą o przyniesieniu korzyści wszystkim konsumentom, pracownikom, przedsiębiorcom, przedsiębiorstwom typu start-up i MŚP, a także naukowcom i społecznościom lokalnym, powinny respektować prawa pracownicze, tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy bez pogarszania warunków pracy oraz poprawiać jakość życia obywateli UE, a także powinny zmniejszać istniejące luki cyfrowe bez tworzenia nowych, zwłaszcza w przypadku grup słabszych i tych, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji pod względem umiejętności i dostępu do narzędzi cyfrowych;

12. wzywa Komisję do wzmocnienia pozycji konsumentów, zwłaszcza tych z grup uważanych za najbardziej podatne na zagrożenia; uważa, że dane przemysłowe i dane obywateli mogłyby pomóc w opracowywaniu innowacyjnych cyfrowych i zrównoważonych rozwiązań w zakresie produktów i usług, na których skorzystaliby europejscy konsumenci;

13. podkreśla, że rosnąca ilość, rozwój, wymiana, przechowywanie i przetwarzanie danych przemysłowych i publicznych w Unii jest źródłem trwałego wzrostu i innowacji, które należy wykorzystać zgodnie z przepisami Unii i państw członkowskich w takich dziedzinach jak ochrona danych, prawo konkurencji i prawa własności intelektualnej; zauważa, że dane są coraz bardziej cenione przez rynek; uważa, że wzrost gospodarczy można zapewnić poprzez zagwarantowanie równych szans oraz konkurencyjnej, sprawiedliwej gospodarki rynkowej z udziałem wielu graczy, przy jednoczesnym zapewnieniu interoperacyjności i dostępu do danych dla podmiotów różnej wielkości, aby przeciwdziałać zaburzeniom równowagi rynkowej;

14. podkreśla, że strategia w zakresie danych musi wspierać zrównoważoność, Zielony Ład i cele klimatyczne Unii oraz przyczyniać się do nich, włączając w to neutralność klimatyczną do 2050 r., a także prężną odbudowę gospodarki Unii i spójności społecznej; zwraca uwagę, że ICT mogą odegrać pozytywną rolę w ograniczaniu emisji dwutlenku węgla w wielu sektorach; wzywa do podjęcia środków mających na celu zmniejszenie śladu węglowego sektora ICT poprzez zapewnienie efektywności energetycznej i zasobooszczędności, zwłaszcza biorąc pod uwagę gwałtowny wzrost przetwarzania danych i jego skutki dla środowiska, przypominając w tym kontekście o celach Unii w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 r.;

Zarządzanie danymi oraz przestrzenie danych

15. popiera utworzenie ram zarządzania danymi i wspólnych europejskich przestrzeni danych, które powinny podlegać przepisom UE i obejmować przejrzystość, interoperacyjność, wymianę, dostęp, możliwość przenoszenia i bezpieczeństwo danych, w celu usprawnienia przepływu i ponownego wykorzystywania danych nieosobowych lub danych osobowych w pełni zgodnych z RODO i bezpiecznie zanonimizowanych zarówno w środowisku przemysłowym, jak i publicznym, a także między poszczególnymi sektorami i w ich obrębie;

16. nalega, aby model zarządzania danymi, w tym wspólne europejskie przestrzenie danych, opierał się na zdecentralizowanym środowisku operacyjnym danych w celu wspierania tworzenia i powstawania interoperacyjnych i bezpiecznych ekosystemów danych; podkreśla, że przestrzenie te powinny wykorzystywać potencjał istniejących i przyszłych przestrzeni danych lub systemów udostępniania danych, które mogą być zorganizowane w sposób rozproszony lub scentralizowany;

17. uważa, że usługi zarządzania danymi i architektury danych przeznaczone do przechowywania, wykorzystywania i ponownego wykorzystywania danych oraz zarządzania danymi są kluczowymi elementami łańcucha wartości europejskiej gospodarki cyfrowej; uznaje, że znaczna część przetwarzania danych będzie ewoluować w stronę przetwarzania brzegowego, np. do inteligentnych, połączonych obiektów; popiera dalsze upowszechnianie zdecentralizowanych technologii cyfrowych, które umożliwiają osobom fizycznym i organizacjom zarządzanie przepływem danych w oparciu o samostanowienie, czyli np. technologie rozproszonego rejestru; podkreśla, że koszty i umiejętności związane z dostępem do danych i ich przechowywaniem determinują szybkość, poziom i skalę wdrażania cyfrowej infrastruktury i cyfrowych produktów, zwłaszcza w przypadku MŚP i przedsiębiorstw typu start-up;

18. wzywa do utworzenia grupy ekspertów pod kierownictwem Komisji, która byłaby w stanie pomagać i doradzać Komisji w ustalaniu wspólnych, ogólnounijnych wytycznych dotyczących zarządzania danymi, tak aby interoperacyjność i udostępnianie danych stały się rzeczywistością w UE; wzywa Komisję, by dążyła do regularnego angażowania państw

Czwartek, 25 marzec 2021

członkowskich, właściwych agencji oraz innych organów i zainteresowanych stron, takich jak obywatele, społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorstwa, w wysiłki na rzecz poprawy ram zarządzania; podkreśla znaczenie koordynacji organów regulacyjnych zaangażowanych w gospodarkę opartą na danych;

19. podkreśla, że wspólne europejskie przestrzenie danych powinny traktować priorytetowo kluczowe sektory gospodarki, sektor publiczny i inne obszary interesu publicznego; wspiera tworzenie kolejnych takich przestrzeni danych w przyszłości; wzywa Komisję, by zajęła się kwestią fragmentacji jednolitego rynku i nieuzasadnionych rozbieżności między przepisami w poszczególnych państwach członkowskich, i w ten sposób umożliwiła rozwój wspólnych przestrzeni danych w UE;

20. zauważa, że wspólne europejskie przestrzenie danych muszą być dostępne dla wszystkich uczestników rynku, zarówno komercyjnych, jak i niekomercyjnych, w tym dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP, oraz wykorzystywać możliwości współpracy z MŚP, instytucjami badawczymi, administracją publiczną i społeczeństwem obywatelskim, zwiększając jednocześnie pewność prawa charakteryzującą procedury wykorzystywania danych przez podmioty prywatne i publiczne różnej wielkości; uważa, że kluczowe znaczenie ma unikanie wszelkiego ryzyka nieuprawnionego dostępu do europejskich przestrzeni danych oraz stworzenie narzędzi zwalczania ewentualnych nadużyć; podkreśla znaczenie cyberbezpieczeństwa, w tym współpracy z Agencją UE ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA) i Centrum Kompetencji UE w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa;

21. apeluje do Komisji i państw członkowskich o stworzenie interoperacyjnych sektorowych przestrzeni danych zgodnych ze wspólnymi wytycznymi, wymogami prawnymi i protokołami udostępniania danych, aby uniknąć tworzenia silosów i umożliwić innowacje międzysektorowe; podkreśla, że zarządzanie sektorowymi przestrzeniami danych powinno uwzględniać wymogi i procedury określone w przepisach sektorowych; przypomina, że każdy podmiot działający w UE i wykorzystujący europejskie przestrzenie danych powinien przestrzegać przepisów unijnych;

22. zachęca Komisję, aby wykorzystwała wspólne europejskie przestrzenie danych do zwiększania zaufania, przyjęcia wspólnych standardów i regulacji i zachęcania do tworzenia dobrze uformowanych interfejsów programowania aplikacji (API) wraz z solidnymi mechanizmami uwierzytelniania oraz aby rozważyła wykorzystanie wcześniej uzgodnionych, wyraźnie zdefiniowanych i określonych w czasie piaskownic danych do testowania innowacji oraz nowych modeli biznesowych, a także nowych narzędzi do zarządzania danymi i przetwarzania danych, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym;

23. uważa, że dobrze uformowane interfejsy programowania aplikacji (API) zapewniłyby niezbędny dostęp do danych i interoperacyjność w przestrzeni danych oraz umożliwiłyby zautomatyzowaną interoperacyjność w czasie rzeczywistym między różnymi usługami oraz w sektorze publicznym; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego ułatwienia osobom fizycznym dostępu do skutecznych środków odwoławczych na mocy RODO, do zagwarantowania interoperacyjności i możliwości przenoszenia danych w odniesieniu do usług cyfrowych oraz w szczególności do wykorzystania interfejsów programowania aplikacji (API), aby umożliwić użytkownikom łączenie się między platformami i zwiększyć zakres opcji dla różnych rodzajów systemów i usług;

24. zwraca uwagę na potrzebę udzielenia pomocy podmiotom sektora prywatnego i publicznego, w szczególności MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up, w identyfikowaniu i wykorzystaniu generowanych i posiadanych przez nie danych; wzywa do podjęcia działań mających na celu poprawę możliwości wyszukiwania danych, aby zasilić przestrzenie danych poprzez ułatwienie, nadzorowanie, katalogowanie i tworzenie ogólnie przyjętych taksonomii oraz oczyszczanie rutynowych danych; wzywa Komisję do zapewnienia wytycznych, narzędzi i finansowania z istniejących programów w celu poprawy możliwości wyszukiwania metadanych w przestrzeni danych; zwraca uwagę na takie inicjatywy, jak program Nordic Smart Government, którego celem jest umożliwienie MŚP dobrowolnego automatycznego udostępniania danych w czasie rzeczywistym za pośrednictwem zdecentralizowanego środowiska cyfrowego;

25. przypomina o kluczowej roli pośredników danych jako strukturalnych czynników umożliwiających organizację przepływu danych; przyjmuje z zadowoleniem plany Komisji dotyczące klasyfikacji i certyfikacji pośredników w celu stworzenia interoperacyjnych i niedyskryminujących ekosystemów danych; wzywa Komisję do zapewnienia interoperacyjności poprzez opracowanie minimalnych kryteriów dla pośredników danych; apeluje do Komisji o współpracę z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi w celu zidentyfikowania i uzupełnienia luk w normalizacji danych;

26. podkreśla, że należy zająć się pewnymi kwestiami, jakie mogą pojawić się w związku z dostępem do danych konsumentów i ich kontrolą, zwłaszcza w przypadku grup konsumentów uważanych za szczególnie podatne na zagrożenia, takich jak osoby małoletnie, starsze czy z niepełnosprawnościami; w związku z tym zwraca się do Komisji o dopilnowanie, by prawa wszystkich konsumentów były zawsze przestrzegane i by wszyscy konsumenci mogli w równym

Czwartek, 25 marzec 2021

stopniu czerpać korzyści ze stworzenia jednolitego rynku danych; zaznacza, że jeżeli przetwarzanie danych obejmuje mieszane zbiory danych, zbiory te należy traktować zgodnie z obowiązującymi przepisami, takimi jak wytyczne Komisji dotyczące rozporządzenia (UE) 2018/1807 w sprawie swobodnego przepływu danych nieosobowych;

27. podkreśla, że trzeba stworzyć wspólne europejskie przestrzenie danych, by umożliwić swobodny przepływ danych nieosobowych między państwami i sektorami z myślą o zwiększeniu przepływu danych między przedsiębiorstwami, środowiskiem akademickim, zainteresowanymi stronami i sektorem publicznym; w tym kontekście apeluje do państw członkowskich, by w pełni przestrzegały rozporządzenia (UE) 2018/1807 i umożliwiły tym samym przechowywanie i przetwarzanie danych w całej UE bez zbędnych barier i ograniczeń;

28. przypomina, że nie zawsze można rozdzielić dane osobowe i dane nieosobowe, takie jak dane przemysłowe, a ich rozdzielenie może być trudne i kosztowne, wskutek czego duża ilość danych pozostaje obecnie niewykorzystana; przypomina w tym kontekście, że zbiory danych, w przypadku których różne rodzaje danych są ze sobą nierozdzielnie powiązane, zawsze traktuje się jako dane osobowe, w tym również wtedy, gdy dane osobowe stanowią jedynie niewielką część zbioru danych; wzywa Komisję i europejskie organy ochrony danych do przedstawienia dalszych wytycznych dotyczących zgodnego z prawem przetwarzania danych oraz praktyk w zakresie wykorzystywania mieszanych zbiorów danych w środowiskach przemysłowych, przy pełnym poszanowaniu RODO i rozporządzenia (UE) 2018/1807; uważa, że należy zachęcać do stosowania technologii chroniących prywatność w celu zwiększenia pewności prawa dla przedsiębiorstw, w tym poprzez jasne wytyczne i wykaz kryteriów skutecznej anonimizacji; podkreśla, że kontrola nad takimi danymi w każdym przypadku musi należeć do danej osoby i powinna być automatycznie zabezpieczona; wzywa Komisję, aby rozważyła ustanowienie ram prawnych i klarownej definicji horyzontalnych i przekrojowych przestrzeni danych osobowych obok innych przestrzeni danych, a także aby doprecyzowała wyzwanie, jakim są mieszane zbiory danych; wzywa Komisję do wzmocnienia pozycji obywateli i przedsiębiorstw za pośrednictwem np. wiarygodnych pośredników, takich jak operatorzy MyData, którzy ułatwiają przekazywanie danych za zgodą właściciela i zapewniają odpowiedni poziom szczegółowości zezwoleń; podkreśla potrzebę dalszego rozwoju tożsamości cyfrowych, które są niezbędną podstawą niezawodnej gospodarki opartej na danych i obejmującej wiele podmiotów; w związku z tym wzywa Komisję do dokonania przeglądu rozporządzenia (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym⁽²⁶⁾ oraz do opublikowania wniosku ustawodawczego w sprawie godnej zaufania i bezpiecznej europejskiej tożsamości elektronicznej; wzywa ponadto Komisję do przeanalizowania, czy organizacje i przedmioty, takie jak czujniki, powinny potrzebować tożsamości cyfrowych, aby ułatwić transgraniczne korzystanie z usług zaufania, które są niezbędne w gospodarce opartej na danych i obejmującej wiele podmiotów;

29. podkreśla możliwość poprawy jakości egzekwowania prawa i przeciwdziałania tendencyjności danych, jeżeli takie są, dzięki gromadzeniu wiarygodnych danych i udostępnianiu ich opinii publicznej, społeczeństwu obywatelskiemu i niezależnym ekspertom; przypomina, że w każdym przypadku dostęp organów ścigania do publicznych lub prywatnych danych osobowych przechowywanych w przestrzeniach danych musi wynikać z prawa Unii i przepisów państw członkowskich, być ściśle ograniczony do tego, co niezbędne i proporcjonalne, oraz odbywać się z zastosowaniem odpowiednich zabezpieczeń; podkreśla, że korzystanie z danych osobowych przez organy publiczne powinno być dozwolone jedynie pod ścisłym nadzorem demokratycznym i z dodatkowymi zabezpieczeniami chroniącymi przed nadużyciem danych;

30. zauważa, że wymiana danych między państwami członkowskimi w obszarze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych ma istotne znaczenie dla większego bezpieczeństwa obywateli UE oraz że należy przeznaczyć na ten cel odpowiednie środki finansowe; podkreśla jednak, że potrzebne są silniejsze zabezpieczenia, biorąc pod uwagę to, jak agencje ds. wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych przetwarzają informacje i dane osobowe oraz zarządzają nimi w proponowanych im przestrzeniach danych;

31. popiera zamiar Komisji dotyczący wspierania rozwoju dziewięciu wspólnych europejskich przestrzeni danych dla przemysłu (wytwórstwa), Zielonego Ładu, mobilności, zdrowia, finansów, energii, rolnictwa, administracji publicznej i umiejętności; wzywa do ich pilnego rozwoju; popiera możliwość rozszerzenia koncepcji wspólnych europejskich przestrzeni danych na inne sektory;

32. podkreśla potrzebę poświęcenia szczególnej uwagi niektórym sektorom, takim jak zdrowie; podziela pogląd Komisji, że obywatele UE powinni mieć bezpieczny dostęp do pełnej elektronicznej dokumentacji medycznej i powinni zachować kontrolę nad osobistymi danymi zdrowotnymi oraz być w stanie w bezpieczny sposób prowadzić wymianę tych

⁽²⁶⁾ Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73.

Czwartek, 25 marzec 2021

danych z upoważnionymi stronami trzecimi, przy czym zgodnie z przepisami o ochronie danych wszelki nieupoważniony dostęp powinien być zakazany; podkreśla, że towarzystwa ubezpieczeniowe ani żaden inny usługodawca uprawniony do dostępu do informacji przechowywanych w aplikacjach e-zdrowia nie powinien mieć możliwości wykorzystywania danych uzyskanych z tych aplikacji w celu dyskryminowania, w tym przy ustalaniu cen, ponieważ byłoby to sprzeczne z podstawowym prawem dostępu do opieki zdrowotnej;

33. przypomina, że przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych zgodnie z art. 9 RODO jest co do zasady zabronione, z pewnymi ściśle określonymi wyjątkami, co wymaga zastosowania szczególnych zasad przetwarzania i w każdym wypadku wiąże się z obowiązkowym przeprowadzeniem oceny skutków w zakresie ochrony danych; podkreśla potencjalnie katastrofalne i nieodwracalne skutki bezprawnego lub niezabezpieczonego przetwarzania danych wrażliwych dla osób, których te dane dotyczą;

34. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący utworzenia jednolitego europejskiego rynku danych, w tym wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących mobilności, i uznaje jego ogromny potencjał gospodarczy;

35. podkreśla, że wspomniana europejska przestrzeń danych miałaby szczególne znaczenie dla europejskiego sektora transportu i logistyki, ponieważ ma potencjał zwiększenia efektywności organizacji i zarządzania przepływami ruchu towarowego i pasażerskiego, a także w celu lepszego i bardziej efektywnego wykorzystania infrastruktury i zasobów w całej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T);

36. podkreśla ponadto, że ta europejska przestrzeń danych zapewniłaby również lepszą widoczność w łańcuchu dostaw, zarządzanie ruchem i przepływami ładunków w czasie rzeczywistym, interoperacyjność i multimodalność, a także uproszczenie i zmniejszenie obciążeń administracyjnych w całej sieci TEN-T, w szczególności na odcinkach transgranicznych;

37. podkreśla, że wymiana danych może poprawić skuteczność zarządzania ruchem i bezpieczeństwo drogowe w odniesieniu do wszystkich rodzajów transportu; podkreśla potencjalne korzyści płynące z wymiany danych, takie jak na przykład nawigacja służąca omijaniu nadmiernego ruchu drogowego w czasie rzeczywistym oraz powiadamianie w czasie rzeczywistym o opóźnieniach transportu publicznego w celu zaoszczędzenia dodatkowych godzin pracy, ulepszenia wydajności i unikania wąskich gardeł;

38. proponuje, aby w procesie tworzenia ram regulacyjnych interoperacyjnej wymiany danych w transporcie kolejowym Komisja dokonała przeglądu rozporządzenia Komisji (UE) nr 454/2011 w sprawie technicznej specyfikacji interoperacyjności odnoszącej się do podsystemu „Aplikacje telematyczne dla przewozów pasażerskich” transeuropejskiego systemu kolei ⁽²⁷⁾ oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 1305/2014 dotyczącego technicznej specyfikacji interoperacyjności odnoszącej się do podsystemu aplikacji telematycznych dla przewozów towarowych wchodzącego w skład systemu kolei w Unii Europejskiej ⁽²⁸⁾;

39. przyjmuje z zadowoleniem poparcie Komisji dla utworzenia wspólnego europejskiego obszaru danych dotyczących rolnictwa; przypomina o potencjale danych dotyczących rolnictwa i szerokiego dostępu do nich w celu zwiększenia zrównoważonego charakteru, konkurencyjności i wykorzystania zasobów w całym łańcuchu rolno-spożywczym i leśnym, wniesienia wkładu w rozwój innowacyjnych i zrównoważonych technik, poprawy dostępu konsumentów do istotnych informacji, a także ograniczenia marnotrawstwa żywności i śladu środowiskowego sektora; wzywa właściwe organy państw członkowskich do sprzyjania rozwojowi narzędzi gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących podsektorów rolnych, a także danych dotyczących eksportu i importu m.in. towarów i produktów rolnych, oraz inwestowania w ten rozwój;

40. wzywa Komisję do zbadania potencjalnych zalet i możliwości stworzenia wspólnych europejskich przestrzeni danych dla szeroko pojętego sektora kultury i sektora kreatywnego oraz dla dziedzictwa kulturowego; zwraca uwagę, że sektor kultury dysponuje znaczną ilością danych wielokrotnego użytku, które w połączeniu z innymi źródłami, w tym z otwartymi źródłami danych, oraz analizą danych mogłyby pomóc instytucjom kulturalnym;

41. wzywa do utworzenia europejskiej przestrzeni danych dla turystyki, której celem będzie pomaganie wszystkim podmiotom w tym sektorze, zwłaszcza MŚP, w czerpaniu korzyści z dużych ilości danych przy realizacji polityki i projektów na szczeblu regionalnym i lokalnym, co ułatwi proces odbudowy i pobudzi cyfryzację;

⁽²⁷⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2011, s. 11.

⁽²⁸⁾ Dz.U. L 356 z 12.12.2014, s. 438.

Czwartek, 25 marzec 2021

42. popiera inicjatywę Komisji mającą na celu stworzenie ściśle określonego, ogólnounijnego podejścia do altruistycznego traktowania danych oraz ustanowienie jasnej definicji i zasad altruistycznego traktowania danych zgodnie z unijnymi zasadami ochrony danych, zwłaszcza zasadą celowości, która wymaga, aby dane były przetwarzane w „konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach”; popiera propozycję Komisji, by altruistyczne traktowanie danych było zawsze uzależnione od świadomej zgody i mogło być w każdej chwili odwołane; podkreśla, że dane przekazywane w ramach altruistycznego podejścia powinny być przetwarzane w interesie ogólnym, a nie wykorzystywane jedynie w celach komercyjnych;

43. nalega, aby ramy zarządzania danymi propagowały zasadę danych dla dobra publicznego przy jednoczesnej ciągłej ochronie praw obywateli UE;

44. podkreśla, że nie należy naciskać na osoby fizyczne, by godziły się na takie udostępnianie danych, a zgoda tych, którzy decydują się zezwolić na wykorzystanie swoich danych osobowych, nie może wiązać się z bezpośrednimi korzyściami;

Akt w sprawie danych, dostęp i interoperacyjność

45. nalega, aby Komisja przedstawiła akt w sprawie danych, aby zachęcić do zwiększonego i sprawiedliwego przepływu danych B2B, B2G, między organami administracji a przedsiębiorstwami (G2B) oraz pomiędzy organami administracji (G2G) we wszystkich sektorach, oraz by umożliwiła ten przepływ;

46. zachęca Komisję do promowania kultury udostępniania danych i dobrowolnych ustaleń dotyczących udostępniania danych, takich jak wdrażanie najlepszych praktyk, uczciwych wzorów umów i środków bezpieczeństwa; zauważa, że dobrowolną wymianę danych powinny umożliwiać solidne ramy prawne, zapewniające zaufanie i zachęcające przedsiębiorstwa do udostępniania danych innym podmiotom, zwłaszcza w kontekście transgranicznym; wzywa Komisję do wyjaśnienia kwestii praw użytkownika, zwłaszcza w warunkach rynkowych B2B i B2G; wzywa Komisję, aby zachęcała przedsiębiorstwa do wymiany danych, zarówno oryginalnych, pochodnych, jak i współtworzonych, w miarę możliwości poprzez system nagród i inne zachęty, przy jednoczesnym poszanowaniu tajemnic handlowych, danych wrażliwych i praw własności intelektualnej; zachęca Komisję do opracowania podejść opartych na współpracy w zakresie udostępniania danych oraz standardowych umów dotyczących danych w celu zwiększenia przewidywalności i wiarygodności; podkreśla potrzebę określenia w umowach jasnych obowiązków i odpowiedzialności w zakresie dostępu do danych, ich przetwarzania, udostępniania i przechowywania, aby ograniczyć niewłaściwe wykorzystywanie takich danych;

47. zauważa, że zakłócenia równowagi rynkowej wynikające z koncentracji danych ograniczają konkurencję, zwiększają bariery wejścia na rynek oraz ograniczają szerszy dostęp do danych i ich wykorzystanie; zauważa, że ustalenia umowne między przedsiębiorstwami niekoniecznie gwarantują odpowiedni dostęp do danych dla MŚP z powodu dysproporcji pod względem siły negocjacyjnej lub wiedzy fachowej; zauważa, że istnieją szczególne okoliczności, takie jak systematyczne zakłócenia równowagi w łańcuchach wartości danych B2B, w których dostęp do danych powinien być obowiązkowy, np. poprzez wykorzystanie dobrze uformowanych API, które zapewniają sprawiedliwy dostęp podmiotom różnej wielkości, lub poprzez wdrożenie zasad konkurencji w celu przeciwdziałania nieuczciwym lub nielegalnym praktykom B2B; zaznacza, że takie zakłócenia równowagi występują w różnych sektorach;

48. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeanalizowania praw i obowiązków podmiotów w zakresie dostępu do danych, w których generowaniu uczestniczyły, oraz do zwiększenia ich wiedzy na ten temat, a w szczególności prawa do dostępu do danych, ich przenoszenia, wezwania innej strony do zaprzestania ich wykorzystywania, ich sprostowania lub usunięcia, przy jednoczesnym wskazaniu posiadaczy i określeniu charakteru tych praw; wzywa Komisję do wyjaśnienia prawa podmiotów do korzystania z wartości ekonomicznej powstałej dzięki aplikacjom trenowanym przy użyciu danych, w których generowaniu uczestniczyli;

49. uważa, że ważne jest zagwarantowanie ułatwień w zakresie wsparcia prawnego i technicznego dla przedsiębiorstw, zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw, MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, np. w kontekście europejskich ośrodków innowacji cyfrowych w ramach programu „Cyfrowa Europa”, w celu zwiększenia wykorzystania i udostępniania danych oraz poprawy zgodności z RODO; uważa, że dostęp do wytworzonych wspólnie danych powinien być zapewniany w sposób, który gwarantuje poszanowanie praw podstawowych oraz wspiera równe szanse i zaangażowanie partnerów społecznych, nawet na poziomie przedsiębiorstwa; podkreśla, że takie prawa dostępu muszą być technicznie możliwe i przyznawane za pośrednictwem znormalizowanych interfejsów;

Czwartek, 25 marzec 2021

50. wzywa wszystkie instytucje UE i państwa członkowskie, a także lokalne i regionalne organy administracji, aby dawały przykład i ustanowiły usługi w czasie rzeczywistym oraz politykę opartą na danych w czasie rzeczywistym; podkreśla, że cyfryzacja jest dla administracji publicznej okazją do zmniejszenia zbędnych obciążeń administracyjnych oraz do rozwiązania problemu silosów w organach i instytucjach publicznych w celu skuteczniejszego zarządzania danymi nieosobowymi, co będzie korzystne dla rozwoju i świadczenia usług publicznych;

51. apeluje o częstsze i lepsze wtórne wykorzystanie zanonimizowanych danych osobowych oraz o stosowanie rozwiniętych technologii zwiększających i chroniących prywatność, zwłaszcza w wymianach G2B/G2G, aby ożywić innowacje oraz badania i udoskonalić usługi świadczone w interesie publicznym; podkreśla, że potrzebne są narzędzia gwarantujące, że takie wtórne wykorzystanie danych jest zawsze w pełni zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych i prywatności; podkreśla, że dostęp do danych nie wyklucza prywatności;

52. podkreśla również, że wszelkie wykorzystanie zagregowanych danych osobowych pochodzących z mediów społecznościowych musi być zgodne z RODO, a w przeciwnym razie dane te muszą zostać faktycznie nieodwracalnie zanonimizowane; zwraca się do Komisji o propagowanie najlepszych praktyk w zakresie technik anonimizacji oraz o dalsze sprzyjanie badaniom naukowym nad dezanonimizacją i sposobami jej przeciwdziałania; wzywa Europejską Radę Ochrony Danych (EROD) do aktualizacji wytycznych w tym zakresie; przestrzega jednak przed poleganiem na anonimizacji jako technice ochrony prywatności, gdyż w niektórych przypadkach całkowita anonimizacja jest praktycznie niemożliwa;

53. podkreśla rolę sektora publicznego we wspieraniu innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki opartej na danych; podkreśla potrzebę unikania w tym kontekście uwarunkowań dostawców usług lub technologii w przypadku danych gromadzonych publicznie lub danych istotnych ze względu na interes ogólny gromadzonych przez podmioty prywatne; apeluje, aby w procedurach zamówień publicznych i programach finansowania zabezpieczać późniejsze prawa dostępu do danych oraz wymogi dotyczące interoperacyjności i możliwości przenoszenia oparte na wspólnych normach technicznych; popiera stosowanie otwartych standardów, otwartego oprogramowania i sprzętu komputerowego, platform otwartego oprogramowania oraz, w stosownych przypadkach, otwartych, dobrze uformowanych interfejsów API w dążeniu do osiągnięcia interoperacyjności; podkreśla potrzebę ochrony i promowania dostępu MSP, a zwłaszcza przedsiębiorstw typu start-up, do procedur zamówień publicznych w kontekście cyfryzacji administracji publicznej, aby wspierać tworzenie dynamicznego i konkurencyjnego europejskiego sektora cyfrowego;

54. zaznacza, że udostępnianie danych powinno zwiększyć konkurencję, i zachęca Komisję do zapewnienia równych warunków działania na jednolitym rynku danych;

55. wzywa Komisję do dokładniejszego określenia – w ramach wymiany danych B2G – okoliczności, warunków i zachęt, w ramach których sektor prywatny powinien być zobowiązany do udostępniania danych sektorowi publicznemu, np. ze względu na konieczność organizacji usług publicznych opartych na danych; podkreśla, że obowiązkowe programy wymiany danych B2G, na przykład w sytuacjach siły wyższej, powinny mieć jasno określony zakres i harmonogram oraz opierać się na jasnych zasadach i obowiązkach, aby uniknąć nieuczciwej konkurencji;

56. apeluje o lepszą koordynację między państwami członkowskimi w celu ułatwienia transgranicznego udostępniania danych między organami administracji oraz transgranicznego przepływu danych między sektorami, poprzez dialog instytucji rządowych i samorządowych z zainteresowanymi stronami, w celu ustanowienia wspólnego podejścia do danych opartego na zasadach znajdawalności, dostępności, interoperacyjności i możliwości ponownego wykorzystania; wzywa Komisję do zbadania możliwości przechowywania danych na dużą skalę;

57. przypomina Komisji i państwom członkowskim o konieczności pełnego wdrożenia dyrektywy w sprawie otwartych danych, poprawy jej wdrażania pod względem jakości i publikacji danych oraz poszanowania jej celów podczas negocjowania aktu wykonawczego w sprawie zbiorów danych o dużej wartości; apeluje, aby takie zbiory danych zawierały, między innymi, listę rejestrów przedsiębiorstw i rejestrów handlowych; podkreśla korzyści społeczne płynące ze wspierania lepszego dostępu do danych sektora publicznego w sposób zwiększający ich użyteczność w całej Unii; wzywa Komisję do zapewnienia silnego powiązania między tymi zbiorami danych o wysokiej wartości a przyszłymi przepisami dotyczącymi danych i uruchomieniem wspólnych europejskich przestrzeni danych;

58. podkreśla znaczenie, zarówno dla gospodarki, jak i społeczeństwa, szerokiego ponownego wykorzystywania danych sektora publicznego, które powinny być – w możliwym zakresie – przetwarzane w czasie rzeczywistym lub przynajmniej aktualne oraz łatwo dostępne i łatwe do przetwarzania dzięki nadającym się do odczytu maszynowego i przyjaznym dla użytkownika formatom; zachęca Komisję do koordynacji działań z państwami członkowskimi w celu ułatwienia udostępniania zbiorów danych niewrażliwych pochodzących z sektora publicznego w formatach nadających się do odczytu

Czwartek, 25 marzec 2021

maszynowego w stopniu wykraczającym poza wymogi dyrektywy w sprawie otwartych danych, w miarę możliwości bezpłatnie lub z pokryciem kosztów, oraz do wydania wytycznych dotyczących wspólnego modelu udostępniania danych zgodnie z wymogami RODO; zachęca Komisję, by zachowując elastyczność aktualizacji zbiorów danych o wysokiej wartości, rozszerzyła zakres dyrektywy w sprawie otwartych danych na dodatkowe zbiory danych publicznych oraz wdrożyła zasadę dorozumianej cyfrowej przejrzystości danych sektora publicznego, tak aby zachęcić państwa członkowskie do publikowania w czasie rzeczywistym istniejących surowych danych cyfrowych;

59. zaznacza, że szybki rozwój nowoczesnych rozwiązań cyfrowych w transporcie i turystyce, takich jak pojazdy autonomiczne czy inteligentne systemy transportowe (ITS), jest niemożliwy bez ustanowienia na poziomie europejskim wspólnych, jednolitych i ustrukturyzowanych formatów danych, które będą nadawać się do odczytu maszynowego oraz które powinny być oparte na otwartych standardach zapisu;

60. wzywa Komisję do określenia i ustanowienia dobrowolnego, otwartego i interoperacyjnego rejestru danych dotyczących środowiska, społeczeństwa i zarządzania (ESG) dotyczącego zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności przedsiębiorstw, co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia zrównoważonych inwestycji i poprawiłoby przejrzystość w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności przedsiębiorstw, aby umożliwić im lepsze wykazanie działań podejmowanych na rzecz realizacji celów Zielonego Ładu; wzywa Komisję do oceny, które zbiory danych mają zasadnicze znaczenie dla transformacji ekologicznej, i popiera w szczególności otwarcie prywatnych danych, jeżeli jest to uzasadnione do celów badań publicznych;

Infrastruktura

61. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w celu wzmocnienia suwerenności technologicznej Unii promowały prace badawcze i innowacyjne nad technologiami, które ułatwiają otwartą współpracę, udostępnianie danych i analizę, oraz aby inwestowały w budowanie potencjału i projekty o dużym wpływie, innowacje i wdrażanie technologii cyfrowych, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady neutralności technologicznej;

62. podkreśla, że trwająca sytuacja nadzwyczajna związana z COVID-19 ujawniła niedociągnięcia i słabości w obszarze cyfrowym, zarówno na szczeblu Unii, jak i państw członkowskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego skutecznego przeciwdziałania przepaści cyfrowej, zarówno w obrębie państw członkowskich, jak i pomiędzy nimi, poprzez poprawę dostępu do szybkich łączy szerokopasmowych, sieci o bardzo wysokiej przepustowości oraz usług ICT, w tym na większości obszarów peryferyjnych i niezamieszanych obszarów wiejskich, wspierając w ten sposób spójność oraz rozwój gospodarczy i społeczny; zwraca uwagę na potencjalną rolę łączności satelitarnej na obszarach najbardziej oddalonych;

63. przypomina, że powodzenie unijnych strategii w zakresie danych i AI zależy od szerszego ekosystemu ICT, od zlikwidowania przepaści cyfrowej, od przyspieszenia rozwoju technologicznego m.in. w zakresie internetu rzeczy (IoT), AI, technologii cyberbezpieczeństwa, światłowodów, 5G, 6G, obliczeń kwantowych i przetwarzania brzegowego, robotyki, technologii rozproszonego rejestru, w tym łańcucha bloków, cyfrowych bliźniaków, obliczeń wielkiej skali, technologii przetwarzania wizualnego oraz inteligentnej łączności na obrzeżach sieci, np. poprzez otwarte zaproszenia do składania wniosków dotyczące projektów na dużą skalę łączących technologie brzegowe i IoT; podkreśla, że postęp technologiczny oparty na przetwarzaniu danych i wzajemnych powiązaniach produktów i usług cyfrowych muszą wspierać prawnie wiążące normy etyczne w celu ograniczenia zagrożeń dla prywatności i ochrony danych;

64. uznaje obecny sukces europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali; uważa, że jest to ważny instrument wymiany informacji i danych między naukowcami i badaczami, a szerzej – między podmiotami prywatnymi i publicznymi; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie utrzymania i wzmocnienia czołowej roli Europy w dziedzinie obliczeń superkomputerowych oraz informatyki kwantowej;

65. zaznacza, że sektor cyfrowy ma znaczny potencjał, aby przyczynić się do zmniejszenia globalnych emisji dwutlenku węgla; zauważa, że według szacunków sektor ten odpowiada za ponad 2 % globalnych emisji gazów cieplarnianych; podkreśla, że dalszemu rozwojowi sektora musi towarzyszyć koncentracja na efektywności energetycznej i zasobooszczędności w celu przeciwdziałania skutkom dla środowiska; zauważa, że nowe rozwiązania technologiczne, takie jak włókno światłowodowe (w porównaniu z miedzią) oraz energooszczędne programowanie, powodują znacznie mniejszy ślad węglowy; podkreśla potrzebę poprawy wykorzystania i obiegu zamkniętego surowców krytycznych, przy jednoczesnym ograniczeniu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz jego recyklingu;

66. podkreśla, że centra danych mają coraz większy udział w światowym zużyciu energii elektrycznej, który może dalej wzrosnąć, jeśli nie zostaną podjęte żadne działania; odnotowuje zamiar Komisji, jakim jest stworzenie wysoce energooszczędnych, zrównoważonych i neutralnych dla klimatu centrów danych do 2030 r.; popiera promowanie innowacyjnych i najlepszych dostępnych rozwiązań, minimalizacji odpadów i ekologicznych technik przechowywania

Czwartek, 25 marzec 2021

danych, ze szczególnym uwzględnieniem synergii między systemami ciepłowniczym i chłodniczym oraz wykorzystaniem ciepła odpadowego powstającego podczas chłodzenia obiektów centrów danych, w celu złagodzenia wpływu centrów danych na środowisko, zasoby i zużywaną energię; wzywa do zapewnienia konsumentom większej przejrzystości w zakresie emisji CO₂ związanych z przechowywaniem i udostępnianiem danych;

67. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania konkurencyjnych rynków przy jednoczesnym wzmocnieniu europejskich przedsiębiorstw i wspieraniu rozwoju europejskiej oferty w chmurze; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy europejskiej federacji chmury obliczeniowej, takie jak europejski sojusz na rzecz danych przemysłowych i przemysłowych chmur obliczeniowych oraz inicjatywy w zakresie finansowania, a także projekt GAIA-X, które mają na celu rozwój federacji infrastruktur danych i stworzenie ekosystemu umożliwiającego skalowalność, interoperacyjność i samostanowienie dostawców danych na etapie projektowania, tak aby zapewnić organizacjom lub osobom fizycznym samostanowienie w zakresie kontroli nad własnymi danymi; wspiera konkurencyjne rynki UE w obszarach IaaS, PaaS i SaaS oraz w rozwoju specjalistycznych i niszowych usług i aplikacji w chmurze; wzywa Komisję, aby zachowała czujność wobec wszelkich potencjalnych nadużyć władzy rynkowej przez podmioty dominujące działające na oligopolistycznych rynkach w Unii, które mogłyby hamować konkurencję lub utrudniać konsumentom wybór; podkreśla, że infrastruktura chmury obliczeniowej powinna opierać się na zasadach zaufania, otwartości, bezpieczeństwa, interoperacyjności i możliwości przenoszenia; podkreśla, że zasady przenoszenia danych powinny w niezbędnym zakresie przewyższać różnice w infrastrukturze i praktykach dostawców IT, aby zapewnić skuteczne przenoszenie danych użytkowników; zauważa, że użytkownicy mogą nie mieć dokładnie takiej samej konfiguracji i usług przy przeniesieniu swoich danych od jednego dostawcy do drugiego;

68. wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi przyspieszyła opracowanie „zbioru przepisów dotyczących chmury”, który ustanowi zasady świadczenia konkurencyjnych usług w chmurze w Unii, będzie stanowił solidne ramy zwiększające przejrzystość i ułatwiające przestrzeganie przepisów dotyczących usług w chmurze, a także m.in. zobowiąże dostawców usług do ujawnienia, gdzie przetwarzane i przechowywane są dane, przy jednoczesnym zapewnieniu użytkownikom władzy nad ich danymi; zauważa, że ten zbiór przepisów powinien ponadto umożliwiać użytkownikom bezproblemową migrację ich danych za pośrednictwem interoperacyjnych interfejsów do innych dostawców usług; uważa, że powinien on mieć na celu zapobieganie blokadom technologicznym, zwłaszcza w zamówieniach publicznych; uważa, że jednym ze sposobów na skuteczniejsze tworzenie zharmonizowanych norm może być wykorzystanie w pewnych obszarach, takich jak usługi w chmurze, porozumień roboczych CEN (CWA); podkreśla, że choć wybór operatora chmury obliczeniowej należy do przedsiębiorstw i konsumentów, wszyscy operatorzy chmury obliczeniowej, jeśli mają siedzibę lub działają w UE, muszą przestrzegać przepisów, norm i standardów UE, a zgodność z nimi powinna być monitorowana; zauważa, że w sytuacji, gdy operator z UE korzysta z usług w chmurze zlokalizowanych w krajach spoza UE, ważne jest, aby w przypadku sporów, w tym związanych z własnością intelektualną, zapewnić takie samo stosowanie wysokiego poziomu ochrony prawnej;

69. popiera prace Komisji mające na celu skorzystanie z przeglądu wytycznych dotyczących konkurencji horyzontalnej i wertykalnej w celu wprowadzenia nowych narzędzi ograniczenia nadmiernej koncentracji rynku, nieodłącznie związanej z rynkami danych, w tym bieżącego monitorowania rynków zagrożonych oraz, w razie potrzeby, regulacji ex ante;

70. podkreśla znaczenie zaufania i solidniejszych ram cyberbezpieczeństwa dla stabilnej gospodarki opartej na danych, a także kultury bezpieczeństwa dla podmiotów, które przetwarzają duże ilości danych; podkreśla znaczenie najnowocześniejszej infrastruktury cyfrowej oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspólnych inwestycji w celu zapewnienia jej pełnego wykorzystania; apeluje o wsparcie dalszego rozwoju technologii bezpiecznego udostępniania danych, np. za pośrednictwem bezpiecznej wielostronnej technologii przetwarzania i szyfrowania; apeluje do Komisji o przedstawienie rozwiązań i norm cyberbezpieczeństwa dostosowanych do podmiotów rynkowych każdej wielkości, w tym mikroprzedsiębiorstw i MŚP; wspiera wspólne i skoordynowane podejście do unijnego zestawu narzędzi na potrzeby cyberbezpieczeństwa sieci 5G oraz bezpiecznego wdrożenia sieci 5G w UE;

71. wzywa Komisję do promowania audytów dotyczących nadużywania, narażenia i interoperacyjności infrastruktury wymiany danych; zwraca uwagę na znaczne i szybko rosnące koszty cyberataków; przypomina, że lepsza łączność może zwiększyć zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa i ryzyko cyberprzestępczości, a także cyberterroryzm i ryzyko wypadków naturalnych i technologicznych, takich jak wypadki mające wpływ na tajemnice handlowe; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem wnioski Komisji dotyczące zmiany dyrektywy (UE) 2016/1148 w sprawie bezpieczeństwa sieci

Czwartek, 25 marzec 2021

i systemów informatycznych⁽²⁹⁾ oraz nowego Centrum Kompetencji UE w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w celu zwiększenia cyberodporności i skuteczniejszego reagowania na cyberataki;

72. podkreśla, że bezpieczne wprowadzanie produktów i usług do europejskich, opartych na danych, przeznaczonych dla konsumentów i przemysłowych ekosystemów internetu rzeczy powinno uwzględniać bezpieczeństwo i prywatność już na etapie projektowania; zachęca do korzystania z narzędzi zwiększających przejrzystość; popiera ambicję Komisji, by opracować cyfrowy „paszport produktu”;

73. podkreśla, że właściwe organy nadzoru rynku powinny posiadać niezbędne uprawnienia umożliwiające im dostęp do odpowiednich danych przy pełnym poszanowaniu rozporządzenia (UE) 2019/1020⁽³⁰⁾, w przypadku gdy mają powody, by sądzić, że stosowane praktyki są nielegalne, gdyż pozwoli to wzmocnić ich działania i zapewnić dostateczną kontrolę bezpieczeństwa produktów; zaznacza, że organy nadzoru powinny zagwarantować bezpieczeństwo i ochronę danych, do których miały dostęp;

74. wzywa do monitorowania wdrażania przepisów dotyczących transportu, w szczególności rozporządzenia (UE) 2020/1056, dyrektywy (UE) 2019/1936 oraz rozporządzenia (UE) 2019/1239 w celu zapewnienia wsparcia dla przedsiębiorstw, promowania cyfryzacji i usprawnienia wymiany danych między przedsiębiorstwami a administracją (B2A), B2C, B2B, B2G oraz G2B;

Badania, umiejętności, kompetencje i AI

75. uznaje potencjał dostępu do danych w celu przyspieszenia badań naukowych i programów edukacyjnych; z zadowoleniem przyjmuje prace Komisji nad umożliwieniem udostępnienia danych do celów badawczych i edukacyjnych; z zadowoleniem przyjmuje rozwój europejskiej chmury dla otwartej nauki jako otwartego, zaufanego i zintegrowanego środowiska w Europie do przechowywania, udostępniania i ponownego wykorzystywania danych badawczych ponad granicami; opowiada się za promowaniem danych z badań finansowanych ze środków publicznych zgodnie z zasadą „otwarte w największym możliwym zakresie, zamknięte tylko w koniecznym”; podkreśla znaczenie umów o partnerstwie strategicznym między uniwersytetami dla dalszego promowania współpracy w rozmaitych dziedzinach nauki o danych;

76. podkreśla znaczenie osiągnięcia wysokiego poziomu ogólnej znajomości technologii cyfrowych oraz promowania działań uświadamiających; podkreśla, że potencjał wzrostu gospodarczego Unii zależy od umiejętności jej ludności i siły roboczej; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na inżynierię oprogramowania, przyciąganie talentów do ICT i powszechną umiejętność korzystania z danych w celu stworzenia europejskiego know-how skupiającego się na najnowocześniejszych technologiach nowej generacji; podkreśla, że pracownicy organów ścigania i administracji sądowej muszą posiadać odpowiednie umiejętności cyfrowe, ponieważ mają one kluczowe znaczenie dla cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości we wszystkich państwach członkowskich; odnotowuje, że Komisja zaproponowała ambitne cele w zakresie umiejętności cyfrowych w UE za pomocą planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, i podkreśla potrzebę ścisłego monitorowania wdrażania, rozwoju i efektywności tego planu;

77. podkreśla, że konkurencyjny dostęp do danych i ułatwianie transgranicznego wykorzystywania danych mają ogromne znaczenie dla rozwoju AI, która opiera się na wysokiej jakości i zwiększonej dostępności danych w celu tworzenia zbiorów danych nieosobowych, które mogą służyć do szkolenia algorytmów i poprawy ich wydajności;

78. podkreśla, że przy wdrażaniu europejskiej strategii w zakresie danych należy zachować równowagę między promowaniem szerszego wykorzystania i wymiany danych a ochroną praw własności intelektualnej, tajemnic handlowych oraz praw podstawowych, takich jak prawo do prywatności; podkreśla, że dane wykorzystywane do trenowania algorytmów AI czasami opierają się na danych ustrukturyzowanych, takich jak bazy danych, utwory chronione prawem autorskim i inne wytwory chronione prawami własności intelektualnej, które zwykle mogą nie być uważane za dane;

⁽²⁹⁾ Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1.

⁽³⁰⁾ Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

79. zauważa, że wykorzystywanie treści chronionych prawem autorskim jako danych wejściowych musi podlegać ocenie w świetle obecnych zasad i wyjątku „eksploracji tekstów i danych” przewidzianego w dyrektywie w sprawie prawa autorskiego⁽³¹⁾ i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym; wzywa Komisję do wydania wytycznych dotyczących sposobu, w jaki rezerwowanie praw będzie publicznie dostępne dla wszystkich w sposób scentralizowany;

80. twierdzi, że Komisja powinna poddać dalszej ocenie zmiany w aktualnych ramach prawnych w dziedzinie postępowania cywilnego, aby zmniejszyć istniejące przeszkody dla inwestycji inwestorów prywatnych; wzywa w związku z tym Komisję, by podjęła szybkie i odpowiednie działania następcze w odpowiedzi na rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie wspólnych minimalnych norm w postępowaniu cywilnym⁽³²⁾;

81. podkreśla potrzebę zapobiegania nieumyślnemu odzwierciedlaniu w aplikacjach opartych na algorytmach wszelkiego rodzaju uprzedzeń, zwłaszcza tych ze względu na płeć; zachęca w tym celu do przejrzystości algorytmów, systemów AI i projektowania aplikacji;

82. przypomina, że zgodnie z RODO obywatele UE mają prawo do otrzymania wyjaśnienia i do zakwestionowania decyzji podjętych przez algorytmy w celu zmniejszenia niepewności i nieprzejrzystości, a szczególną uwagę należy zwrócić na dobrostan i przejrzystość w życiu zawodowym;

83. uważa, że choć obecne zasady odpowiedzialności i neutralne technologicznie zasady odpowiedzialności są generalnie odpowiednie dla gospodarki cyfrowej i większości nowych technologii, to istnieją jednak pewne przypadki, takie jak te dotyczące operatorów systemów AI, w których konieczne są nowe lub dodatkowe zasady odpowiedzialności, aby zwiększyć pewność prawną i zapewnić odpowiedni system odszkodowań osobom poszkodowanym w razie bezprawnego wykorzystania danych;

84. nawołuje Komisję, by przeprowadziła kompleksową ocenę podobnych luk prawnych w odniesieniu do odpowiedzialności za dane – np. za szkody spowodowane działaniem AI i inne szkody wynikające z braków lub niedokładności w zbiorach danych – oraz rozważyła możliwe dostosowania w obecnych systemach odpowiedzialności, zanim przedstawi nowe wnioski ustawodawcze;

85. wzywa Komisję do promowania najlepszych praktyk w zakresie edukacji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki, ze szczególnym uwzględnieniem równości płci, a także zaangażowania i zatrudnienia kobiet w branży technicznej;

86. z zadowoleniem przyjmuje program „Cyfrowa Europa”, „Horyzont Europa”, program kosmiczny i instrument „Łącząc Europę”, a także europejskie ośrodki innowacji cyfrowych, które pomogą europejskim przedsiębiorstwom nadążyć za możliwościami związanymi z transformacją cyfrową; podkreśla znaczenie finansowania przeznaczonego na badania kwantowe w ramach programu „Horyzont Europa”; przypomina ponadto o roli, jaką Instrument Odbudowy i Zwiększania Odporności powinien odgrywać w przyczynianiu się do realizacji agendy cyfrowej;

87. apeluje o finansowanie publiczne i prywatne, w szczególności dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP, w celu wsparcia transformacji cyfrowej i pełnego wykorzystania potencjału gospodarki opartej na danych, a także w celu zintegrowania technologii i umiejętności cyfrowych; podkreśla, że zapewnienie równych szans mikroprzedsiębiorstwom i MŚP obejmuje nie tylko dostęp do danych, ale wiąże się również z zadaniem o umiejętności niezbędne do przeprowadzania analiz i wyciągania wniosków z takich informacji;

88. wzywa partnerów społecznych do zbadania potencjału cyfryzacji, danych i AI w celu zwiększenia zrównoważonej wydajności, przy jednoczesnym poszanowaniu praw pracowników, poprawie dobrobytu i szans na zatrudnienie siły roboczej oraz inwestowaniu w programy z zakresu podnoszenia i zmiany kwalifikacji, przebranżowienia, uczenia się przez całe życie oraz nabywania umiejętności cyfrowych; zauważa, że zwiększanie świadomości, edukacja i przejrzystość w zakresie technologii opartych na danych są ważne, by umożliwić obywatelom UE zrozumienie tych technologii i uczestniczenie w ich sprawiedliwym wdrażaniu; podkreśla, że pracownicy powinni mieć prawo wiedzieć, gdzie i w jaki sposób ich dane są gromadzone, wykorzystywane, przechowywane lub udostępniane; wzywa do zapobiegania nieproporcjonalnemu i nieuzasadnionemu nadzorowi w miejscu pracy; uważa, że krajowe związki zawodowe powinny być bardziej zaangażowane w opracowywanie zaleceń i wytycznych dotyczących ochrony danych i prywatności w miejscu pracy;

⁽³¹⁾ Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92.

⁽³²⁾ Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 39.

Czwartek, 25 marzec 2021

Zasady globalne

89. uważa, że globalne zasady regulujące wykorzystanie danych są nieodpowiednie; zwraca się do Komisji o przedstawienie analizy porównawczej środowiska regulacyjnego w zakresie danych w państwach trzecich; zauważa, że przedsiębiorstwa europejskie działające w niektórych państwach trzecich coraz częściej spotykają się z nieuzasadnionymi barierami i ograniczeniami cyfrowymi; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wraz z państwami trzecimi o podobnych poglądach zintensyfikowały wysiłki na forach międzynarodowych i wielostronnych oraz w rozmowach dwustronnych i handlowych w celu uzgodnienia nowych międzynarodowych norm etycznych i technicznych regulujących korzystanie z nowych technologii, takich jak AI, internet rzeczy, 5G i 6G, które powinny promować wartości, prawa podstawowe, zasady, reguły i normy Unii oraz gwarantować, że unijny rynek pozostanie konkurencyjny i otwarty na resztę świata; podkreśla zapotrzebowanie na międzynarodowe zasady i standardy, aby wspierać globalną współpracę mającą na celu wzmocnienie ochrony danych oraz zapewnienie bezpiecznego i odpowiedniego przekazywania danych, przy pełnym poszanowaniu przepisów i norm UE i państw członkowskich;

90. podkreśla, że przekazywanie danych do innych jurysdykcji musi zawsze odbywać się zgodnie z przepisami RODO, dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych i Kartą, a także – przed każdym przekazaniem danych – musi uwzględniać zalecenia i wytyczne EROD oraz może mieć miejsce wyłącznie wtedy, gdy zapewniony jest wystarczający poziom ochrony danych osobowych;

91. wzywa do swobodnego przepływu danych między Unią a państwami trzecimi, pod warunkiem że zostaną spełnione wymogi w zakresie ochrony danych, prywatności, bezpieczeństwa i innych jasno określonych, należycie uzasadnionych i niedyskryminujących interesów porządku publicznego, np. w drodze decyzji stwierdzających odpowiedni poziom ochrony; uważa, że swobodny przepływ danych przez granice jest potrzebny do wykorzystania pełnego potencjału gospodarki opartej na danych, i podkreśla, że utrzymanie przepływu danych musi pozostać kamieniem węgielnym celów Europy; popiera umożliwienie dostępu do wspólnych europejskich przestrzeni danych zainteresowanym podmiotom, które w pełni przestrzegają wszystkich stosownych przepisów Unii; wzywa Komisję, aby wraz z państwami członkowskimi wynegocjowała nowe zasady dotyczące globalnej gospodarki cyfrowej, w tym zakaz nieuzasadnionych wymogów dotyczących lokalizacji danych; przypomina o znaczeniu postępów w negocjacjach dotyczących handlu elektronicznego na forum Światowej Organizacji Handlu i wzywa do włączenia ambitnych i kompleksowych rozdziałów dotyczących handlu cyfrowego do umów o wolnym handlu zawieranych przez UE; popiera aktywną rolę i uczestnictwo Unii w innych międzynarodowych forach współpracy międzynarodowej w dziedzinie cyfryzacji, takich jak ONZ, OECD, Międzynarodowa Organizacja Pracy i UNESCO;

o

o o

92. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0102

Zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa oraz transfer produktów związanych z obronnością: wdrożenie odpowiednich dyrektyw

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy 2009/81/WE w sprawie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa oraz dyrektywy 2009/43/WE w sprawie transferów produktów związanych z obronnością (2019/2204(INI))

(2021/C 494/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającą dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE⁽¹⁾ („dyrektywa w sprawie zamówień w dziedzinie obronności”),
 - uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie⁽²⁾ („dyrektywa w sprawie transferów”),
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2016 r. na temat wdrożenia dyrektywy 2009/81/WE w sprawie zamówień publicznych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, przedkładane w celu spełnienia wymogu art. 73 ust. 2 tej dyrektywy (COM(2016)0762),
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2016 r. pt. „Ocena dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie” (COM(2016)0760),
 - uwzględniając zawiadomienie Komisji z dnia 30 listopada 2016 r. pt. „Wytyczne dotyczące udzielania zamówień międzyrządowych w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa (art. 13 lit. f) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE)” (C(2016)7727),
 - uwzględniając zalecenie Komisji (UE) 2018/624 z dnia 20 kwietnia 2018 r. w sprawie transgranicznego dostępu do rynku dla poddostawców i MŚP w sektorze obronnym⁽³⁾,
 - uwzględniając zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących wspólnych zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (dyrektywa 2009/81/WE w sprawie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa)⁽⁴⁾,
 - uwzględniając analizę Biura Analiz Parlamentu Europejskiego (EPRS) z września 2020 r. pt. „Pakiet dotyczący obronności UE: dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w dziedzinie obronności i transferów wewnątrz-wspólnotowych” („EU Defence Package: Defence Procurement and Intra Community Transfers Directives”),
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Spraw Zagranicznych,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A9-0025/2021),
- A. mając na uwadze, że dyrektywa w sprawie zamówień w dziedzinie obronności ma na celu wprowadzenie sprawiedliwych i przejrzystych zasad dotyczących zamówień w dziedzinie obronności, aby zapewnić przedsiębiorstwu sektora obronnego w państwach członkowskich możliwość dostępu do rynków obronnych innych państw członkowskich;

⁽¹⁾ Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76.

⁽²⁾ Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 102 z 23.4.2018, s. 87.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 157 z 8.5.2019, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- B. mając na uwadze, że dyrektywa w sprawie transferów zmierza do poprawy funkcjonowania europejskiego rynku wyposażenia obronnego (EDEM), promowania integracji łańcucha dostaw produktów obronnych UE oraz zwiększenia bezpieczeństwa dostaw poprzez uproszczenie zasad i procedur dotyczących wewnątrzunijnych transferów produktów związanych z obronnością;
- C. mając na uwadze, że obie dyrektywy zakładają wzmocnienie wewnętrznego rynku produktów związanych z obronnością oraz zwiększenie konkurencyjności EDEM-u;
- D. mając na uwadze, że dyrektywy składające się na pakiet dotyczący obronności są potrzebne, by dalej rozwijać europejską kulturę bezpieczeństwa i obrony w oparciu o wspólne wartości i cele Unii, z poszanowaniem szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony poszczególnych państw członkowskich;
- E. mając na uwadze, że w ocenie z 2016 r. Komisja stwierdziła, że cele dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w dziedzinie obronności zostały osiągnięte jedynie częściowo, gdyż umożliwiły początkowy wzrost konkurencji, przejrzystości i niedyskryminacji na rynku zamówień publicznych w dziedzinie obronności w UE, ale do pełnej realizacji tych celów konieczne są znacznie większe postępy w spójnym stosowaniu dyrektywy przez państwa członkowskie;
- F. mając na uwadze, że badanie przeprowadzone przez EPRS wykazało niewystarczający wpływ dyrektywy w sprawie zamówień w dziedzinie obronności na europeizację łańcuchów wartości w dziedzinie obronności;
- G. mając na uwadze, że ocena Komisji z 2016 r. wykazała, że różnice w sposobie transpozycji dyrektywy w sprawie transferów spowodowały poważne przeszkody w jej skutecznym zastosowaniu, co doprowadziło do powolnego lub niepełnego wprowadzenia jej w życie w poszczególnych państwach członkowskich, ogólnego braku harmonizacji wymogów i procedur w poszczególnych państwach członkowskich oraz wysoce zróżnicowanych warunków, a także ograniczeń w ogólnych zezwoleniach na transfer (GTL) publikowanych przez państwa członkowskie;
- H. mając na uwadze, że oprócz ogólnych przeszkód w dostępie do rynku związanych z odległością geograficzną, barierami językowymi i brakiem transgranicznej wiedzy o rynku, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w sektorze obrony muszą stawić czoła dodatkowym utrudnieniom administracyjnym, takim jak obawy dotyczące bezpieczeństwa dostaw, złożoność przepisów dotyczących podwykonawstwa oraz wysokie koszty certyfikacji;
- I. mając na uwadze, że MŚP napotyka poważne wyzwania, kiedy biorą udział w procedurach udzielania zamówień publicznych;
- J. mając na uwadze, że głównym powodem braku udziału MŚP w tych procedurach jest brak transgranicznego dostępu do łańcuchów dostaw; mając na uwadze, że łańcuchy dostaw w dziedzinie obronności w znacznym stopniu ukierunkowane są na dany kraj, co stanowi dodatkowe wyzwanie dla MŚP, które chciałyby włączyć się w łańcuchy dostaw w dziedzinie obronności w innych państwach europejskich; mając ponadto na uwadze, że z powodu trudności finansowych producenci oryginalnego sprzętu nadal ograniczają się do zlecania podwykonawstwa tym MŚP, z którymi już wcześniej współpracowali;
- K. mając na uwadze potrzebę opracowania kompleksowego i całościowego podejścia do europejskiego rynku wyposażenia obronnego, które oficjalnie połączy wszystkie istniejące fragmenty, takie jak Europejski program rozwoju przemysłu obronnego, działanie przygotowawcze Unii w zakresie badań nad obronnością, Europejski Fundusz Obronny (EFO), stała współpraca strukturalna (PESCO), wspólne stanowisko w sprawie wywozu broni, rozporządzenie w sprawie podwójnego zastosowania ⁽³⁾, dwie dyrektywy pakietu dotyczącego obronności z 2009 r. oraz przeszłe inicjatywy, takie jak wspólne zasady dotyczące bezpieczeństwa dostaw;
- L. mając na uwadze, że bez spójności strategii politycznej oraz wysiłków zmierzających do stworzenia powiązań między różnymi fragmentami tej strategii istnieje ryzyko, że działania na szczeblu UE przyczynią się do pogłębienia istniejących zakłóceń na rynku i innych wysoce nieskutecznych procesów i polityk w sektorze obrony;

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania (Dz.U. L 134 z 29.5.2009, s. 1).

Czwartek, 25 marzec 2021

Poprawa funkcjonowania wewnętrznego rynku produktów obronnych poprzez lepsze wdrożenie i egzekwowanie przepisów pakietu dotyczącego obronności

1. ponownie wyraża poparcie dla ambitnych założeń dyrektyw zawartych w pakiecie dotyczącym obronności, które powstały w celu promowania dalszej integracji łańcucha dostaw w sektorze obronności UE oraz zwiększenia wzajemnego zaufania i przejrzystości między państwami członkowskimi, a także równego traktowania i ogólnej konkurencyjności europejskiego przemysłu obronnego;
2. zaznacza, że skuteczne wdrożenie dyrektyw jest krokiem na drodze do spełnienia planów UE dotyczących autonomii strategicznej i Europejskiej Unii Obrony; podkreśla, że dyrektywy te mogłyby zwiększyć spójność polityki obronnej UE oraz wesprzeć rozwój europejskiego przemysłu obronnego, pod warunkiem że państwa członkowskie będą miały wspólną wizję i wspólne perspektywy strategiczne w odniesieniu do europejskich inicjatyw w dziedzinie obronności;
3. ubolewa nad utrzymującą się fragmentacją unijnego wewnętrznego rynku produktów obronnych, która nadal prowadzi do niepotrzebnego powielania działań oraz mnożenia nieefektywności w wydatkach państw członkowskich na obronność;
4. z zadowoleniem przyjmuje niektóre pozytywne trendy zaobserwowane w stopniowym wdrażaniu dyrektywy w sprawie zamówień w dziedzinie obronności, a mianowicie rosnącą liczbę ogłoszeń o zamówieniach i ogłoszeń o udzieleniu zamówienia wydawanych przez państwa członkowskie oraz rosnący odsetek zamówień publicznych ogłaszanych w drodze przetargów elektronicznych (Tenders Electronic Daily, TED); podkreśla jednak, że znaczne nakłady na zamówienia publiczne są nadal ponoszone poza zakresem dyrektywy i że zdecydowana większość zamówień jest nadal udzielana przedsiębiorstwom krajowym; podkreśla też, że procedury te nadal nie są łatwo dostępne dla MŚP;
5. zwraca uwagę, że systematyczne stosowanie przez państwa członkowskie przepisów dotyczących wykluczenia, w szczególności tych określonych w art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), może negatywnie wpłynąć na pełne i prawidłowe wdrożenie dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w dziedzinie obronności;
6. przypomina wytyczne interpretacyjne Komisji dotyczące warunków, w jakich można powoływać się na art. 346 TFUE w kontekście zamówień publicznych w dziedzinie obronności, które mają na celu zapobieganie potencjalnemu nadużywaniu, niewłaściwemu stosowaniu i błędnej interpretacji tego przepisu przez państwa członkowskie; wzywa państwa członkowskie do ścisłego przestrzegania wytycznych interpretacyjnych Komisji i zwraca się do Komisji o zapewnienie ich spójnego wdrażania i egzekwowania;
7. wzywa do prawidłowego stosowania wyłączeń i wymogów offsetowych w zakupach w dziedzinie obronności, które ograniczają uczciwą konkurencję na europejskim rynku wyposażenia obronnego, a w szczególności do lepszego monitorowania i egzekwowania prawidłowego korzystania z wyłączenia odnoszącego się do sprzedaży międzyrządowej zgodnie z wytycznymi Komisji z 2016 r. dotyczącymi sprzedaży międzyrządowej i stosowania dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w dziedzinie obronności; wzywa w tym kontekście państwa członkowskie, aby w bardziej systematyczny i kompleksowy sposób przekazywały spójne, dokładne i porównywalne dane dotyczące stosowania wyłączeń, tak aby usprawnić kontrolę i wdrażanie odpowiednich wytycznych Komisji; uważa, że Komisja powinna przyjąć na siebie odpowiedzialność za monitorowanie konieczności i proporcjonalności wyłączeń, na które powołują się państwa członkowskie przy udzielaniu przez nie zamówień nieobjętych zakresem dyrektywy w sprawie zamówień w dziedzinie obronności, natomiast nie powinna polegać głównie na skargach zgłaszanych przez przemysł; nakłania w związku z tym Komisję do wzmoczenia wysiłków i podjęcia śmiałych i proaktywnych środków w celu zapobiegania nadużywaniu wyłączeń, a także do bardziej asertywnej strategii egzekwowania przepisów, w szczególności poprzez zapewnienie skuteczności postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego;
8. uważa, że nadal istnieje silna potrzeba skoncentrowania się na skutecznym wdrażaniu i egzekwowaniu dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w dziedzinie obronności; jest zdania, że w tym celu państwa członkowskie powinny położyć nacisk zarówno na zapewnienie równego traktowania, przejrzystości i konkurencji, jak i na dostęp do zamówień publicznych w tej dziedzinie, a Komisja powinna skupić się na wdrożeniu wspólnych standardów wymiany informacji oraz dostarczaniu państwom członkowskim dalszych wytycznych i informacji dotyczących stosowania przepisów określonych w dyrektywie;

Czwartek, 25 marzec 2021

9. wzywa państwa członkowskie do należytego wdrożenia dyrektywy w sprawie zamówień w dziedzinie obronności, a państwa z silnym przemysłem obronnym o ugruntowanej pozycji – do dawania przykładu innym państwom;
10. uważa, że w celu zapewnienia zorientowanych na jakość i sprawnych zamówień niektóre aspekty wdrażania dyrektywy w sprawie zamówień w dziedzinie obronności mogłyby zostać poprawione, np. stosowanie przez państwa członkowskie procedury otwartej, partnerstw innowacyjnych lub innych nowych procedur przewidzianych w dyrektywie 2014/24/UE⁽⁶⁾, i zachęca państwa członkowskie do stosowania tej dyrektywy, na ile jest to możliwe; wyraża jednak przekonanie, że w tym momencie nie jest potrzebny przegląd dyrektywy w sprawie zamówień w dziedzinie obronności ani dyrektywy w sprawie transferów, ponieważ istniejące ramy regulacyjne są wystarczające, jeżeli są prawidłowo wdrażane i właściwie stosowane oraz egzekwowane;
11. wzywa zatem Komisję do monitorowania wdrażania dyrektyw, poprawy ich przejrzystości oraz udzielania wskazówek państwom członkowskim w celu zapewnienia ich spójnego i pełnego egzekwowania, a tym samym pełnego osiągnięcia ich celów, ponieważ brak wzajemności mógłby zniechęcić do działania państwa członkowskie charakteryzujące się wyższym stopniem wdrożenia dyrektyw;
12. zauważa, odnosząc się do dyrektywy w sprawie transferów, że wykorzystanie nowych narzędzi, w tym GTL, jest raczej ograniczone w porównaniu z indywidualnymi zezwoleniami na transfer (ITL), które miały zostać zastąpione przez nowe narzędzia;
13. dostrzega ponadto, że proces wprowadzania certyfikacji przebiegał wolniej i w mniejszym zakresie niż oczekiwano oraz że nadal istnieją przeszkody w skutecznym stosowaniu dyrektywy w sprawie transferów ze względu na niski poziom wiedzy, zwłaszcza wśród MSP, na temat narzędzi dostępnych na mocy dyrektywy i istniejących możliwości na rynku wewnętrznym oraz na temat systemu stosowanego przez państwa członkowskie w kontroli eksportu, a także brak harmonizacji we wdrażaniu GTL, które stanowią główne utrudnienia w jej skutecznym stosowaniu;
14. stwierdza w związku z tym, że cele dyrektywy w sprawie transferów zostały osiągnięte jedynie częściowo, w szczególności w zakresie ułatwienia obrotu produktami związanymi z obronnością na rynku wewnętrznym oraz zapewnienia efektywnego rynku wewnętrznego, większego bezpieczeństwa dostaw i poprawy konkurencyjności;
15. podkreśla wagę posiadania prawdziwego rynku wewnętrznego dla wewnątrzunijnych transferów produktów związanych z obronnością, dzięki któremu władze krajowe wiedzą, jakie produkty są transferowane, do jakich odbiorców oraz kiedy zezwolenia na eksport i inne ograniczenia eksportu są redukowane do wymaganego minimum;
16. odnotowuje w tym względzie postępy poczynione przez Komisję w związku z jej zaleceniami dotyczącymi zakresu stosowania i warunków GTL;
17. wzywa Komisję do poprawy wdrażania dyrektywy w sprawie transferów w poszczególnych państwach członkowskich poprzez wywieranie wpływu na krajowe organy władzy, by rozwiązały nierozstrzygnięte kwestie;
18. apeluje o rozwój kontaktów i wymiany między krajowymi organami kontroli transferów w całej UE w celu wyeliminowania istniejących rozbieżności w praktykach kontroli transferów i braku zaufania między państwami członkowskimi oraz oceny możliwości ustanowienia specjalnych punktów kontaktowych do spraw związanych z transferami wewnątrzunijnymi;
19. apeluje do państw członkowskich, aby należycie uwzględniły zalecenia Komisji w sprawie zakresu stosowania i warunków GTL oraz aby unikały dodatkowych warunków transferu w ramach GTL, które byłyby sprzeczne z warunkami wymienionymi w zaleceniach lub je podważały; podkreśla potrzebę zapewnienia tłumaczeń krajowych przepisów dotyczących zezwoleń na transfer, przynajmniej na język angielski; wzywa Komisję, aby w pełni wspierała państwa członkowskie i pomagała im w opracowywaniu zharmonizowanych, globalnych i indywidualnych zezwoleń na transfer dla projektów w ramach Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego i EFO;
20. z zadowoleniem przyjmuje przepisy dyrektywy w sprawie transferów mające na celu wspieranie wspólnych zamówień w dziedzinie obronności i wzywa państwa członkowskie do wykorzystania wszystkich możliwości współpracy przewidzianych w dyrektywie w czystym duchu solidarności, zwłaszcza w ramach Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego i przyszłego EFO;

⁽⁶⁾ Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65.

Czwartek, 25 marzec 2021

21. zwraca się do Komisji, aby potraktowała priorytetowo działania podejmowane w następstwie zaleceń dotyczących zakresu stosowania i warunków GTL, w tym poprzez rozważenie możliwości przekształcenia zaleceń w wiążące przepisy, z myślą o zapewnieniu stopniowej harmonizacji jako głównego celu na nadchodzące lata;
22. apeluje, by Komisja i państwa członkowskie starały się upowszechniać wiedzę na temat narzędzi i korzyści wynikających z dyrektywy w sprawie transferów, w szczególności wśród MŚP;
23. zwraca uwagę na kompas strategiczny, który ma na celu przeprowadzenie wspólnej analizy zagrożeń; uważa, że pakiet dotyczący obronności powinien być jednym z jego elementów składowych, przyczyniających się do realizacji polityki kontroli eksportu;
24. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by poprawiły jakość, przejrzystość, spójność i dostępność danych oraz rozważyły możliwość utworzenia specjalnych kodów klasyfikacji statystycznej, aby ułatwić monitorowanie wdrażania omawianych dwóch dyrektyw i zapewnić istotną kontrolę;
25. zwraca uwagę na różnice między państwami członkowskimi pod względem liczby ogłoszeń o zamówieniach publikowanych w TED; podkreśla znaczenie zapewnienia dostępności i używalności internetowej bazy danych rejestru certyfikowanych przedsiębiorstw związanych z obronnością (CERTIDER); podkreśla potrzebę systematycznego udostępniania danych na temat transferów wewnątrzunijnych, w tym danych ilościowych i w podziale na kategorie pozwoleń, aby lepiej uwzględnić działalność związaną z obronnością i zbrojeniem; zauważa, że takie różnice są jedną z przyczyn braku wiarygodnych danych i mogą spowodować zaburzenia na rynku wewnętrznym oraz że brak wzajemności może zniechęcać państwa członkowskie charakteryzujące się wyższym stopniem wdrożenia dyrektyw;
26. wzywa Komisję, by zbadała możliwość ustanowienia wspólnych znormalizowanych formularzy administracyjnych w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, i stworzenia europejskiego podejścia do transferu produktów związanych z obronnością;
27. zwraca się do Komisji o zdecydowane egzekwowanie dyrektyw, w tym poprzez częstsze korzystanie z ustanowionego na mocy art. 258 TFUE prawa do wszczynania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego; zwraca się do Komisji, by sama inicjowała postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, a nie podejmowała działania wyłącznie w następstwie skarg wnoszonych przez podmioty z tej branży;

Przeciwdziałanie fragmentacji rynku i zwiększenie udziału MŚP

28. zauważa, że MŚP zdają się być mniej skuteczne w pozyskiwaniu zamówień w ramach dyrektywy o zamówieniach w dziedzinie obronności niż w przypadku ogólnych zamówień publicznych UE; odnotowuje ponadto, że przepisy dyrektywy dotyczące podwykonawstwa ewidentnie nie były stosowane w sposób regularny i systematyczny przez władze państw członkowskich; stwierdza, że niektóre państwa członkowskie uważają te przepisy za złożone i trudne do realizacji, co częściowo wyjaśnia ograniczony zakres zastosowania dyrektywy, i że w związku z tym należy zachęcać MŚP do udziału w tym procesie oraz uprościć procedury;
29. podkreśla, że proces certyfikacji jest uważany za kosztowny, długi i uciążliwy, a zatem niedostępny i nieatrakcyjny dla MŚP;
30. zwraca się do państw członkowskich o systematyczne stosowanie się do zalecenia Komisji w sprawie transgranicznego dostępu do rynku dla poddostawców i MŚP w sektorze obrony, np. do wymogów dotyczących jakości informacji, podziału zamówień na części lub zmniejszenia obciążeń administracyjnych wynikających z procedury udzielania zamówień;
31. uważa zatem, że cel zwiększenia udziału MŚP został osiągnięty jedynie częściowo;
32. wyraża przekonanie, że zawarte w dyrektywie w sprawie zamówień publicznych w dziedzinie obronności przepisy dotyczące konkurencji między podwykonawcami nie miały wpływu lub miały bardzo ograniczony wpływ na transgraniczny dostęp poddostawców i MŚP z sektora obronności; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, by ich wewnętrzne procedury pozwalały na transgraniczny udział MŚP w procesach przetargowych w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, oraz do ułatwienia dostępu do tych procesów oraz uczestnictwa w nich;
33. zauważa, że szereg MŚP działających na rynkach produktów obronnych zajmuje się produktami podwójnego zastosowania, ale wiele takich przedsiębiorstw nadal specjalizuje się właśnie w działalności związanej z obronnością i w związku z tym są one szczególnie uzależnione od transakcji związanych z wojskowością i obronnością;

Czwartek, 25 marzec 2021

34. zwraca się do Komisji o kontynuowanie prac i dokładne zbadanie przyczyn braku uczestnictwa MŚP;
35. wzywa Komisję, aby rozważyła stworzenie zaktualizowanej mapy danych dotyczących odpowiednich MŚP, która – gwarantując ochronę danych wrażliwych i własności intelektualnej – przedstawia ich potencjał przemysłowy i technologiczny oraz do której mogą mieć publiczny dostęp główni wykonawcy z innych państw członkowskich, w celu zidentyfikowania MŚP posiadających odpowiedni potencjał potrzebny do realizacji konkretnych projektów, oraz aby zaproponowała inne skuteczne narzędzia, które mogłyby zwiększyć udział MŚP w procesie zamówień publicznych;
36. wzywa Komisję, by ułatwiła MŚP dostęp do finansowania;
37. stwierdza, że działania państw członkowskich mogłyby znacznie poprawić transgraniczny dostęp do rynku dla MŚP i poddostawców w sektorze obronnym, i w związku z tym wzywa państwa członkowskie do jak najpełniejszego wdrożenia zaleceń Komisji;
38. wzywa państwa członkowskie, aby wykorzystywały w sposób bardziej systematyczny narzędzia istniejące na szczeblu UE, takie jak Europejska Sieć Przedsiębiorczości, w celu wspierania transgranicznej działalności MŚP;

Utworzenie otwartego europejskiego rynku wyposażenia obronnego

39. wyraża przekonanie, że skuteczniejsze wdrożenie dyrektyw ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia nadrzędnego celu, jakim jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego produktów obronnych i udział w tworzeniu otwartego EDEM-u;
40. zwraca się do Komisji, aby prowadziła działania na rzecz lepszego wdrożenia ram prawnych dotyczących transferów produktów związanych z obronnością, poprawy dostępności GTL w całej UE oraz zarządzenia ograniczonemu stosowaniu systemu certyfikacji, co może przyspieszyć rozwój EDEM-u, a tym samym poprawić funkcjonowanie wewnętrznego rynku produktów związanych z obronnością;
41. apeluje do Komisji o podjęcie konkretnych działań, które umożliwią zbudowanie większego zaufania między państwami członkowskimi w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa w celu zacieśnienia ich współpracy i utworzenia prawdziwego jednolitego rynku produktów związanych z obronnością;
42. uważa, że skuteczne wdrożenie dyrektyw zwiększyłoby również skuteczność inicjatyw obronnych zapoczątkowanych w ostatnich latach, zwłaszcza PESCO, skoordynowanego rocznego przeglądu w zakresie obronności (CARD), EFO i zmienionego planu rozwoju zdolności (CDP), które łącznie mogą wzmocnić wspólne planowanie, pobudzić rozwój, zintensyfikować zamówienia i operacje w zakresie zdolności obronnych; wzywa państwa członkowskie do ożywienia EDEM-u poprzez współdziałanie w zakresie projektów w ramach PESCO i EFO; zauważa w związku z tym, że państwa członkowskie powinny dzielić się doświadczeniami i najlepszymi praktykami wynikającymi z dotychczasowego wdrażania pakietu dotyczącego obronności, aby wyeliminować nierówny poziom ich wprowadzania;
43. podkreśla, że potrzebna jest bardziej spójna interpretacja i konsekwentne wdrażanie wspólnego stanowiska UE w sprawie wywozu broni, z uwzględnieniem ośmiu kryteriów UE dotyczących wywozu broni, aby ograniczyć fragmentację unijnego rynku wewnętrznego produktów obronnych i wzmocnić spójność polityki zagranicznej UE; wzywa do podjęcia działań w celu usunięcia wszelkich ewentualnych luk istniejących w dyrektywie w sprawie transferów, we wspólnym stanowisku i w rozporządzeniu w sprawie produktów podwójnego zastosowania;
44. wzywa państwa członkowskie, aby wykazały wolę polityczną do zacieśnienia wewnątrzunijnej współpracy w zakresie nabywania produktów związanych z obronnością oraz współpracę badawczo-rozwojową w dziedzinie obronności i aby wykorzystywały współpracę badawczo-rozwojową w dziedzinie obronności oraz nabywanie produktów związanych z obronnością w celu podniesienia poziomu interoperacyjności między ich siłami wojskowymi;
45. wzywa do ponownego podjęcia starań na rzecz rozwiązania problemu utrzymujących się w EDTIB opóźnień i luk w wymiarze technologii i innowacji w celu zmniejszenia rosnącej zależności Europy od importu produktów związanych z obronnością; podkreśla, że aby zbudować niezawodny i kompleksowy europejski rynek wyposażenia obronnego oraz wydajny sektor obronności, Komisja musi przedstawić kompleksową ogólnounijną strategię dotyczącą systemu bezpieczeństwa dostaw;
46. podkreśla, że współpraca w dziedzinie obronności między UE a Zjednoczonym Królestwem nie jest objęta umową o handlu i współpracy, i zaleca przeprowadzenie odpowiedniej analizy wpływu brexitu na unijny rynek wyposażenia obronnego;

Czwartek, 25 marzec 2021

47. uważa, że od czasu przyjęcia obu dyrektyw na europejskim rynku wyposażenia obronnego wprowadzono wiele zmian; apeluje do Komisji, aby w świetle tych zmian przeanalizowała skuteczność dostępnych narzędzi;

o

o o

48. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0103

Stosowanie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092: mechanizm warunkowości w zakresie praworządności**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 – mechanizm warunkowości w zakresie praworządności (2021/2582(RSP))**

(2021/C 494/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 3 akapit drugi, art. 4 ust. 3 i art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TFUE),
 - uwzględniając art. 13, art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 1, art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 3 akapit drugi i art. 17 ust. 8 TUE,
 - uwzględniając artykuły Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczące poszanowania, ochrony i propagowania demokracji, praworządności i praw podstawowych w Unii, w tym jego art. 234, 265, 310, 317 i 319,
 - uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając porozumienie ramowe z dnia 20 listopada 2010 r. w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽²⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 30 września 2020 r. na temat praworządności za rok 2020 (COM(2020)0580),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, porozumienia międzyinstytucjonalnego, Instrumentu UE na rzecz Odbudowy oraz rozporządzenia w sprawie praworządności ⁽³⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte dnia 11 grudnia 2020 r.,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte dnia 21 lipca 2020 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 23 lipca 2020 r. w sprawie konkluzji z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r. ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając wystąpienie przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego w sprawie konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 10–11 grudnia 2020 r. ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2223 z dnia 23 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 w odniesieniu do współpracy z Prokuraturą Europejską i skuteczności dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych ⁽⁶⁾, które weszło w życie w dniu 17 stycznia 2021 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia opiera się na wartościach zapisanych w art. 2 TUE, którymi są: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości;

⁽¹⁾ Dz.U. L 304 z 20.11.2010, s. 47.⁽²⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0360.⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0206.⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_20_2442⁽⁶⁾ Dz.U. L 437 z 28.12.2020, s. 49.

Czwartek, 25 marzec 2021

- B. mając na uwadze, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności) weszło w życie 1 stycznia 2021 r. i od tego czasu ma zastosowanie;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 17 ust. 1 TUE Komisja czuwa „nad stosowaniem Traktatów i środków przyjmowanych przez instytucje na ich podstawie”;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 234 TFUE Parlament Europejski ma prawo głosować nad wnioskiem o wotum nieufności dla Komisji;
- E. mając na uwadze, że zgodnie z art. 319 TFUE „Parlament Europejski, na zalecenie Rady, udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu”;
- F. mając na uwadze, że w rozporządzeniu dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności jasno określono jego stosowanie, cel i zakres;
1. podtrzymuje swoje stanowisko określone w rezolucji z dnia 17 grudnia 2020 r.; podkreśla, że rozporządzenie w sprawie warunkowości w zakresie praworządności weszło w życie i wiąże w całości w odniesieniu do wszystkich środków na zobowiązania i środków na płatności we wszystkich państwach członkowskich oraz dla instytucji UE; podkreśla znaczenie bezpośredniego stosowania rozporządzenia od 1 stycznia 2021 r., zwłaszcza w kontekście wydatkowania środków z instrumentu Next Generation EU, które nastąpi na początku cyklu budżetowego;
 2. zauważa, że naruszenia, które miały miejsce przed wejściem w życie rozporządzenia, mogą również skutkować uruchomieniem środków na mocy tego rozporządzenia, jeżeli nadal istnieją i wpływają lub stwarzają poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na ochronę interesów finansowych Unii;
 3. podkreśla znaczenie ochrony interesów finansowych Unii oraz znaczenie poszanowania praworządności; kładzie nacisk na wyraźne powiązanie między poszanowaniem praworządności a skutecznym wykonywaniem budżetu Unii zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
 4. przypomina, że zgodnie z art. 2 rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności, państwo prawne „odnosi się do wartości Unii wymienionej w art. 2 TUE” i obejmuje „zasadę legalności, która oznacza przejrzysty, rozliczalny, demokratyczny i pluralistyczny proces stanowienia prawa; zasadę pewności prawa; zakaz arbitralności w działaniu władz wykonawczych; zasadę skutecznej ochrony sądowej, w tym dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zapewnianej przez niezależne i bezstronne sądy, również w odniesieniu do praw podstawowych; zasadę podziału władzy; oraz niedyskryminację i równość wobec prawa”; przypomina ponadto, że „państwo prawne jest rozumiane w sposób uwzględniający pozostałe wartości i zasady Unii zapisane w art. 2 TUE”;
 5. przypomina, że zgodnie z art. 5 rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności „Komisja sprawdza, czy mające zastosowanie przepisy są przestrzegane, i w razie potrzeby podejmuje wszelkie odpowiednie środki w celu ochrony budżetu Unii”;
 6. przypomina, że zgodnie z art. 17 ust. 3 TUE i art. 245 TFUE Komisja „jest całkowicie niezależna”, a jej członkowie „nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu”; ponadto przypomina, że zgodnie z art. 17 ust. 8 TUE Komisja ponosi „odpowiedzialność przed Parlamentem Europejskim”;
 7. uważa, że sytuacja w zakresie poszanowania zasad praworządności w niektórych państwach członkowskich wymaga natychmiastowego rozpatrzenia; wzywa Komisję do pełnego wykorzystania swoich uprawnień dochodzeniowych w każdym przypadku potencjalnego naruszenia zasad praworządności przez państwo członkowskie, które mogłoby wpływać lub stwarzać poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii;
 8. przypomina, że zmienione rozporządzenie w sprawie OLAF-u ustanawia współpracę z Prokuraturą Europejską i wzmacnia środki OLAF-u w zakresie prowadzenia własnych dochodzeń, w szczególności poprzez wzmocnienie przepisów dotyczących jednostek ds. koordynacji zwalczania nadużyć finansowych w państwach członkowskich oraz współpracy między OLAF-em a właściwymi organami krajowymi przed rozpoczęciem dochodzenia, w jego toku i po jego zakończeniu;

Czwartek, 25 marzec 2021

9. podkreśla, że Komisja jest zobowiązana do niezwłocznego poinformowania Parlamentu Europejskiego i Rady o każdym powiadomieniu przesłanym do państw członkowskich, jeżeli ma ona uzasadnione podstawy, aby uznać, że spełnione są warunki przyjęcia środków określonych w rozporządzeniu; z rozczarowaniem odnotowuje brak jakiegokolwiek pisemnego powiadomienia państw członkowskich od czasu wejścia w życie rozporządzenia, pomimo wielu obaw dotyczących naruszeń praworządności wskazanych w sprawozdaniu Komisji na temat praworządności za 2020 r., które mają wpływ na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii i pozostają nierozwiązane przez państwa członkowskie; zauważa, że inne procedury przewidziane w przepisach Unii nie pozwalają Komisji na skuteczniejszą ochronę budżetu Unii;

10. wzywa Komisję do regularnego informowania Parlamentu o wszystkich toczących się dochodzeniach w sprawie naruszeń zasad praworządności, które mogłyby wpływać lub stwarzać poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii, co jest jej obowiązkiem zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunkowości w zakresie praworządności i międzyinstytucjonalnym porozumieniem ramowym między Parlamentem Europejskim a Komisją;

11. zwraca się do Komisji o włączenie do rocznego sprawozdania na temat praworządności specjalnej sekcji zawierającej analizę przypadków, w których naruszenia zasad praworządności w danym państwie członkowskim mogłyby wpływać lub stwarzać poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii;

12. przypomina, że jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) jest uprawniony do stwierdzenia nieważności rozporządzenia lub jego części; potwierdza, że Parlament będzie bronił ważności rozporządzenia przed TSUE w sprawach C-156/21 i C-157/21 oraz zwróci się o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym; przypomina jednak, że zgodnie z art. 278 TFUE skargi wniesione do TSUE nie mają skutku zawieszającego;

13. podkreśla, że stosowanie rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności nie może być uzależnione od przyjęcia wytycznych, i nawołuje Komisję, by unikała dalszych opóźnień w jego stosowaniu; przypomina, że żadne wytyczne nie mogą podważać intencji współprawodawców; zauważa, że Komisja rozpoczęła opracowywanie wytycznych w sprawie stosowania rozporządzenia; domaga się, aby takie wytyczne – jeżeli Komisja uzna je za konieczne – przyjęto jak najszybciej, nie później niż 1 czerwca 2021 r., oraz nalega, by przed ich przyjęciem skonsultowano się z Parlamentem;

14. stwierdza, że jeżeli Komisja nie wypełni zobowiązań wynikających z przedmiotowego rozporządzenia i nie przekaże Parlamentowi wyżej wymienionych informacji do 1 czerwca 2021 r., Parlament uzna to za zaniechanie działania, a następnie podejmie działania przeciwko Komisji na mocy art. 265 TFUE;

15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie i państwom członkowskim.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0107

Wdrażanie dyrektyw w sprawie jakości powietrza

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wdrażania dyrektyw w sprawie jakości powietrza: dyrektywa 2004/107/WE i dyrektywa 2008/50/WE (2020/2091(INI))

(2021/C 494/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając porozumienie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP21) w Paryżu 12 grudnia 2015 r. (porozumienie paryskie),
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 191,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (dyrektywa NEC) ⁽³⁾,
- uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (2011/850/UE) z 12 grudnia 2011 r. ustanawiającą zasady stosowania dyrektyw 2004/107/WE i 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do systemu wzajemnej wymiany informacji oraz sprawozdań dotyczących jakości otaczającego powietrza ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. zatytułowany „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z 17 maja 2018 r. zatytułowany „Europa, która chroni: czyste powietrze dla wszystkich” (COM(2018)0330),
- uwzględniając wniosek Komisji z 4 marca 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (COM(2020)0080),
- uwzględniając przeprowadzoną przez Komisję ocenę adekwatności unijnych dyrektyw w sprawie jakości powietrza (2008/50/WE, 2004/107/WE) z 28 listopada 2019 r. (SWD(2019)0427),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z 26 czerwca 2020 r. z postępów poczynionych we wdrażaniu dyrektywy (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych (COM(2020)0266),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 8 stycznia 2021 r. dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczące drugiej prognozy w sprawie czystego powietrza (COM(2021)0003),

⁽¹⁾ Dz.U. L 152 z 11.6.2008, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 23 z 26.1.2005, s. 3.

⁽³⁾ Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 335 z 17.12.2011, s. 86.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając plan działania Komisji dotyczący wstępnej oceny skutków na potrzeby przeglądu dyrektyw w sprawie jakości powietrza,
- uwzględniając unijną politykę w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, w szczególności komunikat Komisji z 10 stycznia 2017 r. pt. „Bezpieczniejsze i zdrowsze warunki pracy dla wszystkich – nowelizacja przepisów i polityki UE w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy” (COM(2017)0012), oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (2004/37/WE) z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy ⁽⁵⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 października 2020 r. pt. „Strategia UE na rzecz ograniczenia emisji metanu” (COM(2020)0663),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) ⁽⁶⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 października 2020 r. pt. „Strategia w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności na rzecz nietoksycznego środowiska” (COM(2020)0667) oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z 10 lipca 2020 r. w sprawie strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 13 marca 2019 r. w sprawie Europy, która chroni: czyste powietrze dla wszystkich ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽⁹⁾,
- uwzględniając opinię perspektywiczną Komitetu Regionów z 2 lipca 2020 r. – Przyszłość unijnej polityki czystego powietrza w ramach dążenia do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego 23/2018 z 11 września 2018 r. zatytułowane „Zanieczyszczenie powietrza – nasze zdrowie nadal nie jest wystarczająco chronione”,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) 09/2020 z 23 listopada 2020 r. pt. „Air Quality in Europe – 2020 Report” [Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie z 2020 r.],
- uwzględniając przeprowadzoną przez Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego europejską ocenę wdrożenia z 18 stycznia 2021 r. pt. „EU policy on air quality: implementation of selected EU legislation” [Polityka UE w zakresie jakości powietrza: wdrażanie wybranych przepisów UE] oraz jej załącznik I „Mapping and assessing local policies on air quality. What air quality policy lessons could be learnt from the COVID-19 lockdown?” [Mapowanie i ocena lokalnych polityk w zakresie jakości powietrza. Jakie wnioski dotyczące polityki w zakresie jakości powietrza można wyciągnąć ze środków izolacji wprowadzonych w związku z COVID-19?],
- uwzględniając badanie Departamentu Tematycznego ds. Polityki Gospodarczej, Naukowej i Jakości Życia ze stycznia 2021 r. pt. „Air Pollution and COVID-19” [Zanieczyszczenie powietrza a COVID-19],
- uwzględniając badanie Departamentu Tematycznego ds. Polityki Gospodarczej, Naukowej i Jakości Życia dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności z 18 marca 2019 r. pt. „Sampling points for air quality – Representativeness and comparability of measurement in accordance with Directive 2008/50/EC on ambient air quality and cleaner air for Europe” [Punkty badania próbek jakości powietrza – reprezentatywność i porównywalność pomiarów zgodnie z dyrektywą 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszy powietrza dla Europy],
- uwzględniając rezolucję Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 26 maja 2015 r. pt. „Health and the environment: addressing the health impact of air pollution” [Zdrowie i środowisko: problem wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie],
- uwzględniając art. 54 Regulaminu, art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,

⁽⁵⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 50.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0201.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 23 z 21.1.2021, s. 23.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 324 z 1.10.2020, s. 35.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0037/2021),
- A. mając na uwadze, że czyste powietrze ma zasadnicze znaczenie dla zdrowia i jakości życia ludzi, a także dla środowiska, oraz że uznano je za światowy priorytet zdrowotny w celach zrównoważonego rozwoju;
- B. mając na uwadze, że zanieczyszczenie nie respektuje granic oraz że między państwami członkowskimi, a także między państwami UE i krajami spoza UE, dochodzi do znacznej wymiany zanieczyszczeń powietrza, jak zauważono w drugiej prognozie dotyczącej czystego powietrza; mając na uwadze, że w wielu przypadkach szkodliwe skutki niskiej jakości powietrza stają się problemem społeczności lokalnych w państwach członkowskich, które nie są w stanie podjąć żadnych działań w przypadku źródeł emisji znajdujących się poza ich terytorium;
- C. mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza to największe środowiskowe zagrożenie zdrowotne w Europie ⁽¹¹⁾, które nierównomiernie wpływa na regiony, grupy społeczno-ekonomiczne oraz różne grupy wiekowe i powoduje – według najnowszych szacunków EEA dotyczących skutków zdrowotnych związanych z narażeniem na zanieczyszczenie powietrza – niemal 400 tys. przedwczesnych zgonów rocznie; mając na uwadze, że w UE-28 w 2018 r. stężenia cząstek stałych 2,5 (PM_{2,5}) były przyczyną około 379 tys. przedwczesnych zgonów spowodowanych długotrwałym narażeniem; mając na uwadze, że według szacunków narażenie na stężenie NO₂ i O₃ w UE w 2018 r. spowodowało odpowiednio około 54 tys. i 19,4 tys. przedwczesnych zgonów ⁽¹²⁾;
- D. mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza powoduje choroby układu oddechowego i układu krążenia, udary i nowotwory, a ostatnie badania wiążą je również ze szkodliwymi skutkami dla płodności, ciąży i noworodków, a także z demencją ⁽¹³⁾, strukturalnymi zmianami mózgu u dzieci, chorobą Alzheimera, stanami zapalnymi i zaburzeniami funkcji poznawczych ⁽¹⁴⁾ oraz ze zgonami spowodowanymi cukrzycą ⁽¹⁵⁾; mając na uwadze, że od 1990 r. całkowita liczba przedwczesnych zgonów spowodowanych zanieczyszczeniem powietrza spadła o ponad 50 % ⁽¹⁶⁾;
- E. mając na uwadze, że istnieją dowody na to, że narażenie na zanieczyszczenie powietrza może mieć wpływ na zdrowie osób zarażonych COVID-19, głównie dlatego, że powoduje uszkodzenie układu oddechowego i odpornościowego oraz ekspresji białek, które umożliwiają przedostanie się wirusa do komórek ⁽¹⁷⁾;
- F. mając na uwadze, że zgodnie z sprawozdaniem Komisji dotyczącym drugiej prognozy dotyczącej czystego powietrza liczba przedwczesnych zgonów spowodowanych zanieczyszczeniem powietrza w skali roku prawdopodobnie spadnie o około 55 % do 2030 r. w porównaniu z 2005 r., jeżeli państwa członkowskie zastosują środki przewidziane w obowiązującym prawodawstwie UE dotyczącym źródeł zanieczyszczenia powietrza;

⁽¹¹⁾ Światowa Organizacja Zdrowia, „Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden of disease” [Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego – globalna ocena narażenia i obciążeń zdrowotnych], Genewa 2016.

⁽¹²⁾ Sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) 09/2020 z 23 listopada 2020 r. pt. „Air Quality in Europe – 2020 Report” [Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie z 2020 r.].

⁽¹³⁾ Chen, H. i in., „Living near major roads and the incidence of dementia, Parkinson's disease, and multiple sclerosis: a population based cohort study” [Wpływ mieszkania w pobliżu ruchliwych arterii na występowanie demencji, choroby Parkinsona i stwardnienia rozsianego: badanie kohortowe], *The Lancet*, t. 389, nr 10070, Elsevier Ltd., 2017, s. 718–726.

⁽¹⁴⁾ Guxens, M. i in., „Air Pollution Exposure During Fetal Life, Brain Morphology, and Cognitive Function in School-Age Children” [Narażenie płodu na zanieczyszczenie powietrza, morfologia mózgu i funkcje poznawcze dzieci w wieku szkolnym] *Biological Psychiatry*, t. 84, nr 4, Elsevier Inc., 2018, s. 295–303.

⁽¹⁵⁾ Lim, C. C. i in., „Association between long-term exposure to ambient air air pollution and cukbetes mortality” [Długotrwałe narażenie na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego a umieralność pacjentów z cukrzycą], *US Environmental Research*, t. 165, Elsevier Inc., 2018, s. 330–336.

⁽¹⁶⁾ EEA, „Air pollution: how it affects our health” [Wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie], EEA, Kopenhaga 2020, <https://www.eea.europa.eu/themes/air/health-impacts-of-air-pollution>.

⁽¹⁷⁾ Analiza Departamentu Tematycznego ds. Polityki Gospodarczej, Naukowej i Jakości Życia ze stycznia 2021 r. pt. „Zanieczyszczenie powietrza a COVID-19. Z uwzględnieniem zanieczyszczenia powietrza na obszarach wiejskich, wewnątrz budynków, podatności i odporności społeczeństwa na choroby układu oddechowego oraz nierówności społecznych wynikających z zanieczyszczenia powietrza”.

Czwartek, 25 marzec 2021

- G. mając na uwadze, że mieszkańcy miast są najbardziej narażeni na zanieczyszczenie powietrza, a tylko jedna osoba na dziesięć mieszka w mieście spełniającym wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w sprawie jakości powietrza⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że obecnie 75 % ludności UE mieszka na obszarach miejskich i podmiejskich⁽¹⁹⁾;
- H. mając na uwadze, że 98 % mieszkańców miast w UE jest narażone na działanie ozonu, którego poziom przekracza wartości określone w wytycznych WHO; mając na uwadze, że 77 % ludności UE-28 jest narażone na działanie $PM_{2,5}$, którego poziom przekracza wartości zalecane w wytycznych WHO⁽²⁰⁾;
- I. mając na uwadze, że w czasopiśmie „Lancet Planetary Health” opublikowano 19 stycznia 2021 r. analizę oceny wpływu zanieczyszczenia powietrza na śmiertelność w prawie tysiącu miast w Europie⁽²¹⁾; mając na uwadze, że stwierdzono, że większość z dziesięciu miast, w których śmiertelność spowodowana zanieczyszczeniem NO_2 i $PM_{2,5}$ jest najniższa, znajduje się w Europie Północnej; mając na uwadze, że wyzwania związane z jakością powietrza znacznie różnią się w zależności od miejsca, a główne źródła problemów mogą być różnej natury, od systemów ogrzewania po transport; mając na uwadze, że pomimo wzrostu gospodarczego obserwuje się ogólną tendencję do poprawy jakości powietrza w porównaniu do sytuacji z 1990 r.;
- J. mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza pociąga za sobą znaczne koszty ludzkie i gospodarcze, takie jak skrócenie średniego trwania życia, wzrost kosztów leczenia, zmniejszenie wydajności pracy czy degradacja ekosystemów, a także powoduje utratę różnorodności biologicznej i zmianę klimatu; mając na uwadze, że koszt zanieczyszczenia powietrza dla społeczeństwa, zdrowia i działalności gospodarczej w Europie wynosi od 330 do 940 mld EUR rocznie, zaś koszt wszystkich środków prowadzących do poprawy jakości powietrza wynosi od 70 do 80 mld EUR rocznie⁽²²⁾; mając na uwadze, że koszty braku działań, w tym szkodliwy wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie obywateli, gospodarkę i społeczeństwo, znacznie przekraczają koszty działań, mimo że obejmują one różne środki polityczne; mając na uwadze, że według szacunków Komisji całkowite wdrożenie obowiązujących przepisów UE dotyczących czystego powietrza mogłoby do 2030 r. przynieść korzyści netto w wysokości do 42 mld EUR rocznie, w szczególności dzięki obniżeniu współczynnika umieralności i zachorowalności⁽²³⁾;
- K. mając na uwadze, że w okresie od 1990 do 2018 r. UE odnotowała zmniejszenie emisji wszystkich zanieczyszczeń powietrza; mając na uwadze, że największy spadek odnotowano w przypadku tlenków siarki (SO_x), których emisja zmniejszyła się o 90 %, a następnie niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO) i tlenków azotu (NO_x), których emisje spadły odpowiednio o około 60 % i 55 %; mając na uwadze, że emisje pyłu drobnego ($PM_{2,5}$) zmniejszyły się prawie o połowę w stosunku do 1990 r., a emisje amoniaku (NH_3) o około jedną czwartą⁽²⁴⁾; mając na uwadze, że poziom emisji NH_3 nie zmienia się od 2010 r.;
- L. mając na uwadze, że według najnowszych dostępnych danych z 2018 r. dziesięć państw członkowskich musiało zmniejszyć emisje NH_3 o maksymalnie 10 % w niecałe dwa lata, a odpowiednio sześć i pięć państw członkowskich musiało zmniejszyć emisje $PM_{2,5}$ i NO_x o co najmniej 30 %, aby osiągnąć poziom przewidziany na 2020 r. w dyrektywie NEC⁽²⁵⁾;

⁽¹⁸⁾ Światowa Organizacja Zdrowia, „Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden of disease” [Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego – globalna ocena narażenia i obciążeń zdrowotnych], Genewa 2016.

⁽¹⁹⁾ Rocznik statystyczny Eurostatu z 7 września 2016 r. pt. „Urban Europe – Statistics on cities, towns and suburbs” [Obszary miejskie Europy – dane statystyczne dotyczące miast i przedmieść].

⁽²⁰⁾ Sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska 09/2020 z 23 listopada 2020 r. pt. „Air Quality in Europe – 2020 Report” [Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie z 2020 r.].

⁽²¹⁾ Khomenko, S. i in., „Premature mortality by the air pollution in European cities: a health impact assessment” [Przedwczesna umieralność spowodowana zanieczyszczeniem powietrza w miastach europejskich: ocena wpływu na zdrowie], *The Lancet Planetary Health*, Elsevier Inc., 2021.

⁽²²⁾ Europejska ocena wdrożenia Biura Analiz Parlamentu Europejskiego z 18 stycznia 2021 r. pt. „EU policy on air quality: implementation of selected EU legislation” [Polityka UE w zakresie jakości powietrza: wdrażanie wybranych przepisów UE], s. 26.

⁽²³⁾ Amann, M. i in., „Support to the development of the Second Clean Air Outlook – Specific Contract 6 under Framework Contract ENV.C.3/FRA/2017/0012” [Wsparcie na rzecz opracowania drugiej prognozy dotyczącej czystego powietrza, umowa szczegółowa 6 w ramach umowy ramowej ENV.C.3/FRA/2017/0012], sprawozdanie końcowe, Komisja Europejska, Bruksela 2020.

⁽²⁴⁾ Eurostat, „Air pollution statistics – emission inventories” [Dane statystyczne dotyczące jakości powietrza – bilans emisji], Eurostat, Luksemburg 2020, www.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Air_pollution_statistics_-_emission_inventories&oldid=403107.

⁽²⁵⁾ COM(2021)0003.

Czwartek, 25 marzec 2021

- M. mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza prowadzi do degradacji środowiska i ma bardzo niekorzystny wpływ na ekosystemy naturalne i różnorodność biologiczną – obejmujący eutrofizację, zakwaszenie i szkody w roślinności spowodowane ozonem w warstwie przyziemnej, jakość wody i gleby oraz wspierane przez nie usługi ekosystemowe – a także na klimat i że może szkodzić środowisku zbudowanemu i dziedzictwu kulturowemu; mając na uwadze, że zanieczyszczenia powietrza, które powodują obecnie największe szkody w ekosystemach, to O_3 , NH_3 i NO_x ; mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza odpowiada obecnie za narażenie około dwóch trzecich obszaru ekosystemu w UE na eutrofizację;
- N. mając na uwadze, że depozycja związków azotu, emitowanych do powietrza jako NO_x i NH_3 , może powodować eutrofizację, czyli nadpodaż składników odżywczych; mając na uwadze, że zarówno związki siarki, jak i związki azotu działają zakwaszająco; mając na uwadze, że zarówno eutrofizacja, jak i zakwaszanie mogą mieć wpływ na ekosystemy lądowe i wodne oraz mogą prowadzić do zmian w różnorodności gatunkowej i do inwazji nowych gatunków; mając na uwadze, że zakwaszanie może również prowadzić do większej mobilizacji metali toksycznych w wodzie lub glebie, co zwiększa ryzyko absorpcji w łańcuchu żywnościowym;
- O. mając na uwadze, że wysoki poziom O_3 niszczy komórki roślin, utrudnia rozmnażanie i wzrost roślin, a tym samym negatywnie wpływa na plony, wzrost lasów i różnorodność biologiczną; mając na uwadze, że zmieniające się warunki klimatyczne oraz wzrost emisji dwutlenku węgla (CO_2) i innych zanieczyszczeń, takich jak azot reaktywny, zmieniają reakcje roślinności na działanie O_3 ; mając na uwadze, że czynniki te wpływają na ilość O_3 pochłanianego przez liście, zmieniając w ten sposób skalę oddziaływania na wzrost roślin, plony i usługi ekosystemowe ⁽²⁶⁾;
- P. mając na uwadze, że zanieczyszczenie metalami toksycznymi, takimi jak ołów (Pb), rtęć (Hg) czy kadm (Cd), może szkodliwie wpływać na rośliny i zwierzęta, jak również ludzi, i choć ich stężenie w atmosferze może być niskie, nadal przyczyniają się one do depozycji i akumulacji metali toksycznych w glebie, osadach i organizmach; mając na uwadze, że oprócz toksyczności dla środowiska metale toksyczne i trwałe związki organiczne mają tendencję do bioakumulacji u zwierząt i roślin oraz do biomagnifikacji, co oznacza, że stężenie w tkankach organizmów rośnie na kolejnych etapach łańcucha żywnościowego;
- Q. mając na uwadze, że choć transport pasażerski i towarowy w stosunku do 1990 r. wzrósł, nastąpił znaczny spadek wszystkich zanieczyszczeń powietrza w transporcie drogowym; mając na uwadze, że transport drogowy nadal jest głównym źródłem emisji NO_x (odpowiedzialnym za 39 % całkowitych emisji NO_x w UE) i drugim co do wielkości źródłem emisji sadzy (26 %) i ołowiu (16 %) w UE; mając na uwadze, że jest też głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na obszarach miejskich ze względu na emisje z pojazdów (emisje spalin), a także ze względu na zużycie hamulców i opon (emisje niespalinowe); mając na uwadze, że pojazdy z silnikiem Diesla odpowiadają za około 75 % całkowitych kosztów zanieczyszczenia powietrza związanych z transportem drogowym w Unii ⁽²⁷⁾;
- R. mając na uwadze, że jak podkreśliła EEA, rolnictwo jest trzecim największym źródłem pierwotnych emisji PM_{10} w UE; mając na uwadze, że emisje NH_3 z rolnictwa przyczyniają się do przypadków wysokiego stężenia PM, do których dochodzi w Europie każdej wiosny, a także do krótko- i długoterminowych negatywnych skutków zdrowotnych ⁽²⁸⁾; mając na uwadze, że emisje metanu z rolnictwa są ważnym prekursorem ozonu troposferycznego, który ma negatywny wpływ na zdrowie ludzi;

⁽²⁶⁾ Biuro Regionalne WHO dla Europy w Kopenhadze, „Air Quality Guidelines for Europe” [Wytyczne dla Europy w sprawie jakości powietrza], *European Series*, t. 2, Światowa Organizacja Zdrowia, Genewa 2000.

⁽²⁷⁾ Sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska 09/2020 z 23 listopada 2020 r. pt. „Air Quality in Europe – 2020 Report” [Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie z 2020 r.].

⁽²⁸⁾ Ocena wskaźników EEA z 23 lutego 2018 r. pt. „Emissions of primary $PM_{2.5}$ and PM_{10} particulate matter” [Emisje cząstek pierwotnych $PM_{2.5}$ i PM_{10}].

Czwartek, 25 marzec 2021

- S. mając na uwadze, że sektor produkcji i dystrybucji energii odpowiada za ponad połowę emisji SO_x ⁽²⁹⁾ i jedną piątą emisji NO_x ⁽³⁰⁾ w 33 krajach będących członkami EEA;
- T. mając na uwadze, że elektrownie opalane węglem kamiennym i brunatnym w znacznym stopniu przyczyniają się do emisji rtęci w UE, a 62 % emisji rtęci z przemysłu UE pochodzi z elektrowni opalanych węglem kamiennym ⁽³¹⁾; mając na uwadze, że rtęć jest niebezpieczną neurotoksyną, która jest szkodliwa dla układu nerwowego nawet przy stosunkowo niskich poziomach narażenia;
- U. mając na uwadze, że w 2005 r. w morzach otaczających Europę (Morze Bałtyckie, Morze Północne, północno-wschodnia część Atlantyku, Morze Śródziemne i Morze Czarne) emisje dwutlenku siarki (SO_2) z żeglugi międzynarodowej szacowano na 1,7 mln ton rocznie, emisje NO_2 na 2,8 mln ton, a $\text{PM}_{2,5}$ na 195 000 ton ⁽³²⁾; mając na uwadze, że w badaniu naukowym zleconym przez Komisję stwierdzono, że bez dalszych działań emisje NO_x pochodzące z transportu morskiego w ciągu dziesięciu lat prawdopodobnie dorównają emisjom NO_x pochodzącym z lądu ⁽³³⁾;
- V. mając na uwadze, że chociaż ramy polityki UE w zakresie jakości powietrza na zewnątrz są dobrze zorganizowane, przepisy UE dotyczące jakości powietrza w pomieszczeniach są fragmentaryczne; mając na uwadze, że może być potrzebne bardziej całościowe podejście UE do kwestii zanieczyszczenia powietrza gwarantujące całkowitą spójność i wzajemne uzupełnianie się przepisów dotyczących jakości powietrza atmosferycznego, zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy, chemikaliów i budynków, w szczególności w trosce o ochronę pracowników i ogółu społeczeństwa przed niebezpiecznymi substancjami w produktach konsumpcyjnych;
- W. mając na uwadze, że 13 z 18 trwających postępowań przeciwko 18 państwom członkowskim w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczęto w związku z emisjami PM_{10} przekraczającymi unijne wartości dopuszczalne, 11 w związku z emisjami NO_2 i 1 w związku z emisjami SO_2 , natomiast 6 kolejnych postępowań toczy się w związku z niewdrożeniem wymogów w zakresie monitorowania; mając na uwadze, że dopuszczalne wartości PM_{10} i SO_2 miały być przestrzegane już od 2005 r.;
- X. mając na uwadze, że w 2019 r. 17 państw członkowskich zgłosiło przekroczenia unijnych norm jakości powietrza dla NO_2 , 14 państw członkowskich zgłosiło przekroczenia PM_{10} , 4 – przekroczenia $\text{PM}_{2,5}$ i 1 – SO_2 ;
- Y. mając na uwadze, że obecna sytuacja wymaga większego wsparcia (technologicznego, logistycznego, finansowego i w postaci wytycznych) dla państw z myślą o skuteczniejszym wdrażaniu istniejących przepisów;
- Z. mając na uwadze, że w niedawnej decyzji sądu lokalnego stwierdzono, że rząd Regionu Stołecznego Brukseli, gdzie znajdują się instytucje unijne, jest prawnie zobowiązany do wprowadzenia, w ciągu sześciu miesięcy, systemów pomiaru jakości powietrza na drogach o największym natężeniu ruchu, takich jak Rue de la Loi, które to systemy muszą mierzyć stężenie NO_2 , pyłu zawieszzonego (PM_{10}) i pyłu drobnego ($\text{PM}_{2,5}$);
- AA. mając na uwadze, że większość ludności UE uważa, że działania publiczne na rzecz wysokiej jakości powietrza są niewystarczające, a ponad 70 % ludności UE oczekuje, że UE zaproponuje dodatkowe środki w tym zakresie ⁽³⁴⁾; mając na uwadze, że poprawa jakości powietrza wiąże się także ze zmianą mentalności społeczeństwa, której nie sposób dokonać poprzez zwykłe zmiany prawne, lecz raczej dzięki szerzeniu wiedzy o korzyściach płynących z polityki czystego powietrza;

⁽²⁹⁾ Wizualizacja danych EEA z 18 czerwca 2015 r. pt. „Sector share of sulphur oxides emissions” [Udział sektora w emisjach tlenków siarki], https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-sulphur-oxides-emissions#tab-chart_1.

⁽³⁰⁾ Wizualizacja danych EEA z 18 czerwca 2015 r. pt. „Sector share of nitrogen oxides emissions” [Udział sektora w emisjach tlenków azotu], https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-nitrogen-oxides-emissions#tab-chart_1.

⁽³¹⁾ Sprawozdanie EEA z 19 września 2018 r. pt. „Mercury in Europe’s Environment. A priority for European and global action” [Rtęć w środowisku Europy. Priorytet działań na szczeblu europejskim i światowym].

⁽³²⁾ Campling, P. i in., „Specific evaluation of emissions from shipping including assessment for the establishment of possible new emission control areas in European Seas” [Specjalna ocena emisji pochodzących z żeglugi, w tym ocena dotycząca ewentualnego ustanowienia nowych obszarów kontroli emisji na morzach europejskich], Flamandzki Instytut Badań Technologicznych NV, Mol 2013.

⁽³³⁾ Cofala, J. i in., „The potential for cost-effective air emission reductions from international shipping through designation of further Emission Control Areas in EU waters with focus on the Mediterranean Sea” [Potencjał opłacalnej redukcji emisji do powietrza z żeglugi międzynarodowej poprzez wyznaczenie kolejnych obszarów kontroli emisji na wodach UE ze szczególnym uwzględnieniem Morza Śródziemnego], International Institute for Applied Systems Analysis, Laxenburg 2018.

⁽³⁴⁾ SWD(2019)0427.

Czwartek, 25 marzec 2021

Częściowo skuteczne narzędzie, które wymaga udoskonalenia

1. uznaje, że trzy filary unijnej polityki czystego powietrza skutecznie przyczyniły się do wywołania tendencji spadkowej, jeśli chodzi o emisje i stężenie większości zanieczyszczeń powietrza w Europie; podkreśla, że chociaż dyrektywy w sprawie jakości powietrza okazały się skuteczne pod względem ustanowienia unijnych norm jakości powietrza i ułatwienia wymiany informacji na temat jakości powietrza, to tylko częściowo udało się dzięki nim zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza i ograniczyć jego negatywne skutki dla zdrowia, jakości życia i środowiska; zwraca uwagę na fakt, że wiele państw członkowskich nadal nie przestrzega w pełni obecnych norm jakości powietrza oraz nie podjęło wystarczających działań, aby poprawić jakość powietrza i ograniczyć do minimum przekroczenia norm, nawet po wszczęciu przez Komisję postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i po wydaniu orzeczeń sądowych nakazujących zapewnienie zgodności z dyrektywami w sprawie jakości powietrza;

2. podkreśla, że na większości terytorium Europy odnotowano częstsze występowanie patologii związanych z zanieczyszczeniem powietrza, takich jak astma, choroby neurotoksyczne i choroby powodowane przez substancje zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego, a zatem uzasadnione jest nie tylko pełne stosowanie prawodawstwa europejskiego, ale również szybkie i skuteczne wszczynanie przez Komisję postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w przypadku nieprzestrzegania przepisów przez państwa członkowskie;

3. dostrzega, że granice nie powstrzymują zanieczyszczenia powietrza i między państwami członkowskimi, a także między państwami UE i państwami trzecimi dochodzi do znacznej wymiany zanieczyszczeń powietrza, jak zauważono w drugiej prognozie w sprawie czystego powietrza; zwraca uwagę, że państwa członkowskie nie są w stanie podejmować żadnych działań związanych ze źródłami emisji poza swoim terytorium; zachęca Komisję, aby kształtując nową politykę dotyczącą jakości powietrza, uwzględniła złożony charakter zanieczyszczenia powietrza (np. powstawanie cząstek wtórnych, przenoszenie się zanieczyszczenia powietrza w skali globalnej i unijnej) w celu zapewnienia zintegrowanego i całościowego podejścia;

4. zauważa, że podstawą dyrektyw w sprawie jakości powietrza są normy, które liczą już od 15 do 20 lat, i że niektóre z nich są znacznie niższe niż obecne wytyczne WHO i szacunkowe poziomy odniesienia oparte na przyroście ryzyka zachorowania na raka w okresie życia oraz poziomy sugerowane na podstawie najnowszych dowodów naukowych dotyczących wpływu na zdrowie ludzi i środowisko; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie do przeglądu norm jakości powietrza podjęte w Europejskim Zielonym Ładzie i wzywa Komisję, aby dostosowała wartości PM_{10} , $PM_{2,5}$, SO_2 i O_3 do wytycznych WHO oraz wartości benzenu (C_6H_6) i benzo[a]pirenu (BaP) do poziomów odniesienia WHO, wprowadzając zmiany ustawodawcze w dyrektywach w sprawie jakości powietrza po zakończeniu kompleksowej oceny skutków dotyczącej aspektów zdrowotnych, środowiskowych, społecznych i gospodarczych; kładzie nacisk na fakt, że wytyczne WHO są obecnie poddawane przeglądowi i że wkrótce zostaną opublikowane; zwraca uwagę, że unijne normy jakości powietrza muszą zostać zaktualizowane, jak tylko nowe wytyczne WHO będą dostępne, oraz że trzeba wprowadzić obowiązek okresowego przeglądu tych norm na podstawie najnowszych dowodów naukowych i technicznych, aby dostosowywać je do regularnie aktualizowanych wytycznych WHO; wzywa Komisję do uwzględnienia również najnowszych krytycznych obciążeń dla ochrony ekosystemów, określonych w Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości;

5. podkreśla, że według danych zgromadzonych przez Europejską Agencję Środowiska – i pomimo zmniejszenia emisji PM_{10} – większość ludności miejskiej w krajach europejskich monitorowanych w latach 2000–2015 jest narażona na stężenia przekraczające roczną wartość orientacyjną zalecaną w wytycznych WHO; zwraca się do Komisji, by zaproponowała przepisy w obszarach, w których istnieją luki prawne, a także przeanalizowała dodatkowe korzyści dla innych wymiarów zanieczyszczeń, na przykład hałasu; zwraca się do Komisji, aby przyjrzała się skutkom zanieczyszczenia powietrza w pomieszczeniach i rozważyła ewentualne rozwiązania ustawodawcze dotyczące wszystkich istotnych źródeł zanieczyszczenia powietrza w pomieszczeniach;

6. zaleca, aby zmienione normy jakości powietrza i wymogi dotyczące monitorowania obejmowały, w stosownych przypadkach i na podstawie oceny najnowszych dowodów naukowych, również inne nieuregulowane zanieczyszczenia, które wykazują negatywny wpływ na zdrowie i środowisko w UE, takie jak cząstki ultradrobne, sadza, rtęć i amoniak; podkreśla ambicję UE, aby przeprowadzić transformacji w kierunku zdrowej planety, i przypomina, że UE, aby stać się światowym liderem, powinna dawać przykład, przyjmując i egzekwując między innymi ambitne normy jakości dotyczące wszystkich zanieczyszczeń powietrza;

7. zauważa, że zdecydowana większość postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętych dotychczas przez Komisję dotyczy przypadków przekroczenia wartości dopuszczalnych, co pokazuje, że wartości dopuszczalne są tymi elementami dyrektywy w sprawie jakości powietrza, które najłatwiej wyegzekwować; wzywa Komisję, aby zaproponowała zastąpienie obecnych wartości docelowych (O_3 , As, Cd, Ni i BaP) wartościami dopuszczalnymi; wskazuje, że normy roczne nie pozwalają na odnotowywanie nagłych wzrostów stężenia zanieczyszczeń, zwłaszcza w przypadku $PM_{2,5}$;

8. wzywa Komisję, aby sporządziła listę obserwacyjną substancji lub związków wzbudzających obawy opinii publicznej lub społeczności naukowej z powodów zdrowotnych („lista obserwacyjna”), takich jak mikrodrobiny plastiku, co umożliwi śledzenie nowej wiedzy na temat znaczenia tych nowo pojawiających się związków i substancji dla zdrowia ludzkiego oraz najodpowiedniejszego podejścia i metod w zakresie monitorowania;

Czwartek, 25 marzec 2021

Pomiar zanieczyszczenia powietrza

9. podkreśla, że należy zagwarantować, aby państwa członkowskie dokonywały pomiarów jakości powietrza we właściwych miejscach i przy źródłach emisji, co pozwoli uniknąć niedoszacowania lub przeszacowania zanieczyszczenia powietrza oraz zapewni uzyskanie reprezentatywnych wyników; wzywa państwa członkowskie, aby usprawniły sieci monitorowania, poszerzyły wiedzę o poziomach zanieczyszczeń na ich terytorium oraz oceniły stan ich sieci monitorowania jakości powietrza z myślą o wykrywaniu stałego i epizodycznego zanieczyszczenia atmosferycznego oraz podjęciu działań zmierzających do rozwiązania tych problemów; wzywa Komisję, aby egzekwowała zobowiązania w tym zakresie wynikające z dyrektywy oraz upewniła się, że punkty poboru próbek są porównywalne i reprezentatywne dla konkretnego obszaru, m.in. poprzez udzielanie państwom członkowskim bezpośredniego wsparcia w tworzeniu kombinacji stałych miejsc monitorowania i modelowania, uzupełnionych ewentualnie próbkowaniem pasywnym, w celu zagwarantowania reprezentatywnych wyników i uniknięcia niedociągnięć systemowych, a także poprzez szkolenie i zatrudnianie ekspertów i zapewnienie większej dokładności podczas inspekcji, kontroli i monitorowania oraz utworzenie platformy wymiany dobrych praktyk; podkreśla potrzebę stałego szkolenia nowych ekspertów, w tym przekwalifikowania osób, które pracowały w innych dziedzinach i chcą podjąć działalność w tym obszarze, a także młodych bezrobotnych; podkreśla, że przyczyną niedoszacowania stężenia zanieczyszczeń powietrza może być również to, iż państwa członkowskie mogą wybierać miejsca monitorowania, z których przekazują dane do EEA;

10. odnotowuje fakt, że państwa członkowskie, w oparciu o wspólne kryteria określone w dyrektywach w sprawie jakości powietrza, utworzyły sieć monitorowania jakości powietrza obejmującą ponad 4 000 stacji monitorowania oraz 16 000 punktów poboru próbek; zwraca uwagę, że przepisy dotyczące lokalizacji obejmują wiele kryteriów i umożliwiają pewną elastyczność, co może utrudnić weryfikację i często prowadzi do sytuacji, w których sieci monitorowania w miastach nie dostarczają informacji o miejscach najwyższego stężenia zanieczyszczeń powietrza, stwarzając ryzyko, że przekroczenia wartości dopuszczalnych nie zostaną zauważone; wzywa Komisję do niezwłocznego udzielenia państwom członkowskim – w drodze aktu wykonawczego zgodnie z art. 28 dyrektywy 2008/50/WE – wskazówek dotyczących sposobu tworzenia sieci monitorowania; wzywa Komisję, aby w związku z wnioskami dotyczącymi zmienionych dyrektyw w sprawie jakości powietrza dokonała przeglądu zasad lokalizacji stacji monitorowania i punktów poboru próbek i ustanowiła nowe obowiązkowe przepisy przewidujące na przykład, że Komisja może wymagać ulokowania, w miarę konieczności, dodatkowych punktów monitorowania, aby zapewnić lepszy pomiar zanieczyszczenia powietrza, lub ustanowienia minimalnej liczby stacji pomiarowych w zależności od rodzaju źródła emisji (transport, przemysł, rolnictwo lub budynki mieszkalne);

11. uważa, że w skuteczniejszej sieci monitorowania jakości powietrza musi być także możliwy pomiar wpływu istotnych źródeł zanieczyszczeń na poziom jakości powietrza w okolicznych wsiach i na obszarach chronionych ekosystemów, a także że sieci te powinny dostarczać więcej informacji o różnorodności ocenianych zanieczyszczeń;

12. wzywa Komisję, by zaproponowała środki wspierające państwa członkowskie w inwestowaniu w poprawę sieci monitorowania, w tym w budowę stacji monitorowania oraz w szkolenie i zatrudnianie specjalistów i analityków, a także w stosowaniu bardziej rygorystycznych procedur nadzoru, kontroli i monitorowania;

13. proponuje wprowadzenie kombinacji stałych miejsc monitorowania i modelowania, uzupełnionych ewentualnie próbkowaniem pasywnym, ponieważ w stałych miejscach monitorowania trudno jest uchwycić dużą zmienność zanieczyszczeń powietrza; podkreśla, że modelowanie jakości powietrza może być uzupełnieniem pobierania próbek; zauważa w związku z tym, że modelowanie jakości powietrza (z odpowiednią rozdzielczością przestrzenną) należy wyraźniej włączyć do procesu oceny jakości powietrza w dyrektywach w sprawie jakości powietrza; podkreśla, że w ocenie jakości powietrza istotne są dane w czasie rzeczywistym; zwraca uwagę, że Komisja powinna zawsze brać pod uwagę najnowsze techniczne systemy pomiarowe, normy i standardy;

14. podkreśla, że chociaż dyrektywy w sprawie jakości powietrza zawierają pewne przepisy dotyczące ograniczania emisji w miejscach, w których ludzie najbardziej cierpią z powodu zanieczyszczenia powietrza lub w których stężenia są najwyższe, aby zapewnić lepsze wdrażanie tych szczegółowych przepisów, potrzebne są dodatkowe wytyczne Komisji dotyczące makroskalowania punktów poboru próbek; zauważa, że mniej zamożne grupy społeczno-ekonomiczne są bardziej narażone na zanieczyszczenie powietrza, ponieważ częściej mieszkają w pobliżu źródeł dużego zanieczyszczenia – zarówno zewnętrznych, takich jak ruch uliczny i obszary przemysłowe, jak i wewnętrznych, takich jak spalanie paliw stałych o niskiej jakości do ogrzewania domowego; podkreśla w związku z tym potrzebę odpowiedniego i lepszego uwzględnienia w prawie UE narażenia ludzi na zanieczyszczenie powietrza i wzywa Komisję, aby wprowadziła we wskaźnikach jakości powietrza nowe parametry, takie jak gęstość zaludnienia wokół stacji monitorowania i punktów poboru próbek, w celu ustanowienia kryteriów „narażenia ogółu ludności” oraz przepisów dotyczących reprezentatywności miejsc monitorowania, a także aby dzieliła się istniejącymi najlepszymi praktykami w tym zakresie, takimi jak ustanowienie

Czwartek, 25 marzec 2021

priorytetowych obszarów poprawy jakości powietrza; podkreśla jednak, że te nowe kryteria powinny mieć charakter uzupełniający w stosunku do wartości dopuszczalnych, ale nie powinny ich zastępować, ponieważ jak dotąd wartości dopuszczalne okazują się normami, które najłatwiej wyegzekwować, podkreśla też, że w całej Europie muszą obowiązywać te same normy jakości powietrza;

Wnioski wyciągnięte z kryzysu związanego z Covid-19

15. zwraca uwagę, że pandemia COVID-19 uwiarydomiła nierozzerwalne powiązania między zdrowiem ludzi a stanem ekosystemu; podkreśla, że przy opracowywaniu nowych strategii konieczne jest uwzględnienie wniosków dotyczących zanieczyszczenia powietrza wyciągniętych z pandemii COVID-19;

16. zauważa, że środki izolacji wprowadzone, aby ograniczyć rozprzestrzenianie się pandemii, spowodowały znaczne tymczasowe zmniejszenie ruchu drogowego i działalności przemysłowej, a w konsekwencji bezprecedensowy spadek emisji i zanieczyszczenia powietrza w skali kontynentu, przy czym stężenie zanieczyszczeń spadło znacznie poniżej określonych w przepisach państw i zaleceń WHO, wyraźnie pokazując wpływ działalności człowieka na środowisko; proponuje przeanalizowanie wszystkich środków, aby zrozumieć ich oddziaływanie, zauważa z ubolewaniem, że stałe, długotrwałe narażenie na zanieczyszczenie powietrza może nasilać negatywne skutki chorób układu oddechowego takich jak COVID-19; wyraża zaniepokojenie ryzykiem, że zanieczyszczenie może powrócić do wcześniejszego poziomu lub, co gorsza, nawet do wyższych poziomów, i ostrzega przed odkładaniem lub wycofywaniem lokalnych środków mających zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza; podkreśla, że znaczne ograniczenie zanieczyszczenia powietrza w perspektywie długoterminowej przyniosłoby istotne korzyści dla zdrowia ludzi, a także dla rolnictwa i naturalnych ekosystemów; podkreśla w związku z tym, że walka z zanieczyszczeniem powietrza musi stanowić centralny element unijnego planu odbudowy, oraz że obowiązkowe unijne wymogi dotyczące jakości powietrza i ich skuteczne egzekwowanie mają kluczowe znaczenie dla zagwarantowania zdrowia obywateli i poprawy ich odporności na zagrożenia zdrowia w przyszłości; wzywa państwa członkowskie, aby podwyższyły poziom ambicji ich polityki czystego powietrza, w tym przez ukierunkowane wykorzystanie środków finansowych z unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;

17. zauważa, że kryzys związany z COVID-19 pokazał, iż ograniczenie ruchu samochodowego i zmiany we wzorcach mobilności są skutecznym narzędziem zmniejszania zanieczyszczenia powietrza w miastach; uważa w związku z tym, że należy propagować dobre praktyki, takie jak zakupy w sąsiedztwie, dobrowolna telepraca, administracja elektroniczna czy różnicowane godziny pracy;

Promowanie skutecznej polityki lokalnej w zakresie jakości powietrza

18. zwraca uwagę na fakt, że wyraźne tendencje spadkowe, jeśli chodzi o zanieczyszczenie powietrza, można zaobserwować przede wszystkim wtedy, gdy strategie polityczne są realizowane łącznie, a zatem spójne podejście w całej UE do kształtowania i wdrażania lokalnych strategii politycznych ma zasadnicze znaczenie dla ich powodzenia; podkreśla, że osiągnięcie spójności polityki wymaga również współpracy różnych organów, i wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby ściśle współpracowały w tym zakresie z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi; wzywa państwa członkowskie, aby opracowały spójne i długoterminowe strategie na rzecz czystszej jakości powietrza; wzywa Komisję do ustanowienia nowych przepisów prawnych w dyrektywach w sprawie jakości powietrza, aby zapobiec odchodzeniu – bez dogłębnej analizy lub oceny – od lokalnych strategii politycznych i środków, które okazały się skuteczne dla poprawy jakości powietrza;

19. przyjmuje z zadowoleniem przeprowadzoną przez Komisję ocenę adekwatności dyrektyw w sprawie jakości powietrza, opublikowaną w 2019 r.; wzywa Komisję, aby zbadała, jak można sprawnie i skuteczniej współpracować z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w celu promowania zgodności z prawodawstwem dotyczącym jakości powietrza, w tym dzięki finansowaniu ze środków UE; wzywa Komisję, aby zapewniła pomoc techniczną i wiedzę specjalistyczną władzom krajowym, regionalnym i lokalnym, które napotykały trudności w egzekwowaniu i wdrażaniu przepisów dotyczących jakości powietrza;

20. zachęca państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do opracowania i wdrożenia strategicznych i udokumentowanych planów zrównoważonej mobilności w miastach, mających na celu skoordynowane planowanie polityki, zachęt i dotacji, ukierunkowanych na różne sektory i rodzaje transportu, a także inwestycji w zrównoważony i dostępny transport publiczny, środków służących odnowieniu istniejącej floty pojazdów, inwestycji w technologie związane z ekologicznymi rodzajami transportu i mobilnością jako usługą, jak również w infrastrukturę przeznaczoną do aktywnej, współdzielonej i bezemisyjnej mobilności, strefy niskiej emisji, systemy pobierania opłat za pojazdy oraz środki związane z popytem w celu zwiększenia świadomości społecznej i nasilenia działań komunikacyjnych związanych z rolą UE w zwalczaniu zanieczyszczenia powietrza;

Czwartek, 25 marzec 2021

21. podkreśla, że miasta muszą być zdrowsze i że trzeba znacznie obniżyć poziom zanieczyszczenia powietrza; wzywa władze lokalne, aby opracowały zrównoważone plany urbanistyczne, obejmujące środki takie jak tworzenie terenów zielonych oraz stref dla pieszych i bez ruchu samochodowego w centrach miast, zachęcanie do chodzenia i jazdy na rowerze oraz korzystania z dostępnego transportu publicznego i wspólnych, zrównoważonych rozwiązań w zakresie mobilności, a zarazem zapewnienie współistnienia z transportem zmotoryzowanym; podkreśla, że szerokie, dobrze utrzymane i pozbawione przeszkód chodniki i ścieżki rowerowe, szczególnie przy głównych ulicach dojazdowych, zintegrowane z istniejącymi sieciami drogowymi, a jednocześnie bezpiecznie oddzielone od pasów ruchu samochodowego, mogą zachęcać do aktywnych form przemieszczania się, takich jak jazda na rowerze i chodzenie; wzywa władze krajowe, regionalne i lokalne do przyjęcia w związku z tym ambitnych strategii politycznych i środków; uważa, że podstawę długoterminowego planowania urbanistycznego powinny stanowić „15-minutowe miasta”, w których do domów, miejsc pracy, usług publicznych i sklepów można dotrzeć pieszo lub transportem publicznym w ciągu 15 minut; wzywa Komisję, aby ustanowiła coroczną nagrodę dla miast lub regionów, które podjęły najlepsze działania przynoszące widoczne efekty i konkretne rezultaty pod względem redukcji zanieczyszczenia powietrza, żeby zachęcić władze lokalne i krajowe do większej aktywności i skuteczności oraz promować te działania na szczeblu europejskim;

22. zwraca uwagę, że w ostatniej strategii Komisji na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności opowiedziano się za zwiększeniem udziału transportu zbiorowego, chodzenia i jazdy na rowerze wśród sposobów przemieszczania się, a także za zautomatyzowaną, połączoną i multimodalną mobilnością w celu znacznego zmniejszenia zanieczyszczenia i zatorów komunikacyjnych powodowanych przez transport, zwłaszcza w miastach, oraz poprawy zdrowia i dobrostanu obywateli;

23. apeluje o odpowiednie inwestycje w rozbudowaną infrastrukturę rowerową, zwłaszcza na obszarach miejskich, aby zapewnić bezpieczeństwo wszystkim niechronionym użytkownikom dróg i zwiększyć atrakcyjność jazdy na rowerze jako skutecznego i zdrowego sposobu dojeżdżania do pracy; podkreśla, że należy zapewnić płynną intermodalność między kolejną a jazdą na rowerze, aby umożliwić nieszkodliwy dla środowiska dojazd do pracy między obszarami wiejskimi i miejskimi; zachęca w tym celu do rozbudowy sieci EuroVelo;

24. zaznacza, że publiczne usługi transportowe, zwłaszcza na obszarach wiejskich, są często niedostateczne, nieregularne i drogie;

Wpływ polityki UE na jakość powietrza

25. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji dotyczącą planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń; przypomina o ścisłym związku między ochroną przyrody a jakością powietrza i podkreśla, że zanieczyszczenie powietrza jest obciążeniem, które wymaga całościowego podejścia, ponieważ w wyniku eutrofizacji i zakwaszenia wywiera negatywny wpływ na glebę i życie wodne; ostrzega, że wszelkie nowe środki będą bezwartościowe, jeżeli jakość powietrza nie będzie traktowana jako priorytet i odpowiednio uwzględniana we wszystkich politykach UE, zgodnie z najnowszymi dowodami naukowymi i prawodawstwem unijnym dotyczącym źródeł emisji, na przykład klimatu, energii, transportu, przemysłu, rolnictwa i gospodarki odpadami, i jeżeli nie dopilnuje się, aby nie było sprzeczności między poszczególnymi obszarami polityki, i nie zapewni między nimi lepszej synergii; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ściślejszej współpracy we wszystkich dziedzinach i na wszystkich szczeblach oraz do rozważenia wszystkich rozwiązań technicznych służących zmniejszeniu emisji w sposób neutralny technologicznie, aby pomóc władzom lokalnym wejść na ambitną, a zarazem pełną wyzwań, ścieżkę w kierunku zerowej emisji i czystszej powietrza;

26. zwraca uwagę na coraz większy związek między zanieczyszczeniem powietrza a zmianą klimatu, o czym świadczy rosnące stężenie ozonu spowodowane wzrostem temperatury i coraz częściej powtarzającymi się falami upałów; uważa, że całościowe podejście do zwalczania zanieczyszczenia powietrza da się pogodzić z indywidualną analizą cech charakterystycznych poszczególnych zanieczyszczeń, na przykład ozonu, bezbarwnego i drażniącego gazu, który nie jest zanieczyszczeniem pierwotnym, a zapobieganie mu wymaga środków długofalowo ograniczających prekursorów (NOx i LZO);

27. nalega na Komisję i państwa członkowskie, aby oceniły skuteczność całego prawodawstwa dotyczącego emisji oraz je wzmocniły, dbając jednocześnie o jego skuteczne wdrożenie; podkreśla, że ograniczenie emisji u źródła jest jedyną skuteczną metodą zagwarantowania czystego powietrza; ostrzega, że większość państw członkowskich nie wywiąże się z zobowiązań dotyczących redukcji emisji do 2020 r. i 2030 r. wynikających z dyrektywy w sprawie krajowych poziomów emisji; podkreśla, że konieczne są bardziej rygorystyczne środki w celu ograniczenia emisji ze wszystkich sektorów,

Czwartek, 25 marzec 2021

zwłaszcza transportu drogowego i morskiego, lotnictwa, instalacji przemysłowych, budynków, rolnictwa oraz produkcji energii; podkreśla, że konieczne jest włączenie unijnych norm jakości powietrza i norm emisji do polityki handlowej UE, aby zapobiec przenoszeniu emisji poza UE, które jeszcze bardziej pogłębiłyby wpływ transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na jakość powietrza w UE; zaleca przeznaczenie odpowiednich środków finansowych z istniejących funduszy UE na cele związane z czystym powietrzem, aby wspierać państwa członkowskie w ich działaniach;

28. wzywa Komisję, aby szybko wszczęła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu wyegzekwowania zobowiązań do redukcji emisji wynikających z dyrektywy w sprawie krajowych poziomów emisji; podkreśla, że środki UE służące ograniczeniu emisji we wszystkich sektorach muszą wyznaczać wyraźną ścieżkę w kierunku osiągnięcia zerowych emisji i zerowego poziomu zanieczyszczeń w tych sektorach; apeluje o spójne podejście polityczne do uregulowania emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń;

29. ubolewa z powodu mechanizmu elastyczności zaproponowanego w sprawozdaniu Komisji pt. „Druą prognoza w sprawie czystego powietrza” i odnoszącego się do sekcji 5 dyrektywy w sprawie krajowych poziomów emisji; podkreśla, że w 2018 r. 11 państw członkowskich zwróciło się o dostosowanie ich krajowych pułapów emisji; wzywa Komisję, by ograniczyła do niezbędnego minimum praktykę dostosowywania bilansu emisji i rozważyła, czy państwa członkowskie, zanim zwróciły się o dostosowanie bilansu emisji, podjęły działania służące skompensowaniu ewentualnych nieprzewidzianych emisji w konkretnych sektorach;

30. podkreśla, że emisje metanu nie są objęte regulacjami w unijnym prawodawstwie dotyczącym zanieczyszczenia powietrza ani nie są konkretnie uregulowane w polityce klimatycznej UE; z zadowoleniem przyjmuje niedawno opublikowaną strategię UE na rzecz ograniczenia emisji metanu i zachęca Komisję, aby uwzględniła w praktyce konieczność zminimalizowania emisji metanu, zwłaszcza z rolnictwa i odpadów;

31. z niepokojem zauważa, że choć poziom emisji większości zanieczyszczeń powietrza w całej Unii nadal spada, to emisje amoniaku (NH_3) z sektora rolnictwa ciągle rosną, co jest dla państw członkowskich wyzwaniem, jeśli chodzi o przestrzeganie dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia powietrza w Unii; podkreśla, że na terenach miejskich emisje amoniaku są przyczyną około 50 % zdrowotnych skutków zanieczyszczenia powietrza, ponieważ amoniak to jeden z głównych prekursorów cząstek stałych; wzywa państwa członkowskie, by potraktowały krajowe plany strategiczne wspólnej polityki rolnej (WPR) jako okazję do walki z zanieczyszczeniem powietrza w rolnictwie; zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by przanalizowały, jak można zmniejszyć te emisje z wykorzystaniem dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych⁽³⁵⁾;

32. zwraca uwagę, że Europejski Zielony Ład ma zmniejszać wpływ UE na środowisko, a przemysł – ze względu na swój istotny udział w łącznej presji na środowisko – musi wnieść odpowiedni wkład w osiągnięcie tego ogólnego celu; wyraża zaniepokojenie praktyką tworzenia nowych instalacji przemysłowych o mocy tuż poniżej progów określonych w dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych, by rozmyślnie pozostać poza zakresem dyrektywy; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zapowiadany przegląd dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych mający na celu lepsze uwzględnienie zanieczyszczeń z dużych instalacji przemysłowych, wspieranie działalności przemysłowej o jak najmniejszym oddziaływaniu na środowisko oraz zapewnienie pełnej spójności z polityką UE w zakresie środowiska, klimatu, energii i gospodarki o obiegu zamkniętym; wzywa Komisję, by nałożyła na państwa członkowskie obowiązek publikowania informacji o zgodności z przepisami i wydawanych pozwoleń;

33. uważa w związku z tym, że korzystne byłoby włączenie do dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych innych sektorów, zminimalizowanie liczby odstępstw, zaktualizowanie dotychczasowej listy najlepszych dostępnych technologii, przyjęcie spójnego, ukierunkowanego na wyniki podejścia do wspierania działalności przemysłowej o jak najmniejszym negatywnym wpływie na środowisko oraz włączenie przepisów stymulujących postęp w fazie wydawania pozwoleń lub w procedurze określania dokumentów referencyjnych dotyczących najlepszych dostępnych technik (BREF);

34. zachęca władze lokalne do prowadzenia – w tym na podstawie planów ochrony powietrza – kampanii informacyjnych i programów zachęt do renowacji budynków i zastępowania starych, nieefektywnych i zanieczyszczających systemów ogrzewania i chłodzenia budynków mieszkalnych, będących źródłem znacznej części zanieczyszczenia powietrza substancjami niebezpiecznymi dla zdrowia; uważa, że miejskie systemy ciepłownicze oparte na zrównoważonych rozwiązaniach mogą być dobrą alternatywą dla rozproszonych i wysoce nieefektywnych indywidualnych źródeł ogrzewania;

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

Czwartek, 25 marzec 2021

35. zauważa, że produkcja energii elektrycznej z paliw stałych będzie w najbliższej przyszłości głównym źródłem emisji rtęci do powietrza w Europie; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym zobowiązania co najmniej 10 państw członkowskich UE do wycofania węgla kamiennego; wzywa pozostałe państwa członkowskie do wycofania węgla jako źródła energii najpóźniej do 2030 r.;

36. zwraca uwagę, że choć w ostatnich dziesięcioleciach znacznie spadły emisje większości substancji zanieczyszczających z transportu, to w UE utrzymują się punkty newralgiczne o zbyt wysokim zanieczyszczeniu powietrza, zwłaszcza na obszarach miejskich, gdzie niemal co szósty mieszkaniec jest nadal narażony na stężenie przekraczające unijne normy jakości powietrza w przypadku niektórych substancji zanieczyszczających; podkreśla, że zbyt wysokie poziomy zanieczyszczenia powietrza pochodzące z transportu to szczególne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców obszarów miejskich i stref wokół węzłów transportowych;

37. przypomina, że transport drogowy jest głównym źródłem NO_x w Europie; wzywa Komisję do opracowania rygorystycznych unijnych norm emisji zanieczyszczeń powietrza z pojazdów (przyszłe normy Euro 7 dla lekkich pojazdów użytkowych i normy Euro VII dla samochodów ciężarowych) z zachowaniem neutralności technologicznej i bez dyskryminowania poszczególnych paliw; podkreśla, że nowe procedury badań pojazdów należy poddać przeglądowni, by rozszerzyć zakres pomiarów zanieczyszczeń, zwiększyć ich dokładność i skuteczność oraz wyeliminować luki prawne, a tym samym zapewnić faktyczne przestrzeganie norm emisji w rzeczywistych warunkach jazdy;

38. podkreśla kluczowe znaczenie zachęt do wprowadzania na rynek pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych oraz opracowania zaleceń dla państw członkowskich, by zachęcić je do wdrożenia szerokiej gamy zachęt dla pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych przy jednoczesnym zapewnieniu ukierunkowania tych zachęt na pojazdy o najniższych rzeczywistych emisjach; podkreśla, że dostępność infrastruktury ładowania, w tym w budynkach prywatnych i publicznych, zgodnie z przepisami dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków⁽³⁶⁾, oraz konkurencyjność pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych są niezbędne do zwiększenia akceptacji po stronie konsumentów;

39. uważa, że poprawa jakości powietrza w punktach newralgicznych wymaga bardziej zrównoważonego i mniej zanieczyszczającego systemu transportu i projektowania infrastruktury mobilności, by zmniejszyć zatory komunikacyjne, zwłaszcza na obszarach miejskich, przy jak najefektywniejszym wykorzystaniu wszystkich dostępnych środków, z uwzględnieniem wyników najnowszych badań naukowych oraz innowacji technologicznych; wzywa Komisję, by pomogła państwom członkowskim w regularnym kontrolowaniu jakości ich infrastruktury transportowej w celu wskazania obszarów wymagających optymalizacji i usunięcia zatorów oraz w podejmowaniu odpowiednich działań na tych obszarach, by jakość powietrza stała się pełnoprawnym priorytetem, w tym dzięki dostępnym funduszom UE oraz lepszemu ukierunkowaniu głównych mechanizmów finansowania, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Fundusz Spójności;

40. ponownie podkreśla znaczenie istotnego przesunięcia międzygałęziowego z transportu drogowego na mniej zanieczyszczające formy transportu, takie jak transport kombinowany, żegluga śródlądowa i kolej, do czego należy w szczególności wykorzystać Europejski Rok Kolei obchodzony w 2021 r.; podkreśla w związku z tym pilną potrzebę poprawy i modernizacji infrastruktury kolejowej przez pełne wdrożenie europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS), usunięcie wąskich gardeł i uzupełnienie brakujących połączeń, zwłaszcza w transeuropejskiej sieci transportowej, a także przez dalsze ułatwianie intermodalności i multimodalności oraz zachęcanie do nich; uważa, że w przypadku infrastruktury „ostatniego kilometra” i średniej odległości podejście to należy powiązać z potrzebą zwiększenia wydajności i poprawy zrównoważoności transportu drogowego;

41. podkreśla, że najskuteczniejszą metodą zmniejszania zanieczyszczenia powietrza z transportu drogowego jest wspieranie przechodzenia z paliw konwencjonalnych na bardziej ekologiczne paliwa alternatywne, jak opisano w dyrektywie 2014/94/UE⁽³⁷⁾ w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych; uważa, że zbliżający się przegląd rozporządzenia (UE) 2019/631⁽³⁸⁾ określającego normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i nowych lekkich pojazdów użytkowych przyspieszyłby upowszechnienie pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych;

⁽³⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

⁽³⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (Dz.U. L 307 z 28.10.2014, s. 1).

⁽³⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631 z dnia 17 kwietnia 2019 r. określające normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 443/2009 i (UE) nr 510/2011 (Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 13).

Czwartek, 25 marzec 2021

42. wzywa Komisję i państwa członkowskie do lepszego egzekwowania norm emisji określonych w obowiązujących przepisach oraz do szerzenia wiedzy o możliwościach dostosowania samochodów używanych do norm ekologicznych, np. przez modernizację tych pojazdów;

43. podkreśla, że kombinowany transport towarów przyczynia się do redukcji emisji z transportu, gdyż wspiera przechodzenie z transportu drogowego towarów na mniej emisyjne rodzaje transportu, w tym bezemisyjne korytarze rzeczne;

44. zaznacza, że trzeba uwzględnić ograniczenia strukturalne mogące wpływać na wprowadzenie alternatywnych środków transportu w regionach najbardziej oddalonych i na wyspach; wzywa Komisję i rządy regionów najbardziej oddalonych do opracowania planu działania mającego zapewnić zachęty i specjalne finansowanie transportu w tych regionach;

45. podkreśla, że zanieczyszczenie powietrza pochodzące z transportu morskiego jest przyczyną ponad 50 000 zgonów rocznie w UE, dlatego trzeba je dalej zmniejszać⁽³⁹⁾; podkreśla, że UE powinna przyjąć odpowiednie i skuteczne środki w celu uregulowania transportu morskiego; zwraca uwagę, że w miastach portowych występuje dodatkowe zanieczyszczenie powodowane przez żeglugę, dźwigi, rejsy wycieczkowe i różne pojazdy, co trzeba uwzględnić, chcąc poprawić jakość powietrza; z zaniepokojeniem zauważa, że szkodliwy wpływ statków na jakość powietrza stale rośnie wraz z rozwojem tego sektora; wzywa Komisję, by pilnie wywiązała się ze złożonej deklaracji, że ureguje dostęp najbardziej zanieczyszczających statków do portów, oraz by zobowiązała statki cumujące w portach do korzystania z dostępnej infrastruktury ładowania i tankowania, np. do pobierania energii elektrycznej z lądu, aby zmniejszyć emisje zanieczyszczeń i chronić w ten sposób obszary przybrzeżne i ich mieszkańców; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia normy zerowej emisji podczas postoju w portcie we wszystkich portach europejskich;

46. podkreśla, że obszary kontroli emisji to ważne narzędzia zmniejszania zanieczyszczenia powietrza przez żeglugę, pomagające przeciwdziałać zmianie klimatu przez zmniejszenie negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i różnorodność biologiczną mórz; dlatego wzywa do rozszerzenia obszarów kontroli emisji na wszystkie morza UE; wzywa państwa członkowskie do ścisłej kontroli obszarów kontroli emisji na ich wodach terytorialnych;

47. podkreśla wpływ lotnictwa na zanieczyszczenie powietrza i związane z tym negatywne skutki dla zdrowia; przypomina w związku z tym, że dostarczanie energii elektrycznej do samolotów w czasie postoju na lotnisku może poprawić jakość powietrza, dlatego wzywa państwa członkowskie, by w swoich krajowych ramach polityki uwzględniały potrzebę zainstalowania infrastruktury zasilania energią elektryczną w portach lotniczych zgodnie z dyrektywą 2014/94/UE;

Plany ochrony powietrza

48. zauważa, że plany ochrony powietrza, wymagane w dyrektywach w sprawie jakości powietrza w sytuacji, gdy państwa członkowskie nie spełniają norm jakości powietrza, często nie przynoszą oczekiwanych wyników; wzywa Komisję, by w drodze aktu wykonawczego zgodnie z art. 28 dyrektywy 2008/50/WE jak najszybciej wprowadziła zestaw minimalnych wymogów i najlepszych praktyk w sporządzaniu i wdrażaniu planów ochrony powietrza, aby zapewnić wpisywanie do tych planów działań współmiernych do problemu zanieczyszczenia i ustalanie terminu wykonania tych działań; wzywa Komisję do zagwarantowania wystarczających środków finansowych na realizację zaplanowanych działań oraz do zapewnienia wiarygodnych obliczeń redukcji zanieczyszczeń, pozwalających ocenić realizację planów; uważa, że długi czas opracowywania planów ochrony powietrza szkodzi ich skuteczności, i jest zdania, że w planach tych należy się skupić na środkach krótko- i średnioterminowych, ukierunkowanych na wyniki i przeciwdziałających emisjom ze wskazanych głównych źródeł zanieczyszczeń; zwraca uwagę, że podejmowanie we wszystkich państwach członkowskich bardziej jednolitych i porównywalnych środków zwiększyłoby ich skuteczność i ogólną akceptację; podkreśla ważną rolę władz miejskich i lokalnych w tworzeniu i wdrażaniu planów ochrony powietrza ze względu na lokalny charakter źródeł zanieczyszczenia powietrza i jego skutków;

⁽³⁹⁾ Brandt, J., Silver, J. D., and Frohn, L. M., „Assessment of Health-Cost Externalities of Air Pollution at the National Level using the EVA Model System. CEEH Scientific Report No 3” [Ocena negatywnych skutków zewnętrznych zanieczyszczenia powietrza pod względem zdrowia i kosztów na poziomie krajowym z wykorzystaniem modelu odniesienia EVA], Raport naukowy CEEH nr 3, 2011 r.

Czwartek, 25 marzec 2021

49. zauważa, że państwa członkowskie publikują co roku sprawozdania dotyczące wszystkich substancji zanieczyszczających objętych dyrektywą w sprawie jakości powietrza i co roku przedkładają Komisji sprawozdania zgodnie z art. 27 dyrektywy 2008/50/WE; ubolewa jednak, że w dyrektywie w sprawie jakości powietrza nie nałożono na państwa członkowskie obowiązku składania Komisji sprawozdań z wdrażania planów ochrony powietrza ani ich aktualizowania, gdy przyjmowane są nowe środki lub gdy postępy są niewystarczające; zwraca ponadto uwagę, że Komisja nie analizuje przedłożonych planów ochrony powietrza i zapisanych w nich środków ani nie przekazuje informacji zwrotnych na ten temat; zauważa, że odpowiednie krytyczne informacje zwrotne o zgłoszonych planach ochrony powietrza mogłyby pomóc państwom członkowskim w tworzeniu lepszych planów, zawierających skuteczniejsze środki, oraz mogłyby zapobiec niespełnianiu norm jakości powietrza; wzywa Komisję do wprowadzenia przejrzystszej, bardziej interaktywnego systemu wymiany informacji, a także obowiązku składania corocznego sprawozdania z wdrażania planów ochrony powietrza i procedury oceny przedłożonych planów, by zapewnić szybkie i skuteczne środki poprawy jakości powietrza w państwach członkowskich;

50. zwraca uwagę na znaczenie odpowiedniej wiedzy specjalistycznej i wystarczających zasobów na szczeblach lokalnym i regionalnym dla sporządzania planów ochrony powietrza oraz dla wyboru, wdrażania i oceny środków mających poprawić jakość powietrza; podkreśla potrzebę szerzenia wiedzy o dostępnych funduszach, zasobach technicznych i elastycznych rozwiązaniach, które można dostosować do warunków lokalnych i regionalnych;

Egzekwowanie dyrektyw w sprawie jakości powietrza

51. zauważa z niepokojem, że w lutym 2021 r. toczyło się 31 postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczących wdrażania dyrektyw w sprawie jakości powietrza, przeciwko 20 państwom członkowskim; przyznaje, że niektóre z tych postępowań toczą się od 2009 r., a mimo wszystko w państwach członkowskich nadal występują przekroczenia stężenia zanieczyszczeń; uważa, że ciągłe systemowe przekraczanie norm jakości powietrza w państwach członkowskich świadczy, że nie angażują się one w podejmowanie skuteczniejszych działań mających chronić zdrowie obywateli, a obecna procedura egzekwowania prawa jest nieskuteczna; wzywa Komisję do przeglądu obecnej procedury egzekwowania dyrektyw w sprawie jakości powietrza;

52. jest zaniepokojony nieegzekwaniem dyrektywy w sprawie krajowych poziomów emisji; zauważa z niepokojem, że od 2010 r. nie wszczęto żadnych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w odniesieniu do emisji przekraczających pułapy określone w dyrektywie w sprawie krajowych poziomów emisji, mimo że trzy państwa członkowskie nigdy nie zgłosiły emisji NH₃ poniżej wymaganego pułapu;

53. wzywa Komisję, by wszczyniała postępowania, gdy tylko uzyska informacje o niewdrażaniu unijnych przepisów dotyczących jakości powietrza, oraz by podejmowała szybkie działania następcze po wniesieniu sprawy do Trybunału i nakładała sankcje w razie stwierdzenia naruszeń; wzywa Komisję, by regularnie sporządzała jasne i całościowe przeglądy toczących się postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz by bez opóźnień publikowała korespondencję z państwami członkowskimi, które nie przestrzegają przepisów; wzywa Komisję, by udostępniła zasoby niezbędne do szybkich działań następczych w związku z nieprzestrzeganiem przepisów;

54. przypomina ponadto, że sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 23/2018 w sprawie zanieczyszczenia powietrza dotyczy również wielu postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego związanych z dopuszczalnymi wartościami jakości powietrza oraz potwierdza istnienie powszechnych niedociągnięć we wdrażaniu przepisów o jakości powietrza w całej Unii; zwraca uwagę, że te niedociągnięcia pogłębiają się z upływem czasu, między innymi ze względu na utrzymujące się poważne opóźnienia na poszczególnych etapach postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wynoszące zazwyczaj od sześciu do ośmiu lat; uważa, że dwuletni termin na wydanie przez Komisję powiadomienia o przekroczeniu dopuszczalnych wartości jest zbyt długi, aby zapewnić terminowe egzekwowanie przepisów;

55. wzywa państwa członkowskie do lepszego wdrażania przepisów zgodnie z orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

Czwartek, 25 marzec 2021

Lepsze informowanie, zwiększanie świadomości i zaangażowania społeczeństwa

56. uważa, że informowanie obywateli i świadomość społeczna mają zasadnicze znaczenie dla zajęcia się problemem jakości powietrza i umożliwienia obywatelom bezpośredniego udziału w działaniach służących poprawie jakości powietrza; zwraca uwagę, że państwa członkowskie, regiony i miasta różnie określają wskaźniki jakości powietrza oraz że nie ma obecnie progów, od których należy informować i ostrzegać o poziomie zanieczyszczenia niektórymi substancjami; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia znormalizowanej klasyfikacji jakości powietrza dla całej UE; wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz właściwe organy regionalne i lokalne do zainicjowania programów ułatwiających inwestycje służące poprawie jakości powietrza;

57. podkreśla, że przekazywane przez państwa członkowskie informacje o możliwych skutkach zdrowotnych zanieczyszczeń powietrza są skąpe, niejasne i trudno dostępne dla społeczeństwa; zauważa jednak pozytywne zmiany w praktycznej realizacji zobowiązań państw członkowskich wynikających z dyrektyw w sprawie jakości powietrza, jeśli chodzi o informowanie opinii publicznej o jakości powietrza; wzywa do dalszej harmonizacji informacji o jakości powietrza dostępnych ogółowi społeczeństwa na wszystkich szczeblach geograficznych we wszystkich państwach członkowskich i regionach oraz o zapewnienie łatwego dostępu do dokładnych informacji o jakości powietrza w czasie rzeczywistym; wzywa Komisję, państwa członkowskie i właściwe organy regionalne i lokalne do zainicjowania publicznych kampanii informacyjnych i uświadamiających z aktualnymi danymi np. o różnych rodzajach zanieczyszczenia powietrza i ich wpływie na zdrowie ludzi czy obecne poziomy zanieczyszczenia powietrza na danym terytorium, w tym kampanii skierowanych do słabszych grup społecznych, oraz do publikowania rankingów najmniejszych i największych postępów w zapewnianiu dobrej jakości powietrza w poszczególnych strefach; uważa, że kampanie uświadamiające katastrofalne skutki zanieczyszczenia powietrza w pobliżu istotnych źródeł zanieczyszczeń lub wyświetlanie informacji o jakości powietrza może również zwiększyć świadomość społeczną i poziom poinformowania oraz przynieść zmianę zachowań i wzorców, przyczyniając się do poprawy jakości powietrza;

58. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia i promowania narzędzi zachęcających społeczeństwo do udziału we wdrażaniu dyrektyw w sprawie jakości powietrza, np. przez opracowanie przez państwa członkowskie narzędzia internetowego lub aplikacji informującej obywateli o jakości powietrza i jej wpływie na zdrowie ludzi, umożliwiającej im apelowanie o utworzenie stacji monitorowania jakości powietrza lub punktów pobierania próbek, zgłaszanie naruszeń jakości powietrza lub przekazywanie Komisji informacji o działaniach państw członkowskich mających poprawić jakość powietrza;

59. podkreśla, że społeczeństwo obywatelskie, ekolodzy i dziennikarze śledczy, ze względu na obecność w terenie i bezpośredni dostęp do danych, odgrywają kluczową rolę we wspieraniu i kontrolowaniu wdrażania przepisów o jakości powietrza, a zatem muszą być w pełni włączani w procedury konsultacji;

60. wzywa Komisję do aktualizacji dyrektyw w sprawie jakości powietrza, by zawierały one jednoznaczne przepisy gwarantujące obywatelom dostęp do wymiaru sprawiedliwości zgodnie z konwencją z Aarhus, oraz wzywa Radę, by ułatwiła jej wdrażanie, co ma szczególne znaczenie wtedy, gdy Rada działa w charakterze prawodawcy;

Inne zalecenia

61. wzywa Komisję, aby rozważyła uregulowanie jakości powietrza w pomieszczeniach – czy to niezależnie, czy też lub w ramach przepisów dotyczących zrównoważonego budownictwa – przynajmniej w zamkniętych pomieszczeniach w budynkach publicznych i handlowych;

62. za sprawę zasadniczą uważa całościową analizę wyników uzyskiwanych z sieci monitorowania oraz sporządzanie corocznych sprawozdań dostępnych publicznie, obejmujących ocenę przestrzenną i czasową danych oraz ocenę wpływu na jakość życia i na ekosystemy, a także zawierających zalecenia dotyczące działań, jakie należy podejmować w razie ciągłego lub epizodycznego zanieczyszczenia powietrza;

63. jest zdania, że państwa członkowskie powinny zachęcać wszystkie miasta do pójścia w ślad miast, które już stosują dobre praktyki w tej dziedzinie, czyli do opracowania i realizacji planów awaryjnych, włączanych jak najszybciej w razie spodziewanego lub występującego wysokiego stężenia zanieczyszczeń gazowych i pyłowych zagrażających zdrowiu publicznemu;

64. podkreśla, że trzeba poprawić warunki pracy w sektorze transportu przez lepszą ochronę pracowników narażonych codziennie na wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza i toksycznych oparów, a także przez inwestowanie w ich przekwalifikowanie, podnoszenie kwalifikacji i szkolenie;

Czwartek, 25 marzec 2021

65. podkreśla, że innowacje i badania nad technologiami niskoemisyjnymi i obniżającymi emisje przyczynią się do zmniejszenia emisji we wszystkich sektorach; wzywa Komisję do przestrzegania zasady neutralności technologicznej; zaznacza, że potrzebne są innowacyjne rozwiązania, takie jak systemy filtracji w pojazdach i na ulicach, odnowa floty i podobne inicjatywy;

66. zachęca Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia w polityce jakości powietrza gwarancji innowacyjności i konkurencyjności w powiązanych sektorach, a zarazem dążenia do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń;

67. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by nadal wspierały fora i zachęcały do konsultacji z innymi państwami w celu znalezienia skutecznych rozwiązań i ułatwienia stosowania europejskiej, krajowej i lokalnej polityki dążenia do akceptowalnych norm jakości powietrza;

o

o o

68. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządóm i parlamentóm państw członkowskich.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0108

Nowa strategia UE–Afryka

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie nowej strategii UE–Afryka – partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (2020/2041(INI))

(2021/C 494/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając szczyt ONZ na temat zrównoważonego rozwoju, który odbył się w dniach 25, 26 i 27 września 2015 r., oraz dokument końcowy przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 25 września 2015 r. zatytułowany „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, jak również 17 celów zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając plan działania z Addis Abeby w sprawie finansowania rozwoju z 2015 r.,
- uwzględniając nowy Europejski konsensus w sprawie rozwoju zatytułowany „Nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość”, podpisany 7 czerwca 2017 r.,
- uwzględniając porozumienie klimatyczne z Paryża z 2015 r., (porozumienie paryskie)
- uwzględniając Agendę 2063 Unii Afrykańskiej (UA) przyjętą 31 stycznia 2015 r. podczas 24. sesji zwyczajnej zgromadzenia głów państw i szefów rządów Unii Afrykańskiej, która odbyła się w Addis Abebie,
- uwzględniając wspólną strategię Afryka–UE przyjętą w Lizbonie 9 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając deklarację z Abidżanu przyjętą 11 października 2017 r. w wyniku czwartego szczytu młodzieży Afryka–Europa,
- uwzględniając konkluzje z 5. szczytu Unia Afrykańska – Unia Europejska, który odbył się w Abidżanie w dniach 29–30 listopada 2017 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 12 września 2018 r. w sprawie nowego sojuszu Afryka–Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy: kolejny etap naszego partnerstwa sprzyjającego inwestycjom i tworzeniu miejsc pracy (COM(2018)0643),
- uwzględniając konkluzje czterech grup zadaniowych ds. gospodarki cyfrowej, energii, transportu i rolnictwa powołanych w ramach nowego sojuszu,
- uwzględniając wspólny komunikat z 27 lutego 2020 r. wydany w następstwie 10. posiedzenia kolegów komisarzy Komisji Europejskiej i Komisji Unii Afrykańskiej,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 9 marca 2020 r. zatytułowany „W kierunku kompleksowej strategii współpracy z Afryką” (JOIN (2020)0004) oraz konkluzje Rady poświęcone temu zagadnieniu z 30 czerwca 2020 r.,
- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów oraz protokół z Maputo,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję o prawach dziecka z 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z 13 grudnia 2006 r.,
- uwzględniając europejską strategię w sprawie niepełnosprawności 2010–2020 oraz wzmocniony europejski program w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2020–2030,
- uwzględniając strategię Unii Afrykańskiej na rzecz równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet na okres 2018–2028 przyjętą w lipcu 2016 r.,

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając drugi unijny plan działania w sprawie równości płci („Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet: odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020”),
- uwzględniając umowę o afrykańskiej kontynentalnej strefie wolnego handlu (AfCFTA),
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa z 2019 r. na temat stanu różnorodności biologicznej na świecie wobec potrzeb związanych z żywnością i rolnictwem oraz jej sprawozdanie z 2016 r. na temat stanu lasów na świecie,
- uwzględniając sprawozdanie z globalnej oceny różnorodności biologicznej i funkcjonowania ekosystemów opublikowane w maju 2019 r. przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES),
- uwzględniając ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, przyjęte przez ONZ 18 marca 2015 r.,
- uwzględniając sprawozdania specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) w sprawie globalnego ocieplenia o 1,5° C, w sprawie zmiany klimatu i gruntów oraz w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. zatytułowany „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030 opublikowaną 20 maja 2020 r.,
- uwzględniając Deklarację ONZ w sprawie praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na obszarach wiejskich,
- uwzględniając decyzję Zgromadzenia Ogólnego ONZ o proklamacji Dekady Rolnictwa Rodzinnego w okresie od 2019 do 2028 r.,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z 2 maja 2017 r. zatytułowany „Digital4Development: mainstreaming digital technologies and services into EU Development Policy” (Cyfryzacja na rzecz rozwoju: uwzględnianie technologii i usług cyfrowych w unijnej polityce rozwojowej) (SWD(2017)0157),
- uwzględniając Globalne porozumienie ONZ w sprawie uchodźców przyjęte 17 grudnia 2018 r.,
- uwzględniając Globalne porozumienie ONZ na rzecz bezpiecznej, uporządkowanej i legalnej migracji przyjęte 19 grudnia 2018 r.,
- uwzględniając konwencję Unii Afrykańskiej w sprawie ochrony osób wewnątrznie przesiedlonych w Afryce i udzielania im pomocy (konwencję z Kampali),
- uwzględniając ogłoszoną przez ONZ Międzynarodową Dekadę Ludności Pochodzenia Afrykańskiego (2015–2024), w szczególności filar „Uznawanie”,
- uwzględniając komunikat Komisji z 15 maja 2013 r. dotyczący wzmocnienia pozycji samorządów lokalnych w krajach partnerskich w celu poprawy zarządzania i zwiększenia skuteczności w dziedzinie rozwoju (COM(2013)0280),
- uwzględniając opracowane przez Radę Unii Europejskiej dla Rady Europejskiej sprawozdanie roczne za 2019 r. na temat celów w zakresie pomocy rozwojowej UE,
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 listopada 2017 r. w sprawie strategii UE–Afryka na rzecz pobudzenia rozwoju ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 6 października 2015 r. w sprawie roli władz lokalnych w krajach rozwijających się we współpracy na rzecz rozwoju ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 66.

⁽²⁾ Dz.U. C 349 z 17.10.2017, s. 11.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając swoją rezolucję z 13 listopada 2018 r. w sprawie cyfryzacji na rzecz rozwoju: ograniczenie ubóstwa za pomocą technologii ⁽³⁾
 - uwzględniając swoją rezolucję z 19 czerwca 2020 r. w sprawie protestów antyrasistowskich po śmierci George'a Floyd'a ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z 27 marca 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie stosunków między UE a państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (państwami AKP), w szczególności rezolucje z 4 października 2016 r. ⁽⁶⁾, 14 czerwca 2018 r. ⁽⁷⁾ i 28 listopada 2019 r. ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Handlu Międzynarodowego, Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Kultury i Edukacji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A9-0017/2021),
- A. mając na uwadze, że najbliższy szczyt UE–UA powinien nadać nowy impuls partnerstwu i określić wspólną strategię, której towarzyszyć będą konkretne działania dotyczące wspólnych wyzwań i stojących przed nami możliwości, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami podjętymi w ramach Agendy 2030 i porozumienia paryskiego;
- B. mając na uwadze, że kraje muszą zwiększyć inwestycje w systematyczne gromadzenie dokładnych i porównywalnych danych zdezagregowanych, aby dowiedzieć się, gdzie występuje intersekcjonalność i jakiego rodzaju, określić, jak należy ją uwzględnić, oraz przeanalizować, czy rezultaty działań podjętych w ramach tej strategii wywierają pozytywny wpływ na wszystkich, w szczególności na pozostających najbardziej w tyle; mając na uwadze, że zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 17.18 dane należy dezagregować według dochodu, płci, wieku, rasy, pochodzenia etnicznego, statusu migracyjnego, niepełnosprawności i położenia geograficznego;
- C. mając na uwadze, że interesy i priorytety Afryki, wyrażone w szczególności w Agendzie 2063, muszą odgrywać zasadniczą rolę w przebudowie naszych stosunków;
- D. mając na uwadze, że w Afryce mieszka najmłodsza ludność na świecie i znajdują się tam państwa należące do najbardziej niestabilnych na świecie; mając na uwadze, że co miesiąc na rynek pracy wchodzi około miliona Afrykańczyków;
- E. mając na uwadze, że wartość dodana, jaką UE wnosi w partnerstwo z Afryką, będzie zależeć od zdolności UE do połączenia dialogu międzykontynentalnego z metodami uwzględniającymi kontekst, w których uwzględni się zróżnicowaną sytuację lokalną i regionalną, kwestie drażliwe dla krajów partnerskich oraz istniejące struktury społeczne, a także wolę budowania razem z Afryką długoterminowej wizji w oparciu o wspólne wartości i interesy oraz ożywienie multilateralizmu;
- F. mając na uwadze, że dostęp do godnej pracy i warunków życia na szczeblu lokalnym ma zasadnicze znaczenie dla ograniczenia trendów migracyjnych;
- G. mając na uwadze, że w 2018 r. surowce stanowiły 49 % łącznych przywozów UE z Afryki; mając na uwadze, że sektor wydobywczy to sektor przyciągający do Afryki najwięcej bezpośrednich inwestycji zagranicznych;
- H. mając na uwadze, że bezpieczeństwo, praworządność i dobre rządy są warunkami wstępnymi wzrostu gospodarczego i inwestycji; mając na uwadze, że wzrost gospodarczy i inwestycje muszą mieć zrównoważony charakter i musi towarzyszyć im walka z nierównościami przez politykę redystrybucji oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego, równości, uczestnictwa politycznego, systemów zabezpieczenia społecznego i działań na rzecz wdrażania celów zrównoważonego rozwoju;

⁽³⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 27.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0173.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0298.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 2.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 101.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0084.

Czwartek, 25 marzec 2021

- I. mając na uwadze, że pokój i bezpieczeństwo stanowią zasadnicze warunki wstępne dla osiągnięcia długoterminowego zrównoważonego rozwoju oraz promowania stabilizacji i silnych instytucji na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, a także są konieczne dla poprawy warunków życia i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;
- J. mając na uwadze, że budowanie państwowości stanowi priorytet dla niepewnych politycznie i słabych administracyjnie państw afrykańskich, co wiąże się ze wzmacnianiem ich mechanizmu zdolności fiskalnej;
- K. mając na uwadze, że 94 mln dzieci poniżej 5. roku życia nigdy nie zostało zarejestrowanych w Afryce Subsaharyjskiej, 51 mln w Afryce Wschodniej i Południowej oraz 43 mln w Afryce Zachodniej i Środkowej; mając na uwadze, że prawo do bycia uznawanym za osobę wobec prawa stanowi kluczowy krok w zapewnianiu ochrony przez całe życie oraz jest warunkiem wstępnym dla korzystania z wszystkich innych praw; mając na uwadze, że akt urodzenia jest dowodem tożsamości prawnej osoby, pozwalającym uniknąć ryzyka bezpaństwowości oraz uzyskać ochronę przed przemocą i wykorzystywaniem;
- L. mając na uwadze, że równość płci musi stanowić priorytet dla przyszłego partnerstwa UE–Afryka, a zatem musi być uwzględniana we wszystkich elementach strategii UE–Afryka; mając na uwadze, że kobiety i młodzież często napotykają przeszkody w wykorzystaniu swojego pełnego potencjału, co pokazują częstsze przypadki przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, zakażeń HIV, nieplanowanej ciąży, wczesnego przerywania nauki oraz ograniczonego dostępu do finansowania i przedsiębiorczości;
- M. mając na uwadze, że w Afryce 390 mln ludzi żyje obecnie poniżej granicy ubóstwa i w sytuacji braku włączenia społecznego, co stymuluje nierówności; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 zwiększyła podatność Afryki związaną ze słabą dywersyfikacją gospodarczą, niskim poziomem mobilizacji dochodów krajowych, nielegalnymi przepływami finansowymi, dużą zależnością od eksportu surowców i niestabilnością cen towarów; mając na uwadze, że nowy kryzys gospodarczy spowodowany pandemią COVID-19 prawdopodobnie pogłębi nierówności i ubóstwo, przy czym jego pośrednie skutki już wywierają poważny wpływ, w szczególności pod względem braku bezpieczeństwa żywnościowego, utraty dochodów, przekazów pieniężnych i źródeł utrzymania oraz grożącego kryzysu zadłużeniowego;
- N. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 ukazała braki w systemie opieki zdrowotnej i systemie żywnościowym oraz pilną potrzebę budowy ukierunkowanego na ludzi, uniwersalnego i odpornego systemu opieki zdrowotnej i systemu żywnościowego opartego na prawach człowieka; mając na uwadze, że w nadchodzących dziesięcioleciach może dojść do kolejnych tego typu kryzysów w wyniku zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 może zahamować, a nawet cofnąć postępy poczynione w obszarze trzech najważniejszych trwających epidemii, mianowicie HIV, gruźlicy i malarii, w związku z czym należy przyjąć innowacyjne podejścia zintegrowane, przy jednoczesnym zaangażowaniu zainteresowanych społeczności i wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego, aby dotrzeć do osób wymagających usług ratujących życie;
- O. mając na uwadze, że należy zachęcać do kontaktów między tymi dwoma kontynentami na wszystkich poziomach i we wszystkich sektorach społeczeństwa;
- P. mając na uwadze, że Rada Pokoju i Bezpieczeństwa UA określiła zmianę klimatu głównym zagrożeniem dla bezpieczeństwa w 2019 r.;
- Q. mając na uwadze, że negatywne skutki zmiany klimatu oraz zanieczyszczenie atmosfery, gleby i wody pochodzące z różnych źródeł w szczególności wpływają na kontynent afrykański; mając na uwadze, że Afryka potrzebuje inwestycji w przystosowanie do kryzysu klimatycznego, podczas gdy w komunikacie z 9 marca 2020 r. skoncentrowano się na łagodzeniu zmiany klimatu; mając na uwadze, że skuteczny sojusz Afryka–Europa na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu może stać się nową siłą napędową globalnej dyplomacji klimatycznej;
- R. mając na uwadze, że 20 grudnia 2017 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło rezolucję, w której ogłosiło okres 2019–2028 Dekadą Rolnictwa Rodzinnego;

Czwartek, 25 marzec 2021

- S. mając na uwadze, że w Afryce Subsaharyjskiej występuje najniższy wskaźnik dostępu do energii na świecie; mając na uwadze, że energia elektryczna dociera jedynie do około połowy tamtejszej ludności, a tylko jedna trzecia ludności ma dostęp do czystego gotowania; mając na uwadze, że około 600 mln ludzi nie ma dostępu do energii elektrycznej, a 890 mln do gotowania wykorzystuje paliwa tradycyjne;
- T. mając na uwadze, że finansowanie prywatne ma także kluczowe znaczenie dla udostępnienia wariantów zdecentralizowanych odnawialnych źródeł energii; mając na uwadze, że inwestycje prywatne, zdecentralizowane odnawialne źródła energii i dostosowane modele biznesowe kredytów konsumenckich (np. system repartycyjny i płatności mobilne) mogą zapewnić dostęp do energii w dużych częściach Afryki, w szczególności w Afryce Subsaharyjskiej, gdzie wskaźnik dostępu do energii jest najniższy na świecie;
- U. mając na uwadze, że zabezpieczenie, ochrona i waloryzacja dziedzictwa kulturowego oraz sektora kultury i kreatywnego mogą stymulować zatrudnienie, wzmacniać pozycję młodzieży i kobiet oraz zapewniać wkład na rzecz odpornego i tolerancyjnego społeczeństwa, które szanuje różnice kulturowe i ogranicza nierówności dzięki budowaniu mostów między różnymi społecznościami;

W kierunku odnowionej strategii współpracy z Afryką

1. z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat z 9 marca 2020 r. i postrzega go jako krok w kierunku prawdziwego geopolitycznego partnerstwa; podkreśla, że Europę i Afrykę dzieli niewielka odległość geograficzna oraz że łączą je silne więzi historyczne, kulturowe i społeczno-gospodarcze, które wzmacniają wzrost wspólnych wyzwań i interesów strategicznych; podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie są pod każdym względem największym partnerem Afryki w dziedzinie handlu, inwestycji, oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), pomocy humanitarnej i bezpieczeństwa;
2. przypomina, że Afrykę zamieszkuje ponad miliard ludzi, oczekuje się, że ponad połowa wzrostu liczby ludności świata do 2050 r. nastąpi w Afryce, a sześć z dziesięciu najszybciej rozwijających się gospodarek na świecie to gospodarki afrykańskie; podkreśla, że stosunki UE z Afryką mają ogromne znaczenie dla przyszłości obu kontynentów oraz że dobrobyt obu kontynentów jest ściśle powiązany; powtarza, że rozwój społeczny, osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju i eliminacja ubóstwa muszą pozostać zasadniczymi elementami stosunków UE–Afryka;
3. ponawia swoje wezwania do prawdziwego partnerstwa międzykontynentalnego między Unią Europejską a Unią Afrykańską; podkreśla, że zbliżający się szczyt UE–UA zaplanowany na 2021 r. powinien stanowić podstawę strategicznego, korzystnego dla wszystkich i zorientowanego na wyniki partnerstwa, które odzwierciedli interesy obu stron i wzmocni więzi między tymi kontynentami;
4. wzywa do zbudowania prawdziwego partnerstwa równych sobie stron opartego na prawie międzynarodowym oraz międzynarodowych konwencjach, umowach i normach, a także nakłania do wyjścia poza relację darczyńca–beneficjent; podkreśla znaczenie współpracy z afrykańskimi partnerami, w tym afrykańskim społeczeństwem obywatelskim i diasporą afrykańską, oraz przejrzystego zdefiniowania zasad działania partnerstwa i zakresu odpowiedzialności każdej ze stron w oparciu o jasną ocenę wdrażania wcześniejszych wspólnych umów;
5. zauważa, że potencjał Afryki budzi coraz większe zainteresowanie wielu podmiotów na scenie światowej, oraz wyraża zaniepokojenie, że w wielu dziedzinach Afryka stała się nową areną rywalizacji światowych potęg; podkreśla, że UE jest jednym z pierwszych podmiotów pomagających kontynentowi afrykańskiemu, podczas gdy destrukcyjna polityka stosowana przez inne podmioty negatywnie wpływa na narody afrykańskie, co również niekorzystnie oddziałuje na UE; podkreśla, że sednem motywacji UE w jej stosunkach politycznych i gospodarczych z krajami trzecimi jest propagowanie praw podstawowych, wspieranie instytucji demokratycznych oraz utrzymywanie odpowiedzialności demokratycznej; wyraża przekonanie, że kraje trzecie, takie jak Chiny, dążą do osiągnięcia innych celów, które bywają dla nas niepokojące; podkreśla, że naszym celem jest wzmocnienie odporności i niezależności naszych afrykańskich partnerów; w związku z tym wyraża ubolewanie, że działania innych podmiotów, szczególnie Chin i Rosji, zakładają dążenie do realizacji ich interesów geopolitycznych i skupiają się na coraz większej jednostronności, oraz podkreśla, że podmioty te osiągają korzyści kosztem suwerenności krajów afrykańskich i europejskiego bezpieczeństwa; wzywa UE do koordynowania działań z każdym krajem rzeczywiście zainteresowanym dobrobytem i pozytywnym długofalowym rozwojem kontynentu afrykańskiego, w oparciu o pełne poszanowanie praw człowieka, wolności mediów i odpowiedzialności, przejrzyste i elastyczne sprawowanie rządów oraz walkę z korupcją, będące zasadniczymi elementami pozwalającymi na

Czwartek, 25 marzec 2021

zagwarantowanie stabilnego otoczenia politycznego, społecznego i gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w Afryce; wzywa UE do opracowania strategicznej i długofalowej odpowiedzi na chińską koncepcję „Jeden pas i jeden szlak”, której to odpowiedzi powinny przyświecać nasze wspólne wartości, jak również priorytety i potrzeby wyrażane przez naszych afrykańskich sąsiadów; podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie muszą stać się źródłem stabilności i wiarygodności w regionie; uważa, że Unia Europejska musi odgrywać większą rolę geopolityczną w Afryce i nawiązać stosunki, które będą służyć dobru wszystkim;

6. jest zdania, że należy wzmocnić rolę państw Afryki Północnej w partnerstwie i promować współpracę trójstronną, by dać nowy impuls do współpracy Północ–Południe i Południe–Południe oraz zwiększyć spójność podejścia kontynentalnego;

7. apeluje o to, by partnerstwo to odzwierciedlało nowe priorytety krajów afrykańskich wynikające z pandemii COVID-19; popiera odpowiedź UE na kryzys zakładającą zastosowanie podejścia „Drużyna Europy” oraz postrzega to jako prawdziwy przejaw globalnej solidarności i wartości europejskich;

8. podkreśla, że niekorzystne skutki kryzysu związanego z COVID-19 muszą zmobilizować obydwa kontynenty do pracy na rzecz partnerstwa, które będzie w pełni uwzględniać skutki tego kryzysu i umożliwi zrównoważoną odbudowę sprzyjającą włączeniu społecznemu, ukierunkowaną na rozwój społeczny, w szczególności na edukację i silniejsze systemy opieki zdrowotnej, aby zapobiegać nowym pojawiającym się pandemiom, wykrywać je i reagować na nie oraz przyspieszyć reagowanie na trwające pandemie, a także umożliwi odbudowę ukierunkowaną na równość płci, zrównoważony rozwój, przyspieszenie procesu przemian, w szczególności transformacji ekologicznej i cyfrowej, oraz dobre rządy;

9. przypomina o zobowiązaniu społeczności międzynarodowej do osiągnięcia 17 celów zrównoważonego rozwoju, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad Agendy 2030; uważa, że partnerstwo Afryka–UE pozwoli określić w decydującym stopniu, czy zobowiązanie to zostało spełnione, i że powinno ono opierać się na podejściu strategicznym i przekrojowym, które obejmie wszystkie cele zrównoważonego rozwoju i uwzględni wzajemne powiązania między nimi;

10. uważa, że UA i UE razem reprezentują siłę polityczną 81 państw, i podkreśla znaczenie partnerstwa w systemie wielostronnym; wzywa obie strony do zacieśnienia współpracy na forach wielostronnych i apeluje o ścisłą, pluralistyczną i systematyczną koordynację przed każdym ważnym wydarzeniem związanym z globalnym ładem;

11. przypomina, że Unia Afrykańska i państwa afrykańskie odgrywają ważną rolę w organizacjach wielostronnych, w szczególności w Organizacji Narodów Zjednoczonych, gdzie państwa afrykańskie stanowią 28 % członków; podkreśla, że cel UE polegający na wzmocnieniu międzynarodowego porządku opartego na zasadach i systemie wielostronnego wiąże się ze wsparciem większej sprawiedliwości i równości w zakresie reprezentacji Afryki w globalnych organach zarządzających; w szczególności wzywa UE do wsparcia wniosku Afryki o rozszerzenie Rady Bezpieczeństwa ONZ w celu włączenia do niej stałego przedstawicielstwa z tego kontynentu;

12. podkreśla, że UE jest obecna zarówno na Oceanie Atlantyckim, jak i Indyjskim dzięki swoim regionom najbardziej oddalonym, które mają powiązania historyczne, gospodarcze i kulturowe z wieloma państwami afrykańskimi; wzywa do ściślejszego zintegrowania regionów najbardziej oddalonych z ich otoczeniem regionalnym oraz do zwiększonej współpracy z państwami afrykańskimi w zakresie wspólnych tematów, w szczególności kwestii środowiska i migracji;

13. podkreśla, że należy wyciągnąć wnioski ze wspólnej strategii Afryka–UE oraz zadbać o to, by nowa wspólna strategia była w pełni spójna z „filarem afrykańskim” przysłanego porozumienia zastępującego umowę z Kotonu i z innymi istniejącymi strategiami politycznymi UE oraz by stanowiła ich uzupełnienie, tak aby osiągnąć większą spójność unijnej polityki rozwoju; przypomina, że należy dopilnować, by partnerstwo międzykontynentalne było wdrażane zgodnie z kontekstem lokalnym, krajowym i regionalnym oraz ze szczególnymi potrzebami;

14. jest zdania, że całościowe partnerstwo międzykontynentalne powinno również umożliwiać dalszą regionalizację; przypomina o stałym wspieraniu przez UE integracji regionalnej (w kontekście, w którym pandemia COVID-19 uwypukliła słabość światowego łańcucha dostaw) oraz organizacji regionalnych w Afryce; popiera pogląd, że UE musi utrzymać elastyczne podejście do poszczególnych krajów i subregionów, w ramach którego dostosuje swoje zaangażowanie i wsparcie do konkretnych potrzeb i sytuacji każdego kraju w pięciu regionach Afryki; wzywa do aktualizacji różnych regionalnych strategii politycznych UE wobec subregionów afrykańskich; ubolewa nad tym, że choć minęło 25 lat od zainicjowania procesu barcelońskiego, stworzenie z państwami południowego sąsiedztwa wspólnej przestrzeni dobrobytu, stabilności i wolności nadal jest odległe;

Czwartek, 25 marzec 2021

15. podkreśla znaczenie UA dla integracji kontynentu afrykańskiego, zwłaszcza w odniesieniu do potrzeby pobudzenia handlu między krajami Afryki; podkreśla, że integracja ta powinna być jasno określona i opierać się na potrzebach społeczeństw afrykańskich; przypomina, że silne partnerstwo wymaga nie tylko silnej UE, ale również silnej Unii Afrykańskiej; wzywa UE, aby wspierała wysiłki integracyjne na szczeblu regionalnym i kontynentalnym, a także instytucjonalizację i wzmacnianie Unii Afrykańskiej przez zmniejszenie jej zależności od finansowania zewnętrznego i poprawę jej struktury zarządzania, a także przez wymianę najlepszych praktyk oraz pomoc techniczną i finansową; z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący programu panafrykańskiego w kontekście nowego Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR), który ma na celu sprostanie wyzwaniom stojącym przed całym kontynentem afrykańskim;

16. z ogromnym zadowoleniem przyjmuje sygnały przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen wskazujące na to, że stosunki z Afryką staną się centralnym punktem jej mandatu; z zadowoleniem przyjmuje niedawne wizyty przywódców instytucji UE w Addis Abebie; zaleca wzmocnienie tych kontaktów i ich większą regularność na najwyższym szczeblu politycznym; jest zdania, że regularne wspólne wystąpienia przywódców Unii Afrykańskiej i Unii Europejskiej przyczyniłyby się do zwiększenia widoczności naszego partnerstwa i świadomości społecznej na jego temat w odpowiednich mediach krajowych oraz pokazałyby, jak wielkie znaczenie nadaje się mu w programach politycznych obu kontynentów; uważa, że takie wystąpienia powinny umożliwiać przekazywanie informacji zwrotnych z realizacji partnerstwa, włączania w proces zainteresowanych stron, postępów w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju oraz debat na temat istotnych kwestii wspólnych dla obu kontynentów;

17. podkreśla potrzebę zaangażowania afrykańskiego i europejskiego społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, organów lokalnych, sektora prywatnego, diaspory, parlamentarzystów z obydwu regionów, młodzieży, mniejszości i wspólnot religijnych, w określanie i ocenę nowych i istniejących strategii, aby stworzyć partnerstwo skoncentrowane na ludziach, włączające i dostępne wszystkim;

18. podkreśla, że wysiłki UE zmierzające do zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego muszą być przejrzyste oraz oferować możliwości, zasoby i ramy finansowe niezbędne dla uczestnictwa przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich szczeblach, w tym podmiotów lokalnych i zwykłych obywateli; podkreśla, że aby stworzyć partnerstwo skoncentrowane na ludziach, kluczowe znaczenie ma nie tylko zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, ale także zobowiązanie UE do zwalczania wszelkich form rasizmu, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i pochodnych form nietolerancji – w UE i poza jej granicami;

19. wzywa wszystkie zainteresowane strony, w tym europejskie i afrykańskie społeczeństwo obywatelskie i społeczności, władze lokalne i parlamenty krajowe, do systematycznego, przejrzystego i opartego na dowodach monitorowania wdrażania strategii oraz do poszanowania zasad spójności polityki na rzecz rozwoju i spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju;

20. podkreśla znaczenie dyplomacji parlamentarnej i uważa, że zgromadzenia parlamentarne, takie jak Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE i Parlament Panafrykański, odgrywają zasadniczą rolę we wzmacnianiu dialogu politycznego między UE a Afryką; podkreśla rolę Parlamentu Europejskiego w monitorowaniu i nadzorowaniu skutecznego wdrażania partnerstwa; przypomina o licznych posiedzeniach parlamentarnych i misjach Parlamentu oraz wzywa do wzmocnienia wymiaru parlamentarnego stosunków UE-UA przez regularne wyjazdy, które umożliwią najważniejszym komisjom parlamentarnym organizowanie spotkań i wymianę poglądów z ich afrykańskimi odpowiednikami;

21. uważa, że diaspory odgrywają zasadniczą rolę w budowaniu mostów i promowaniu wzajemnego zrozumienia między dwoma kontynentami przez transfer wiedzy, inwestycje i przekazy pieniężne oraz że UE powinna umożliwić diasporze udział w kształtowaniu polityki przez wspieranie struktur, które zapewnią zaangażowanie grup z diaspory w sprawy społeczne i polityczne; wzywa Komisję do rozważenia najlepszego sposobu współpracy z diasporą w ramach kompleksowej strategii z Afryką, w tym przez wykorzystywanie synergii między wewnętrznymi i zewnętrznymi instrumentami finansowania podczas stawiania czoła wspólnym wyzwaniom;

22. przypomina, że przekazy pieniężne diaspory mają zasadnicze znaczenie dla lokalnej gospodarki; ostrzega, że zgodnie z przewidywaniami Banku Światowego przekazy pieniężne do Afryki zmniejszą się o około 20 % w 2020 r. z powodu kryzysu związanego z COVID-19, w szczególności w krajach najsłabiej rozwiniętych, w których stanowią one zasadnicze źródło dochodów ubogich gospodarstw domowych; wzywa zatem UE i państwa afrykańskie do działania na rzecz obniżenia kosztów przekazów pieniężnych do poziomu poniżej 3 % do 2030 r. zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 10.c;

Czwartek, 25 marzec 2021

23. zwraca uwagę, że powodzenie partnerstwa będzie zależeć od przydzielonego mu budżetu; wzywa do podjęcia ogromnych wysiłków na rzecz wsparcia Afryki w przyszłym ISWMR, zaznaczając jednocześnie, że UE pozostaje największym darczyńcą na rzecz Afryki; ubolewa nad faktem, że wiele państw członkowskich UE nie osiągnęło celu przekazania 0,7 % dochodu narodowego brutto na ODA, a niektóre wręcz zmniejszyły swój wkład w pomoc rozwojową;
24. podkreśla, że aby w stosunkach UE–Afryka odejść od dynamiki darczyńca–beneficjent oraz wzmocnić kraje afrykańskie w osiąganiu zrównoważonego rozwoju, w odnowionych ramach partnerstwa należy przewidzieć konkretne działania służące wspieraniu większej mobilizacji dochodów krajowych w krajach afrykańskich, takie jak wsparcie walki z korupcją i rozwój sprawiedliwych i skutecznych systemów podatkowych oraz zwalczanie unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania;
25. wzywa do przydzielenia większych środków w budżecie UE na współpracę na rzecz rozwoju, finansowanych z nowych zasobów własnych, w tym z podatku od transakcji finansowych;
26. przypomina, że zgodnie z zasadą odpowiedzialności kraju polityka i programy rozwoju mogą odnieść sukces tylko jeśli będą prowadzone przez kraje rozwijające się i dostosowane do sytuacji i potrzeb danego kraju; podkreśla potrzebę współpracy w tym względzie ze społeczeństwem obywatelskim i społecznościami lokalnymi, aby zagwarantować, że potrzeby ludzi zostaną zaspokojone, a problemy rozwiązane;
27. wzywa do rozwijania mechanizmu monitorowania, a także pełnej przejrzystości i rozliczalności finansowania ze środków UE;
28. nalega na to, by pomoc UE nie wydłużała konfliktów ani nie ułatwiała agresywnych zachowań reżimów autorytarnych, które są przyczyną wielu problemów społeczno-gospodarczych i konfliktów politycznych w Afryce; podkreśla, że dążenie do realizacji wspólnych interesów i współpracy musi być spójne z prawem międzynarodowym, podstawowymi wartościami UE oraz celami wspierania demokracji, dobrych rządów i praw człowieka;
29. wzywa instytucje UE i państwa członkowskie, aby w kontaktach z kontynentem afrykańskim działały w sposób bardziej spójny i jednolity oraz aby obowiązkowo koordynowały swoją politykę i koncentrowały się na tworzeniu ram dla możliwości gospodarczych i miejsc pracy;
30. uważa, że w partnerstwo należy zaangażować wszystkie 27 państw UE i 55 państw UA; wzywa do pełnego zaangażowania wszystkich państw członkowskich UE w celu zwiększenia widoczności i promowania wartości partnerstwa wśród Europejczyków i krajów partnerskich, co umożliwi lepsze informowanie o wspólnych działaniach i ambicjach;

Partnerzy na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego

31. wzywa do uznania rozwoju społecznego za najważniejszy element strategii, aby zagwarantować, że nikt nie zostanie w tyle, przy czym najwyższym priorytetem powinno być zwalczanie ubóstwa, nierówności i dyskryminacji oraz zagwarantowanie wszystkim demokracji, praworządności, dobrych rządów i praw człowieka, ze zwróceniem szczególnej uwagi na najbardziej zmarginalizowane i najsłabsze grupy społeczne; podkreśla, że priorytetowo należy również potraktować dostęp do podstawowych usług społecznych, takich jak żywność, woda i urządzenia sanitarne, do wysokiej jakości systemów opieki zdrowotnej i edukacji, ochrony socjalnej i ochrony środowiska;
32. uważa, że zasadnicze znaczenie ma zagwarantowanie godnych warunków pracy, wzmocnienie praw socjalnych, ulepszenie dialogu społecznego i pracowniczego, wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej oraz poprawa warunków bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy;
33. zdecydowanie podkreśla ważną rolę funkcjonujących państwowych instytucji, organów i infrastruktury oraz uważa, że ich brak może stanowić istotną przeszkodę dla rozwoju, postępu i pokoju; podkreśla, że bezpieczeństwo, stabilność, a w konsekwencji dobrobyt i zrównoważony rozwój można osiągnąć w tych regionach wyłącznie dzięki zastosowaniu kompleksowej strategii; podkreśla znaczenie reform demokratycznych, dobrych rządów i budowania państwowości dla zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że promowanie praworządności, walka z korupcją i wspieranie dostępu do wymiaru sprawiedliwości istotnie przyczyniłoby się do egzekwowania podstawowych praw obywateli w obydwu regionach;
34. podkreśla, że chociaż szereg krajów nadal boryka się z korupcją oraz brakiem dobrych rządów i swobód społecznych i politycznych, wiele z nich rozpoczęło proces transformacji ku reformom i demokracji; przypomina, że kraje w okresie transformacji są szczególnie podatne na zagrożenia i powinny móc liczyć na UE, kiedy zwrócą się do niej o wsparcie; apeluje zatem o udzielanie dobrze skoordynowanego wsparcia i pomocy tym krajom w budowie

Czwartek, 25 marzec 2021

odporniejszego państwa i społeczeństwa, aby podtrzymywać i wspierać aspiracje ich mieszkańców do pozytywnej zmiany; sugeruje, aby wiceprzewodniczący Komisji / wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa powołał specjalne grupy kontaktowe ad hoc, które usprawnią i ułatwią udzielanie ogólnounijnego wsparcia poszczególnym krajom w okresie transformacji; jest zdania, że należy zintensyfikować wysiłki, by promować pluralistyczne, wielopartyjne systemy polityczne, jak również rozliczalne i demokratyczne sprawowanie rządów w Afryce, szczególnie w państwach niestabilnych, przez ułatwianie pracy grup roboczych złożonych z obywateli i przedstawicieli strony rządowej oraz nadzoru parlamentarnego – w tym z wykorzystaniem platform technologicznych – by gromadzić opinie obywateli na temat kwestii politycznych i promować najlepsze praktyki dzięki partnerskiej wymianie, tak aby poprawić rozliczalność rządu i jego zdolności reagowania, tak ważne dla zagwarantowania zrównoważonego rozwoju, stawiania czoła globalnym wyzwaniom i ograniczania ryzyka pogłębiania niestabilności;

35. podkreśla znaczenie wspierania wolnych, uczciwych i opartych na rywalizacji wyborów oraz wiarygodnych procesów wyborczych; popiera koordynację pomiędzy UE i UA w odniesieniu do misji obserwacji wyborów i pomoc na rzecz zwiększenia zdolności UA do prowadzenia długoterminowej obserwacji wyborów, tak aby były one zgodne ze standardami międzynarodowymi, a także dwustronną współpracę z poszczególnymi krajami i tamtejszym społeczeństwem obywatelskim w celu dopilnowania, by wybory w Afryce były pluralistyczne, przejrzyste i wiarygodne; wskazuje w związku z tym na liczne misje obserwacji wyborów przeprowadzone przez UE przy stanowczym poparciu ze strony Parlamentu Europejskiego; zachęca UE, europejskie organizacje pozarządowe, partie polityczne i społeczeństwo obywatelskie do ścisłej współpracy z ich afrykańskimi odpowiednikami, w tym z urzędnikami publicznymi, w celu nawiązania merytorycznego dialogu politycznego przez opracowywanie strategii politycznych dotyczących poszczególnych kwestii, promowania zdecydowanych praktyk w zakresie demokratycznego sprawowania rządów, zwiększania reprezentacji i włączania zmarginalizowanych grup społecznych oraz promowania konstruktywnego udziału społeczeństwa obywatelskiego i obywateli w życiu publicznym na wszystkich szczeblach.

36. docenia wysiłki na rzecz wzmocnienia wypracowanych w Afryce mechanizmów i przepisów dotyczących ochrony praw człowieka, takich jak Afrykańska karta praw człowieka i ludów i protokoły do niej, Afrykańska karta na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów, Afrykańska Komisja Praw Człowieka i Ludów oraz Afrykański Trybunał Praw Człowieka i Ludów; docenia fakt, że takie mechanizmy i przepisy nadal pomagają afrykańskim partnerom w dostosowywaniu ich własnych instrumentów i mechanizmów w zakresie praw człowieka do uznanych międzynarodowo zasad, przepisów i norm;

37. przypomina o znaczeniu Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) w zwalczaniu bezkarności oraz w obronie wartości takich jak pokój, bezpieczeństwo, równość, uczciwość, sprawiedliwość i rekompensata; apeluje do państw członkowskich UE i państw afrykańskich o dalsze popieranie statutu rzymskiego i MTK; wzywa państwa afrykańskie, które jeszcze nie podpisały i nie ratyfikowały statutu rzymskiego, by to uczyniły;

38. podkreśla, że należy nadać priorytet nadrzędnemu interesowi dziecka oraz promować prawo wszystkich dzieci do spokojnego dzieciństwa i dobrostanu; apeluje o pilne zajęcie się kwestią trudnej sytuacji i marginalizacji dzieci, którym zbyt często odmawia się praw podstawowych, takich jak dostęp do edukacji i podstawowej opieki zdrowotnej oraz, bardziej ogólnie, prawa do dzieciństwa, zwłaszcza w Afryce Subsaharyjskiej i na różnych innych obszarach dotkniętych konfliktami lub skrajnym ubóstwem; apeluje zatem o pełne wdrożenie Konwencji o prawach dziecka;

39. podkreśla, że w ciągu ostatnich 30 lat liczba ludności Afryki podwoiła się i że oczekuje się, że ten silny wzrost demograficzny utrzyma się w nadchodzących dziesięcioleciach; w związku z tym podkreśla znaczenie opracowania wspólnej strategii UA–UE, dzięki której dzieci i młodzież staną się kluczowym elementem partnerstwa i która uwzględni konkluzje ze szczytu młodzieży z 2017 r.;

40. podkreśla, że najlepszym sposobem wzmocnienia pozycji młodzieży jest tworzenie i propagowanie możliwości jej rozwoju, w szczególności przez oferowanie możliwości zatrudnienia i przedsiębiorczości, a także uczestnictwa w procesach demokratycznych i procesie decyzyjnym; uważa, że strategia ta powinna zwiększyć oferowane młodym ludziom możliwości wymiany i wolontariatu przez skoncentrowanie się w kontaktach i proponowanych projektach na 17 celach zrównoważonego rozwoju;

41. wzywa instytucje Unii Europejskiej i Unii Afrykańskiej do umożliwienia odbywania staży młodym Europejczykom w Unii Afrykańskiej i młodym Afrykańczykom w Unii Europejskiej, aby przeszkolić ich w dziedzinie odpowiednich procesów integracji;

Czwartek, 25 marzec 2021

42. wzywa UE do promowania powszechnego dostępu wszystkich osób młodych w całej ich różnorodności, w tym nastoletnich dziewcząt i dziewcząt z niepełnosprawnościami, do przyjaznych dla młodzieży, sprawiedliwych, dostępnych, przystępnych cenowo i opartych na potrzebach świadczeń zdrowotnych, w tym w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz HIV, także w sytuacjach konfliktowych i w kontekście pomocy humanitarnej;
43. zwraca uwagę, że brak wiarygodnych rejestrów ewidencji ludności w niektórych państwach afrykańskich pozbawia wielu obywateli prawnie potwierdzonej tożsamości, a w konsekwencji przysługujących im praw obywatelskich, dostępu do demokratycznego wyrażania opinii i prawa do głosowania; podkreśla, że prowadzi to do braku wiarygodnych i adekwatnych statystyk demograficznych;
44. podkreśla znaczenie inwestycji w konkretne inicjatywy UE ukierunkowane na wzmacnianie afrykańskich krajowych systemów ewidencji ludności, zapewniania, by usługi te były dostępne i poufne, a także wspierania afrykańskich rządów w inwestowaniu w bezpieczne i innowacyjne rozwiązania technologiczne, które ułatwią rejestrację urodzeń zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 16.9;
45. uważa, że równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt powinno być traktowane priorytetowo i uwzględniane we wszystkich aspektach partnerstwa; w związku z tym wzywa swoich partnerów do aktywnego promowania roli kobiet i ich wkładu w gospodarkę i społeczeństwo, a także do uznania ich praw obywatelskich i ustawowych, w tym prawa do posiadania własności i prawa do udziału w życiu gospodarczym i politycznym; z zadowoleniem przyjmuje zwiększoną reprezentację kobiet w niektórych krajach afrykańskich; zauważa jednak, że kobiety są nadal słabo reprezentowane w różnych krajach na kontynencie afrykańskim; podkreśla, że poszanowanie i pełna realizacja praw człowieka w odniesieniu do kobiet stanowią podstawę demokratycznego społeczeństwa; uznaje zatem, że te prawa podstawowe i cele należy realizować, by stworzyć prawdziwie demokratyczne społeczeństwo;
46. apeluje o zintensyfikowanie wysiłków w ramach trzeciego unijnego planu działania w sprawie równości płci, w szczególności aby położyć kres przemocy ze względu na płeć, okaleczaniu narządów płciowych kobiet i przymusowym małżeństwom; wzywa Komisję, aby zagwarantowała synergię między partnerstwem UE–Afryka a trzecim unijnym planem działania w sprawie równości płci z myślą o osiągnięciu równości płci; apeluje, aby w partnerstwie UE–Afryka położyć nacisk na udział kobiet w procesie decyzyjnym; wzywa do opracowania wspólnego planu działania dotyczącego celów, które należy osiągnąć w dziedzinie praw kobiet;
47. podkreśla, że wszechstronna edukacja seksualna ma w szczególności kluczowe znaczenie dla poprawy równości płci, przekształcania szkodliwych norm dotyczących płci oraz zapobiegania przemocy seksualnej, przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej, a także nieplanowanym ciążom i zakażeniom HIV;
48. podkreśla, że dostęp do praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz ich poszanowanie są kluczowym elementem partnerstwa UE–Afryka; zauważa, że potrzebne są pilne działania w związku z tym, iż skutki kryzysu związanego z COVID-19 dodatkowo ograniczyły dostęp do usług i edukacji w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz pogłębiły problem dyskryminacji i przemocy wobec kobiet i dziewcząt; wzywa Komisję, aby w nowym partnerstwie UE–Afryka nadała priorytet prawom i zdrowiu reprodukcyjnemu i seksualnemu oraz zobowiązała się do promowania, ochrony i egzekwowania prawa każdej osoby do pełnej kontroli nad kwestiami związanymi z jej seksualnością oraz prawami i zdrowiem reprodukcyjnym i seksualnym, a także jej prawa do swobodnego i odpowiedzialnego decydowania o nich, bez dyskryminacji, przymusu i przemocy;
49. zauważa, że osoby z niepełnosprawnościami nadal padają ofiarą wielu form dyskryminacji; wzywa do włączenia praw osób z niepełnosprawnościami w Afryce do głównego nurtu strategii i wszystkich uruchamianych instrumentów finansowych oraz apeluje o aktywny udział tych osób w życiu społecznym i systematyczne angażowanie ich w przygotowywanie i wdrażanie strategii mających na celu promowanie ich włączenia, zwłaszcza w dziedzinie edukacji, przedsiębiorczości i transformacji cyfrowej; jest zdania, że można to osiągnąć jedynie dzięki istotnemu zaangażowaniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji osób z niepełnosprawnościami;
50. wyraża zaniepokojenie z powodu ciągłych aktów przemocy i dyskryminacji w stosunku do osób LGBTI, zwłaszcza w dziedzinie dostępu do opieki zdrowotnej, i apeluje, by na obu kontynentach zintensyfikować wysiłki zmierzające do ochrony ich praw;
51. przypomina o zasadniczej roli społeczeństwa obywatelskiego, w tym lokalnych organizacji pozarządowych, oraz wolności wypowiedzi dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania demokracji; przypomina, że należy dostrzec i promować wielorakie role i wkład organizacji społeczeństwa obywatelskiego; apeluje, by na obu kontynentach zagwarantować ramy umożliwiające uczestnictwo organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesach opracowywania i oceny polityki na różnych szczeblach decyzyjnych;

Czwartek, 25 marzec 2021

52. podkreśla ważną rolę wolnego i prężnego sektora mediów i prasy oraz przypomina, że ma on kluczowe znaczenie dla dostarczania rzetelnych informacji opinii publicznej, która może określać własne priorytety, a także dla zwiększania odporności na fałszywe informacje; zachęca Afrykę do dalszego podejmowania wysiłków w dziedzinie wolności mediów i wsparcia dla dziennikarzy oraz podkreśla ważną rolę wolnej prasy w walce z korupcją oraz w nadzorowaniu i rozliczaniu władz publicznych;

53. przypomina, że zdrowie jest niezbędnym warunkiem rozwoju społecznego i że prawo do zdrowia jest prawem podstawowym; podkreśla, że należy w pełni uwzględnić wielowymiarowy charakter zdrowia; podkreśla, jak ważne jest bezpieczne środowisko dla ochrony zdrowia ludzi, i że podejście „Jedno zdrowie” należy włączyć w główny nurt przyszłego partnerstwa;

54. podkreśla potrzebę zbudowania prawdziwego partnerstwa w dziedzinie ochrony zdrowia, którego celem będzie wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej przez zwiększenie roli społeczności; podkreśla, że budowanie potencjału państw musi być podstawą wspierania powszechnego dostępu do odpowiedniej, dostępnej i przystępnej cenowo opieki zdrowotnej przez wzmocnianie publicznego świadczenia usług zdrowotnych;

55. ponadto podkreśla, że partnerstwo to powinno skoncentrować się na globalnych badaniach i rozwoju w dziedzinie zdrowia oraz zacieśnieniu współpracy między UE i Afryką w zakresie badań i innowacji w dziedzinie zdrowia, a tym samym wspólnie zwiększać lokalną zdolność produkcyjną Afryki i Europy w odniesieniu do produktów zdrowotnych, wyposażenia i leków; w tym celu wzywa UE do wspierania krajów afrykańskich, zwłaszcza krajów najsłabiej rozwiniętych, w skutecznym wdrażaniu elastycznych rozwiązań na potrzeby ochrony zdrowia publicznego przewidzianych w Porozumieniu w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS), takich jak obowiązkowe licencje i import równoległy; zachęca do tworzenia sieci między afrykańskimi i europejskimi społecznościami naukowymi oraz do wymiany wiedzy i doświadczeń, a także podkreśla, że należy rozwiązać problem leków sfalszowanych;

56. podkreśla, że dostęp do usług w zakresie wody, urządzeń sanitarnych i higieny stanowi podstawowy warunek wstępny wszelkich działań mających na celu poprawę zdrowia publicznego i walkę z przenoszeniem chorób oraz że powinien on być kluczowym elementem współpracy między UE a Afryką; nalega na zwiększenie wysiłków w obszarze gospodarki wodnej, budowania infrastruktury oraz promowania higieny i edukacji; apeluje o ukierunkowane usprawnienia w dostępie do tych usług, w szczególności w przypadku najsłabszych i dyskryminowanych grup ludności;

57. podkreśla korzyści dla zdrowia wynikające z utrzymania rutynowych szczepień dzieci oraz wzywa do dalszego wzmocnienia programów związanych ze szczepieniami; podkreśla, że kryzys związany z COVID-19 przypominał o konieczności zapewnienia dostępu do szczepionek i leczenia, i wzywa oba kontynenty do ścisłej współpracy w celu dopilnowania, by wszyscy mogli z nich korzystać;

58. wyraża zaniepokojenie faktem, że pojawia się coraz więcej wzajemnie powiązanych kryzysów – w dziedzinie zdrowia, żywności, środowiska czy bezpieczeństwa – i że oczekuje się, że będą się one pogłębiać w związku ze zmianą klimatu i utratą różnorodności biologicznej, dlatego zwraca uwagę na potrzebę kompleksowego wzmocnienia odporności ludzi i ekosystemów, a także międzysektorowych zdolności w zakresie zapobiegania kryzysom, gotowości na nie, nadzoru kryzysowego, zarządzania sytuacjami kryzysowymi i reagowania na nie, w przyszłej strategii i połączonej strategii na rzecz przyszłych reakcji na globalne pandemie; apeluje o głębszą refleksję na temat modeli ochrony socjalnej, dochodu podstawowego i formalizacji gospodarki nieformalnej oraz zwraca uwagę na potrzebę wspierania godnej pracy i dialogu społecznego; zachęca do wspierania dostępu do edukacji, szkolenia i zatrudnienia w sytuacjach niestabilności, kryzysu i przedłużających się kryzysów, gdyż są to kluczowe czynniki wspierające stabilność i zapewniające źródła utrzymania;

59. zaznacza, że włączająca i dostępna edukacja wysokiej jakości jest prawem podstawowym i warunkiem wstępnym zwłaszcza ochrony dzieci oraz wzmocnienia pozycji dziewcząt, w tym w sytuacjach nadzwyczajnych;

60. przypomina, że Afrykę zamieszkuje jedna z największych młodych populacji na świecie, co stanowi ogromne wyzwanie pod względem kształcenia, ale jednocześnie jest korzystne dla przyszłego rozwoju kontynentu; przypomina o znaczeniu edukacji w kształtowaniu roli obywateli w społeczeństwie oraz w pobudzaniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy; podkreśla, że analfabetyzm i brak wysokiej jakości edukacji i wyszkolonych specjalistów stoją na przeszkodzie zrównoważonemu rozwojowi; podkreśla, że kształcenie dla wszystkich jest kwestią o charakterze horyzontalnym i całościowym, która wpływa na każdy wymiar celów zrównoważonego rozwoju; zwraca uwagę na cel zrównoważonego rozwoju nr 4.1, który dotyczy zapewnienia wszystkim 12-letniego cyklu bezpłatnej edukacji na szczeblu podstawowym i średnim;

Czwartek, 25 marzec 2021

61. uważa, że edukacja powinna być priorytetem pomocy rozwojowej, zwłaszcza w krajach najsłabiej rozwiniętych, oraz kluczowym filarem partnerstwa Afryka–UE; domaga się, by nowe partnerstwo nadawało priorytet kształceniu nauczycieli i wzmocnieniu struktur edukacyjnych, w szczególności w krajach niestabilnych i dotkniętych konfliktami; wzywa do walki z wczesnym kończeniem nauki, w szczególności na obszarach wiejskich, przez zapewnienie odpowiednich stołówek szkolnych i usług w zakresie higieny; zachęca do promowania szkolenia zawodowego; wzywa państwa do znacznych inwestycji w infrastrukturę i transformację cyfrową, aby umożliwić objęcie systemem szkolnym jak największej liczby dzieci z obszarów wiejskich i miejskich;

62. podkreśla, że należy rozwiązać problem przeszkód napotykanym przez dziewczęta w dostępie do wysokiej jakości, bezpiecznej i włączającej edukacji i szkoleń na wszystkich poziomach i we wszystkich okolicznościach, w tym w sytuacjach konfliktowych i w kontekście pomocy humanitarnej; podkreśla, że edukacja „włączająca” oznacza pełne poszanowanie prawa wszystkich dzieci do równego dostępu do edukacji, niezależnie od płci, statusu społeczno-gospodarczego, środowiska kulturowego czy religii, ze szczególnym naciskiem na zmarginalizowane społeczności i dzieci z niepełnosprawnościami;

63. podkreśla potrzebę mocniejszego powiązania kształcenia, rozwoju umiejętności i zatrudnienia, aby umożliwić pełne uczestnictwo młodzieży w rynku pracy, zwłaszcza przez włączanie do głównego nurtu programów nauczania umiejętności cyfrowych i ekologicznych; podkreśla, że kształcenie i szkolenie techniczne i zawodowe o wysokiej jakości odgrywa kluczową rolę w zatrudnieniu młodzieży i należy je promować; wzywa do wspierania dialogu z sektorem prywatnym, aby zachęcić do dostosowywania szkoleń do potrzeb rynku pracy;

64. wzywa do tworzenia sieci między afrykańskimi i europejskimi uniwersytetami oraz do przyspieszenia wymiany wiedzy; domaga się większej mobilności Północ–Południe i Południe–Północ w zakresie szkolenia zawodowego, stypendiów i programów wymiany akademickiej w przypadku młodych ludzi w Afryce i UE, np. za pośrednictwem programów Erasmus i Erasmus dla młodych przedsiębiorców, z myślą o wspieraniu nowych przedsiębiorców w nabywaniu odpowiednich umiejętności do zarządzania przedsiębiorstwem;

65. wyraża ubolewanie, że w komunikacie Komisji pominięto wymiar zagranicznej polityki kulturalnej i obiecujący potencjał pogłębionej europejsko-afrykańskiej współpracy kulturalnej; przypomina znaczenie dialogu kulturowego między Europą i Afryką i uważa, że stosunki kulturalne i dialog międzykulturowy mogą przyczynić się do budowania zaufania i promowania wspólnego poczucia przynależności w ramach partnerstwa; domaga się skoordynowanych działań przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych państw członkowskich, delegatur UE oraz europejskich i lokalnych zainteresowanych stron, a także Europejskiego Stowarzyszenia Narodowych Instytutów Kultury, we wdrażaniu wspólnych projektów i działań w państwach trzecich w oparciu o zasady stosunków kulturalnych, które skupiają się na budowaniu wzajemnego zaufania i zrozumienia przez dialog międzyludzki między Europą i Afryką;

66. przypomina, że współpraca kulturalna wewnątrz UE oraz z krajami partnerskimi promuje globalny porządek w oparciu o utrzymywanie pokoju oraz zwalczanie ekstremizmu i radykalizacji przez dialog międzykulturowy i międzyreligijny na temat demokracji, praworządności, wolności wypowiedzi, praw człowieka i podstawowych wartości;

67. podkreśla znaczenie promowania afrykańskiego dziedzictwa, tożsamości kulturowej, historii i sztuki; wzywa do zwrotu dóbr kultury krajom afrykańskim i ustanowienia warunków umożliwiających trwałą restytucję afrykańskiego dziedzictwa; wzywa UE i Afrykę do ustanowienia „kultury pamięci”, która umożliwi obydwu kontynentom zidentyfikowanie pozostałości po kolonializmie w obecnych stosunkach i wynegocjowanie odpowiednich środków, aby im przeciwdziałać;

68. przypomina o dużej różnorodności językowej na kontynencie afrykańskim; wzywa UE i państwa członkowskie do jej zachowania w ramach przyszłych stosunków; przypomina o konieczności ścisłej współpracy z UNESCO, aby zapewnić zachowanie różnorodności kulturowej i językowej oraz znaleźć wspólną płaszczyznę współpracy;

Partnerzy na rzecz zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu

69. podkreśla, że Unia Europejska ma istotne powiązania gospodarcze z państwami afrykańskimi i że powiązania te powinny być w przyszłości dalej wzmocniane w celu zapewnienia produktywniej transformacji regionu i budowania odporności; zauważa, że Chiny zwiększyły swoją obecność w Afryce, podczas gdy państwa członkowskie UE wykazały tylko bardzo wybiórcze zainteresowanie handlem z państwami afrykańskimi i inwestycjami w nich, co sprawia, że wolumen handlu między UE a większością państw afrykańskich pozostaje stosunkowo niewielki; podkreśla, że UE

Czwartek, 25 marzec 2021

potrzebuje całkowicie nowych fundamentów dla swojego partnerstwa gospodarczego z Afryką, co oznacza, że musi stworzyć nowe realia, w których UE i Afryka rozwiną zrównoważone partnerstwo przynoszące obopólne korzyści, przekształcając stosunki gospodarcze, komercyjne i handlowe w kierunku solidarności i współpracy, a także zapewniając sprawiedliwy i etyczny handel; podkreśla, że warunkiem wstępnym tego partnerstwa jest dalszy i znaczący zrównoważony rozwój we wszystkich państwach afrykańskich; podkreśla w związku z tym potrzebę zapewnienia inwestycji i ukierunkowanego wsparcia oraz poszanowania spójności polityki na rzecz rozwoju;

70. podkreśla swoje przekonanie, że Afryka – kontynent bogaty w zasoby naturalne, o dynamicznych i rozwijających się gospodarkach charakteryzujących się wysokim wzrostem, z rosnącą klasą średnią oraz młodą i kreatywną ludnością – jest kontynentem możliwości, który wielokrotnie udowodnił, że postęp gospodarczy i rozwój są możliwe;

71. podkreśla znaczenie uwzględniania wszystkich przyczyn strukturalnych i czynników zewnętrznych wpływających na brak bezpieczeństwa i ubóstwo w Afryce przez zajęcie się podstawowymi przyczynami konfliktów, głodu, zmiany klimatu, nierówności, braku podstawowych usług i nieodpowiedniego modelu rolnictwa, promowanie politycznych i inkluzywnych rozwiązań konfliktów oraz wdrażanie kompleksowego podejścia skupiającego się na ograniczaniu cierpienia najsłabszych grup społecznych;

72. zwraca uwagę na znaczenie rozwijania produkcji krajowej i zdolności wytwórczych, co przyczyniłoby się do zmniejszenia zależności od przywozu z zagranicy; podkreśla, że Afryka potrzebuje transformacji przemysłowej i transformacji pod względem infrastruktury, co będzie możliwe jedynie w drodze dużych, zrównoważonych inwestycji, w których publiczno-prywatne metody działania będą stanowić wykonalną opcję wspierania rozwoju; zauważa, że Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR) powinien finansować inwestycje przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego sprzyjającego włączeniu społecznemu w oparciu o dostępność i projektowanie dla wszystkich, przy jednoczesnym dostrzeżeniu braków w krajach najsłabiej rozwiniętych (LDC);

73. podkreśla, że inwestycje sektora prywatnego powinny służyć lokalnemu rynkowi i ludności oraz być ukierunkowane na osoby o niewielkim dostępie do finansowania, aby zagwarantować system finansowania sprzyjający włączeniu społecznemu grup zmarginalizowanych, na przykład przez inwestycje bezpośrednie w lokalne mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), a także modele biznesowe gospodarki społecznej, takie jak przedsiębiorstwa rodzinne;

74. domaga się silnych mechanizmów monitorowania i oceny w celu zapewnienia zgodności z tymi celami; podkreśla, że wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, a tym samym włączenie partnera społecznego do struktur inwestycyjnych, jest istotnym aspektem strategii politycznych UE odnoszących się do państw afrykańskich oraz prowadzonych wraz z nimi;

75. przypomina ustalenia zawarte w niedawnym sprawozdaniu z oceny EFZR, w którym stwierdzono, że nie ma dowodów na potencjał w zakresie rozwoju, dodatkowość mechanizmów mieszania finansowania ani odpowiedzialność krajową za nie;

76. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie G20 dla Afryki – inicjatywę rozpoczętą w 2017 r. w celu promowania prywatnych inwestycji w Afryce, w tym w infrastrukturę – oraz postrzega tę inicjatywę jako dobrą platformę do dalszej realizacji kompleksowych i skoordynowanych programów reform uwzględniających specyfikę danego kraju; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że do inicjatywy tej dołączyło jak dotąd 12 krajów afrykańskich;

77. podkreśla, że we współpracy handlowej i gospodarczej między UE a Afryką należy priorytetowo traktować integrację regionalną na kontynencie afrykańskim; wzywa Unię do zwiększenia wsparcia dla afrykańskich strategii integracyjnych i zagwarantowania spójności jego wdrażania na szczeblu kontynentalnym, regionalnym i krajowym;

78. wzywa Komisję do wspierania Afryki w jej dążeniu do kontynentalnej strefy wolnego handlu; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie Afrykańskiej Kontynentalnej Strefy Wolnego Handlu (AfCFTA) oraz podkreśla jej olbrzymi potencjał jako instrumentu wsparcia handlu między krajami Afryki i integracji regionalnej oraz poprawy dostępu Afryki do globalnych rynków; podkreśla, że AfCFTA powinna umożliwiać integrację korzystną dla wszystkich mieszkańców Afryki, również grup najbardziej zmarginalizowanych; przypomina, że między krajami afrykańskimi istnieją różnice w dziedzinie rozwoju, które należy wziąć pod uwagę, aby nie zwiększać nierówności; jest zdania, że wsparcie UE na rzecz AfCFTA powinno być ukierunkowane na opracowanie ram regulacyjnych, aby zapobiegać równaniu w dół norm społecznych i środowiskowych; uważa, że AfCFTA i trwające wysiłki na rzecz integracji regionalnej stanowią dobrą okazję do przywrócenia równowagi w międzynarodowym systemie inwestycyjnym, tak aby stał się on odpowiedzialny i sprawiedliwy oraz prowadził do zrównoważonego rozwoju;

Czwartek, 25 marzec 2021

79. uważa, że w Afryce należy stworzyć i zróżnicować intrakontynentalne łańcuchy wartości, aby same państwa afrykańskie mogły generować większą wartość dodaną; podkreśla konieczność wdrażania pomocy technicznej w dziedzinie współpracy transgranicznej i innych kwestii technicznych na potrzeby rozwoju regionalnego łańcucha wartości; odnotowuje, że wciąż istnieją znaczne przeszkody w takim handlu ze względu na cła i inne bariery, a także słabą infrastrukturę i wysokie koszty transakcji; zwraca zatem uwagę na konieczność poczynienia znacznych inwestycji w infrastrukturę transportową w celu ułatwienia handlu między krajami Afryki;

80. podkreśla, że UE i Unia Afrykańska mają wspólny cel w postaci stabilnego, opartego na zasadach wielostronnego systemu handlowego, którego filarem jest Światowa Organizacja Handlu (WTO);

81. przypomina, że do najważniejszych wyzwań stojących przed krajami rozwijającymi się należy przejście na kolejne ogniwa globalnego łańcucha wartości za pomocą dywersyfikacji gospodarczej; wzywa UE do powstrzymania się od przyjmowania polityki handlowej, która zasadniczo zakazuje krajom afrykańskim nakładania należności celnych wywozowych na surowce, o ile jest to zgodne z zasadami WTO;

82. przypomina, że swobodny i uczciwy handel z kontynentem afrykańskim ma kluczowe znaczenie dla wspierania zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa; zwraca się do Komisji o włączenie społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich szczeblach dialogu politycznego, w szczególności podczas przygotowywania, monitorowania i oceny umów handlowych; podkreśla, że umowy o partnerstwie gospodarczym (UPG) i ogólny system preferencji taryfowych (GSP) są ważnymi instrumentami w stosunkach handlowych UE–Afryka; wzywa jednak Komisję do wzięcia pod uwagę rozbieżnych opinii na temat UPG oraz znalezienia konkretnych rozwiązań, aby odpowiedzieć na obawy krajów afrykańskich, w szczególności dotyczące ich priorytetu, jakim jest budowanie regionalnych łańcuchów wartości i zwiększanie dynamiki handlu wewnątrzafrykańskiego; ponawia swój wniosek o przeprowadzenie dogłębnej analizy skutków umów o partnerstwie gospodarczym;

83. apeluje o systematyczne włączanie do wszystkich obecnie negocjowanych i przyszłych UPG wiążących i możliwych do wyegzekwowania mechanizmów na potrzeby wdrażania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju odnoszących się do kwestii praw człowieka, praw pracowniczych i norm środowiskowych, a jednocześnie podkreśla, że umowy muszą być spójne z polityką rozwojową i celami zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w odniesieniu do ich wpływu na wylesianie, zmianę klimatu i utratę różnorodności biologicznej;

84. odnotowuje, że kraje afrykańskie, choć stanowią ponad 50 % beneficjentów systemu GSP, odpowiadają jedynie za mniej niż 5 % przywozu UE w ramach systemu GSP; zwraca się do Komisji, aby udzielała wsparcia podmiotom gospodarczym w krajach korzystających między innymi w przestrzeganiu reguł pochodzenia i pokonywaniu barier technicznych; ubolewa nad faktem, że system GSP nie przyczynił się dotychczas do dywersyfikacji gospodarczej afrykańskich krajów korzystających; ponawia swój apel do Komisji, by rozważyła rozszerzenie wykazu produktów objętych rozporządzeniem GSP⁽⁹⁾;

85. apeluje do Komisji, ze względu na udokumentowane rosnące ryzyko rozprzestrzeniania się patogenów odzwierzęcych w Afryce, by promowała w krajach afrykańskich surowsze normy dotyczące środków sanitarnych i fitosanitarnych oraz dobrostanu zwierząt w drodze współpracy regulacyjnej i dialogu regulacyjnego;

86. wskazuje, że inwestycje prywatne i partnerstwa publiczno-prywatne mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i dla rozwoju lokalnego sektora prywatnego i muszą być zgodne z prawami człowieka, normami godnej pracy i normami środowiskowymi, a także międzynarodowymi celami klimatycznymi i zieloną transformacją oraz że w pierwszej kolejności powinny zaspokoić potrzeby finansowe bardzo małych przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje, że Komisja stara się uczynić z „Sojuszu Afryka–Europa” centralny filar stosunków gospodarczych między tymi dwoma kontynentami;

87. zauważa, że MŚP i przedsiębiorstwa rodzinne odgrywają ważną rolę w rozwoju lokalnej gospodarki; wskazuje, że MŚP są kluczowym czynnikiem stymulującym tworzenie miejsc pracy i stanowią 95 % przedsiębiorstw w Afryce; uważa, że w strategii należy nadawać priorytet przedsiębiorczości i dostępowi do finansowania, a jednocześnie tworzyć niezawodne otoczenie biznesowe; uważa poza tym, że wsparcie dla lokalnego sektora prywatnego będzie miało zasadnicze znaczenie w ramach odbudowy po kryzysie związanym z COVID-19; zwraca uwagę na możliwości, jakie stwarza unijna Agencja Wykonawcza ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME) dla promowania współpracy między przedsiębiorstwami i zakładania spółek joint venture z przedsiębiorstwami afrykańskimi, co ponadto nie tylko zwiększyłoby widoczność możliwości biznesowych, lecz także sprzyjałoby bardzo potrzebnemu dostępowi do finansowania i do technologii dzięki transferowi wiedzy fachowej;

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 732/2008 (Dz.U. L 303 z 31.10.2012, s. 1).

Czwartek, 25 marzec 2021

88. podkreśla, że partnerstwo Afryka–UE w zakresie sektora prywatnego powinno obejmować solidne przepisy dotyczące odpowiedzialnego finansowania; przypomina, że nadal należy poczynić znaczne postępy, aby unikać nadużyć ze strony przedsiębiorstw, w związku z czym podkreśla, że zapewnianie poszanowania zasad społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, praw człowieka i środowiskowej należytej staranności powinno być wyraźnie określone jako jeden z głównych priorytetów partnerstwa UE–Afryka;

89. podkreśla, że przedsiębiorstwa europejskie ponoszą odpowiedzialność za swoje łańcuchy dostaw; apeluje do Komisji, by przygotowała ambitny wniosek ustawodawczy w sprawie nałożenia na przedsiębiorstwa z UE obowiązku należytej staranności w zakresie praw człowieka, praw socjalnych i ochrony środowiska; wzywa Komisję, aby przy opracowywaniu wszelkich takich wniosków dopilnowała, by miały one zastosowanie do całego łańcucha dostaw i były zgodne z wytycznymi OECD w sprawie odpowiedzialności społecznej i praw człowieka w handlu oraz z zasadami WTO oraz by po wnikliwej ocenie wnioski te uznano za funkcjonalne i mające zastosowanie do wszystkich podmiotów na rynku, w tym MŚP, a także by zawierały one przepisy ułatwiające stronom poszkodowanym dostęp do wymiaru sprawiedliwości;

90. podkreśla, że lewarowane inwestycje prywatne powinny mieć charakter dodatkowy a nie zastępujący względem zobowiązania krajów rozwiniętych do przeznaczania 0,7 % dochodu narodowego brutto (DNB) na oficjalną pomoc rozwojową i 0,15–0,2 % DNB na kraje najsłabiej rozwinięte (LDC);

91. jest zdania, że strategia UE–Afryka powinna również uwzględniać pomoc krajom afrykańskim w dopilnowaniu, by ich bogactwo oparte na zasobach mineralnych prowadziło do rzeczywistego rozwoju, oraz wzywa do przeglądu skuteczności obowiązujących środków, również w odniesieniu do budzącej wątpliwość eksploatacji Afryki przez Chiny i Rosję; wzywa Komisję i partnerów afrykańskich UE do sprawnego wdrożenia środków wymaganych na mocy rozporządzenia w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami⁽¹⁰⁾ oraz do niezwłocznego opublikowania wykazu przedsiębiorstw spoza UE, które nie spełniają wymogów określonych w tym rozporządzeniu; podkreśla mocne strony Europy (tj. przejrzystość, wysoką jakość towarów i usług, demokratyczne rządy) i ufa, że te podstawowe wartości są na tyle atrakcyjne, aby stanowić przekonującą alternatywę dla modeli autorytarnych;

92. dostrzega znaczenie wdrożenia wizji górnictwa afrykańskiego przyjętej w 2009 r. przez szefów państw i rządów afrykańskich w celu zadbania o przejrzystą, sprawiedliwą i optymalną eksploatację zasobów mineralnych;

93. przypomina, że sektor wydobywczy odgrywa ważną rolę w gospodarkach wielu krajów afrykańskich i jest związany z nierówną współzależnością w zakresie zasobów z Europą, która to nierówność powinna zostać skorygowana poprzez rozwiązanie problemu nielegalnego odpływu dochodów podatkowych i należności licencyjnych w sektorze wydobywczym za pośrednictwem dyrektywy w sprawie przejrzystości⁽¹¹⁾ i dyrektywy o rachunkowości⁽¹²⁾;

94. wyraża zaniepokojenie rosnącą liczbą spraw z zakresu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem (ISDS) prowadzonych przeciwko państwom afrykańskim, zwłaszcza przez przedsiębiorstwa europejskie; wzywa rządy i przedsiębiorstwa w UE do powstrzymania się od korzystania z ISDS oraz do położenia kresu licznym sprawom z zakresu ISDS wszczętym przeciwko krajom afrykańskim;

95. uważa, że partnerstwo powinno wspierać przedsiębiorczość kobiet i młodych ludzi na obszarach wiejskich i miejskich oraz że w tym celu konieczne jest wspieranie równego dostępu do zasobów gospodarczych i produkcyjnych, takich jak usługi finansowe i prawo do ziemi; wzywa do rozwijania wymiany między afrykańskimi i europejskimi kobietami prowadzącymi przedsiębiorstwa za pośrednictwem platform umożliwiających tworzenie sieci, wymianę doświadczeń i opracowywanie wspólnych projektów;

96. przypomina, że pozycję kobiet można wzmacniać za pomocą rygorystycznych przepisów dotyczących płci i handlu w umowach handlowych; apeluje w związku z tym do Komisji, by wspierała Unię Afrykańską we wdrażaniu strategii na rzecz równości płci i wzmacniania pozycji kobiet oraz wdrożyła środki przyczyniające się do osiągnięcia równości płci w swoich umowach handlowych z państwami afrykańskimi;

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/821 z dnia 17 maja 2017 r. ustanawiające obowiązki w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka (Dz.U. L 130 z 19.5.2017, s. 1).

⁽¹¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/50/UE z dnia 22 października 2013 r. (Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 13).

⁽¹²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

Czwartek, 25 marzec 2021

97. podkreśla ogromne ograniczenia budżetowe, z jakimi musi mierzyć się Afryka przy radzeniu sobie ze społeczno-gospodarczymi skutkami pandemii; przypomina, że niektóre kraje afrykańskie wydają więcej pieniędzy na spłatę zadłużenia niż na opiekę zdrowotną; uważa, że należy zwrócić szczególną uwagę na ograniczenie nierównoważonych poziomów zadłużenia, które skutkują poważną utratą usług publicznych i środków z zakresu opieki społecznej; odnotowuje ogłoszenie przez grupę G20 tymczasowego moratorium na spłatę zadłużenia dla najsłabszych krajów rozwijających się jako pierwszy krok w dobrym kierunku; ponawia apele do wierzycieli prywatnych, by uczestniczyli w inicjatywie dotyczącej porównywalnych warunków, i zachęca grupę G20, Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) i Bank Światowy, jak również wielostronne banki rozwoju, do poczynienia dalszych kroków w sprawie umorzenia długów i dalszego badania możliwości zawieszenia płatności za obsługę zadłużenia; w ujęciu bardziej ogólnym wzywa do utworzenia wielostronnego mechanizmu odzyskiwania wiarygodności, by rozwiązać zarówno problem skutków kryzysu, jak i zapotrzebowania na finansowanie określonego w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030; podkreśla, że należy powiązać środki umarzania długów z dodatkową mobilizacją oficjalnej pomocy rozwojowej oraz priorytetowo traktować finansowanie oparte na dotacjach jako opcję domyślną, zwłaszcza w przypadku krajów najsłabiej rozwiniętych;

98. podkreśla, jak ważne jest wspieranie państw afrykańskich w zwiększaniu ich zdolności do mobilizacji dochodów krajowych, by zwiększać inwestycje w podstawowe usługi publiczne; przypomina, że nielegalne przepływy finansowe są dwa razy większe od kwoty oficjalnej pomocy rozwojowej otrzymywanej przez kraje afrykańskie i wynoszą łącznie około 50 mld USD rocznie, a także wywierają dramatyczny wpływ na rozwój kontynentu i rządzenie nim; wzywa UE do dalszego wspierania afrykańskich partnerów w poprawie rządzenia, zwalczaniu korupcji, zwiększaniu przejrzystości systemów finansowych i podatkowych oraz tworzeniu odpowiednich mechanizmów regulacyjnych i monitorujących;

99. zaleca UE i UA sprawniejsze wdrażanie i egzekwowanie istniejących krajowych i międzynarodowych instrumentów antykorupcyjnych oraz korzystanie z nowych technologii i usług cyfrowych; wzywa UE do przyjęcia rygorystycznych ram regulacyjnych dotyczących korupcji;

Partnerzy na rzecz zielonego ładu UA–UE

100. przypomina, że kraje afrykańskie i ich ludność są szczególnie dotknięte negatywnymi skutkami zmiany klimatu; przypomina, że według danych Ośrodka Badań nad Epidemiologią Kłesk Żywnościowych (CRED) w 2019 r. na skutek ekstremalnych zdarzeń pogodowych ucierpiało niemal 16,6 mln Afrykańczyków, czyli o 195 % więcej niż w 2018 r.; podkreśla potrzebę umieszczenia ochrony klimatu i środowiska w centrum partnerstwa zgodnie z zobowiązaniem UE do przestrzegania porozumienia paryskiego i Konwencji o różnorodności biologicznej; przypomina, że zwrócił się o przeznaczenie 45 % budżetu przyszłego ISWMR na te cele;

101. wyraża zaniepokojenie sposobem, w jaki zmiana klimatu może zniweczyć rozwój społeczny i osłabić perspektywy rozwoju niestabilnych krajów afrykańskich o niskich dochodach, oraz podkreśla, że może to doprowadzić do destabilizacji, przemocy i konfliktów; podkreśla, że UE powinna oferować konkretne, przewidywalne, rozliczalne i długoterminowe wsparcie finansowe i techniczne krajom afrykańskim, aby w równym stopniu wzmocnić ich strategie przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia (tj. dzięki projektom skupiającym się na zrównoważonym rolnictwie, przystosowaniu w oparciu o ekosystemy i zrównoważonych miastach), przy czym należy zwrócić szczególną uwagę na zapobieganie ryzyku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz na społeczności znajdujące się w niekorzystnej sytuacji;

102. podkreśla kluczową rolę dyplomacji wodnej, gdyż w wyniku zmiany klimatu woda może stać się coraz bardziej ograniczonym zasobem; podkreśla potrzebę skuteczniejszej dyplomacji klimatycznej w celu promowania powiązań między krajową, zagraniczną i międzynarodową polityką klimatyczną;

103. wzywa UE, aby pomogła państwom afrykańskim we wdrażaniu i zwiększaniu ambicji ich ustalonych na poziomie krajowym wkładów w kontekście porozumienia paryskiego i ram z Sendai, co zapewni im odpowiednie środki finansowe na przystosowanie się do zmiany klimatu, jej łagodzenie, kompensowanie strat i szkód, a także na krajowe strategie i plany działania w zakresie różnorodności biologicznej; podkreśla, że aby takie wsparcie było skuteczne, przyszłe partnerstwo UE–Afryka na rzecz transformacji musi opierać się na zasadach wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności oraz spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju, a także zapewniać zieloną transformację, która jest sprawiedliwa i inkluzywna;

104. podkreśla, że strategie przystosowania powinny promować zmianę modelu w państwach afrykańskich w kierunku rozwiązań opartych na naturze; wzywa do promowania inkluzywnego udziału zainteresowanych stron m.in. w opracowywaniu i wdrażaniu wkładów ustalonych na poziomie krajowym, krajowych planów dostosowawczych i krajowych planów inwestycji rolnych;

Czwartek, 25 marzec 2021

105. zwraca uwagę na wyjątkową sytuację i potrzeby małych rozwijających się państw wyspiarskich w odniesieniu do przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia;

106. podkreśla ponadto konieczność uwzględnienia wymiaru płci w działaniach na rzecz klimatu, z uwagi na szczególne konsekwencje zmiany klimatu i degradacji środowiska dla kobiet i dziewcząt; wzywa partnerów afrykańskich i europejskich do zwracania większej uwagi w ramach przyszłego partnerstwa UE-Afryka na rolę, jaką mogą odgrywać kobiety w kierowaniu społeczności ku bardziej zrównoważonym praktykom oraz w uczestnictwie w podejmowaniu decyzji w sprawie przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia;

107. wnosi o szybkie uruchomienie dyplomacji w zakresie zielonego ładu i o utworzenie grupy zadaniowej ds. zewnętrznego wymiaru Europejskiego Zielonego Ładu, która powinna opracować zalecenia dotyczące zielonego ładu UA-UE, a także angażować organy lokalne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w ramach podejścia wielopoziomowego obejmującego wiele zainteresowanych stron; uważa, że ład ten powinien przede wszystkim wspierać przyjęcie ram regulacyjnych umożliwiających przejście na zieloną gospodarkę, rozwijanie gospodarki o obiegu zamkniętym i tworzenie miejsc pracy w sektorach o zrównoważonym charakterze;

108. podkreśla znaczenie współpracy regionalnej oraz współpracy obejmującej pomoc techniczną, a także wymianę informacji i dobrych praktyk; zaznacza, jak ważne jest lepsze informowanie o przyszłych zagrożeniach związanych z klimatem i klęskami żywiołowymi oraz wspieranie legalnego transferu technologii przyjaznych dla klimatu; w tym celu wzywa UE, aby wspierała przyjęcie deklaracji w sprawie praw własności intelektualnej i zmiany klimatu, porównywalnej do deklaracji z Ad-Dauhy z 2001 r. w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego;

109. podkreśla potrzebę opracowania strategii politycznych i projektów w zakresie zrównoważonych innowacji, umożliwiających państwom afrykańskim odejście od starszych i bardziej zanieczyszczających technologii z myślą o realizacji konkretnego celu, jakim jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego, a także wzywa w związku z tym do zbadania, w jaki sposób takie zmiany mogą przyczynić się do realizacji tych celów w państwach afrykańskich;

110. przypomina, że Afryka cechuje się wyjątkową różnorodnością biologiczną; wyraża głębokie zaniepokojenie nadmierną eksploatacją zasobów naturalnych i wpływem ograniczonej różnorodności biologicznej na poziomy odporności; jest szczególnie zaniepokojony coraz intensywniejszym wylesianiem w Afryce; przypomina, że niszczenie afrykańskich lasów deszczowych powoduje nieodwracalną utratę różnorodności biologicznej i pochłaniaczy dwutlenku węgla, a także niszczenie miejsc zamieszkania i trybu życia zamieszkujących lasy społeczności tubylczych; przypomina, że lasy znacząco przyczyniają się do osiągnięcia celów klimatycznych, ochrony różnorodności biologicznej oraz zapobiegania pustynnieniu i skrajnej erozji gleby;

111. wzywa do uwzględnienia związku między zdrowiem publicznym a różnorodnością biologiczną zgodnie z podejściem „jedno zdrowie”; z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie inicjatywy NaturAfrica, która ma na celu ochronę zwierząt dzikich i ekosystemów, a także przegląd planu działania dotyczącego nielegalnego handlu dziką fauną i florą; podkreśla, że inicjatywę „NaturAfrica” należy opracować w konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, ze zwróceniem szczególnej uwagi na prawa lokalnych społeczności, ludów tubylczych i kobiet; podkreśla, że inicjatywa ta powinna wspierać afrykańskie rządy i lokalne społeczności w przeciwdziałaniu głównym czynnikom powodującym utratę różnorodności biologicznej i degradację środowiska w całościowy i systematyczny sposób, również poprzez oferowanie wsparcia w zakresie dobrze zarządzanych sieci obszarów chronionych; wzywa UE i Afrykę, by uznawały i chroniły prawa ludów tubylczych do zwyczajowej własności ich gruntów i zasobów naturalnych oraz sprawowania kontroli nad nimi, zgodnie z Deklaracją praw ludów tubylczych ONZ i konwencją nr 169 Międzynarodowej Organizacji Pracy, oraz aby przestrzegały zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody;

112. wzywa do przydzielenia odpowiednich zasobów na wdrożenie zaleceń z badania Komisji z 2015 r. pt. „Larger than elephants: Inputs for an EU strategic approach to wildlife conservation in Africa” (Większe niż słonie. Wkład w strategiczne podejście UE do ochrony dzikiej flory i fauny w Afryce) oraz z 2019 r. pt. „Study on the interaction between security and wildlife conservation in sub-Saharan Africa” (Badanie interakcji między bezpieczeństwem a ochroną dzikiej fauny i flory w Afryce Subsaharyjskiej);

113. uważa, że należy zintensyfikować wysiłki na rzecz ochrony skoncentrowane na przykład na lasach, zwierzętach dzikich oraz ekosystemach morskich i przybrzeżnych, poprzez zapewnienie ram regulacyjnych, wystarczających środków i danych naukowych, a także przewidzieć środki w zakresie odtwarzania ekosystemów i zarządzania nimi; wzywa UE i Afrykę do odegrania wiodącej roli w zawarciu ambitnego światowego porozumienia podczas 15. Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej;

Czwartek, 25 marzec 2021

114. przypomina, że oceany są największym światowym źródłem białka; przypomina, że należy dążyć do lepszego zarządzania oceanami, w tym w odniesieniu do rozwoju rybołówstwa i zrównoważonej akwakultury oraz niebieskiej gospodarki, ponieważ są to wektory rozwoju; podkreśla, że zwalczanie nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów musi być traktowane priorytetowo, aby ograniczyć ich wpływ na środowisko oraz chronić zrównoważony charakter zasobów rybnych i dochody rybaków;

115. wyraźnie apeluje do Komisji o nadzorowanie działalności związanej z połowami przemysłowymi, ponieważ mogą one być zagrożeniem dla zaopatrzenia ludności lokalnej w tradycyjne zasoby rybne, ale mogą również naruszyć równowagę dobrego stanu środowiska stad ryb;

116. przypomina, że Afryka jest najmniej zelektryfikowanym regionem na świecie, i podkreśla, że dostęp do energii nie jest jednolity na kontynencie afrykańskim; zauważa, że dostęp do przystępnej cenowo, niezawodnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii jest podstawowym narzędziem rozwoju gospodarczego i społecznego, w tym na obszarach wiejskich; wzywa do rozwijania potencjału kontynentu afrykańskiego w dziedzinie produkcji energii ze źródeł odnawialnych;

117. w związku z tym zachęca UE i państwa członkowskie do wspierania i wzmocnienia współpracy z partnerami z Afryki w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z celami Zielonego Ładu; zachęca Komisję do przedstawienia ambitnego planu na rzecz wdrożenia partnerstwa w zakresie zrównoważonej energii, odnotowuje w tym celu, że energia odnawialna i efektywność energetyczna mają kluczowe znaczenie w zmniejszaniu luki w dostępie do energii na kontynencie afrykańskim, a jednocześnie zapewniają niezbędną redukcję emisji dwutlenku węgla; wzywa UE i poszczególne kraje afrykańskie do zbadania możliwości nawiązania wzajemnie korzystnych partnerstw energetycznych w celu produkcji wodoru z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;

118. podkreśla, jak ważne jest ukierunkowanie inwestycji na gospodarkę bezemisyjną poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii i ułatwianie transferu technologii, w tym zdecentralizowanej produkcji energii, technologii energii odnawialnej na małą skalę i technologii energii słonecznej, które zaspokajają lokalny popyt na energię, również w odniesieniu do infrastruktury i łączności;

119. podkreśla, że urbanizacja kontynentu afrykańskiego stanowi okazję do ponownego przemyślenia urbanistyki i wprowadzenia zrównoważonych rozwiązań miejskich oraz że powinna być przedmiotem intensywniejszego dialogu z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz współpracy i wymiany najlepszych praktyk między obydwoma kontynentami, w szczególności w odniesieniu do zielonej infrastruktury, podejścia opartego na ekosystemach, systemów gospodarowania odpadami i systemów sanitarnych, ze szczególnym naciskiem na zaangażowanie młodzieży i grup zmarginalizowanych; wzywa do wspierania rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego mającego na celu większą integrację społeczności i poprawę dostępności, co obejmuje również transport do szkół i przychodni;

Partnerzy na rzecz zrównoważonego i odpornego rolnictwa

120. wskazuje, że sektory rolny i spożywczy są bardzo ważne dla gospodarki i dla zapewniania godnego i trwałego zatrudnienia na obszarach wiejskich; podkreśla, że w większości przypadków chodzi o małe gospodarstwa i gospodarstwa rodzinne; zwraca uwagę, jak ważne jest promowanie i wzmocnianie środków i narzędzi, które umożliwiają podnoszenie jakości produktów oraz wspierają dywersyfikację produkcji, zrównoważoną modernizację praktyk rolniczych, bezpieczeństwo warunków pracy i zwiększanie odporności rolników; uważa, że rozwój zrównoważonego sektora rolnego i obszarów wiejskich powinien znajdować się w centrum stosunków UE–Afryka;

121. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że nowe partnerstwo UE–Afryka opowiada się za rozwojem praktyk rolniczych przyjaznych dla środowiska; przypomina, że zdolność agroekologii do godzenia wymiaru gospodarczego, środowiskowego i społecznego zrównoważonego rozwoju została dostrzeżona w przełomowych sprawozdaniach IPCC i IPBES oraz w kierowanych przez Bank Światowy i FAO globalnych ocenach dotyczących rolnictwa (IAASTD); podkreśla znaczenie wspierania agroekologii, systemu rolno-leśnego, produkcji lokalnej i zrównoważonych systemów żywnościowych, które koncentrują się na rozwijaniu krótkich łańcuchów dostaw, zarówno w ramach polityki krajowej, lecz także na forach międzynarodowych, aby zapewniać bezpieczeństwo żywnościowe i żywieniowe dla wszystkich, a także zwiększyć zrównoważoną wydajność sektora rolnego i jego odporność na zmianę klimatu;

122. wzywa UE, by uwzględniła konkluzje grupy zadaniowej ds. obszarów wiejskich w Afryce w sprawie potrzeby inwestycji w łańcuchy żywnościowe w Afryce i skoncentrowała się na towarach z wartością dodaną; wzywa również UE i państwa członkowskie do aktywnej współpracy z partnerami afrykańskimi w celu stworzenia synergii między strategią UE dotyczącą Afryki a strategiami przewidzianymi w Zielonym Ładzie, w szczególności w odniesieniu do zewnętrznego wymiaru strategii „od pola do stołu”;

Czwartek, 25 marzec 2021

123. podkreśla, że stosowanie pestycydów w rolnictwie intensywnym w Afryce, oprócz tego, że powoduje szkody w środowisku, może negatywnie wpływać na zdrowie pracowników, którzy mają bardzo ograniczony dostęp do wiedzy o ochronie roślin i do opieki zdrowotnej; wzywa do kształcenia i szkolenia w zakresie zrównoważonej ochrony roślin i alternatywnych dla pestycydów metod ochrony oraz do zminimalizowania narażenia na substancje niebezpieczne; potępia podwójne standardy stosowane przez UE w odniesieniu do pestycydów, ponieważ dopuszcza ona wywóz zakazanych w UE substancji niebezpiecznych do państw afrykańskich i innych państw trzecich; zwraca się zatem o zmianę obecnych przepisów UE w celu wyeliminowania tej niespójności prawnej, zgodnie z konwencją rotterdamską z 1998 r. i Europejskim Zielonym Ładem;

124. wyraża głębokie zaniepokojenie dużą zależnością krajów afrykańskich od przywozu żywności, w szczególności z Unii Europejskiej, zwłaszcza jeśli przywozy te obejmują subsydiowane produkty, których niskie ceny stanowią szkodliwą konkurencję dla rolnictwa na małą skalę w Afryce;

125. wyraża zaniepokojenie wspieranym w ramach wspólnej polityki rolnej eksportowaniem do Afryki Zachodniej europejskiego mleka w proszku, biorąc pod uwagę, że potrojenie eksportu od momentu, gdy UE cofnęła kwoty mleczne w 2015 r., miało katastrofalne skutki dla lokalnych hodowców i rolników, którzy nie są w stanie z tym konkurować; wzywa Komisję, by wypracowała rozwiązania z afrykańskimi rządami i zainteresowanymi stronami;

126. przypomina, że na świecie ponownie nasila się głód i brak bezpieczeństwa żywnościowego oraz że zjawiska te będą się nadal nasilać, jeżeli nie zostaną podjęte niezwłoczne działania, oraz że Afryka jest bardzo daleko od osiągnięcia celu „zero głodu” (cel zrównoważonego rozwoju nr 2) do 2030 r.; przypomina, że położenie kresu niedożywieniu we wszystkich jego formach oraz cel zrównoważonego rozwoju nr 2 należy traktować jako priorytety nowego partnerstwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji;

127. podkreśla, że COVID-19 i wynikający z niego kryzys gospodarczy oraz zamknięcie granic, plagi szarańczy i pustynnienie pogorszyły i tak już trudną sytuację w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego w Afryce i zwróciły uwagę na słabe punkty globalnego systemu żywnościowego; podkreśla potencjał rynków lokalnych i regionalnych w radzeniu sobie z obecnymi nieprawidłowościami w systemach żywnościowych;

128. wzywa do tego, by partnerstwo UE–Afryka skoncentrowało swoje wysiłki w dziedzinie rolnictwa przede wszystkim na ochronie prawa krajów afrykańskich do suwerenności żywnościowej oraz na zwiększaniu ich bezpieczeństwa żywnościowego, a także na zwiększaniu ich zdolności do zaspokajania potrzeb żywieniowych ludności;

129. podkreśla znaczenie transformacji obszarów wiejskich oraz wzmocnienia lokalnych, regionalnych i przejrzystych łańcuchów wartości z myślą o tworzeniu trwałych miejsc pracy, zapobieganiu naruszeniom praw człowieka i łagodzeniu zmiany klimatu; podkreśla potrzebę wspierania młodzieży oraz kobiet, w szczególności poprzez szkolenie oraz dostęp do kredytów i rynków; wzywa do angażowania ich w opracowywanie polityki rolnej i do wspierania działań zbiorowych za pośrednictwem organizacji małych producentów;

130. podkreśla, że afrykańskie kobiety na obszarach wiejskich odgrywają zasadniczą rolę w gospodarkach rolnych i wiejskich w całej Afryce, przede wszystkim w odniesieniu do bezpieczeństwa żywnościowego; przypomina, że niemal połowę prac rolnych w Afryce wykonują kobiety oraz że są one na ogół drobnymi producentkami lub zajmują się produkcją rolną na własne potrzeby i nie posiadają niezbędnego dostępu do informacji, kredytów, gruntów, zasobów i technologii; zachęca do promowania praw kobiet i dziewcząt do dziedziczenia i wzywa UE do wspierania krajów partnerskich, w szczególności w odniesieniu do uznawania przez nie pełnego prawa kobiet do gruntów;

131. podkreśla, że kobiety, które zajmują się produkcją rolną na własne potrzeby, napotykają dodatkowe przeszkody, gdy bronią suwerenności żywnościowej, z powodu zdecydowanej ochrony, której podlegają nowe odmiany roślin w umowach handlowych na mocy Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin (konwencja UPOV);

132. przypomina, jak ważne jest wspieranie małych gospodarstw rolnych oraz pasterstwa i innych tradycyjnych/lokalnych systemów żywnościowych, by wzmocnić ich odporność i zwiększyć ich udział w zapewnianiu bezpieczeństwa żywnościowego, zrównoważonego zarządzania zasobami i ochrony różnorodności biologicznej;

133. apeluje o zajęcie się napięciami społecznymi między osiedloną ludnością rolniczą a koczowniczymi społecznościami pasterskimi, w szczególności w regionach, w których występują konflikty etniczno-religijne;

134. podkreśla znaczenie badań naukowych i innowacji dla wspierania zrównoważonych praktyk rolniczych oraz wydajnych ekosystemów rolniczych i systemów żywnościowych na obszarach suchych; apeluje w związku z tym, aby w większym stopniu wykorzystywać afrykańską wiedzę tradycyjną przy dążeniu do sprawiedliwej transformacji, zwłaszcza w odniesieniu do praktyk rolniczych, rybołówstwa i ochrony lasów, wzmacniając tym samym pozycję ludności afrykańskiej i społeczności lokalnych;

Czwartek, 25 marzec 2021

135. zachęca do wymiany wiedzy i najlepszych praktyk między rolnikami europejskimi i afrykańskimi, w szczególności do kontaktów między młodymi rolnikami, kobietami i przedstawicielami społeczności wiejskich na temat zrównoważonych metod produkcji i ochrony różnorodności biologicznej, również w ramach stowarzyszeń;

136. z zadowoleniem przyjmuje propozycję grupy zadaniowej ds. obszarów wiejskich w Afryce dotyczącą ustanowienia programu współpracy partnerskiej Europa–Afryka łączącego ze sobą podmioty sektora rolnego w państwach członkowskich UE i krajach partnerskich w Afryce w celu wymiany zrównoważonych najlepszych praktyk i wspierania nawiązywania stosunków między mocno zaangażowanymi i podobnymi do siebie partnerami;

137. podkreśla, jak ważne jest włączenie do partnerstwa UE–Afryka ochrony i promowania prawa lokalnych społeczności do dostępu do zasobów naturalnych takich jak grunty i woda oraz kontrolowania ich; potępia skalę zjawiska masowego wykupu gruntów rolnych w Afryce; przypomina, że to brutalna praktyka podważająca suwerenność żywnościową i zagrażająca przetrwaniu afrykańskich społeczności wiejskich; podkreśla, jak ważne jest zapoczątkowanie pluralistycznego procesu mającego na celu zagwarantowanie skutecznego udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i społeczności lokalnych w opracowywaniu, wdrażaniu i monitorowaniu strategii politycznych i działań odnoszących się do masowego wykupu gruntów rolnych; apeluje o przestrzeganie dobrowolnych wytycznych w zakresie odpowiedzialnego zarządzania własnością gruntów, łowisk i lasów (VGGT) we wszystkich przedsięwzięciach, które służą zabezpieczeniu praw do ziemi, w tym w handlu, a także o działania, dzięki którym przedsięwzięcia nie będą zagrażać prawom do ziemi drobnych producentów rolnych;

138. ubolewa nad brakiem uznania strategicznego znaczenia terenów wypasu, które zajmują ok. 43 % powierzchni łąd w Afryce i są w związku z tym ważnymi pochłaniaczami dwutlenku węgla; apeluje do Komisji o opracowanie, wspólnie ze społecznościami lokalnymi i lokalnymi zainteresowanymi podmiotami, strategii na rzecz optymalnego wykorzystania tego potencjału przez zrównoważone zarządzanie wypasem, takie jak zarządzanie przez pasterzy;

139. zauważa, że na przykład prawo do wypasu i wspólne pastwiska to tradycyjne prawa do użytkowania ziemi, które opierają się na prawie zwyczajowym, a nie na potwierdzonym na piśmie prawie własności; podkreśla jednak zasadnicze znaczenie ochrony tych praw zwyczajowych dla społeczności wiejskiej;

Partnerzy pomagający wykorzystać cyfryzację jako dźwignię włączenia społecznego i rozwoju

140. podkreśla, że transformacja cyfrowa stanowi doskonałą dźwignię rozwoju w zakresie dostępu do edukacji, szkoleń i opieki zdrowotnej, a także w zakresie modernizacji sektora rolnego, zdolności sektora publicznego do świadczenia usług cyfrowych, takich jak identyfikacja elektroniczna, e-zdrowie i administracja elektroniczna, a także w zakresie udziału w podejmowaniu decyzji politycznych, praw człowieka i wolności wypowiedzi, ale może również nieść ze sobą ryzyko podważenia demokracji, ograniczenia praw obywatelskich i praw człowieka oraz pogłębienia nierówności; podkreśla, że w ramach transformacji cyfrowej trzeba wspierać przystępny cenowo, równy i sprzyjający włączeniu społecznemu dostęp do internetu, a także korzystanie z usług technologii cyfrowej zgodnych z odpowiednimi międzynarodowymi i krajowymi normami i wytycznymi oraz tworzenie takich usług;

141. podkreśla, że należy brać pod uwagę i odpowiednio uwzględniać przepaść cyfrową; podkreśla, że należy nadać priorytet dostępowi do łączności internetowej dla większości zmarginalizowanych społeczności afrykańskich, aby nie dopuścić do powstania ogromnej przepaści między ludnością wiejską a miejską; uważa, że trzeba koniecznie zlikwidować przepaść cyfrową między kobietami a mężczyznami, aby umożliwić transformację cyfrową rzeczywiście sprzyjającą włączeniu społecznemu; zachęca kobiety i dziewczęta, by rozwijały swój potencjał w zakresie nowych technologii;

142. przypomina, że przemoc w sieci wobec kobiet i dziewcząt oraz seksistowska mowa nienawiści, cyberprzemoc, ksenofobia, dezinformacja i stygmatyzacja mogą mieć negatywny wpływ na włączenie społeczne, i wzywa partnerów afrykańskich i europejskich do zajęcia się takimi kwestiami w ramach partnerstwa UE–Afryka; podkreśla potrzebę dopilnowania, by edukacja cyfrowa i rozwijanie umiejętności cyfrowych miały charakter całościowy oraz obejmowały umiejętności miękkie i przekrojowe takie jak myślenie krytyczne i zrozumienie międzykulturowe;

143. podkreśla, że wzrost ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na całym świecie stanowi wyzwanie dla realizacji Agendy 2030, zwłaszcza w odniesieniu do zdrowia i środowiska; wzywa UE i Afrykę do zintensyfikowania wysiłków w zakresie rozwoju odpowiedzialnych inwestycji, aby pomóc w ograniczeniu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zapobiegać nielegalnemu składowaniu i nieprawidłowemu przetwarzaniu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, promować efektywne wykorzystanie zasobów i recykling oraz tworzyć miejsca pracy w sektorze rekondycjonowania i recyklingu;

144. wspiera cyfryzację i modernizację administracji publicznej państw afrykańskich, w szczególności w celu rozwijania solidnych urzędów ewidencji ludności, wydawania zabezpieczonych dokumentów tożsamości i promowania wymiany danych; podkreśla, że wszystkie wymieniane dane muszą podlegać odpowiednim przepisom dotyczącym ochrony danych i prywatności; wzywa UE do współpracy z narodami afrykańskimi w celu działania na rzecz globalnych standardów ochrony danych, co z kolei pomoże w zwalczaniu przestępczości i wzajemnie wzmocni nasze gospodarki;

Czwartek, 25 marzec 2021

145. podkreśla, że innowacje są niezbędne dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju i dla przeprowadzenia zielonej transformacji; podkreśla, że partnerstwo powinno sprzyjać badaniom i innowacjom, jak również dostępowi do usług cyfrowych i ich użyteczności w celu wspierania spójności i włączenia społecznego; przypomina jednak, że transformacja cyfrowa nie może nastąpić bez dostępu do energii oraz że nieregularne dostawy energii na obszarach wiejskich stanowią poważną przeszkodę w dostępie do usług cyfrowych;

146. podkreśla, że kryzys związany z COVID-19 wymusił przyspieszenie transformacji cyfrowej w Afryce; z zadowoleniem przyjmuje dążenie UA do budowy jednolitego rynku cyfrowego; wzywa UE, by wspierała tworzenie afrykańskiego przemysłu cyfrowego i odpowiednich ram regulacyjnych z myślą o rozwijaniu handlu elektronicznego i ochrony danych w oparciu o najwyższe istniejące standardy, dzięki zapewnianiu pomocy technicznej, zwiększaniu inwestycji w infrastrukturę cyfrową i przedsiębiorczość oraz wzmocnieniu partnerstw z podmiotami rządowymi, gospodarczymi, akademickimi i naukowymi oraz podmiotami społeczeństwa obywatelskiego;

147. podkreśla, że, jak wynika ze sprawozdania ONZ na temat celów zrównoważonego rozwoju za rok 2019, aby zrealizować cele zrównoważonego rozwoju, należy jeszcze sprostać wielu wyzwaniom, zwłaszcza w Afryce, dotyczącym dostępu do żywności, energii, wody, urządzeń sanitarnych, edukacji i opieki zdrowotnej; uważa, że pomoc finansowa i inwestycje powinny być ukierunkowane przede wszystkim na zaspokojenie tych podstawowych potrzeb ludzkich, które stanowią warunek wstępny dla wyeliminowania ubóstwa i zwiększenia dobrostanu człowieka, w szczególności w czasach, w których zasoby publiczne są coraz bardziej ograniczane konkurencyjnymi potrzebami, takimi jak opieka zdrowotna i edukacja;

148. podkreśla, że gromadzenie dokładnych i porównywalnych zdezagregowanych danych i analiz statystycznych, przy poszanowaniu prawa do ochrony danych i prywatności, ma zasadnicze znaczenie dla świadomego podejmowania decyzji, w szczególności w dziedzinie rolnictwa, gospodarowania zasobami naturalnymi, sprawowania rządów i zdrowia na szczeblu krajowym i zdecentralizowanym;

149. podkreśla, że należy wykorzystać transformację cyfrową do promowania wymiany między dwoma kontynentami, w szczególności między młodzieżą oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego za pośrednictwem platform;

150. wzywa państwa UE i Afryki do wzmocnienia wspólnych wysiłków na rzecz dopilnowania, by gospodarka cyfrowa była zrównoważona pod względem społecznym i środowiskowym, oraz do przyczynienia się do osiągnięcia celu, jakim jest ustanowienie nowoczesnego, sprawiedliwego i skutecznego standardu podatkowego dla gospodarki cyfrowej;

Partnerzy na rzecz wzajemnie korzystnej mobilności i migracji

151. uznaje złożone wyzwania i szanse, jakie ruchy migracyjne stwarzają zarówno w Europie, jak i w Afryce dla dobrobytu i rozwoju obu kontynentów, oraz podkreśla, że należy wzmocnić współpracę w tym zakresie; przypomina, że w ostatnich latach kwestia migracji zdominowała stosunki Afryka–UE i że mogło to mieć negatywny wpływ na wzajemne postrzeganie obu kontynentów; podkreśla, że migracja stanowi narzędzie wzajemnego zrównoważonego rozwoju dla obydwu regionów;

152. przypomina, że nawet 80 % wszystkich międzynarodowych migrantów pochodzących z krajów afrykańskich przemieszcza się w obrębie kontynentu afrykańskiego; zauważa, że kraje afrykańskie przyjmują dużą część łącznej liczby uchodźców i osób wewnątrznie przesiedlonych na całym świecie oraz że ich niepewną sytuację jeszcze bardziej pogłębia kryzys związany z COVID-19; apeluje o globalny podział odpowiedzialności w odniesieniu do uchodźców;

153. uważa, że należy położyć nacisk na ludzki wymiar migracji i zwrócić szczególną uwagę na słabsze grupy migrantów; wzywa do przyjęcia partnerstwa UE–Afryka w sprawie migracji i mobilności, którego głównym elementem będzie godność ludzka uchodźców i migrantów i które będzie oparte na zasadach solidarności i wspólnej odpowiedzialności, a także na poszanowaniu praw człowieka, prawa międzynarodowego, unijnego i krajowego oraz prawa uchodźczego;

154. przypomina, że należy podjąć konkretne działania, aby chronić migrantów przed śmiercią, zaginięciem i rozdzieleniem rodzin oraz nie dopuszczać do naruszenia ich praw, w tym działania mające na celu przestrzeganie zasady non-refoulement i najlepszego interesu dziecka;

155. podkreśla potrzebę zajęcia się poprzez odpowiednie finansowanie podstawowymi przyczynami nielegalnej migracji i przymusowych wysiedleń, takimi jak niestabilność polityczna, ubóstwo, brak bezpieczeństwa i bezpieczeństwa żywnościowego, przemoc i negatywne skutki zmiany klimatu;

Czwartek, 25 marzec 2021

156. uważa, że powodzenie partnerstwa będzie zależeć od znaczącego zwiększenia możliwości mobilności między poszczególnymi grupami społeczeństw afrykańskich i europejskich oraz że partnerstwo powinno zostać opracowane w zrównoważony sposób, aby skutkować pozyskiwaniem mózgow, a nie ich drenażem; uważa, że skuteczniejsza polityka wizowa i zwiększone finansowanie programu Erasmus+ mogłyby być pomocne w osiągnięciu tego celu;

157. podkreśla znaczenie opracowania autentycznej polityki w zakresie migracji cyrkulacyjnej umożliwiającej wykwalifikowanym i niewykwalifikowanym pracownikom czerpanie korzyści z wymiany wiedzy zawodowej i mobilności między UE a Afryką, co pozwoli na powrót do krajów pochodzenia; popiera priorytetowe traktowanie kwalifikujących się wniosków o pozwolenia na pracę w UE składanych z krajów pochodzenia i tranzytu (np. przez ambasady lub przez internet), aby zniechęcić migrantów do korzystania z nielegalnych kanałów migracji i zmniejszyć obciążenie systemu azylowego i migracyjnego;

158. przypomina, że mobilność pracowników może być jedną z odpowiedzi na wyzwania demograficzne oraz niedobory i niedopasowanie umiejętności na rynku pracy w UE; wzywa do stworzenia bezpiecznych i legalnych kanałów migracji oraz do promowania bardziej zharmonizowanego, kompleksowego i długoterminowego podejścia do migracji związanej z pracą na szczeblu europejskim, opartego na podejściu partnerskim, które może przynieść korzyści obu partnerom w perspektywie długoterminowej; podkreśla znaczenie wzmocnienia dialogu Afryka–UE w zakresie migracji i mobilności, a także partnerstwa Afryka–UE w dziedzinie migracji, mobilności i zatrudnienia;

159. stanowczo potępia przemyt ludzi i handel ludźmi; wzywa do wzmoczenia wysiłków na rzecz wykrywania i zwalczania siatek przestępczych przemytników i dąży do współpracy z krajami afrykańskimi w celu zwalczania tego zjawiska; w związku z tym wzywa do podjęcia kompleksowych, multidyscyplinarnych wysiłków i działań koordynacyjnych na wszystkich szczeblach we współpracy z władzami lokalnymi, w tym do międzynarodowej współpracy w zakresie egzekwowania prawa; uważa, że walka z przemytnikami ludzi i handlarzami ludźmi musi być prowadzona wspólnie przez obie strony i przy wsparciu, między innymi, Europołu;

160. apeluje do UE i narodów afrykańskich o współpracę w celu opracowania skutecznej i szeroko zakrojonej kampanii informacyjnej na temat zagrożeń i niebezpieczeństw związanych z handlem ludźmi i przemytem migrantów, aby chronić ludzi przed narażaniem życia w celu nielegalnego wjazdu do UE;

161. podkreśla potrzebę konsekwentnego zaangażowania się UE i dopilnowania, by współpraca w zakresie zwalczania nielegalnej migracji lub zintegrowanego zarządzania granicami nie wywierała negatywnego wpływu na istniejące ramy mobilności regionalnej na kontynencie afrykańskim ani na prawa człowieka; przypomina, że każde partnerstwo w sprawie migracji i mobilności musi uwzględniać dwa globalne porozumienia w sprawie migracji i uchodźców (Globalne porozumienie na rzecz bezpiecznej, uporządkowanej i legalnej migracji oraz Globalne porozumienie w sprawie uchodźców);

162. uważa, że fragmentacja krajowych przepisów dotyczących migracji zawodowej do UE, a także złożoność i wysoki poziom biurokratyzacji procedur zniechęcają do korzystania z legalnych kanałów migracji do UE; zaleca ustanowienie w ramach partnerstwa UE–Afryka zharmonizowanej i niebiurokratycznej unijnej procedury zgłaszania wniosków;

163. przypomina o potrzebie ustanowienia specjalnej i wspólnej europejskiej cywilnej operacji poszukiwawczej i ratowniczej, aby zapobiec utracie życia na morzu;

164. wzywa UE do zwiększenia zobowiązań w zakresie przesiedleń i innych legalnych kanałów dla osób potrzebujących ochrony międzynarodowej, a także do zwiększenia zobowiązań politycznych i finansowych na rzecz wspierania partnerów afrykańskich w opracowywaniu zrównoważonego podejścia do uchodźców, przesiedleńców wewnętrznych i bezpaństwowców, zwłaszcza poprzez współpracę z Międzynarodową Organizacją ds. Migracji (IOM) i innymi agencjami ONZ w celu wzmocnienia współpracy na rzecz rozwoju i zapewnienia bezpośredniej pomocy organizacjom humanitarnym w pobliżu miejsc, z których uciekli uchodźcy;

165. zaleca harmonizację mechanizmów regionalnych w celu ochrony osób przesiedlonych w kontekście klęsk żywiołowych i zmiany klimatu, realizowaną na podstawie agendy na rzecz ochrony osób przesiedlonych za granicę w kontekście klęsk żywiołowych i zmiany klimatu, platformy na temat przesiedleń ze względu na klęski żywiołowe i konwencji z Kampali;

166. podkreśla potrzebę zagwarantowania sprawiedliwych i dostępnych procedur azylowych dla osób wymagających ochrony międzynarodowej zarówno w krajach Unii Europejskiej, jak i afrykańskich, a także potrzebę przestrzegania zasady non-refoulement zgodnie z prawem międzynarodowym i unijnym; uważa, że każda umowa z krajami pochodzenia i tranzytu powinna gwarantować pełną ochronę życia ludzkiego, godności i praw człowieka;

Czwartek, 25 marzec 2021

167. podkreśla, jak ważne jest zapewnienie skuteczności, sprawiedliwości i sprawiedliwości proceduralnej w polityce powrotowej, w wydawaniu przepustek konsularnych i w zawieraniu umów o readmisji oraz że należy dać pierwszeństwo dobrowolnym powrotom oraz zapewnić pełną ochronę i pełne poszanowanie praw i godności jednostki; domaga się silnego zaangażowania UE w okresach przed powrotem i po powrocie, aby ułatwić trwałą reintegrację osób powracających;

168. zachęca do dalszej współpracy z Międzynarodową Organizacją ds. Migracji i innymi agencjami ONZ w celu zapewnienia dodatkowego wsparcia uchodźcom i osobom wewnętrznym przesiedlonym;

169. odnotowuje, że w mandacie negocjacyjnym UE dotyczącym porozumienia zastępującego umowę z Kotonu występują liczne odniesienia do migracji, w szczególności do tamowania nielegalnej migracji, natomiast mandat negocjacyjny AKP kładzie nacisk na eliminację ubóstwa, promowanie legalnej migracji, znaczenie transferów pieniężnych, potrzebę zapewnienia dobrowolnego charakteru powrotów i readmisji oraz wykluczenie wykorzystania pomocy rozwojowej do negocjowania restrykcyjnych kontroli granicznych; wzywa Komisję do wzięcia pod uwagę priorytetów krajów afrykańskich w zakresie migracji w celu ukształtowania prawdziwego partnerstwa na zasadach równości;

Partnerzy w dziedzinie bezpieczeństwa

170. uważa, że rozwiązanie przedłużających się konfliktów wymaga podjęcia wspólnych działań przez podmioty działające w dziedzinie pomocy humanitarnej i rozwoju oraz partnerów o wysokiej legitymacji i wiarygodności na szczeblu lokalnym; w związku z tym wzywa UE, aby w swojej reakcji przyjęła podejście oparte na powiązaniach między pomocą humanitarną a rozwojem, ze szczególnym uwzględnieniem silnego zaangażowania lokalnego;

171. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE uważa pokój i bezpieczeństwo w Afryce za istotny warunek zrównoważonego rozwoju oraz że Unia zobowiązuje się do znacznego zwiększenia wsparcia dla Afryki we współpracy ze społecznością międzynarodową; podziela opinię, że kwestia bezpieczeństwa w Afryce jest bardzo istotna dla rozwoju tego kontynentu, wspieranego przez organizacje regionalne i międzynarodowe, i że kraje afrykańskie w pierwszej kolejności ponoszą odpowiedzialność za swoje bezpieczeństwo; w związku z tym wzywa UE do kontynuowania wysiłków, by – we współpracy z partnerami afrykańskimi – pracować nad dalszym rozwojem afrykańskiej architektury pokoju i bezpieczeństwa (APSA), zapewnić trwałą pokój i stabilność oraz przezwyciężyć kryzysy i konflikty na tym kontynencie dzięki zintegrowanemu podejściu wykorzystującemu wszystkie dostępne narzędzia, w tym wsparcie rozwoju możliwości w zakresie bezpieczeństwa i obronności w Afryce oraz afrykańskich działań militarnych, misji cywilnych, projektów budowania pokoju i projektów demilitaryzacyjnych, przy poszanowaniu międzynarodowych praw człowieka i prawa humanitarnego oraz niezależności i suwerenności krajów afrykańskich, oraz wsparcie inicjatyw UA i organizacji regionalnych, takich jak ECOWAS czy Grupa Pięciu na rzecz Sahelu; zachęca państwa członkowskie do udziału w misjach i operacjach UE oraz z zadowoleniem przyjmuje dwustronne wysiłki przyczyniające się do pokoju i stabilności, a także wzywa Radę w tym kontekście do szybkiego zatwierdzenia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, by świadczyć bardziej kompleksowe wsparcie partnerom afrykańskim w regionach dotkniętych konfliktem; podkreśla znaczenie współpracy wielostronnej w ramach trójkąta UA–UE–ONZ w dziedzinie bezpieczeństwa lokalnego, regionalnego i międzynarodowego oraz rolę podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w wysiłkach na rzecz utrzymania i budowania pokoju; przypomina w tym świetle, że reforma sektora bezpieczeństwa, reforma wymiaru sprawiedliwości, dobre rządy, demokratyczna rozliczalność i ochrona obywateli stanowią warunek wstępny zdobycia zaufania ludności do ich rządów i sił bezpieczeństwa; ponadto podkreśla więź cywilno-wojskową oraz potrzebę lepszego uwzględnienia obu elementów misji w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); popiera coraz bardziej proaktywne podejście przyjmowane przez współpracujące regionalne organizacje na rzecz bezpieczeństwa w kierunku pełnego uruchomienia afrykańskiej architektury pokoju i bezpieczeństwa, która zapewnia Unii Afrykańskiej i organizacjom szczebla regionalnego niezbędne narzędzia do zapobiegania konfliktom, zarządzania nimi i ich rozwiązywania; pochwała w szczególności takie inicjatywy jak Grupa Pięciu na rzecz Sahelu ze względu na jej coraz bardziej kluczową rolę w zdecydowanych działaniach podejmowanych przez narody afrykańskie na rzecz zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa w ich własnym sąsiedztwie oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia politycznego, finansowego, operacyjnego i logistycznego udzielanego Grupie Pięciu na rzecz Sahelu; podkreśla, że aby zapewnić odpowiedni poziom bezpieczeństwa i rozwoju, kraje afrykańskie muszą posiadać odpowiedni potencjał we wszystkich istotnych sektorach, przede wszystkim w zakresie bezpieczeństwa i obrony; wzywa UE do koordynowania inicjatyw na rzecz rozwoju i bezpieczeństwa, w które jest zaangażowana na kontynencie afrykańskim, w ramach zintegrowanej strategii obejmującej dobre rządy, demokrację, prawa człowieka, praworządność i równouprawnienie płci, ze szczególnym uwzględnieniem regionów, w których zagrożenia

Czwartek, 25 marzec 2021

i napięcia są największe; z zadowoleniem przyjmuje współpracę między UE a Afryką w zakresie walki z terroryzmem i grupami zbrojnymi, zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego; wzywa – w kontekście polityki antyterrorystycznej – do ustanowienia bardziej przejrzystych procesów decyzyjnych, zwiększenia zgodności z podejściem opartym na prawach człowieka oraz do bliższej współpracy ze społecznościami, których dotyczą te środki;

172. podkreśla ważną rolę, jaką Sahel odgrywa z punktu widzenia strategicznego i bezpieczeństwa; w tym kontekście z dużym zadowoleniem przyjmuje utworzenie w 2014 r. Grupy Pięciu na rzecz Sahelu, jak również połączonych sił Grupy Pięciu na rzecz Sahelu, które zostały utworzone w 2017 r. w celu zwalczania zagrożeń dla bezpieczeństwa w regionie;

173. podkreśla, że UE powinna pilnie zająć się kwestią przybierającej na sile rebelii terrorystycznej w północnym Mozambiku, w wyniku której zginęło już ponad 1 000 osób, a około 200 000 zostało zmuszonych do opuszczenia swoich domów, i która stwarza poważne ryzyko rozprzestrzenienia się na cały region południowej Afryki; wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela do zaoferowania wsparcia UE Mozambikowi i jego obywatelom; podkreśla, że brak reakcji ze strony UE może doprowadzić do tego, że inni gracze na arenie międzynarodowej przejmą czołową rolę, którą na tym kontynencie chce pełnić Unia;

174. wyraża zaniepokojenie faktem, że Botswana, Ghana, Uganda i Zimbabwe zostały wpisane na uaktualnioną unijną czarną listę państw, w których występują strategiczne niedociągnięcia w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT), oraz wzywa te państwa do natychmiastowego podjęcia niezbędnych kroków zapewniających wdrożenie przepisów (czyli rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/855⁽¹³⁾) oraz spełnienie wynikających z nich wymogów; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Etiopia i Tunezja, po przeprowadzeniu szeregu reform, zostały skreślone z czarnej listy;

175. podkreśla fakt, że mandaty misji WPBiO są kompleksowe i mają na celu między innymi wspieranie reformy sektora bezpieczeństwa, postępy w reformowaniu wymiaru sprawiedliwości, rozwój szkoleń wojskowych i policyjnych, a także wzmocnienie nadzoru; podkreśla pilną potrzebę usprawnienia polityki komunikacyjnej misji WPBiO, jak również całościowego planowania strategicznego UE, by zwiększyć widoczność działań UE i ich celu, jakim jest zadbanie o bezpieczeństwo i dobrobyt ludności afrykańskiej;

176. podkreśla szczególną rolę podmiotów religijnych w Afryce, które regularnie odgrywają rolę mediatora w konfliktach i z którymi konieczny jest dialog i współpraca, zwłaszcza na obszarach objętych konfliktem, ponieważ dialog międzyreligijny może przyczynić się do pokoju i pojednania;

177. zauważa, że wspólna komunikacja ma na celu intensyfikację unijnego wsparcia dla afrykańskich wysiłków na rzecz pokoju dzięki bardziej uporządkowanej i strategicznej formie współpracy koncentrującej się na tych regionach Afryki, w których napięcia są największe, oraz wzywa do uznania za priorytet konkretnych strategii w regionach objętych konfliktami; zachęca UE i jej państwa członkowskie do dalszego podziału obciążeń z organizacjami i partnerami międzynarodowymi, w tym z sojusznikami i państwami afrykańskimi, które okazują się wiarygodnymi sojusznikami w walce z terroryzmem, takimi jak Kenia, Maroko, Nigeria, Ghana i Etiopia; wzywa do zacieśniania stosunków UE z tymi centralnymi państwami; wzywa UE do dalszego wspierania partnerów w Afryce w budowaniu potencjału ich sił zbrojnych i instytucji zajmujących się bezpieczeństwem, tak by zapewnić obywatelom skuteczne i zrównoważone usługi w zakresie bezpieczeństwa i egzekwowania prawa, w tym za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju i misji WPBiO, oraz wzywa UE do skoncentrowania się na zintegrowanym podejściu do konfliktów i kryzysów oraz do działania na każdym etapie konfliktu, od przeciwdziałania konfliktom, przez odpowiedź na konflikty, po zarządzanie nimi i ich rozwiązywanie;

178. podkreśla fakt, że celem wsparcia UE na rzecz afrykańskiego sektora bezpieczeństwa jest zachęcanie Afryki do wzięcia odpowiedzialności za kwestie bezpieczeństwa i obronności; uważa, że Unia Afrykańska i państwa afrykańskie są kluczowymi partnerami, z którymi UE podejmuje konkretne działania na rzecz wspólnego osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i realizacji celów dotyczących bezpieczeństwa ludności; z dużym zadowoleniem przyjmuje zatem plany Unii Afrykańskiej dotyczące wysłania 3 000 żołnierzy jako wsparcia dla Grupy Pięciu na rzecz Sahelu oraz postrzega to jako

⁽¹³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/855 z dnia 7 maja 2020 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2016/1675 uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 przez włączenie Bahamów, Barbadosu, Botswany, Kambodży, Ghany, Jamajki, Mauritiusu, Mongolii, Mjanmy/Birmy, Nikaragui, Panamy i Zimbabwe do tabeli w pkt I załącznika oraz wykreślenie z tej tabeli Bośni i Hercegowiny, Etiopii, Gujany, Laotańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Sri Lanki i Tunezji (Dz.U. L 195 z 19.6.2020, s. 1).

Czwartek, 25 marzec 2021

znak, że UA i UE rzeczywiście dążą do osiągnięcia podobnych celów w zakresie bezpieczeństwa, które są oparte na wspólnych celach i wspólnej odpowiedzialności; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje uwagi wysokiego przedstawiciela Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz wiceprzewodniczącego Komisji Josepa Borrella wygłoszone na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa ONZ w dniu 28 maja 2020 r., kiedy mówił o „konieczności znalezienia afrykańskich rozwiązań dla afrykańskich problemów”;

179. potwierdza swoje poparcie dla realizowanych pod auspicjami ONZ misji utrzymywania pokoju na kontynencie afrykańskim oraz wzywa kluczowe podmioty, w szczególności Stany Zjednoczone Ameryki, Rosję, Chiny i Zjednoczone Królestwo, do przyłączenia się do wysiłków UE na rzecz mediacji i zacieśniania współpracy oraz trwałego pokoju na całym kontynencie afrykańskim; ponownie wyraża w związku z tym gotowość UE do zwiększenia wsparcia dla misji ONZ oraz do usprawnienia koordynacji między różnymi misjami ONZ i UE;

180. z zadowoleniem przyjmuje zdecydowany spadek aktywności piratów u wybrzeży zarówno Wschodniej, jak i Zachodniej Afryki w wyniku międzynarodowych wysiłków na rzecz bezpieczeństwa morskiego, które stanowią precedens w ramach europejskiej, afrykańskiej i transatlantyckiej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa;

181. uważa, że ważne jest, aby UE kontynuowała wysiłki na rzecz budowania bardziej odpornych państw i społeczeństw poprzez budowanie zdolności i reformowanie sektora bezpieczeństwa, w tym za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju i misji w ramach WPBiO, oraz koncentrowała się na zintegrowanym podejściu do konfliktów i kryzysów, podejmując działania na wszystkich etapach cyklu konfliktu;

182. przypomina o zagrożeniu, jakie międzynarodowa przestępczość zorganizowana, niepokoje społeczne i przemoc w rodzinie stwarzają dla państw niestabilnych i krajów pokonfliktowych, które walczą o zapewnienie swoim obywatelom niezbędnego bezpieczeństwa; w tym kontekście podkreśla znaczenie dobrze wyszkolonych krajowych i regionalnych sił policyjnych; odnotowuje jednak, że siłom policyjnym często brakuje zarówno właściwego wykształcenia, jak i odpowiedniego sprzętu, a przede wszystkim nie zawsze mają one odpowiedni kontakt z ludnością lokalną i nie zawsze cieszą się jej zaufaniem; podkreśla zatem, jak ważne jest wzmocnienie i budowanie profesjonalnych struktur policyjnych, oraz wzywa między innymi do zintensyfikowanego wsparcia koncepcyjnego, logistycznego i administracyjnego dla Mechanizmu Unii Afrykańskiej ds. Współpracy Sił Policyjnych w Algierze, uruchomionego w 2014 r.; uważa, że współpraca w tym zakresie pomoże również zwiększyć możliwości misji pokojowych i kształtować komponent policyjny afrykańskiej architektury pokoju i bezpieczeństwa;

183. zauważa, że światowi przeciwnicy UE wywierają coraz większy wpływ na sektor informacji w Afryce; w związku z tym wzywa ESDZ i Komisję do aktywnego zajęcia się problemem braku obecności głosu Europy w społeczeństwach afrykańskich i do zwalczania nieprawdziwych narracji, jak również lepszego promowania europejskiego podejścia i demokratycznych wartości wśród ludności Afryki; odnotowuje, że wymaga to usprawnionej komunikacji strategicznej ukierunkowanej na kluczowe regiony i kraje, jak również utworzenia specjalnej jednostki odpowiedzialnej za takie działania, która będzie ściśle współpracować z delegaturami UE;

184. podkreśla zagrożenia związane ze zjawiskiem rozprzestrzeniania nielegalnej broni strzeleckiej oraz przypomina, że broń ta, nierejestrowana i posiadana w przeważającej mierze nielegalnie, nie tylko zagraża bezpieczeństwu obywateli, ale również jest wykorzystywana przez niebezpieczne międzynarodowe siatki przestępcze zajmujące się różnymi formami nielegalnego handlu, w tym handlem bronią, ludźmi i narkotykami;

185. wzywa do kontynuowania corocznych wspólnych posiedzeń konsultacyjnych Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej i Rady Pokoju i Bezpieczeństwa Unii Afrykańskiej w celu rozszerzenia zakresu współpracy o wspólne wizyty w terenie, wspólne sesje, opracowywanie wspólnych ustaleń i analiz dotyczących sytuacji kryzysowych, a także badanie możliwości wspólnego wczesnego działania jako najlepszego sposobu ustanowienia rzeczywistego partnerstwa strategicznego;

186. przypomina, że Afryka jest kontynentem przyjmującym największą liczbę operacji wspierania pokoju na świecie i zapewniającym największą liczbę oddziałów wojska i policji na potrzeby tych operacji; wskazuje, że należy dostosować operacje wspierania pokoju w całej Afryce do nowej rzeczywistości związanej z COVID-19, aby odpowiednio chronić zarówno obywateli, jak i personel tych operacji; zwraca uwagę na konieczność zapewnienia odpowiedniego finansowania tych misji, biorąc pod uwagę obawę przed zbliżającym się kryzysem gospodarczym i ograniczeniem dostępnych środków finansowych;

187. wzywa UE do zadbania o to, by misje w ramach WPBiO były planowane w sposób zapewniający skuteczność, rozliczalność i odporność z uwzględnieniem efektywnych operacji i silniejszych mandatów powiązanych z konstruktywną wolą polityczną mającą na celu rozwiązywanie konfliktów, a nie ich zamrażanie;

Czwartek, 25 marzec 2021

188. zachęca ESDZ do zwiększenia swojej obecności w delegaturach na całym kontynencie, w szczególności w kluczowych państwach członkowskich UA, w celu dalszego rozwoju unijnych stosunków dwustronnych i regionalnych oraz zapewnienia stosownego dialogu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami; podkreśla, że takie ścisłe więzi stanowią podstawę do zapewnienia odpowiednich i należycie zorganizowanych partnerstw globalnych, a także reagowania w sposób dostosowany do konkretnych sytuacji; wzywa ESDZ do znaczącej poprawy strategii medialno-komunikacyjnej, aby podnieść świadomość na temat wysiłków UE w poszczególnych regionach, a także zwiększyć świadomość i poparcie wśród obywateli UE w odniesieniu do zintensyfikowanej współpracy UE–Afryka;

189. przypomina o znaczeniu koordynowania strategii UE–Afryka z ONZ, NATO, OBWE oraz z innymi krajami o podobnych poglądach, takimi jak Stany Zjednoczone, Kanada, Zjednoczone Królestwo, Australia i Japonia;

o

o o

190. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0109

Strategia UE na rzecz zrównoważonej turystyki

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie opracowania strategii UE na rzecz zrównoważonej turystyki (2020/2038(INI))

(2021/C 494/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 195,
- uwzględniając art. 349 TFUE, który ustanawia specjalny system dla regionów najbardziej oddalonych,
- uwzględniając art. 174 TFUE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie turystyki i transportu w roku 2020 i w dalszej przyszłości⁽¹⁾,
- uwzględniając przyjęcie w dniu 13 maja 2020 r. komunikatu Komisji pt. „Turystyka i transport w roku 2020 i w dalszej przyszłości” (COM(2020)0550) oraz pakietu dla branży turystycznej i transportowej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 maja 2020 r. pt. „Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację” (COM(2020)0456) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji pt. „Określenie potrzeb Europy w zakresie odbudowy” (SWD(2020)0098),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 11 czerwca 2020 r. na temat niebieskiej gospodarki UE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 października 2019 r. w sprawie negatywnego wpływu upadłości Grupy Thomas Cook na turystykę w UE⁽²⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 27 maja 2019 r. o konkurencyjności sektora turystyki jako czynnika trwałego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i spójności społecznej w UE w kolejnym dziesięcioleciu,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 maja 2018 r. pt. „Nowy europejski program na rzecz kultury” (COM(2018)0267),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 października 2017 r. pt. „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE” (COM(2017)0623),
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/864 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego (2018)⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 20 lutego 2014 r. pt. „Europejska strategia na rzecz większego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w turystyce przybrzeżnej i morskiej” (COM(2014)0086) oraz dokument roboczy służb Komisji z 30 marca 2017 r. w sprawie turystyki morskiej (SWD(2017)0126),

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0169.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0047.

⁽³⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 179.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 131 z 20.5.2017, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając komunikat Komisji z 2 czerwca 2016 r. pt. „Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się” (COM(2016)0356) oraz rezolucję Parlamentu z 15 czerwca 2017 r. na ten temat ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając Europejski filar praw socjalnych ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając deklarację Cork 2.0 z 5–6 września 2016 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 października 2015 r. w sprawie nowych wyzwań i koncepcji w zakresie promowania turystyki w Europie ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. w sprawie dążenia ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 czerwca 2010 r. pt. „Europa – najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego” (COM(2010)0352),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 września 2011 r. w sprawie Europy jako najpopularniejszego kierunku turystycznego na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając swoje rezolucje z dnia 25 października 2011 r. w sprawie mobilności i integracji osób niepełnosprawnych oraz europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych 2010–2020 ⁽¹⁰⁾ i z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych na okres po roku 2020 ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 18 września 2020 r. pt. „W kierunku bardziej zrównoważonej turystyki dla miast i regionów UE”,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 18 września 2020 r. w sprawie turystyki i transportu w roku 2020 i w dalszej przyszłości,
 - uwzględniając opinie Komisji Kultury i Edukacji oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Transportu i Turystyki (A9-0033/2021),
- A. mając na uwadze, że turystyka jest przekrojowym rodzajem działalności gospodarczej o szerokim zasięgu oddziaływania na środowisko, klimat i gospodarkę UE jako całość, w szczególności na wzrost gospodarczy regionów, zatrudnienie oraz społeczny i zrównoważony rozwój;
- B. mając na uwadze, że w sektorze turystyki zatrudnionych jest bezpośrednio i pośrednio 27 mln osób, co stanowi 11,2 % wszystkich osób zatrudnionych w UE, oraz że według stanu na rok 2019 udział sektora turystyki w produkcji krajowym brutto (PKB) UE wyniósł 10,3%; mając na uwadze, że turystyka przyczynia się do promowania zrównoważonej struktury regionalnej, ma pozytywny wpływ na rozwój regionalny i powinna przyczyniać się do zachowania różnorodności biologicznej, dobrobytu społecznego i bezpieczeństwa gospodarczego społeczności lokalnych;
- C. mając na uwadze, że łańcuch wartości w sektorze turystyki jest jednym z głównych ekosystemów przemysłowych Europy określonych przez Komisję i mając na uwadze, że jest złożony i składa się z czterech ściśle powiązanych, kluczowych wektorów: transportu, zakwaterowania, doświadczenia i pośrednictwa; mając na uwadze, że sukces branży zależy od stopnia wpływu tych czterech wektorów; mając na uwadze, że turystyka ma wpływ na zmianę klimatu, ponieważ przyczynia się do 8 % światowych emisji CO₂ ⁽¹²⁾; mając na uwadze, że sektor turystyki obejmuje szeroki zakres różnorodnych usług i zawodów; mając na uwadze, że sektor ten jest zdominowany głównie przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), których działalność generuje zatrudnienie i dobrobyt w regionach od niego zależnych;

⁽⁵⁾ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 125.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 355 z 20.10.2017, s. 71.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 88.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 56 E z 26.2.2013, s. 41.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 131 E z 8.5.2013, s. 9.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0156.

⁽¹²⁾ „The carbon footprint of global tourism” [„Ślad węglowy globalnej turystyki”], *Nature Climate Change*, maj 2018 r.

Czwartek, 25 marzec 2021

- D. mając na uwadze, że w 2018 r. 51,7 % turystycznych obiektów noclegowych w UE było zlokalizowanych na obszarach przybrzeżnych i morskich, które są szczególnie narażone na skutki zmiany klimatu, a 32,9 % z nich znajdowało się na obszarach wiejskich; mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone cechuje duże oddalenie, wyspiarski charakter oraz duża zależność gospodarcza i społeczna od sektorów turystyki i transportu, co czyni je jeszcze bardziej narażonymi na skutki pandemii COVID-19;
- E. mając na uwadze, że sektory turystyki i transportu były jednymi z sektorów najbardziej dotkniętych skutkami pandemii COVID-19; mając na uwadze, że zagrożonych jest co najmniej sześć milionów miejsc pracy w UE, co dotyczy np. pracowników sezonowych i osób znajdujących się w trudnej sytuacji; mając na uwadze, że ograniczenia w podróżowaniu wprowadzone w odpowiedzi na pandemię nadal silnie uderzają w światową i europejską turystykę, a najnowsze dane Światowej Organizacji Turystyki (WTO (tourism)) wskazują na 70-procentowy spadek liczby przyjazdów w ramach turystyki międzynarodowej w 2020 r.; mając na uwadze, że w ramach Next Generation EU Komisja stwierdziła zapotrzebowanie na inwestycje podstawowe dla ekosystemu turystycznego w kwocie 161 mld EUR, co stanowi 22 % całkowitej luki inwestycyjnej w UE; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 dotkliwie wpłynął na wszystkie rodzaje transportu, w szczególności na połączenia lotnicze i zmniejszenie liczby przewozów lotniczych, co w niektórych przypadkach doprowadziło do utraty połączeń; mając na uwadze, że sytuacja ta szczególnie dotknęła regiony najbardziej oddalone i wyspiarskie UE, gdzie dostępność i połączenia mają kluczowe znaczenie; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 spowodował niepewność milionów pasażerów i konsumentów co do ich praw oraz konieczność składania skomplikowanych i często nieskutecznych wniosków o zwrot kosztów; mając na uwadze, że przywrócenie zaufania konsumentów ma kluczowe znaczenie dla przyszłości tego sektora;
- F. mając na uwadze, że zgodnie z art. 195 TFUE Unia powinna koordynować i uzupełniać działania państw członkowskich w sektorze turystyki, w szczególności przez wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw unijnych w tym sektorze; mając na uwadze, że państwa członkowskie stoją przed wspólnymi wyzwaniami i szansami w sektorze turystyki, takimi jak zapobieganie sytuacjom kryzysowym i zarządzanie kryzysowe, postęp w transformacji cyfrowej i transformacji ekologicznej, zrównoważenie społeczno-gospodarcze i środowiskowe, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, podnoszenie umiejętności zawodowych i szkolenie pracowników oraz wspieranie MŚP;
- G. mając na uwadze, że środki podejmowane na rzecz przemysłu turystyki i podróży są najskuteczniejsze wówczas, gdy stanowią część skoordynowanej strategii UE, a jednocześnie uwzględniają krajowe i regionalne potrzeby i specyfikę;
- H. mając na uwadze, że sektor turystyki jest zobowiązany do przyspieszania i wdrażania środków i działań, które zwiększają jego zrównoważony i odporny charakter i zbliżają go do osiągnięcia celów dotyczących zmniejszenia śladu ekologicznego oraz celów Europejskiego Zielonego Ładu, mianowicie neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.;
- I. mając na uwadze, że poczyniono postępy w dziedzinie „miękkiej” mobilności i związanych z nią szlaków, które są odpowiedzią na pragnienie europejskich konsumentów w zakresie możliwości turystycznych, które są bardziej ekologiczne i bliższe przyrodzie;
- J. mając na uwadze, że wydajny, bezpieczny, multimodalny i zrównoważony system transportu zbiorowego przyczyniłby się pozytywnie do rozwoju gospodarki na obszarach turystycznych, podróżami w celach rekreacyjnych i gościnnością, ponieważ pozwala na stosowanie zrównoważonych i elastycznych rozwiązań w zakresie mobilności na wszystkich obszarach UE i pomaga w zachowaniu naturalnych ekosystemów oraz lokalnych środowisk miejskich i przyrodniczych;
- K. mając na uwadze, że Europejski Rok Kolei powinien stanowić idealne ramy dla inicjatyw służących wzmocnieniu zrównoważonej turystyki, by zwiększyć atrakcyjności kierunków turystycznych;
- L. mając na uwadze, że rozwój transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) i jej połączenia z obszarami miejskimi, lokalnymi i przybrzeżnymi odegra kluczową rolę w zapewnianiu zrównoważonych, alternatywnych i elastycznych rozwiązań transportowych w zakresie podróży i turystyki;
- M. mając na uwadze, że nowe trendy w turystyce pojawiają się głównie w wyniku cyfryzacji, w tym alternatywnych form turystyki, takich jak ekoturystyka, agroturystyka, turystyka wiejska i turystyka medyczna;

Odbudowa: plany działania w reakcji na skutki pandemii COVID-19

1. podkreśla, że wybuch epidemii COVID-19 sparaliżował sektor turystyki UE, wywierając bezprecedensową presję na jego ekosystem; podkreśla, że stałe krótkoterminowe wsparcie finansowe ma zasadnicze znaczenie dla przetrwania tego sektora, zwłaszcza w świetle drugiej i trzeciej fali pandemii; uważa jednak, że obecny kryzys powinien skłonić Komisję

Czwartek, 25 marzec 2021

i państwa członkowskie do pełnego uznania znaczenia przemysłu turystycznego, jego pełnego włączenia do europejskich i krajowych planów rozwoju, podniesienia jakości jego oferty, nadania mu bardziej zrównoważonego charakteru i zwiększenia jego dostępności dla wszystkich oraz uruchomienia długo oczekiwanych inwestycji publicznych i prywatnych w cyfryzację oraz ogólnej modernizacji sektora;

2. wzywa państwa członkowskie do pełnego i bezzwłocznego wdrożenia wspólnych i skoordynowanych kryteriów bezpiecznego podróżowania, przyjętych przez Radę w jej zaleceniu w sprawie skoordynowanego podejścia do ograniczenia swobodnego przemieszczania się⁽¹³⁾, przy jednoczesnym ułatwianiu, w miarę możliwości cyfrowo, stosowania unijnej karty lokalizacji pasażera, przy pełnym poszanowaniu przepisów o ochronie danych; podkreśla znaczenie dobrowolnych, interoperacyjnych i zanonimizowanych aplikacji służących do śledzenia, lokalizacji i ostrzegania, wykorzystujących bramę interoperacyjną Komisji, przy czym dane nie są wykorzystywane do innych celów, takich jak cele handlowe lub ściganie przestępstw, oraz znaczenie ustanowienia wspólnych kryteriów higieny w głównych węzłach transportowych;

3. wzywa Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) do monitorowania i dalszego terminowego publikowania oznaczonej kodami kolorystycznymi mapy unijnych państw i regionów, w tym wysp – jeżeli dostępne są dostateczne informacje – w celu zaoferowania skoordynowanej i skutecznej odpowiedzi na potrzeby podróżnych i przedsiębiorstw; zachęca państwa członkowskie do promowania rozpowszechniania mapy za pośrednictwem nadawców krajowych, aby zapewnić, że będzie ona docierała również do obywateli, którzy mają ograniczony dostęp szerokopasmowy lub nie mają go wcale;

4. zwraca się do państw członkowskich, aby zgodnie z zaleceniem Komisji w sprawie strategii testowania COVID-19⁽¹⁴⁾ oraz wytycznymi ECDC i Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego ustanowiły wspólny i niedyskryminacyjny unijny protokół bezpieczeństwa zdrowotnego do celów testów przed wyjazdem, które to testy powinny być wiarygodne i przystępne cenowo oraz obejmować technologie szybkiego testowania, testy PCR i inne; kładzie nacisk na to, że kwarantanna powinna pozostać instrumentem stosowanym w ostateczności, przy czym czas jej trwania powinien zostać skrócony, w stosownych przypadkach, do minimalnej liczby dni, która powinna być zharmonizowana w całej Unii; podkreśla, że wszelkie ograniczenia swobodnego przepływu muszą być proporcjonalne, tymczasowe i wyraźnie związane z pandemią COVID-19; zwraca uwagę, że w celu prawidłowego wdrożenia protokołu wszystkie państwa członkowskie powinny otrzymać wsparcie z funduszy UE; wzywa państwa członkowskie do koordynacji zarządzania przeprowadzaniem testów na różnych etapach podróży;

5. wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania w trybie priorytetowym wspólnego świadectwa szczepienia oraz systemu wzajemnego uznawania procedur szczepień do celów medycznych, które powinny być wdrażane równoległe z dystrybucją szczepionek, przy jednoczesnym zachowaniu prawa osób fizycznych do prywatności i ochrony danych; uważa, że po udostępnieniu szczepionek ogółowi społeczeństwa i po uzyskaniu wystarczających dowodów naukowych na to, że osoby zaszczepione nie przenoszą wirusa, świadectwo można uznać za alternatywę dla testów PCR i kwarantanny, przy jednoczesnym zachowaniu obowiązku przestrzegania obecnych środków sanitarnych, takich jak noszenie maseczek ochronnych w miejscach publicznych i ograniczenie kontaktów personalnych; podkreśla, że konieczne i ważne jest przywrócenie swobody przemieszczania się w UE oraz zapewnienie stopniowego powrotu do normalności w sektorach transportu i turystyki;

6. z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie portalu „Re-open EU” i wzywa państwa członkowskie do przekazywania Komisji jasnych i zrozumiałych informacji o nakładaniu lub znoszeniu kolejnych ograniczeń związanych ze swobodą przemieszczania się, gdy tylko zadecyduje się o takich zmianach, tak aby portal był wiarygodny dla podróżnych; wzywa Komisję do przedstawienia aplikacji mobilnej w celu lepszego rozpowszechniania informacji oraz do dalszego dostarczania w czasie rzeczywistym informacji na temat statusu granic oraz usług transportowych i turystycznych dostępnych w krajach UE, w tym informacji na temat zdrowia publicznego i środków bezpieczeństwa oraz innych istotnych informacji; uważa, że państwa członkowskie powinny uzupełnić ten portal UE informacjami na temat punktów kontaktowych w poszczególnych miejscach docelowych, np. w formie ogólnodostępnej strony internetowej i punktu informacyjnego;

7. wzywa Komisję do rozpoczęcia specjalnej kampanii informacyjnej UE na temat podróży i turystyki za pośrednictwem „marki turystycznej UE”, której celem będzie promowanie podróży w UE i odbudowa zaufania obywateli do podróży i turystyki podczas pandemii COVID-19;

8. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia wspólnego kodu kolorystycznego i wspólnych kryteriów w zakresie podróży do państw trzecich poprzez wzajemne uznawanie porównywalnych środków chroniących przed COVID-19 we wszystkich rodzajach transportu, w szczególności w sektorze lotnictwa i sektorze morskim; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia systemu wczesnego ostrzegania, który za pomocą nowych technologii w sposób

⁽¹³⁾ Zalecenie Rady (UE) 2020/1475 z dnia 13 października 2020 r. w sprawie skoordynowanego podejścia do ograniczania swobodnego przepływu w odpowiedzi na pandemię COVID-19, Dz.U. L 337 z 14.10.2020, s. 3.

⁽¹⁴⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2020/1595 z dnia 28 października 2020 r. w sprawie strategii testowania COVID-19, w tym stosowania szybkich testów antygenowych, Dz.U. L 360 z 30.10.2020, s. 43.

Czwartek, 25 marzec 2021

przyjazny dla użytkownika zwracałby uwagę turystów na wszelkie potencjalne zagrożenia dla zdrowia w docelowym miejscu podróży w państwie trzecim; zwraca się do Komisji i do państw członkowskich o wsparcie organizatorów wyjazdów grupowych przy organizowaniu imprez turystycznych na wybranych obszarach w państwach trzecich, z jednoczesnym pełnym przestrzeganiem rygorystycznych protokołów zdrowotnych, które minimalizują ryzyko zakażenia;

9. wzywa Komisję do wprowadzenia unijnego atestu higienicznego, który powinien zostać opracowany wspólnie przez ECDC i państwa członkowskie i powinien certyfikować działalność turystyczną, zapewniając zgodność z minimalnymi normami higieny w zakresie zapobiegania wirusowi wywołującemu COVID-19 i innym możliwym infekcjom oraz ich kontroli; uważa, że celem tego atestu powinno być ustanowienie ogólnoeuropejskich norm zdrowotnych, które pomogłyby przywrócić zaufanie konsumentów do sektora turystyki i tym samym przyczyniłyby się do jego ożywienia, unikając przy tym obciążeń administracyjnych dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP;

10. ubolewa nad tym, że instrument Next Generation EU nie obejmuje bezpośredniego finansowania sektora turystyki, oraz wzywa państwa członkowskie i władze regionalne i lokalne, aby uwzględniły sektory turystyki i podróży w swoich planach odbudowy i w ramach inicjatywy REACT-EU, przy jednoczesnym przestrzeganiu norm środowiskowych i socjalnych; podkreśla, że chociaż ważne jest, aby działania w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności kwalifikowały się z mocą wsteczną do wsparcia sektora i zapobiegania bankructwom, nie są one same w sobie wystarczające; wzywa Komisję do podjęcia konkretnych działań w odniesieniu do regionów europejskich, w których turystyka stanowi większą część ich PKB, a także w odniesieniu do wysp i regionów najbardziej oddalonych; podkreśla w tym kontekście, że wsparcie finansowe z funduszy UE dystrybuowane w państwach członkowskich w związku z pandemią COVID-19 nie zawsze trafia do tych podmiotów branży turystycznej, które pilnie potrzebują bezpośredniego dofinansowania, by móc kontynuować i utrzymać prowadzoną działalność gospodarczą;

11. wzywa Komisję do zachęcania państw członkowskich do tymczasowego ustalania obniżonych stawek VAT na usługi turystyczne i w dziedzinie podróży, a oprócz tego do utworzenia specjalnego pakietu bodźców dla wszystkich mikroprzedsiębiorstw i MŚP na lata 2020–2024, aby zminimalizować liczbę bankructw oraz chronić miejsca pracy i prawa pracownicze w europejskim przemyśle turystycznym, przy jednoczesnym wykorzystaniu inwestycji wspierających przejście na bardziej cyfrowy i zrównoważony ekosystem turystyki;

12. wzywa państwa członkowskie i władze regionalne do uwzględnienia turystyki jako priorytetu horyzontalnego w ich programach operacyjnych, strategiach inteligentnej specjalizacji i umowach o partnerstwie na lata 2021–2027 w celu finansowania projektów turystycznych;

13. wzywa Komisję do wdrożenia wspólnie z Parlamentem przyjętego działania przygotowawczego „Europejski mechanizm zarządzania kryzysowego w dziedzinie turystyki” z myślą o gotowości do radzenia sobie z przyszłymi kryzysami, aby pomóc ośrodkom turystycznym w opracowaniu planów zapobiegania kryzysom, środków awaryjnych oraz planów gotowości i odpowiednich działań;

14. wzywa Komisję do regularnego informowania Parlamentu o pracach przygotowawczych i postępach w rozwoju projektów pilotażowych i działań przygotowawczych oraz do współpracy z nim, aby przedmiotowo właściwa komisja parlamentarna i posłowie do PE, którzy zainicjowali te projekty, byli zaangażowani w ten proces;

Reorientacja: polityka zarządzania w ramach Unii

15. wzywa Komisję do ustanowienia nowego modelu zarządzania wśród instytucji UE, umacniającego strukturę zasobów organizacyjnych, finansowych i ludzkich dzięki utworzeniu specjalnej dyrekcji zajmującej się turystyką, dysponującej odpowiednim finansowaniem, z myślą o przyjęciu zintegrowanego i skutecznego podejścia do turystyki, przez sprzyjanie ponownemu uruchomieniu i ożywieniu turystyki w regionach europejskich oraz pomaganie przedsiębiorstwom we wdrożeniu środków zmierzających do osiągnięcia podstawowych celów w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i innowacji, a także zwiększania ich konkurencyjności i atrakcyjności;

16. wzywa ponadto Komisję do uwzględnienia możliwych synergii między różnymi dyrekcjami generalnymi z uwagi na przekrojowy charakter turystyki, w takich dziedzinach jak rolnictwo, transport, kultura, gospodarka morska, rozwój regionalny, zatrudnienie i klimat;

17. wzywa do rozpoczęcia na konferencji w sprawie przyszłości Europy dyskusji na temat tego, czy turystyka może należeć do kompetencji dzielonych UE, a nie do kompetencji uzupełniających, jak ma to miejsce obecnie; podkreśla, że traktaty zapewniają obecnie znaczną elastyczność polityki UE w dziedzinie turystyki, która nie jest w pełni wykorzystywana przez Komisję; wzywa w związku z tym Komisję do rozpoczęcia pełnego wykorzystywania traktatów w celu opracowania kompleksowej europejskiej polityki turystycznej z myślą o utworzeniu Europejskiej Unii Turystyki;

Czwartek, 25 marzec 2021

18. ubolewa nad tym, że wieloletnie ramy finansowe (WRF) na lata 2021–2027 nie obejmują specjalnej linii dla zrównoważonej turystyki, co stanowiłoby zobowiązanie do wdrożenia europejskiej polityki turystycznej zatwierdzonej przez Parlament Europejski w rezolucji w sprawie turystyki i transportu w roku 2020 i w dalszej przyszłości; zauważa, że ta linia budżetowa nie nakładałaby się na wsparcie finansowe, które jest dostępne dla sektora podróży i turystyki w ramach istniejących funduszy UE, ani nie zastępowałaby go; ubolewa nad faktem, że turystyka nie została jeszcze ujęta jako niezależny cel w rozporządzeniach dotyczących europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych ani w programie na rzecz jednolitego rynku;

19. wzywa Komisję do stworzenia unijnego mechanizmu monitorowania udzielania wsparcia mikroprzedsiębiorstwom i MŚP, skupiającego się na płynności i dostarczaniu unijnej wartości dodanej i przejrzystości w celu zwiększenia zdolności tych przedsiębiorstw do dostępu do funduszy i instrumentów finansowych UE, aby ułatwić modernizację i realizację innowacyjnych i zrównoważonych projektów, przy zapewnieniu rozliczalności i uproszczenia procedur administracyjnych;

20. wyraża uznanie dla Komisji za zorganizowanie europejskiej konwencji turystycznej w 2020 r. i wzywa ją do przedstawienia w 2021 r. planu działania oraz do opracowania w odpowiednim czasie strategii UE na rzecz zrównoważonej i strategicznej turystyki dostosowanej do agendy cyfrowej, Zielonego Ładu i celów zrównoważonego rozwoju ONZ, zastępującej strategię z 2010 r., aby utrzymać pozycję Europy jako wiodącego kierunku turystycznego; przypomina, że przy opracowywaniu tej strategii należy przeprowadzić konsultacje z przedstawicielami sektora turystyki; podkreśla w związku z tym znaczenie konkretnych działań na rzecz przezwyciężenia obecnego kryzysu oraz promowania alternatywnych form turystyki, takich jak turystyka kulturalna i zrównoważona, agroturystyka, turystyka przyrodnicza, ekoturystyka i inne doświadczenia, które powinny szanować środowisko i dziedzictwo kulturowe lokalnej ludności, aby uniknąć nadmiernej ruchu turystycznego;

21. jest zdania, że ponieważ turystyka jest przemysłem globalnym, niezwykle istotne jest wspieranie dialogu i współpracy z WTO (tourism) na podstawie protokołu ustaleń podpisanego przez Parlament i WTO (tourism) w 2018 r.;

22. wzywa Komisję do aktualizacji unijnego przewodnika dotyczącego wsparcia finansowego oraz do zamieszczenia w nim linku do krajowego punktu kontaktowego ułatwiającego mikroprzedsiębiorstwom i MŚP dostęp do informacji za pośrednictwem punktu kompleksowej obsługi lub narzędzia internetowego z pomocą i wskazówkami państw członkowskich, w razie potrzeby; wzywa Komisję do informowania o tym przewodniku przedsiębiorstw i MŚP w sektorze turystyki;

23. wzywa Komisję do utworzenia w następnych WRF Europejskiej Agencji Turystyki oraz do opracowania krótkoterminowego rozwiązania poprzez utworzenie departamentu ds. turystyki w jednej z istniejących agencji wykonawczych, w szczególności Agencji Wykonawczej ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME) lub przyszłej Agencji Wykonawczej ds. Zdrowia i Cyfryzacji;

Europejska Agencja Turystyki powinna być odpowiedzialna między innymi za:

- przedstawianie UE i jej państwom członkowskim faktycznego przeglądu i danych dla decydentów politycznych, co umożliwi im opracowanie świadomych strategii opartych na zgromadzonych i analizowanych danych dotyczących turystyki, w tym na temat ich ewentualnego wpływu społecznego, gospodarczego i środowiskowego;
- stosowanie mechanizmu zarządzania kryzysowego w celu zapewnienia odpowiedniego przygotowania sektora turystyki na przyszłe kryzysy, w przypadku gdy krajowe działania okazały się niewystarczające;
- zapewnianie wsparcia technicznego i administracyjnego mikroprzedsiębiorstwom i MŚP w celu zwiększenia ich zdolności dostępu do finansowania i instrumentów finansowych UE oraz korzystania z nich;
- wspieranie ekosystemu turystycznego poprzez, na przykład, dzielenie się dobrymi praktykami w celu podejmowania świadomych decyzji dotyczących ulepszenia polityki turystycznej;
- promowanie europejskiej marki w państwach trzecich i skupienie się na dywersyfikacji europejskiego produktu turystycznego;

Czwartek, 25 marzec 2021

Umocnienie: przejście na zrównoważoną, odpowiedzialną i inteligentną turystykę

24. zauważa, że zrównoważona turystyka powinna uwzględniać obecne i przyszłe skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe, a także wychodzić naprzeciw potrzebom turystów, branży, środowiska i społeczności lokalnych⁽¹⁵⁾; przypomina, że sektor turystyki i transportu tworzy ślad ekologiczny na całym świecie; podkreśla potrzebę opracowania zrównoważonych i elastycznych rozwiązań dla transportu multimodalnego oraz opracowania strategii politycznych na rzecz zachowania dziedzictwa naturalnego i różnorodności biologicznej, z poszanowaniem autentyczności społeczno-kulturowej społeczności przyjmujących, zapewniając zrównoważony rozwój i przynosząc korzyści społeczno-gospodarcze wszystkim zainteresowanym stronom;

25. wzywa Komisję do szybkiego opracowania planu działania na rzecz zrównoważonej turystyki, obejmującego innowacyjne środki mające na celu zmniejszenie śladu klimatycznego i środowiskowego sektora poprzez rozwój bardziej zrównoważonych form turystyki, dywersyfikację oferty, pobudzanie nowych inicjatyw na rzecz współpracy i rozwój nowych usług cyfrowych;

26. wzywa państwa członkowskie do opracowania planów działania na rzecz zrównoważonej turystyki na szczeblu krajowym i regionalnym w porozumieniu z zainteresowanymi stronami i społeczeństwem obywatelskim oraz zgodnie z przyszłym europejskim planem działania na rzecz zrównoważonej turystyki, a także do pełnego wykorzystania funduszy instrumentu Next Generation EU do finansowania planów działania na rzecz transformacji sektora turystycznego;

27. podkreśla, że pandemia COVID-19 doprowadziła do zmiany charakteru popytu wśród osób podróżujących, w kierunku turystyki bezpiecznej, czystej i bardziej zrównoważonej; podkreśla, że lokalna działalność rzemieślnicza, agroturystyka, turystyka wiejska i ekoturystyka są integralną częścią zrównoważonej turystyki, z naciskiem na odkrywanie przyrody i okolic wiejskich w Europie na szlakach pieszych, rowerowych lub konnych, do których dostęp musi być wspólny;

28. wzywa Komisję do uruchomienia europejskiego systemu wskaźników turystycznych (ETIS), wyposażenia go w stałą strukturę zarządzania oraz do wprowadzenia tego systemu, we współpracy z regionami, w ośrodkach turystycznych z wykorzystaniem wskaźników statycznych i danych w czasie rzeczywistym na potrzeby zarządzania i oceny; podkreśla, że celem tablicy wyników ETIS jest monitorowanie gospodarczego, społecznego i środowiskowego wpływu turystyki;

29. wzywa Komisję do zbadania przeszkód w uzyskiwaniu oznakowania ekologicznego i do rozszerzenia jego zakresu na inne usługi turystyczne w ramach uzupełnienia unijnego systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) dla turystyki, oraz do ustanowienia mechanizmów wspierających i promujących te systemy certyfikacji oraz podmioty turystyczne, je które uzyskały;

30. wzywa państwa członkowskie, krajowe organy ds. turystyki i branżę turystyczną do zwiększenia koordynacji kryteriów przyznawania i zasad stosowania istniejących znaków jakości w Unii, a Komisję do dalszego odgrywania roli koordynatora i wspierania inicjatyw lokalnych;

31. wyraża uznanie dla Komisji za ustanowienie Grupy ds. Zrównoważonego Rozwoju Turystyki oraz wzywa tę grupę do wznowienia prac nad Europejską kartą zrównoważonej i odpowiedzialnej turystyki z 2012 r. i dokonania przeglądu tej karty, aby w ten sposób zachęcić do uczestnictwa w opracowywaniu dobrych praktyk i ich przyjmowania na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym; uważa, że grupa ta może służyć za punkt odniesienia dla europejskiej sieci zainteresowanych podmiotów w dziedzinie zrównoważonej turystyki, przedstawiać nowe narzędzia i inicjatywy służące ocenie gospodarczych, społecznych i ekologicznych skutków działalności związanej z turystyką, angażować podróżnych oraz umożliwiać podróżnym i biurom turystycznym zrozumienie ich śladu środowiskowego;

32. podkreśla znaczenie ram statystycznych UNWTO dotyczących pomiaru zrównoważenia turystyki, mających na celu integrację statystyk dotyczących gospodarczego, środowiskowego i społecznego wymiaru zrównoważonej turystyki;

33. przypomina, że brak dokładnych danych ilościowych i jakościowych dotyczących wpływu turystyki na zrównoważony rozwój stanowi przeszkodę w podejmowaniu decyzji przez podmioty publiczne i prywatne; wzywa Eurostat do ustanowienia ram odniesienia w zakresie gromadzenia danych na temat zrównoważonego rozwoju, przeciążenia ruchem turystycznym, niedostatecznego ruchu turystycznego i kryteriów dotyczących warunków pracy, a także wzywa do aktualizacji rozporządzenia (UE) nr 692/2011⁽¹⁶⁾; podkreśla ogromny potencjał dużych zbiorów danych i aktualnych danych tj. dotyczących pochodzenia i rodzaju rezerwacji, długości pobytu, średnich wydatków w podziale na kategorie oraz stopnia wykorzystania, dla zrozumienia ewolucji ruchu turystycznego i zmian popytu, a także dla dostosowania oferty i wdrożenia odpowiedniej polityki;

⁽¹⁵⁾ WTO (tourism) i UNEP, „Making Tourism More Sustainable – A Guide for Policy Makers” [„W kierunku bardziej zrównoważonej turystyki – wytyczne dla decydentów”], 2005 r.

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 692/2011 z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie europejskiej statystyki w dziedzinie turystyki i uchylające dyrektywę Rady 95/57/WE (Dz.U. L 192 z 22.7.2011, s. 17).

Czwartek, 25 marzec 2021

34. z zadowoleniem przyjmuje europejską strategię w zakresie danych oraz wniosek Komisji dotyczący aktu w sprawie zarządzania danymi; wzywa Komisję do włączenia turystyki w ramy zarządzania dotyczące wspólnych przestrzeni danych oraz do lepszego uregulowania działalności internetowych platform rezerwacyjnych i internetowych pośredników podróży, co umożliwiłoby przedsiębiorstwom z branży turystycznej pełne angażowanie się w innowacje i cyfryzację, ponieważ ma to kluczowe znaczenie dla modernizacji całego sektora oraz dla rozwoju nowych usług i szerszej oferty wysokiej jakości; wzywa ponadto Komisję do promowania łączenia danych dla turystyki oraz regionalnych inkubatorów i akceleratorów dla przedsiębiorstw turystycznych, z wykorzystaniem badań i innowacji, aby pomóc wielu MSP z tego sektora w gromadzeniu, przetwarzaniu i wykorzystywaniu danych, które wytwarzają, co pozwoli im w pełni korzystać z gospodarki opartej na danych i wdrażać zrównoważone rozwiązania;

35. zauważa, że coraz więcej zakupów produktów i usług turystycznych odbywa się online; uznaje istotną rolę platform gospodarki współpracy jako pośredników oraz ich zalety pod względem innowacyjności i zrównoważonego rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące aktu prawnego o usługach cyfrowych i aktu prawnego o rynkach cyfrowych, a także podkreśla konieczność zapewnienia równych szans dla przedsiębiorstw działających w internecie i poza nim, aby uniknąć zakłóceń rynkowych i zachować zdrową konkurencję, zwłaszcza z rozróżnieniem podmiotów świadczących usługi partnerskie i dostawców usług profesjonalnych; podkreśla w tym zmieniającym się środowisku wpływ recenzji i ocen online na doświadczenia turystyczne;

36. uważa, że równie ważne jest zapewnienie współpracy między wspólnotami wiedzy i innowacji w sektorze spożywczym i kulturalnym; za istotne czynniki sukcesu agroturystyki uważa promowanie wiedzy rynkowej, wyższe kwalifikacje, sprawniejszą administrację, rzeczywiste partnerstwa i ukierunkowane możliwości nawiązywania kontaktów, a także opracowywanie innowacyjnych środków na przyszłość; uważa też, że lepsza współpraca i koordynacja między zainteresowanymi podmiotami, większe zaangażowanie władz lokalnych w turystykę, a także badania rynku oraz profesjonalne strategie komunikacyjne i marketingowe są niezbędne do poprawy społecznych, gospodarczych i środowiskowych wyników agroturystyki;

37. wzywa Komisję do poszanowania prawa władz lokalnych do ustanawiania uregulowań mających przeciwdziałać szkodliwym skutkom przeciążenia ruchem turystycznym;

38. zauważa, że turystyka ma ścisły związek z mobilnością oraz że państwa członkowskie muszą inwestować, przy unijnym wsparciu finansowym, w przejście na paliwa bardziej przyjazne dla środowiska, w miarę możliwości w pojazdy niskoemisyjne i bezemisyjne, w bardziej dostępne środki transportu, w tym dla osób z niepełnosprawnościami i osób o ograniczonej możliwości poruszania się w odniesieniu do wszystkich środków, a także we wspieranie mobilności jako usługi i w platformy gwarantujące interoperacyjność i intermodalność systemów sprzedaży biletów, aby oferować transnarodowe i intermodalne bilety „od drzwi do drzwi”;

39. uważa, że w ramach mobilności w celach turystycznych należy priorytetowo traktować korzystanie z najbardziej zrównoważonych środków transportu, mających mniejszy ślad ekologiczny; przypomina o konieczności posiadania przez wszystkie państwa członkowskie nowoczesnej, bezpiecznej i zrównoważonej infrastruktury transportowej, aby ułatwić podróżowanie w całej UE oraz zwiększyć dostępność obszarów najbardziej oddalonych, peryferyjnych i oddalonych oraz wysp dla turystyki wewnątrz europejskiej i międzynarodowej, a także zwiększyć spójność terytorialną; podkreśla, że szczególną uwagę należy zwrócić na brakujące połączenia transgraniczne i ich uzupełnienie oraz na przestrzeganie terminów realizacji TEN-T do 2030 r. i do 2050 r.;

40. zauważa, że Europejski Rok Kolei może być okazją do zwiększenia świadomości społecznej na temat zrównoważonej turystyki oraz nowych szlaków transgranicznych, które obywatele Europy mogą odkryć dzięki połączeniom kolejowym; wzywa zatem Komisję do ulepszenia sieci kolejowej w Europie; pochwała inicjatywę Unii Europejskiej DiscoverEU, która daje głównie młodym ludziom możliwość odkrywania Europy poprzez doświadczenia edukacyjne i kulturalne oraz promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego;

41. podkreśla znaczenie kultury i dziedzictwa kulturowego w turystyce europejskiej; apeluje w związku z tym do państw członkowskich o przeznaczanie wystarczających środków finansowych na obiekty kultury i dziedzictwa kulturowego, bez zapominania o ich wartości rzeczywistej jako części naszego dziedzictwa kulturowego, które należy chronić, zwłaszcza przed zmianą klimatu i przeciążeniem ruchem turystycznym;

42. podkreśla potrzebę zbadania odporności dziedzictwa kulturowego i zauważa związek między zrównoważoną turystyką a dziedzictwem kulturowym; uważa, że turystyka kulturalna może służyć umocnieniu wzajemnego zrozumienia obywateli UE, ponieważ umożliwia im odkrywanie europejskiego dziedzictwa kulturowego w całej jego różnorodności; podkreśla konieczność uwzględnienia wniosków wyciągniętych z Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego; przypomina, że na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym podjęto wiele inicjatyw mających na celu poprawę zrównoważonego charakteru turystyki poprzez włączenie dziedzictwa kulturowego do polityki w zakresie środowiska,

Czwartek, 25 marzec 2021

architektury i planowania; uważa, że należy chronić dziedzictwo przemysłowe regionów przechodzących transformację, aby stworzyć nowe możliwości gospodarcze i zawodowe na tych obszarach; ponownie podkreśla potrzebę podnoszenia świadomości na temat ochrony dziedzictwa wśród wszystkich podmiotów, w tym na temat ryzyka nielegalnego handlu dobrami kultury; zwraca uwagę, że we wszelkich rozważaniach nad zrównoważoną turystyką należy też uwzględnić dzieła i dobra kultury, które zostały zagrabione, skradzione lub nielegalnie pozyskane podczas wojen; zachęca do promowania doskonałości w zrównoważonej turystyce kulturalnej; wzywa państwa członkowskie do podejmowania środków promujących współpracę między ekspertami w sektorze turystyki kulturalnej oraz do promowania współpracy i wymiany najlepszych praktyk w tym sektorze;

43. uważa, że uruchomiony przez Radę Europejską program Europejskie Szlaki Kulturowe pomoże wyeksponować różnorodną historię Europy i promować dziedzictwo kulturowe; zwraca uwagę na znaczenie łączenia atrakcji turystycznych; uważa, że program ten ma duży potencjał dla małych przedsiębiorstw, dialogu międzykulturowego i współpracy transnarodowej oraz że musi ewoluować, kładąc coraz większy nacisk na zrównoważony charakter turystyki, w tym na ochronę dziedzictwa kulturowego;

44. wzywa Komisję do zbadania możliwych synergii z siecią EuroVelo i jej 17 korytarzami, zwłaszcza dzięki zwiększeniu wsparcia finansowego, w celu promowania turystyki rowerowej w Europie; wzywa Komisję, aby zachęcała do restrukturyzacji nieużywanych odcinków kolei, w tym przez promowanie projektów rowerowo-kolejowych, a także aktywnie wspierała intermodalne rozwiązania łączące podróż rowerem z podróżą koleją; proponuje promowanie rowerowych pakietów turystycznych łączonych z innymi ofertami o zrównoważonym charakterze; uważa, że szlaki transgraniczne dla aktywności na świeżym powietrzu, w tym turystyki wiejskiej, górskiej lub wodnej, promowane za pośrednictwem specjalnych sieci wspieranych przez fundusze UE, mogą odegrać kluczową rolę w łączeniu poszczególnych regionów państw członkowskich, skutecznie przekierowując przepływy turystyczne i zapewniając możliwości rozwoju turystyki w regionach słabiej rozwiniętych;

45. wzywa Komisję do zaproponowania nowego europejskiego programu turystyki integracyjnej na wzór inicjatywy Calypso, umożliwiającego grupom społecznym znajdującym się w trudnej sytuacji korzystanie z krajowych bonów turystycznych w placówkach stowarzyszonych w innych państwach członkowskich, które również oferują swoim obywatelom program turystyki socjalnej; zauważa, że wiele państw członkowskich wdraża takie programy z bardzo dobrymi wynikami, i uważa, że zapewnienie interoperacyjności tych programów na szczeblu UE byłoby bardzo korzystne;

46. wzywa Komisję do przedstawienia rezultatów projektu pilotażowego dotyczącego inteligentnych kierunków turystycznych oraz do zaprezentowania w skrócie, w jaki sposób zamierza wdrożyć ten system, łącząc innowacje z ochroną obiektów UNESCO i obszarów przyrodniczych, a także tradycyjnych specjalności lokalnych i ośrodków kultury;

47. wzywa państwa członkowskie i Komisję do przekształcenia Europejskiej Stolicy Inteligentnej Turystyki w stały projekt o szerszych i bardziej sprawiedliwych kryteriach, który będzie promował lokalną gospodarkę i branże działające w danym miejscu; apeluje o podjęcie większych wysiłków w celu stopniowego zwiększenia możliwości korzystania ze zrównoważonej mobilności w całej Europie;

48. wyraża uznanie dla Komisji za nagrodę Access City i wzywa do wdrożenia podobnych inicjatyw na szczeblu krajowym i regionalnym;

49. wyraża uznanie dla Komisji za prace nad 14 działaniami, które składają się na Europejską strategię na rzecz turystyki przybrzeżnej i morskiej, oraz zachęca Komisję do przedstawienia rezultatów, które można będzie wykorzystać do kierowania środków finansowych na infrastrukturę (porty i przystanie jachtowe), wsparcie logistyczne i operacyjne, zapobieganie powstawaniu odpadów oraz wykorzystanie energii odnawialnej; zwraca uwagę na konieczność poszanowania ekosystemu morskiego, promowania dialogu między państwami członkowskimi, władzami regionalnymi i lokalnymi, poszczególnymi zainteresowanymi stronami i społeczeństwem obywatelskim, a także na konieczność wspierania zrównoważonego rozwoju turystyki przybrzeżnej i morskiej; wzywa Komisję, aby w porozumieniu z państwami członkowskimi podjęła działania wspierające sektor rejsów wycieczkowych, który nadal jest poważnie dotknięty przez pandemię COVID-19, oraz aby ułatwiła jego ponowny rozruch operacyjny, z poszanowaniem norm społecznych i środowiskowych;

50. wzywa Komisję do opracowania inicjatyw na rzecz turystyki wodnej i przybrzeżnej w zakresie uznawania kwalifikacji kapitanów statków, przepisów dotyczących podatku VAT na jednostki pływające, mariny i kotwicowiska, aby przeciwdziałać sezonowości i promować trasy transgraniczne, takie jak sieć szlaków dla turystyki wodnej, oraz do podania do wiadomości publicznej stanu zaawansowania projektu pilotażowego, jakim jest opracowanie karty dobrych praktyk na rzecz zrównoważonej turystyki rejsowej;

51. zachęca Komisję do włączenia lokalnych podmiotów działających na obszarach wiejskich i przybrzeżnych w działania na rzecz dywersyfikacji dochodów przez tworzenie produktów, usług czy doświadczeń turystycznych, w opracowywanie nowych inicjatyw i poszukiwanie synergii między istniejącymi inicjatywami; zachęca do zainteresowania

Czwartek, 25 marzec 2021

takimi inicjatywami producentów z sektora pierwotnego (rolnictwo, hodowla i rybołówstwo) i do analizowania możliwości wykorzystania tych inicjatyw jako sposobu na wprowadzanie do obrotu produktów pochodzących od tych producentów i na rozpowszechnianie tradycji kulturowych lub gastronomicznych tych producentów;

52. podkreśla potencjalne możliwości zatrudnienia na obszarach wiejskich dla legalnie przebywających obywateli państw trzecich, co sprzyjałoby ich włączeniu społecznemu i gospodarstwu;

53. podkreśla pozytywny wkład turystyki wiejskiej w ochronę drobnego i zróżnicowanego rolnictwa, zwalczanie nierówności społecznych i zatrudnianie kobiet (odsetek kobiet w tym sektorze w UE wynosi około 50 %), co przyczynia się do wymiany pokoleń i do odwrócenia procesu wyludniania;

54. podkreśla konieczność uwzględnienia w przyszłych działaniach na rzecz rozwoju turystyki w Europie turystyki zdrowotnej, w szczególności turystyki uzdrowiskowej i relaksacyjnej (wellness & spa), jako odrębnej branży o wysokim potencjale konkurencyjnym i innowacyjnym ze względu na zmiany demograficzne oraz rosnącą świadomość zdrowotną społeczeństwa;

Ponowne rozważenie: planowanie przyszłości branży turystycznej

55. podkreśla potrzebę wspierania przemysłu turystycznego we wdrażaniu zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, np. przez zwiększenie podaży produktów neutralnych dla klimatu, wykorzystanie czystej energii, ograniczenie stosowania szkodliwych chemikaliów i tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, poprawę efektywności energetycznej budynków dzięki zachęcaniu do odnawiania turystycznych zasobów budowlanych, wdrażanie procesów recyklingu wody deszczowej i ścieków domowych, ułatwianie recyklingu odpadów oraz zapobieganie powstawaniu odpadów;

56. wzywa Komisję do przedstawienia w pierwszym półroczu 2021 r. analizy otrzymanych z poszczególnych państw członkowskich wniosków dotyczących systemów pomocy państwa dla branży turystycznej, a także środków unijnych wykorzystanych na zwalczanie skutków pandemii COVID-19, w tym zastosowania instrumentu SURE; wzywa Komisję do skonsolidowania i przedłużenia SURE do końca 2022 r. z powodu trudności społeczno-gospodarczych, z jakimi zmagają się państwa członkowskie;

57. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zajęcia się sytuacją pracowników w sektorze turystycznym dotkniętym kryzysem związanym z COVID-19 oraz do rozważenia możliwości ustanowienia – w ramach planu działania dotyczącego Europejskiego filaru praw socjalnych – europejskich ram dla całego łańcucha wartości tego sektora, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi i przedsiębiorstwami, w drodze konstruktywnego dialogu na temat warunków pracy w tym sektorze, charakteryzującym się sezonowością, pracą w niepełnym wymiarze godzin i nietypowymi formami zatrudnienia; podkreśla, że należy zagwarantować dostęp do ochrony socjalnej;

58. wzywa Komisję do opracowania wspólnie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym ukierunkowanego wystarczającego wsparcia dla dekarbonizacji branży turystycznej, jej cyfryzacji i projektów innowacyjnych oraz warunków dostępu mikroprzedsiębiorstw oraz MŚP do InvestEU, aby umożliwić nabywanie nowych umiejętności i tworzenie większej liczby miejsc pracy wysokiej jakości; podkreśla konieczność lepszej koordynacji między UE a szczeblem lokalnym w celu rozwiązania kwestii dostępu do finansowania; podkreśla, że nowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja, robotyka oraz wirtualna i poszerzona rzeczywistość, będą miały znaczący wpływ na branżę turystyczną; zauważa, że ich wprowadzenie wymaga odpowiedniego finansowania dla placówek turystycznych, zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw oraz MŚP;

59. wzywa Komisję do zaproponowania nowych programów wspierających innowacje w sektorze turystyki poprzez „design thinking” [myślenie projektowe];

60. wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do wspierania najlepszych praktyk stosowanych obecnie przez organy krajowe, regionalne i lokalne, przejścia na płynny transport intermodalny i rozwoju biletów przesiadkowych w transporcie kolejowym; przypomina o znaczeniu nowoczesnych, płynnych sieci TEN-T i transgranicznych połączeń dużych prędkości w całej Europie dla odblokowania potencjału zrównoważonego międzynarodowego transportu zbiorowego, aby uczynić turystykę bardziej zrównoważoną i niskoemisyjną we wszystkich porach roku; przypomina w związku z tym o potrzebie wzmocnienia węzłów miejskich i transportu publicznego, stanowiących ważny element doświadczeń turystów i codziennego życia obywateli w miejscach cieszących się popularnością turystyczną;

61. wzywa Komisję do wprowadzenia e-wizy, a także wizy podróżnej oraz innych środków, dzięki którym turyści mogliby zgodnie z prawem wjeżdżać na terytorium Unii;

Czwartek, 25 marzec 2021

62. uważa, że promocja europejskiej marki turystycznej w państwach trzecich musi koncentrować się na dywersyfikacji produktu turystycznego w celu przyciągnięcia większej liczby turystów i zwiększenia udziału w rynku, przy jednoczesnym promowaniu kluczowych kierunków turystycznych stanowiących alternatywę dla obszarów turystyki masowej; podkreśla atrakcyjność paneuropejskich produktów i usług turystycznych, takich jak trasy międzynarodowe;

63. zwraca uwagę na istotny wkład sportu w turystykę europejską i podkreśla możliwości wynikające z wydarzeń i działalności sportowej, przy jednoczesnym pamiętaniu o znaczeniu poprawy zrównoważonego charakteru dużych imprez; podkreśla znaczenie gastronomii europejskiej, szlaków gastronomicznych i sektora hotelarskiego, restauracyjnego i gastronomicznego dla branży turystycznej; podkreśla znaczenie turystyki zdrowotnej i uzdrowiskowej i wzywa Komisję do promowania inicjatyw turystycznych, które mogą przyczynić się do zmniejszenia kosztów opieki zdrowotnej dzięki środkom zapobiegawczym i zmniejszeniu konsumpcji farmaceutyków; uważa, że promowanie europejskiej marki turystycznej musi koncentrować się na dywersyfikacji oferty UE uwzględniającej dziedzictwo kulturowe i naturalne, żywność i zdrowie we współpracy z ośrodkami turystycznymi i organizatorami turystyki;

64. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie oznaczeń geograficznych produktów nierolnych, również w świetle wyników konsultacji publicznych z 2014 r., zgodnie z którymi oznaczenie takie pomogłoby sektorowi turystycznemu dzięki umożliwieniu natychmiastowej identyfikacji lokalnych produktów;

65. wzywa Komisję do promowania zawodów rzemiosła artystycznego i tradycyjnego, stanowiących kwintesencję europejskich produktów wysokiej jakości, jako wyrazu tożsamości i tradycji regionów Europy, w tym w ramach turystycznego łańcucha dostaw, przez oficjalne uznanie ich za część europejskiego dziedzictwa kulturowego;

66. wzywa Komisję do oceny oraz, w razie potrzeby, do zmiany dyrektywy w sprawie imprez turystycznych⁽¹⁷⁾ i do odblokowania negocjacji w Radzie w sprawie przeglądu rozporządzenia (WE) nr 261/2004 w sprawie praw pasażerów lotniczych⁽¹⁸⁾, aby uwzględnić skutki ostatniego kryzysu, zapobiec niepewności prawa w przyszłości oraz zapewnić ochronę praw konsumentów; zwraca się do Komisji o przeanalizowanie możliwości wzmocnienia przepisów dotyczących ochrony na wypadek niewypłacalności poprzez dodanie podejścia zapobiegawczego w celu wspierania przedsiębiorstw i MŚP na wcześniejszym etapie oraz w celu ochrony pracowników w przypadku wstrząsów systemowych lub niewypłacalności;

67. wzywa Komisję, aby opracowała – w oparciu o doświadczenia z kryzysu wywołanego przez COVID-19 i o podobne systemy w państwach członkowskich – europejski system gwarancji podróży w celu zabezpieczenia płynności finansowej dla przedsiębiorstw oraz zagwarantowania podróżnym zwrotu kosztów, jak również kosztów repatriacji, wraz z uczciwym odszkodowaniem za wszelkie szkody poniesione w przypadku upadłości;

68. wzywa Komisję do ustanowienia jednolitej platformy do tworzenia programów nabywania umiejętności w dziedzinie innowacji cyfrowych przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla w mikroprzedsiębiorstwach oraz MŚP, aby wyposażyć te osoby w umiejętności, które pozwolą zoptymalizować ich potencjał w zakresie tworzenia dobrobytu; uważa, że zasadnicze znaczenie mają regularne szkolenia i przekwalifikowanie obecnej siły roboczej w sektorze turystycznym, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności informatycznych i innowacyjnych technologii; wzywa Komisję do opracowania unijnego planu działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji pracowników tego sektora, w tym unijnego systemu finansowania tego celu;

69. zauważa, że umiejętności i kwalifikacje nie zawsze są zharmonizowane między krajami i że brak jest wzajemnego uznawania; w związku z tym wzywa Komisję do oceny możliwości harmonizacji przepisów i ustawodawstwa w tym zakresie;

70. wzywa Komisję do współpracy ze stowarzyszeniami działającymi w tym sektorze oraz do wykorzystania najlepszych praktyk do wydania zaleceń i zapewnienia wsparcia finansowego na rzecz organizacji imprez handlowo-turystycznych, targów, kongresów oraz turystyki związanej z wydarzeniami artystycznymi i rozrywkowymi, takimi jak koncerty i festiwale;

71. zwraca się do Komisji o opublikowanie i wymianę z zainteresowanymi stronami i państwami członkowskimi dobrych praktyk dotyczących zawodu przewodnika turystycznego, aby zająć się problemami dotyczącymi ten sektor; jest zdania, że zawodowi przewodnicy turystyczni odgrywają istotną rolę w promowaniu dziedzictwa kulturowego w synergii z terytorium lokalnym, jego tradycjami i specyfiką; uważa w związku z tym, że zawód ten powinien być odpowiednio

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 326 z 11.12.2015, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 46 z 17.2.2004, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

chroniony na rynku pracy w celu zapewnienia wysokiej jakości usług przy jednoczesnym zachowaniu otwartej i uczciwej konkurencji; wzywa Komisję do przeanalizowania braku wzajemnego uznawania w tym sektorze w celu ustalenia, w jakich obszarach Unia może dokonać niezbędnych usprawnień;

72. zwraca uwagę na znaczenie dostępności usług podróży i turystyki dla wszystkich, w tym dla dzieci, osób starszych i osób niepełnosprawnych, niezależnie od ich sytuacji finansowej czy ewentualnych słabych stron; wzywa Komisję do pracy na rzecz ułatwienia ewentualnego szerszego wdrożenia i uznania systemu europejskiej karty osoby niepełnosprawnej; podkreśla, że dostęp do turystyki dla każdej osoby może zostać osiągnięty jedynie przy odpowiednim połączeniu standardów prawnych stosowanych przez państwa członkowskie, innowacji i rozwoju technologicznego, szkolenia personelu, podnoszenia świadomości, odpowiedniej promocji i komunikacji w całym łańcuchu dostaw oferty turystycznej; podkreśla w tym kontekście znaczenie unijnych sieci, w ramach których podmioty publiczne i prywatne mogą współpracować i wymieniać najlepsze praktyki; wzywa ponadto Komisję i państwa członkowskie do aktywnego wspierania będącego w toku opracowywania normy Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej dotyczącej dostępności usług turystycznych oraz do zapewnienia jej szybkiego i prawidłowego wdrożenia po jej przyjęciu, przy dopilnowaniu, by usługodawcy przestrzegali odpowiednich norm dostępności już obowiązujących lub będących w trakcie wdrażania, a także dostarczali informacji o dostępności ich usług;

73. wzywa Komisję do zaproponowania znormalizowanego kanału gromadzenia interaktywnej informacji zwrotnej na temat dostępności kierunków turystycznych przez przedsiębiorstwa i turystów oraz do promowania jego wykorzystania w całym sektorze turystyki;

74. wzywa Komisję do uwzględnienia przy formułowaniu i ocenie wpływu prawodawstwa w dziedzinie turystyki, zgodnie z art. 349 TFUE, szczególnych cech i dodatkowych ograniczeń regionów najbardziej oddalonych, ponieważ regiony te w swoim rozwoju gospodarczym, społecznym i kulturalnym w dużym stopniu opierają się na turystyce; w tym kontekście ostrzega przed koniecznością zapewnienia odpowiedniego finansowania w celu zapewnienia dostępności regionów najbardziej oddalonych; wzywa ponadto Komisję do uwzględnienia transformacji klimatycznej i cyfrowej w regionach najbardziej oddalonych;

75. wzywa Komisję do zwrócenia szczególnej uwagi na regiony górskie, wyspy, regiony wyspiarskie i obszary wiejskie oraz podkreśla znaczenie dobrze zorganizowanej współpracy instytucjonalnej ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami regionalnymi, a także z Komitetem Regionów.

76. zachęca Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia mobilności na terytoriach o położeniu dwukrotnie lub trzykrotnie wyspiarskim wobec nagłego spadku podaży; zwraca uwagę na możliwość utworzenia bezpiecznych korytarzy sanitarnych w połączeniach komunikacyjnych z regionami najbardziej oddalonymi i wyspami w celu złagodzenia stałych ograniczeń, z jakimi się one zmagają;

77. podkreśla, że unijne środki na rzecz rozwoju obszarów wiejskich UE przyczyniają się do wzmocnienia unijnego sektora rolno-spożywczego, do zrównoważenia środowiskowego i do pomyślnego rozwoju obszarów wiejskich;

o

o o

78. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0110

Wzmocnienie międzynarodowej roli euro

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wzmocnienia międzynarodowej roli euro (2020/2037(INI))

(2021/C 494/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z uwagami na szczyt Rady Europejskiej i szczyt strefy euro z 5 grudnia 2018 r. zatytułowany „W kierunku wzmocnienia międzynarodowej roli euro” (COM(2018)0796),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z 12 czerwca 2019 r. zatytułowany „Wzmocnienie międzynarodowej roli euro – wyniki konsultacji” (SWD(2019)0600),
- uwzględniając zalecenie Komisji z 5 grudnia 2018 r. w sprawie międzynarodowej roli euro w dziedzinie energii (C(2018)8111) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2018)0483),
- uwzględniając porozumienie paryskie w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i cele zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2020/1308 z dnia 21 września 2020 r. stwierdzającą, na ograniczony okres, że ramy regulacyjne mające zastosowanie do kontrahentów centralnych w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej są równoważne zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012⁽¹⁾, zwłaszcza jej motywy 5 i 6,
- uwzględniając coroczny przegląd wydany 9 czerwca 2020 r. przez Europejski Bank Centralny (EBC), zatytułowany „Międzynarodowa rola euro”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie roli UE w ramach międzynarodowych instytucji i organów finansowych, walutowych i regulacyjnych⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2020 r. w sprawie dalszego rozwoju unii rynków kapitałowych: poprawa dostępu do finansowania z rynków kapitałowych, w szczególności dla MŚP, oraz zwiększenie możliwości udziału inwestorów detalicznych⁽³⁾,
- uwzględniając swoje sprawozdanie z dnia 18 września 2020 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie finansów cyfrowych: pojawiające się zagrożenia w zakresie kryptoaktywów – wyzwania regulacyjne i nadzorcze w obszarze usług, instytucji i rynków finansowych⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie planu inwestycyjnego na rzecz zrównoważonej Europy – jak finansować Zielony Ład⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 19 czerwca 2020 r. w sprawie unii bankowej – sprawozdanie za rok 2019⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie rocznego raportu Europejskiego Banku Centralnego za rok 2018⁽⁷⁾,
- uwzględniając orędzie o stanie Unii wygłoszone we wrześniu 2020 r.⁽⁸⁾,
- uwzględniając raport Europejskiego Banku Centralnego z października 2020 r. na temat cyfrowego euro⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 306 z 21.9.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 76.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0266.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0265.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0305.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0165.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0034.

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/state_of_the_union_pl_1.pdf

⁽⁹⁾ https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458_en.pdf

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając dostosowany program prac Komisji na 2020 r. ⁽¹⁰⁾ (COM(2020)0440),
- uwzględniając analizę przygotowaną na zlecenie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (ECON) we wrześniu 2020 r. zatytułowaną „Post-COVID-19 Global Currency Order: Risks and Opportunities for the Euro” [Sytuacja walutowa na świecie po pandemii COVID-19: zagrożenia i szanse dla euro] ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając dokument roboczy NBER nr 26760, którego autorami są Ethan Ilzetzki (London School of Economics), Carmen M. Reinhart (Uniwersytet Harvarda) i Kenneth S. Rogoff (Harvard Kennedy School), z lutego 2020 r. zatytułowany „Why is the euro punching below its weight?” [Dlaczego euro nie wykorzystuje swojej pozycji?] ⁽¹²⁾,
- uwzględniając analizę polityczną centrum Bruegel z 5 czerwca 2020 r., zatytułowaną „Is the COVID-19 crisis an opportunity to boost the euro as a global currency?” [Czy kryzys związany z COVID-19 jest szansą na zwiększenie roli euro jako waluty światowej?] ⁽¹³⁾,
- uwzględniając ekspertyzę Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej (DG IPOL) z 13 lutego 2019 r. zatytułowaną „Euro at 20: Background reader – collection of studies and assessments” [Euro ma 20 lat: dokument informacyjny – zbiór analiz i ocen] ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając przemówienie programowe wygłoszone 5 marca 2020 r. przez przewodniczącego Rady Europejskiej Charles’a Michela w Centrum Studiów nad Polityką Europejską na temat międzynarodowej roli euro ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając uwagi przewodniczącego Charles’a Michela wygłoszone po posiedzeniu Rady Europejskiej z 13 grudnia 2019 r. ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając szczegółową analizę z czerwca 2020 r. przygotowaną na zlecenie Komisji Gospodarczej i Monetarnej w ramach serii dokumentów dotyczących dialogu walutowego, zatytułowaną „The International Role of the Euro: State of Play and Economic Significance” [Międzynarodowa rola euro: aktualna sytuacja i znaczenie gospodarcze] ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając uwagi wstępne wygłoszone przez prezeskę EBC Christine Lagarde podczas wysłuchania na posiedzeniu Komisji Gospodarczej i Monetarnej 8 czerwca 2020 r. ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając przemówienie Fabia Panetty, członka zarządu EBC, z 7 lipca 2020 r., zatytułowane „Unleashing the euro’s untapped potential at global level” [Uwolnienie niewykorzystanego potencjału euro na szczeblu globalnym] ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając opracowanie Barry’ego Eichengreena z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley z kwietnia 2010 r. zatytułowane „Managing a Multiple Reserve Currency World” [Zarządzanie światem wielu walut rezerwowych] ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając wpis opublikowany na blogu centrum Bruegel z 3 grudnia 2018 r., zatytułowany „The international role of the euro” [Międzynarodowa rola euro] ⁽²¹⁾,
- uwzględniając analizę Biura Analiz Parlamentu Europejskiego ze stycznia 2020 r. zatytułowaną „Economic and Budgetary Outlook for the European Union” [Perspektywy gospodarcze i budżetowe dla Unii Europejskiej] ⁽²²⁾,
- uwzględniając briefing Biura Analiz Parlamentu Europejskiego z 2 lipca 2019 r. zatytułowany „Towards unified representation for the euro area within the IMF” [W kierunku jednolitej reprezentacji strefy euro w MFW] ⁽²³⁾,

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents_en

⁽¹¹⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652751/IPOL_STU\(2020\)652751_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652751/IPOL_STU(2020)652751_EN.pdf)

⁽¹²⁾ https://scholar.harvard.edu/rogoff/files/nber26760_why_is_euro_punching_below_its_weight.pdf

⁽¹³⁾ <https://www.bruegel.org/2020/06/is-the-covid-19-crisis-an-opportunity-to-boost-the-euro-as-a-global-currency/>

⁽¹⁴⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/624431/IPOL_STU\(2019\)624431_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/624431/IPOL_STU(2019)624431_EN.pdf)

⁽¹⁵⁾ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2020/03/05/keynote-speech-at-europe-s-next-stage-at-the-centre-for-european-policy-studies-ideas-lab-2020/pdf>

⁽¹⁶⁾ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2019/12/13/remarks-by-president-charles-michel-after-the-european-council-meetings-on-13-december-2019/>

⁽¹⁷⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/648806/IPOL_IDA\(2020\)648806_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/648806/IPOL_IDA(2020)648806_EN.pdf)

⁽¹⁸⁾ <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200608~4225ba8a1b.en.html>

⁽¹⁹⁾ <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200707~3eebd4e721.en.html>

⁽²⁰⁾ https://eml.berkeley.edu/~eichengr/managing_multiple_res_curr_world.pdf

⁽²¹⁾ <https://www.bruegel.org/2018/12/the-international-role-of-the-euro/>

⁽²²⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/646139/EPRS_STU\(2020\)646139_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/646139/EPRS_STU(2020)646139_EN.pdf)

⁽²³⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/637969/EPRS_BRI\(2019\)637969_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/637969/EPRS_BRI(2019)637969_EN.pdf)

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając komunikat opracowany przez Dział ds. Wspierania Zarządzania Gospodarczego DG IPOL z października 2020 r. zatytułowany „Guidance by the EU supervisory and resolution authorities on Brexit” [Wytyczne unijnych organów nadzoru i postępowania naprawczego w sprawie brexitu] ⁽²⁴⁾,
 - uwzględniając zestawienie danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) o oficjalnych rezerwach walut obcych (Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves, COFER) ⁽²⁵⁾,
 - uwzględniając komunikat Eurostatu nr 84/2020 z 19 maja 2020 r. zatytułowany „The 2017 results of the International Comparison Program” [Wyniki międzynarodowego programu porównawczego z 2017 r.] ⁽²⁶⁾,
 - uwzględniając komunikat Eurostatu nr 137/2020 z 16 września 2020 r. zatytułowany „Euro area international trade in goods surplus EUR 27,9 bn” [Nadwyżka w międzynarodowym handlu towarami w strefie euro na poziomie 27,9 mld EUR] ⁽²⁷⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0043/2021),
- A. mając na uwadze, że w ciągu 20 lat istnienia euro stało się pozytywnym symbolem jedności, integracji i siły gospodarczej Europy oraz jej pozycji na świecie, stając się kanałem rozprzestrzeniania europejskich wartości demokracji, wolnych rynków i współpracy międzynarodowej;
- B. mając na uwadze, że euro jest oficjalną walutą strefy euro, która obejmuje obecnie 19 z 27 państw członkowskich UE, i jako wspólna waluta cieszy się poparciem większości obywateli we wszystkich państwach członkowskich należących do strefy euro ⁽²⁸⁾; mając na uwadze, że Bułgaria, Chorwacja i Dania powiązały swoje waluty z euro w ramach mechanizmu kursowego (ERM II), oraz mając na uwadze, że euro jest również walutą urzędową ⁽²⁹⁾ lub faktycznie stosowaną ⁽³⁰⁾ na niektórych terytoriach poza UE; mając na uwadze, że decyzja krajów rozwijających się o powiązaniu swojej waluty z euro może mieć wpływ na ich gospodarki i długoterminowe perspektywy zrównoważonego rozwoju;
- C. mając na uwadze, że pomimo gospodarczej wielkości strefy euro i jej wpływów w światowej wymianie handlowej euro pozostaje znacznie w tyle za dolarem amerykańskim pod względem stosowania go jako międzynarodowej waluty rezerwowej ⁽³¹⁾ i waluty fakturowania ⁽³²⁾, a także pod względem udziału w międzynarodowych transakcjach walutowych i dłużnych papierach wartościowych ⁽³³⁾, ale pod względem udziału w płatnościach międzynarodowych plasuje się prawie na równi z dolarem; mając na uwadze, że euro pozostaje drugą co do ważności walutą w międzynarodowym systemie walutowym;
- D. mając na uwadze, że światowy potencjał euro nie został jeszcze w pełni osiągnięty, a korzyści z niego płynące są nierównomiernie rozłożone pomiędzy członków strefy euro;
- E. mając na uwadze, że zestawienie syntetycznego wskaźnika EBC dotyczące międzynarodowej roli euro sugeruje, iż wzrost znaczenia euro jako waluty międzynarodowej osiągnął szczyt w 2005 r., po czym nastąpiło odwrócenie procesu umiędzynarodowienia i euro wciąż nie odzyskało swojego poprzedniego statusu; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 spowodował, iż ponownie skoncentrowano się na kwestii zwiększenia międzynarodowej roli euro;

⁽²⁴⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651369/IPOL_BRI\(2020\)651369_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651369/IPOL_BRI(2020)651369_EN.pdf)

⁽²⁵⁾ <https://data.imf.org/?sk=E6A5F467-C14B-4AA8-9F6D-5A09EC4E62A4>

⁽²⁶⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10868691/2-19052020-BP-EN.pdf/bb14f7f9-fc26-8aa1-60d4-7c2b509dda8e>

⁽²⁷⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10569467/6-16092020-AP-EN.pdf/861498a9-16ca-3fd1-6434-ae64bfa7192>

⁽²⁸⁾ Z badania Eurobarometr Flash 481 z listopada 2019 r. wynika, że wsparcie dla euro wzrosło: dwie trzecie respondentów uważa, że wprowadzenie euro jest korzystne dla ich kraju, przy czym w 13 krajach odsetek ten jest wyższy niż w 2018 r. (niższy w czterech krajach).

⁽²⁹⁾ Euro jest walutą urzędową stosowaną – na podstawie formalnego porozumienia z Unią Europejską – przez Księstwo Monako, Republikę San Marino, Państwo Watykańskie i Księstwo Andory, a także Saint-Pierre i Miquelon i wyspę Saint-Barthélemy, tj. francuskie terytoria zamorskie nienależące do UE.

⁽³⁰⁾ Euro stało się de facto walutą krajową w Kosowie i Czarnogórze, zastępując markę niemiecką.

⁽³¹⁾ Zgodnie z publikacją danych COFER MFW z 30 września 2020 r. rezerwy w euro wynosiły w 2020 r. 20,27 %, w porównaniu z 61,26 % w dolarach amerykańskich i 2,05 % w renminbi.

⁽³²⁾ Stosowanie euro jako waluty fakturowania dotyczy 30 % światowych transakcji w handlu towarami, ale – w przeciwieństwie do dolara amerykańskiego – jego stosowanie jest nadal ograniczone w przypadku, gdy transakcje nie dotyczą strefy euro.

⁽³³⁾ Według raportu EBC z czerwca 2020 r. w sprawie międzynarodowej roli euro udział euro w zasobach międzynarodowych dłużnych papierów wartościowych spadł od połowy lat 2000. i pod koniec 2019 r. wyniósł 22 %, podczas gdy udział dolara amerykańskiego stale wzrastał, osiągając poziom ok. 64 %.

Czwartek, 25 marzec 2021

- F. mając na uwadze, że zwiększenie międzynarodowej roli euro pozwoli UE na poprawę dobrostanu obywateli Unii, jak określono w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), oraz na wspieranie systemu międzynarodowego opartego na silniejszej współpracy wielostronnej i na dobrych rządach na poziomie światowym, jak określono w art. 21 TUE; mając na uwadze, że strategie polityczne wprowadzone w celu wzmocnienia międzynarodowej roli euro należy realizować zgodnie z ogólnymi celami Unii, w tym z celami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, pełnego zatrudnienia i polityki przemysłowej, mając na względzie cel poprawy odporności społecznej, spójności wewnętrznej i funkcjonowania strefy euro oraz promowanie globalnych stosunków gospodarczych zgodnych z celami Europejskiego Zielonego Ładu, porozumienia paryskiego, celów zrównoważonego rozwoju i Europejskiego filaru praw socjalnych;
- G. mając na uwadze, że obecne zmiany geopolityczne i wyzwania związane z handlem międzynarodowym – w tym zakłócenia łańcuchów wartości, rozwój technologiczny, transformacja cyfrowa, wzrost potęgi gospodarczej Chin oraz niedawne wyzwania geopolityczne dla multilateralizmu – mogą prowadzić do powstania wielobiegunowej gospodarki światowej, torując tym samym drogę do potencjalnego przejścia na wielowalutowy system rezerw, w którym euro może oferować uczestnikom rynku na całym świecie dodatkowe możliwości wyboru waluty i pozwolić zmniejszyć globalne ryzyko finansowe;
- H. mając na uwadze, że wzmocnienie międzynarodowej roli euro i jego szersze stosowanie jako waluty rezerwowej zapewniłoby strefie euro wyższy stopień autonomii finansowej, chroniąc ją przed wykorzystywaniem innych walut jako narzędzi polityki zagranicznej przez administracje innych państw oraz zwiększając zdolność UE do kształtowania własnego stanowiska politycznego w skali globalnej;
- I. mając na uwadze, że UE powinna chronić integralność swojej infrastruktury finansowej oraz niezależność swoich podmiotów rynkowych i światowych sieci transakcji finansowych przed unilateralizmem polityki zagranicznej i potencjalnymi sankcjami eksterytorialnymi ze strony jurysdykcji państw trzecich, zapewniając skuteczne egzekwowanie unijnej polityki sankcji;
- J. mając na uwadze, że decyzja o użyciu danej waluty ostatecznie zależy od preferencji uczestników rynku, a przekonanie o stabilności tej waluty ma przemożny wpływ na ich wybory i jest ważnym kryterium dla banków centralnych i rządów przy określaniu struktury rezerw międzynarodowych; mając na uwadze, że stopień wykorzystania danej waluty przez podmioty zewnętrzne jest związany z integralnością i spójnością jurysdykcji emitującej walutę; mając na uwadze, że o stabilności waluty decyduje również stabilność stojących za nią instytucji i potrzebna jest dalsza integracja europejska, aby zbudować dodatkową stabilność instytucjonalną i polityczną w odniesieniu do euro;
- K. mając na uwadze, że o roli walut międzynarodowych decyduje szeroki wachlarz czynników; mając na uwadze, że w przeszłości kraje emitujące dominujące waluty wyróżniały się dużą i rosnącą gospodarką, swobodnym przepływem kapitału, gotowością do odgrywania roli na arenie międzynarodowej, stabilnością, zdolnością do zapewnienia dużej i elastycznej podaży bezpiecznych aktywów, rozwiniętymi rynkami finansowymi oraz znaczącą obecnością geopolityczną; mając na uwadze, że w perspektywie długoterminowej o atrakcyjności danej waluty decyduje również żywotność gospodarki kraju, w którym waluta jest emitowana; mając na uwadze, że z jednej strony wielkość gospodarki strefy euro i swobodny przepływ kapitału spełniają podstawowe warunki pozwalające na wzmocnienie międzynarodowej roli euro, z drugiej zaś strony rynki finansowe i kapitałowe pozostają rozdrobnione, zaś architektura fiskalna strefy euro, w dużym stopniu oparta na bankach, jest niepełna, a wiarygodna podaż wysokiej jakości aktywów do wykorzystania przez światowych inwestorów – niewystarczająca;
- L. mając na uwadze, że silna waluta międzynarodowa umożliwia jurysdykcji czerpanie korzyści z emisji znacznych wolumenów papierów dłużnych, które na rynkach całego świata uznawane są za nieobciążone ryzykiem, oraz korzystanie z tzw. „kolosalnego przywileju”, senioratu i możliwości sprzedaży rządowych papierów wartościowych o niskim oprocentowaniu, a także pozwala przedsiębiorstwom cieszyć się stabilnością wynikającą z możliwości prowadzenia transakcji międzynarodowych we własnej walucie;
- M. mając na uwadze, że długoterminowa międzynarodowa rola euro będzie w dużej mierze uzależniona od atrakcyjności strefy euro jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz od solidności polityki fiskalnej państw członkowskich; mając na uwadze, że odbudowa gospodarcza po pandemii wymaga solidnej polityki pieniężnej i budżetowej, zarówno na szczeblu UE, jak i w państwach członkowskich strefy euro; mając na uwadze, że potrzebne jest właściwe połączenie polityki pieniężnej i fiskalnej w celu zbudowania głębszej i bardziej stabilnej unii gospodarczej i walutowej (UGW), która jest niezbędna do zwiększenia wpływu euro i korzyści dla członków strefy euro;

Czwartek, 25 marzec 2021

- N. mając na uwadze, że strefa euro stoi przed istotnymi wyzwaniami, zwłaszcza związanymi ze zmianą klimatu, cyberbezpieczeństwem, praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, a także wyzwaniami geopolitycznymi, w tym wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE;
- O. mając na uwadze, że 31 stycznia 2020 r. Zjednoczone Królestwo przestało być państwem członkowskim UE; mając na uwadze, że wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE niesie ze sobą zmiany strukturalne dla systemu finansowego UE i jego stabilności, zwiększa potrzebę dalszego rozwoju i głębszej integracji rynków kapitałowych UE, aby uczynić je atrakcyjnymi, konkurencyjnymi, odpornymi i zrównoważonymi, co pozwoli uniknąć fragmentacji rynku i umożliwi im konkutowanie w skali globalnej przy utrzymaniu globalnego podejścia opartego na współpracy; mając na uwadze, że należy poświęcić znaczną uwagę zapewnieniu, aby żaden policentryczny system rynków finansowych i kapitałowych, który może powstać w wyniku wystąpienia Zjednoczonego Królestwa, nie prowadził do fragmentacji finansowej; mając na uwadze, że zmniejszenie zależności UE od infrastruktury rynku Zjednoczonego Królestwa ma zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia międzynarodowej roli euro;
- P. mając na uwadze, że poprawa sytuacji na świecie nadal jawi się jako nierównomierna, niepewna i niepełna, a polityka wprowadzania ograniczeń w odpowiedzi na pandemię COVID-19 dodatkowo utrudnia odbudowę gospodarki, co może mieć wpływ na pozycję walut światowych;
- Q. mając na uwadze, że odbudowa gospodarcza po pandemii wymaga szybkiego wdrożenia planu odbudowy Next Generation EU, który jest europejską reakcją fiskalną ukierunkowaną na słabości strukturalne i wprowadzającą strategię polityczne mające na celu wzmocnienie zrównoważonego wzrostu i konkurencyjności, z naciskiem na (i) sprawiedliwą transformację ekologiczną, (ii) transformację cyfrową, (iii) spójność gospodarczą, produktywność i konkurencyjność, (iv) spójność społeczną i terytorialną, (v) odporność instytucjonalną oraz (vi) strategię polityczne dla następnej generacji, a także budowanie zaufania wśród inwestorów; mając na uwadze, że takie strategię mogą mieć znaczenie zarówno dla zwiększenia stabilności i atrakcyjności euro na świecie, jak i dla wzmocnienia gospodarczej i finansowej autonomii Europy; mając na uwadze, że znaczący bodziec fiskalny, w tym wspólny europejski wysiłek, w połączeniu z polityką pieniężną ukierunkowaną na utrzymanie stabilności cen, wzmocni możliwości udzielania pożyczek antycyklicznych przez UE, a w konsekwencji będzie miał pozytywny wpływ na międzynarodową pozycję euro; mając na uwadze, że przedwczesne wycofanie bodźców fiskalnych i brak koordynacji działań fiskalnych mogłyby osłabić odbudowę społeczną i gospodarczą Unii, pogłębić istniejące rozbieżności w strefie euro, naruszając jej spójność i integralność, a także osłabić atrakcyjność euro jako waluty międzynarodowej;
- R. mając na uwadze, że plan Next Generation EU o wartości 750 mld EUR stanowi historyczną okazję do wzmocnienia międzynarodowej roli euro, gdyż przyczyni się do zwiększenia globalnej płynności, wesprze wydatki antycykliczne oraz ułatwi europejską koordynację gospodarczą; mając na uwadze, że emisja obligacji powiązana z funduszem odbudowy umożliwi inwestorom na całym świecie inwestowanie w strefie euro jako całości i będzie skutkować powstaniem rzeczywistej krzywej rentowności strefy euro;
- S. mając na uwadze, że nadzwyczajny program zakupów w czasie pandemii uruchomiony przez EBC jest decydującym elementem utrzymania stabilności cen i zapewnienia stabilnych źródeł finansowania gospodarki strefy euro;
- T. mając na uwadze, że skuteczny i rozwinięty system finansowy oparty na dużej różnorodności instrumentów finansowych, dobrze rozwiniętych rynkach kapitałowych i bezpiecznych aktywach płynnych może wzmocnić międzynarodową rolę unii walutowej;
- U. mając na uwadze, że na niektórych rynkach strategicznych wiele przedsiębiorstw europejskich w dalszym ciągu nie decyduje się na korzystanie z euro jako waluty referencyjnej w zakresie ustalania cen i handlu;
- V. mając na uwadze, że nowe uprawnienia do tymczasowej emisji instrumentów dłużnych związanych z odbudową, w tym zielonych obligacji i obligacji społecznych – za sprawą których UE może być największym emitentem takich instrumentów dłużnych na świecie – wymagają odpowiednich zdolności wdrażania i egzekwowania zobowiązań, a także solidnych standardów w zakresie przejrzystości i identyfikowalności wpływów z emisji zielonych obligacji, aby uniknąć osłabienia długoterminowej wiarygodności euro jako bezpiecznej waluty zabezpieczonej aktywami;

Czwartek, 25 marzec 2021

- W. mając na uwadze, że pandemia przyspieszyła cyfrową transformację finansów; mając na uwadze, że rozwój finansów i płatności cyfrowych, w którym główną rolę odgrywałyby silne podmioty europejskie, stanowiłyby podstawę silnej międzynarodowej roli euro; mając na uwadze, że cyfrowe euro sprawi, iż waluta europejska będzie lepiej dostosowana do świata cyfrowego, co z kolei umożliwi rozszerzenie korzystania z euro w obszarze płatności cyfrowych, łatwiejsze użycie, niższe koszty i wyższą wydajność;
- X. mając na uwadze, że badania zlecone przez Komisję Gospodarczą i Monetarną Parlamentu Europejskiego wykazały, iż powszechniejsze stosowanie międzynarodowej waluty przynosi korzyści, ale wiąże się również z odpowiedzialnością, zależnościami i kosztami na skalę globalną, które należy uwzględnić przy opracowywaniu ambitnej polityki pieniężnej mającej na celu zwiększenie konkurencyjności euro;
- Y. mając na uwadze, że kształtowane przez rynek zmiany zmierzające do wzmocnienia międzynarodowej roli euro wymagają silnego zaangażowania na rzecz otwartych i wolnych rynków międzynarodowych, wzmocnionego ukierunkowaną polityką wspomagającą – na szczeblu UE i państw członkowskich – zgodną z tym celem i należącą do całościowego planu działania;

Korzyści i wyzwania wynikające ze wzmocnienia międzynarodowej roli euro

1. przypomina o wymogu ustanowionym w traktatach, który dotyczy przyjęcia wspólnej waluty przez wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem Danii, pod warunkiem spełnienia kryteriów konwergencji z Maastricht; z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie Bułgarii i Chorwacji do ERM II w lipcu 2020 r. i popiera plany szybkiego wprowadzenia euro w obu krajach; zachęca w związku z tym Komisję do oceny potencjalnego wpływu dalszego rozszerzenia strefy euro na proces wzmocnienia międzynarodowej roli euro;
2. podkreśla, że wspólna waluta ma charakter nieodwracalny; podkreśla, że euro jest projektem nie tylko walutowym, ale również politycznym;
3. jest zdania, że choć nie wszystkie skutki umiędzynarodowienia euro można łatwo określić ilościowo, wzmocnienie międzynarodowej roli euro w zakresie jego roli jako międzynarodowej waluty rezerwowej i waluty fakturowania oraz jego wykorzystania na rynkach walutowych oraz międzynarodowych rynkach długu i pożyczek może przynieść korzyści zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w dłuższym okresie; zauważa jednak, że wiąże się to również z ryzykiem i odpowiedzialnością, które należy wziąć pod uwagę w procesie uzupełniania mechanizmów rynkowych środkami politycznymi; podkreśla w szczególności, że wzmocnienie statusu euro jako waluty międzynarodowej może zwiększyć wykorzystanie euro jako waluty rezerwowej, zapewnić kolosalny przywilej oraz obniżyć koszty finansowania zewnętrznego i koszty transakcji związanych z wymianą walut, a także zmniejszyć koszty i ryzyko ponoszone przez europejskie przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe; podkreśla, że wzmocnienie międzynarodowej roli euro skutkuje stopniowym stworzeniem głębszych, bardziej płynnych i zintegrowanych europejskich rynków finansowych, dzięki czemu będą one mniej podatne na wstrząsy związane z kursem walutowym, co zapewni europejskim przedsiębiorstwom i rządów bardziej niezawodny dostęp do finansowania; podkreśla, że wzmocnienie statusu euro jako waluty międzynarodowej mogłoby ponadto zwiększyć autonomię polityki pieniężnej, wzmocnić jej globalną transmisję i sprawić, że polityka pieniężna UE będzie mniej zależna od zewnętrznych gospodarczych i finansowych skutków ubocznych, a także poprawić płynność systemu pieniężnego, zmniejszyć koszty transakcyjne i zwiększyć wydajność rynku oraz odporność strefy euro na wstrząsy finansowe, co z kolei przyczyniłoby się do stabilności pieniężnej i finansowej UE, a także zapewniłoby płynne korygowanie zakłóceń równowagi makroekonomicznej; uważa, że wzmocnienie międzynarodowej roli euro zwiększy zdolność UE do kształtowania własnego stanowiska politycznego niezależnie od rozwoju sytuacji na świecie; zauważa jednak, że niektóre badania wskazują na fakt, iż silniejsza rola międzynarodowa danej waluty może prowadzić do strat z tytułu emisji pieniądza, zawyżenia wartości waluty, większej zmienności przepływów kapitałowych w czasach globalnych napięć oraz zwiększonej odpowiedzialności międzynarodowej;
4. podkreśla, że bardziej znacząca rola euro na arenie międzynarodowej mogłaby wzmocnić odporność międzynarodowego systemu finansowego, oferując uczestnikom rynku na całym świecie większy wybór i czyniąc międzynarodową gospodarkę mniej podatną na wstrząsy związane z dużą zależnością wielu sektorów od jednej waluty; jest zdania, że umiędzynarodowienie euro może stać się kluczowym czynnikiem w tworzeniu podstaw ożywionego międzynarodowego systemu walutowego, który w dalszym ciągu będzie oparty na ograniczonej liczbie walut, co uczyni go bardziej wyważonym i zrównoważonym;
5. uważa, że w strategicznym długoterminowym interesie strefy euro i państw członkowskich leży czerpanie wszelkich możliwych korzyści wynikających z emisji waluty euro, a w szczególności z jej wzmocnionej roli międzynarodowej; podkreśla, że aby korzyści te urzeczywistniły się, konieczne są dobrze zaplanowane działania polityczne na szczeblu europejskim i krajowym, w tym wkład EBC, Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB), europejskich urzędów nadzoru i Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI);

Czwartek, 25 marzec 2021

6. stwierdza, że w celu wzmocnienia międzynarodowej roli euro Unia musi dalej rozwijać i uzupełniać nieukończoną jeszcze infrastrukturę wspólnej waluty oraz poczynić większe postępy w zakresie jej funkcji krytycznych;
7. ponownie podkreśla potrzebę pogłębienia i uzupełnienia UGW, unii bankowej i unii rynków kapitałowych w celu wzmocnienia konkurencyjności rynków europejskich na arenie międzynarodowej, stabilności i atrakcyjności euro, a ostatecznie – autonomii strategicznej Unii;
8. przypomina o postępach w budowaniu unii bankowej i odnotowuje porozumienie osiągnięte w Eurogrupie w sprawie reformy Europejskiego Mechanizmu Stabilności oraz postępy w zakresie wejścia w życie wspólnego mechanizmu ochronnego dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji; z zadowoleniem przyjmuje prowadzony obecnie przez Komisję przegląd ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów w celu zwiększenia skuteczności, proporcjonalności i ogólnej spójności ram zarządzania kryzysami bankowymi w UE;
9. odnotowuje wniosek skierowany do Eurogrupy na szczycie państw strefy euro 11 grudnia 2020 r. o przygotowanie stopniowego i terminowego planu prac dotyczącego wszystkich pozostałych elementów niezbędnych do sfinalizowania unii bankowej; przypomina, że unia bankowa nadal nie dysponuje systemem gwarantowania depozytów ani mechanizmem zapewniającym dostarczenie płynności bankowi objętemu restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją; podkreśla zatem, że zakończenie tworzenia unii bankowej, w szczególności wprowadzenie dobrze opracowanego systemu gwarantowania i ochrony depozytów bankowych w UE oraz ukończenie prac w odniesieniu do mechanizmu postępowania z upadającymi bankami, wzmocni międzynarodową rolę euro;
10. uważa, że podejście oparte na „bezpiecznym portfelu” oraz wzmocnienie pozycji SRB przez reformę ram restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz ustanowienie europejskiego systemu gwarantowania depozytów przyczyni się do rozwoju jednolitego rynku europejskich banków i przerwie pętlę sprzężenia zwrotnego między państwem członkowskim a jego własnym systemem finansowym, zwiększając tym samym atrakcyjność aktywów denominowanych w euro i wzmacniając międzynarodową rolę euro;
11. podkreśla, że dla międzynarodowej roli euro korzystne byłoby również wykorzystanie potencjału jednej z największych wartości dodanych UE – jej jednolitego rynku; w tym celu wzywa do ukończenia budowy jednolitego rynku;
12. podkreśla, że urzeczywistnienie unii rynków kapitałowych zwiększyłoby rolę euro na rynku międzynarodowym, ponieważ głębokie i płynne rynki wewnętrzne i finansowe oraz denominowane w euro rynki kapitałowe mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia i zwiększenia prestiżu waluty na arenie międzynarodowej; podkreśla, że postępy w rozwoju unii rynków kapitałowych zwiększyłyby nie tylko odporność na zmiany globalne i niezależność od tych zmian, ale także atrakcyjność aktywów denominowanych w euro; wyraża ubolewanie z powodu niedostatecznego rozwoju i podziału rynków kapitałowych strefy euro wzdłuż granic państwowych, czego wynikiem są rynki o niewielkich rozmiarach; zachęca do zacieśnienia współpracy w zakresie opodatkowania produktów finansowych, wzywa do ograniczenia opcji i swobód krajowych w celu zmniejszenia barier transgranicznych oraz zachęca do podejmowania wysiłków na rzecz stopniowego wprowadzania minimalnej harmonizacji krajowych przepisów dotyczących niewypłacalności; uważa, że po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE Unia powinna dołożyć wszelkich starań, aby zwiększyć swoją konkurencyjność na arenie międzynarodowej i – w oparciu o swoje mocne strony – stać się rynkiem atrakcyjnym dla europejskich i międzynarodowych przedsiębiorstw i inwestorów; uznaje w tym kontekście potencjalną rolę euro w łagodzeniu wpływu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE na wyspę Irlandii;
13. podkreśla potrzebę trwałej, sprawiedliwej i solidnej polityki gospodarczej, fiskalnej i strukturalnej wspierającej produktywność i wzrost gospodarczy, zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich, opartej na zobowiązaniu do przestrzegania wiarygodnych reguł fiskalnych w celu utrzymania stabilności i integralności euro; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje plan przedstawiony w pakiecie odbudowy Next Generation EU, przewidujący wykorzystanie impulsu fiskalnego, w szczególności zaciągnięcie pożyczki w wysokości 750 mld EUR w postaci obligacji rynków kapitałowych w celu sfinansowania odbudowy po pandemii COVID-19 oraz wsparcia transformacji ekologicznej i cyfrowej; uważa, że Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności może poprawić funkcjonowanie rozdrobnionego obecnie rynku państwowych instrumentów dłużnych, sprzyjąc ukończeniu budowy unii bankowej i wspierając postępy w zakresie unii rynków kapitałowych; z zadowoleniem przyjmuje ponadto emisję 100 mld EUR w formie obligacji w ramach europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE); zauważa, że niedawne doświadczenia związane z emisją obligacji SURE potwierdzają duże zainteresowanie inwestorów europejskimi obligacjami; uznaje, że finansowanie planu odbudowy przez wspólną reakcję na powszechny kryzys jest podejściem właściwym; podkreśla, że stosowanie różnych podatków w celu zwiększenia zasobów własnych UE jest krokiem we właściwym kierunku, który zatem wzmocni rolę euro; uważa, że Parlamentowi należy przyznać większą rolę demokratyczną we wdrażaniu tego procesu w drodze kontroli politycznej;

Czwartek, 25 marzec 2021

14. podkreśla, że potrzebne są wiarygodne ramy fiskalne, które wzmocnią atrakcyjność euro przez promowanie długoterminowego wzrostu, zapewnienie stabilności w celu poprawy trwałości finansów państw członkowskich i zminimalizowanie ryzyka redenominacji; wzywa w związku z tym do dalszej refleksji nad obecnymi ramami paktu stabilności i wzrostu oraz jego wdrażania w świetle trudnej sytuacji i zaległych problemów wynikających z działań podejmowanych w odpowiedzi na kryzys gospodarczy wywołany pandemią COVID-19, z którymi to problemami będziemy mieć do czynienia w kolejnych dziesięcioleciach; zauważa, że choć niektóre ze środków wsparcia zostaną automatycznie wycofane, to wybór odpowiedniego terminu wycofania pozostałych będzie miał zasadnicze znaczenie, aby uniknąć osłabienia odbudowy i wzrostu gospodarczego, co z kolei będzie kluczowe dla rozwiązania problemu zadłużenia po kryzysie i obniżenia go do zrównoważonego poziomu;

15. podkreśla, że zapewnienie odpowiedniej podaży bezpiecznych aktywów jest warunkiem uzyskania statusu waluty międzynarodowej, i podkreśla ograniczoną dostępność bezpiecznych aktywów denominowanych w euro; uważa, że opracowanie odpowiednich narzędzi politycznych mogłoby ułatwić zapewnienie podaży bezpiecznych aktywów, a także jest zdania, że proponowana emisja wspólnego długu w celu sfinansowania odbudowy gospodarczej i społecznej zapewni poziom odniesienia dla aktywów rezerwowych na szczeblu UE i przyczyni się do zwiększenia podaży bezpiecznych aktywów denominowanych w euro; wzywa Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego do aktualizacji sprawozdania grupy zadaniowej wysokiego szczebla ds. bezpiecznych aktywów z 2018 r.; zachęca EBI do emisji większego wolumenu obligacji denominowanych w euro, co poprawiłoby dostępność aktywów wolnych od ryzyka denominowanych w euro;

16. uznaje, że euro jest już najważniejszą walutą, w której są denominowane emisje zielonych obligacji, ponieważ według EBC w 2019 r. ponad połowę zielonych obligacji na całym świecie wyemitowano w euro; uważa, że UE powinna również stać się światowym liderem w ustanawianiu norm emisji zielonych obligacji; wzywa zatem Komisję do przedstawienia nowego ambitnego planu działania na rzecz zrównoważonego finansowania oraz wniosku w sprawie solidnej unijnej normy dotyczącej zielonych obligacji; jest zdania, że konsolidacja roli UE jako światowego lidera i podmiotu wyznaczającego normy w odniesieniu do zielonego finansowania mogłaby wzmocnić euro jako walutę wybraną w przypadku zrównoważonych produktów finansowych, zwiększając jego międzynarodową rolę; pochwała decyzję Komisji o emisji zielonych obligacji jako ważnego elementu finansowania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności; ponownie podkreśla, że zielone obligacje są instrumentami dłużnymi, a przychody z nich mają na celu finansowanie inwestycji zrównoważonych i przyjaznych dla środowiska; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia inwestorom – za pośrednictwem solidnych norm w zakresie przejrzystości i identyfikowalności wpływów – wysokiego stopnia pewności prawnej, że ich inwestycje zostaną wykorzystane do zamierzonych celów; w tym kontekście apeluje o szybkie ukończenie i wdrożenie systematyki zrównoważonej działalności gospodarczej; zwraca uwagę, że należy unikać ryzyka potencjalnych negatywnych skutków dla płynności, które mogą być wynikiem podziału europejskich bezpiecznych aktywów na zielone obligacje, obligacje społeczne i obligacje „standardowe”;

17. zwraca uwagę na rolę, jaką w globalnej roli waluty odgrywa sytuacja geopolityczna; wzywa do wzmocnienia geopolitycznej roli UE, aby wesprzeć zwiększanie roli euro, jednocześnie w pełni ją wykorzystując; podkreśla, że umiędzynarodowienie euro zwiększyłoby możliwości UE w zakresie oddziaływania na globalne decyzje geopolityczne, a to z kolei wzmocniłoby ogólną atrakcyjność euro; zauważa, że o ile rola geopolityki w dzisiejszym świecie powinna stanowić element refleksji nad wzmocnieniem międzynarodowej roli euro, w szczególności w sytuacji, gdy umiędzynarodowienie waluty może wywrzeć pozytywny wpływ na bezpieczeństwo, Unia powinna wziąć pod uwagę swoje możliwości w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, przy jednoczesnym promowaniu międzynarodowego systemu uwzględniającego wielostronną współpracę i dobre globalne rządy;

18. zauważa, że jednostronne stosowanie sankcji przez państwa trzecie może stwarzać ryzyko skutków eksterytorialnych i stanowić wyzwanie dla autonomii decyzyjnej UE i jej państw członkowskich, a także ich prawa do wprowadzania regulacji; podkreśla, że propagowanie zwiększenia międzynarodowej roli euro stanowi sposób na obejście uprawnień państw trzecich w zakresie sankcji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje środki już podjęte przez UE, takie jak uruchomienie unijnego „statusu blokującego”⁽³⁴⁾ oraz ustanowienie instrumentu wsparcia wymiany handlowej (INSTEX); wzywa Komisję do kontynuowania działań dotyczących zarówno skuteczności jej własnych sankcji, jak i eksterytorialnych skutków sankcji nakładanych przez państwa trzecie na podmioty gospodarcze z UE;

⁽³⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2271/96 z dnia 22 listopada 1996 r. zabezpieczające przed skutkami eksterytorialnego stosowania ustawodawstwa przyjętego przez państwo trzecie oraz działaniami opartymi na nim lub z niego wynikającymi (Dz.U. L 309 z 29.11.1996, s. 1).

Czwartek, 25 marzec 2021

19. wyraża zaniepokojenie, że rozdrobnienie instytucjonalne UE i niezdolność do wypracowywania wspólnego stanowiska w instytucjach międzynarodowych mogą podważać wiarygodność polityki pieniężnej i fiskalnej UE oraz osłabiać dalszy rozwój instytucjonalny strefy euro oraz międzynarodową rolę euro; ponownie podkreśla potrzebę udoskonalenia i dalszego ujednoczenia reprezentacji UE w organizacjach i organach wielostronnych, w szczególności reprezentacji strefy euro w MFW, aby wspierać zwiększanie roli euro na świecie; uważa, że dopóki kwestia reprezentacji nie zostanie rozwiązana, międzynarodowej roli euro mogłaby sprzyjać skuteczniejsza koordynacja między różnymi przedstawicielami UE; wzywa Komisję do udzielenia szczegółowych odpowiedzi w sprawie konkretnych działań podjętych w następstwie wniosków Parlamentu zawartych w jego rezolucji z 12 kwietnia 2016 r. w sprawie roli UE w ramach międzynarodowych instytucji i organów finansowych, walutowych i regulacyjnych;

Strategie polityczne służące wzmocnieniu międzynarodowej roli euro

20. podkreśla, że wzmocnienie międzynarodowej roli euro mogłoby sprzyjać otwartej autonomii strategicznej Unii i zwiększać ją; w związku z tym zaleca działania mające na celu zarówno opracowanie, jak i wdrożenie środków politycznych sprzyjających międzynarodowej roli euro oraz wspierających kształtowane przez rynek zmiany w tym kierunku, przy jednoczesnej konsolidacji wewnętrznego funkcjonowania i spójności strefy euro oraz promowaniu realizacji ważnych celów w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem specyfiki regionów peryferyjnych;

21. uważa, że oprócz pogłębienia i uzupełnienia UGW polityka o kluczowym znaczeniu dla wzmocnienia międzynarodowej roli euro i sprzyjająca mu mogłaby być ukierunkowana m.in. na usługi finansowe i rynki kapitałowe, rynek pracy, systemy płatności, handel międzynarodowy, energię, transformację cyfrową, przeciwdziałanie zmianie klimatu oraz politykę zagraniczną i bezpieczeństwa; podkreśla, że takie strategie polityczne należy realizować z myślą o osiągnięciu ogólnych celów Unii;

22. zauważa, że silne i konkurencyjne rynki finansowe mają kluczowe znaczenie dla wzmocnienia międzynarodowej roli waluty, w związku z czym podkreśla potrzebę skutecznej, proporcjonalnej i przewidywalnej regulacji w tej dziedzinie;

23. uznaje, że rynek rozliczeń scentralizowanych jest wysoce skoncentrowany, w szczególności rynek rozliczeń instrumentów pochodnych opartych na stopach procentowych denominowanych w euro, który w dużym stopniu uzależniony jest od brytyjskich centralnych kontrahentów rozliczeniowych; w tym kontekście przyjmuje do wiadomości ograniczoną w czasie decyzję Komisji o równoważności i zachęca branżę, aby odpowiedziała na apel Komisji o ograniczenie swojej ekspozycji na centralnych kontrahentów rozliczeniowych z państw trzecich i zależności od nich, w szczególności ekspozycji instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym denominowanych w euro i innych walutach Unii; popiera w tym względzie starania unijnych centralnych kontrahentów rozliczeniowych mające na celu zwiększenie ich zdolności rozliczania, a także starania Komisji, Europejskiego Urzędu Nadzoru i EBC służące wsparciu branży w identyfikowaniu i usuwaniu w nadchodzących miesiącach wszelkich przeszkód technicznych w przenoszeniu nadmiernej ekspozycji do UE, jak również zachęcania branży do tych działań; podkreśla w związku z tym znaczenie współpracy regulacyjnej między UE a Zjednoczonym Królestwem w oparciu o dobrowolne, niewiążące ramy wykraczające poza umowę o handlu i współpracy, co umożliwiłoby dialog na temat wszystkich istotnych kwestii regulacyjnych, przy pełnym poszanowaniu autonomii regulacyjnej i nadzorczej każdej ze stron;

24. zwraca uwagę, że znaczenie danej waluty w wymiarze globalnym jest bezpośrednio związane z rolą, jaką kraj emisji odgrywa w handlu światowym; podkreśla, że UE, jako jeden z największych bloków handlowych na świecie dążących do otwartych i wolnych rynków międzynarodowych, mogłaby skorzystać na wzmocnieniu międzynarodowej roli swojej waluty; podkreśla, że promowanie wyboru euro w handlu zmniejszy ryzyko walutowe i inne koszty związane z walutami, zwłaszcza w przypadku europejskich MŚP; zauważa jednak, że chociaż przedsiębiorstwa europejskie mają pozycję dużych nabywców i producentów, to niekiedy decydują się prowadzić wymianę handlową na kluczowych rynkach strategicznych w innych walutach lub napotykać na trudności w handlu w euro ze względu na struktury rynkowe i praktyki stosowane w przeszłości; odnotowuje badania, z których wynika, że udział euro w fakturowaniu przez przedsiębiorstwa zależy od wielu czynników, w tym od wielkości przedsiębiorstwa i kraju, w którym prowadzi ono działalność, jednolitości towarów i istniejących łańcuchów dostaw; wzywa zatem Komisję, by wspierała wykorzystanie euro przy ustalaniu cen i fakturowaniu w transakcjach handlowych oraz by korzystała ze znacznego potencjału, jaki oferują instrumenty finansowe denominowane w euro, przez aktywne zaangażowanie podmiotów prywatnych i partnerów handlowych oraz promowanie wykorzystania euro w umowach handlowych UE; w związku z tym zwraca także uwagę na potencjał, jaki oferują łańcuchy dostaw, które spełniają unijne cele w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju, a także inne odpowiednie normy;

25. uważa, że Komisja mogłaby w dalszym ciągu propagować wykorzystanie euro w ustalaniu cen w handlu i fakturowaniu oraz promować inwestycje denominowane w euro, prowadząc otwarty dialog z podmiotami prywatnymi i publicznymi, władzami krajowymi i inwestorami instytucjonalnymi, przekazując kompleksową wiedzę i ułatwiając zrozumienie jej inicjatyw i różnorodnych działań służących wzmocnieniu atrakcyjności i odporności strefy euro oraz waluty

Czwartek, 25 marzec 2021

euro; uznaje, że warto wzmocnić wpływ europejskiej dyplomacji gospodarczej przez prowadzenie regularnej wymiany informacji z partnerami z grupy G20, a także z państwami sąsiadującymi i kandydującymi, w celu określenia konkretnych działań politycznych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania z myślą o zwiększeniu roli euro w krajach trzecich;

26. podkreśla, że większy udział kontraktów energetycznych zawieranych w euro mógłby wzmocnić międzynarodową rolę wspólnej waluty i w związku z tym wspiera politykę służącą realizacji tego celu; podkreśla w związku z tym znaczenie rynków zielonej energii i towarów jako prekursorów dla towarów będących przedmiotem globalnego handlu denominowanych w euro, w przypadku których unijne uprawnienia do emisji w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) mogłyby przyczynić się do wzmocnienia roli euro w handlu międzynarodowym, a także do osiągnięcia celów UE w zakresie klimatu; wzywa ponadto do podjęcia działań ułatwiających zawieranie nowych, innowacyjnych kontraktów, w szczególności związanych ze zrównoważonymi źródłami energii i powstającymi rynkami energii, co stworzy okazję do zawierania większej liczby kontraktów energetycznych w euro, wzmacniając tym samym międzynarodową rolę euro; zachęca Komisję do kontynuowania konsultacji i opracowywania analiz służących określeniu możliwości zwiększenia wykorzystania euro w innych sektorach, zwłaszcza w transporcie, a także w rolnictwie i sektorze artykułów spożywczych, w celu dalszego wspierania i promowania wykorzystania euro w tego rodzaju umowach; w związku z tym wzywa do podjęcia kolejnych działań w celu dokonania przeglądu przepisów dotyczących rynku finansowego, w tym dyrektywy⁽³⁵⁾ i rozporządzenia⁽³⁶⁾ w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID II/MiFIR), a także do uproszczenia i dalszej harmonizacji ram przejrzystości rynków papierów wartościowych, aby zwiększyć wtórny obrót instrumentami dłużnymi denominowanymi w euro, oraz rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych, aby wspierać opracowywanie wskaźników referencyjnych euro dla rynków towarowych i wzmocnić rolę euro jako waluty referencyjnej;

27. podkreśla rolę EBC w utrzymywaniu zaufania do euro i w ochronie autonomii monetarnej w kontekście globalnym oraz stabilności cen; podkreśla, że waluta o stabilnej wartości w perspektywie długoterminowej sprzyja temu zaufaniu; podkreśla w związku z tym, że należy osiągnąć cele stabilności cen i wiarygodność polityki pieniężnej; zauważa jednak, że nie zawsze udawało się osiągnąć cel dotyczący inflacji;

28. podkreśla znaczenie stabilności rynków finansowych w strefie euro, która stanowi podstawowy warunek uzyskania statusu waluty międzynarodowej; podkreśla wpływ polityki pieniężnej EBC na stabilność rynków finansowych; z zadowoleniem przyjmuje szybką i konkretną reakcją polityki pieniężnej EBC na kryzys związany z COVID-19 podjętą w sytuacji nadzwyczajnej; uznaje pozytywny wpływ szybkich działań EBC na sytuację gospodarczą i stabilność finansową strefy euro oraz na atrakcyjność euro, które to działania umożliwiły stabilizację rynków finansowych, zabezpieczenie dostępności płynności euro, wspieranie warunków finansowania w gospodarce strefy euro i na całym świecie oraz zwiększenie zaufania do rynku;

29. podkreśla znaczenie linii swapowych i transakcji repo w odniesieniu do braku rynków finansowania euro w skali światowej, zapewnienia odpowiedniej podaży płynności euro i pośrednio wzmacniania międzynarodowej roli euro; wskazuje na zobowiązania Eurosystemu do wspierania płynności i stabilności rynków finansowych w czasach kryzysu, a także do sprawnej transmisji jego polityki pieniężnej; w związku z tym wzywa EBC do dalszego rozszerzania linii swapowych na kraje sąsiadujące spoza strefy euro i poza nie; wzywa EBC do zbadania dodatkowych sposobów zwiększenia międzynarodowej roli euro z myślą o wzmocnieniu niezależnego stanowiska politycznego w ujęciu globalnym oraz podwyższeniu gospodarczej i finansowej autonomii decyzyjnej Europy;

30. podkreśla, że konieczność stosowania się do wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego wystosowanych przez europejskich kontrahentów centralnych po zamknięciu systemu TARGET2 (transeuropejski zautomatyzowany błyskawiczny system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym) w walutach innych niż euro stawia banki europejskie w bardzo niekorzystnej sytuacji, zwłaszcza w okresach napięć rynkowych, tak jak miało to miejsce w początkowych tygodniach pandemii COVID-19; podkreśla, że wydłużenie godzin funkcjonowania systemu TARGET2 w celu dopasowania ich do godzin funkcjonowania rynków walutowych wzmocniłoby rolę euro i autonomię europejskich rynków kapitałowych, a tym samym sprawiło, że europejskie banki nie musiałyby uciekać się do płynności innej niż euro, aby spełnić wymogi depozytowe centralnych kontrahentów rozliczeniowych; z zadowoleniem przyjmuje wzmocnienie systemu TARGET2-T2S przez wydłużenie godzin funkcjonowania zaplanowane na listopad 2022 r.; wzywa EBC i inne zainteresowane strony do szybszego wydłużenia godzin funkcjonowania systemu TARGET2;

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 84).

Czwartek, 25 marzec 2021

31. podkreśla, że oprócz głównego zadania EBC, polegającego na utrzymywaniu stabilności cen, oraz zadania uzupełniającego, jakim jest wspieranie ogólnych gospodarczych strategii politycznych w Unii z myślą o przyczynianiu się do osiągnięcia celów Unii ustanowionych w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, obowiązkiem EBC jest również sprzyjanie sprawnemu funkcjonowaniu systemów płatności i rozrachunku; podkreśla znaczenie niezależnych europejskich rozwiązań w zakresie płatności; wzywa EBC do zapewnienia odpowiedniej równowagi między innowacjami finansowymi a stabilnością finansową oraz ochroną konsumentów; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę 16 europejskich banków dotyczącą uruchomienia Europejskiej Inicjatywy Płatniczej, której celem jest stworzenie jednolitego rozwiązania w zakresie płatności dla konsumentów i handlowców w całej Europie;

32. z zadowoleniem przyjmuje raport EBC na temat cyfrowego euro oraz zwraca uwagę na wartość dodaną cyfrowej waluty w procesie wzmocnienia międzynarodowej roli euro, w tym zaufania obywateli do wspólnej waluty; przyjmuje do wiadomości oświadczenie Fabia Panetty, członka zarządu EBC odpowiedzialnego za grupę zadaniową wysokiego szczebla Eurosystemu ds. cyfrowej waluty banku centralnego (CBDC), zgodnie z którym cyfrowe euro nie zastąpi gotówki, lecz będzie jej uzupełnieniem; zachęca EBC do kontynuacji prac nad cyfrowym euro i czeka na kolejny krok EBC w tym procesie w oparciu o decyzję Rady Prezesów, która zostanie podjęta w połowie 2021 r.; podkreśla znaczenie zapewnienia wysokiego poziomu cyberodporności i cyberbezpieczeństwa oraz wspiera dążenia EBC w tym kierunku; wzywa również do dalszej oceny zalet i wad wykorzystania waluty cyfrowej w celu osiągnięcia równowagi między globalną konkurencyjnością, innowacjami, bezpieczeństwem i prywatnością;

33. podkreśla, że wzmocnienie roli euro w erze cyfrowej musi opierać się na innowacyjnych rozwiązaniach w zakresie finansów cyfrowych i rzeczywistych płatności cyfrowych w euro; wzywa do promowania tych rozwiązań przez wdrażanie kompleksowych strategii w zakresie finansów cyfrowych i płatności detalicznych; uważa, że w związku z transformacją cyfrową UE powinna wprowadzić ramy zapewniające stabilność finansową zgodne z najwyższymi normami cyberbezpieczeństwa i ochrony konsumentów, w tym ochrony prywatności i danych, a także chroniące najsłabsze grupy społeczne, takie jak osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami, które mogą napotykać problemy w korzystaniu z nowych technologii; podkreśla potrzebę dalszego przeciwdziałania praniu pieniędzy przez utworzenie europejskiego organu nadzoru i jednostki analityki finansowej i odejście od nacjonalizmu gospodarczego, który leży u podstaw obowiązującego w tej dziedzinie zdecentralizowanego systemu nadzoru; uznaje wysiłki Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) w tym zakresie i powołanie kolegiów ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy, które umożliwią organom nadzoru wypracowanie wspólnego podejścia, w tym do skoordynowanych działań, wymiany informacji i oceny ryzyka;

34. przyjmuje do wiadomości pojawienie się kryptoaktywów i podkreśla znaczenie monitorowania ich rozwoju oraz zagrożenia, jakie dla suwerenności monetarnej stanowią stabilne kryptowaluty; docenia monitorowanie kryptoaktywów przez banki centralne oraz inne organy i organizacje; podkreśla potrzebę opracowania na szczeblu UE jasnych i spójnych wytycznych dotyczących obowiązujących procedur regulacyjnych i ostrożnościowych, które będą sprzyjać większej innowacyjności, zapewnieniu stabilności finansowej i utrzymaniu ochrony konsumentów; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia, które zwiększy pewność prawa w zakresie traktowania regulacyjnego kryptoaktywów;

35. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z 19 stycznia 2021 r. pt. „Europejski system gospodarczy i finansowy: wspieranie otwartości, wytrzymałości i odporności”, w którym opisano kompleksową strategię zwiększenia otwartej strategicznej autonomii Europy w obszarach makroekonomii i finansów; popiera w szczególności kluczowe działania zaproponowane przez Komisję w celu promowania posługiwania się euro na świecie;

o

o o

36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0111

Sprawozdanie Komisji z oceny wdrożenia ogólnego rozporządzenia o ochronie danych po dwóch latach jego stosowania

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdania Komisji z oceny wdrożenia ogólnego rozporządzenia o ochronie danych po dwóch latach jego stosowania (2020/2717(RSP))

(2021/C 494/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 8 Karty praw podstawowych,
 - uwzględniając art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (RODO) ⁽¹⁾,
 - uwzględniając oświadczenie Komisji z 24 czerwca 2020 r. dotyczące komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Ochrona danych jako filar wzmocnienia pozycji obywateli oraz podejścia UE do transformacji cyfrowej – dwa lata stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych”;
 - uwzględniając komunikat Komisji z 24 czerwca 2020 r. do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Ochrona danych jako filar wzmocnienia pozycji obywateli oraz podejścia UE do transformacji cyfrowej – dwa lata stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych” (COM(2020)0264),
 - uwzględniając komunikat Komisji z 24 lipca 2019 r. pt. „Przepisy dotyczące ochrony danych jako czynnik sprzyjający zaufaniu w UE i poza nią – podsumowanie” (COM(2019)0374),
 - uwzględniając przyjęty 18 lutego 2020 r. wkład Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) w ocenę RODO na podstawie art. 97 ⁽²⁾,
 - uwzględniając dokument EROD pt. „Pierwszy przegląd wdrażania RODO oraz roli i środków krajowych organów nadzorczych” z 26 lutego 2019 r. ⁽³⁾,
 - uwzględniając wytyczne przyjęte przez EROD na podstawie art. 70 ust. 1 lit. e) RODO,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
- A. mając na uwadze, że RODO stosowane jest od 25 maja 2018 r.; mając na uwadze, że z wyjątkiem Słowenii wszystkie państwa członkowskie przyjęły nowe przepisy lub dostosowały krajowe przepisy o ochronie danych;
- B. mając na uwadze, że według badania dotyczącego praw podstawowych przeprowadzonego przez Agencję Praw Podstawowych osoby fizyczne są coraz bardziej świadome swoich praw wynikających z RODO; mając na uwadze, że pomimo faktu, iż organizacje wprowadziły środki ułatwiające wykonywanie praw osób, których dane dotyczą, osoby fizyczne nadal napotykają trudności, gdy próbują skorzystać z tych praw, w szczególności z prawa dostępu, możliwości przenoszenia i zwiększonej przejrzystości;
- C. mając na uwadze, że od rozpoczęcia stosowania RODO znacznie wzrosła liczba skarg kierowanych do organów nadzorczych; mając na uwadze, że oznacza to, iż osoby, których dane dotyczą, są bardziej świadome swoich praw i chcą chronić swoje dane osobowe zgodnie z przepisami RODO; mając na uwadze, że świadczy to również o tym, że w dalszym ciągu dochodzi do ogromnej liczby przypadków, w których dane przetwarzane są niezgodnie z prawem;

⁽¹⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

⁽²⁾ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_contributiongdprevaluation_20200218.pdf

⁽³⁾ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/19_2019_edpb_written_report_to_libe_en.pdf

Czwartek, 25 marzec 2021

- D. mając na uwadze, że wiele przedsiębiorstw skorzystało z okresu przejściowego między wejściem w życie RODO a rozpoczęciem jego stosowania do celów „wiosennego przeglądu” danych, aby ocenić, jakie przetwarzanie danych faktycznie ma miejsce, a jakie może nie być już potrzebne lub uzasadnione;
- E. mając na uwadze, że wiele organów ochrony danych nie jest w stanie poradzić sobie z liczbą skarg; mając na uwadze, że wiele organów ochrony danych nie zatrudnia wystarczającej liczby pracowników ani nie dysponuje wystarczającą ilością zasobów oraz brakuje im dostatecznej liczby ekspertów w dziedzinie technologii informacyjnych;
- F. mając na uwadze, że w RODO uznano, iż prawo państw członkowskich powinno godzić przepisy regulujące wolność wypowiedzi i informacji, w tym wypowiedzi dziennikarskiej, akademickiej, artystycznej lub literackiej, z prawem do ochrony danych osobowych; mając na uwadze, że zgodnie z art. 85 ustawodawstwo państw członkowskich powinno przewidywać wyjątki dla przetwarzania danych do celów dziennikarskich lub do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej, jeżeli są one niezbędne, by pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji;
- G. mając na uwadze, że – jak podkreśliła również EROD – ochrona źródeł dziennikarskich jest podstawą wolności prasy; mając na uwadze, że przepisów RODO nie powinno się nadużywać przeciwko dziennikarzom ani w celu ograniczania dostępu do informacji; mając na uwadze, że w żadnym wypadku organy krajowe nie powinny wykorzystywać przepisów RODO w celu ograniczania wolności mediów;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że RODO stało się światową normą ochrony danych osobowych i jest czynnikiem konwergencji przy opracowywaniu norm; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że dzięki RODO Unia Europejska objęła przewodnią rolę w międzynarodowej dyskusji na temat ochrony danych, a wiele państw trzecich dostosowało swoje przepisy o ochronie danych do przepisów RODO; zwraca uwagę, że konwencję nr 108 Rady Europy o ochronie danych dostosowano do RODO („konwencja 108+”) i podpisały ją już 42 kraje; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania tego impulsu, aby na szczęblu ONZ, OECD, G8 i G20 dążyć do stworzenia międzynarodowych norm, które byłyby ukształtowane na wzór wartości i zasad europejskich bez osłabiania przepisów RODO; podkreśla, że dominująca pozycja Europy w tej dziedzinie pomogłaby naszemu kontynentowi lepiej bronić praw naszych obywateli, chronić nasze wartości i zasady, wspierać godne zaufania innowacje cyfrowe oraz przyspieszyć wzrost gospodarczy poprzez unikanie fragmentacji;
2. stwierdza, że po dwóch latach od rozpoczęcia stosowania RODO rozporządzenie to odniosło ogólny sukces, i podziela opinię Komisji, że na obecnym etapie nie ma konieczności jego aktualizacji ani przeglądu;
3. przyznaje, że do czasu następnej oceny Komisji należy nadal koncentrować się na poprawie sposobów wdrażania i działań mających na celu wzmocnienie stosowania RODO;
4. uznaje potrzebę zdecydowanego i skutecznego egzekwowania przepisów RODO przez duże platformy cyfrowe, zintegrowane przedsiębiorstwa i inne usługi cyfrowe, zwłaszcza w obszarach reklamy internetowej, mikrotargetowania, profilowania algorytmicznego i rankingu, rozpowszechniania i wzmocniania oddziaływania treści;

Podstawy prawne przetwarzania danych

5. podkreśla, że wszystkie sześć podstaw prawnych określonych w art. 6 RODO odnosi się w równym stopniu do przetwarzania danych osobowych oraz że ta sama czynność przetwarzania może opierać się na więcej niż jednej podstawie; wzywa organy odpowiedzialne za nadzór nad ochroną danych do sprecyzowania, że administratorzy danych powinni stosować tylko jedną podstawę prawną dla każdego celu przetwarzania, oraz do określenia, w jaki sposób każdą podstawę prawną wykorzystuje się do prowadzonych przez nich operacji przetwarzania; jest zaniepokojony faktem, że w polityce prywatności administratorzy często wymieniają wszystkie podstawy prawne przewidziane w RODO bez dalszych wyjaśnień i bez odniesienia do konkretnej operacji przetwarzania; uważa, że praktyka ta utrudnia osobom, których dane dotyczą, i organom nadzorczym możliwość oceny, czy takie podstawy prawne są odpowiednie; przypomina, że aby przetwarzać szczególnie kategorie danych osobowych, konieczne jest określenie podstawy prawnej na mocy art. 6 oraz odrębnego warunku przetwarzania na mocy art. 9; przypomina administratorom o ich prawnym obowiązku przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych, gdy przetwarzanie danych może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności osób fizycznych;

Czwartek, 25 marzec 2021

6. przypomina, że od rozpoczęcia stosowania RODO „zgoda” oznacza każde dobrowolne, konkretne, świadome i jednoznaczne okazanie woli osoby, której dane dotyczą; podkreśla, że ma to również zastosowanie do dyrektywy o e-prywatności; zauważa, że wdrożenie ważnej zgody wciąż jest naruszane przez stosowanie tzw. dark patterns (zwoźniczych interfejsów, które nakłaniają użytkowników do określonego zachowania), śledzenie w celach handlowych oraz stosowanie innych nieetycznych praktyk; zauważa z niepokojem, że osoby fizyczne często poddawane są presji finansowej polegającej na udzieleniu zgody w zamian za zniżki lub inne oferty handlowe, bądź też są zmuszane do wyrażenia zgody za sprawą wiązanych przepisów warunkujących dostęp do usługi, co jest sprzeczne z art. 7 RODO; przypomina o zharmonizowanych przepisach Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) dotyczących tego, co stanowi ważną zgodę, zastępujących poszczególne interpretacje przez wiele krajowych organów ochrony danych i zapobiegających fragmentacji na jednolitym rynku cyfrowym; przypomina również wytyczne EROD i Komisji określające, że w przypadkach, w których osoba, której dane dotyczą, początkowo wyraziła zgodę, ale dane osobowe są dalej przetwarzane w innym celu niż cel, na który osoba ta wyraziła zgodę, początkowo wyrażona zgoda nie może uzasadniać dalszego przetwarzania, ponieważ zgodę należy wyrazić świadomie i w konkretnym celu, aby była ważna; odnotowuje opracowywane wytyczne EROD dotyczące przetwarzania danych osobowych do celów badań naukowych, które to wytyczne zapewnią jasność co do znaczenia motywu 50 RODO;

7. wyraża zaniepokojenie faktem, że „prawnie uzasadniony interes” jest bardzo często nadużywany jako podstawa prawna przetwarzania; zwraca uwagę, że administratorzy nadal działają w oparciu o prawnie uzasadniony interes bez przeprowadzania wymaganego testu równowagi interesów, który obejmuje ocenę przestrzegania praw podstawowych; jest szczególnie zaniepokojony faktem, że niektóre państwa członkowskie przyjmują przepisy krajowe w celu określenia warunków przetwarzania w oparciu o prawnie uzasadniony interes, przewidując równowagę odpowiednich interesów administratora i osób, których dane dotyczą, podczas gdy RODO zobowiązuje każdego administratora do indywidualnego przeprowadzenia testu równowagi interesów i skorzystania z tej podstawy prawnej; wyraża zaniepokojenie faktem, że niektóre krajowe wykładnie prawnie uzasadnionego interesu nie są zgodne z motywem 47 i faktycznie zakazują przetwarzania na podstawie prawnie uzasadnionego interesu; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EROD rozpoczęła już prace nad aktualizacją opinii Grupy Roboczej Art. 29 w sprawie stosowania prawnie uzasadnionego interesu jako podstawy prawnej przetwarzania w celu uwzględnienia kwestii podniesionych w sprawozdaniu Komisji;

Prawa osoby, której dane dotyczą

8. podkreśla potrzebę ułatwienia wykonywania określonych w RODO praw osób fizycznych, takich jak prawo do przenoszenia danych lub prawa związane ze zautomatyzowanym przetwarzaniem, w tym profilowaniem; z zadowoleniem przyjmuje wytyczne EROD dotyczące zautomatyzowanego podejmowania decyzji oraz przenoszenia danych; zauważa, że w kilku sektorach prawo do przenoszenia danych nie zostało w pełni wdrożone; apeluje do EROD o zachęcenie platform internetowych do utworzenia jednego punktu kontaktowego dla wszystkich ich bazowych platform cyfrowych, z którego żądania użytkowników mogłyby być przekazywane do właściwego odbiorcy; zwraca uwagę, że zgodnie z zasadą minimalizacji danych wdrażanie prawa do anonimowości skutecznie zapobiega nieuprawnionemu ujawnianiu, kradzieży tożsamości i innym formom nadużycia danych osobowych;

9. podkreśla, że przestrzeganie prawa do informacji wymaga od przedsiębiorstw dostarczania informacji w zwięzły, przejrzysty, zrozumiały i łatwo dostępny sposób oraz unikania legalistycznego podejścia przy sporządzaniu informacji o ochronie danych; wyraża zaniepokojenie tym, że niektóre przedsiębiorstwa nadal naruszają swoje obowiązki wynikające z art. 12 ust. 1 RODO i nie dostarczają wszystkich istotnych informacji zalecanych przez EROD, w tym wykazów nazw podmiotów, którym udostępniają dane; przypomina, że obowiązek dostarczania prostych i dostępnych informacji jest szczególnie ścisły w przypadku dzieci; jest zaniepokojony powszechnym brakiem właściwie funkcjonujących mechanizmów zapewniających dostęp osobom, których dane dotyczą; zwraca uwagę, że osoby fizyczne często nie są w stanie zmusić platform internetowych do ujawnienia im ich własnych profili behawioralnych; wyraża zaniepokojenie faktem, że zbyt często przedsiębiorstwa ignorują fakt, iż dane wywnioskowane są również danymi osobowymi podlegającymi wszystkim zabezpieczeniom na podstawie RODO;

Małe przedsiębiorstwa i organizacje

10. zauważa, że niektóre zainteresowane strony zgłaszają, iż stosowanie RODO stanowi szczególne wyzwanie zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), przedsiębiorstw typu start-up, organizacji i zrzeszeń, w tym szkół i klubów oraz stowarzyszeń; zauważa jednak, że wiele praw i obowiązków określonych w RODO nie jest nowych, ale

Czwartek, 25 marzec 2021

obowiązywało już na mocy dyrektywy 95/46/WE⁽⁴⁾), choć rzadko je egzekwowano; uważa, że RODO i jego egzekwowanie nie może prowadzić do niezamierzonych skutków przestrzegania przepisów dla mniejszych przedsiębiorstw, których duże przedsiębiorstwa nie doświadczyłyby; uważa, że kampanie informacyjne organów krajowych i Komisji powinny zapewniać większe wsparcie, więcej informacji i szkoleń, aby pomóc w szerzeniu wiedzy, poprawie jakości wdrażania i zwiększaniu świadomości wymogów i celu RODO;

11. uważa, że nie istnieją odstępstwa dla MŚP, przedsiębiorstw typu start-up, organizacji i zrzeszeń, w tym szkół, klubów czy stowarzyszeń, oraz że podlegają one zakresowi RODO; apeluje zatem do EROD o zapewnienie jasnych informacji w celu uniknięcia nieporozumień dotyczących wykładni RODO oraz do opracowania praktycznych narzędzi RODO ułatwiających wdrożenie RODO przez MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up, organizacje i zrzeszenia, w tym szkoły, kluby i stowarzyszenia prowadzące działalność w zakresie przetwarzania o niskim ryzyku; wzywa państwa członkowskie do udostępnienia organom ochrony danych wystarczających środków do rozpowszechniania wiedzy o tych praktycznych narzędziach; zachęca EROD do opracowania wzorów polityki ochrony prywatności, z których mogą korzystać organizacje, aby pomóc im w wykazaniu faktycznej zgodności z RODO w praktyce, bez konieczności polegania na kosztownych usługach świadczonych przez osoby trzecie;

Egzekwowanie

12. wyraża zaniepokojenie nierównym, a czasem nieistniejącym egzekwowaniem RODO przez krajowe organy ochrony danych po ponad dwóch latach od chwili rozpoczęcia jego stosowania i ubolewa w związku z tym na faktem, że sytuacja w zakresie egzekwowania przepisów nie uległa znacznej poprawie w porównaniu z sytuacją na mocy dyrektywy 95/46/WE;

13. zauważa, że w ciągu pierwszych 18 miesięcy stosowania RODO wpłynęło około 275 000 skarg i nałożono 785 grzywnien administracyjnych za różne naruszenia, lecz zwraca uwagę, że jak dotąd podjęto działania następcze w przypadku bardzo niewielkiej liczby złożonych skarg; zdaje sobie sprawę z problemów spowodowanych naruszeniami ochrony danych osobowych i przypomina obecne wytyczne EROD, które zapewniają jasność m.in. co do harmonogramu zgłaszania naruszeń, przekazywania informacji osobom, których dane dotyczą, oraz środków zaradczych; zauważa, że europejski standardowy formularz zgłoszenia naruszenia ochrony danych może przyczynić się do ujednoczenia różnych krajowych sposobów podejścia; ubolewa jednak, że wysokość grzywnien różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich oraz że niektóre grzywny nakładane na duże przedsiębiorstwa są zbyt niskie, aby wywierały zamierzony skutek odstraszający od naruszania ochrony danych; wzywa organy ochrony danych do zintensyfikowania działań w zakresie egzekwowania, ścigania i karania przypadków naruszenia ochrony danych oraz do pełnego wykorzystania przewidzianych w RODO możliwości nakładania grzywnien i innych środków naprawczych; podkreśla, że zakazy przetwarzania lub obowiązek usunięcia danych osobowych pozyskanych w sposób niezgodny z RODO mogą mieć równie odstraszający skutek, jeśli nie większy niż grzywny; wzywa Komisję i EROD do ujednoczenia kar za pomocą wytycznych i jasnych kryteriów, co uczyniły niemieckie organy nadzorcze, w celu zwiększenia pewności prawa i zapobieżenia wybieraniu przez przedsiębiorstwa lokalizacji, w których nakładane są najniższe kary;

14. wyraża zaniepokojenie w związku z długim okresem rozpatrywania spraw przez niektóre organy ochrony danych, co nie sprzyja skutecznemu egzekwowaniu przepisów i osłabia zaufanie obywateli; wzywa organy ochrony danych do przyspieszenia rozstrzygania spraw oraz do wykorzystania pełnego zakresu możliwości przewidzianych w RODO, zwłaszcza jeżeli dochodzi do systematycznych i uporczywych naruszeń, w tym naruszeń w celu osiągnięcia korzyści i dotyczących dużej liczby osób, których dane dotyczą;

15. jest zaniepokojony faktem, że organy nadzorcze w 21 państwach członkowskich z łącznie 31 państw stosujących RODO, a zwłaszcza we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i w Zjednoczonym Królestwie, wyraźnie oświadczyły, że brakuje im wystarczających zasobów ludzkich, technicznych i finansowych oraz lokalowych i infrastruktury, aby skutecznie wykonywać powierzone im obowiązki i uprawnienia; jest zaniepokojony brakiem oddelegowanego personelu technicznego w większości organów nadzorczych w UE, co utrudnia prowadzenie postępowań i egzekwowanie przepisów; zaniepokojeniem zauważa, że organy nadzorcze znajdują się pod presją ze względu na rosnące niedopasowanie ich obowiązków w zakresie ochrony danych osobowych do zasobów, którymi dysponują w tym celu; zauważa, że usługi cyfrowe staną się coraz bardziej złożone z uwagi na zwiększone wykorzystanie innowacji takich jak sztuczna inteligencja (co pogłębi problem ograniczonej przejrzystości przetwarzania danych, zwłaszcza w przypadku szkoleń algorytmicznych); podkreśla w związku z tym, jak ważne jest, by organy

⁽⁴⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

Czwartek, 25 marzec 2021

nadzorcze UE i EROD dysponowały wystarczającymi zasobami finansowymi, technicznymi i kadrowymi, aby móc szybko, lecz gruntownie rozpatrywać rosnącą liczbę złożonych spraw wymagających dużych zasobów, a także koordynować i ułatwiać współpracę między krajowymi organami ochrony danych, odpowiednio monitorować stosowanie RODO oraz chronić podstawowe prawa i wolności; wyraża zaniepokojenie faktem, że brak wystarczających zasobów przeznaczonych dla organów ochrony danych, zwłaszcza gdy porówna się je z dochodami dużych spółek informatycznych, może skutkować porozumieniami w sprawie ugody w związku z tym, że takie rozwiązanie ogranicza koszt długotrwałych i uciążliwych postępowań;

16. wzywa Komisję, aby przeprowadziła ocenę możliwości zobowiązania dużych wielonarodowych przedsiębiorstw technologicznych do uiszczania opłat za prowadzony nad nimi nadzór przez wprowadzenie unijnego podatku cyfrowego;

17. zauważa z zaniepokojeniem, że brak egzekwowania przepisów przez organy ochrony danych oraz brak działań ze strony Komisji w odniesieniu do niewystarczających zasobów organów ochrony danych nakłada ciężar egzekwowania przepisów na poszczególnych obywateli, którzy wnoszą skargi w sprawie ochrony danych do sądu; wyraża zaniepokojenie faktem, że sądy nakazują czasami wypłacenie odszkodowania indywidualnym skarżącym, lecz nie nakazują organizacji lub przedsiębiorstwu rozwiązania problemów strukturalnych; uważa, że egzekwowanie przepisów na drodze prywatnoprawnej może doprowadzić do powstania istotnego orzecznictwa, lecz nie zastępuje egzekwowania przez organy ochrony danych ani działań Komisji służących rozwiązaniu problemu braku zasobów; wyraża ubolewanie, że te państwa członkowskie naruszają art. 52 ust. 4 RODO; wzywa zatem państwa członkowskie do wypełnienia spoczywającego na nich na mocy art. 52 ust. 4 prawnego obowiązku przydzielenia wystarczających środków ich organom ochrony danych, aby umożliwić im jak najlepsze wykonywanie pracy i zapewnić równe szanse w zakresie egzekwowania RODO na szczeblu europejskim; ubolewa nad faktem, że Komisja nie wszczęła jeszcze postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko państwom członkowskim, które nie wypełniły swoich zobowiązań wynikających z RODO, oraz wzywa Komisję do niezwłocznego wszczęcia takich postępowań; wzywa Komisję i EROD do zorganizowania działań następczych w związku z komunikatem Komisji z 24 czerwca 2020 r., w ramach których ocenione zostanie stosowanie RODO oraz jego egzekwowanie;

18. ubolewa, że większość państw członkowskich postanowiła nie wdrażać art. 80 ust. 2 RODO; wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby stosowały art. 80 ust. 2 i wdrożyły prawo do wnoszenia skarg i występowania z powództwem do sądu bez upoważnienia osoby, której dane dotyczą; wzywa państwa członkowskie, aby wyjaśniły sytuację skarżących w trakcie postępowania w krajowych przepisach dotyczących procedur administracyjnych mających zastosowanie do organów nadzorczych; zwraca uwagę, że dzięki temu zostanie wyjaśnione, że skarżący nie są ograniczeni do biernej roli w trakcie postępowania, lecz powinni mieć możliwość interweniowania na różnych etapach;

Współpraca i spójność

19. podkreśla, że niedostateczne egzekwowanie przepisów jest szczególnie widoczne w przypadku skarg transgranicznych, i ubolewa, że organy ochrony danych w 14 państwach członkowskich nie dysponują wystarczającymi zasobami, aby uczestniczyć w mechanizmach współpracy i spójności; wzywa EROD do wzmożenia wysiłków na rzecz zapewnienia prawidłowego stosowania art. 60 i 63 RODO oraz przypomina organom nadzorczym, że w wyjątkowych okolicznościach mogą one zastosować tryb pilny przewidziany w art. 66, a w szczególności przyjąć środki tymczasowe;

20. podkreśla znaczenie mechanizmu kompleksowej współpracy dla zapewnienia pewności prawa i zmniejszenia obciążenia administracyjnego zarówno dla przedsiębiorstw, jak i dla obywateli; wyraża jednak głębokie zaniepokojenie funkcjonowaniem tego mechanizmu, zwłaszcza w odniesieniu do roli organów ochrony danych w Irlandii i Luksemburgu; zauważa, że te organy ochrony danych są odpowiedzialne za rozpatrywanie wielu spraw, ponieważ wiele przedsiębiorstw technologicznych zarejestrowało swoją siedzibę w UE w Irlandii lub Luksemburgu; jest szczególnie zaniepokojony tym, że irlandzki organ ochrony danych zazwyczaj zamyka większość spraw bez nakładania sankcji oraz że sprawy przekazane Irlandii w 2018 r. nie osiągnęły nawet etapu projektu decyzji zgodnie z art. 60 ust. 3 RODO; apeluje do tych organów ochrony danych o przyspieszenie trwających dochodzeń w ważnych sprawach, aby pokazać obywatelom UE, że ochrona danych jest prawem egzekwowalnym w UE; zwraca uwagę, że powodzenie systemu kompleksowej obsługi zależy od czasu i wysiłku, jakie organy ochrony danych mogą przeznaczyć na rozpatrywanie poszczególnych spraw transgranicznych i współpracę w tych sprawach w ramach EROD, oraz że brak woli politycznej i zasobów ma bezpośredni wpływ na to, w jakim zakresie system ten może właściwie funkcjonować;

21. zauważa niespójność między wytycznymi państw członkowskich a wytycznymi EROD; zwraca uwagę, że krajowe organy ochrony danych mogą stosować różne interpretacje RODO, co prowadzi do różnic w stosowaniu w poszczególnych państwach członkowskich; zauważa, że sytuacja ta przynosi przedsiębiorstwom zarówno korzyści, jak i niedogodności wynikające z położenia geograficznego; wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny, czy krajowe procedury

Czwartek, 25 marzec 2021

administracyjne utrudniają pełną skuteczność współpracy zgodnie z art. 60 RODO, i jej skuteczne wdrożenie; apeluje do organów ochrony danych, aby dążyły do ustalenia spójnych interpretacji i wytycznych za pośrednictwem EROD; wzywa w szczególności EROD do ustanowienia podstawowych elementów wspólnej administracyjnej procedury rozpatrywania skarg w sprawach transgranicznych w ramach współpracy, o której mowa w art. 60; wzywa do uczynienia tego za pomocą wytycznych dotyczących wspólnych ram czasowych prowadzenia dochodzeń i przyjmowania decyzji; wzywa EROD do zwiększenia skuteczności mechanizmu spójności i uczynienia go wiążącym dla wszelkich kwestii o zasięgu ogólnym lub wszelkich przypadków mających skutki transgraniczne, aby uniknąć niespójnych sposobów podejścia i decyzji poszczególnych organów ochrony danych, zagrażających jednolitej interpretacji i jednolitemu stosowaniu RODO; uważa, że taka wspólna interpretacja, stosowanie i wytyczne przyczynią się do utworzenia i powodzenia jednolitego rynku cyfrowego;

22. wzywa EROD do publikowania z wyprzedzeniem porządków obrad posiedzeń oraz do przedstawiania opinii publicznej i Parlamentowi bardziej szczegółowych podsumowań swoich posiedzeń;

Fragmentaryczne wdrażanie RODO

23. ubolewa, że stosowanie przez państwa członkowskie opcjonalnych klauzul doprecyzowujących (np. przetwarzanie w interesie publicznym lub przez organy publiczne na podstawie prawa państwa członkowskiego i wieku dzieci wymaganego do wyrażenia zgody) utrudniło osiągnięcie pełnej harmonizacji ochrony danych i wyeliminowanie różnych warunków rynkowych dla przedsiębiorstw w całej UE, i wyraża zaniepokojenie, że może to zwiększyć koszty przestrzegania RODO; wzywa EROD do przedstawienia wytycznych dotyczących sposobu postępowania w przypadku różnic we wdrażaniu opcjonalnych klauzul doprecyzowujących w państwach członkowskich; wzywa Komisję do wykorzystania jej uprawnień do interwencji w państwach członkowskich, w których krajowe środki, działania i decyzje podważają ducha, cel i treść RODO, aby zapobiec nierównej ochronie obywateli i zakłóceniom na rynku; podkreśla w tym kontekście, że państwa członkowskie przyjęły różne limity wiekowe w odniesieniu do zgody rodziców; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do oceny wpływu tej fragmentacji na aktywność dzieci w internecie i ich ochronę; podkreśla, że w przypadku kolizji przepisów między prawem krajowym państwa członkowskiego a RODO pierwszeństwo powinny mieć przepisy RODO;

24. jest głęboko zaniepokojony nadużywaniem RODO przez organy publiczne w niektórych państwach członkowskich w celu ograniczenia pracy dziennikarzy i organizacji pozarządowych; zdecydowanie zgadza się z Komisją, że przepisy dotyczące ochrony danych nie powinny wpływać na korzystanie z wolności wypowiedzi i informacji, zwłaszcza poprzez wywołanie efektu mrożącego lub interpretowanie ich jako sposobu wywierania presji na dziennikarzy, aby ujawnili swoje źródła; wyraża jednak rozczarowanie faktem, że Komisja wciąż nie ukończyła oceny równowagi między prawem do ochrony danych osobowych a wolnością wypowiedzi i informacji, jak określono w art. 85 RODO; wzywa Komisję do ukończenia bez zbędnej zwłoki oceny przepisów krajowych w tym zakresie i do wykorzystania wszystkich dostępnych instrumentów, w tym postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, w celu zapewnienia przestrzegania RODO przez państwa członkowskie oraz do ograniczenia fragmentacji ram ochrony danych;

Ochrona danych w fazie projektowania

25. wzywa organy nadzorcze do oceny wdrożenia art. 25 dotyczącego ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślnej ochrony danych, w szczególności w celu zapewnienia środków technicznych i operacyjnych niezbędnych do stosowania zasad minimalizacji danych i ograniczenia celu, a także do określenia wpływu tego przepisu na producentów technologii przetwarzania; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EROD przyjęła w październiku 2020 r. wytyczne nr 04/2019 w sprawie art. 25 dotyczącego ochrony danych już w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych, aby przyczynić się do jasności prawnej tych pojęć; wzywa organy nadzorcze do przeprowadzenia również oceny właściwego stosowania ustawień domyślnych, zgodnie z art. 25 ust. 2, w tym przez dużych dostawców usług internetowych; zaleca, aby EROD przyjęła wytyczne w celu określenia, w jakich szczególnych okolicznościach i przypadkach (lub kategoriach przypadków) należy uznać producentów ICT za administratorów w rozumieniu art. 4 ust. 7 w tym znaczeniu, że ustalają oni sposoby przetwarzania; zwraca uwagę, że praktyki w zakresie ochrony danych nadal w dużej mierze opierają się na zadaniach manualnych i arbitralnych formatach oraz w dużym stopniu na niekompatybilnych systemach; wzywa EROD do opracowania wytycznych, które pomogą w praktycznym wdrażaniu wymogów w zakresie ochrony danych, w tym wytycznych dotyczących ocen skutków dla ochrony danych (art. 35), ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślnej ochrony danych (art. 25), informacji skierowanych do osób, których dane dotyczą (art. 12–14), wykonywaniu praw osób, których dane dotyczą (art. 15–18, 20–21) oraz rejestrowania czynności przetwarzania (art. 30); wzywa EROD do zadbania o to, by takie wytyczne były łatwe w stosowaniu, a także do umożliwienia komunikacji maszyna-maszyna

Czwartek, 25 marzec 2021

między osobami, których dane dotyczą, administratorami danych i organami ochrony danych (automatyzacja ochrony danych); wzywa Komisję do opracowania, w ścisłej współpracy z EROD, znaków graficznych nadających się do odczytu maszynowego zgodnie z art. 12 ust. 8 w celu informowania osób, których dane dotyczą; zachęca EROD i organy nadzorcze do wykorzystania pełnego potencjału art. 21 ust. 5 dotyczącego zautomatyzowanych sposobów wnoszenia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych;

Wytyczne

26. wzywa EROD do zharmonizowania wdrażania wymogów ochrony danych w praktyce poprzez opracowanie wytycznych, w tym konieczności oceny ryzyka związanego z przekazywaniem informacji o przetwarzaniu osobom, których dane dotyczą (art. 12-14), wykonywania praw osób, których dane dotyczą (art. 15-18 i art. 20-21) oraz wdrażania zasady rozliczalności; wzywa EROD do wydania wytycznych klasyfikujących różne uzasadnione przypadki użycia profilowania według zagrożeń dla praw i wolności osób, których dane dotyczą, wraz z zaleceniami dotyczącymi odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, a także z jasnym opisem niezgodnych z prawem przypadków użycia; zachęca EROD do przeglądu opinii 05/2014 Grupy Roboczej Art. 29 z 10 kwietnia 2014 r. w sprawie technik anonimizacji oraz do ustalenia wykazu jednoznacznych kryteriów w celu zapewnienia anonimizacji; zachęca EROD do sprecyzowania pojęcia przetwarzania danych do celów związanych z zasobami ludzkimi; przyjmuje do wiadomości wniosków EROD, że należy utrzymać potrzebę oceny ryzyka związanego z przetwarzaniem danych, jak określono w RODO, ponieważ ryzyko dla osób, których dane dotyczą, nie jest powiązane z wielkością administratorów danych; apeluje o lepsze wykorzystanie mechanizmu, za pomocą którego Komisja może zwracać się do EROD o poradę w kwestiach objętych RODO;

27. zauważa, że pandemia COVID-19 uwypukliła potrzebę jasnych wytycznych ze strony organu ochrony danych i EROD w sprawie właściwego wdrażania RODO w polityce zdrowia publicznego; przypomina w związku z tym wytyczne nr 3/2020 w sprawie przetwarzania danych dotyczących zdrowia do celów badań naukowych w kontekście pandemii COVID-19 oraz wytyczne nr 4/2020 w sprawie wykorzystywania danych dotyczących lokalizacji i narzędzi ustalania kontaktów zakaźnych w kontekście pandemii COVID-19; wzywa Komisję do zapewnienia pełnej zgodności z RODO przy tworzeniu wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia;

Międzynarodowy przepływ danych osobowych i współpraca międzynarodowa

28. podkreśla znaczenie umożliwienia swobodnego przepływu danych osobowych na szczeblu międzynarodowym bez obniżania poziomu ochrony zapewnianego przez RODO; popiera stosowaną przez Komisję praktykę rozdzielania kwestii ochrony danych i przepływu danych osobowych od umów handlowych; uważa, że współpraca międzynarodowa w dziedzinie ochrony danych i zbliżanie odpowiednich przepisów z RODO zwiększą wzajemne zaufanie, pomogą lepiej zrozumieć wyzwania technologiczne i prawne, a ostatecznie ułatwią transgraniczne przepływy danych, które mają kluczowe znaczenie dla handlu międzynarodowego; przyznaje, że istnieją sprzeczne wymogi prawne dotyczące przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z przetwarzaniem danych w UE oraz w jurysdykcjach państw trzecich, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych;

29. podkreśla, że decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony powinny mieć podłoże prawne, a nie polityczne; zachęca do dalszych wysiłków na rzecz promowania globalnych ram prawnych umożliwiających przekazywanie danych na podstawie RODO i konwencji Rady Europy nr 108+; zauważa ponadto, że zainteresowane strony uważają decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony za podstawowy instrument w przypadku takiego przepływu danych, ponieważ nie wiążą ich z dodatkowymi warunkami lub zezwoleniami; podkreśla jednak, że jak dotąd decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony przyjęto tylko w przypadku dziewięciu państw, mimo że wiele kolejnych państw trzecich przyjęło niedawno nowe przepisy dotyczące ochrony danych, zawierające podobne reguły i zasady jak RODO; zauważa, że do chwili obecnej żaden jednolity mechanizm gwarantujący zgodne z prawem przekazywanie danych osobowych o charakterze handlowym między UE a USA nie był przedmiotem postępowania sądowego przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE);

30. wyraża zadowolenie z powodu przyjęcia przez UE i Japonię pierwszej wzajemnej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony, dzięki której stworzono największy obszar swobodnego i bezpiecznego przepływu danych na świecie; wzywa jednak Komisję do uwzględnienia wszystkich kwestii poruszonych przez Parlament w pierwszym przeglądzie tego instrumentu oraz do jak najszybszego publicznego udostępnienia wyników, ponieważ przegląd powinien być zostać przyjęty do stycznia 2021 r.;

31. wzywa Komisję do opublikowania zestawu kryteriów służących do określenia, czy państwo trzecie zapewnia odpowiedni stopień ochrony „zasadniczo odpowiadający” stopniowi ochrony zapewnianemu w Unii, zwłaszcza w odniesieniu do dostępu do środków ochrony prawnej i rządowego dostępu do danych; podkreśla potrzebę zapewnienia

Czwartek, 25 marzec 2021

skutecznego stosowania i przestrzegania przepisów dotyczących przekazywania lub ujawniania niedozwolonego na mocy prawa Unii zgodnie z art. 48 RODO, w szczególności w odniesieniu do żądania przez organy państwa trzeciego dostępu do danych osobowych w Unii, oraz wzywa EROD i organy ochrony danych do określenia wytycznych i egzekwowania tych przepisów, w tym przy ocenie i opracowywaniu mechanizmów przekazywania danych osobowych;

32. wzywa Komisję do przyjęcia aktów delegowanych w celu określenia wymogów, które należy uwzględnić w odniesieniu do mechanizmu certyfikacji w zakresie ochrony danych zgodnie z art. 42 ust. 1, aby zwiększyć wykorzystanie tego mechanizmu, wraz z wiążącymi i egzekwowalnymi zobowiązaniami administratora lub podmiotu przetwarzającego w państwie trzecim do stosowania odpowiednich zabezpieczeń, w tym w odniesieniu do praw osób, których dane dotyczą, jako środka międzynarodowego przekazywania danych, jak przewidziano w art. 46 ust. 2 lit. f);

33. przypomina, że programy masowego nadzoru obejmujące masowe zbieranie danych utrudniają ustalenie odpowiedniego stopnia ochrony; apeluje do Komisji o zastosowanie wniosków TSUE w sprawach Schrems I⁽⁵⁾, II⁽⁶⁾ oraz Privacy International i in. (2020)⁽⁷⁾ we wszystkich przeglądach decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony, a także w toczących się i przyszłych negocjacjach; przypomina, że przekazywanie oparte na wyjątkach w szczególnych sytuacjach zgodnie z art. 49 RODO powinno zdarzać się wyjątkowo; z zadowoleniem przyjmuje wytyczne EROD i organów ochrony danych w tym zakresie i wzywa te organy do zapewnienia spójnej interpretacji stosowania i kontroli takich wyjątków zgodnie z wytycznymi EROD nr 02/2018;

34. wzywa organy ochrony danych i Komisję do systematycznej oceny, czy zasady ochrony danych są stosowane w praktyce w państwach trzecich, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości;

35. wzywa Komisję do opublikowania bez zbędnej zwłoki przeglądu decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony przyjętych na mocy dyrektywy z 1995 r.; podkreśla, że przy braku decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony instrumentem najczęściej stosowanym do międzynarodowego przekazywania danych są standardowe klauzule umowne; zauważa, że TSUE utrzymał ważność decyzji 2010/87/UE w sprawie standardowych klauzul umownych⁽⁸⁾, wymagając jednocześnie oceny poziomu ochrony danych przekazywanych do państwa trzeciego oraz odpowiednich aspektów systemu prawnego tego państwa trzeciego w odniesieniu do dostępu organów publicznych do przekazywanych danych osobowych; wzywa Komisję do przyspieszenia prac nad unowocześnionymi standardowymi klauzulami umownymi dotyczącymi międzynarodowego przekazywania danych, aby zapewnić równe warunki działania dla małych i średnich przedsiębiorstw na szczeblu międzynarodowym; z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie przez Komisję projektu standardowych klauzul umownych oraz cel, jakim jest uczynienie ich bardziej przyjaznymi dla użytkownika oraz usunięcie stwierdzonych niedociągnięć w obecnych standardach;

36. przypomina wytyczne EROD 1/2019 w sprawie kodeksów postępowania i organów monitorujących na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/679; uznaje, że mimo zapewnienia zgodności z RODO instrument ten nie jest obecnie w wystarczającym stopniu wykorzystywany w połączeniu z prawnie wiążącymi i egzekwowalnymi zobowiązaniami administratora lub podmiotu przetwarzającego w danym państwie trzecim do stosowania odpowiednich zabezpieczeń; podkreśla potencjał tego instrumentu w zakresie lepszego wspierania MŚP i zapewnienia większej pewności prawa w kontekście międzynarodowego przekazywania danych między różnymi sektorami;

Przyszłe przepisy unijne

37. jest zdania, że RODO, dzięki temu, że jest neutralne pod względem technologicznym, zapewnia solidne ramy regulacyjne dla powstających technologii; uważa jednak, że konieczne są dalsze wysiłki w celu rozwiązania za pomocą szczegółowych przepisów szerszych problemów związanych z cyfryzacją, takich jak występowanie monopolu i nierównowaga sił, oraz w celu dokładnego rozważenia korelacji RODO z każdą nową inicjatywą ustawodawczą, aby

⁽⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2015 r. w sprawie C-362/14 Maximillian Schrems przeciwko Data Protection Commissioner, ECLI:EU:C:2015:650.

⁽⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-311/18 Data Protection Commissioner przeciwko Facebook Ireland Limited i Maximillian Schrems, ECLI:EU:C:2020:559.

⁽⁷⁾ Wyroki w sprawie C-623/17, Privacy International oraz w sprawach połączonych C-511/18, La Quadrature du Net i in., C-512/18, French Data Network i in. oraz C-520/18 Ordre des barreaux francophones et germanophone i in.

⁽⁸⁾ Decyzja Komisji 2010/87/UE z dnia 5 lutego 2010 r. w sprawie standardowych klauzul umownych dotyczących przekazywania danych osobowych podmiotom przetwarzającym dane mającym siedzibę w państwach trzecich na mocy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, zmienionej decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2016/2297 z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. L 39 z 12.2.2010, s. 5).

Czwartek, 25 marzec 2021

zapewnić spójność i wyeliminować luki prawne; przypomina Komisji o jej obowiązku dopilnowania, by wnioski ustawodawcze, takie jak w sprawie zarządzania danymi, aktu prawnego o danych, aktu prawnego o usługach cyfrowych oraz w sprawie sztucznej inteligencji, były zawsze w pełni zgodne z RODO i dyrektywą o ochronie danych w sprawach karnych⁽⁹⁾; uważa, że ostateczne teksty przyjęte przez współprawodawców w drodze negocjacji międzyinstytucjonalnych muszą być w pełni zgodne z dorobkiem prawnym w zakresie ochrony danych; ubolewa jednak, że sama Komisja nie zawsze stosuje spójne podejście do ochrony danych we wnioskach ustawodawczych; podkreśla, że odniesienie do stosowania RODO lub użycie sformułowania „z zastrzeżeniem RODO” nie oznacza automatycznie, że wniosek jest zgodny z RODO; wzywa Komisję do zasięgnięcia opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) i Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) w przypadku, gdy w następstwie przyjęcia wniosków dotyczących aktu ustawodawczego ma to wpływ na ochronę praw i wolności osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych; wzywa ponadto Komisję, aby podczas przygotowywania wniosków lub zaleceń dążyła do zasięgnięcia opinii EIOD w celu zapewnienia spójności przepisów dotyczących ochrony danych w całej Unii oraz by zawsze przeprowadzała ocenę skutków;

38. zwraca uwagę, że profilowanie, choć jedynie dozwolone na mocy art. 22 RODO po spełnieniu ścisłych i surowych warunków, jest coraz częściej stosowane, ponieważ aktywność osób fizycznych w internecie umożliwia uzyskanie pogłębionej wiedzy o ich psychice i życiu prywatnym; zauważa, że skoro profilowanie umożliwia manipulowanie zachowaniem użytkowników, gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych dotyczących korzystania z usług cyfrowych powinno być ograniczone do zakresu niezbędnego do świadczenia usługi i dostarczania użytkownikom rachunków; wzywa Komisję do zaproponowania rygorystycznych sektorowych przepisów dotyczących ochrony danych w odniesieniu do wrażliwych kategorii danych osobowych, w przypadku których jeszcze tego nie uczyniła; postuluje ściśle egzekwowanie RODO przy przetwarzaniu danych osobowych;

39. apeluje o wzmocnienie pozycji konsumentów, aby mogli oni podejmować świadome decyzje dotyczące konsekwencji korzystania z nowych technologii dla prywatności oraz o zapewnienie uczciwego i przejrzystego przetwarzania poprzez zapewnienie im łatwych w użyciu możliwości wyrażenia i wycofania zgody na przetwarzanie ich danych osobowych zgodnie z RODO;

Dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych

40. jest zaniepokojony tym, że przepisy dotyczące ochrony danych stosowane do celów ochrony danych w sprawach karnych są zdecydowanie niewystarczające, zważywszy na nowo utworzone kompetencje organów ścigania; wzywa w związku z tym Komisję do oceny dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych przed terminem przewidzianym w dyrektywie oraz do publicznego udostępnienia przeglądu;

Rozporządzenie o prywatności i łączności elektronicznej

41. wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z brakiem wdrożenia przez państwa członkowskie dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej⁽¹⁰⁾ w świetle zmian wprowadzonych przez RODO; wzywa Komisję do szybszego przeprowadzenia oceny i wszczęcia postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wobec tych państw członkowskich, które nie wdrożyły należycie dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej; wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że opóźniona od kilku lat reforma kwestii prywatności i łączności elektronicznej doprowadzi do fragmentarycznego otoczenia prawnego w UE ze szkodą zarówno dla przedsiębiorstw, jak i obywateli; przypomina, że celem rozporządzenia o prywatności i łączności elektronicznej⁽¹¹⁾ było uzupełnienie i doprecyzowanie RODO i zbiegło się w czasie z wejściem w życie RODO; podkreśla, że reforma przepisów o prywatności i łączności elektronicznej nie może prowadzić do obniżenia obecnego poziomu ochrony zapewnianego przez RODO i dyrektywę o prywatności i łączności elektronicznej; ubolewa nad faktem, że ostateczne przyjęcie przez Radę stanowiska negocjacyjnego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia o prywatności i łączności elektronicznej zajęło cztery lata, podczas gdy Parlament przyjął swoje stanowisko negocjacyjne w październiku 2017 r.; przypomina, jak istotna jest aktualizacja przepisów o prywatności i łączności elektronicznej z lat 2002 i 2009 w celu poprawy ochrony praw podstawowych obywateli i zwiększenia pewności prawa dla przedsiębiorstw, jako że powinny one stanowić uzupełnienie RODO;

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

⁽¹¹⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poszanowania życia prywatnego oraz ochrony danych osobowych w łączności elektronicznej i uchyłającego dyrektywę 2002/58/WE (COM(2017)0010).

Czwartek, 25 marzec 2021

o

o o

42. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie Europejskiej, rządóm i parlamentóm państw członkowskich, Europejskiej Radzie Ochrony Danych oraz Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0112

Sprawozdania dotyczące Albanii za lata 2019–2020**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Albanii za lata 2019–2020 (2019/2170(INI))**

(2021/C 494/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Albanii, z drugiej strony⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 28 czerwca 2018 r., konkluzje Rady z 18 czerwca 2019 r. oraz konkluzje Rady Europejskiej z 17–18 października 2019 r. odraczające podjęcie decyzji o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną,
- uwzględniając wspólne oświadczenie członków Rady Europejskiej z 26 marca 2020 r. w sprawie otwarcia negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną, w którym poparto konkluzje Rady z 25 marca 2020 r. w sprawie rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia,
- uwzględniając komunikat Komisji z 5 lutego 2020 r. zatytułowany „Usprawnienie procesu akcesyjnego – wiarygodna perspektywa członkostwa w UE dla państw regionu Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0057),
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 19–20 czerwca 2003 r. oraz agendę z Salonik dla Bałkanów Zachodnich,
- uwzględniając komunikat Komisji z 29 maja 2019 r. zatytułowany „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2019 r.” (COM(2019)0260), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2019 dotyczące Albanii” (SWD(2019)0215),
- uwzględniając komunikat Komisji z 6 października 2020 r. zatytułowany „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2020 r.” (COM(2020)0660), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2020 dotyczące Albanii” (SWD(2020)0354),
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 lipca 2020 r. zatytułowany „Plan działania UE w sprawie nielegalnego handlu bronią palną na lata 2020–2025” (COM(2020)0608),
- uwzględniając komunikat Komisji z 29 kwietnia 2020 r. zatytułowany „Wsparcie dla regionu Bałkanów Zachodnich w zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz w sprawie ożywienia gospodarczego po pandemii” (COM(2020)0315),
- uwzględniając szczyt UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się 10 listopada 2020 r. w Sofii w ramach procesu berlińskiego,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 26–27 czerwca 2014 r., zawierające decyzję o przyznaniu Albanii statusu kraju kandydującego do członkostwa w UE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wzmocnienia wolności mediów: ochrona dziennikarzy w Europie, nawoływanie do nienawiści, dezinformacja i rola platform⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 października 2019 r. w sprawie rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 6 października 2020 r. pt. „Plan gospodarczo-inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0641),

⁽¹⁾ Dz.U. L 107 z 28.4.2009, s. 166.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0320.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0050.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając deklarację z Sofii ze szczytu UE–Bałkany Zachodnie z 17 maja 2018 r. i załączony do niej program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając deklarację z Zagrzebia, przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w trybie wideokonferencji 6 maja 2020 r.,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe z misji obserwacji wyborów z ramienia ODIHR (Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka przy Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)) z 5 września 2019 r. w sprawie wyborów lokalnych w Republice Albanii w dniu 30 czerwca 2019 r., a także uwzględniając wspólną opinię Komisji Weneckiej i OBWE/ODIHR z 11 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w konstytucji Albanii z 30 lipca 2020 r. i w kodeksie wyborczym,
- uwzględniając roczny program prac parlamentarnego Zespołu ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów na 2021 r.,
- uwzględniając swoje zalecenie z 19 czerwca 2020 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Bałkanów Zachodnich po szczycie w 2020 r. ⁽⁴⁾,
- uwzględniając wspólne oświadczenie ponad 20 posłów do Parlamentu Europejskiego w sprawie negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią z 8 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Albanii,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0041/2021),
- A. mając na uwadze, że rozszerzenie stanowi jeden z najbardziej skutecznych instrumentów polityki zagranicznej UE, przyczyniając się do rozpowszechniania podstawowych wartości Unii w zakresie poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, praworządności, budowania pokoju i poszanowania praw człowieka;
- B. mając na uwadze, że Albania stale podejmuje wysiłki na drodze do UE, spełniając większość stawianych przez UE warunków zorganizowania pierwszej konferencji międzyrządowej;
- C. mając na uwadze, że praworządność stanowi kluczowy wskaźnik oceny postępów kraju kandydującego na drodze do przystąpienia do UE;
- D. mając na uwadze, że Albania musi nadal czynić postępy w umacnianiu instytucji i procedur demokratycznych, w zapewnianiu właściwego funkcjonowania instytucji sądowych, zwalczaniu korupcji oraz zapewnianiu ochrony wolności mediów i praw mniejszości;
- E. mając na uwadze, że konsekwentne wysiłki na rzecz kluczowych reform w Albanii wymagają wspólnego zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron;
- F. mając na uwadze, że perspektywa uzyskania przez Albanie statusu państwa członkowskiego w oparciu o osiągnięcia leży we własnym interesie Unii – politycznym, gospodarczym i w dziedzinie bezpieczeństwa; mając na uwadze, że o harmonogramie przystąpienia do UE decyduje jakość niezbędnych reform i zaangażowanie kraju w ich przeprowadzenie;
- G. mając na uwadze, że rozszerzenie UE oraz postępy w zakresie demokracji, praworządności i dobrobytu na Bałkanach Zachodnich przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa i stabilności regionu Bałkanów Zachodnich, którego część stanowi Albania;
- H. mając na uwadze, że 25 kwietnia 2021 r. w Albanii odbędą się wybory powszechne oraz że nie wdrożono w pełni zaleceń OBWE/ODIHR;
- I. mając na uwadze, że 1 lipca 2020 r. Komisja przedstawiła projekt ram negocjacyjnych dla Albanii;
- J. mając na uwadze, że trwająca pandemia wyraźnie pokazała, że UE i Bałkany Zachodnie muszą nadal razem stawiać czoła wspólnym wyzwaniom;

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0168.

Czwartek, 25 marzec 2021

- K. mając na uwadze, że Albania musi odbudować się po poważnych zniszczeniach spowodowanych trzęsieniem ziemi 26 listopada 2019 r. oraz pandemią COVID-19, a także wzmocnić ochronę ludności i gotowość na wypadek klęsk żywiołowych oraz przyspieszyć przygotowania do przystąpienia do Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności;
- L. mając na uwadze, że UE uruchomiła dotacje o wartości 115 mln EUR na odbudowę i rekonstrukcję po trzęsieniu ziemi w ramach swojego zobowiązania do wsparcia w wysokości 400 mln EUR;
- M. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 mocno uderzyła w gospodarkę Albanii, a środki mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa negatywnie wpłynęły na budżet państwa;
- N. mając na uwadze, że UE przeznaczyła 3,3 mld EUR na walkę z pandemią COVID-19 na Bałkanach Zachodnich, w tym 38 mln EUR w postaci natychmiastowego wsparcia dla sektora zdrowia, 467 mln EUR na budowanie odporności systemów opieki zdrowotnej i łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków pandemii, 750 mln EUR na pomoc makrofinansową, 385 mln EUR na wsparcie dla sektora prywatnego i jego ożywienie oraz 1,7 mld EUR w postaci pożyczek preferencyjnych Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- O. mając na uwadze, że UE uruchomiła 51 mln EUR na pomoc dla Albanii w zwalczaniu pandemii COVID-19 i udostępniła do 180 mln EUR w ramach pomocy makrofinansowej;
- P. mając na uwadze, że UE jest największym partnerem handlowym i największym darczyńcą Albanii, a kraj ten skorzystał od 2007 r. z 1,25 mld EUR unijnego finansowania przedakcesyjnego;
- Q. mając na uwadze, że plan gospodarczo-inwestycyjny na rzecz Bałkanów Zachodnich ułatwi długoterminową odbudowę regionu po pandemii COVID-19 oraz wesprze rozwój gospodarczy i reformy;
- R. mając na uwadze, że obywatele Albanii korzystają z ruchu bezwizowego do strefy Schengen od grudnia 2010 r.;
- S. mając na uwadze, że od 2015 r. obywatele Albanii mogą uczestniczyć w wymianach studenckich, akademickich i młodzieżowych w ramach programu Erasmus+;
- T. mając na uwadze, że UE pozostaje w pełni zaangażowana we wspieranie strategicznej decyzji Albanii o integracji z UE w oparciu o praworządność i stosunki dobrosąsiedzkie;
- U. mając na uwadze, że Albania pozostaje wiarygodnym partnerem w polityce zagranicznej dzięki podejmowanym przez nią wysiłkom na rzecz zacieśniania współpracy regionalnej i stosunków dobrosąsiedzkich;
1. z zadowoleniem przyjmuje wyraźne strategiczne ukierunkowanie i zaangażowanie Albanii na rzecz integracji z UE, przejawiające się w stosunkach dobrosąsiedzkich i dalszym wdrażaniu reform akcesyjnych; w związku z tym pochwała oświadczenie Rady Europejskiej z 26 marca 2020 r. w sprawie otwarcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanii; podkreśla znaczenie procesu integracji jako katalizatora reform oraz z zadowoleniem przyjmuje wsparcie dla tego procesu ze strony ludności Albanii;
 2. uważa, że konferencja w sprawie przyszłości Europy powinna obejmować i w stosownych przypadkach aktywnie angażować przedstawicieli Albanii i innych krajów Bałkanów Zachodnich, zarówno na szczeblu administracji rządowej, jak i społeczeństwa obywatelskiego, w tym młodych ludzi;
 3. popiera bezzwłoczne zwołanie pierwszej konferencji międzyrządowej po całkowitym spełnieniu warunków określonych przez Radę Europejską i po przyjęciu ram negocjacyjnych przez Radę; przypomina, że Albania jest państwem kandydującym od 2014 r., a od 2018 r. Komisja zaleca rozpoczęcie rozmów akcesyjnych;
 4. ponownie zwraca uwagę na transformacyjny charakter negocjacji akcesyjnych i zauważa, że aby zapewnić wiarygodność procesu akcesyjnego, osiągnięcie celów pośrednich musi znaleźć odzwierciedlenie w postępach na drodze do członkostwa w UE; przypomina, że rywalizujące podmioty dążą do dalszego podważania integracji i stabilności politycznej krajów Bałkanów Zachodnich;
 5. uważa, że powołanie głównego negocjatora i zespołu negocjacyjnego, wraz z przyjęciem planu działania w celu uwzględnienia priorytetów określonych w konkluzjach Rady z marca 2020 r., są znakiem jasnego zobowiązania politycznego do przyspieszenia procesu integracji z UE;

Czwartek, 25 marzec 2021

6. przypomina, że postępy na drodze do przystąpienia do UE w ramach zmienionej metodologii rozszerzenia zależą od trwałych, głębokich i nieodwracalnych reform w podstawowych obszarach, począwszy od praworządności, skutecznego funkcjonowania instytucji demokratycznych i administracji publicznej oraz gospodarki; przypomina w związku z tym o znaczeniu reformy sądownictwa i intensyfikacji walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, a także stosunków dobrosąsiedzkich i współpracy regionalnej;

7. wzywa władze Albanii do wzmocnienia wysiłków na rzecz wzmocnienia dialogu politycznego i funkcjonowania instytucji demokratycznych w kraju, przy jednoczesnej poprawie klimatu dla pluralizmu mediów i społeczeństwa obywatelskiego;

Funkcjonowanie instytucji demokratycznych

8. wzywa albańskich przywódców politycznych do stworzenia atmosfery zaufania poprzez zwiększenie przejrzystości oraz powrót do dialogu; wyraża poważne zaniepokojenie polaryzacją klimatu politycznego i brakiem trwałej współpracy międzypartyjnej, które nadal utrudniają proces demokratyczny; przypomina o znaczeniu konstruktywnego dialogu politycznego, aby zwiększyć tempo procesu reform i poczynić dalsze postępy w zapewnianiu normalnego demokratycznego funkcjonowania instytucji albańskich;

9. przypomina o wspólnej odpowiedzialności sił politycznych za odejście od wzajemnych oskarżeń, jednostronnych decyzji i bojkotów, opierając się zamiast tego na pozytywnych przykładach wysiłków na rzecz budowania konsensusu, takich jak te, które doprowadziły do porozumienia w sprawie reformy ordynacji wyborczej z 5 czerwca 2020 r.;

10. wzywa albańskie instytucje publiczne do działania w sposób przejrzysty oraz wdrażania praktyk dobrego rządzenia; podkreśla znaczenie proaktywnych działań w obszarze udostępniania informacji społeczeństwu obywatelskiemu, mediom i ogółowi społeczeństwa w sposób terminowy i uporządkowany, w szczególności w kwestiach istotnych dla interesu publicznego, takich jak obecny stan zagrożenia zdrowia;

11. podkreśla, że wybory powszechne, które odbędą się 25 kwietnia 2021 r., będą miały kluczowe znaczenie dla konsolidacji i odnowienia procedur i struktur demokratycznych w kraju oraz dla osiągnięcia wyższego poziomu stabilności politycznej; podkreśla, że wolne i uczciwe wybory mają zasadnicze znaczenie dla integracji z UE;

12. wyraża zaniepokojenie zarzutami dotyczącymi kupowania głosów i przypomina, że ściganie tych przestępstw jest jednym z warunków określonych przez Radę 25 marca 2020 r.; podkreśla, jak ważne jest zadbanie o to, by przygotowania do wyborów parlamentarnych w 2021 r. były prowadzone w sposób przejrzysty i inkluzywny; zauważa, że wszystkie siły polityczne, podmioty państwowe, społeczeństwo obywatelskie i media mają wspólny obowiązek zapewnienia przejrzystej, wiarygodnej i obiektywnej kampanii wyborczej, wolnej od dezinformacji, zastraszania i fałszywych oskarżeń;

13. podkreśla, że należy wdrożyć środki reformy ordynacji wyborczej, ujednolicone w lipcu 2020 r., które są zgodne z zaleceniami OBWE/ODIHR i Rady Europy; podkreśla znaczenie pełnego i terminowego wdrożenia wspólnej opinii Komisji Weneckiej i OBWE/ODIHR z grudnia 2020 r.; z zadowoleniem przyjmuje pozytywny skutek porozumienia z 5 czerwca 2020 r., które wdraża niektóre z zaleceń OBWE/ODIHR; zauważa, że nie wykorzystano tego faktu oraz że mimo wielokrotnych międzynarodowych apeli o poczekanie na opinię Komisji Weneckiej podjęto dalsze kroki bez szerokiego konsensusu międzypartyjnego, co doprowadziło do przyjęcia przez albański parlament w październiku 2020 r. spornych poprawek do ordynacji wyborczej;

14. podkreśla potrzebę większego zaangażowania albańskiego parlamentu w proces integracji z UE, dalszego zwiększania jego zdolności w zakresie prawodawstwa, nadzoru i kontroli budżetowej, tak aby zapewnić dostosowanie prawa do dorobku prawnego UE;

15. wzywa Albanii do usprawnienia koordynacji między poszczególnymi szczeblami rządu, przyspieszenia decentralizacji w ramach terytorialnej reformy administracyjnej, przyspieszenia konsultacji publicznych na szczeblu lokalnym oraz przyspieszenia reformy administracji publicznej;

Praworządność

16. przypomina o nadrzędnym znaczeniu gwarantowania praworządności w drodze gruntownej reformy sądownictwa oraz stałego i konsekwentnego ścigania podmiotów odpowiedzialnych za korupcję na wysokim szczeblu; pochwała postępy we wdrażaniu kompleksowej reformy sądownictwa, wsparte bezprecedensowym procesem weryfikacji i ustanowieniem odpowiednich instytucji i wyspecjalizowanych organów, oraz domaga się przyspieszenia tych procedur, aby osiągnąć namacalne przejście na odpowiedzialne, niezależne i sprawne sądownictwo, co stanowi warunek wstępny zorganizowania pierwszej konferencji międzyrządowej;

Czwartek, 25 marzec 2021

17. podkreśla potrzebę opracowania przez Albanię bardziej strategicznego podejścia do reformy sektora sprawiedliwości, które uwzględnią rosnącą liczbę zaległych spraw; apeluje o zapewnienie wysokich standardów przejrzystości w wymiarze sprawiedliwości oraz o reaktywację narzędzi takich jak internetowe bazy danych, które już działały w przeszłości; z zadowoleniem przyjmuje powołanie nowych członków Trybunału Konstytucyjnego, którzy przywrócili jego zdolność do działania, i wzywa instytucje albańskie do szybkiego zakończenia procesu mianowania i przywrócenia zdolności Trybunału Konstytucyjnego do pełnego i skutecznego funkcjonowania; podkreśla potrzebę zapewnienia nieprzerwanego funkcjonowania Sądu Apelacyjnego i jego odpowiedniej obsady kadrowej;
18. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Sąd Najwyższy częściowo odzyskał zdolność do funkcjonowania i rozpatruje dopuszczalność ponad tysiąca spraw, a także zachęca go do dalszych postępów w mianowaniu dodatkowych sędziów, aby przywrócić pełną operacyjność oraz istotnie zmniejszyć liczbę zaległych spraw;
19. wyraża zadowolenie z faktu, że utworzono Krajowe Biuro Śledcze, jego dyrektor wykonuje swoje obowiązki, a personel dochodzeniowy jest w trakcie rekrutacji;
20. podkreśla potrzebę zwalczania przez Albanię korupcji na wszystkich szczeblach społeczeństwa, rządu i administracji; wyraża zaniepokojenie obecną praktyką, zgodnie z którą policja państwowa może otrzymywać prywatne dotacje i darowizny od sponsorów; zauważa z zaniepokojeniem, że zarzuty korupcyjne nadal podważają zaufanie publiczne do rządu i – ogólnie rzecz biorąc – do instytucji demokratycznych;
21. podkreśla potrzebę zapewnienia skutecznego funkcjonowania, współpracy oraz niezależności finansowej i operacyjnej instytucji sądowniczych, organów ścigania i instytucji antykorupcyjnych poprzez zapewnienie odpowiednich zasobów finansowych, technicznych i kadrowych; podkreśla znaczenie dostarczania namacalnych wyników w formie niezależnych i obiektywnych dochodzeń prowadzących do skutecznego ścigania poważnych przestępstw, w tym korupcji;
22. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie organów antykorupcyjnych i odnotowuje postępy osiągnięte w obszarze przepisów antykorupcyjnych; dostrzega, że prowadzone są obecnie dogłębne dochodzenia przez nowo utworzone Specjalne Struktury ds. Walki z Korupcją i Przestępczością Zorganizowaną (SPAK) oraz że sądy ds. walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną wydają akty oskarżenia; podkreśla potrzebę zachowania ich niezależności, aby skutecznie i proaktywnie zwalczać bezkarność i korupcję na wysokim szczeblu;
23. domaga się szybkiego przyjęcia i wdrożenia konkretnych planów dotyczących uczciwości we wszystkich ministerstwach, jak przewidziano w międzysektorowej strategii walki z korupcją i planie działania na rzecz jej wdrożenia; przypomina o potrzebie zwiększenia przejrzystości i monitorowania finansowania partii politycznych na mocy zmienionej ustawy o finansowaniu partii politycznych; odnotowuje znaczenie skutecznego wdrażania zaleceń Najwyższego Organu Kontroli Albanii;
24. zwraca uwagę na wzrost liczby proaktywnych dochodzeń, postępowań karnych i prawomocnych wyroków skazujących w sprawach związanych z nielegalnym majątkiem i praniem pieniędzy, które prowadzą do systematycznego zamrażania i zajmowania mienia pochodzącego z przestępstwa, oraz apeluje o nasilenie postępowań karnych i prawomocnych wyroków skazujących w tych sprawach, zgodnie z zasadami niezawisłości sądów, rzetelnego procesu i uczciwego postępowania sądowego; zwraca uwagę na duże problemy związane z praniem pieniędzy, w szczególności w sektorze budownictwa i nieruchomości;
25. z zadowoleniem przyjmuje kroki podjęte w celu wzmocnienia przepisów i mechanizmów mających na celu walkę z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz wzywa do podjęcia dalszych środków mających na celu szybkie wdrożenie planu działania Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy, w szczególności w celu zmniejszenia skali gospodarki nieformalnej;
26. podkreśla znaczenie podejmowania przez Albanię ustawicznych wysiłków i systemowych usprawnień w zwalczaniu handlu ludźmi, bronią palną i towarami podrabionymi, a także cyberprzestępczości i zagrożeń terrorystycznych;
27. wzywa Albanię do dalszego wzmocnienia kompleksowych i rygorystycznych wysiłków na rzecz likwidacji lokalnych i międzynarodowych siatek przestępczych oraz wyeliminowania produkcji narkotyków i handlu narkotykami, w oparciu o znaczne wysiłki podjęte w ostatnich latach; z zadowoleniem przyjmuje zacieśnioną współpracę tego kraju z Europolem i organami ścigania państw członkowskich UE, która doprowadziła do szeregu udanych operacji organów ścigania na dużą skalę, w tym poprzez wzorcową współpracę między władzami albańskimi i włoskimi pod auspicjami wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego; zachęca władze albańskie do szybkiego zakończenia procesu oddelegowania albańskiego prokuratora łącznikowego do Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust); zaleca Albanii przyjęcie nowej strategii i planu działania w sprawie narkotyków, tak aby m.in. uzupełnić lukę ustawodawczą w obszarze prekursorów narkotykowych;

Czwartek, 25 marzec 2021

Prawa podstawowe

28. wyraża poparcie dla polityki integracyjnej i wzywa do poczynienia postępów w przyjmowaniu środków mających na celu skuteczną ochronę podstawowych wolności i praw wszystkich ludzi, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, dzieci, osób z niepełnosprawnościami, mniejszości etnicznych i osób LGBTQI+;

29. z zadowoleniem przyjmuje mianowanie przez Albanie obserwatora do Agencji Praw Podstawowych UE (FRA) i zachęca władze do pełnego wykorzystania wiedzy fachowej FRA w celu dostosowania albańskiego ustawodawstwa i praktyk do dorobku prawnego i norm UE;

30. z zadowoleniem przyjmuje aktualizację przepisów antydyskryminacyjnych w tym kraju i apeluje do władz o zwiększenie wysiłków w celu ustanowienia solidnego orzecznictwa antydyskryminacyjnego; wzywa władze do skutecznego zapobiegania nawoływaniu do nienawiści i przestępstwom z nienawiści – w tym antysemityzmowi – oraz do ścigania tych przestępstw;

31. odnotowuje, że albański krajowy plan działania na rzecz osób LGBTI na lata 2016–2020 wygasł, i wzywa rząd do opracowania nowego planu działania w drodze przejrzystych i pluralistycznych konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim oraz do zapewnienia odpowiednich zasobów na jego wdrożenie; wzywa władze albańskie do zwiększenia społecznej akceptacji osób LGBTQI+, które nadal regularnie doświadczają dyskryminacji i mowy nienawiści; z zadowoleniem przyjmuje decyzję o wyeliminowaniu niedopuszczalnej „terapii konwersyjnej”, dzięki czemu wzmocnione zostaje prawo do tożsamości płciowej i ekspresji płciowej;

32. apeluje do władz o zapewnienie wystarczających zasobów kadrowych, technicznych i finansowych odpowiednim organom, takim jak biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Komisarza ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji i Komisarza ds. Prawa do Informacji i Ochrony Danych, a także o systematyczne wdrażanie ich odnośnych zaleceń; podkreśla, że na stanowiska te należy powoływać tylko osoby, których niezależności i profesjonalizmu nie można zakwestionować;

33. wzywa do ustanowienia skutecznego mechanizmu zapobiegania przemocy ze względu na płeć, w tym molestowaniu, przemocy domowej i przemocy wobec dzieci, które uległy nasileniu z powodu pandemii COVID-19, oraz do zapewnienia ochrony i wsparcia ofiarom tej przemocy w połączeniu ze skutecznym ściganiem jej sprawców;

34. ponownie zwraca się do Albanii z apelem o zapewnienie niedyskryminacyjnego dostępu do usług publicznych oraz o dalsze postępy w sektorze edukacji oraz pod względem wskaźników zatrudnienia, warunków życia i zdrowia osób z niepełnosprawnościami, Romów, Egipcjan i innych mniejszości etnicznych; z zadowoleniem przyjmuje deklarację poznańską z 2019 r. w sprawie integracji Romów w ramach procesu rozszerzenia UE; wzywa władze do przyspieszenia realizacji polityki integracji Romów zgodnie unijnymi ramami strategicznymi w sprawie Romów;

35. wzywa Albanie do szybkiego przyjęcia pozostałych pięciu regulacji, aby zapewnić pełne wdrożenie ustawy ramowej z 2017 r. o ochronie mniejszości narodowych oraz powiązanych praw do wolnego samookreślenia, korzystania z języków mniejszościowych w razie potrzeby na szczeblu lokalnym i prawa do wspólnej edukacji w językach mniejszościowych; wzywa Albanie do ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego, języków i tradycji mniejszości narodowych oraz do zapewnienia specjalnej przestrzeni medialnej w mediach państwowych i lokalnych dla języków mniejszościowych;

36. w związku z tym z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia ustawy o spisie ludności, który ma zostać przeprowadzony jesienią 2021 r., i wzywa Albanie do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu jej skutecznego wdrożenia, w tym poprzez przygotowanie kwestionariusza i podręcznika obejmującego wszystkie uznane grupy mniejszościowe;

37. wzywa Albanie do zapewnienia, by grupy mniejszościowe miały równe szanse oraz były odpowiednio reprezentowane w życiu politycznym, administracji publicznej i sądownictwie;

38. wzywa Albanie do poczynienia dalszych postępów w zakresie środków konsolidujących prawa własności w obszarze rejestracji, zwrotu i rekompensat, wdrażających ustawę o przejściowych procedurach własności, głównie dzięki dalszej realizacji w przejrzysty sposób procesu rejestracji własności, i domykających kompleksową reformę sektora gruntów, w tym na obszarach zamieszkiwanych przez mniejszości;

39. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Albanii na rzecz promowania tolerancji i harmonii międzyreligijnej oraz zwalczania uprzedzeń i dyskryminacji, w tym antysemityzmu, czego dowodem jest zatwierdzenie przez parlament definicji antysemityzmu opracowanej przez Międzynarodowy Sojusz na rzecz Pamięci o Holokauście, co czyni Albanie pierwszym w większości muzułmańskim krajem akceptującym tę definicję; domaga się ustawicznych wysiłków na rzecz zapewnienia poszanowania wolności wypowiedzi oraz wolności religii lub przekonań;

Czwartek, 25 marzec 2021

40. wzywa władze do zapewnienia wolności zgromadzeń jako prawa podstawowego, z poszanowaniem zasady proporcjonalności, w tym podczas stanu wyjątkowego lub stanu klęski żywiołowej; podkreśla zalecenia Rzecznika Praw Obywatelskich w tej kwestii;
41. zauważa, że należy zbadać zarzuty niewłaściwego działania policji oraz prowadzić dochodzenia w sprawie nieproporcjonalnego użycia siły, również w kontekście pandemii COVID-19; przypomina, że należy zaprzestać niewłaściwego traktowania podejrzanych i więźniów;
42. przypomina o spoczywającym na władzach obowiązku zapewnienia sprawiedliwości proceduralnej osobom ubiegającym się o azyl zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Albanii, a także obowiązku odpowiedniego zaspokojenia potrzeb uchodźców, osób ubiegających się o azyl i migrantów, z jednoczesnym zwiększeniem gotowości na potencjalny wzrost przepływów migracyjnych i zacieśnieniem współpracy z organami państw członkowskich; wzywa do zwiększenia zdolności do rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu i dochodzeń w zgłoszonych przypadkach naruszeń procedur powrotu, w tym naruszeń praw człowieka;
43. podkreśla, że ochrona granic i zapobieganie przestępczości transgranicznej muszą stanowić priorytet i muszą się odbywać z pełnym poszanowaniem praw podstawowych, zapisanych w mających zastosowanie międzynarodowych i regionalnych przepisach i zasadach; z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie pierwszej pełnoprawnej wspólnej operacji z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) poza Unią Europejską;
44. podkreśla, że wkład Albanii w ochronę granicy zewnętrznej Unii Europejskiej ma kluczowe znaczenie oraz wzywa UE do zintensyfikowania swojego wsparcia na rzecz ochrony granic w regionie, a także do wspierania albańskich władz zajmujących się uchodźcami, osobami ubiegającymi się o azyl i migrantami;
45. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez władze albańskie i wzywa je do przyjęcia zdecydowanego podejścia do zapobiegania handlowi ludźmi i wykorzystywaniu ofiar tego procederu, w tym dzieci i innych słabszych grup, a także prowadzenia dochodzeń w sprawie tych przestępstw, ścigania ich sprawców i karania za nie, zwiększenia liczby usług reintegracji oraz zapewnienia ochrony świadków;
46. z zadowoleniem przyjmuje obecne środki i wzywa do poczynienia dalszych postępów w celu znacznego ograniczenia nielegalnej migracji i liczby bezzasadnych wniosków o azyl składanych przez obywateli albańskich w państwach członkowskich UE, w tym napływu małoletnich bez opieki; odnotowuje, że Albania nadal spełnia kryteria liberalizacji reżimu wizowego;

Spółeczeństwo obywatelskie i media

47. podkreśla potrzebę poprawy klimatu dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego w Albanii i wzywa władze do zapewnienia konstruktywnych, terminowych i reprezentatywnych konsultacji w całym procesie decyzyjnym na wszystkich szczeblach rządów oraz do wzmocnienia ram prawnych i fiskalnych, co jednocześnie pozwoli na zwiększenie stabilności finansowej sektora pozarządowego;
48. podkreśla znaczenie udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w regularnych konsultacjach na temat funkcjonowania społeczeństwa, co umożliwi obywatelom uczestnictwo w sprawach kraju;
49. podkreśla potrzebę poprawy warunków oraz stworzenia środowiska sprzyjającego rozliczalności i kontroli instytucji publicznych, w szczególności poprzez współpracę ze społeczeństwem obywatelskim i dziennikarzami, a także zapewnienie im dostępu do wymiaru sprawiedliwości i pewności prawa; jest poważnie zaniepokojony alarmującymi zarzutami dotyczącymi powszechnego stosowania dezinformacji wobec dziennikarzy śledczych, działaczy społeczeństwa obywatelskiego i innych osób usiłujących pociągnąć do odpowiedzialności wpływową podmioty;
50. z zaniepokojeniem odnotowuje brak postępów w obszarze wolności słowa, a także przeszkody we właściwym funkcjonowaniu niezależnych mediów;
51. przypomina, jak ważne jest zapewnienie wysokiej jakości dziennikarstwa i podniesienie poziomu umiejętności korzystania z mediów, aby zagwarantować funkcjonowanie demokracji w Albanii oraz zwalczać dezinformację, mowę nienawiści i fałszywe informacje; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Komisję do poprawy koordynacji oraz przeciwdziałania dezinformacji i zagrożeniom hybrydowym, które mają na celu osłabienie perspektywy UE, przez bardziej strategiczne podkreślanie znaczenia UE dla obywateli Bałkanów Zachodnich, a także wzywa je do wspierania utworzenia centrum doskonałości ukierunkowanego na Bałkany, aby przeciwdziałać dezinformacji;
52. wzywa do podejmowania inicjatyw, które promują środowisko medialne wolne od zewnętrznych wpływów i sprzyjające profesjonalnej organizacji mediów, w tym dziennikarstwa śledczego;

Czwartek, 25 marzec 2021

53. podkreśla potrzebę wzmocnienia samoregulacji, standardów etycznych, niezależności, obiektywności, stabilności finansowania i jakości sprawozdawczości mediów publicznych i prywatnych, a także zwiększenia przejrzystości własności i finansowania mediów oraz reklam publicznych; wzywa do przyjęcia środków zapewniających przejrzystość własności mediów w spółkach nadawczych; odnotowuje potrzebę poprawy warunków pracy i warunków socjalnych pracowników mediów, aby zapewnić wysokiej jakości dziennikarstwo;

54. potępia przemoc, zastraszanie, kampanie oszczerstw oraz wywieranie pośredniego nacisku politycznego i finansowego na dziennikarzy, które to zjawiska poważnie ograniczają wolność mediów, prowadzą do autocenzury i istotnie podważają wysiłki na rzecz ujawniania przestępczości i korupcji; wzywa władze do wszczęcia dochodzenia w sprawie niedawnych przypadków przemocy i nieuzasadnionych zatrzymań dziennikarzy oraz do natychmiastowej odpowiedzi na zarzuty zgłaszane przez reporterów dotyczące napaści ze strony policji, także podczas zatrzymania;

55. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie władz do wycofania proponowanego projektu zmian do ustawy medialnej oraz pełnego wdrożenia zaleceń Komisji Weneckiej z 19 czerwca 2020 r. w sprawie wszystkich przyszłych wniosków; ponownie wyraża zaniepokojenie pierwotnie proponowanymi środkami w ramach pakietu dotyczącego przeciwdziałania zniesławieniu i zauważa, że wszelkie zmiany przepisów dotyczących mediów i komunikacji powinny odbywać się w sposób przejrzysty i pluralistyczny, zapewniający wysłuchanie głosu i opinii społeczeństwa obywatelskiego w celu zwiększenia wolności mediów i poprawy środowiska pracy niezależnych dziennikarzy;

Reformy społeczno-gospodarcze

56. zachęca rząd Albanii do priorytetowego potraktowania środków mających na celu złagodzenie zdrowotnych i społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19, ze szczególnym uwzględnieniem grup zmarginalizowanych i szczególnie wrażliwych, takich jak Romowie, Egipcjanie, społeczność LGBTQI+, osoby z niepełnosprawnościami i rodzice samotnie wychowujący dzieci, a jednocześnie do podjęcia dalszych kroków w celu poprawy dywersyfikacji, konkurencyjności i cyfryzacji oraz zwiększenia reprezentatywności dialogu społecznego i rozwiązania problemu rozpowszechnionej gospodarki nieformalnej;

57. przypomina, że zrównoważony wzrost gospodarczy zależy od wyeliminowania powszechnej korupcji, zwiększonej przejrzystości, pewności prawa i skuteczności, uczciwej konkurencji i uproszczenia procedur administracyjnych;

58. zachęca władze albańskie do wzmocnienia opieki społecznej i poprawy dostępu do usług socjalnych i opieki zdrowotnej, zwłaszcza dla grup szczególnie wrażliwych, aby zmniejszyć ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego;

59. wzywa do wzmocnienia konkretnych środków przeciwdziałających spadkowi demograficznemu i drenażowi mózgowi przez aktywną politykę rynku pracy, która rozwiązuje problem niedopasowania umiejętności i zmniejsza długotrwałe bezrobocie, w szczególności wśród osób młodych i najbardziej zmarginalizowanych grup; podkreśla, że należy tworzyć możliwości długotrwałego i zrównoważonego zatrudnienia dla młodych ludzi przez promowanie dostępnej i sprzyjającej włączeniu społecznemu edukacji o wysokiej jakości oraz rozwiązywanie problemów mieszkaniowych; wzywa albański rząd do zwiększenia dostępności i przystępności cenowej internetu, w tym w szkołach;

60. z zadowoleniem przyjmuje pozytywne tendencje pod względem udziału kobiet w polityce i wzywa do podjęcia dodatkowych kroków w celu rozwiązania problemu braku równowagi płci, zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć i dyskryminacji w miejscu pracy;

61. apeluje do władz o wzmocnienie wysiłków na rzecz wyeliminowania pracy dzieci w sektorze nieformalnym oraz zwiększenia skuteczności ścigania przestępstw znęcania się nad dziećmi;

62. podkreśla potrzebę poprawy widoczności i komunikacji w odniesieniu do pomocy UE i unijnego finansowania w Albanii; w związku z tym przypomina o premii za wyniki w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej dla Macedonii Północnej i Albanii, a w szczególności o znacznym wsparciu przekazanym przez UE na rzecz Bałkanów Zachodnich w celu zwalczania pandemii COVID-19;

63. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji na rzecz bardziej strategicznego inwestowania na Bałkanach Zachodnich w ramach specjalnego planu gospodarczo-inwestycyjnego; podkreśla, że wszelkie inwestycje muszą być zgodne z celami porozumienia paryskiego i unijnymi celami dekarbonizacji; dostrzega znaczenie planu gospodarczo-inwestycyjnego we wspieraniu trwałej łączności, kapitału ludzkiego, konkurencyjności i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także

Czwartek, 25 marzec 2021

we wzmacnianiu współpracy regionalnej i transgranicznej; domaga się adekwatnego współfinansowania oraz dalszej poprawy przejrzystości i widoczności unijnego finansowania; w kontekście Albanii podkreśla, że należy skoncentrować finansowanie na trwających przemianach demokratycznych oraz walce ze spadkiem demograficznym i drenażem mózgow;

Środowisko, energia i transport

64. przypomina, że nadal potrzebne są znaczne wysiłki, aby osiągnąć cele w zakresie efektywności energetycznej, bezpieczeństwa dostaw, redukcji emisji i energii odnawialnej oraz jej dywersyfikacji poprzez przejście na zrównoważoną energię, ogrzewanie i transport;

65. zachęca Albanii do dywersyfikacji produkcji energii, zapewnienia racjonalnych pod względem ekonomicznym i środowiskowym inwestycji w eksploatację elektrowni wodnych oraz do zwiększenia opłacalnych inwestycji w energię wiatrową i słoneczną; wzywa rząd do zminimalizowania wpływu na różnorodność biologiczną poprzez wstrzymanie rozwoju elektrowni wodnych na obszarach chronionych, w szczególności na obszarach położonych w pobliżu rzek Valbona i Wjosa, oraz – zgodnie z zapowiedzią rządu – do jak najszybszego utworzenia Parku Narodowego Wjosa, obejmującego rzekę na całej jej długości; podkreśla potrzebę poprawy ocen oddziaływania na środowisko, strategicznych ocen oddziaływania na środowisko i przejrzystości procedur we wszystkich sektorach wrażliwych pod względem ekologicznym, a także zwiększenia skuteczności ścigania przestępstw przeciwko środowisku; podkreśla znaczenie udoskonalenia strategii Albanii dotyczącej bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej; przypomina, że Albania nie dostosowała jeszcze w pełni swojego prawodawstwa do dyrektywy Rady 2013/59/Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiającej podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego;

66. wzywa władze do zapewnienia pełnej zgodności z Traktatem o Wspólnocie Energetycznej, w tym przez uruchomienie albańskiej giełdy energii, dalsze otwieranie rynku oraz zapewnienie funkcjonalnego rozdziału operatorów systemów dystrybucyjnych i łączenia rynków energii elektrycznej; podkreśla, że uruchomienie nowego gazociągu transadriatyckiego i nadchodzące przyłączenie przekształconej elektrowni cieplnej we Wlorze wniosą wkład w regionalne bezpieczeństwo energetyczne; przypomina o potrzebie ukończenia reformy rynku energii elektrycznej oraz wdrożenia energetycznego połączenia wzajemnego Bitola–Elbasan z Macedonią Północną;

67. wzywa do dalszych postępów we wzmacnianiu strategicznych sieci transportowych zgodnie z ramami regulacyjnymi transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), do przyspieszenia robót na albańskich odcinkach „błękitnej autostrady”, ukończenia reform sektora kolejowego oraz dalszych postępów na linii kolejowej Tirana–Podgorica–Durrës;

68. wyraża głębokie zaniepokojenie niektórymi projektami gospodarczymi w Albanii, które doprowadziły do szkód środowiskowych na obszarach chronionych; podkreśla, że planowanie i budowa wrażliwych pod względem ekologicznym projektów w zakresie turystyki i infrastruktury energetycznej muszą być prowadzone w ramach szeroko zakrojonych, ogólnokrajowych konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim i społecznościami lokalnymi przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji oraz muszą być zgodne z normami międzynarodowymi i unijnymi dotyczącymi ocen skutków i ochrony środowiska;

69. wzywa władze albańskie do opracowania krajowej strategii energetycznej gwarantującej pełną zgodność z porozumieniem paryskim, odpowiednią polityką klimatyczną UE, celami w zakresie dekarbonizacji i instrumentami ustalania cen emisji dwutlenku węgla, a także ich wdrożenie, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i zobowiązaniami politycznymi podjętymi w deklaracji z Sofii z 2020 r.; zachęca władze Albanii do niezwłocznego przyjęcia projektu ustawy klimatycznej oraz przepisów i decyzji w sprawie mechanizmu monitorowania i raportowania emisji gazów cieplarnianych; wnioskuję o przyspieszone ukończenie projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu na potrzeby jego przeglądu przez sekretariat Wspólnoty Energetycznej;

70. domaga się dalszych wysiłków w dziedzinie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich; uważa, że ważne jest ustanowienie solidnego systemu konsultacji między podmiotami kształtującymi politykę a różnymi grupami interesów na obszarach wiejskich; podkreśla potrzebę rozwoju nowoczesnego, ekologicznego, przyjaznego dla klimatu rolnictwa na małą i średnią skalę, które zapewnia rolnikom środki do życia oraz chroni zasoby naturalne i różnorodność biologiczną Albanii;

71. przypomina, że Albania powinna priorytetowo potraktować wdrożenie nowej krajowej strategii gospodarowania odpadami na lata 2020–2035 oraz utworzenie zintegrowanego regionalnego systemu gospodarowania odpadami, a także promować recykling, zamknąć składowiska odpadów niebezpiecznych, dostosować przepisy do norm UE, zwłaszcza w odniesieniu do spalania odpadów, oraz zapobiegać wylesianiu i zanieczyszczeniu mórz tworzywami sztucznymi; zwraca

Czwartek, 25 marzec 2021

uwagę na zanieczyszczenie Morza Adriatyckiego oraz częste zrzucanie odpadów przenoszonych przez prądy morskie; podkreśla potrzebę zwiększenia możliwości monitorowania jakości wody i oczyszczania ścieków oraz wzmocnienia zdolności agencji odpowiedzialnych za środowisko i obszary chronione;

Współpraca regionalna i polityka zagraniczna

72. z zadowoleniem przyjmuje ustawiczne wysiłki Albanii na rzecz promowania stosunków dobrosąsiedzkich i integracji regionalnej; podkreśla, że ważne jest podjęcie dalszych kroków w celu promowania pojednania z sąsiadami i współpracy regionalnej, które powinny opierać się na poszanowaniu podstawowych unijnych wartości i wspólnej przyszłości w UE;

73. wzywa do stworzenia nowych możliwości dialogu politycznego i strategicznego na wysokim szczeblu z państwami Bałkanów Zachodnich dzięki regularnym szczytom UE-Bałkany Zachodnie i zintensyfikowanym kontaktom ministerialnym, w celu wzmocnienia poczucia odpowiedzialności politycznej za proces rozszerzenia i zapewnienia sprawniejszego kierowania i zaangażowania na wysokim szczeblu, do czego wzywa również zmieniona metodologia rozszerzenia;

74. z zadowoleniem przyjmuje konstruktywne działania na rzecz rozwiązania nierozstrzygniętych kwestii dwustronnych, w tym wspólne zobowiązanie Grecji i Albanii do przekazania sprawy wyznaczenia stref morskich Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości;

75. z zadowoleniem przyjmuje integracyjne działania na rzecz pogłębiania integracji regionalnej, ułatwiania łączności oraz swobodnego przepływu osób, towarów, kapitału i usług, a także przyczyniania się do tworzenia wspólnego rynku regionalnego;

76. z zadowoleniem przyjmuje konstruktywną rolę Albanii w inicjatywach wielostronnych, w tym jej przewodnictwo w ramach Środkowoeuropejskiej umowy o wolnym handlu i OBWE;

77. z zadowoleniem przyjmuje uczestnictwo Albanii w inicjatywie mini-Schengen jako sposób na poprawę stosunków dobrosąsiedzkich oraz zapewnienie nowych możliwości albańskim obywatelom i przedsiębiorstwom;

78. wzywa wszystkich regionalnych przywódców politycznych do podjęcia pilnych działań w celu powołania regionalnej komisji ds. ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych naruszeń praw człowieka popełnionych na terytorium byłej Jugosławii między 1 stycznia 1991 r. a 31 grudnia 2001 r. (RECOM) w oparciu o istotne prace przeprowadzone przez koalicję na rzecz RECOM; wzywa przywódców politycznych na Bałkanach Zachodnich do promowania pojednania regionalnego oraz powstrzymania się od instrumentalnego wykorzystania tych kwestii w wewnętrznych walkach politycznych;

79. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania w pełni stosuje się do decyzji i deklaracji w obszarze wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, podejmowanych i wydawanych od 2012 r., oraz pochwała aktywny udział Albanii w misjach i operacjach zarządzania kryzysowego UE, a także jej aktywny wkład w misje NATO o strategicznym znaczeniu dla UE; wzywa Albanii do dostosowania się do stanowiska UE w sprawie jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego;

80. podkreśla, że UE i Stany Zjednoczone powinny zacieśnić partnerstwo i koordynację z Bałkanami Zachodnimi, aby przyspieszyć kluczowe reformy oraz wzmocnić sprawowanie rządów i pojednanie; wzywa ESDZ i Komisję do zwiększenia wsparcia dla Albanii w przeciwdziałaniu szkodliwej ingerencji zagranicznej ze strony krajów takich jak Rosja, Chiny i Iran; jest zdania, że mając na uwadze wyżej wspomniane dostosowanie i proces przystąpienia Albanii do UE, Tirana powinna rozwijać coraz ściślejszą współpracę z państwami członkowskimi UE i NATO w kwestiach bezpieczeństwa i obrony;

o

o o

81. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Rady, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Republiki Albanii.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0113

Sprawozdania dotyczące Kosowa za lata 2019–2020**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Kosowa za lata 2019–2020 (2019/2172(INI))**

(2021/C 494/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony, który wszedł w życie dnia 1 kwietnia 2016 r.,
- uwzględniając europejski program reform dla Kosowa, zainicjowany w Prisztinie 11 listopada 2016 r., a także uruchomienie drugiego europejskiego programu reform w październiku 2020 r.,
- uwzględniając umowę ramową z Kosowem w sprawie uczestnictwa w programach unijnych, która obowiązuje od dnia 1 sierpnia 2017 r.,
- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r.,
- uwzględniając deklarację z Sofii przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie w dniu 17 maja 2018 r. oraz program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 z dnia 10 czerwca 1999 r., opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
- uwzględniając pierwsze porozumienie w sprawie zasad dotyczących normalizacji stosunków między rządami Serbii i Kosowa z dnia 19 kwietnia 2013 r., porozumienia z dnia 25 sierpnia 2015 r. oraz bieżący dialog wspierany przez UE, który ma na celu normalizację stosunków,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2020/792 z dnia 11 czerwca 2020 r. zmieniającą wspólne działanie 2008/124/WPZiB w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (EULEX KOSOWO) oraz wydłużającą czas trwania misji do 14 czerwca 2021 r.,
- uwzględniając sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie działań Misji Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (UNMIK), w tym ostatnie sprawozdanie z dnia 31 marca 2020 r., a także sprawozdanie z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie działań Kosovo Force (KFOR),
- uwzględniając proces berliński zapoczątkowany w dniu 28 sierpnia 2014 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie współprzewodniczących Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Kosowo przyjęte w następstwie szóstego posiedzenia komitetu, które odbyło się w Strasburgu dnia 14 lutego 2019 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 lutego 2020 r. pt. „Usprawnienie procesu akcesyjnego – wiarygodna perspektywa członkostwa w UE dla państw regionu Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0057),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie zacieśnienia współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 maja 2019 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2019 r.” (COM(2019)0260), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2019 dotyczące Kosowa” (SWD(2019)0216),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2020 r.” (COM(2020)0660), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2020 dotyczące Kosowa” (SWD(2020)0356),

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Plan gospodarczo inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0641) oraz dokument roboczy służb Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Wytyczne wdrażania strategii ekologicznej dla Bałkanów Zachodnich” (SWD(2020)0223),
 - uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki z dnia 8 kwietnia 2020 r. pt. „Komunikat w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19” (JOIN(2020)0011), a także komunikat Komisji z dnia 29 kwietnia 2020 r. pt. „Wsparcie dla regionu Bałkanów Zachodnich w zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz ożywienie gospodarcze po pandemii” (COM(2020)0315),
 - uwzględniając przeprowadzoną przez Komisję ocenę programu reform gospodarczych Kosowa na lata 2020–2022 z dnia 21 kwietnia 2020 r. (SWD(2020)0065) i wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a Bałkanami Zachodnimi oraz Turcją, przyjęte przez Radę w dniu 19 maja 2020 r.;
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów z ramienia UE w sprawie wcześniejszych wyborów parlamentarnych, które odbyły się 6 października 2019 r. w Kosowie,
 - uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 maja 2016 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Kosowo) (COM(2016)0277) oraz swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 28 marca 2019 r., w której przyjął swoje stanowisko dotyczące wniosku Komisji w pierwszym czytaniu ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie tego kraju,
 - uwzględniając swoje Zalecenie z dnia 19 czerwca 2020 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Bałkanów Zachodnich po szczycie w 2020 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając deklarację z Zagrzebia, przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w trybie wideokonferencji 6 maja 2020 r.,
 - uwzględniając wspólną deklarację ze szczytu Parlamentu Europejskiego i przewodniczących parlamentów krajów Bałkanów Zachodnich, który został zwołany w dniu 28 stycznia 2020 r. przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i w którym uczestniczyły organy kierownicze parlamentów krajów Bałkanów Zachodnich,
 - uwzględniając szczyt UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się 10 listopada 2020 r. w ramach procesu berlińskiego,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0031/2021),
- A. mając na uwadze, że Kosowo, podobnie jak każde państwo aspirujące do członkostwa w UE, należy oceniać na podstawie jego własnych osiągnięć w zakresie spełniania, wdrażania i przestrzegania zestawu kryteriów i wspólnych wartości, a harmonogram i postępy w procesie akcesji zależą od jakości niezbędnych reform i zaangażowania w ich realizację;
- B. mając na uwadze, że Kosowo powinno skupić się na podstawowych reformach, by zająć się strukturalnymi niedociągnięciami w dziedzinie praworządności, praw podstawowych i funkcjonowania instytucji demokratycznych oraz reformą administracji publicznej, jak również rozwojem gospodarczym i konkurencyjnością;
- C. mając na uwadze, że Kosowo nadal boryka się z brakiem stabilności politycznej, szczególnie od wcześniejszych wyborów parlamentarnych, które odbyły się 6 października 2019 r.; mając na uwadze, że w końcowym okresie sprawowania władzy przez rząd Albina Kurtiego wyszły na jaw liczne problemy strukturalne, w tym dotyczące nadmiernej ingerencji podmiotów zewnętrznych w działania rządu i Zgromadzenia Kosowa, niezależności Trybunału Konstytucyjnego oraz braku przejrzystości co do legalności głosowania nad powołaniem rządu;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0319.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0168.

Czwartek, 25 marzec 2021

- D. mając na uwadze, że ostatnio brakowało koordynacji między podmiotami transatlantyckimi, a nadchodząca administracja USA stworzy nowe możliwości lepszej współpracy;
- E. mając na uwadze, że Kosowo jest jedynym krajem Bałkanów Zachodnich, którego obywatele potrzebują wizy, by podróżować do strefy Schengen, choć wszystkie normy do liberalizacji ruchu wizowego zostały spełnione już w 2018 r.;
- F. mając na uwadze, że szara strefa gospodarki Kosowa utrudnia ogólny rozwój sprawnej gospodarki w kraju;
- G. mając na uwadze, że Kosowo musi zwiększyć wysiłki w walce z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz stworzyć silne, spójne i niezależne instytucje, aby rozwiązać te problemy;
- H. mając na uwadze, że były prezydent Hashim Thaçi złożył rezygnację 5 listopada 2020 r., aby odpowiedzieć na zarzuty dotyczące zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości przed Wyspecjalizowanymi Izbami Sądowymi ds. Kosowa w Hadze; mając na uwadze, że 30 listopada 2020 r. potwierdzono akt oskarżenia przeciwko Thaçiemu; mając na uwadze, że obowiązki prezydenta Kosowa pełni przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Kosowa Vjosa Osmani;
- I. mając na uwadze, że Kosowo poczyniło postępy w dostosowywaniu swojego prawodawstwa do dorobku prawnego UE, jednak powinno zwiększyć wysiłki i nakłady, by skutecznie wdrażać nowe ustawy i przepisy w sposób bardziej zaangażowany i rzetelny we wszystkich obszarach polityki;
- J. mając na uwadze, że według rządu Kosowa niepodległość Kosowa uznaje 117 państw, w tym 22 z 27 państw członkowskich UE;
- K. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 stanowi bezprecedensowe obciążenie dla systemu ochrony zdrowia, gospodarki i systemu ochrony socjalnej Kosowa oraz wyraźnie pokazuje, że UE i Bałkany Zachodnie muszą nadal razem pokonywać wspólne wyzwania;
- L. mając na uwadze, że UE uruchomiła w ramach wsparcia finansowego ponad 3,3 mld EUR dla krajów Bałkanów Zachodnich na przezwyciężenie obecnego kryzysu zdrowotnego i łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19 w regionie;
- M. mając na uwadze, że UE jest największym dostawcą pomocy i wsparcia dla Kosowa w łagodzeniu gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19; mając na uwadze, że Kosowo otrzymało 5 mln EUR bezpośredniego wsparcia dla sektora zdrowia, 63 mln EUR wsparcia na odbudowę społeczno-gospodarczą, 60 mln EUR w postaci funduszy pomocowych i 100 mln EUR pomocy makrofinansowej;
- N. mając na uwadze, że plan gospodarczo-inwestycyjny na rzecz Bałkanów Zachodnich ułatwi długoterminową odbudowę w następstwie pandemii COVID-19, wspierając rozwój gospodarczy i reformy w regionie;
- O. mając na uwadze, że Kosowo otrzymało z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) wsparcie na łączną orientacyjną kwotę 602,1 mln EUR w latach 2014–2020, a także mając na uwadze potrzebę dalszej poprawy zdolności absorpcyjnej Kosowa w tym zakresie;
- P. mając na uwadze, że zaangażowanie UE na Bałkanach Zachodnich przewyższa zaangażowanie każdego innego partnera i świadczy o wzajemnym zobowiązaniu strategicznym;

Zaangażowanie w proces rozszerzenia

1. z zadowoleniem przyjmuje stałe i zdecydowane zaangażowanie Kosowa w postępy na drodze do Unii Europejskiej i przyspieszenie reform, jak również stanowcze poparcie integracji europejskiej wśród ludności Kosowa oraz jej europejskiej tożsamości;
2. wyraża ubolewanie z powodu ograniczonych postępów we wdrażaniu pierwszego europejskiego programu reform, uznając jednocześnie zaangażowanie rządu w szeroko zakrojony proces reform przewidziany w drugim europejskim programie reform; wzywa władze Kosowa do przyjęcia na siebie odpowiedzialności za ten proces, wykazania się bardziej stanowczą wolą polityczną i poprawy możliwości administracyjnych, tak by usprawnić wdrażanie reform związanych z UE;
3. wyraża zaniepokojenie w związku z likwidacją Ministerstwa Integracji Europejskiej i wzywa rząd Kosowa do pełnej i właściwej integracji dawnych struktur ministerstwa zgodnie z przyjętym niedawno rozporządzeniem w sprawie struktury organizacyjnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, oraz do dopilnowania, by nowa struktura otrzymała odpowiedni poziom uprawnień i odpowiedzialności zapewniający właściwą koordynację procesu integracji;

Czwartek, 25 marzec 2021

4. z zadowoleniem przyjmuje spokojny i uporządkowany przebieg przedterminowych wyborów parlamentarnych 6 października 2019 r. i 14 lutego 2021 r., wyraża jednak zaniepokojenie brakiem konkurencji, wolności wyboru i wolności wypowiedzi wśród społeczności Serbów kosowskich, a także problemami związanymi z głosami spoza Kosowa; podkreśla znaczenie zajęcia się wszystkimi niedociągnięciami wykazanymi przez misję obserwacji wyborów z ramienia UE oraz jej zaleceniami; oczekuje od wszystkich sił politycznych poszanowania kultury demokratycznej i woli kosowskich obywateli podczas tworzenia nowego rządu i wyboru nowego prezydenta;
5. ubolewa, że Kosowo nadal zmaga się z niestabilnością polityczną po wyborach i w związku z tym wzywa wszystkie siły polityczne w Kosowie do zreformowania systemu politycznego poprzez zmiany konstytucyjne w celu zwiększenia pewności prawa i usprawnienia procesu tworzenia nowych rządów;
6. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w swoim sprawozdaniu za rok 2020 dotyczącym Kosowa Komisja potwierdziła ocenę zdolności Kosowa do korzystania ze zliberalizowanego systemu wizowego, i wzywa Radę do pilnego przyjęcia systemu bezwizowego dla obywateli Kosowa; przypomina w związku z tym, że Kosowo nadal spełnia wszystkie normy określone w planie działania dotyczącym liberalizacji reżimu wizowego, co Komisja konsekwentnie potwierdza od lipca 2018 r.;
7. ubolewa, że w 2020 r. Radzie wciąż nie udało się przyjąć systemu bezwizowego dla obywateli Kosowa; jest zdania, że liberalizacja reżimu wizowego zwiększy stabilność i zbliży Kosowo do UE, ułatwiając podróżowanie i prowadzenie działalności gospodarczej; zauważa, że izolacja obywateli Kosowa ma wpływ na realizację programów UE oraz że brak decyzji Rady odbiera obywatelom Kosowa pilnie potrzebne możliwości, osłabiając wiarygodność UE, co może mieć wpływ na dialog między Belgradem a Prisztiną;
8. wzywa państwa członkowskie UE do podtrzymywania zobowiązania do rozszerzenia i do pójścia drogą skuteczniejszej polityki informowania obywateli UE na temat rozszerzenia; wzywa Komisję i Biuro UE w Kosowie do wzmożenia starań na rzecz promowania roli bliższego partnerstwa między UE a Kosowem, wymogów w tym zakresie oraz wynikających z niego korzyści;
9. z zadowoleniem przyjmuje decyzję rządu Kosowa, by znieść cła na import z Serbii oraz Bośni i Hercegowiny, co pozwoliło na wznowienie dialogu wspieranego przez UE;
10. przyjmuje do wiadomości podpisanie 4 września 2020 r. w Waszyngtonie porozumienia w sprawie normalizacji stosunków gospodarczych między Kosowem a Serbią; wyraża jednak ubolewanie z powodu postanowień zawartych w tekście tego porozumienia, które zobowiązują Kosowo do odstąpienia od ubiegania się o członkostwo w organizacjach międzynarodowych; z zadowoleniem przyjmuje ponowne zaangażowanie Stanów Zjednoczonych i podkreśla potrzebę wzmocnienia przez UE i Stany Zjednoczone partnerstwa i koordynacji na Bałkanach Zachodnich; podkreśla, że współpraca transatlantycka jest istotnym czynnikiem stabilności w regionie, i podkreśla wiodącą rolę UE jako mediatora w procesie normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią;
11. ubolewa z powodu otwarcia w Jerozolimie ambasady Kosowa w Izraelu, które jest sprzeczne ze stanowiskiem Unii Europejskiej w sprawie dwupaństwowego rozwiązania sporu izraelsko-palestyńskiego;
12. uznaje ważny wkład międzynarodowych sił pokojowych KFOR i państw uczestniczących w utrzymanie bezpiecznego i zabezpieczonego środowiska oraz swobody przemieszczania się wszystkich obywateli Kosowa, a także w ułatwianie euroatlantyckiej integracji Bałkanów Zachodnich;
13. apeluje o stworzenie nowych możliwości dialogu politycznego i strategicznego na wysokim szczeblu z krajami Bałkanów Zachodnich przez regularne szczyty UE–Bałkany Zachodnie oraz wzmożone kontakty ministerialne; apeluje o czynne zaangażowanie i odpowiednie włączenie krajów Bałkanów Zachodnich do konferencji w sprawie przyszłości Europy;

Demokracja i praworządność

14. z zadowoleniem przyjmuje postępy w dostosowywaniu ram prawnych w zakresie praworządności, w tym ustawę o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i prokuratorów oraz ustawę o mediacji, a także wprowadzenie elektronicznego systemu zarządzania sprawami i centralnego rejestru karnego; ubolewa jednak nad niskim poziomem wdrożenia;
15. wzywa władze Kosowa do zwiększenia wysiłków w egzekwowanie tych ustaw z korzyścią dla obywateli, a także do zapewnienia lepszej koordynacji różnych programów w zakresie praworządności wspieranych przez różnych darczyńców, w tym opracowania ogólnego przeglądu i późniejszej strategii dla całego sektora praworządności;

Czwartek, 25 marzec 2021

16. podkreśla potrzebę zintensyfikowania walki z korupcją i wyraża poważne zaniepokojenie likwidacją specjalnej grupy zadaniowej ds. walki z korupcją w kosowskiej policji; podkreśla, że skuteczna walka z korupcją wymaga silnej woli politycznej i wzywa władze Kosowa do wykazania się determinacją w zwalczaniu korupcji na wszystkich szczeblach;
17. wzywa rząd do utworzenia i utrzymania silnych i zaangażowanych podmiotów, które będą zwalczać przestępczość zorganizowaną i korupcję, oraz wzywa do zaprzestania wszelkich zmian w organach ścigania i instytucjach antykorupcyjnych, podyktowanych interesami politycznymi partii;
18. wzywa władze Kosowa do sprawniejszego wdrażania środków regulacyjnych związanych z zamrażaniem, konfiskatą i odzyskiwaniem mienia oraz odnoszących się do ostatecznego skazania winnych w sprawach o korupcję na wysokim szczeblu, w sprawach dotyczących zorganizowanej przestępczości finansowej, prania pieniędzy i finansowania działalności terrorystycznej, w tym środków zawieszających dla urzędników publicznych oskarżonych o takie przestępstwa, oraz do zapewnienia braku ingerencji w działania operacyjne organów ścigania i prokuratury;
19. jest zaniepokojony, że mimo odpowiednich ram normatywnych wymiar sprawiedliwości Kosowa jest nadal osłabiany przez niedociągnięcia w zakresie rozliczalności, problemy z przejrzystością oraz naciski polityczne; ubolewa z powodu braku wymiernych rezultatów w walce z przestępczością zorganizowaną i oczekuje większych postępów w zapewnianiu lepszych wyników w dochodzeniach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu i spraw związanych z przestępczością zorganizowaną oraz w ich ściganiu, w tym spraw związanych z handlem ludźmi i narkotykami oraz cyberprzestępczością;
20. wyraża zadowolenie z przyjęcia przez Radę Sądowniczą Kosowa środków, które mają pomóc w ograniczeniu zewnętrznych i nieuprawnionych nacisków na postępowanie przed sądem; z zadowoleniem przyjmuje również wzrost liczby opublikowanych prawomocnych wyroków sądowych; uważa, że niezbędne są dalsze środki, by zadbać o większą niezależność i odpolitycznienie wymiaru sprawiedliwości oraz powstrzymać nieuprawnione naciski w głośnych sprawach;
21. wzywa władze Kosowa do zapewnienia, by sprawozdania finansowe i kontrolne dotyczące finansowania partii politycznych były stale dostępne, a w stosownych przypadkach były nakładane sankcje; zauważa również potrzebę poprawy nadzoru finansowego i rozliczalności przedsiębiorstw publicznych; z zadowoleniem przyjmuje zatem projekt nowej ustawy o finansowaniu partii politycznych i zachęca Zgromadzenie Kosowa do przyjęcia ram prawnych regulujących finansowanie partii politycznych zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej;
22. ponownie podkreśla, że wybór i mianowania na stanowiska decyzyjne wysokiego szczebla w służbie cywilnej i spółkach skarbu państwa wciąż budzą poważne zaniepokojenie, i zauważa, że nominacje na takie stanowiska powinny odbywać się na podstawie uczciwej i konkurencyjnej procedury opartej na kompetencjach; uznaje wysiłki rządu Kosowa polegające na podpisaniu protokołów ustaleń ze Zjednoczonym Królestwem w celu nadzorowania tego procesu; ponawia apel o postępy w przeprowadzeniu reformy administracji publicznej oraz wyraźne zaangażowanie polityczne w tę reformę, w tym przez szybsze wdrażanie odpowiednich przepisów;
23. z zadowoleniem przyjmuje usprawnienie organizacji pracy Zgromadzenia Kosowa i organizację posiedzeń plenarnych w oparciu o jego regulamin; ubolewa jednak nad częstym brakiem kworum oraz ciągłymi zatorami w pracach parlamentarnych, co było szczególnie szkodliwe podczas przyjmowania pakietu pomocy w związku z pandemią;
24. ubolewa, że Zgromadzenie Kosowa nie było w stanie za pierwszym razem uchwalić drugiego pakietu środków na rzecz odbudowy gospodarczej, podkreśla znaczenie stabilności politycznej oraz wzywa Zgromadzenie i rząd do konstruktywnej współpracy i do przestrzegania najlepszych praktyk parlamentarnych;
25. pochwała wysiłki Kosowa podejmowane w walce z radykalizacją, terroryzmem i brutalnym ekstremizmem, w tym poprzez powstrzymanie ucieczki zagranicznych bojowników; podkreśla, że potrzebne są dodatkowe działania w zakresie zwalczania finansowania terroryzmu, a także na rzecz resocjalizacji i reintegracji zagranicznych bojowników;
26. wzywa do aktywnej współpracy regionalnej oraz lepszej koordynacji i wymiany informacji między służbami bezpieczeństwa Republiki Kosowa a służbami UE i jej państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania potencjalnej działalności terrorystycznej; wzywa władze Kosowa do zajęcia się problemem radykalizacji postaw w internecie i wpływami ekstremistów zewnętrznych oraz apeluje do Komisji i państw członkowskich o wspieranie Kosowa w tym ważnym przedsięwzięciu;
27. jest zaniepokojony działaniami państw trzecich na rzecz wspierania radykalizacji, zwłaszcza młodych ludzi, często przez finansowanie lub zapewnienie znacznych zasobów placówkom edukacyjnym w Kosowie, co może sprzyjać radykalizacji, a także jest zaniepokojony, że obecna sytuacja związana z pandemią COVID-19 może mieć negatywny wpływ na wysiłki zmierzające do deradykalizacji, biorąc pod uwagę pogarszającą się sytuację gospodarczą;

Czwartek, 25 marzec 2021

28. z zadowoleniem przyjmuje zawarcie porozumienia roboczego między kosowską policją a Europol, które będzie stanowić podstawę wzmocnionej współpracy w zwalczaniu terroryzmu i ekstremizmu, a także międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, i wzywa do jak najszybszego wdrożenia tego porozumienia;
29. zwraca uwagę, że zgodnie z niedawnymi szacunkami obywatele Kosowa posiadają ok. 250 000 sztuk nielegalnej broni; wyraża głębokie zaniepokojenie tą alarmującą sytuacją, która ma negatywny wpływ na bezpieczeństwo publiczne; wzywa władze Kosowa do wzmocnienia wysiłków w celu rozwiązania tego problemu i uruchomienia skutecznego programu konfiskaty lub dobrowolnego przekazania tej broni policji;
30. pochwała wysiłki Kosowa na rzecz ciągłej i konstruktywnej współpracy w dziedzinie migracji oraz stałego ograniczania liczby wniosków o udzielenie azylu i readmisji obywateli Kosowa, a także na rzecz dobrej współpracy władz Kosowa w zakresie readmisji;
31. pozytywnie odnosi się do przyjęcia rozporządzenia w sprawie integracji cudzoziemców i wzywa do jego pełnego wdrożenia; podkreśla, że konieczne są dalsze działania w celu zapewnienia organom administracyjnym i organom ścigania wystarczających zdolności, by pokonać wyzwania w obszarze migracji, takie jak przemyt migrantów;
32. ponownie podkreśla swoje pełne poparcie dla prac Wyspecjalizowanych Izb Sądowych ds. Kosowa i wyspecjalizowanej prokuratury, które stanowią ważny dowód zaangażowania Kosowa na rzecz praworządności i których praca leży też w interesie Kosowa; podkreśla znaczenie faktu, że wyspecjalizowane izby sądowe są w stanie w sposób niezawisły kontynuować swoją pracę bez nacisków zewnętrznych; z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie mandatu Wyspecjalizowanych Izb Sądowych ds. Kosowa i ich pracę w Hadze;
33. z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie mandatu misji EULEX i zwraca się do władz Kosowa o pełną współpracę w dobrej wierze z misją EULEX oraz wyspecjalizowanymi izbami sądowymi i wyspecjalizowaną prokuraturą; ubolewa nad próbami podważenia mandatu misji EULEX; ponownie wzywa EULEX do zwiększenia skuteczności i przestrzegania najwyższych standardów przejrzystości i stosowania podejścia zerowej tolerancji dla korupcji;
34. wyraża zadowolenie z przyjęcia ustawy o dostępie do dokumentów publicznych; zaleca dalsze wysiłki na rzecz zwiększenia przejrzystości i lepszego monitorowania wydatków publicznych, w tym przez udoskonalenie systemu zamówień publicznych;
35. z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte w celu budowania potencjału w zakresie cyberbezpieczeństwa, w szczególności przez przyjęcie pierwszej krajowej strategii w zakresie cyberbezpieczeństwa; uważa, że utrzymanie tego tempa ma kluczowe znaczenie, aby umożliwić pełne egzekwowanie inicjatyw ustawodawczych w tej dziedzinie i zaradzić niedoborowi wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie ICT i cyberbezpieczeństwa;

Poszanowanie podstawowych wolności i praw człowieka

36. zauważa, że ramy prawne i instytucjonalne Kosowa zasadniczo gwarantują ochronę praw człowieka, praw mniejszości i praw podstawowych; podkreśla utrzymujące się wyzwania w ich wdrażaniu, w szczególności w odniesieniu do praw językowych, w tym wielojęzycznych transmisji, których brak wpływa na dostęp mniejszości do informacji i jest szczególnie szkodliwy podczas pandemii COVID-19;
37. apeluje do władz Kosowa o zapewnienie równej i niedyskryminującej edukacji państwowej w językach mniejszości, zapewnienie dostępu do dokumentów urzędowych we wszystkich językach urzędowych w całym Kosowie, a także o zagwarantowanie równych szans, odpowiedniej reprezentacji w życiu politycznym oraz dostępu do administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości;
38. wzywa do większej ochrony i integracji osób należących do mniejszości, w tym Romów, Aszkali, Egipcjan, Serbów, Bośniaków, Turków i Gorańców, jak również osób z niepełnosprawnościami i przesiedleńców, przez zapewnienie im odpowiedniej opieki zdrowotnej i ochrony socjalnej, w szczególności podczas pandemii COVID-19 i w świetle jej skutków społeczno-gospodarczych;
39. wzywa do większych wysiłków w walce z dyskryminacją i antycyganizmem; jest szczególnie zaniepokojony społeczną dyskryminacją społeczności Romów, Aszkali i Egipcjan, wykluczeniem ich z podejmowania decyzji politycznych i społecznych oraz faktem, że wciąż nie mają one zasobów ani dostępu do możliwości zatrudnienia, wymiaru sprawiedliwości, usług publicznych, mieszkań, opieki zdrowotnej, kanalizacji i bieżącej wody;
40. zauważa z ubolewaniem, że petycja złożona przez prawie 500 osób, które historycznie identyfikują się jako Bułgarzy, zarejestrowana na forum Zgromadzenia Kosowa w maju 2018 r., wciąż nie została rozpatrzone; podkreśla konieczność dodania kategorii „bułgarskiej” do drugiego krajowego spisu powszechnego w Kosowie, zaplanowanego na 2021 r.;

Czwartek, 25 marzec 2021

41. zauważa, że nadawcy publiczni nie mają zapewnionej finansowej i dziennikarskiej swobody; podkreśla potrzebę zagwarantowania przejrzystości mediów, w tym w zakresie własności, oraz niezależności mediów, tak aby były one wolne od wszelkich wpływów politycznych; wzywa do szybkiego mianowania szefa agencji ds. informacji i ochrony prywatności;
42. podkreśla, że należy zintensyfikować walkę z groźbami wobec dziennikarzy i atakami na nich oraz położyć kres bezkarności za te czyny; uznaje, że pomimo tych wyzwań wolność słowa jest zapisana w konstytucji Kosowa, a środowisko medialne jest pluralistyczne i aktywne;
43. zachęca do ustanowienia wielonarodowego i wielojęzycznego nadawcy publicznego, który zjednoczy społeczności i będzie promował pokój oraz pojednanie między państwami Europy Południowo-Wschodniej, na wzór ARTE;
44. wyraża ubolewanie z powodu rosnącej liczby SLAPP (strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej) wykorzystywanych do groźenia dziennikarzom i osobom fizycznym oraz wytaczania im procesów w celu uciszenia ich i uniemożliwienia debaty publicznej;
45. pochwała przyjęcie ustawy o ochronie sygnalistów i zachęca do przyjęcia wszystkich niezbędnych dodatkowych przepisów wykonawczych w celu jej skutecznego i efektywnego wdrożenia; w związku z tym wzywa do szybkiego mianowania komisarza agencji ds. informacji i ochrony prywatności;
46. jest zaniepokojony kampaniami dezinformacyjnymi mającymi na celu delegitimizację państwowości Kosowa; wzywa do wzmocnienia współpracy europejskiej z Kosowem w zakresie zajmowania się dezinformacją i zagrożeniami hybrydowymi, które mają podważyć europejską perspektywę regionu, a także do zwalczania regionalnych kampanii dezinformacyjnych, w tym przez bardziej strategiczne podkreślanie znaczenia UE dla obywateli w regionie;
47. przypomina o silnym powiązaniu między słabościami w zakresie wolności mediów a możliwością manipulowania faktami i rozpowszechniania dezinformacji przez podmioty lokalne i zagraniczne; apeluje do Komisji i ESDZ o ścisłą współpracę w odniesieniu do tych powiązań i pokrywających się ze sobą wyzwań, a także o utworzenie zajmującego się Bałkanami centrum doskonałości ds. dezinformacji;
48. z zadowoleniem przyjmuje jednomyślną decyzję Zgromadzenia Republiki Kosowa z dnia 25 września 2020 r., by bezpośrednio stosować Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencję stambulską); oczekuje, że rząd Kosowa szybko podejmie kroki w celu wdrożenia treści konwencji i zapewni zasoby oraz infrastrukturę w zakresie niezbędnym do osiągnięcia tego celu;
49. Wyraża zadowolenie z przyjęcia kosowskiego programu na rzecz równości płci, a także z pracy frakcji kobiet w Zgromadzeniu Kosowa; wzywa władze Kosowa do podjęcia większych wysiłków, by propagować równouprawnienie płci oraz wzmacniać pozycję ekonomiczną kobiet, w tym przez priorytetowe traktowanie uwzględniania aspektu płci w głównym nurcie politycznym oraz nasiloną współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, w tym z organizacjami kobiecymi, jak również przez stworzenie odpowiednich warunków, które przełożą się na lepszą reprezentację kobiet na stanowiskach kierowniczych, oraz przez dopilnowanie, by podręczniki szkolne nie utrwały stereotypów i dyskryminacji; w związku z tym apeluje o udział kobiet w zespole negocjacyjnym odpowiedzialnym za dialog między Belgradem a Prisztiną; domaga się również, aby strona UE poparła to przedsięwzięcie i te wysiłki poprzez stosowanie się do wyżej wymienionych zaleceń;
50. jest zaniepokojony wskaźnikiem bierności zawodowej kobiet, w tym z powodu ciągłej dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, i wzywa władze Kosowa do zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy; wzywa Kosowo do dostosowania nowego prawa pracy tak, aby regulowało ono również urlop w celu uniknięcia dyskryminacji ze względu na płeć w prawach związanych z urlopem macierzyńskim, ojcowskim i rodzicielskim;
51. ponownie podkreśla swoje zaniepokojenie skalą przemocy domowej i ze względu na płeć; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym nowelizację kodeksu karnego, a także ulepszenia odnotowane w sprawozdaniu EULEX w niektórych aspektach postępowania policji w Kosowie w sprawach dotyczących przemocy seksualnej; zwraca jednakże uwagę na fakt, że brak ścigania i surowych kar, bezkarność sprawców, niewystarczające systemy śledzenia i bazy danych dotyczące spraw, brak odpowiednich zasobów i usług dla ofiar (schroniska, ośrodki badań medycznych, wsparcie po traumatycznych przeżyciach, poradnictwo), zaległe szkolenia i zinstytucjonalizowane protokoły postępowania dla całego systemu wymiaru sprawiedliwości są wciąż problemem;

Czwartek, 25 marzec 2021

52. podkreśla fakt, że pandemia COVID-19 wywiera szkodliwy wpływ na kobiety i mniejszości poprzez pogłębianie nierówności i zaostrzenie istniejących problemów, w tym nasilającą się przemoc domową, i wzywa rząd oraz władze Kosowa do uwzględnienia tych kwestii w reakcjach na pandemię;

53. pochwała przyjęcie ustawy o ochronie dzieci jako znaczący krok w odniesieniu do ochrony praw dzieci w Kosowie; podkreśla znaczenie walki z przemocą wobec dzieci; podkreśla, że do jej skutecznego wdrożenia potrzebne są odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie; zwraca uwagę na szczególną potrzebę zajęcia się wciąż występującym problemem małżeństw dzieci i przymusowych małżeństw, zwłaszcza w społecznościach romskich, aszkalskich i egipskich, przez wprowadzenie wieku uprawniającego do zawarcia małżeństwa oraz zapewnienie odpowiednich działań organów ścigania i organów wymiaru sprawiedliwości i zgłaszanie tym organom przypadków takich małżeństw;

54. z zadowoleniem przyjmuje postępy w zakresie ochrony praw osób LGBTI na poziomie stanowienia prawa i na poziomie politycznym; dostrzega jednak potrzebę pełnego wdrożenia obecnych ram dotyczących zwalczania dyskryminacji i wzywa do przeprowadzenia prawidłowego dochodzenia w sprawach przestępstw z nienawiści wobec osób LGBTI; wzywa rząd do uwzględnienia związków partnerskich osób tej samej płci w projekcie kodeksu cywilnego, co gwarantuje konstytucja tego kraju;

55. pochwała nieustające wysiłki władz Kosowa, aby zwiększyć zdolność społeczeństwa obywatelskiego do wnoszenia znaczącego wkładu w tworzenie polityki; wzywa do dalszego usprawniania współpracy między rządem a społeczeństwem obywatelskim oraz do zwiększonego udziału społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu polityki; przypomina, że należy zwiększyć rozliczalność i przejrzystość publicznego finansowania społeczeństwa obywatelskiego;

56. wyraża zaniepokojenie brakiem koordynacji między międzynarodowymi darczyńcami, o czym informuje kilka organizacji działających w tym kraju; wzywa rząd Kosowa, aby podjął działania na rzecz unikania powielania wysiłków i niepotrzebnego nakładania się działań, a także na rzecz skuteczniejszego zarządzania relacjami z międzynarodowymi darczyńcami;

57. pochwała pracę ustępującego Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz propagowania kultury praw człowieka i wyraża zadowolenie z faktu, że władze Kosowa wdrażają coraz większą liczbę jego zaleceń, co skutecznie przyczynia się m.in. do zapobiegania torturom i innemu okrutnemu, niehumanitarnemu i poniżającemu traktowaniu;

Pojednanie i stosunki dobrosąsiedzkie

58. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez władze Kosowa, aby utrzymać konstruktywne stosunki sąsiedzkie w całym regionie oraz proaktywnie dostosowywać się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (WPZiB); z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Kosowa w inicjatywy regionalne oraz wzywa do wdrażania zobowiązań wynikających z różnych ramy regionalnych, które przyczyniają się do rozwoju wspólnego rynku regionalnego;

59. podkreśla, że normalizacja stosunków między Serbią a Kosowem jest priorytetem i warunkiem wstępnym przystąpienia obu krajów do UE i że ma ona również zasadnicze znaczenie dla zapewnienia stabilności i dobrobytu w całym regionie; uznaje zwiększone zaangażowanie obu stron w dialog wspierany przez UE i wzywa do aktywnego i konstruktywnego zaangażowania we wspierany przez UE dialog prowadzony przez specjalnego przedstawiciela UE na rzecz kompleksowego, trwałego i prawnie wiążącego porozumienia zgodnego z postanowieniami prawa międzynarodowego;

60. ponownie wzywa do pełnego wdrożenia, w dobrej wierze i bez zbędnej zwłoki, wszelkich osiągniętych porozumień, w tym do bezwłocznego utworzenia stowarzyszenia/wspólnoty gmin zamieszkiwanych w większości przez Serbów; wzywa ESDZ do ustanowienia mechanizmu monitorowania i weryfikacji wdrożenia wszystkich dotychczas wypracowanych porozumień oraz do okresowego składania Parlamentowi Europejskiemu sprawozdań na temat bieżącej sytuacji; ponownie wyraża w związku z tym pełne poparcie dla Mirosława Lajčaka, specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej ds. dialogu między Belgradem a Prisztiną;

61. wzywa rządy Serbii i Kosowa do powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby podważyć zaufanie między stronami i zagrozić konstruktywnej kontynuacji dialogu; ponownie podkreśla znaczenie wieloetnicznego charakteru zarówno Kosowa, jak i Serbii, oraz zaznacza, że w tym regionie nie powinno się dążyć do tworzenia jednolitych etnicznie państw;

Czwartek, 25 marzec 2021

62. wzywa Kosowo do rozwiązania bieżących problemów wewnętrznych związanych z jego podejściem do dialogu, utworzenia specjalnego zespołu negocjacyjnego, a także wspólnej platformy negocjacyjnej oraz dialogu między rządzącą koalicją a partiami opozycyjnymi; podkreśla, że dialog między Belgradem a Prisztiną musi być prowadzony w sposób otwarty i przejrzysty, a odpowiedzialni za niego urzędnicy powinni regularnie konsultować się ze Zgromadzeniem Kosowa w sprawie jego postępów; zachęca rząd do lepszego informowania obywateli Kosowa o wynikach tego dialogu;
63. odnotowuje, że pięć państw członkowskich UE wciąż jeszcze nie uznało Kosowa, i ponownie podkreśla swoje wezwania do tych państw, by uznały ten kraj i potwierdziły wiarygodne europejskie zaangażowanie w proces rozszerzenia; podkreśla, że niepodległość Kosowa jest nieodwracalna i że uznanie Kosowa byłoby korzystne dla normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią, wzmocniłoby i skonsolidowało stabilność regionu oraz ułatwiłoby integrację obu państw z UE;
64. z zadowoleniem przyjmuje niedawne uznanie niepodległości Kosowa przez Izrael w ramach porozumień podpisanych w Waszyngtonie, ale potępia kampanię Serbii na rzecz nieuznawania statusu Kosowa, w wyniku której kilka krajów wycofało się z uznania statusu Kosowa;
65. pochwala dobrą współpracę regionalną między Kosowem a Serbią w walce z rozprzestrzenianiem się pandemii COVID-19, w tym współpracę burmistrzów Północnej Mitrowicy i Południowej Mitrowicy i kontakty ministrów zdrowia;
66. wyraża ubolewanie, że pomimo ukończenia prac renowacyjnych ruch na moście w Mitrowicy nie został jeszcze w pełni przywrócony; wzywa władze Serbii i Kosowa do promowania kontaktów międzyludzkich między społecznościami lokalnymi w celu pogłębienia dialogu, w tym również na szczeblu pozarządowym; wzywa Komisję, ESDZ i Radę do wspierania premiera i jego zespołu w wewnętrznym dialogu pojednawczym z Serbami kosowskimi, który zapewni konkretne gwarancje bezpieczeństwa i możliwości integracji społeczno-gospodarczej;
67. zauważa, że ruch bezwizowy między Bośnią i Hercegowiną a Kosowem jest niezbędnym warunkiem wstępnym rozszerzenia współpracy regionalnej;
68. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji na rzecz bardziej strategicznego inwestowania na Bałkanach Zachodnich w ramach specjalnego planu gospodarczo-inwestycyjnego; dostrzega znaczenie planu gospodarczo-inwestycyjnego we wspieraniu trwałej łączności, kapitału ludzkiego, konkurencyjności i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także we wzmacnianiu współpracy regionalnej i transgranicznej; podkreśla, że wszelkie inwestycje powinny być zgodne z celami porozumienia paryskiego oraz celami UE dotyczącymi dekarbonizacji;
69. ponownie wyraża poparcie dla inicjatywy w sprawie utworzenia komisji regionalnej na potrzeby ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków łamania praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii; podkreśla znaczenie prac wykonanych przez regionalne biuro ds. współpracy na rzecz młodzieży i z zadowoleniem przyjmuje aktywny udział Kosowa; przypomina o konieczności dotarcia do młodych ludzi z gmin na północy i włączenia ich w struktury społeczno-gospodarcze kraju;
70. wzywa do zwiększenia wysiłków w rozpatrywaniu wniosków rodzin osób zaginionych, do otwierania wszystkich archiwów z czasów wojny i do ujawnienia informacji o osobach, które wciąż znajdują się na liście zaginionych po wojnie w Kosowie w latach 1998–1999; nalega na wdrażanie strategii Rady Prokuratorów Kosowa dotyczącej zbrodni wojennych, które wciąż jest poważnie utrudnione ze względu na kwestie polityczne, brak zasobów oraz brak współpracy międzynarodowej i regionalnej;
71. podkreśla znaczenie informacji o lokalizacji grobów oraz dochodzeń i wydawania orzeczeń dotyczących wszystkich zbrodni wojennych, aby zapewnić ofiarom sprawiedliwość; wzywa Serbię do zbadania szczątków trzech ciał, które do tej pory ekshumowano podczas przeszukań w masowym grobie we wsi Kiževak w gminie Raška w pobliżu granicy z Kosowem, odkrytych w listopadzie 2020 r. i uznawanych za szczątki kosowskich Albańczyków;
72. wyraża uznanie dla Kosowa za pokojowe współistnienie wspólnot religijnych i podkreśla znaczenie ciągłej ochrony dziedzictwa kulturowego i praw własności wszystkich wspólnot religijnych; zachęca władze Kosowa do wykorzystywania dziedzictwa kulturowego jako sposobu na zbliżanie różnych społeczności i skuteczniejsze promowanie wieloetnicznego dziedzictwa kulturowego i religijnego tego kraju;
73. jest zaniepokojony rosnącą tendencją do jednojęzyczności i nieznanością różnych języków społeczności Kosowa, zwłaszcza wśród młodych ludzi; podkreśla w związku z tym potrzebę wzajemnego uczenia się języków, tworzenia platform umożliwiających interakcję, dostosowywania systemu edukacji i rozwiązywania problemu niedostatecznej reprezentacji w służbie cywilnej społeczności, które nie stanowią większości;

Czwartek, 25 marzec 2021

74. podkreśla, że długotrwała stabilność i długotrwały dobrobyt Kosowa nadal zależą od rozwoju stosunków między kosowskimi Albańczykami a kosowskimi Serbami oraz że wszystkie siły polityczne są odpowiedzialne za utrzymanie i wspieranie kultury politycznej opartej na tolerancji, włączeniu oraz wzajemnym zrozumieniu i szacunku;

Gospodarka

75. odnotowuje, że stanowcze poparcie polityczne, skuteczne wdrożenie i ściśle monitorowanie są niezbędne, by zwalczać gospodarkę nieformalną w Kosowie, która stanowi poważną barierę w rozwoju sektora prywatnego w tym kraju i wpływa na możliwości tego kraju w świadczeniu dobrej jakości usług użyteczności publicznej;

76. wzywa władze Kosowa i Komisję do dalszego wspierania MŚP w celu rozwijania rentownej gospodarki kosowskiej;

77. podkreśla potrzebę pilnego wdrożenia aktywnej polityki rynku pracy, w tym w zakresie podwyższania kwalifikacji, kształcenia zawodowego i szkolenia w miejscu pracy, by zwiększyć zatrudnienie w grupach znajdujących się w trudnej sytuacji; podkreśla, że należy zreformować system szkolenia i kształcenia, aby sprostać zapotrzebowaniu na pracę i potrzebom rynku oraz apeluje o włączenie osób należących do mniejszości do opracowywania i wdrażania środków w zakresie zatrudnienia; ponownie podkreśla znaczenie tworzenia dalszych możliwości dla młodzieży i kobiet;

78. wyraża poważne zaniepokojenie masową emigracją wysoko wykwalifikowanych pracowników z Kosowa i wzywa do wprowadzenia kompleksowych środków społeczno-gospodarczych w celu rozwiązania problemu spadku demograficznego; wzywa Komisję i kraje Bałkanów Zachodnich do opracowania strategii regionalnej, by zaradzić utrzymującemu się bezrobociu młodzieży poprzez rozwiązanie problemu niedopasowania umiejętności między systemem kształcenia a rynkiem pracy, poprawę jakości nauczania oraz zapewnienie odpowiedniego finansowania aktywnych instrumentów rynku pracy i programów szkoleń zawodowych, a także odpowiednich placówek opieki nad dziećmi i wychowania przedszkolnego;

79. apeluje o znaczną poprawę w dziedzinie kształcenia i jakości kształcenia; apeluje do Kosowa o podjęcie działań na rzecz dalszych postępów w reformie szkół, polegających na zapewnianiu niezbędnych materiałów dydaktycznych i odpowiednich warunków fizycznych dla wszystkich uczniów, w szczególności w odniesieniu do problemów z dostępem do edukacji podczas obecnej pandemii;

80. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Kosowa o uczestnictwie w tzw. inicjatywie mini-Schengen jako sposobie na poprawę stosunków dobrosąsiedzkich i stworzenie nowych możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw Kosowa;

81. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Kosowo również odniesie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego UE i podkreśla potrzebę inwestowania w cyfryzację jako sposób ulepszania usług dla obywateli, zmniejszania luki cyfrowej i zadbania o równy dostęp do internetu, w tym dla najbardziej zagrożonych grup na obszarach wiejskich; zwraca uwagę na ogromny potencjał cyfryzacji dla rozwoju gospodarki Kosowa;

82. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie nowej umowy w sprawie roamingu regionalnego, podpisanej w kwietniu 2019 r., która jest wyraźnym przykładem tego, w jaki sposób współpraca regionalna może przynieść konkretne korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom w regionie;

83. zauważa, że pandemia bardzo obciąża system ochrony zdrowia; wzywa Kosowo do wzmocnienia sektora ochrony zdrowia, by umożliwić wszystkim obywatelom adekwatny dostęp do lekarzy pierwszego kontaktu, w szczególności przez uzależniony od potrzeb system zasiłków socjalnych dla grup najbardziej dotkniętych przez kryzys związany z pandemią COVID-19; zwraca uwagę, że duża liczba pracowników służby zdrowia wyjeżdża z Kosowa, co dodatkowo pogłębia problem braku pracowników służby zdrowia i ma szkodliwy wpływ na system opieki zdrowotnej;

84. zwraca uwagę, że pandemia COVID-19 pogłębiła słabości strukturalne, w szczególności z powodu opóźnienia w przyjęciu ustawy o odbudowie gospodarczej, i wzywa władze Kosowa, aby wdrożyły skuteczne reformy strukturalne w celu złagodzenia skutków pandemii i przyspieszenia odbudowy gospodarki po kryzysie, w tym aby rozwiązać problem braku publicznego ubezpieczenia zdrowotnego, a także problem podziału kompetencji między prezydentem a premierem w zakresie postępowania podczas pandemii, którego przykładem jest ogłoszenie stanu wyjątkowego, aby umożliwić ogólnokrajową izolację;

Czwartek, 25 marzec 2021

85. przypomina, że UE szybko zmobilizowała natychmiastowe wsparcie dla Bałkanów Zachodnich, aby pokonać kryzys zdrowotny wynikający z pandemii COVID-19 i wesprzeć odbudowę społeczno-gospodarczą w regionie; odnotowuje zatwierdzenie pomocy w wysokości ponad 138 mln EUR dla Kosowa w ramach programów IPA 2019 i IPA 2020, z czego 50 mln EUR zostało przeniesionych, aby zaradzić społecznym i gospodarczym skutkom trwającego kryzysu związanego z COVID-19 w perspektywie krótko- i średnioterminowej;

86. podkreśla znaczenie europejskiej solidarności i wzywa Komisję do dalszego wspierania Kosowa i innych państw Bałkanów Zachodnich w ich wysiłkach na rzecz powstrzymania pandemii; wzywa Komisję i Radę do uwzględnienia Kosowa we wspólnych unijnych zamówieniach publicznych na szczepienia oraz do przydzielenia obywatelom wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich wystarczającej liczby szczepionek przeciwko COVID-19;

87. wzywa do sprawniejszego poboru dochodów i lepszego nadzoru nad przedsiębiorstwami publicznymi; pochwała początkowe postępy w zmniejszaniu długu podatkowego; podkreśla, że konieczne są dalsze wysiłki w celu zwiększenia dochodów podatkowych przez ograniczanie gospodarki nieformalnej i poprawę skuteczności poboru podatków, co mogłoby zapewnić większe środki na finansowanie priorytetowych obszarów, w tym kształcenia i zdrowia;

Środowisko, energia i transport

88. wzywa władze do zadbania o zgodność ze standardami i celami politycznymi UE w zakresie ochrony klimatu i środowiska zgodnie ze zobowiązaniami w ramach porozumienia paryskiego i strategicznym celem osiągnięcia neutralności energetycznej do 2050 r. stanowiącym część Europejskiego Zielonego Ładu i wzywa Kosowo do wdrożenia Zielonego programu działań dla Bałkanów Zachodnich, który odzwierciedla priorytety Europejskiego Zielonego Ładu;

89. z zadowoleniem przyjmuje wynik szczytu Bałkanów Zachodnich, który odbył się w dniu 10 listopada 2020 r. w Sofii w ramach procesu berlińskiego, i nadal wspiera wszelkie wspólne inicjatywy mające na celu poprawę integracji i stosunków dobrosąsiedzkich w regionie; z zadowoleniem przyjmuje poparcie deklaracji w sprawie zielonego programu działań, który jest zgodny z Europejskim Zielonym Ładem, oraz wyrażoną przez przywódców gotowość do podjęcia środków i dostosowania się do odpowiednich polityk UE wyznaczających cel, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.;

90. jest głęboko zaniepokojony, że niemal cała energia w Kosowie pochodzi z węgla i że jest planowana budowa nowej elektrowni węglowej; wzywa Kosowo do większego zrównoważenia swojego sektora energetycznego przez dywersyfikację źródeł energii, niezwłoczną likwidację wszystkich niezgodnych z przepisami dotacji dla górnictwa węglowego, decentralizację produkcji energii i przejście w kierunku energii odnawialnych;

91. zauważa, że ramy prawne Kosowa należy dostosować do dyrektyw UE w sprawie dużych obiektów energetycznego spalania i emisji przemysłowych; wzywa Kosowo do przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko w oparciu o międzynarodowe standardy i do przyjęcia niezbędnych środków w celu zachowania i ochrony obszarów wrażliwych pod względem środowiskowym;

92. apeluje do władz Kosowa o wywiązanie się ze zobowiązania do zamknięcia i likwidacji elektrowni Kosowo A; z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji Europejskiej do udzielenia rządowi Kosowa pomocy w tym procesie, zarówno pod względem finansowym, jak i technicznym;

93. przypomina, że priorytetowe traktowanie i poprawa środków w zakresie efektywności energetycznej, w tym przekształcenie istniejących sieci ciepłowniczych opartych na węglu i produktach ropopochodnych w wysokowydajny system oparty na kogeneracji i odnawialnych źródłach energii, ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów klimatycznych; podkreśla znaczenie rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego;

94. wyraża poważne zaniepokojenie wciąż wysokim wskaźnikiem przedwczesnych zgonów z uwagi na zanieczyszczenie powietrza wynikające z emisji przekraczających prawnie ustalone pułapy dla dużych obiektów energetycznego spalania; wzywa władze Kosowa, by natychmiast zajęły się problemem zanieczyszczenia powietrza i opracowały wiarygodny plan odchodzenia od stosowania węgla w sposób racjonalny pod względem kosztów; przyjmuje do wiadomości niedawny przegląd strategii dla sektora energetycznego w celu rozwiązania tego problemu i wzywa Kosowo do wdrożenia krajowego planu redukcji emisji;

95. zachęca władze Kosowa do nadania większego priorytetu egzekwowaniu przepisów w zakresie ochrony środowiska i norm różnorodności biologicznej zgodnie z dorobkiem prawnym UE, a także do promowania świadomości i edukacji ekologicznej obywateli Kosowa; zachęca Kosowo do jak najszybszego przyjęcia ustawy o zmianie klimatu i wzywa do bezzwłocznego opracowania i przyjęcia zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu;

Czwartek, 25 marzec 2021

96. wzywa Kosowo do dalszego zwiększania zasięgu zbiórki odpadów, w szczególności przez poprawę segregacji i recyklingu odpadów, do wprowadzenia środków gospodarki o obiegu zamkniętym w celu zmniejszenia ilości odpadów oraz do zajęcia się problemem nielegalnych składowisk i pilnego znalezienia sposobów na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych;

97. jest zaniepokojony małą ilością dostępnych zasobów wodnych; apeluje do władz Kosowa o przestrzeganie specjalnych stref naturalnych i chronionych przy planowaniu elektrowni wodnych oraz o unikanie stwarzania zagrożenia dla stałego zaopatrzenia w wodę;

98. wzywa do pełnego wdrożenia Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, w tym do wdrożenia dorobku prawnego dotyczącego pomocy państwa oraz do pełnego otwarcia krajowego rynku energii elektrycznej, a także do dążenia do integracji rynku w regionie; zachęca do pracy nad połączeniami regionalnymi i zakończeniem tworzenia regionalnego rynku energii;

99. wzywa Kosowo do wdrożenia wiarygodnej i zrównoważonej polityki transportu publicznego i mobilności, by zająć się utrzymującymi się niedociągnięciami infrastrukturalnymi, w tym zapewnieniem regularnych połączeń transportu publicznego do Północnej Mitrowicy i wszystkich większych miast w całym kraju;

100. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie rocznego programu działań IPA 2020 dla Kosowa o łącznej wartości 90 mln EUR i nalega, aby fundusze w ramach IPA były wykorzystywane między innymi do promowania zielonego programu działań przez wzmacnianie ochrony środowiska, przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i zwiększania odporności na zmianę klimatu oraz przyspieszanie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną; wzywa do zapewnienia większej przejrzystości i ściślejszej kontroli parlamentarnej w odniesieniu do środków przeznaczonych dla Kosowa i apeluje do Komisji, aby lepiej monitorowała wykorzystanie funduszy UE i zgłaszała wszelkie przypadki niewłaściwego ich wydatkowania;

101. wzywa, aby fundusze w ramach IPA III oprócz projektów infrastrukturalnych były również skoncentrowane na trwających przemianach demokratycznych w Kosowie, zwłaszcza w świetle utrzymujących się problemów dotyczących klimatu inwestycyjnego, zdolności absorpcyjnych i norm środowiskowych w Kosowie;

102. apeluje, aby przyszły IPA III obejmował zarówno zachęty, jak i warunkowość; uważa, że kluczowe znaczenie ma wspieranie dalszego wzmacniania podstawowych wartości i dobrych rządów w ramach IPA III oraz przerwanie realizacji tego programu w przypadku systemowych zagrożeń dla interesów i wartości Unii; uważa, że zasada odwracalności procesu akcesyjnego w ramach odnowionej metodyki powinna również znaleźć wyraźne odzwierciedlenie w finansowaniu przedakcesyjnym; ponownie podkreśla, że skala wsparcia finansowego powinna być adekwatna do celu, jakim jest przyjęcie przez Kosowo europejskiej perspektywy;

o

o o

103. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, przewodniczącej Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Kosowa.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0114

Sprawozdania dotyczące Macedonii Północnej za lata 2019–2020**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego Macedonii Północnej za lata 2019–2020 (2019/2174(INI))**

(2021/C 494/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 28 czerwca 2018 r., konkluzje Rady z 18 czerwca 2019 r. oraz konkluzje Rady Europejskiej z 17–18 października 2019 r. odraczające podjęcie decyzji o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Republiką Macedonii Północnej i Republiką Albanii,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 26 marca 2020 r. w sprawie otwarcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią, w których to konkluzjach poparto konkluzje Rady z 25 marca 2020 r. w sprawie rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia,
- uwzględniając układ o przyjaźni, stosunkach dobrosąsiedzkich i współpracy pomiędzy Republiką Bułgarii a Republiką Macedonii Północnej, podpisany 1 sierpnia 2017 r. i ratyfikowany w styczniu 2018 r.,
- uwzględniając umowę końcową w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności opisanych w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 817 (1993) i 845 (1993), rozwiązania umowy przejściowej z 1995 r. i ustanowienia partnerstwa strategicznego między Grecją a Macedonią Północną 17 czerwca 2018 r., znaną również jako porozumienie znaną Prespy,
- uwzględniając deklarację z Sofii ze szczytu UE–Bałkany Zachodnie z 17 maja 2018 r. i załączony do niej program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając szczyt UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w ramach procesu berlińskiego 10 listopada 2020 r.,
- uwzględniając przystąpienie Macedonii Północnej do NATO 27 marca 2020 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 5 lutego 2020 r. „Usprawnienie procesu akcesyjnego – wiarygodna perspektywa członkostwa w UE dla państw regionu Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0057),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Plan gospodarczo-inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0641), załącznik do niego oraz dokument roboczy służb Komisji pt. „Wytyczne wdrażania strategii ekologicznej dla Bałkanów Zachodnich”,
- uwzględniając komunikat Komisji z 29 maja 2019 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2019 r. (COM(2019)0260) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Sprawozdanie za rok 2019 dotyczące Macedonii Północnej” (SWD(2019)0218),
- uwzględniając deklarację z Zagrzebia, przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w trybie wideokonferencji 6 maja 2020 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z 5 czerwca 2020 r. w sprawie zacieśnienia współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki z 8 kwietnia 2020 r. pt. „Komunikat w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19” (JOIN(2020)0011), a także komunikat Komisji z 29 kwietnia 2020 r. pt. „Wsparcie dla regionu Bałkanów Zachodnich w zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz ożywienie gospodarcze po pandemii” (COM(2020)0315),
- uwzględniając komunikat Komisji z 6 października 2020 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2020 r. (COM(2020)0660) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Sprawozdanie za rok 2019 dotyczące Macedonii Północnej” (SWD(2020)0351),

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach 19–20 czerwca 2003 r.,
 - uwzględniając szczyt procesu berlińskiego w Sofii w 2020 r., któremu współprzewodniczyły Bułgaria i Macedonia Północna,
 - uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z 16 grudnia 2005 r. o przyznaniu Macedonii Północnej statusu kraju kandydującego do członkostwa w UE,
 - uwzględniając porozumienie z Prżina osiągnięte między czterema głównymi partiami politycznymi w Skopje 2 czerwca i 15 lipca 2015 r., a także czterostronne porozumienie w sprawie jego wdrożenia z 20 lipca i 31 sierpnia 2016 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 25 listopada 2020 r. w sprawie wzmocnienia wolności mediów: ochrona dziennikarzy w Europie, nawoływanie do nienawiści, dezinformacja i rola platform⁽¹⁾,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie posłów do Parlamentu Europejskiego dotyczące negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią z 8 grudnia 2020 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 24 października 2019 r. w sprawie rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią⁽²⁾,
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie tego kraju,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0040/2021),
- A. mając na uwadze, że Macedonia Północna czyni stałe postępy na drodze do członkostwa w UE i wykazuje pod tym względem zdecydowane zaangażowanie, wzmacniając klimat wzajemnego zaufania, co doprowadziło do przyjęcia przez Radę Europejską 26 marca 2020 r. decyzji o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych;
- B. mając na uwadze, że Macedonia Północna powinna być oceniana indywidualnie, w odniesieniu do postępów poczynionych przez nią samą pod względem spełnienia kryteriów ustanowionych przez Radę Europejską, a tempo i jakość reform decydują o harmonogramie przystąpienia do UE; mając na uwadze, że perspektywa członkostwa w UE była podstawową zachętą do reform, a proces rozszerzenia odegrał decydującą rolę w stabilizacji Bałkanów Zachodnich;
- C. mając na uwadze, że praworządność stanowi główny punkt odniesienia przy ocenie stanu przeobrażeń demokratycznych i postępów na drodze do przystąpienia do UE;
- D. mając na uwadze, że podjęta w dniach 17–18 października 2019 r. decyzja Rady Europejskiej o odroczeniu podjęcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną doprowadziła do destabilizacji politycznej w tym kraju i przyspieszonych wyborów w 2020 r.;
- E. mając na uwadze, że 1 lipca 2020 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt ram negocjacyjnych;
- F. mając na uwadze, że niewłaściwe wykorzystanie procesu akcesji do rozstrzygania sporów kulturowo-historycznych przez państwa członkowskie UE stworzyłoby niebezpieczny precedens dla przyszłych procesów akcesyjnych pozostałych krajów Bałkanów Zachodnich, w szczególności z uwagi na kontekst historyczny regionu;
- G. mając na uwadze, że kraj ten utrzymuje stały postęp w przyjmowaniu reform wymaganych przez UE, w szczególności w kluczowych obszarach, takich jak praworządność, walka z korupcją i zorganizowaną przestępczością, służby wywiadowcze, reforma administracji publicznej oraz funkcjonowanie instytucji i procedur demokratycznych;
- H. mając na uwadze, że należy podjąć dalsze konsekwentne działania w zakresie strategicznych reform związanych z UE, wymagających wspólnego zaangażowania wszystkich przywódców i zainteresowanych stron;
- I. mając na uwadze, że UE pozostaje w pełni zaangażowana w poparcie podjętego przez Macedonię Północną strategicznego wyboru dotyczącego integracji europejskiej, a ostatecznie członkostwa w UE, opartego na praworządności, wieloetnicznej harmonii i stosunkach dobrosąsiedzkich, zgodnie z agendą z Salonik dla Bałkanów Zachodnich z 2003 r.;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0320.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0050.

Czwartek, 25 marzec 2021

- J. mając na uwadze, że zaangażowanie UE na Bałkanach Zachodnich jest większe niż w jakimkolwiek innym regionie i świadczy o wzajemnym strategicznym zobowiązaniu;
- K. mając na uwadze, że UE powinna nadal promować inwestycje i rozwijać stosunki handlowe z Macedonią Północną, gdyż rozwój gospodarczy tego kraju ma zasadnicze znaczenie;
- L. mając na uwadze, że UE jest zdecydowanie głównym partnerem handlowym Macedonii Północnej, odpowiadającym za 75 % wywozu z tego kraju i 62 % przywozu do niego, i zapewnia największą pomoc finansową – od 2007 r. kraj ten skorzystał z ponad 1,25 mld EUR w ramach unijnego finansowania przedakcesyjnego;
- M. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 mocno uderzyła w gospodarkę Macedonii Północnej, a środki mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa negatywnie wpłynęły na budżet państwa;
- N. mając na uwadze, że UE zaoferowała Macedonii Północnej maksymalne wsparcie w celu złagodzenia skutków pandemii COVID-19, uruchamiając 66 mln EUR na pilne potrzeby zdrowotne oraz odbudowę gospodarczą i społeczną po pandemii; mając na uwadze, że UE udostępniła Macedonii Północnej do 160 mln EUR w ramach pomocy makrofinansowej;
- O. mając na uwadze, że UE przeznaczyła 3,3 mld EUR na walkę z pandemią koronawirusa na Bałkanach Zachodnich, w tym 38 mln EUR w postaci natychmiastowego wsparcia dla sektora zdrowia, 467 mln EUR na budowanie odporności systemów opieki zdrowotnej i łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków, 750 mln EUR na pomoc makrofinansową, 385 mln EUR na wsparcie dla sektora prywatnego i jego ożywienie oraz 1,7 mld EUR w postaci pożyczek preferencyjnych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- P. mając na uwadze, że przez Macedonię Północną nadal prowadzi jeden z głównych szlaków tranzytowych nielegalnej migracji;
- Q. mając na uwadze, że współpraca regionalna między krajami Bałkanów Zachodnich ma kluczowe znaczenie dla utrzymania i wzmocnienia ich stabilności oraz zwiększenia dobrobytu w regionie; mając na uwadze, że relacje dobrosąsiedzkie są niezbędne dla postępów Macedonii Północnej na drodze do przystąpienia do UE;
- R. mając na uwadze, że porozumienie z nad Prespy i traktat o dobrym sąsiedztwie to przełomowe porozumienia, które zapewniły model stabilności i pojednania w całym regionie Bałkanów Zachodnich oraz poprawiły klimat stosunków dobrosąsiedzkich i współpracy regionalnej;
- S. mając na uwadze, że Rada Europejska nie zatwierdziła dotychczas ram negocjacyjnych dla Macedonii Północnej, co zagraża wiarygodności Unii oraz zmniejsza zdolności transformacyjne UE na Bałkanach Zachodnich;
- T. mając na uwadze, że w marcu 2020 r., po wejściu w życie historycznego porozumienia z nad Prespy oraz układu o przyjaźni między Macedonią Północną i Bułgarią, Macedonia Północna stała się 30. państwem członkowskim NATO, a UE postanowiła również podjąć negocjacje w sprawie członkostwa;
- U. mając na uwadze, że przystąpienie do NATO w 2020 r. stanowi wyraźny krok w kierunku większej stabilności, interoperacyjności oraz integracji w dziedzinie obrony ze społecznością euroatlantycką, zwiększający szanse na ostateczne przystąpienie do UE;
- V. mając na uwadze, że konferencja w sprawie przyszłości Europy może przysłużyć się ambicjom krajów Bałkanów Zachodnich dotyczącym przystąpienia do UE;
- W. mając na uwadze, że pełne członkostwo Macedonii Północnej w UE leży w interesie samej Unii ze względów politycznych, bezpieczeństwa i gospodarczych;
1. z zadowoleniem przyjmuje wyraźne strategiczne ukierunkowanie i zaangażowanie Macedonii Północnej w integrację z UE, które przejawia się ciągłym wdrażaniem reform związanych z przystąpieniem oraz dążeniem do rozstrzygnięcia problemów dwustronnych z sąsiednimi krajami;
 2. ponawia swoje pełne poparcie dla zobowiązania podjętego na szczycie Rady Europejskiej w Salonikach w 2003 r., że przyszłość krajów Bałkanów Zachodnich leży w UE;
 3. apeluje do państw członkowskich UE o wywiązanie się z obietnic i wykazanie jasnej woli politycznej, co umożliwi Radzie zatwierdzenie ram negocjacyjnych i jak najszybsze zorganizowanie pierwszej konferencji międzyrządowej z Macedonią Północną, aby zapobiec dalszym opóźnieniom, potwierdzając wiarygodność, obiektywność i rzetelność procesu akcesyjnego;

Czwartek, 25 marzec 2021

4. przypomina państwom członkowskim, że polityka rozszerzenia musi opierać się na obiektywnych kryteriach i nie mogą jej wstrzymywać jednostronne interesy; powtarza, że polityka rozszerzenia UE jest najskuteczniejszym instrumentem polityki zagranicznej Unii i że jej dalszy demontaż może prowadzić do niestabilności sytuacji w bezpośrednim sąsiedztwie UE;
5. wyraża solidarność z obywatelami Macedonii Północnej i uważa za ważne zapewnienie ciągłości zaangażowanego i czynnego poparcia dla postępów Macedonii Północnej na drodze do członkostwa w Unii Europejskiej;
6. z zadowoleniem odnotowuje, że w 2023 r. Macedonia Północna będzie sprawować przewodnictwo w Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE);
7. uważa, że konferencja w sprawie przyszłości Europy powinna odpowiednio obejmować i w stosownych przypadkach aktywnie angażować przedstawicieli Macedonii Północnej i innych krajów Bałkanów Zachodnich, zarówno na szczeblu administracji rządowej, jak i społeczeństwa obywatelskiego, w tym młodzieży;
8. wzywa władze i partie polityczne Macedonii Północnej do utrzymywania jednomyślnych starań na rzecz umacniania demokracji i procesu transformacji, dalszej walki z korupcją i wzmocnienia praworządności, stosunków dobrosąsiedzkich i współpracy regionalnej, przy jednoczesnej poprawie klimatu dla wolności mediów i społeczeństwa obywatelskiego;
9. przypomina, że postępy w negocjacjach akcesyjnych prowadzonych zgodnie ze zmienioną metodyką rozszerzenia nadal zależą od trwałych, dogłębnych i nieodwracalnych reform w najważniejszych obszarach;

Praworządność

10. podkreśla nadrzędne znaczenie utrzymania praworządności poprzez reformy sądownictwa oraz konsekwentne ściganie korupcji na wysokim szczeblu oraz siatek przestępczych;
11. wyraża uznanie dla postępów osiągniętych w realizacji „priorytetów dotyczących pilnych reform” oraz działań podejmowanych w następstwie zaleceń Komisji Weneckiej i grupy ekspertów wyższego szczebla ds. systemowych kwestii praworządności;
12. uznaje przyjęcie ustawodawstwa dotyczącego zapobiegania korupcji i konfliktom interesów, lobbingu, dostępu do informacji, ochrony sygnalistów, prokuratury i wzywa do jego skutecznego i stałego wdrażania;
13. odnotowuje przyjęcie przez rząd dwóch planów reform, a mianowicie programu „Europa w domu” i planu działania w zakresie walki z korupcją, które mają na celu usprawnienie programu reform w wybranych obszarach priorytetowych w ramach klastra zasad podstawowych zmienionej metodologii akcesyjnej;
14. przypomina, że potrzebne są wystarczające zasoby finansowe i ludzkie do zapewnienia skutecznych i spójnych mechanizmów odstraszenia, zapobiegania, wykrywania, prowadzenia proaktywnych dochodzeń oraz nakładania sankcji na osoby pełniące funkcje publiczne, z zastosowaniem środków dotyczących konfliktu interesów, lobbingu, kodeksów etycznych i ochrony sygnalistów;
15. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie stanowiska wicepremiera ds. przeciwdziałania korupcji i przestępczości, zrównoważonego rozwoju i zasobów ludzkich jako oznakę wyraźnego zaangażowania politycznego w rozwiązanie tych kwestii w sposób priorytetowy;
16. wzywa do skutecznego wdrożenia środków mających na celu zapewnienie profesjonalizmu, niezależności, uczciwości i odpowiedzialności sądów i prokuratury, w tym poprzez skuteczne wdrożenie kodeksów etyki zawodowej i przełomowej ustawy o prokuraturze, zapewniającej trwałe rozwiązania w sprawach prowadzonych przez prokuraturę specjalną, jak również rozliczalność za przestępstwa wynikające z nielegalnego zakładania podsłuchów na dużą skalę; apeluje o podjęcie dodatkowych wysiłków we wszystkich instytucjach sądowych, aby przyczynić się do przywrócenia zaufania publicznego do wymiaru sprawiedliwości;
17. z zadowoleniem przyjmuje wzmocnienie bezstronności, przejrzystości i rozliczalności sądownictwa w drodze proaktywnych działań podejmowanych przez Radę Sądowniczą oraz apeluje o skuteczne wdrożenie zmienionej ustawy o Radzie Prokuratorów; apeluje o pełne wykorzystanie mechanizmów w celu skonsolidowania profesjonalizmu i etyki zawodowej sędziów w drodze weryfikacji, dochodzeń finansowych i konfiskat mienia; wyraża zaniepokojenie ograniczonym dostępem do wymiaru sprawiedliwości podczas pandemii COVID-19 i zachęca władze do przyspieszenia cyfryzacji sądownictwa i powiązanych organów administracji;

Czwartek, 25 marzec 2021

18. zachęca do ukończenia reform instytucjonalnych i doprowadzenia do końca trwających reform w dziedzinie bezpieczeństwa i wywiadu, zapewnienia niezależności finansowej, operacyjnej i funkcjonalnej nowej Agencji Bezpieczeństwa Narodowego i Operacyjnej Agencji Technicznej, a także merytorycznego nadzoru parlamentarnego nad tajnymi służbami;
19. wzywa do kontynuowania proaktywnych działań na rzecz zwalczania przestępczości zorganizowanej i korupcji poprzez systematyczne środki zapobiegawcze, prowadzenie dochodzeń finansowych, ściganie przestępstw finansowych, w tym prania pieniędzy, finansowania terroryzmu, a także przyjęcie odpowiednich sankcji; apeluje o kontynuowanie wysiłków na rzecz rozpoczęcia operacji mających na celu rozbijanie siatek przestępczych zaangażowanych w różne formy nielegalnego handlu, takie jak handel bronią palną, ludźmi i narkotykami; wzywa ten kraj do dalszego dostosowania się do dorobku prawnego UE oraz do prowadzenia systematycznych dochodzeń finansowych, zintensyfikowania działań w zakresie identyfikacji, śledzenia, zamrażania i konfiskaty nielegalnie uzyskanego mienia i zarządzania nim;
20. zachęca do podjęcia środków wzmacniających nowo ustanowione Biuro ds. Odzyskiwania Mienia oraz do usprawnienia walki z praniem pieniędzy i przestępstwami gospodarczymi; apeluje o wzmoczenie wspólnych wysiłków na rzecz walki z przestępczością zorganizowaną, gospodarczą oraz cyberprzestępczością, w tym poprzez sprawniejszą koordynację i współpracę z Europolem;
21. uznaje postępy w zakresie przeciwdziałania szeroko rozpowszechnionej korupcji, w tym dzięki wzmocnieniu dochodzeń w przypadkach korupcji na wysokim szczeblu, nadużycia piastowanego stanowiska i nielegalnego wzbogacenia; zwraca uwagę na znaczenie wzmocnienia wiodącej roli Komisji Antykorupcyjnej i współpracy z nią w tym zakresie;
22. apeluje do prokuratury o rozpatrzenie poważnych przypadków oraz o proaktywne podejmowanie dalszych działań związanych z poważnymi przypadkami zgłaszanymi przez agencje ds. walki korupcją i audytu, a także przez sygnalistów;
23. wzywa władze Macedonii Północnej do kontynuowania i wzmocnienia wysiłków na rzecz zwalczania radykalizacji postaw i terroryzmu oraz do zajęcia się kwestią zagranicznych bojowników terrorystycznych poprzez stałą transgraniczną wymianę informacji i zwiększoną współpracę między agencjami bezpieczeństwa a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, przywódcami religijnymi, społecznościami lokalnymi oraz instytucjami edukacyjnymi, zdrowotnymi i społecznymi, a także poprzez odpowiednie działania na rzecz reintegracji;

Funkcjonowanie demokratycznych instytucji

24. przypomina, że konstruktywna rola, jaką odgrywa opozycja, ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania Sobrania i przyjęcia kluczowego ustawodawstwa, w tym dotyczącego reform związanych z procesem przystąpienia do UE i integracji z NATO;
25. wyraża uznanie dla zaangażowania partii rządzących i opozycyjnych w Sobraniu w podejmowanie kluczowych decyzji we wspólnym interesie narodowym; zauważa, że intensywniejszy dialog polityczny między wszystkimi partiami politycznymi jest warunkiem wstępnym dobrego sprawowania rządów i funkcjonowania ustawodawstwa; wzywa wszystkie partie w parlamencie do zachowania konstruktywnej postawy, powstrzymania się od stosowania nacjonalistycznej i podburzającej retoryki oraz do podjęcia w dobrej wierze dialogu politycznego, zwłaszcza w odniesieniu do kluczowych wysiłków prozdrowotnych, gospodarczych, społecznych i politycznych mających na celu uporanie się z kryzysem związanym z COVID-19;
26. przypomina o znaczeniu dialogu im. Jeana Monneta w zakresie budowania zaufania, wzmacniania kultury demokratycznej oraz zwiększania potencjału parlamentarnego poprzez ułatwianie dialogu politycznego w Sobraniu; z zadowoleniem przyjmuje konstruktywne, międzypartyjne zaangażowanie w dialog im. Jeana Monneta oraz zobowiązanie do wdrożenia jego wniosków, jak również zwołanie czwartej rundy dialogu;
27. wzywa Sobranie do usprawnienia procesu legislacyjnego poprzez ograniczenie do minimum stosowania procedur przyspieszonych, poprawę przejrzystości, zapewnienie terminowego i inkluzywnego dostępu do informacji o procesie stanowienia prawa oraz prowadzenie odpowiednich konsultacji i ocen skutków; przypomina o potrzebie ulepszenia regulaminu parlamentu na zasadzie konsensusu w celu wzmocnienia pozycji Sobrania oraz mechanizmów legislacyjnych, nadzorczych i budżetowych; ponownie zwraca uwagę na znaczenie współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i jego stabilnego finansowania w celu zapewnienia rzetelnego nadzoru nad instytucjami publicznymi;

Czwartek, 25 marzec 2021

28. odnotowuje sprawne przeprowadzenie wyborów parlamentarnych 15 lipca 2020 r.; przypomina, że ich stabilność prawna została jednak naruszona przez częste zmiany ram prawnych i regulacyjnych; podkreśla potrzebę dokładnego wdrożenia zaległych zaleceń zawartych w sprawozdaniu końcowym Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR), w tym terminowego, obejmującego wszystkie zainteresowane strony i kompleksowego przeglądu ordynacji wyborczej przed przyszłymi wyborami, przy czym konieczne jest podjęcie dalszych wysiłków, aby zapewnić, że listy wyborców są aktualne i dokładne;
29. wzywa do podjęcia dodatkowych środków w celu poprawy przejrzystości finansowania partii politycznych oraz zapewnienia demokratycznych, konkurencyjnych i reprezentatywnych mechanizmów funkcjonowania wewnątrzpartyjnego, w tym poprzez odpowiedni niezależny nadzór; przypomina o potrzebie skutecznego wdrożenia zaleceń Państwowej Izby Kontroli;
30. wzywa nowy rząd do priorytetowego potraktowania reformy administracji publicznej poprzez wprowadzenie i systematyczne stosowanie merytorycznych standardów przy powoływaniu na stanowiska publiczne i awansach, promowanie kultury przejrzystości, niezależności zawodowej, odpowiedzialności, uczciwości oraz równej reprezentacji płci i grup etnicznych w służbie cywilnej i przedsiębiorstwach państwowych, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej ochrony sygnalistów; wzywa do ścisłego stosowania się do zaleceń Państwowej Komisji Antykorupcyjnej;
31. wzywa władze do zapewnienia pełnej przejrzystości przez dalszą poprawę dostępu do informacji, w tym na temat COVID-19, oraz przez zapewnienie regularnej wymiany aktualnych informacji między agencjami za pomocą otwartego rządowego portalu informacyjnego oraz dzięki pełnej funkcjonalności Agencji ds. Ochrony Swobodnego Dostępu do Informacji Publicznej;
32. zachęca władze do odzyskania i otwarcia odpowiednich archiwów jugosłowiańskich tajnych służb; jest zdania, że przejrzyste podejście do totalitarnej przeszłości, obejmujące otwarcie archiwów tajnych służb, stanowi krok w kierunku dalszej demokratyzacji, rozliczalności i siły instytucji, zarówno w samym kraju, jak i w regionie Bałkanów Zachodnich jako całości;
33. podkreśla potrzebę dalszych udoskonaleń w zakresie przejrzystości i widoczności finansowania unijnego, zapewniających skuteczną kontrolę, audyt i działania następcze;

Prawa podstawowe

34. wyraża poparcie dla starań na rzecz zapewnienia polityk integracji, aby chronić podstawowe wolności i prawa wszystkich obywateli, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, wspólnot etnicznych, mniejszości etnicznych, osób LGBTIQ+ oraz bezrobotnych o niskich kwalifikacjach; wzywa władze do złagodzenia nieproporcjonalnie niekorzystnych skutków pandemii COVID-19 dla społeczności mniejszościowych oraz do nasilenia walki z nierównościami;
35. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że nadal gwarantowana jest wolność religii i przekonań oraz że dyskryminacja ze względu na wyznanie jest ogólnie zakazana;
36. wzywa krajowy organ koordynacyjny do spraw wdrożenia krajowego planu działania w sprawie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych do systematycznego angażowania się w prace organizacji wspierających osoby z niepełnosprawnościami; zwraca uwagę na potrzebę dalszej deinstytucjonalizacji oraz uchylenia przepisów umożliwiających pozbawianie osób wolności bez ich zgody; podkreśla potrzebę zagwarantowania odpowiednich zasobów i infrastruktury w celu zapewnienia niezbędnej ochrony socjalnej oraz godnych warunków życia osobom z niepełnosprawnościami; z zadowoleniem przyjmuje krajowy plan działania w sprawie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz fakt, że krajowy organ koordynacyjny do spraw wdrażania Konwencji odbywa regularne spotkania;
37. z zadowoleniem przyjmuje zwrócenie większej uwagi na politykę integracji Romów i jej finansowanie oraz wzywa władze do zwiększenia tempa i możliwości wdrażania, koordynacji, monitorowania i wykorzystania funduszy, w tym w zakresie mieszkalnictwa i aktywnej polityki rynku pracy, zgodnie z deklaracją poznańską z 2019 r. w sprawie integracji Romów w ramach procesu rozszerzenia UE; zachęca władze do zapewnienia niezakłóconego wdrożenia ustawy o osobach bez uregulowanego statusu cywilnego oraz do rozwiązania problemu braku dowodów tożsamości wśród Romów;
38. z zaniepokojeniem odnotowuje powszechne nawoływanie do nienawiści, w tym również w mediach społecznościowych, zwłaszcza wobec Romów, osób LGBTIQ+ oraz innych grup, krajów i narodów znajdujących się w trudnej sytuacji; wzywa do skutecznego wdrożenia odpowiednich ram regulacyjnych, zapewniających wyraźne rozróżnienie między swobodną debatą publiczną a nawoływaniem do nienawiści, zniesławieniem lub nawoływaniem do przemocy, a także do zwiększenia zdolności organów ścigania w celu ochrony przed przestępstwami z nienawiści, mową nienawiści i przemocą ze względu na płeć; jest zaniepokojony przypadkami brutalności policji wobec społeczności znajdujących się w trudnej sytuacji;

Czwartek, 25 marzec 2021

39. z zadowoleniem odnotowuje pozytywne kroki w kierunku instytucjonalnego wsparcia na rzecz promowania praw człowieka przysługujących osobom LGBTI+, lecz zauważa również, że problemem pozostaje dyskryminacja społeczności LGBTI+ oraz że priorytetowo należy traktować wdrażanie ram regulacyjnych przez instytucje państwowe; apeluje o intensyfikację działań przeciwko nawoływaniu do nienawiści i przestępstwom z nienawiści wobec osób LGBTI+ oraz na rzecz zgłaszania takich przestępstw i położenia kresu bezkarności;

40. z zadowoleniem przyjmuje ponowne przyjęcie ustawodawstwa antydyskryminacyjnego przez wszystkie partie polityczne oraz z zadowoleniem przyjmuje przejrzysty proces powołania Komisji ds. Ochrony przed Dyskryminacją, co zapewni ochronę i włączenie wszystkich grup zmarginalizowanych; zachęca *Sobranie* do przyjęcia ustawodawstwa, które umożliwi uproszczoną, przejrzystą i dostępną procedurę prawną w zakresie uzgadniania płci w oparciu o zasadę samostanowienia oraz zapobiegnie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową; odnotowuje organizację pierwszej w historii parady Skopje Pride w czerwcu 2019 r.;

41. wzywa do dalszych konstruktywnych wysiłków na rzecz wzmocnienia ogólnie spokojnych stosunków między grupami etnicznymi, a także do uznania wszystkich społeczności i ich dziedzictwa kulturowego oraz zapewnienia im ochrony i odpowiedniego wsparcia; apeluje o ochronę praw społeczności niemających większości oraz o ich odpowiednią integrację i reprezentację w życiu publicznym i w mediach poprzez zapewnienie wystarczających zasobów ludzkich i finansowych instytucjom odpowiedzialnym za politykę dotyczącą mniejszości, przy pełnym wykorzystaniu wzmocnionego mandatu Agencji ds. Realizacji Praw Społeczności w zakresie monitorowania instytucji publicznych i kierowania nimi w kwestii wypełniania ich zobowiązań prawnych wobec mniejszości;

42. wzywa Macedonię Północną do dalszego wdrażania umowy ramowej z Ochrydy; popiera ponowne rozpatrzenie ustawy o używaniu języków zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej przedstawionymi w porozumieniu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie agencji i inspektoratu nadzorujących ogólne wdrażanie ustawy o używaniu języków i przypomina o potrzebie zapewnienia równego i niedyskryminacyjnego kształcenia w językach mniejszości;

43. zachęca Ministerstwo ds. Systemu Politycznego i Relacji Wewnętrznych do promowania spójności społecznej przez wdrażanie strategii „jednego społeczeństwa dla wszystkich” oraz apeluje do władz o stawienie czoła utrzymującym się wyzwaniom polegającym na dyskryminacji, wykluczeniu i niewystarczającej reprezentacji; podkreśla potrzebę zapewnienia, aby wszystkim mniejszościom zamieszkującym Macedonię Północną udzielono odpowiedniego wsparcia i aby mogły one prowadzić życie wolne od zastraszania i wszelkich form dyskryminacji;

44. z zadowoleniem przyjmuje stałą poprawę w zakresie konsultacji publicznych i apeluje o dalsze postępy w zakresie zapewnienia znaczącego i terminowego włączenia społeczeństwa obywatelskiego w procesy decyzyjne w różnych obszarach polityki, a także w zakresie zabezpieczenia stabilności finansowania sektora pozarządowego; zauważa, że restrukturyzacja budżetu powinna podlegać odpowiednim procesom konsultacji i nie powinna podważać zrównoważonego charakteru sektora społeczeństwa obywatelskiego;

45. wzywa Macedonię Północną do zagwarantowania funkcjonalnej niezależności organów zajmujących się prawami podstawowymi, odpowiedniego przydziału funduszy na ich rzecz oraz całkowicie przejrzystych, pluralistycznych i opartych na merytorycznych kryteriach nominacji ich członków, co przyczyni się do poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka w tym kraju; z zadowoleniem przyjmuje powołanie nowego rzecznika praw obywatelskich i wzywa do ściślejszej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim; pochwała wzmocnienie biura rzecznika praw obywatelskich oraz apeluje do władz o intensyfikację wdrażania jego zaleceń; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie zewnętrznego mechanizmu nadzoru policyjnego w biurze rzecznika praw obywatelskich i wzywa do dalszych wysiłków na rzecz rozwiązania problemu bezkarności policji poprzez systematyczne stosowanie zabezpieczeń przed niewłaściwym traktowaniem przez policję, korzystanie z prawdziwie niezależnych śledczych oraz poprzez usprawnione mechanizmy monitorowania policji;

46. z zadowoleniem przyjmuje niedawną aktualizację ustawy o zapobieganiu przemocy i ochronie przed przemocą, w tym domową, wobec kobiet; wzywa władze do skutecznego wdrożenia tych przepisów i zapobiegania przemocy ze względu na płć i przemocy wobec dzieci, a także do zapewnienia ochrony poprzez ustanowienie skutecznego mechanizmu gromadzenia dowodów i ścigania sprawców; podkreśla znaczenie środków zapobiegawczych, a także ochrony i wsparcia dla ofiar przemocy ze względu na płć i przemocy domowej, którą pogłębiła pandemia COVID-19;

47. apeluje do Macedonii Północnej o wzmoczenie wysiłków na rzecz równouprawnienia płci i praw kobiet, w tym przez priorytetowe traktowanie uwzględniania aspektu płci oraz pogłębioną współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, w szczególności z organizacjami kobiet;

Czwartek, 25 marzec 2021

48. wzywa ustawodawców i wszystkie partie polityczne Macedonii Północnej do podjęcia kroków w celu zwiększenia reprezentacji kobiet na wszystkich stanowiskach decyzyjnych z wyboru i nominacji, zgodnie z pozytywnymi tendencjami w zakresie reprezentacji parlamentarnej, do czego przyczyniają się obowiązkowe parytety płci; zachęca władze do dalszego zajęcia się problemem niewdrożenia praw kobiet, braku równowagi płci i zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć wśród siły roboczej, do podjęcia działań w zakresie stereotypów płciowych, dyskryminacji w przepisach prawnych dotyczących urlopu macierzyńskiego i molestowania w miejscu pracy oraz do zapewnienia odpowiednich warunków w zakresie opieki nad dziećmi;

49. z zadowoleniem przyjmuje starania tego kraju na rzecz zacieśniania współpracy w zakresie zarządzania nielegalną migracją, ochrony granic i spełniania podstawowych potrzeb uchodźców, osób ubiegających się o azyl i migrantów; wzywa do dalszego wzmocnienia ochrony międzynarodowej osób potrzebujących oraz do zapobiegania naruszeniom prawa międzynarodowego, takim jak domniemane operacje zawracania; apeluje do władz o wprowadzenie mechanizmu aktywnego monitorowania oraz o podjęcie niezbędnych środków w celu zapobiegania tym naruszeniom prawa międzynarodowego; podkreśla, że wkład Macedonii Północnej w ochronę granic zewnętrznych Unii Europejskiej ma zasadnicze znaczenie, oraz apeluje do UE o wzmocnienie wsparcia na rzecz ochrony granic w regionie; odnotowuje postępy poczynione w zwalczaniu handlu ludźmi i przemytu ludzi oraz przypomina o potrzebie ustanowienia skutecznego mechanizmu zarządzania nielegalnymi przepływami migracyjnymi i zwalczania siatek przemytniczych, ponieważ kraj ten pozostaje na jednym z głównych szlaków migracyjnych; odnotowuje prowadzoną współpracę i popiera finalizację umowy o statusie z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), która ułatwiłaby lepszą ochronę granic i walkę z przestępczością transgraniczną przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych; zachęca ten kraj do przyjęcia strategii na rzecz integracji migrantów, w tym ponownej integracji osób powracających;

Media

50. uznaje, że należy jeszcze bardziej poprawić warunki ogólnie sprzyjające wolności wypowiedzi i niezależności mediów poprzez poprawę ram prawnych, samoregulacji oraz przejrzystości w zakresie własności i rynku reklamy, przy jednoczesnym zwiększeniu stabilności finansowania i bezstronności mediów publicznych i prywatnych, zagwarantowaniu finansowania mediów ze środków budżetowych na podstawie określonych zasad, zapewnieniu przejrzystości oraz ograniczeniu reklamy politycznej, co zagwarantuje uczciwą konkurencję i zapewni niezależną politykę redakcyjną;

51. apeluje do władz o szybkie wdrożenie systemowych reform mediów, które ożywiłyby konkurencję, zwiększyły niezależność i zdolności nadawcy publicznego oraz regulatora mediów, a także wsparłyby dziennikarstwo śledcze;

52. odnotowuje działania podjęte w celu wzmocnienia samoregulacji mediów za pomocą rejestru profesjonalnych mediów internetowych i podwyższenie poziomu norm zawodowych za pomocą karty dotyczącej warunków pracy dziennikarzy oraz projektu sprawiedliwej umowy o pracę dla mediów cyfrowych;

53. wzywa do przyjęcia środków zabezpieczających niezależność finansową i operacyjną nadawcy publicznego oraz Agencji ds. Audialnych i Audiowizualnych Usług Medialnych; pochwała wysiłki Agencji na rzecz monitorowania przejrzystości własności mediów oraz zwalczania przypadków nawoływania do nienawiści, dyskryminacji i gróźb wobec reporterów;

54. zachęca wszystkie podmioty w krajobrazie politycznym i medialnym do przyjęcia postawy inkluzywnej, co zapewni sprawiedliwą reprezentację wszystkich odnośnych politycznych punktów widzenia, pomagając obywatelom w podjęciu świadomego i demokratycznego wyboru;

55. zachęca do dalszego ulepszania ram prawnych, zapewnienia skutecznych środków poprawiających bezpieczeństwo dziennikarzy i zwalczania bezkarności sprawców przestępstw przeciwko reporterom; wzywa do przeprowadzenia skutecznych dochodzeń w sprawie gróźb fizycznych i ataków słownych skierowanych przeciwko pracownikom mediów;

56. jest zaniepokojony kampaniami dezinformacyjnymi i ingerencjami z zagranicy, których celem jest nasilenie napięć etnicznych, szkodliwe oddziaływanie na stosunki międzynarodowe i reputację kraju, zniekształcanie opinii publicznej, zakłócanie procesu wyborczego oraz stwarzanie poważnych zagrożeń dla wolności mediów, demokratycznych społeczeństw i instytucji, podstawowych praw i wolności oraz praworządności;

Czwartek, 25 marzec 2021

57. zwraca uwagę na znaczenie zapewnienia wolności mediów i propagowania wysokiej jakości dziennikarstwa i umiejętności korzystania z mediów w walce z powszechną dezinformacją, fałszywymi informacjami, retoryką nacjonalistyczną i nawoływaniem do nienawiści; podkreśla potrzebę zbadania źródeł kampanii dezinformacyjnych i zagranicznej ingerencji w mediach; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i Komisję do poprawy koordynacji i strategicznego przeciwdziałania dezinformacji i zagrożeniom hybrydowym, które mają na celu osłabienie perspektywy europejskiej w całym regionie; wzywa do utworzenia centrum doskonałości ukierunkowanego na Bałkany, aby przeciwdziałać dezinformacji;

Reformy społeczno-gospodarcze

58. zwraca uwagę na szkodliwe skutki gospodarcze i społeczne COVID-19 i wyraża poparcie dla szeregu środków, które zostały podjęte w celu złagodzenia skutków pandemii; wzywa władze do pełnego użytkowania dalszego związanego z pandemią COVID wsparcia ze strony UE i powiązanych mechanizmów, przy wykorzystaniu możliwości oferowanych przez Plan gospodarczo-inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich, mający na celu zbliżenie regionu do jednolitego rynku UE; z zadowoleniem odnotowuje kwotę 4 mln EUR na rzecz natychmiastowego wsparcia dla służby zdrowia i kwotę 62 mln EUR na ożywienie społeczne i gospodarcze, udostępnione przez UE Macedonii Północnej na początku pandemii i uzupełnione pakietem pomocy makrofinansowej o wartości 160 mln EUR w formie pożyczek;

59. z zadowoleniem przyjmuje pakiet dotacji o wartości 70 mln EUR z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej II (IPA II) w celu sfinansowania dostępu partnerów z Bałkanów Zachodnich do szczepionek przeciwko COVID-19; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przydzielenia wystarczającej liczby szczepionek COVID-19 obywatelom wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich; zachęca do współpracy regionalnej w dziedzinie zdrowia, w szczególności w zakresie chorób transgranicznych, z myślą o zmniejszeniu obciążenia regionu;

60. zachęca rząd do priorytetowego traktowania środków mających na celu ograniczenie recesji gospodarczej i zaspokojenie potrzeb strukturalnych, takich jak braki w kształceniu i szkoleniu, a także odpływ wykwalifikowanych pracowników i braki inwestycyjne w zakresie infrastruktury, większa dywersyfikacja, poprawa konkurencyjności, postępy w dziedzinie cyfryzacji oraz rozwiązanie problemu gospodarki nieformalnej; przypomina o znaczeniu wzmocnienia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw;

61. odnotowuje wysiłki rządu na rzecz uchwalenia ustawy o płacach minimalnych i poszerzenia zakresu pomocy społecznej; zachęca władze do unowocześnienia kodeksu podatkowego, poprawy zdolności, zwiększenia personelu i poprawy warunków pracy w publicznych systemach opieki zdrowotnej i ubezpieczeń zdrowotnych, a także do poprawy dostępu do nich; wzywa do przyjęcia ukierunkowanych środków dotyczących ubóstwa dzieci i ubóstwa energetycznego, które to problemy pogłębiła pandemia;

62. wzywa do zintensyfikowania działań społeczno-gospodarczych mających na celu przeciwdziałanie niżowi demograficznemu oraz drenażowi mózgów w ramach aktywnej polityki rynku pracy, która ogranicza bezrobocie długotrwałe;

63. podkreśla potrzebę kontynuowania wysiłków mających na celu zapewnienie niedyskryminacyjnego dostępu do rynku pracy dla obywateli UE, swobody świadczenia usług, wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych oraz eliminacji barier pozataryfowych w handlu;

64. przypomina o znaczeniu zapewnienia terminowych, kompleksowych międzysektorowych danych statystycznych o wysokiej jakości oraz wzywa Macedonię Północną do przeprowadzenia długo oczekiwanego spisu ludności;

Energia, transport i środowisko

65. przypomina, że nadal potrzeba znaczących działań, aby osiągnąć cele w zakresie efektywności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych, bezpieczeństwa dostaw i redukcji emisji;

66. zaleca skoncentrowanie inwestycji publicznych na zrównoważonym wzroście i tworzeniu miejsc pracy oraz wzywa ten kraj do zwiększenia bezpieczeństwa i trwałości dostaw energii dzięki zwiększeniu wydajności i dywersyfikacji poprzez zrównoważone wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;

67. z zadowoleniem przyjmuje uchwalenie ustawy o efektywności energetycznej i zachęca Macedonię Północną do jej wdrożenia; z zadowoleniem przyjmuje postępy w zakresie wypełniania zobowiązań wynikających z trzeciego pakietu energetycznego oraz utworzenie zintegrowanego regionalnego rynku energii za pomocą przyszłych elektroenergetycznych i gazowych połączeń wzajemnych z sąsiednimi krajami; apeluje o podjęcie kroków w celu zapewnienia konkurencyjności na rynku kolejowym, postępow w budowie odpowiednich korytarzy kolejowych oraz funkcjonalności odpowiednich przejść granicznych;

Czwartek, 25 marzec 2021

68. apeluje do Komisji o rygorystyczne wdrażanie zasady „więcej za więcej”, w szczególności w odniesieniu do Macedonii Północnej, w kontekście IPA III lub Planu gospodarczo-inwestycyjnego dla Bałkanów Zachodnich, ze względu na istotne postępy odnotowane przez ten kraj w okresie sprawozdawczym oraz jako oznakę solidarności ze strony Unii;

69. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie planu gospodarczo-inwestycyjnego oraz strategii ekologicznej dla Bałkanów Zachodnich, które wesprą transformację ekologiczną i cyfrową w regionie oraz szerszą współpracę regionalną i transgraniczną, a także przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego; przypomina o ich potencjale w zakresie poprawy infrastruktury publicznej i połączeń regionalnych, zwłaszcza za pośrednictwem korytarza kolejowego i drogowego VIII do Bułgarii, gazowych połączeń międzysystemowych z Kosowem, Serbią i Grecją, a także projektu terminalu skroplonego gazu ziemnego w Aleksandropolis; ponownie przypomina, jak ważne jest rozwinięcie połączeń lotniczych w krajach Bałkanów Zachodnich i z państwami członkowskimi UE; podkreśla, że inwestycje w ramach europejskiego partnerstwa innowacyjnego muszą przyczynić się do realizacji celów porozumienia paryskiego i unijnych celów w zakresie dekarbonizacji oraz obejmować oceny ex ante dotyczące oddziaływania na środowisko; podkreśla strategiczną wartość poprawy łączności i integracji gospodarczej między Macedonią Północną a jej sąsiadami;

70. pochwala Macedonię Północną jako pierwszy z krajów Bałkanów Zachodnich, który opracował projekt zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, stanowiącego solidną podstawę dla opracowania ambitnej wersji końcowej planu, który zostanie opracowany zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi ze wspólnoty energetycznej;

71. wzywa do budowania politycznej woli wdrożenia porozumienia paryskiego oraz ambitnych planów ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, obejmujących m.in. ograniczenie rozwoju energii wodnej na obszarach chronionych, ochronę różnorodności biologicznej i zapewnienie odpowiedzialności za środowisko;

72. ponawia apel o zajęcie się alarmującymi poziomami zanieczyszczenia powietrza, w szczególności na obszarach miejskich, poprzez przejście na zrównoważoną energię, ogrzewanie i transport, a także poprzez inwestycje w odnawialne źródła energii, poprawę koordynacji międzysektorowej, zwiększenie finansowania lokalnego i krajowego, zapewnienie zgodności z pułapami emisji dla dużych obiektów spalania energetycznego oraz opracowanie krajowej strategii wycofywania węgla;

73. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w zakresie poprawy jakości wody i przypomina o potrzebie zwiększenia zdolności oczyszczania ścieków, zmniejszenia wysokich wskaźników uwalniania odpadów z tworzyw sztucznych do środowiska morskiego, priorytetowego potraktowania kwestii budowy zintegrowanego regionalnego systemu gospodarowania odpadami oraz promowania recyklingu;

74. wzywa władze do podjęcia niezbędnych działań w celu zachowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Ochrydy poprzez zapewnienie pełnego wdrożenia zalecenia UNESCO w sprawie regionu Ochrydy;

Współpraca regionalna i polityka zagraniczna

75. przypomina o kooperacyjnym i konstruktywnym podejściu przyjętym przez Macedonię Północną przez cały czas trwania negocjacji w sprawie porozumienia znad Prespy z Grecją oraz traktatu o stosunkach dobrosąsiedzkich z Bułgarią, co świadczy o strategicznym zaangażowaniu się tego kraju na rzecz integracji europejskiej; zauważa, że państwa członkowskie UE powinny ułatwić jak najszybsze zorganizowanie konferencji międzyrządowej z Macedonią Północną, aby uznać wysiłki tego kraju w procesie przystąpienia do UE, a także zapobiec dalszym opóźnieniom, które podważyłyby korzyści płynące z pojednania w regionie;

76. ubolewa z powodu ciągłego braku postępów we wdrażaniu wcześniejszych zaleceń Parlamentu Europejskiego dotyczących dyskryminacji obywateli otwarcie wyrażających swoją tożsamość bułgarską lub pochodzenie etniczne;

77. zdecydowanie zachęca władze i społeczeństwo obywatelskie do podjęcia odpowiednich działań na rzecz historycznego pojednania w celu przewyciężenia podziałów między grupami etnicznymi i narodowymi (łącznie z obywatelami narodowości bułgarskiej) oraz wewnątrz nich;

78. ponownie wyraża swoje pełne poparcie dla zacieśnionej współpracy regionalnej i apeluje do wszystkich stron o zapewnienie pełnego, spójnego i prowadzonego w dobrej wierze wdrażania porozumienia znad Prespy zawartego z Grecją oraz traktatu o stosunkach dobrosąsiedzkich zawartego z Bułgarią, gdyż obydwa dokumenty stanowią ważne elementy stosunków dwustronnych; wzywa partnerów do dalszego zaangażowania się i do dwustronnego rozwiązywania wszystkich nierozstrzygniętych kwestii dwustronnych, które nie mają wpływu na proces akcesyjny, do konstruktywnego działania oraz do powstrzymania się od działań mogących zaszkodzić integracji europejskiej i szeroko rozumianym interesom UE;

Czwartek, 25 marzec 2021

79. zauważa, że podstawą współpracy regionalnej musi być wspólna przyszłość w UE, otwarty dialog ponad sporami regionalnymi i dotyczącymi trudnej przeszłości, a także poszanowanie podstawowych wartości europejskich; apeluje o tworzenie nowych możliwości politycznego i strategicznego dialogu wysokiego szczebla z krajami Bałkanów Zachodnich, przez organizowane regularnie szczyty UE–Bałkany Zachodnie oraz zintensyfikowane kontakty ministerialne, w celu wzmocnienia politycznej odpowiedzialności za proces rozszerzenia oraz zapewnienia wyrazistszego ukierunkowania i zaangażowania na wysokim szczeblu, do czego zmierza również zmieniona metodyka rozszerzenia;

80. wyraża ubolewanie, że Rada nie była w stanie przyjąć ram negocjacyjnych; oczekuje szybkiego przyjęcia ram negocjacyjnych, aby uniknąć dalszych opóźnień i jak najszybciej zorganizować pierwszą konferencję międzyrządową rozpoczynającą rozmowy akcesyjne; popiera wszelkie wysiłki na rzecz ułatwienia dialogu, a tym samym ugotowania drogi dla realistycznego porozumienia; zaznacza, że idea Unii Europejskiej polega na przewyciężaniu sporów regionalnych i trudnej przeszłości z myślą o wspólnej pracy i budowie dobrobytu na rzecz lepszej, pokojowej przyszłości;

81. wyraża ubolewanie, że Bułgaria i Macedonia Północna nadal nie osiągnęły porozumienia w sprawie nierozwiązanych kwestii dwustronnych; przypomina o znaczeniu stałego dialogu w celu osiągnięcia trwałych rezultatów we wdrażaniu w dobrej wierze umów dwustronnych, przy pełnym wykorzystaniu ram i celów traktatu o przyjaźni, stosunkach dobrosąsiedzkich i współpracy między obydwojoma krajami; z zadowoleniem przyjmuje mianowanie specjalnego przedstawiciela Macedonii Północnej ds. Bułgarii i podkreśla znaczenie stałego dialogu w celu osiągnięcia trwałego porozumienia w bieżących kwestiach dwustronnych; zachęca Bułgarię i Macedonię Północną do wypracowania kompromisu dotyczącego planu działania, który będzie obejmował konkretne środki i którego wdrożenie będzie regularnie oceniane na podstawie traktatu o przyjaźni;

82. wyraża uznanie dla Macedonii Północnej i Bułgarii z powodu udanego wspólnego przewodnictwa w procesie berlińskim na rzecz Bałkanów Zachodnich i z powodu jego ważnych osiągnięć;

83. apeluje o wdrożenie zinstytucjonalizowanego i odpowiednio finansowanego ze środków publicznych dialogu młodzieżowego między Macedonią Północną a Grecją oraz między Macedonią Północną a Bułgarią, wzorowanego na Francusko-Niemieckim Biurze Młodzieży;

84. ponawia wezwanie do wszystkich regionalnych przywódców politycznych o podjęcie pilnych działań w celu powołania komisji regionalnej (RECOM), której zadaniem będzie ustalenie faktów dotyczących wszystkich ofiar zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków naruszenia praw człowieka popełnionych na terytorium byłej Jugosławii, w oparciu o znaczące prace przeprowadzone przez koalicję na rzecz RECOM;

85. z zadowoleniem odnotowuje przystąpienie Macedonii Północnej do NATO w dniu 27 marca 2020 r. oraz jej stałe zaangażowanie na rzecz ram bezpieczeństwa euroatlantyckiego; z zadowoleniem przyjmuje wkład tego kraju w misje prowadzone przez NATO, w międzynarodowe siły pokojowe w Kosowie (KFOR) za pośrednictwem centrum koordynacji kraju przyjmującego, a także jego formalną współpracę z Europejską Agencją Obrony; apeluje do Macedonii Północnej o kontynuację wysiłków na rzecz dostosowania się do standardów wojskowych i operacyjnych w celu wzmocnienia interoperacyjności i spójności między UE a państwami NATO; z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Macedonii Północnej w inicjatywę „Czysta sieć”;

86. podkreśla potrzebę wzmocnienia przez UE i Stany Zjednoczone swoich partnerstw z Bałkanami Zachodnimi i ich koordynacji, aby przyspieszyć kluczowe reformy oraz wzmocnić sprawowanie rządów i pojednanie;

87. docenia coraz wyższy poziom dostosowania się przez Macedonię Północną do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa i zachęca ten kraj do dalszych wysiłków w tym kierunku, zwłaszcza z uwagi na środki ograniczające wobec Rosji; wyraża uznanie dla Macedonii Północnej za jej stały wkład w bieżące misje i operacje UE w zakresie zarządzania kryzysowego oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, a także podkreśla potrzebę utrzymania tego zaangażowania w przyszłości; wyraża zaniepokojenie rosnącą zależnością gospodarczą i energetyczną kraju od państw trzecich;

88. z zadowoleniem przyjmuje niezmiennie zaangażowanie Macedonii Północnej w inicjatywy regionalne oraz wzywa do stałego wdrażania zobowiązań poprzez różne ramy regionalne, które przyczyniają się do rozwoju wspólnego rynku regionalnego;

o

o o

89. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Rady, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i Zgromadzeniu Republiki Macedonii Północnej.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0015

Sprawozdania dotyczące Serbii za lata 2019–2020

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Serbii za lata 2019–2020 (2019/2175(INI))

(2021/C 494/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Serbii, z drugiej strony, który wszedł w życie dnia 1 września 2013 r.,
- uwzględniając wniosek Serbii o członkostwo w Unii Europejskiej złożony dnia 19 grudnia 2009 r.,
- uwzględniając opinię Komisji z dnia 12 października 2011 r. na temat wniosku Serbii o członkostwo w Unii Europejskiej (COM(2011)0668), decyzję Rady Europejskiej z dnia 1 marca 2012 r. o przyznaniu Serbii statusu kraju kandydującego oraz decyzję Rady Europejskiej z posiedzenia w dniach 27–28 czerwca 2013 r. o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Serbią,
- uwzględniając konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r.,
- uwzględniając deklarację z Sofii ze szczytu UE–Bałkany Zachodnie z dnia 17 maja 2018 r. i załączony do niej program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 z dnia 10 czerwca 1999 r., opinię doradcą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
- uwzględniając pierwsze porozumienie w sprawie zasad dotyczących normalizacji stosunków między rządami Serbii i Kosowa z dnia 19 kwietnia 2013 r. oraz porozumienia z dnia 25 sierpnia 2015 r., jak również bieżący dialog wspierany przez UE, który ma na celu normalizację stosunków,
- uwzględniając proces berliński zapoczątkowany w dniu 28 sierpnia 2014 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego Serbii za rok 2018 ⁽¹⁾,
- uwzględniając deklarację oraz zalecenia przyjęte na jedenastym posiedzeniu Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Serbia w dniach 30–31 października 2019 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie usprawnienia procesu przystąpienia i wiarygodnej perspektywy dla Bałkanów Zachodnich (COM(2020)0057),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie zacieśnienia współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 maja 2019 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2019 r.” (COM(2019)0260), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2019 dotyczące Serbii” (SWD(2019)0219),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2020 r.” (COM(2020)0660), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2020 dotyczące Serbii” (SWD(2020)0352),

⁽¹⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 119.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Plan gospodarczo inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0641) oraz dokument roboczy służb Komisji pt. „Wytyczne wdrażania strategii ekologicznej dla Bałkanów Zachodnich” (SWD(2020)0223),
 - uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 8 kwietnia 2020 r. pt. „Komunikat w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19” (JOIN(2020)0011),
 - uwzględniając przeprowadzoną przez Komisję ocenę programu reform gospodarczych Serbii na lata 2020–2022 z dnia 21 kwietnia 2020 r. (SWD(2020)0064) i wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a Bałkanami Zachodnimi oraz Turcją przyjęte przez Radę 19 maja 2020 r.;
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 kwietnia 2020 r. zatytułowany „Wsparcie dla regionu Bałkanów Zachodnich w zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz w sprawie ożywienia gospodarczego po pandemii” (COM(2020)0315),
 - uwzględniając jedenaste posiedzenie konferencji akcesyjnej na szczeblu ministerialnym z udziałem Serbii z dnia 10 grudnia 2019 r., na którym otwarto negocjacje w sprawie rozdziału 4 „Swobodny przepływ kapitału”,
 - uwzględniając wnioski z pierwszego etapu wielostronnego dialogu na rzecz poprawy warunków organizacji wyborów parlamentarnych, wspieranego przez Parlament Europejski,
 - uwzględniając ostateczne sprawozdanie specjalnej misji obserwacji wyborów OBWE/ODIHR w sprawie wyborów parlamentarnych, które odbyły się dnia 21 czerwca 2020 r. w Serbii, opublikowane 7 października 2020 r.,
 - uwzględniając oświadczenie prasowe wydane przez ekspertów Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka w sprawie obaw związanych z nadużywaniem ustawy o zapobieganiu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu do ataków na organizacje pozarządowe i ograniczania ich działalności, opublikowane w dniu 11 listopada 2020 r.,
 - uwzględniając drugi raport zgodności Grupy Państw przeciwko Korupcji (GRECO) w sprawie Serbii dotyczący zapobiegania korupcji wśród posłów, sędziów i prokuratorów, opublikowany 26 listopada 2020 r. w ramach czwartej rundy oceny,
 - uwzględniając bazowe sprawozdanie oceniające dotyczące Serbii z dnia 22 stycznia 2020 r. przygotowane przez Grupę Ekspertów do spraw Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej (GREVIO),
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Serbii,
 - uwzględniając swoje zalecenie z dnia 19 czerwca 2020 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Bałkanów Zachodnich po szczycie w 2020 r. (²),
 - uwzględniając wspólną deklarację ze szczytu Parlamentu Europejskiego i przewodniczących parlamentów krajów Bałkanów Zachodnich z dnia 28 stycznia 2020 r. zwołanego przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, w którym uczestniczyły organy kierownicze parlamentów krajów Bałkanów Zachodnich,
 - uwzględniając deklarację z Zagrzebia, przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w trybie wideokonferencji 6 maja 2020 r.,
 - uwzględniając szczyt UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w ramach procesu berlińskiego 10 listopada 2020 r.,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0032/2021),
- A. mając na uwadze, że Serbię, podobnie jak każde państwo aspirujące do członkostwa w UE, należy oceniać na podstawie jej własnych osiągnięć w zakresie spełniania, wdrażania i przestrzegania zestawu kryteriów i wspólnych wartości, a harmonogram i postępy w procesie akcesji zależą od jakości niezbędnych reform i zaangażowania w ich realizację;

(²) Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0168.

Czwartek, 25 marzec 2021

- B. mając na uwadze, że demokracja, prawa człowieka i praworządność są podstawowymi wartościami, na których opiera się UE, oraz centralnym elementem zarówno procesu rozszerzenia, jak i procesu stabilizacji i stowarzyszenia; mając na uwadze, że trwałe reformy są niezbędne, by zająć się poważnymi wyzwaniami, które wciąż istnieją w tych obszarach;
- C. mając na uwadze, że Serbia musi osiągnąć niepodważalne wyniki w zakresie przestrzegania, stania na straży i obrony takich wartości, jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości narodowych i innych, zarówno w kraju, jak i w stosunkach międzynarodowych;
- D. mając na uwadze, że od czasu rozpoczęcia negocjacji z Serbią otwarto 18 rozdziałów negocjacyjnych, z których dwa zostały tymczasowo zamknięte; mając na uwadze, że Serbia postanowiła zaakceptować nową metodologię rozszerzenia UE;
- E. mając na uwadze, że nie osiągnięto jeszcze trwałych rezultatów w dziedzinie sądownictwa i praw podstawowych (rozdział 23) oraz sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa (rozdział 24); mając na uwadze, że Rada postanowiła nie otwierać na razie kolejnych rozdziałów z Serbią;
- F. mając na uwadze, że GRECO uznaje sytuację w Serbii za „ogólnie niezadowalającą” i stwierdza, że Serbia nie stosuje się do zaleceń GRECO dotyczących zapobiegania korupcji wśród posłów, sędziów i prokuratorów;
- G. mając na uwadze, że zaangażowanie UE we wspieranie praworządności rozciąga się na Serbię, gdzie UE powinna kontynuować współpracę z Radą Europy w celu wspierania Serbii w przeprowadzaniu niezbędnych reform i szkoleń w zakresie wymiaru sprawiedliwości, walki z korupcją, propagowania praw człowieka oraz roli wolnych i niezależnych mediów i społeczeństwa obywatelskiego, a także w celu monitorowania postępów osiągniętych w tych dziedzinach, zgodnie ze zmienioną metodologią rozszerzenia;
- H. mając na uwadze, że Serbia jest zainteresowana normalizacją stosunków z Kosowem;
- I. mając na uwadze, że Serbia pozostaje zaangażowana we współpracę regionalną i stosunki dobrosąsiedzkie;
- J. mając na uwadze, że Serbia jest nadal zaangażowana w tworzenie funkcjonującej gospodarki rynkowej i cały czas wdraża zobowiązania wynikające z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu, choć wciąż utrzymuje się szereg problemów ze zgodnością z przepisami; mając na uwadze, że korupcja wciąż hamuje rozwój gospodarczy;
- K. mając na uwadze, że Serbia ratyfikowała wszystkie podstawowe konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP);
- L. mając na uwadze, że swoboda wypowiedzi i niezależność mediów nadal stanowią poważny problem, którym należy się zająć w sposób priorytetowy;
- M. mając na uwadze, że wielostronny dialog na rzecz poprawy warunków organizacji wyborów parlamentarnych, wspierany przez Parlament Europejski, nadal stanowi wyjątkową okazję do wypracowywania konsensusu co do zobowiązań w zakresie poprawy warunków wyborczych;
- N. mając na uwadze, że UE zgodziła się na realokację 374 mln EUR z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA), by pomóc w łagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19 w regionie;
- O. mając na uwadze, że UE okazała swoje zaangażowanie na rzecz europejskiej perspektywy krajów Bałkanów Zachodnich i zmobilizowała 3,3 mld EUR w celu zaradzenia bezpośredniemu kryzysowi zdrowotnemu oraz złagodzenia gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19;
- P. mając na uwadze, że UE jest największym dostawcą pomocy i wsparcia dla Serbii w łagodzeniu gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19; mając na uwadze, że Serbia otrzymała 15 mln EUR bezpośredniego wsparcia dla sektora ochrony zdrowia, 78,4 mln EUR wsparcia na rzecz odbudowy społecznej i gospodarczej oraz 93,4 mln EUR w ramach funduszy pomocowych;
- Q. mając na uwadze, że Serbia korzysta ze wsparcia UE w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) o łącznej orientacyjnej kwocie przydzielonych środków finansowych na lata 2014–2020 w wysokości 1 539,1 mld EUR;

Czwartek, 25 marzec 2021

- R. mając na uwadze, że UE jest największym dostawcą pomocy finansowej dla Serbii; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich 18 lat UE przekazała Serbii ponad 3,6 mld EUR w formie dotacji we wszystkich dziedzinach, w tym dziedzinie praworządności, reformy administracji publicznej, rozwoju społecznego, ochrony środowiska i rolnictwa; mając na uwadze, że od 2007 r. Serbia skorzystała z pomocy UE w ramach IPA o łącznej wysokości 2,79 mld EUR;
- S. mając na uwadze, że Serbia odniosła znaczne korzyści z integracji handlowej i gospodarczej z UE; mając na uwadze, że UE jest największym partnerem handlowym Serbii, na którego w 2018 r. przypadało 67 % całkowitego eksportu Serbii i ponad 60 % jej całkowitego importu towarów; mając na uwadze, że w latach 2010–2018 inwestycje UE w Serbii sięgnęły łącznie ponad 13 mld EUR;
1. z zadowoleniem odnosi się do faktu, że członkostwo w UE jest dla Serbii nadal celem strategicznym i znajduje się wśród priorytetów nowo utworzonego rządu; odnotowuje fakt, że wszystkie partie parlamentarne popierają proces integracji Serbii z UE; zachęca władze serbskie, by w debacie publicznej aktywniej i jednoznacznie informowały o swoim zaangażowaniu na rzecz wartości europejskich oraz oczekuje wyraźnego i jednoznacznego zobowiązania ze strony Serbii – zarówno w słowach, jak i w czynach – do wypełniania wszystkich jej obowiązków na drodze do przystąpienia do UE w sposób widoczny i możliwy do weryfikacji;
 2. podkreśla, jak ważne jest nadanie większej dynamiki negocjacom akcesyjnym z Serbią oraz szybkie wdrożenie zmienionej metodologii rozszerzenia w oparciu o tematyczne klastry rozdziałów negocjacyjnych oraz stopniowe wprowadzanie poszczególnych strategii politycznych i programów UE, podkreślając jednocześnie jasne i wymierne zachęty będące przedmiotem bezpośredniego zainteresowania obywateli Serbii;
 3. podkreśla, że mandat nowego rządu, który powołano w Serbii po wyborach 21 czerwca 2020 r., stanowi doskonałą okazję, by Serbia dokonała znaczących postępów w kierunku członkostwa w Unii Europejskiej; utrzymuje, by kolejne rozdziały negocjacyjne otwierać dopiero wtedy, gdy Serbia podejmie niezbędne zobowiązania i przeprowadzi reformy zgodnie z wymaganymi kryteriami; zauważa, że otwarcie negocjacji nad kolejnymi rozdziałami jest podstawowym narzędziem wprowadzania zrównoważonych reform i proeuropejskich przemian w Serbii;
 4. wzywa Komisję i Radę do podjęcia niezbędnych kroków – w stosownych przypadkach w we współpracy z serbskimi partnerami – w celu wdrożenia postanowień zmienionej metodologii rozszerzenia, zwłaszcza dotyczących tematycznych klastrów negocjacyjnych, a także do wykorzystania tej nowej metodyki jako okazji do przyspieszenia procesu rozszerzenia Bałkanów Zachodnich oraz do określenia – wraz z Serbią – nowych etapów procesu negocjacyjnego Serbii;
 5. z zadowoleniem przyjmuje współpracę między serbskim rządem a Zgromadzeniem Narodowym dotyczącą Krajowego Konwentu w sprawie Unii Europejskiej (NCEU); wzywa rząd serbski do jak najszybszego powołania nowego przewodniczącego zespołu negocjacyjnego ds. przystąpienia Serbii do Unii Europejskiej; wzywa również Serbię do poprawy zdolności administracyjnych Ministerstwa Integracji Europejskiej w celu lepszego prowadzenia negocjacji w sprawie członkostwa oraz do dołożenia wszelkich starań, aby proces integracji europejskiej był jak najbardziej pluralistyczny i otwarty;
 6. zauważa, że Serbia cały czas wzmacnia i musi nadal wzmacniać dostosowywanie i wdrażanie swojego ustawodawstwa zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym; ubolewa, że tempo tego dostosowania jest znacznie wolniejsze niż pierwotnie planował rząd; podkreśla ograniczone postępy w zakresie rozdziałów 23 (wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe) i 24 (sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo); zauważa, że normalizacja stosunków z Kosowem i rzeczywiste poszanowanie praw podstawowych są nadal bardzo istotne i zdecydują o tempie negocjacji akcesyjnych;
 7. wyraża ubolewanie z powodu braku postępów w wielu obszarach programu reform Serbii, a nawet regresu w kwestiach zasadniczych dla przystąpienia do UE; wzywa Komisję do zmiany metody sprawozdawczości w celu uwzględnienia znacznego regresu i wysłania jasnego sygnału do krajów przystępujących, w tym Serbii;
 8. podkreśla znaczenie strategicznego informowania o korzyściach z przystąpienia do UE przez serbskie zainteresowane podmioty; podkreśla, że debata publiczna na temat przystąpienia do UE musi opierać się na faktach i propagować pełne poszanowanie praw podstawowych i wartości demokratycznych;
 9. zachęca władze Serbii, by w debacie publicznej aktywniej informowały o swoim zaangażowaniu na rzecz wartości europejskich i by zwiększyły przejrzystość komunikacji, w tym umożliwiając ogółowi społeczeństwa dostęp do informacji, a także rozszerzając współpracę między władzami publicznymi a społeczeństwem obywatelskim; jest zaniepokojony, że finansowane ze środków publicznych media, często cytujące urzędników, przyczyniają się do rozpowszechniania antyunijnej retoryki w Serbii;

Czwartek, 25 marzec 2021

10. wzywa Serbię i państwa członkowskie UE do prowadzenia bardziej aktywnej i skutecznej polityki komunikacyjnej dotyczącej europejskiej perspektywy, skierowanej zarówno do obywateli Serbii, jak i UE, w tym do członków mniejszości narodowych; podkreśla historyczne więzy przyjaźni i braterstwa między narodami Unii Europejskiej i narodem Serbii;

11. zwraca uwagę na nieproporcjonalne ekspozowanie państw trzecich przez Serbię; wzywa Serbię, Komisję i delegaturę UE w Serbii do zwiększenia wysiłków na rzecz promowania roli i korzyści płynących z bliskiego partnerstwa między UE a Serbią, w tym przez promowanie projektów i reform finansowanych przez UE; zauważa, że istnieje pilna potrzeba zaangażowania obywateli Serbii poza głównymi miastami, i wzywa UE do dalszego zwiększania wsparcia dla oddolnego społeczeństwa obywatelskiego;

12. wzywa do stworzenia nowych możliwości dialogu politycznego i strategicznego na wysokim szczeblu z państwami Bałkanów Zachodnich w celu zapewnienia sprawniejszego kierowania i zaangażowania na wysokim szczeblu, do czego zachęca również zmieniona metodologia rozszerzenia; uważa, że konferencja w sprawie przyszłości Europy powinna aktywnie angażować i odpowiednio włączać przedstawicieli Serbii i innych krajów Bałkanów Zachodnich, zarówno na szczeblu administracji rządowej, jak i społeczeństwa obywatelskiego i organizacji młodzieżowych;

13. odnotowuje ostateczne sprawozdanie specjalnej misji obserwacji wyborów OBWE/ODIHR, w którym stwierdzono, że wybory parlamentarne z 21 czerwca 2020 r. przeprowadzono skutecznie, jednak niepokój wzbudziła dominacja partii rządzącej m.in. w mediach; ubolewa nad długotrwałą tendencją do wywierania presji na wyborców, stronniczością mediów oraz zacieraniem się granic między działaniami wszystkich urzędników państwowych a kampanią partyjną; w związku z tym zwraca uwagę na rolę wspieranych przez państwo kampanii dezinformacyjnych mających na celu zmianę poglądów na temat wyborów;

14. z zadowoleniem przyjmuje powołanie grupy roboczej ds. wdrażania zaleceń ODIHR; wzywa władze serbskie, aby w pełni wdrożyły zalecenia ODIHR na długo przed terminem kolejnych wyborów; podkreśla, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego posiadające wiedzę fachową na temat warunków przeprowadzania wyborów powinny pozostać zaangażowane w ten proces;

15. z zaniepokojeniem zauważa, że zmiany w ważnych elementach systemu wyborczego, w tym obniżenie progu wyborczego, zostały uchwalone w parlamencie zaledwie na kilka tygodni przed zaplanowanymi wyborami, bez odpowiedniej debaty publicznej; zauważa, że według Komisji Weneckiej podstawowe elementy prawa wyborczego nie powinny być istotnie zmieniane mniej niż rok przed wyborami;

16. z ubolewaniem przyjmuje decyzję części opozycji, by zbojkotować wybory, i podkreśla, że w świetle ustaleń specjalnej misji obserwacji wyborów OBWE/ODIHR, która podkreśliła brak prawdziwego pluralizmu i fragmentację sceny politycznej w Serbii, wszystkie siły polityczne, zwłaszcza władze rządzące, są odpowiedzialne za poprawę warunków wyborczych; podkreśla, że jedynym sposobem zapewnienia reprezentacji politycznej i możliwości wpływania na proces decyzyjny ich wyborców jest zaangażowanie się w procesy polityczne i wyborcze; wzywa opozycję do powrotu do stołu negocjacyjnego i wznowienia jej udziału w działalności politycznej i parlamentarnej; zauważa, że z powodu bojkotu wyborów przez niektóre partie opozycyjne nowo ukonstytuowany parlament serbski charakteryzuje się przytłaczającą większością rządzącej koalicji i brakiem skutecznej opozycji, co nie sprzyja osiągnięciu pluralizmu politycznego w kraju;

17. przypomina zasady wyborcze określone przez Komisję Wenecką i z zaniepokojeniem odnotowuje, że prezydent Aleksandar Vučić zapowiedział przeprowadzenie wcześniejszych wyborów bez konstytucyjnego uzasadnienia i konieczności politycznej, jednocześnie ogłaszając – jako prezydent Serbii i przewodniczący największej partii politycznej w kraju – wybory prezydenckie, parlamentarne i do władz miejskich w Belgradzie w tym samym dniu na wiosnę 2022 r.;

18. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie dialogu wielostronnego ze Zgromadzeniem Narodowym Serbii, wspieranego przez Parlament Europejski, a także wstępne działania podjęte przez władze Serbii i większość parlamentarną, by poprawić warunki wyborcze; wzywa do dalszego wdrażania pozostałych zobowiązań podjętych w ramach dialogu wielostronnego;

19. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie drugiego etapu dialogu wielostronnego ze Zgromadzeniem Narodowym Serbii, wspieranego przez Parlament Europejski, przy zaangażowaniu wszystkich zainteresowanych podmiotów oraz proeuropejskich sił politycznych w Serbii w celu poprawy klimatu politycznego i zaufania w całym spektrum politycznym, a także budowania konsensusu w sprawie nierozstrzygniętych kwestii związanych z procesem wyborczym, zgodnie z zaleceniami międzynarodowych misji obserwacyjnych; wzywa do jak najszybszego przeprowadzenia nowych rund bardziej integracyjnego dialogu wielostronnego oraz wzywa wszystkie strony do określenia jasnych celów, kryteriów,

Czwartek, 25 marzec 2021

punktów odniesienia i rozmówców; podkreśla, że dialog wielostronny należy zakończyć na długo przed zbliżającymi się wyborami, aby pozostawić wystarczająco dużo czasu na wprowadzenie w życie niezbędnych zmian prawnych i innych zmian w warunkach wyborczych z myślą o stworzeniu równych warunków działania przed wyborami; przypomina, że rząd i niezależne organy muszą zapewnić pełne i właściwe wdrożenie ram prawnych związanych z zobowiązaniami podjętymi w ramach dialogu wielostronnego;

20. potępia niedopuszczalne ataki słowne i przypadki nawoływania do nienawiści wobec posłów do Parlamentu Europejskiego, w szczególności reprezentujących Parlament w jego stosunkach z Serbią, w tym przewodniczącego i członków delegacji Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia, a także koordynatorów dialogu wielostronnego, jako działania niezgodne z duchem zobowiązań Serbii wynikających z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu; wzywa przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego i przewodniczących reprezentowanych w nim grup politycznych do przestrzegania standardów demokratycznego dyskursu;

21. wzywa nowy rząd do przeprowadzenia skutecznych, weryfikowalnych i podstawowych reform oraz do zajęcia się strukturalnymi reformami i niedociągnięciami w dziedzinie praworządności, praw podstawowych, wolności mediów, zwalczania korupcji oraz funkcjonowania instytucji demokratycznych i administracji publicznej;

22. z zaniepokojeniem zauważa, że korupcja pozostaje ogólnie rzeczą biorąc kwestią, w której poczyniono ograniczone postępy; z zadowoleniem przyjmuje kroki podjęte w celu zapewnienia niezależności agencji antykorupcyjnej oraz wyniki osiągnięte dotychczas w zakresie finalizowania spraw dotyczących korupcji; zachęca do dalszych postępów, w szczególności w dziedzinie poprawy wyników w zakresie dochodzeń, aktów oskarżenia i prawomocnych wyroków skazujących w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu oraz wdrażania aktów prawnych dotyczących zapobiegania korupcji zgodnie z dorobkiem prawnym UE i z zaleceniami GRECO; z zadowoleniem przyjmuje publikację ostatniego raportu GRECO i zachęca Ministerstwo Sprawiedliwości do pracy nad wdrożeniem jego zaleceń;

23. zwraca uwagę, że według najnowszego raportu GRECO Serbia tylko częściowo wdrożyła jego zalecenia z 2015 r., a sytuacja w tym kraju jest „ogólnie niezadowolająca”; podkreśla, jak ważne jest prowadzenie skutecznej walki z korupcją, i wzywa władze Serbii, by jak najszybciej zastosowały się do tych zaleceń; jest zaniepokojony niedawnymi zmianami w ustawie o zapobieganiu korupcji w odniesieniu do definicji „urzędników publicznych”, które zostały wprowadzone w sposób nieprzejrzysty i pośpiesznie i które znacznie ograniczają liczbę osób, do których ustawa ta ma zastosowanie, co jeszcze bardziej osłabia mechanizmy antykorupcyjne i otwiera możliwości nadużywania zasobów państwowych uznawanych wcześniej za nielegalne;

24. wzywa Serbię do osiągnięcia przekonujących wyników, w tym zrównoważonej sprawozdawczości ze skutecznym dochodzeniem w obszarach problematycznych, takich jak wymiar sprawiedliwości, wolność wypowiedzi i walka z korupcją oraz przestępczością zorganizowaną, w szczególności w odniesieniu do spraw budzących duże zainteresowanie społeczne, w tym spraw dotyczących przedsiębiorstw Krušik, Jovanjica i Telekom Srbija, a także do poprawy wyników w dziedzinie prowadzenia dochodzeń, stawiania zarzutów i skazywania winnych w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu, w tym poprzez zajęcie i konfiskatę mienia pochodzącego z działalności przestępczej; ponawia swoje wezwanie z 2018 r. o sprawiedliwość w odniesieniu do bezprawnego wyburzenia własności prywatnej w dzielnicy Savamala w Belgradzie; zauważa, że od 1 września 2020 r. obowiązuje nowa ustawa o zapobieganiu korupcji;

25. przypomina rządowi Serbii, aby zintensyfikował działania na rzecz skutecznego przeciwdziałania korupcji, koncentrując się na jej zapobieganiu i zwalczaniu, w tym przez przyjęcie nowej strategii antykorupcyjnej opartej na wiarygodnym i realistycznym planie działania oraz skutecznym mechanizmie koordynacji;

26. wzywa Serbię do usprawnienia walki z przestępczością zorganizowaną i do zamiany podejścia polegającego na skupianiu się na poszczególnych przypadkach na strategię skierowaną przeciwko organizacjom, aby zlikwidować duże i działające na skalę międzynarodową organizacje; zauważa, że taka strategia powinna obejmować skuteczne dochodzenia, ściganie i prawomocne wyroki skazujące w sprawach dotyczących poważnych przestępstw i zorganizowanej przestępczości, co obejmuje dochodzenia finansowe, systematyczne śledzenie przepływów pieniężnych, solidny mechanizm nadzoru w celu unikania nadużyć oraz zwiększenie zdolności finansowych i kadrowych Prokuratury ds. Przestępczości Zorganizowanej, która powinna być wolna od wszelkich niewłaściwych wpływów politycznych;

27. wyraża zaniepokojenie rosnącą przemocą ze strony grup ekstremistycznych i zorganizowanych grup przestępczych oraz wzywa władze do zapewnienia, aby sprawy wykryte przez dziennikarzy śledczych lub sygnalistów zostały należycie zbadane, a wszyscy zamieszani w nie urzędnicy publiczni zostali pociągnięci do odpowiedzialności;

Czwartek, 25 marzec 2021

28. z zaniepokojeniem odnotowuje utrzymujący się wpływ polityczny na wymiar sprawiedliwości i zwraca uwagę na potrzebę wzmocnienia gwarancji rozliczalności, profesjonalizmu, niezależności i ogólnej efektywności wymiaru sprawiedliwości, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez zmianę obecnego systemu rekrutacji i zarządzania zasobami ludzkimi; odnotowuje, że rząd przygotował wstępny projekt reform konstytucyjnych, który został pozytywnie oceniony przez Komisję Wenecką, i przesłał go do właściwej komisji Zgromadzenia Narodowego;

29. podkreśla znaczenie szeroko zakrojonego procesu konsultacji w ramach reformy konstytucyjnej; wyraża ubolewanie, że poprzedni parlament Serbii nie przyjął reform konstytucyjnych ukierunkowanych na wzmocnienie niezależności wymiaru sprawiedliwości; zaleca jak najszybsze przyjęcie reform konstytucyjnych w porozumieniu ze stowarzyszeniami sędziów i prokuratorów oraz innymi właściwymi podmiotami politycznymi, w tym z opozycją pozaparlamentarną;

30. przypomina, jak ważne jest szybkie przyjęcie ustawy o finansowaniu Prowincji Autonomicznej Wojwodiny;

31. wyraża obawy o skuteczne funkcjonowanie nowego parlamentu, w którym nie ma opozycji parlamentarnej, którego legitymacja jest kwestionowana przez partie opozycyjne, którego kadencja – co już zapowiedział prezydent Serbii – ma zostać skrócona i który przyjmuje daleko idące zmiany konstytucyjne bez otwartej, pluralistycznej i demokratycznej debaty publicznej, zwłaszcza w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości;

32. z zadowoleniem przyjmuje zmiany w funkcjonowaniu Zgromadzenia Narodowego zmierzające do przywrócenia praktyk i procedur oraz przestrzegania regulaminu wewnętrznego; wyraża ubolewanie, że ogólny nadzór parlamentu nad władzą wykonawczą pozostaje raczej formalny; podkreśla, że konieczne są dalsze zasadnicze reformy procedury i praktyk w celu poprawy jakości procesu legislacyjnego, zapewnienia skutecznego nadzoru parlamentarnego i położenia kresu systemowym niedociągnięciom Zgromadzenia Narodowego, w tym ograniczenia obstrukcji parlamentarnej, stosowania trybu pilnego i praktyki grupowania niepowiązanych ze sobą kwestii w ramach tego samego punktu porządku obrad;

33. podkreśla, że wciąż należy poprawić jakość procesu ustawodawczego przez zwiększenie przejrzystości i intensyfikację dialogu społecznego i politycznego oraz dopilnowanie, by niezależne organy ustawodawcze miały możliwość skutecznego sprawowania nadzoru; zauważa, że na posiedzeniu plenarnym Zgromadzenia Narodowego omówiono sprawozdania roczne niezależnych organów oraz przyjęto odnośne wnioski;

34. wzywa nowo wybrany parlament do wzmocnienia wysiłków na rzecz zapewnienia przejrzystości, pluralizmu i jakości procesu legislacyjnego, a także skutecznego nadzoru parlamentarnego; ponadto wzywa do przyjęcia dodatkowych środków zapewniających dialog międzypartyjny oraz do wzmocnienia roli społeczeństwa obywatelskiego, które pozostaje zasadniczym elementem dobrze funkcjonującej demokracji; z zaniepokojeniem odnotowuje brak przejrzystości wokół procesu ponownego mianowania komisarza ds. ochrony równouprawnienia;

35. wzywa do skutecznej współpracy z niezależnymi organami regulacyjnymi oraz do większego zaangażowania Zgromadzenia Narodowego w nadzór i kontrolę nad rządem i administracją; wzywa do istotnego zaangażowania Zgromadzenia Narodowego w proces negocjacji w sprawie przystąpienia Serbii do UE, zgodnie z jego rezolucją z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie roli Zgromadzenia Narodowego i zasad w negocjacjach w sprawie przystąpienia Serbii do UE;

36. podkreśla, że rola pełniona przez niezależne organy regulacyjne, takie jak krajowy rzecznik praw obywatelskich, agencja antykorupcyjna, krajowa izba kontroli oraz pełnomocnik ds. informacji istotnych dla społeczeństwa i ochrony danych osobowych, wymaga pełnego uznania oraz wsparcia; wzywa Zgromadzenie Narodowe Serbii do zaangażowania się we wdrażanie ustaleń i zaleceń niezależnych organów regulacyjnych, w szczególności rzecznika praw obywatelskich;

37. przypomina, że jednym z filarów europejskiego modelu społecznego jest dialog społeczny oraz że regularne konsultacje między rządem a partnerami społecznymi mają zasadnicze znaczenie dla zapobiegania napięciom i konfliktom społecznym; podkreśla, że konieczne jest, aby dialog społeczny nie sprowadzał się tylko do wymiany informacji oraz że ważne projekty ustaw należy konsultować ze wszystkimi zainteresowanymi stronami przed ich procedowaniem w parlamencie;

38. zauważa z zaniepokojeniem, że Zgromadzenie Narodowe Serbii zebrało się dopiero 44 dni po ogłoszeniu stanu wyjątkowego w marcu 2020 r., co podważyło jego pozycję jako kluczowej instytucji demokracji parlamentarnej zapisanej w konstytucji Serbii; z zaniepokojeniem odnotowuje, że mimo wyraźnej większości parlamentarnej Zgromadzenie Narodowe nie rozpoczęło w pełni prac przez długi czas po ogłoszeniu ostatecznych wyników wyborów w dniu 5 lipca 2020 r.; wzywa Zgromadzenie Narodowe do unikania obraźliwego i podburzającego języka oraz do przeciwdziałania nawoływaniu do nienawiści podczas debaty parlamentarnej; podkreśla, jak ważna jest działalność opozycji w demokracji;

Czwartek, 25 marzec 2021

39. podkreśla, że obraźliwy język, zastraszanie i kampanie oczerniające przeciwników politycznych i przedstawicieli mediów stosowane przez posłów na posiedzeniu plenarnym zgromadzenia narodowego stanowią naruszenie praktyk demokratycznych i podstawowych wartości demokratycznych, które należy zdecydowanie potępić i karać zgodnie z regulaminem wewnętrznym parlamentu; jest zbulwersowany niedawnymi zaplanowanymi atakami przeprowadzonymi przez kilku posłów i prorządowe tabloidy na dziennikarzy śledczych i członków społeczeństwa obywatelskiego, w tym niezależną sieć mediów KRIK i organizacje pozarządowe, takie jak CRTA i Otwarty Parlament, w których to atakach przedstawiono je jako współników zorganizowanych grup przestępczych i spiskowców, co stanowi rażące naruszenie ich własnego, niedawno przyjętego kodeksu postępowania dla posłów;

40. z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia nowego planu działania dotyczącego strategii medialnej oraz faktu, że została powołana grupa robocza, która będzie monitorować wdrażanie strategii i planu działania;

41. jest zaniepokojony zarzutami dziennikarzy śledczych odnośnie do manipulowania przez rząd statystykami dotyczącymi pandemii COVID-19 w celach politycznych i wyborczych; ubolewa nad prowadzoną przez urzędników rządowych kampanią dezinformacyjną dotyczącą pomocy UE podczas pandemii; podkreśla, że zaufanie i przejrzystość mają szczególne znaczenie w wysiłkach rządu na rzecz walki z COVID-19 i w związku z tym wzywa rząd Serbii, aby dostarczył obywatelom wszystkich istotnych informacji na temat pandemii, w tym szczerunek;

42. uważa, że przejście w grudniu 2018 r. dwóch kanałów telewizyjnych o zasięgu ogólnokrajowym przez osobę związaną z partią rządzącą stanowiło krok w kierunku monopolizacji krajobrazu medialnego w kraju przez partię rządzącą; wzywa władze do zapewnienia i utrzymania niezbędnych warunków uczciwej konkurencji i przejrzystości w odniesieniu do wszystkich przyszłych transakcji własnościowych w sferze mediów; zachęca zespoły redakcyjne wszystkich kanałów telewizyjnych o zasięgu ogólnokrajowym w Serbii do przestrzegania najwyższych standardów zawodowych i umożliwienia regularnego wysłuchiwanie różnych opinii;

43. ubolewa nad pogorszeniem się stanu wolności mediów oraz wzrostem liczby przypadków obraźliwego języka, zastraszania, a nawet mowy nienawiści wobec członków opozycji parlamentarnej, niezależnych intelektualistów, organizacji pozarządowych, dziennikarzy i czołowych osobistości, w tym ze strony członków partii rządzących, których odpowiedzialność za postępowanie z szacunkiem do wszystkich przedstawicieli mediów jest niezwykle istotna; wzywa władze Serbii do podjęcia bezzwłocznych działań gwarantujących swobodę wypowiedzi i niezależność mediów oraz do zapewnienia właściwych dochodzeń w tych sprawach;

44. wyraża ubolewanie, że podjęte w ramach dialogu wielostronnego zobowiązania dotyczące Rady Regulacyjnej ds. Mediów Elektronicznych (REM) i nadawcy publicznego (RTS) zostały wypełnione jedynie częściowo lub też nie zostały wypełnione przez władze serbskie; przypomina, że wolne i niezależne media odgrywają istotną rolę w demokracji; ubolewa, że od czasu zakończenia pierwszego etapu dialogu wielostronnego prace REM i RTS nie przywróciły ich wiarygodności w oczach społeczeństwa i partii i opozycyjnych; zauważa, że rząd powołał grupę roboczą ds. bezpieczeństwa dziennikarzy, ale wszystkie stowarzyszenia niezależnych dziennikarzy i mediów w Serbii już wystąpiły z tej grupy z powodu braku reakcji grupy na ataki prorządowych tabloidów na dziennikarzy portalu śledczego sieci zajmującej się dochodzeniami w sprawie przestępczości i korupcji (KRIK);

45. z niepokojem zauważa, że działalność organizacji społeczeństwa obywatelskiego odbywa się w otoczeniu, które nie jest otwarte na krytykę; wzywa serbską administrację ds. zapobiegania praniu pieniędzy w serbskim ministerstwie finansów, aby w pełni wyjaśniła sytuację dotyczącą dochodzeń dotyczących organizacji społeczeństwa obywatelskiego i dziennikarzy w odniesieniu do zarzutów dotyczących prania pieniędzy oraz wzywa władze do powstrzymania się od arbitralnych ataków na te organizacje i osoby fizyczne; wzywa władze serbskie do przeciwdziałania kurczeniu się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego i niezależnych mediów oraz do zapewnienia im możliwości pracy wolnej od wszelkich ograniczeń, w tym zastraszania i kryminalizacji tych organizacji; wzywa władze, aby jak najszybciej zaczęły propagować atmosferę sprzyjającą pracy wszystkich organizacji społeczeństwa obywatelskiego;

46. wzywa Komisję i ESDZ, aby zacieśniły współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, organizacjami pozarządowymi i niezależnymi mediami lokalnymi, a także aby zwiększyły wsparcie dla nich; ponownie wyraża poparcie dla działań demokratycznych europejskich fundacji politycznych na rzecz wzmocnienia procesów demokratycznych w Serbii i promowania nowego pokolenia przywódców politycznych;

47. stanowczo potępia wszystkie akty przemocy, zauważa jednak, że przypadki nieproporcjonalnego użycia sił policyjnych podczas protestów w lipcu 2020 r. zasługują na szczególną uwagę władz, w tym wynikający z tego brak współpracy funkcjonariuszy policji z wymiarem sprawiedliwości i prokuratorem; wzywa władze serbskie, aby odpowiednio zbadały wszystkie przypadki, w których siły policyjne przekroczyły swoje uprawnienia, tak aby zapobiegać bezkarności

Czwartek, 25 marzec 2021

i wzmocnić zaufanie publiczne do policji, ułatwić osobom twierdzącym, że padły ofiarą wykroczeń popełnionych przez policję składanie skarg i uzyskiwanie zadośćuczynienia, a także aby wykazać zerową tolerancję wobec funkcjonariuszy organów ścigania naruszających etykę zawodową lub prawo karne;

48. zauważa, że ramy prawne i instytucjonalne pozwalające chronić prawa człowieka zostały formalnie w znacznym stopniu wprowadzone, ale brakuje w nich skutecznych mechanizmów zapewniających przestrzeganie tych praw podstawowych; apeluje, aby wszystkie przyszłe zmiany w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony praw człowieka, w tym w ustawie o swobodnym dostępie do informacji o znaczeniu publicznym, były wprowadzane w przejrzysty sposób z udziałem wszystkich zainteresowanych stron; wzywa do ich skuteczniejszego wdrażania, ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej narażonych grup społecznych, w tym mniejszości narodowych w obszarze edukacji; wzywa Serbię do zapewnienia i ochrony niedyskryminacyjnego używania języków mniejszościowych w edukacji, w specjalnych przestrzeniach w mediach państwowych i lokalnych, a także do zapewnienia równych szans w zakresie odpowiedniej reprezentacji w życiu politycznym, administracji publicznej i wymiarze sprawiedliwości;

49. z zadowoleniem przyjmuje wzmożone wysiłki Serbii we współpracy z UE w dziedzinie integracji społeczności romskiej, w szczególności w zakresie poprawy ich sytuacji mieszkaniowej; wzywa władze serbskie do zajęcia się strukturalną dyskryminacją, z jaką spotykają się Romowie w odniesieniu do ich statusu obywatelskiego, a także opieki zdrowotnej, edukacji i zatrudnienia; wzywa Serbię, aby ulepszyła i uprościła strukturę instytucjonalną zajmującą się integracją Romów, w tym poprzez jasny podział zadań, koordynację między organami krajowymi i lokalnymi, a także budżetowanie uwzględniające potrzeby Romów;

50. z zadowoleniem przyjmuje zakończenie znacznie opóźnionego tłumaczenia podręczników do szkół podstawowych na język bułgarski, co umożliwi bułgarskiej mniejszości narodowej kształcenie się w jej języku ojczystym; zauważa z niepokojem, że nadal nie wszystkie podręczniki do nauki na poziomie średnim zostały przetłumaczone; zachęca władze serbskie, aby zadbały o trwałość tego procesu poprzez zapewnienie wystarczającej liczby nauczycieli, podręczników i materiałów dodatkowych (dzienników szkolnych, dzienniczków ucznia itp.), tak aby odpowiednio uwzględnić potrzeby uczniów należących do mniejszości;

51. jest zaniepokojony faktem, że władze serbskie nie sprzyjają faktycznemu używaniu języków regionalnych lub mniejszościowych;

52. wzywa Serbię do wzmocnienia instytucji zajmujących się prawami człowieka, zagwarantowania ich niezależności, przydzielenia im niezbędnych zasobów finansowych i ludzkich oraz zapewnienia terminowej realizacji ich zaleceń, a także do przyjęcia i wdrożenia nowej strategii antydyskryminacyjnej;

53. wzywa Serbię, aby zwiększyła swoje zdolności w zakresie dostarczania danych statystycznych oraz terminowego przeprowadzenia spisu ludności, z zachowaniem najwyższych standardów międzynarodowych i z uwzględnieniem niezależnych obserwatorów; ponawia swoje wezwanie do poprawy koordynacji i włączenia zainteresowanych stron, a także do wdrożenia i okresowego dokonywania przeglądu planu działania na rzecz realizacji praw mniejszości narodowych;

54. jest głęboko zaniepokojony zarzutami wobec władz serbskich o nadużywanie w sposób systematyczny i dyskryminacyjny ustawy o miejscu pobytu obywateli, a także o stosowanie praktyki uznawania adresów zamieszkania obywateli albańskich mieszkających w południowej Serbii za „nieaktywne”; apeluje o przeprowadzenie niezależnych i gruntownych dochodzeń w sprawie tych zarzutów oraz wzywa władze serbskie do zaprzestania wszelkich dyskryminacyjnych praktyk i ataków;

55. z zaniepokojeniem odnotowuje wysoki odsetek kobiet i dzieci będących ofiarami przemocy oraz przemocy domowej; zauważa wysiłki Serbii, by walczyć z przemocą wobec kobiet i dzieci oraz z przemocą domową; nalega jednak, że konieczne jest dalsze i skuteczniejsze wdrażanie oraz wprowadzenie konkretnych ulepszeń, w szczególności podczas obecnej pandemii, aby poprawić dostęp do wysokiej jakości usług w tym obszarze;

56. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie GREVIO w sprawie Serbii, w którym podkreśla się brak spójnego podejścia politycznego do wdrażania konwencji stambulskiej, potrzebę wprowadzenia środków zapobiegawczych, luki w świadczeniu usług na rzecz ofiar, niski poziom świadomości, uwrażliwienia i budowania potencjału, a także szczególnie przeszkody dla wielu kobiet wynikające z czynników przekrojowych, takich jak pochodzenie etniczne, ubóstwo, pochodzenie społeczne i niepełnosprawność;

57. jest zaniepokojony faktem, że nowe prawo dotyczące równości kobiet i mężczyzn jest poważnie opóźnione, że nadal brakuje koordynacji i skutecznej struktury instytucjonalnej dysponującej odpowiednimi zasobami w tej dziedzinie i że status społeczno-ekonomiczny kobiet jest nadal znacznie gorszy niż status mężczyzn; jest również zaniepokojony dużą przewagą postaw patriarchalnych i stereotypów związanych z płcią w społeczeństwie i dyskursie publicznym oraz brakiem wiedzy w tym zakresie wśród sędziów, prokuratorów i prawników;

Czwartek, 25 marzec 2021

58. wzywa Serbię do wzmoczenia wysiłków na rzecz równouprawnienia płci i praw kobiet, ze zwróceniem szczególnej uwagi na kwestie płci i zacieśnienie współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, a zwłaszcza z organizacjami kobiecymi; podkreśla znaczenie uwzględnienia perspektywy płci w programach gospodarczych;
59. pochwala silną reprezentację kobiet w nowym parlamencie oraz rządzie serbskim, w nadziei, że doprowadzi ona do znaczącej promocji praw człowieka i swobód politycznych kobiet oraz słabszych grup społecznych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że mniejszości narodowe są szeroko reprezentowane w parlamencie;
60. podkreśla potrzebę dalszej ochrony praw osób LGBTI; wzywa do przyjęcia bardziej adekwatnej i skutecznej odpowiedzi władz na mowę nienawiści i przestępstwa z nienawiści; z zadowoleniem przyjmuje pokojowy przebieg dwóch parad równości w 2019 roku; podkreśla, że ważne jest, by wszystkie instytucje wspierały przygotowanie Europarady 2022 i zapewniły bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom;
61. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę rządu, by wprowadzić ustawę w sprawie związków osób tej samej płci oraz zmian imienia i nazwiska oraz płci osób transgenderowych zgodnie z odpowiednim orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz wzywa rząd do stworzenia bezpiecznego środowiska dla osób LGBTI i promowania kultury tolerancji wobec nich;
62. wzywa Serbię, aby poprawiła dostęp do usług zdrowotnych dla osób niepełnosprawnych, osób żyjących z HIV, dzieci i dorosłych zażywających narkotyki, więźniów, osób świadczących usługi seksualne, osób LGBTI, osób wewnętrznie przesiedlonych i Romów, w szczególności w związku z trwającą pandemią i problemami w sektorze opieki zdrowotnej;
63. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Serbii w inicjatywy współpracy regionalnej; zachęca Serbię do podtrzymania wysiłków na wszystkich poziomach, które to wysiłki będą ukierunkowane na wzmocnione stosunki dobrosąsiedzkie oparte na pojednaniu; zachęca Serbię, by w pełni wdrożyła umowy dwustronne i zaangażowała się w konstruktywne i terminowe rozstrzyganie wszystkich pozostałych sporów granicznych z państwami sąsiadującymi, w tym w kwestiach związanych z pojednaniem w odniesieniu do przeszłości Jugosławii; zwraca uwagę, że należy podjąć dodatkowe wysiłki na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego regionów przygranicznych; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę integracji regionalnej poprzez rozwój gospodarczy;
64. z zadowoleniem przyjmuje konstruktywną rolę Rady Współpracy Regionalnej oraz aktywny udział w niej Serbii; podkreśla znaczenie współpracy regionalnej w kontekście kryzysu związanego z COVID-19 i podkreśla, że współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie są powiązane z celem Serbii, jakim jest pomyślna perspektywa europejska;
65. podkreśla, że normalizacja stosunków między Serbią a Kosowem jest priorytetem i warunkiem wstępnym przystąpienia obu krajów do UE i że ma ona również zasadnicze znaczenie dla zapewnienia stabilności i dobrobytu w całym regionie; uznaje zwiększone zaangażowanie obu stron w dialog wspierany przez UE i wzywa do aktywnego i konstruktywnego zaangażowania we wspierany przez UE dialog prowadzony przez specjalnego przedstawiciela UE na rzecz kompleksowego, trwałego i prawnie wiążącego porozumienia zgodnego z postanowieniami prawa międzynarodowego;
66. ponownie wzywa do pełnego wdrożenia, w dobrej wierze i bez zbędnej zwłoki, wszelkich osiągniętych porozumień, w tym do bezwzględnego utworzenia stowarzyszenia/wspólnoty gmin zamieszkiwanych w większości przez Serbów; wzywa ESDZ do ustanowienia mechanizmu monitorowania i weryfikacji wdrożenia wszystkich dotychczas wypracowanych porozumień oraz do okresowego składania Parlamentowi Europejskiemu sprawozdań na temat bieżącej sytuacji; ponownie wyraża w związku z tym pełne poparcie dla Miroslava Lajčáka, specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej ds. dialogu między Belgradem a Prisztiną;
67. wzywa rządy Serbii i Kosowa do powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby podważyć zaufanie między stronami i zagrozić konstruktywnej kontynuacji dialogu; ponownie podkreśla znaczenie wieloetnicznego charakteru zarówno Serbii, jak i Kosowa, oraz zaznacza, że w tym regionie nie powinno się dążyć do tworzenia jednolitych etnicznie państw;
68. wzywa władze Serbii i Kosowa do promowania kontaktów międzyludzkich między społecznościami lokalnymi w celu pogłębienia dialogu, w tym również na szczeblu pozarządowym; ponownie wzywa władze, aby zaprzestały stosowania języka podżegającego konflikty wobec innych grup etnicznych; wyraża ubolewanie, że pomimo ukończenia prac renowacyjnych ruch na moście w Mitrowicy nie został jeszcze w pełni przywrócony;
69. z zadowoleniem przyjmuje aktywny i konstruktywny udział Belgradu w dialogu z Prisztiną oraz realizację uzgodnionych zobowiązań wynikających z porozumienia brukselskiego;
70. pochwala dobrą współpracę regionalną między Serbią a Kosowem w walce z rozprzestrzenianiem się pandemii COVID-19, w tym współpracę burmistrzów Mitrowicy i kontakty ministrów zdrowia;

Czwartek, 25 marzec 2021

71. podkreśla znaczenie współpracy regionalnej w zakresie zbrodni wojennych i prowadzenia dochodzeń w sprawie osób zaginionych, w tym zwiększenia wysiłków na rzecz uznawania i wykonywania wyroków sądów w sprawie zbrodni wojennych, prowadzenia dochodzeń w sprawie miejsc pochówku, odrzucania mowy nienawiści i gloryfikacji zbrodniarzy wojennych oraz wspierania krajowych prokuratorów w stawianiu sprawców przed wymiarem sprawiedliwości; wzywa władze serbskie, aby podejmowały dalsze wysiłki na rzecz walki z tymi problemami oraz potępiały wszelkie formy mowy nienawiści, kampanii zastraszania i publicznej aprobaty dla ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych, a także wszelkie formy ich negowania; ubolewa nad faktem, że niektóre władze serbskie i niektórzy serbski politycy nadal zaprzeczają ludobójstwu w Srebrenicy; z zadowoleniem przyjmuje pracę organizacji społeczeństwa obywatelskiego w dziedzinie pojednania, sprawiedliwości w okresie przejściowym i należytego zadośćuczynienia;

72. z zadowoleniem przyjmuje kontynuację współpracy Serbii w ramach procesu realizacji Deklaracji z Sarajewa i przypomina o wynikającym z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu obowiązku pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (MTKJ), którego prace zostały zakończone, oraz z Międzynarodowym Mechanizmem Rezydualnym dla Trybunałów Karnych ONZ i wzywa Serbię do przeciwdziałania wszelkim wysiłkom zmierzającym do podważenia osiągniętych dotychczas wyników i sfalszowania faktów ustalonych przez MTKJ;

73. ponownie wyraża poparcie dla inicjatywy w sprawie utworzenia komisji regionalnej na potrzeby ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków łamania praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii; podkreśla znaczenie regionalnego biura ds. współpracy na rzecz młodzieży i jego działalności; odnotowuje, że ze względu na pandemię koronawirusa Komisja Europejska zasugerowała, aby przesunąć rok, w którym Nowy Sad ma być Europejską Stolicą Kultury z 2021 r. na 2022 r.;

74. z zadowoleniem odnotowuje fakt, że w 2019 r. Serbia uzyskała status kraju objętego programem Erasmus+;

75. z zadowoleniem przyjmuje postępy Serbii w tworzeniu dobrze funkcjonującej gospodarki rynkowej; zachęca Serbię do kontynuowania wysiłków, by w ramach reform strukturalnych zwiększyć konkurencyjność oraz długofalowy i zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, w szczególności w sektorze energetycznym i na rynku pracy, również przez poprawę przejrzystości i przewidywalności otoczenia regulacyjnego; podkreśla znaczenie rozwijania umiejętności w zakresie przedsiębiorczości wśród młodych ludzi i wzywa rząd serbski, aby bezpośrednio zajął się kwestią korupcji, która hamuje rozwój funkcjonującej gospodarki rynkowej, a także obawami zgłoszonymi przez GRECO w 2020 r.;

76. zwraca uwagę, że serbski system opieki zdrowotnej cierpi z powodu braku zasobów i odpływu profesjonalnej kadry, co skutkuje brakiem sprzętu medycznego, specjalistycznej wiedzy medycznej i możliwości przeprowadzania testów laboratoryjnych podczas pandemii COVID-19; zachęca Serbię, aby wdrożyła reformy mające na celu wzmocnienie sektora zdrowia publicznego, poprawę ochrony socjalnej i zapewnienie wsparcia dla sektora prywatnego w celu złagodzenia skutków gospodarczych pandemii COVID-19;

77. z zadowoleniem przyjmuje duże postępy, jakie Serbia poczyniła w takich dziedzinach gospodarczych i finansowych, jak prawo spółek, prawo własności intelektualnej, konkurencja i usługi finansowe oraz odpowiedzialność kadry kierowniczej i audyt; zauważa jednak, że konieczne są dalsze postępy w dziedzinie zamówień publicznych;

78. wyraża zaniepokojenie rosnącym wpływem Chin w Serbii i na Bałkanach Zachodnich, a także brakiem przejrzystości oraz oceny oddziaływania na środowisko i oceny skutków społecznych chińskich inwestycji i pożyczek; wzywa Serbię do wzmocnienia norm dotyczących przestrzegania prawa w odniesieniu do działalności gospodarczej Chin;

79. wzywa Serbię, aby zwiększyła zrównoważony charakter swojego sektora energetycznego przez dywersyfikację źródeł energii, rozpoczęcie transformacji w kierunku energii niskoemisyjnej oraz przejście w kierunku odnawialnych źródeł energii i mniej zanieczyszczających paliw, przy jednoczesnym zniesieniu wszystkich niespełniających wymogów dotacji do węgla; zachęca Serbię do przyjęcia niezbędnych środków, by zachować i chronić środowisko w szczególnie narażonych obszarach oraz do intensywniejszego monitorowania wdrażania krajowego planu redukcji emisji;

80. z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie największej farmy wiatrowej Čibuk 1 oraz postępy poczynione w zakresie gazowego połączenia międzysystemowego między Serbią a Bułgarią; z niepokojem zauważa stały brak zgodności z Traktatem o Wspólnocie Energetycznej i wynikające z tego braku zgodności naruszenie tego traktatu; ponawia swój apel o umieszczenie krajów Bałkanów Zachodnich w centrum unijnej strategii na rzecz konektywności;

81. z zadowoleniem przyjmuje aktywny udział Serbii we Wspólnocie Transportowej oraz w projektach sieci transeuropejskiej, w tym w budowie autostrady Nisz-Merdare-Prisztina;

82. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie nowego porozumienia w sprawie roamingu regionalnego podpisanego w kwietniu 2019 r.;

Czwartek, 25 marzec 2021

83. wzywa władze do zadbania o spójność ze standardami UE i celami politycznymi w zakresie ochrony klimatu i środowiska, a także efektywności energetycznej – w szczególności w świetle deklaracji z Sofii w sprawie Zielonej Agendy dla Bałkanów Zachodnich – w tym m.in. wprowadzenia cen emisji dwutlenku węgla, aktualizacji przepisów dotyczących efektywności energetycznej oraz opracowania i przyjęcia zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, by ułatwić przemiany w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i przyjęcie środków niezbędnych do zachowania i ochrony obszarów wrażliwych pod względem środowiskowym;

84. zachęca Serbię do dokończenia reform krajowego sektora energii elektrycznej i gazu przez zapewnienie w szczególności rozdzielenia działalności operatorów systemu oraz do pracy nad połączeniami regionalnymi i zakończeniem tworzenia regionalnego rynku zgodnie z porozumieniem paryskim i zobowiązaniami międzynarodowymi wynikającymi z Traktatu o Wspólnocie Energetycznej;

85. jest zaniepokojony wysokimi poziomami zanieczyszczenia powietrza w Serbii i wzywa władze do szybkiego podjęcia działań w celu poprawy jakości powietrza, zwłaszcza w dużych miastach i na obszarach przemysłowych, takich jak Smederevo, Bor i Kolubara; podkreśla, jak ważne jest znalezienie trwałych rozwiązań i ograniczenie stosowania węgla brunatnego i innych niskokalorycznych rodzajów węgla w produkcji energii, a także w ciepłownictwie;

86. wyraża ubolewanie z powodu braku działań w sprawie zanieczyszczenia rzeki Dragowisztica przez kopalnie działające w tym regionie;

87. z zadowoleniem przyjmuje stałe poparcie ze strony Serbii dla globalnej strategii Unii Europejskiej na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;

88. ponownie podkreśla znaczenie ujednoczenia wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (WPZiB), która musi stopniowo stawać się integralną częścią polityki zagranicznej Serbii jako warunek procesu akcesyjnego; wyraża zaniepokojenie wskaźnikiem dostosowania Serbii, który jest najniższy w regionie; zauważa, że niektórzy przedstawiciele rządu i niektórzy politycy nadal wygłaszają sporadycznie oświadczenia, które kwestionują orientację polityki zagranicznej Serbii; jest zaniepokojony faktem, że Serbia na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ wielokrotnie poparła aneksję Krymu przez Rosję;

89. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Serbia przyjęła to samo stanowisko co UE w odniesieniu do wyborów prezydenckich na Białorusi; jest jednak nadal zaniepokojony faktem, że Serbia nie dostosowała się do sankcji nałożonych na urzędników białoruskich oraz do stanowiska UE w sprawie nowej ustawy o bezpieczeństwie w Chinach; wzywa Serbię do większego dostosowania się do składanych w imieniu UE deklaracji wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz do decyzji Rady, w tym tych dotyczących sankcji;

90. przyjmuje do wiadomości podpisanie 4 września 2020 r. w Waszyngtonie porozumienia w sprawie normalizacji stosunków gospodarczych między Kosowem a Serbią; wyraża jednak ubolewanie z powodu postanowień zawartych w tekście tego porozumienia, które zobowiązują Kosowo do odstąpienia od ubiegania się o członkostwo w organizacjach międzynarodowych; z zadowoleniem przyjmuje ponowne zaangażowanie Stanów Zjednoczonych i podkreśla potrzebę wzmocnienia przez UE i Stany Zjednoczone partnerstwa i koordynacji na Bałkanach Zachodnich; podkreśla, że współpraca transatlantycka jest istotnym czynnikiem stabilności w regionie i podkreśla wiodącą rolę UE jako mediatora w procesie normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią;

91. podkreśla, że przeniesienie serbskiej ambasady w Izraelu z Tel Awiwu do Jerozolimy byłoby sprzeczne ze stanowiskiem Unii Europejskiej w sprawie dwupaństwowego rozwiązania sporu izraelsko-palestyńskiego;

92. wzywa do wzmocnienia współpracy europejskiej z Serbią w zakresie zajmowania się manipulacyjną dezinformacją, cyberzagrożeniami i zagrożeniami hybrydowymi, które mają na celu wprowadzenie podziałów w społeczeństwie, zdyskredytowanie UE i położenie się cieniem na europejskich perspektywach regionu; zachęca do podjęcia konkretnych kroków na rzecz budowania odporności i cyberbezpieczeństwa oraz wzywa Serbię, Komisję i ESDZ, aby wspierały środki mające na celu wzmocnienie pluralizmu mediów i wysokiej jakości dziennikarstwa; podkreśla potrzebę poprawy koordynacji na szczeblu europejskim w celu zwalczania regionalnych kampanii dezinformacyjnych, które często pochodzą z Serbii, na przykład poprzez ewentualne utworzenie zajmującego się Bałkanami centrum doskonałości ds. dezinformacji;

93. jest szczególnie zaniepokojony przekazami dezinformacyjnymi pochodzącymi z Kremla i rozpowszechnianymi za pośrednictwem Sputnik Serbia i innych podmiotów krajowych; wzywa władze serbskie, aby ponownie przeanalizowały ustalenia umożliwiające takie działania w celu ograniczenia dezinformacji zarówno wewnątrz kraju, jak i poza nim, oraz aby wzmocniły wysiłki w walce z kampaniami dezinformacyjnymi, które nasiliły się od początku pandemii COVID-19;

94. z zadowoleniem przyjmuje zawarte między Serbią a Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) porozumienie w sprawie współpracy w zarządzaniu granicami, które umożliwi tej agencji wspieranie Serbii w zarządzaniu granicami i prowadzeniu wspólnych działań; zauważa, że Serbia odegrała aktywną, opartą na współpracy i konstruktywną rolę w zarządzaniu granicami zewnętrznymi UE;

Czwartek, 25 marzec 2021

95. uważa, że UE jest głównym partnerem handlowym Serbii, a także głównym inwestorem w tym kraju i głównym darczyńcą pomocy; przyjmuje do wiadomości podjętą w październiku 2019 r. przez Serbię decyzję w sprawie podpisania umowy o wolnym handlu z Euroazjatycką Unią Gospodarczą; oczekuje jednak, że Serbia będzie działać zgodnie z polityką handlową UE; przypomina o zobowiązaniu Unii do obrony swoich interesów przez łagodzenie negatywnych skutków umów o wolnym handlu z Euroazjatycką Unią Gospodarczą podpisanych przez państwa, które wystąpiły o członkostwo w Unii Europejskiej i podpisały układ o stabilizacji i stowarzyszeniu, takie jak Serbia; wyraża ubolewanie, że Serbia nadal nie jest członkiem Światowej Organizacji Handlu;

96. wzywa Serbię do poprawy dostosowania do prawa pracy UE, przyjęcia nowej ustawy o prawie do strajku, rozwiązania problemu pracy nierejestrowanej oraz zmiany ustawy o nadzorze nad inspekcjami w celu zapewnienia zgodności z odpowiednimi konwencjami MOP, które zostały ratyfikowane przez Serbię;

97. zachęca Serbię do zapewnienia, że posiada wystarczające środki finansowe i zasoby instytucjonalne na politykę społeczną i zatrudnienia;

98. z zadowoleniem przyjmuje stały udział Serbii w operacjach zarządzania kryzysowego w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); zachęca Serbię do podtrzymania obecnych zobowiązań dotyczących zapewnienia personelu dla czterech misji i operacji w ramach WPBiO, a także do dążenia do dalszego udziału w nich w przyszłości; z zadowoleniem przyjmuje ustalenia w sprawie walki z terroryzmem podpisane między UE a Serbią; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje poprawę na polu współpracy regionalnej i międzynarodowej w zakresie zwalczania terroryzmu i brutalnego ekstremizmu;

99. wyraża zaniepokojenie wzrastającym uzależnieniem Serbii od wyposażenia i technologii obronnych i dotyczących bezpieczeństwa pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej, które obejmują system masowego monitoringu w Belgradzie oraz masowe gromadzenie danych osobowych bez odpowiednich zabezpieczeń, oraz niewystarczającą przejrzystością procedur przetargów publicznych w sektorze bezpieczeństwa; jest nadal zaniepokojony ścisłą współpracą polityczną i militarną Serbii z Rosją, w tym ciągłą obecnością obiektów lotnictwa rosyjskiego w Niszu; wzywa Serbię do dostosowania się do WPBiO i jej instrumentów;

100. ponawia apel do władz serbskich, aby kontynuowały wysiłki służące likwidacji schedy po byłych komunistycznych służbach specjalnych przez udostępnienie archiwów opinii publicznej, co będzie jednym z kroków w kierunku demokracji Serbii; wzywa Serbię do zintensyfikowania procesu sukcesji oraz wdrażania obowiązków związanych z podziałem wspólnych archiwów byłej Jugosławii; powtarza w związku z tym, że bardzo istotne jest zapewnienie pełnego dostępu do wszystkich materiałów archiwalnych, zwłaszcza materiałów tajnych służb byłej Jugosławii (UDBA) oraz tajnych służb Jugosłowiańskiej Armii Ludowej (KOS); ponownie apeluje do władz o ułatwianie dostępu do tych archiwów, które dotyczą byłych republik Jugosławii, i o zwrócenie ich odpowiednim rządom, jeśli wystąpią z takim wnioskiem;

101. przypomina, że UE jest największym dostawcą pomocy finansowej dla Serbii; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji na rzecz bardziej strategicznego inwestowania na Bałkanach Zachodnich w ramach specjalnego planu gospodarczo-inwestycyjnego dla Bałkanów Zachodnich; uznaje znaczenie planu gospodarczo-inwestycyjnego we wspieraniu zrównoważonej łączności, kapitału ludzkiego, konkurencyjności i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także we wzmacnianiu współpracy regionalnej i transgranicznej z myślą o zwiększeniu szans administracji na szczeblu lokalnym i regionalnym na czerpanie korzyści z tych inwestycji; podkreśla, że wszelkie inwestycje muszą dążyć do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego i celów Europejskiego Zielonego Ładu;

102. podkreśla, że celem planu gospodarczo-inwestycyjnego powinno być wspieranie niezbędnych reform strukturalnych w dziedzinie infrastruktury, energii, środowiska i edukacji i że plan ten powinien być wdrożony jak najszybciej i w jak najskuteczniejszy sposób, aby poprawić widoczność projektów finansowanych ze środków UE i zwiększyć zaufanie obywateli Serbii do Unii Europejskiej i jej instytucji;

103. wzywa współustawodawców do dopracowania zarówno zachęt, jak i warunkowości w przyszłym Instrumencie Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) oraz do skorzystania z mechanizmów zawieszenia w przypadku poważnego regresu; uważa, że kluczowe znaczenie ma to, by IPA III wspierał dalsze umacnianie podstawowych wartości i dobre rządy; uważa, że zasada odwracalności procesu akcesyjnego w ramach odnowionej metodyki „więcej za więcej i mniej za mniej” powinna również znaleźć wyraźne odzwierciedlenie w finansowaniu przedakcesyjnym; ponownie podkreśla, że skala wsparcia finansowego powinna być adekwatna do rzeczywistego wskaźnika wdrożonych reform;

104. wzywa władze Serbii do jak najlepszego wykorzystania realokacji środków z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej dokonanej przez Unię Europejską, aby pomóc w złagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19; podkreśla znaczenie zwrócenia szczególnej uwagi na grupy znajdujące się w trudnej sytuacji;

Czwartek, 25 marzec 2021

105. przypomina, że UE szybko zmobilizowała natychmiastowe wsparcie dla Bałkanów Zachodnich w celu zaradzenia kryzysowi zdrowotnemu wynikającemu z pandemii COVID-19 i ułatwienia społeczno-gospodarczej odbudowy regionu;
106. apeluje do Komisji i państw członkowskich o przydzielenie wystarczającej liczby szczepionek przeciwko COVID-19 obywatelom wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich;
107. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Serbii.
-

Czwartek, 25 marzec 2021

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2021)0091

Wniosek o uchylenie immunitetu Lívii Járóki

Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku o uchylenie immunitetu Lívii Járóki (2020/2198(IMM))

(2021/C 494/16)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek o uchylenie immunitetu Lívii Járóki, złożony przez prokuratora generalnego Prokuratury przy Sądzie Apelacyjnym w Brukseli 9 lipca 2020 r., o czym poinformowano na posiedzeniu plenarnym w dniu 14 września 2020 r.,
 - uwzględniając zrezygnowanie przez Livię Járókę z prawa do udzielenia wyjaśnień zgodnie z art. 9 ust. 6 Regulaminu,
 - uwzględniając art. 8 i 9 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, jak również art. 6 ust. 2 Aktu dotyczącego wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z dnia 20 września 1976 r.,
 - uwzględniając wyroki wydane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dniach 21 października 2008 r., 19 marca 2010 r., 6 września 2011 r., 17 stycznia 2013 r. i 19 grudnia 2019 r.⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 5 ust. 2, art. 6 ust. 1 oraz art. 9 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A9-0050/2021),
- A. mając na uwadze, że prokurator generalny Prokuratury przy Sądzie Apelacyjnym w Brukseli złożył wniosek o uchylenie immunitetu posłanki do Parlamentu Europejskiego z ramienia Węgier Lívii Járóki w związku z naruszeniem art. 11 ust. 1 akapit pierwszy belgijskiego dekretu królewskiego z dnia 1 grudnia 1975 r. ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące policji drogowej i korzystania z dróg publicznych, a także art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 16 marca 1968 r. o policji drogowej; mając na uwadze, że konkretnie przestępstwo dotyczy przekroczenia dozwolonej prędkości;

⁽¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 października 2008 r., *Marra/De Gregorio i Clemente*, C-200/07 i C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; wyrok Sądu z dnia 19 marca 2010 r., *Gollnisch/Parlament*, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; wyrok Sądu z dnia 6 września 2011 r., *Patriciello*, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; wyrok Sądu z dnia 17 stycznia 2013 r., *Gollnisch/Parlament*, T-346/11 i T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2019 r., *Junqueras Vies*, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

Czwartek, 25 marzec 2021

- B. mając na uwadze, że w dniu 17 listopada 2018 r. o godz. 10.30 stałe automatyczne urządzenie w Uccle, działające pod nieobecność wykwalifikowanego agenta, wykazało przekroczenie maksymalnej dozwolonej prędkości przez pojazd zarejestrowany na nazwisko Livia Járóka; mając na uwadze, że sporządzono protokół, a w dniu 29 listopada 2018 r. do Lívii Járóki przesłano kopię wraz z formularzem odpowiedzi; mając na uwadze, że w celu ustalenia, czy L. Járóka była kierowcą tego pojazdu, prokurator kilkakrotnie bezskutecznie próbował jej wysłuchać; mając na uwadze, że według Wydziału Protokolarnego Federalnej Służby Publicznej do Spraw Zagranicznych Livia Járóka nie uregulowała kwestii swojego miejsca zamieszkania w Belgii; mając na uwadze, że piętnaście dni po przesłaniu kopii protokołu sprawę przekazano do prokuratury w Brukseli;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 9 akapit pierwszy Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej posłowie do Parlamentu Europejskiego korzystają na terytorium swojego państwa z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa, a na terytorium innego państwa członkowskiego – z immunitetu chroniącego przed zatrzymaniem oraz immunitetu jurysdykcyjnego;
- D. mając na uwadze, że z jednej strony Parlamentu nie można uznawać za sąd, a z drugiej – że posła nie można uznawać za „oskarżonego” w kontekście procedury uchylenia immunitetu ⁽²⁾;
- E. mając na uwadze, że decyzja o uchyleniu immunitetu w danej sprawie należy wyłącznie do Parlamentu; mając również na uwadze, że Parlament może w sposób rozsądny uwzględnić stanowisko posła przy podejmowaniu decyzji o uchyleniu jego immunitetu ⁽³⁾;
- F. mając na uwadze, że zarzucane przestępstwo nie ma bezpośredniego ani oczywistego związku z wykonywaniem przez Livię Járókę mandatu posłanki do Parlamentu Europejskiego, ani nie stanowi opinii ani głosowania wyrażonego podczas wykonywania przez nią obowiązków posłanki do Parlamentu Europejskiego w rozumieniu art. 8 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej;
- G. mając na uwadze, że w niniejszej sprawie Parlament nie był w stanie wykazać istnienia *fumus persecutionis*, to znaczy wystarczająco poważnego i precyzyjnego domniemania, że procedurę wszczęto z zamiarem zaszkodzenia działalności politycznej posłanki;
1. podejmuje decyzję o uchyleniu immunitetu Lívii Járóki;
 2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do natychmiastowego przekazania niniejszej decyzji i sprawozdania właściwej komisji władzom Belgii i Lívii Járóce.

⁽²⁾ Wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 2019 r., Briois/Parlement, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

⁽³⁾ Wyrok Sądu z dnia 15 października 2008 r., Mote/Parlament, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440, pkt 28.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0092

Wniosek o uchylenie immunitetu Jeana-François Jalkha

Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku o uchylenie immunitetu Jeana-François Jalkha (2020/2110(IMM))

(2021/C 494/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek o uchylenie immunitetu Jeana-François Jalkha z dnia 16 czerwca 2020 r. przekazany przez prokuratora przy Sądzie Apelacyjnym w Paryżu w związku z postępowaniem prowadzonym przez sędziów śledczych pod zarzutem nadużycia zaufania, oszustwa popełnionego przez zorganizowaną grupę, fałszerstwa i posługiwanie się fałszywymi dokumentami, pozorowania pracy przez pozorowanie zatrudnienia pracownika, sprzeniewierzenia środków publicznych i przywłaszczenia sprzeniewierzonych środków publicznych i ogłoszony na posiedzeniu plenarnym w dniu 8 lipca 2020 r.,
 - po wysłuchaniu wyjaśnień Thierry’ego Marianiego, który wystąpił w zastępstwie Jeana-François Jalkha, zgodnie z art. 9 ust. 6 Regulaminu,
 - uwzględniając art. 8 i 9 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, jak również art. 6 ust. 2 Aktu dotyczącego wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z dnia 20 września 1976 r.,
 - uwzględniając wyroki wydane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dniach 21 października 2008 r., 19 marca 2010 r., 6 września 2011 r., 17 stycznia 2013 r. i 19 grudnia 2019 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 26 Konstytucji Republiki Francuskiej,
 - uwzględniając art. 5 ust. 2, art. 6 ust. 1 oraz art. 9 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A9-0051/2021),
- A. mając na uwadze, że sędziowie śledczy złożyli wniosek o uchylenie immunitetu parlamentarnego Jeana-François Jalkha, żeby wysłuchać jego wyjaśnień w związku z zarzucanymi przestępstwami;
- B. mając na uwadze wniosek o uchylenie immunitetu parlamentarnego Jeana-François Jalkha w związku zarzutem nadużycia zaufania, fałszerstwa dokumentów i posługiwanie się fałszywymi dokumentami, oszustwa popełnionego przez zorganizowaną grupę, pozorowania pracy przez pozorowanie zatrudnienia pracownika, sprzeniewierzenia środków publicznych i przywłaszczenia sprzeniewierzonych środków publicznych, które to czyny są przewidziane w art. 314-1, 314-10, 321-2, 321-3, 321-4, 321-9, 321-10, 441-1, 441-10, 441-11, 313-1, 313-2, 313-3, 313-7, 313-8, 313-9, 432-15 i 432-17 francuskiego kodeksu karnego oraz art. L8221-1, L8221-5, L8224-1, L8224-3, L8224-4 i L8224-5 francuskiego kodeksu pracy, i podlegają karze na tej podstawie;
- C. mając na uwadze, że postępowanie zostało wszczęte w dniu 5 grudnia 2016 r. w następstwie postępowania wstępnego rozpoczętego po doniesieniu przez ówczesnego przewodniczącego Parlamentu Europejskiego w dniu 9 marca 2015 r. w związku z pewną liczbą asystentów parlamentarnych posłów do Parlamentu Europejskiego należących do Frontu Narodowego;
- D. mając na uwadze, że z analizy schematu organizacyjnego Frontu Narodowego, opublikowanego w lutym 2015 r., wynika, że spośród 23 posłów do PE z ramienia FN i 54 asystentów parlamentarnych jedynie 15 posłów oraz 21 krajowych asystentów parlamentarnych i pięciu akredytowanych asystentów parlamentarnych figurowało w tym schemacie; mając na uwadze, że pewna liczba asystentów parlamentarnych zgłaszała, że miejscem ich pracy – niekiedy w pełnym wymiarze czasu pracy – jest siedziba Frontu Narodowego w Nanterre, chociaż mieszkali w odległości od 120 do 945 km od zgłoszonego miejsca zatrudnienia; mając na uwadze, że z obecnego etapu dochodzenia wynika, że ośmiu asystentów parlamentarnych nie wykonywało praktycznie żadnej pracy w zakresie pomocy parlamentarnej lub zajmowało się tą pracą w marginalnym wymiarze czasu;

⁽¹⁾ wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 października 2008 r., *Marra/De Gregorio i Clemente*, C-200/07 i C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; wyrok Sądu z dnia 19 marca 2010 r., *Gollnisch/Parlament*, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2011 r., *Patriciello*, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; wyrok Sądu z dnia 17 stycznia 2013 r., *Gollnisch/Parlament*, T-346/11 i T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2019 r., *Junqueras Vies*, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

Czwartek, 25 marzec 2021

- E. mając na uwadze, że w wyniku podjętych czynności stwierdzono także okoliczności budzące wątpliwości co do faktycznego sprawowania obowiązków w Parlamencie Europejskim odnośnych asystentów parlamentarnych, mianowicie:
- umowy o pracę w charakterze europejskiego asystenta parlamentarnego zawierane między dwiema umowami o pracę dla Frontu Narodowego;
 - kumulacja umów o pracę w charakterze asystenta posła do Parlamentu Europejskiego i umów zawartych z Frontem Narodowym;
 - umowy o pracę zawarte z Frontem Narodowym natychmiast po umowach o pracę w charakterze asystenta posła do PE;
- F. mając na uwadze, że dochodzenie wykazało, że Jean-François Jalkh był zatrudniony jako krajowy asystent parlamentarny Jeana-Marie Le Pena w okresie od lipca 2009 r. do kwietnia 2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, z miesięcznym wynagrodzeniem brutto wynoszącym 3 011,14 EUR; mając na uwadze, że jednocześnie zajmował kilka stanowisk kierowniczych we Froncie Narodowym, kolejno lub równocześnie, i otrzymywał wynagrodzenie od dwóch różnych przedsiębiorstw za kontrole rachunków kampanii; mając na uwadze, że w dniu 29 stycznia 2016 r. sekretarz generalny Parlamentu Europejskiego podjął decyzję o odzyskaniu od posła Jeana-Marie Le Pena kwoty 320 026,23 EUR wypłaconej przez Parlament z tytułu umowy z Jeanem-François Jalkhem; mając na uwadze, że różne skargi wniesione na tę decyzję zostały oddalone, w szczególności wyrokiem Sądu Unii Europejskiej z dnia 7 marca 2018 r.⁽²⁾ i postanowieniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 28 listopada 2018 r.⁽³⁾;
- G. mając na uwadze, że dochodzenie wykazało również, że jako poseł do Parlamentu Europejskiego Jean-François Jalkh zatrudnił krajową asystentkę parlamentarną w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 4 stycznia 2016 r., z wyjątkiem okresu od 24 sierpnia 2015 r. do 14 grudnia 2015 r., z miesięcznym wynagrodzeniem brutto wynoszącym 2 950 EUR; mając na uwadze, że nie znaleziono żadnych wiadomości elektronicznych lub innego śladu jej pracy jako asystentki parlamentarnej posła do Parlamentu Europejskiego; mając na uwadze, że wspomniana asystentka parlamentarna została ujęta w planie zatrudnienia Frontu Narodowego opublikowanym w lutym 2015 r. jako asystentka wiceprzewodniczącego odpowiedzialnego za sprawy prawne Jeana-François Jalkha; mając na uwadze, że znaleziono jej e-maile z okresu kampanii wyborczej przed wyborami we Francji w 2015 r. oraz wyborów samorządowych w 2014 r. podpisywane „Asystentka Jeana-François Jalkha – sztab wyborczy”; mając na uwadze, że stwierdzono również wysyłane od czerwca 2015 r. do 21 grudnia 2015 r. e-maile informujące o jej pracy na rzecz kampanii wyborczej Walleranda de Saint-Justa, który był na czele listy Frontu Narodowego w wyborach regionalnych w Île de France, mimo że jej umowa o pracę w charakterze asystentki parlamentarnej została w tym celu zawieszona jedynie na okres od dnia 24 sierpnia do dnia 14 grudnia 2015 r.; mając na uwadze, że w dniu 11 grudnia 2019 r. została ona postawiona w stan oskarżenia pod zarzutem przywłaszczenia sprzeniewierzonych środków publicznych;
- H. mając na uwadze, że sędziowie śledczy uważają za konieczne przesłuchanie Jeana-François Jalkha;
- I. mając na uwadze, że w dniu 18 grudnia 2018 r. śledczy wezwali Jeana-François Jalkha do stawienia się, jednakże ten ostatni po zgłoszeniu swojej gotowości nie stawił się na rozprawie, po tym jak jego pełnomocnicy wystąpili z wnioskiem, cztery dni przed uzgodnionym terminem, o odroczenie, wskazując jednocześnie, że Jean-François Jalkh chce skorzystać z przysługującego mu prawa do odmowy składania wyjaśnień; mając na uwadze, że pomimo pisma z dnia 19 lutego 2019 r. od jego adwokata potwierdzającego gotowość do dobrowolnego złożenia wyjaśnień Jean-François Jalkh ponownie nie stawił się na kolejne wezwanie śledczych z dnia 25 czerwca 2019 r., nie uzasadniając swojej nieobecności; mając na uwadze, że następnie – powołując się na immunitet posła – odmówił stawiennictwa przed sędziami śledczymi, którzy wezwali go do stawienia się w dniu 15 listopada 2019 r.;
- J. mając na uwadze, że z uwagi na konieczność przesłuchania Jeana-François Jalkha w sprawie stawianych mu zarzutów właściwy organ złożył wniosek o uchylenie immunitetu posła;
- K. mając na uwadze, że z jednej strony Parlamentu nie można uznawać za sąd, a z drugiej – że posła nie można uznawać za „oskarżonego” w kontekście procedury uchylenia immunitetu⁽⁴⁾;

⁽²⁾ Wyrok Sądu (szósta izba) z dnia 7 marca 2018 r., Jean-Marie Le Pen/Parlament Europejski, sprawa T-140/16, ECLI:EU:T:2018:122.

⁽³⁾ Postanowienie Sądu (czwarta izba) z dnia 28 listopada 2018 r., Jean-Marie Le Pen/Parlament Europejski, sprawa C-303/18 P, ECLI:EU:C:2018:962.

⁽⁴⁾ Wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 2019 r., Briois/Parlament, sprawa T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

Czwartek, 25 marzec 2021

- L. mając na uwadze, że zgodnie z art. 9 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej posłowie do Parlamentu Europejskiego korzystają na terytorium swojego państwa z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa;
 - M. mając na uwadze, że zgodnie ustępem drugim art. 26 francuskiej konstytucji „żaden członek parlamentu nie może być aresztowany ani poddany pozbawieniu lub ograniczeniu wolności w sprawach dotyczących zbrodni lub występku bez zgody prezydium izby, do której należy; zgoda taka nie jest wymagana w przypadku schwytania na gorącym uczynku lub skazania prawomocnym wyrokiem”;
 - N. mając na uwadze, że immunitet parlamentarny ma na celu ochronę Parlamentu i jego członków przed postępowaniami sądowymi w związku z działaniami podejmowanymi w ramach wykonywania obowiązków parlamentarnych, których nie można oddzielić od tych obowiązków;
 - O. mając na uwadze, że w tym przypadku Parlament nie znalazł dowodów wskazujących na zaistnienie *fumus persecutionis*, czyli okoliczności wskazujących na leżący u podstaw przedmiotowego postępowania sądowego zamiar zaszkodzenia działalności politycznej jako posła do Parlamentu Europejskiego;
 - 1. podejmuje decyzję o uchyleniu immunitetu Jeana-François Jalkha;
 - 2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do natychmiastowego przekazania niniejszej decyzji i sprawozdania właściwej komisji władzom francuskim i Jeanowi-François Jalkhowi.
-

Czwartek, 25 marzec 2021

III

(Akty przygotowawcze)

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2021)0093

System zasobów własnych Unii Europejskiej *****Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady ustanawiającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 608/2014 (10045/2020 – C9-0024/2021 – 2018/0132(APP))****(Specjalna procedura ustawodawcza – zgoda)**

(2021/C 494/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt rozporządzenia Rady (10045/2020),
- uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 311 akapit czwarty Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (C9-0024/2021),
- uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej i uchylającą decyzję 2014/335/UE, Euratom ⁽²⁾, w szczególności jej art. 10,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie następujących WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r. ⁽³⁾ oraz w sprawie reformy systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28).

⁽²⁾ Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 51.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 71.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0226.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0449.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0032.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając oświadczenia Komisji i Rady z dnia 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 15 maja 2020 r. w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych, zasobów własnych i planu naprawy gospodarczej ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 16 września 2020 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając art. 105 ust. 1 i 4 Regulaminu,
 - uwzględniając zalecenie Komisji Budżetowej (A9-0047/2021),
1. wyraża zgodę na projekt rozporządzenia Rady;
 2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0124.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0220.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0094

Brak sprzeciwu wobec aktu delegowanego: identyfikacja i rejestracja bydła, owiec i kóz

Decyzja Parlamentu Europejskiego w sprawie niewyrażania sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego Komisji z dnia 19 lutego 2021 r. zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) nr 640/2014 w odniesieniu do przepisów dotyczących niezgodności związanych z systemem identyfikacji i rejestracji bydła, owiec i kóz oraz dotyczących obliczania poziomu kar administracyjnych w odniesieniu do zwierząt zgłoszonych w ramach systemów pomocy lub środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą (C(2021)00993 – 2021/2566(DEA))

(2021/C 494/19)

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (C(2021)00993),
 - uwzględniając pismo Komisji z dnia 26 lutego 2021 r., w którym Komisja zwraca się do Parlamentu o oświadczenie, że nie wyraża on sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego,
 - uwzględniając pismo Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 marca 2021 r. skierowane do przewodniczącego Konferencji Przewodniczących Komisji,
 - uwzględniając art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013⁽¹⁾, w szczególności jego art. 63 ust. 4, art. 64 ust. 6, art. 77 ust. 7 oraz art. 115 ust. 5,
 - uwzględniając art. 111 ust. 6 Regulaminu,
 - uwzględniając zalecenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące decyzji,
 - uwzględniając fakt, że w określonym w art. 111 ust. 6 tiret trzecie i czwarte Regulaminu terminie, który upłynął dnia 25 marca 2021 r., nie zgłoszono sprzeciwu,
- A. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 21/2004⁽²⁾ państwa członkowskie mają ustanowić system identyfikacji i rejestracji owiec i kóz, a rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾ zawiera wymogi podobne do wymogów systemu identyfikacji i rejestracji bydła, w związku z czym należy dostosować przepisy dotyczące uwzględniania niezgodności związanych z systemem identyfikacji i rejestracji tych trzech kategorii zwierząt;
- B. mając na uwadze, że zważywszy na ewolucję zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, a także w celu uproszczenia należy dostosować kary administracyjne w odniesieniu do systemów pomocy związanej z produkcją zwierzęcą i środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą, określone w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 640/2014⁽⁴⁾ w drodze wyłączenia maksymalnie trzech zwierząt, w odniesieniu do których ustalono, że są niezatwierdzone, ze stosowania kar administracyjnych oraz w drodze dostosowania poziomu kar, które mają być stosowane w przypadku ustalenia, że nie zatwierdzono więcej niż trzech zwierząt;

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

(2) Rozporządzenie Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i dyrektywy 92/102/EWG i 64/432/EWG (Dz.U. L 5 z 9.1.2004, s. 8);

(3) Rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczące etykietowania mięsa wołowego i produktów z mięsa wołowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz.U. L 204 z 11.8.2000, s. 1).

(4) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz.U. L 181 z 20.6.2014, s. 48).

Czwartek, 25 marzec 2021

1. oświadcza, że nie wyraża sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego;
 2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej decyzji Radzie i Komisji.
-

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0099

Ogólne ramy dla sekurytyzacji oraz szczególne ramy dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy po pandemii COVID-19 *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/2402 w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy po pandemii COVID-19 (COM(2020)0282 – C9-0207/2020 – 2020/0151(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2021/C 494/20)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2020)0282),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0207/2020),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego z dnia 23 września 2020 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 29 października 2020 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismami z dnia 16 grudnia 2020 r. i 17 marca 2021 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0215/2020),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2020)0151

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 25 marca 2021 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/2402 w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy po kryzysie związanym z COVID-19

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2021/557.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 377 z 9.11.2020, s.1.

⁽²⁾ Dz.U. C 10 z 11.1.2021, s. 30.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0100

Zmiana rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do dostosowań ram sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do dostosowań ram sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w odpowiedzi na pandemię COVID-19 (COM(2020)0283 – C9-0208/2020 – 2020/0156(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2021/C 494/21)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2020)0283),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0208/2020),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego z dnia 23 września 2020 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 29 października 2020 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 16 grudnia 2020 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0213/2020),
1. zatwierdza poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2020)0156

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 25 marca 2021 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do dostosowań ram sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2021/558.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 377 z 9.11.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 10 z 11.1.2021, s. 30.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0101

Kontrola wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijny system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa, pomocy technicznej i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania (wersja przekształcona) (COM(2016)0616 – C8-0393/2016 – 2016/0295(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza – przekształcenie)

(2021/C 494/22)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0616),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 oraz art. 207 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0393/2016),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie bardziej uporządkowanego wykorzystania techniki przekształcania aktów prawnych⁽¹⁾,
 - uwzględniając pismo Komisji Prawnej z dnia 27 marca 2017 r. skierowane do Komisji Handlu Międzynarodowego zgodnie z art. 110 ust. 3 Regulaminu,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 18 listopada 2020 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 110 i 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz opinię przedstawioną przez Komisję Spraw Zagranicznych (A8-0390/2017),
- A. mając na uwadze, że konsultacyjna grupa robocza służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji stwierdziła, że wniosek Komisji nie zawiera żadnych zmian merytorycznych innych niż te określone jako takie we wniosku, oraz mając na uwadze, że w odniesieniu do ujednoczenia niezmienionych przepisów wcześniejszych aktów z tymi zmianami wniosek ogranicza się do zwykłego ujednoczenia istniejących tekstów, bez zmiany co do istoty;
1. uchwała poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu, biorąc pod uwagę zalecenia konsultacyjnej grupy roboczej służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji;
 2. przyjmuje do wiadomości oświadczenie Komisji załączone do niniejszej rezolucji;
 3. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 77 z 28.3.2002, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TC1-COD(2016)0295

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 25 marca 2021 r.w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... ustanawiającego unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania (wersja przekształcona)

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2021/821.)

Czwartek, 25 marzec 2021

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ

Oświadczenie Komisji w sprawie programu budowania zdolności na potrzeby kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania

Komisja uznaje znaczenie wspólnego programu dotyczącego budowania zdolności i szkoleń w zakresie wydawania zezwoleń i egzekwowania przepisów na potrzeby skutecznego unijnego systemu kontroli wywozu. Komisja, w porozumieniu z Grupą Koordynacyjną ds. Produktów Podwójnego Zastosowania, zobowiązuje się do zbadania skutków dla zasobów ludzkich i finansowych, jakie może pociągnąć za sobą taki program, w celu określenia wariantów dotyczących koncepcji, warunków i realizacji programu budowania zdolności i szkoleń.

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0104

Zasoby własne oparte na wspólnej skonsolidowanej podstawie opodatkowania osób prawnych, na unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji i na niepoddawanych recyklingowi odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych *

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie obliczania zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi, metod i procedury udostępniania tych zasobów własnych, środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych oraz niektórych aspektów zasobów własnych opartych na dochodzie narodowym brutto (13142/2020 – C9-0018/2021 – 2018/0131(NLE))

(Konsultacja)

(2021/C 494/23)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt Rady (13142/2020),
- uwzględniając art. 322 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, na mocy których Rada skonsultowała się z Parlamentem (C9-0018/2021),
- uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej i uchylając decyzję 2014/335/UE, Euratom ⁽²⁾, w szczególności jej art. 10,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie następujących WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r. ⁽³⁾ oraz w sprawie reformy systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli ⁽⁷⁾,
- uwzględniając oświadczenia Komisji i Rady z dnia 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych, zasobów własnych i planu naprawy gospodarczej ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28).

⁽²⁾ Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 51.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 71.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0226.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0449.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0032.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0124.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 16 września 2020 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając art. 82 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A9-0048/2021),
1. zatwierdza po poprawkach projekt Rady;
 2. zwraca się do Rady o poinformowanie go, jeśli uzna ona za stosowne odejście od tekstu przyjętego przez Parlament;
 3. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego projektu;
 4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Poprawka 1

Projekt rozporządzenia

Motyw 13

Projekt Rady

- (13) *Należy ustanowić wiarygodną i szybką procedurę przeglądu w celu rozstrzygnięcia ewentualnych sporów, które mogą powstać między państwem członkowskim a Komisją dotyczących kwoty jakichkolwiek korekt sprawozdań dotyczących zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi lub dotyczących przypisania państwu członkowskiemu zarzutu niedostarczenia danych, a zatem uniknięcia czasochłonnych i kosztownych postępowań o naruszenie przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.*

Poprawka

skreśla się

Poprawka 2

Projekt rozporządzenia

Motyw 15

Projekt Rady

- (15) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do **ustanowienia** formularzy sprawozdań dotyczących zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi **oraz w odniesieniu do dalszego sprecyzowania procedury przeglądu w celu rozstrzygnięcia ewentualnych sporów między państwem członkowskim a Komisją**. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.

Poprawka

- (15) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do formularzy sprawozdań dotyczących zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0220.

Czwartek, 25 marzec 2021

Poprawka 3
Projekt rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 4

Projekt Rady

4. *Odnośne państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji z wnioskiem o dokonanie przeglądu dostosowania zgłoszonego w piśmie, o którym mowa w ust. 3 w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania tego pisma. Ten przegląd kończy się decyzją, którą Komisja przyjmuje nie później niż trzy miesiące od daty otrzymania wniosku państwa członkowskiego. W przypadku gdy w decyzji Komisji kwoty zostaną zmienione całkowicie lub częściowo stosownie do dostosowania zgłoszonego w piśmie, o którym mowa w ust. 3, dane państwo członkowskie udostępni odpowiednią kwotę. Ani wniosek państwa członkowskiego o dokonanie przeglądu dostosowania, ani skarga o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji nie mają wpływu na obowiązek państwa członkowskiego polegający na udostępnieniu kwoty odpowiadającej dostosowaniu.*

Poprawka

skreśla się

Poprawka 4
Projekt rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 5

Projekt Rady

5. *Komisja może przyjąć akty wykonawcze dodatkowo doprecyzowujące procedurę przeglądu, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 14 ust. 3.*

Poprawka

skreśla się

Poprawka 5
Projekt rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 1 – akapit 4

Projekt Rady

Spory między państwem członkowskim a Komisją dotyczące odpowiedzialności państwa członkowskiego za przypisywane mu niedostarczenie danych, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. d) niniejszego ustępu, rozstrzygane są w drodze przeglądu, o którym mowa w art. 9 ust. 4.

Poprawka

skreśla się

Czwartek, 25 marzec 2021

Poprawka 6
Projekt rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 2

Projekt Rady

Poprawka

2. W przypadku gdy przegląd, o którym mowa w art. 9 ust. 4, inicjuje państwo członkowskie odsetki oblicza się począwszy od dnia określonego przez Komisję zgodnie z art. 9 ust. 3.

skreśla się

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0105

Pobór środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej *

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89 w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej (12771/2020 – C9-0364/2020 – 2018/0133(NLE))

(Konsultacja)

(2021/C 494/24)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt Rady (12771/2020),
- uwzględniając art. 322 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, na mocy których Rada skonsultowała się z Parlamentem (C9-0364/2020),
- uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych⁽¹⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającą decyzję 2014/335/UE, Euratom⁽²⁾, w szczególności jej art. 10,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie następujących WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r.⁽³⁾ oraz w sprawie reformy systemu zasobów własnych Unii Europejskiej⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli⁽⁷⁾,
- uwzględniając oświadczenia Komisji i Rady z dnia 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych, zasobów własnych i planu naprawy gospodarczej⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 16 września 2020 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej⁽⁹⁾,
- uwzględniając art. 82 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A9-0049/2021),

⁽¹⁾ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28).

⁽²⁾ Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 51.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 71.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0226.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0449.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0032.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0124.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0220.

Czwartek, 25 marzec 2021

1. zatwierdza po poprawkach projekt Rady;
2. zwraca się do Rady o poinformowanie go, jeśli uzna ona za stosowne odejście od tekstu przyjętego przez Parlament;
3. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego projektu;
4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Poprawka 1

Projekt rozporządzenia

Artykuł 1 – punkt 8

Rozporządzenie (EWG, Euratom) No 1553/89

Artykuł 9

Projekt Rady

„Artykuł 9

1. Wszelkie korekty sprawozdań, o których mowa w art. 7 ust. 1, odnoszące się do poprzednich lat budżetowych, niezależnie od ich przyczyny, muszą być dokonywane w porozumieniu między Komisją a danym państwem członkowskim.

Jeżeli państwo członkowskie i Komisja nie zgadzają się co do danej korekty, Komisja za pomocą pisma informuje odnośne państwo członkowskie o koniecznej korekcie. Pismo to stanowi »środek«, o których mowa w art. 12 ust. 2 lit. c) rozporządzenia Rady 609/2014.

2. Odnośne państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji z wnioskiem o dokonanie przeglądu korekty zgłoszonej zgodnie z ust. 1 akapit drugi w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania pisma, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi. Ta procedura przeglądu kończy się decyzją Komisji, którą Komisja przyjmuje nie później niż trzy miesiące po dacie otrzymania wniosku państwa członkowskiego.

W przypadku gdy w decyzji Komisji kwoty zostaną zmienione całkowicie lub częściowo stosownie do korekty, dane państwo członkowskie udostępnia odpowiednią kwotę. Ani wniosek państwa członkowskiego o dokonanie przeglądu korekty, ani skarga o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji nie mają wpływu na obowiązek państwa członkowskiego polegający na udostępnieniu kwoty odpowiadającej korekcie.

Wszystkie korekty należy wprowadzać do sprawozdań zbiorczych zmieniających poprzednie sprawozdania za dane lata budżetowe.

Poprawka

„Artykuł 9

1. Wszelkie korekty sprawozdań, o których mowa w art. 7 ust. 1, odnoszące się do poprzednich lat budżetowych, niezależnie od ich przyczyny, muszą być dokonywane w porozumieniu między Komisją a danym państwem członkowskim.

Jeżeli państwo członkowskie i Komisja nie zgadzają się co do danej korekty, Komisja za pomocą pisma informuje odnośne państwo członkowskie o koniecznej korekcie. Pismo to stanowi »środek«, o których mowa w art. 12 ust. 2 lit. c) rozporządzenia Rady **(UE, Euratom) nr 609/2014.**

Czwartek, 25 marzec 2021

Projekt Rady

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dodatkowo wyszczególniające warunki proceduralne dotyczące procedury przeglądu, o której mowa w ust. 2. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 13 ust. 3. Przyjęcie tych aktów wykonawczych odbywa się bez uszczerbku dla stosowania procedury przeglądu określonej w ust. 2.

4. Po dniu 31 lipca czwartego roku następującego po danym roku budżetowym nie dokonuje się żadnych dalszych korekt sprawozdań, o których mowa w art. 7 ust. 1, chyba że korekty te dotyczą spraw już wcześniej zgłoszonych przez Komisję albo dane państwo członkowskie.”;

Poprawka

2. Po dniu 31 lipca czwartego roku następującego po danym roku budżetowym nie dokonuje się żadnych dalszych korekt sprawozdań, o których mowa w art. 7 ust. 1, chyba że korekty te dotyczą spraw już wcześniej zgłoszonych przez Komisję albo dane państwo członkowskie.”

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0106

Wytyczne dotyczące budżetu na rok 2022 – sekcja III**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2022, sekcja III – Komisja (2020/2265(BUI))**

(2021/C 494/25)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ (dalej zwane „rozporządzeniem finansowym”),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027⁽²⁾ (dalej zwane „rozporządzeniem w sprawie WRF”), wspólne oświadczenia uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją w tym kontekście⁽³⁾, a także powiązane deklaracje jednostronne⁽⁴⁾,
- uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych⁽⁵⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającą decyzję 2014/335/UE, Euratom⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii⁽⁸⁾,
- uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2021⁽⁹⁾ i wspólne oświadczenia uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją, które zostały do niego załączone,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) z dnia 8 października 2018 r. w sprawie globalnego ocieplenia o 1,5 °C,
- uwzględniając sprawozdanie z globalnej oceny różnorodności biologicznej i funkcjonowania ekosystemów opracowane przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów Organizacji Narodów Zjednoczonych,

⁽¹⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11.

⁽³⁾ Dz.U. C 444 I z 22.12.2020.

⁽⁴⁾ Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, Załącznik 2: Oświadczenia (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0357).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 23.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 93 z 17.3.2021, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 8 czerwca 2020 r. pt. „Wyzwania demograficzne – dalsze działania”,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 70/1 z dnia 25 września 2015 r. zatytułowaną „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2016 r.,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych oraz swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2017 r. w tej sprawie⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu⁽¹¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie wytycznych budżetowych na rok 2022,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie pełnego stosowania przepisów dorobku Schengen w Bułgarii i w Rumunii: zniesienie kontroli na wewnętrznych granicach lądowych, morskich i powietrznych⁽¹²⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 marca 2020 r. zatytułowany „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej pandemii COVID-19”, (C(2020)1863),
- uwzględniając art. 93 Regulaminu,
- uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisję Kultury i Edukacji,
- uwzględniając stanowisko w formie poprawek przedstawione przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
- uwzględniając pisma przesłane przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Kontroli Budżetowej, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisję Spraw Konstytucyjnych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A9-0046/2021),

Powrót na właściwe tory: budżet na 2022 r. na wyjście z kryzysu związanego z COVID-19

1. uważa, że ze względu na szczególną niepewność co do prognoz gospodarczych, które nie przewidują, że gospodarka powróci w 2022 r. do poziomu sprzed pandemii, oraz nadrzędną potrzebę szybkiej, sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu naprawy szkód gospodarczych i społecznych oraz szkód w kontekście zatrudnienia spowodowanych przez pandemię COVID-19, budżet Unii na 2022 r. powinien odgrywać jeszcze bardziej kluczową rolę w zapewnianiu pozytywnego i wymiernego wpływu na życie obywateli oraz w przyczynianiu się do pobudzenia gospodarki europejskiej, przyciąganiu zrównoważonych inwestycji oraz ochronie miejsc pracy i tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy w całej Unii, a także w sprostaniu wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu i transformacją cyfrową oraz zwiększonymi ambicjami UE w dziedzinie klimatu na 2030 r. z myślą o osiągnięciu do 2050 r. neutralności klimatycznej, a także w zmniejszaniu różnic gospodarczych, społecznych, terytorialnych, edukacyjnych, pokoleniowych i różnic w traktowaniu mężczyzn i kobiet;

2. w związku z tym zamierza ustanowić przyszłościowy budżet, który będzie miał zasadnicze znaczenie dla procesu odbudowy gospodarczej oraz umożliwi Unii pobudzenie inwestycji i rozwiązanie problemu bezrobocia, wspieranie transformacji cyfrowej i ekologicznej, położenie nacisku na Europejską Unię Zdrowotną, promowanie sprzyjającej włączeniu społecznemu odbudowy, koncentrując się na młodym pokoleniu, a także zapewnienie obywatelom UE bezpiecznego i dostatniego otoczenia; uważa, że priorytety te mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania procesu odbudowy gospodarczej i stworzenia podstaw bardziej odpornej Unii zgodnie z porozumieniem paryskim;

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 242 z 10.7.2018, s. 24.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 388 z 13.11.2020, s. 18.

Czwartek, 25 marzec 2021

Dynamiczna gospodarka w celu pobudzenia inwestycji i rozwiązania problemu bezrobocia

3. przypomina, że małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) stanowią trzon gospodarki europejskiej, bowiem stanowią prawie 99 % wszystkich przedsiębiorstw w państwach członkowskich i odpowiadają za około trzy czwarte wszystkich miejsc pracy; podkreśla znaczący wkład MŚP w tworzenie miejsc pracy, wzrost gospodarczy i stabilność; jest zaniepokojony poważnymi i długotrwałymi skutkami kryzysu dla MŚP i zamierza zapewnić tym przedsiębiorstwom wystarczające finansowanie za pośrednictwem różnych programów UE;

4. podkreśla w tym kontekście znaczenie odpowiednio finansowanego programu na rzecz jednolitego rynku w celu zwiększenia konkurencyjności, promowania przedsiębiorczości, poprawy dostępu do rynków i skutecznego wspierania małych przedsiębiorstw, w tym poprzez rozwój umiejętności cyfrowych i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości; zwraca ponadto uwagę na potencjał programu InvestEU w zakresie ułatwiania uruchamiania zrównoważonych, innowacyjnych i społecznych inwestycji, ale również w zakresie zapewniania wsparcia kapitałowego MŚP dotkniętym kryzysem; uznaje pilną potrzebę stworzenia przyjaznego dla MŚP otoczenia biznesowego oraz wspierania klastrów i sieci MŚP, a także zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw; podkreśla w szczególności potrzebę wspierania na szczeblu UE inicjatyw mających na celu ułatwienie tworzenia nowych przedsiębiorstw typu start-up i poprawę ich dostępu do finansowania, jako środka sprzyjającego innowacjom, tworzeniu miejsc pracy i przedsiębiorczości młodzieży;

5. podkreśla stałą potrzebę wielokrotnego zwiększania inwestycji w badania naukowe, rozwój i innowacje, aby uczynić z Unii siłę napędową Europejskiego Zielonego Ładu i transformacji cyfrowej; podkreśla w związku z tym szczególne zasługi programu „Horyzont Europa”, w tym działań Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych; uważa za niezbędne zapewnienie MŚP, przedsiębiorstwom typu start-up i uniwersytetom odpowiedniego i dostosowanego do potrzeb wsparcia w dziedzinie badań naukowych i innowacji, tak aby mogły one aktywnie uczestniczyć w tych ogromnych wyzwaniach; zwraca uwagę, jak ważne jest wspieranie współpracy między środowiskiem akademickim a przemysłem; podkreśla, że pandemia COVID-19 wyraźnie pokazała znaczenie europejskich badań nad produktami farmaceutycznymi i szczepionkami jako sposobu wzmocnienia odporności UE w przypadku kryzysu zdrowotnego;

6. podkreśla, że odpowiedź Unii na wyzwania związane z pandemią COVID-19 musi być poparta szybkimi i ukierunkowanymi decyzjami budżetowymi; domaga się w tym kontekście, by zaskakująco wysoka kwota umorzeń środków na programy badawcze została w całości udostępniona w ramach programu „Horyzont Europa”, z zachowaniem pełnej zgodności z art. 15 ust. 3 rozporządzenia finansowego, jako jeden z kluczowych sposobów pozwalających na neutralizację nowych wariantów wirusa, a także przygotowanie na przyszłe zagrożenia, w interesie zdrowia publicznego i ratowania życia; podkreśla, że ten poziom umorzeń nie został przewidziany i w związku z tym nie został włączony do porozumienia w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF);

7. podkreśla kluczową rolę polityki spójności UE jako głównej polityki inwestycyjnej Unii i jednego z fundamentów trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także wskazuje na jej wyjątkową europejską wartość dodaną i wkład w ogólny harmonijny rozwój UE oraz jej państw członkowskich i regionów; podkreśla w szczególności jej potencjał w zakresie stymulowania wzrostu gospodarczego i tworzenia większej liczby wysokiej jakości miejsc pracy, które mają kluczowe znaczenie dla procesu odbudowy gospodarczej; podkreśla jej kluczową rolę w osiągnięciu strategicznych celów UE, takich jak spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna oraz konwergencja między państwami członkowskimi i w ich obrębie, sprawiedliwa transformacja, wysokiej jakości zatrudnienie, konkurencyjna, społeczna, zielona gospodarka o obiegu zamkniętym oraz innowacje, a także jej rolę jako siły napędowej sprawiedliwej, sprzyjającej włączeniu społecznemu i zrównoważonej Unii;

8. wskazuje na długoterminowe skutki przedłużenia okresu obowiązywania odstępstwa od zasad pomocy państwa w czasie obecnego kryzysu na jednolitym rynku dla państw członkowskich o ograniczonych funduszach publicznych i ograniczonych zdolnościach fiskalnych; podkreśla, że budżet UE odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu ścisłej współpracy państw członkowskich i UE w dążeniu do łagodzenia społeczno-gospodarczych skutków pandemii oraz znalezienia konkretnych rozwiązań umożliwiających zachowanie równych warunków działania na jednolitym rynku oraz wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej między regionami UE;

9. podkreśla, że wspólna polityka rolna (WPR) i wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb) stanowią fundament europejskiej integracji, której celem jest zapewnienie Europejczykom bezpiecznych dostaw dostępnej cenowo żywności o wysokiej jakości oraz suwerenności żywnościowej, prawidłowe funkcjonowanie rynków rolnych, zrównoważony rozwój regionów wiejskich oraz wymiana pokoleń rolników; przypomina o kluczowej roli tych polityk w przyczynianiu się do stabilnych i akceptowalnych dochodów rolników i rybaków, zwłaszcza w obecnej trudnej sytuacji; zwraca się o zwrócenie szczególnej uwagi na rolnictwo na małą skalę, młodych rolników i małe przedsiębiorstwa rybackie oraz utrzymanie stabilnego i bezpiecznego łańcucha żywnościowego dla obywateli europejskich; zwraca uwagę na szereg sektorów rolnych,

Czwartek, 25 marzec 2021

które poważnie ucierpiały w wyniku pandemii COVID-19 i innych kryzysów, oraz w stosownych przypadkach popiera ukierunkowane wzmocnienie odpowiednich linii budżetowych poświęconych środkom wspierania rynku; przypomina, że wyzwaniom tym należy stawić czoła, przygotowując jednocześnie reformę WPR, która ma odgrywać bardziej zasadniczą rolę w realizacji ambicji Europejskiego Zielonego Ładu;

10. podkreśla potrzebę szczególnego pobudzenia sektora turystyki, zwłaszcza sektora hotelarsko-gastronomicznego, w którym w wyniku pandemii COVID-19 odnotowano szczególnie dotkliwy spadek aktywności gospodarczej, co miało katastrofalny wpływ, zwłaszcza na te regiony, które są w dużym stopniu uzależnione od turystyki; podkreśla, że sektor turystyki stanowi ważny filar gospodarki Unii i zatrudnia istotną część siły roboczej, w szczególności w MŚP i przedsiębiorstwach rodzinnych; oczekuje, że odpowiednie programy UE, w tym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, polityka regionalna, program „Cyfrowa Europa” lub InvestEU, zapewnią decydujący wkład w długoterminową konkurencyjność i zrównoważenie sektora oraz że konieczne zasoby zostaną udostępnione w budżecie UE na 2022 r.; ponownie wyraża rozczarowanie faktem, że wniosek Parlamentu dotyczący specjalnego programu UE w dziedzinie turystyki nie został uwzględniony;

11. podkreśla potrzebę opracowania kompleksowej europejskiej strategii kosmicznej i uznaje wartość dodaną unijnego programu kosmicznego; podkreśla w szczególności, że Unia powinna wspierać rozwój innowacyjnych i konkurencyjnych segmentów – segmentu kosmicznego (*upstream*) (ciężki przemysł kosmiczny) i segmentu wykorzystania danych (*downstream*) (zastosowania oparte na danych pozyskanych w przestrzeni kosmicznej); zwraca uwagę na ważną rolę Agencji UE ds. Programu Kosmicznego (EUSPA) oraz na potrzebę zapewnienia jej niezbędnego poziomu finansowania i personelu;

Sprostanie wyzwaniom związanym z transformacją cyfrową i transformacją ekologiczną

12. podkreśla pilną potrzebę, zwiększoną przez kryzys związany z COVID-19, zlikwidowania przepaści cyfrowej, w szczególności poprzez ukończenie tworzenia europejskiego obszaru edukacji i wdrożenie planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej w celu osiągnięcia celów w zakresie umiejętności cyfrowych oraz poprzez wspieranie uczenia się sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także potrzebę przyspieszenia transformacji cyfrowej w Europie; zwraca uwagę na znaczenie zapewnienia wystarczającego finansowania programów UE i synergii między nimi w celu stworzenia warunków sprzyjających szybszemu wprowadzaniu na rynek przełomowych technologii i innowacji oraz umożliwienia europejskiej gospodarce i sektorowi publicznemu odgrywania wiodącej roli w transformacji cyfrowej; uważa, że program „Cyfrowa Europa” ma zasadnicze znaczenie dla poprawy konkurencyjności Europy w światowej gospodarce cyfrowej i osiągnięcia suwerenności technologicznej; oczekuje, że program ten pobudzi inwestycje w unijne obliczenia wielkiej skali, etyczną sztuczną inteligencję, technologię 5G i cyberbezpieczeństwo, a także promowanie zaawansowanych umiejętności cyfrowych w całej gospodarce i społeczeństwie; wzywa państwa członkowskie i Komisję do przestrzegania kryteriów, zgodnie z którymi co najmniej 20 % środków z RRF powinno zostać przeznaczonych na transformację cyfrową;

13. podkreśla centralną rolę budżetu UE w zapewnieniu powodzenia Europejskiego Zielonego Ładu, w tym strategii na rzecz bioróżnorodności, oraz zastosowaniu zasady „nie szkodzić”, pobudzaniu odbudowy gospodarczej i społecznej państw członkowskich po kryzysie związanym z koronawirusem, dzięki przekształceniu wyzwań ekologicznych w inwestycje i możliwości przeprowadzenia reform strukturalnych, oraz ułatwianiu sprawiedliwego przejścia na bardziej zrównoważoną, inkluzywną i odporną gospodarkę; przypomina, że transformacja ta wymaga istotnych zmian strukturalnych oraz że nie wszystkie państwa członkowskie, regiony i miasta rozpoczynają transformację, startując z tego samego poziomu lub dysponują takimi samymi zdolnościami do reagowania; podkreśla w szczególności potrzebę zadbania o to, by odpowiednie zasoby, w tym fundusze służące odbudowie i mechanizm sprawiedliwej transformacji, leżały u podstaw nowej strategii na rzecz wzrostu gospodarczego, aby umożliwić Unii wywiązanie się ze jej zobowiązań, przy jednoczesnym zapewnieniu, że nikt nie zostanie pominięty, oraz zamierza ściśle monitorować wdrażanie tej strategii w budżecie na 2022 r.; podkreśla w tym kontekście, że inwestowanie w efektywność energetyczną, gospodarkę o obiegu zamkniętym, zrównoważoną i przystępną cenowo inteligentną mobilność oraz nowoczesną i odporną infrastrukturę UE to kluczowe czynniki przywrócenia konkurencyjności, przyczynienia się do osiągnięcia celów UE w dziedzinie klimatu i budowania strategicznej autonomii UE, a także promowania zrównoważonego przemysłu; ponadto dostrzega kluczową rolę odgrywaną przez instrument „Łącząc Europę” w tworzeniu powiązań między Unią a wszystkimi jej regionami, w tym najbardziej oddalonymi, wyspiarskimi i słabo zaludnionymi, w sektorze transportowym, cyfrowym i energetycznym;

14. podkreśla znaczenie wspierania działań w dziedzinie klimatu i ochrony środowiska poprzez zapewnienie dodatkowych środków na odpowiednie programy i instrumenty w budżecie UE, w szczególności na program LIFE; podkreśla ponadto, że w duchu uwzględniania kwestii klimatu należy zintensyfikować wysiłki we wszystkich obszarach polityki w celu osiągnięcia ogólnego celu w zakresie wydatków na klimat w całym okresie obowiązywania WRF na lata 2021-2027 wynoszącego co najmniej 30 % całkowitej kwoty budżetu Unii i wydatków z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy; ponadto zwraca uwagę na potrzebę ciągłych działań na rzecz zapewnienia 7,5 % rocznych wydatków

Czwartek, 25 marzec 2021

w WRF na cele związane z różnorodnością biologiczną w 2024 r. i 10 % od 2026 r.; wzywa do pełnego zaangażowania Parlamentu w opracowywanie solidniejszych, bardziej przejrzystych i kompleksowych metod realizacji i śledzenia takich wydatków oraz oczekuje corocznych konsultacji z Komisją i Radą, jak określono w porozumieniu międzyinstytucjonalnym;

15. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeznaczenia wystarczających środków finansowych na wdrażanie strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności, w tym dzięki pobudzeniu badań naukowych i innowacji w celu przejścia na bezpieczne i zrównoważone od zaprojektowania chemikalia, materiały i produkty oraz dzięki zapewnieniu odpowiednich i zrównoważonych zasobów dla Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA), a także wdrażaniu planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym w oparciu o nietoksyczne cykle materiałowe, a także przyszłego Planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby;

Silna Europejska Unia Zdrowia

16. potwierdza znaczenie i potencjał programu UE dla zdrowia, który w nowych WRF stał się największym programem w dziedzinie zdrowia, jaki kiedykolwiek był finansowany z budżetu UE; oczekuje wzmocnienia synergii między wszystkimi programami UE, których celem jest wzmacnianie zdolności systemów opieki zdrowotnej UE, a także ich gotowości na kryzysy i potencjału zapobiegania im, a programami zapewniającymi dodatkowe inwestycje w sektorze zdrowia, takimi jak Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), program „Horyzont Europa” i „Cyfrowa Europa”; uważa, że gromadzenie rezerw powinno stanowić priorytet w budżecie UE w ramach programów rescEU i UE dla zdrowia; podkreśla znaczenie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności dla zapewnienia, by UE była lepiej przygotowana na wszelkie rodzaje katastrof naturalnych, pandemii i sytuacji kryzysowe i sprawniej na nie reagowała;

17. uważa, że kryzys związany z COVID-19 spowodował niespotykane dotąd obciążenie systemów opieki zdrowotnej państw członkowskich, a także ujawnił braki w zdolnościach produkcyjnych, jeśli chodzi o szczepionki i inne podstawowe produkty medyczne w Unii; podkreśla w związku z tym, że Unia potrzebuje solidarności i zbiorowej odpowiedzialności, co przekłada się na większe kompetencje UE w zakresie polityki ochrony zdrowia i bardziej konkretne działania na rzecz silniejszej Europejskiej Unii Zdrowia; podkreśla, że obecny kryzys pokazał potrzebę zwiększenia inwestycji w infrastrukturę i umiejętności w opiece zdrowotnej, a także potrzebę uporania się z wcześniejszymi niedostatkami w inwestowaniu; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie inkubatora HERA (COM(2021)0078) jako narzędzia służącego zwiększeniu wysiłków na rzecz wykrywania wariantów COVID-19, dostosowania szczepionek, poprawy skuteczności badań klinicznych, przyspieszenia zatwierdzania przez organy regulacyjne i przyspieszenia produkcji szczepionek; podkreśla, że duża część zdolności produkcyjnych jest zlokalizowana poza Unią, co komplikuje dostawę produktów leczniczych, gdy są potrzebne, oraz stanowi przeszkodę, którą należy zlikwidować w trakcie tworzenia Europejskiej Unii Zdrowotnej; podkreśla znaczenie zapewnienia wystarczających funduszy, aby pomóc w zwiększeniu zdolności produkcyjnych, jeśli chodzi o szczepionki, odtrutki i inne podstawowe leki w państwach członkowskich, oraz umożliwić szybkie reagowanie w ramach budżetu UE na 2022 r. w sytuacjach nadzwyczajnych;

18. ubolewa, że w 2020 r. u 2,7 mln ludzi w UE zdiagnozowano nowotwór, a około 1,3 mln osób zmarło z tego powodu; z zadowoleniem przyjmuje europejski plan walki z rakiem, który stanowi ważny filar silniejszej Europejskiej Unii Zdrowotnej; zgodnie z planem dostrzega potrzebę wzmocnienia i egzekwowania podejścia Unii do zapobiegania nowotworom, leczenia ich i opieki nad chorymi; wnioskuje o odpowiedni przydział środków z budżetu na 2022 r. na stosowne programy UE, szczególnie Program UE dla zdrowia i klaster Zdrowie w ramach filaru II programu „Horyzont Europa” oraz program „Cyfrowa Europa”, aby finansować nowe technologie, badania naukowe i innowacje w ramach walki Unii z rakiem;

19. w szczególności zwraca uwagę na zasadniczą rolę odgrywaną przez Europejską Agencję Leków (EMA) i Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) w trwającej pandemii COVID-19; apeluje o odpowiednie fundusze w budżecie na 2022 r., aby umożliwić tym kluczowym agencjom kontynuowanie ich pracy; oczekuje na wniosek w sprawie ustanowienia unijnego urzędu ds. gotowości i reagowania na wypadek stanu zagrożenia zdrowia (HERA) w celu zapewnienia skutecznej i skoordynowanej gotowości i zdolności reagowania Unii w przypadku przyszłych kryzysów zdrowotnych; przypomina o potrzebie zapewnienia HERA nowych zasobów, aby zagwarantować, że nie wpłynie on niekorzystnie na istniejące programy, strategie polityczne i agencje, oraz zagwarantować skuteczną synergii z EMA i ECDC;

Odbudowa gospodarcza sprzyjająca włączeniu społecznemu ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia

20. podkreśla, że podobnie jak w następstwie kryzysu finansowego z 2008 r. skutki kryzysu związanego z COVID-19 szczególnie mocno dotyczą młodych ludzi, ponieważ wiążą się ze zwiększonym bezrobociem młodzieży oraz negatywnym wpływem na edukację i zdrowie psychiczne, w szczególności jeśli chodzi osoby dopiero wchodzące na rynek pracy; podkreśla w związku z tym, że należy w pełni zbadać wszystkie możliwości finansowania, aby skutecznie poprawić

Czwartek, 25 marzec 2021

integrację na rynku pracy, w szczególności dzięki szkoleniom zawodowym, środkom służącym poprawie włączenia społecznego, warunków pracy i ochrony socjalnej, w tym osób z niepełnosprawnościami, a także perspektyw rodzinnych i życiowych młodych ludzi, z uwzględnieniem dyrektywy w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym;

21. podkreśla, że Unia nie znajdzie trwałej drogi do odbudowy bez ustrukturyzowanej strategii na rzecz młodego pokolenia; w związku z tym zwraca uwagę na ogromne znaczenie zwiększenia środków finansowych na programy unijne, takie jak Erasmus+, których zasługi, jeśli chodzi o poszerzenie możliwości kształcenia, szkolenia i zatrudnienia w całej Unii, są niekwestionowane; podkreśla, że Erasmus+ to sztandarowy program Unii, który jest powszechnie znany wśród jej obywateli i który przyniósł wymierne korzyści; zwraca uwagę na potencjał tego programu w promowaniu doskonałości i zapewnianiu młodym ludziom dostępu do innowacji i przedsiębiorczości dzięki doradztwu i edukacji sprzyjającym włączeniu społecznemu, a także na potrzebę szkoleń i działań na rzecz mobilności w ramach kształcenia dorosłych; ubolewa nad negatywnym wpływem kryzysu związanego z COVID-19 na program Erasmus+, skutkującym znacznym ograniczeniem liczby osób mogących korzystać z tego programu; podkreśla w tym kontekście znaczenie budżetu na 2022 r. dla zrekompensowania straconych szans; wzywa Komisję do dalszego promowania edukacji w zakresie obywatelstwa europejskiego i uczestnictwa obywatelskiego; ponawia swój apel do państw członkowskich o przeznaczenie co najmniej 10 % środków finansowych w ramach planów odbudowy i zwiększania odporności na wysokiej jakości włączającą edukację;

22. uważa, że należy znaleźć trwałe i długoterminowe rozwiązania, aby skutecznie stawić czoła strukturalnym wyzwaniom demograficznym, a także ograniczyć drenaż mózgow na obszarach i w regionach wiejskich, wyspiarskich, oddalonych i słabiej rozwiniętych UE; podkreśla, że należy przeznaczyć środki finansowe na rewitalizację regionów, których dotknął problem wyludnienia, inwestując w politykę socjalną i demograficzną, która wspierałaby rodziny, oraz na zapewnienie starzającemu się społeczeństwu w Europie odpowiedniego wsparcia w zakresie dostępu do opieki zdrowotnej, mobilności i usług publicznych; podkreśla potrzebę utworzenia odpowiednich struktur w celu badania tendencji i proponowania środków służących odpowiedniemu przeciwdziałaniu zmianom demograficznym, na przykład poprzez dodanie w przyszłości specjalnych kryteriów w odniesieniu do metod przyznawania środków z funduszy strukturalnych;

23. podkreśla, że kobiety są nieproporcjonalnie bardziej dotknięte skutkami pandemii COVID-19; podkreśla znaczenie wdrażania budżetu uwzględniającego aspekt płci, aby przy planowaniu wydatków publicznych jednakowo uwzględniać mężczyzn i kobiety; w tym kontekście wzywa Komisję do przyspieszenia, w ścisłej współpracy z Parlamentem, wprowadzania skutecznej, przejrzystej i kompleksowej metodyki pomiaru odpowiednich wydatków związanych z płcią, jak określono w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, aby pokazać wymierne rezultaty w odniesieniu do budżetu na 2022 r. oraz z myślą o rozszerzeniu metodyki na wszystkie programy WRF; wzywa ponadto do szybkiego wdrożenia europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci; zwraca uwagę na niepokojący i nasilający się regres w obszarze równouprawnienia płci i praw kobiet, a także na konieczność uruchomienia wszystkich unijnych instrumentów w celu przeciwdziałania temu zjawisku; domaga się dodatkowych zasobów w celu wsparcia ochrony i promowania praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz powszechnego dostępu do nich, a także wsparcia obrońców praw kobiet;

24. podkreśla, że proces odbudowy nie może nikogo pomijać i że w związku z tym Unia i państwa członkowskie muszą zwalczać ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego; podkreśla, że budżet Unii na 2022 r. i Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy powinny przyczynić się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ i Europejskiego filaru praw socjalnych poprzez wspieranie uczenia się przez całe życie, wzmocnienie dialogu społecznego i zagwarantowanie wszystkim dostępu do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, mobilność, odpowiednie żywienie i godziwe warunki mieszkaniowe; podkreśla w związku z tym wartość dodaną EFS+ i uważa, że w ramach zarządzania dzielonego należy przeznaczyć odpowiednie środki finansowe na wdrożenie gwarancji dla młodzieży i przyszłej gwarancji dla dzieci; z zadowoleniem przyjmuje skupienie się na wymiarze społecznym Europy podczas kolejnego Szczytu Społecznego w Porto;

25. podkreśla, że sektor kultury i sektor kreatywny, a także turystyka kulturalna należą i nadal będą należeć do głównych sektorów, które ponoszą ciężar kryzysu, jakiego doświadcza UE; wzywa do przyjęcia dodatkowych środków dla tych sektorów i zapewnienia dodatkowego finansowania dla powiązanych programów UE, w szczególności programu „Kreatywna Europa”; z zadowoleniem przyjmuje twórczą i interdyscyplinarną inicjatywę nowy europejski Bauhaus;

Zapewnienie obywatelom europejskim bezpiecznego i dostatniego otoczenia

26. uważa, że wzrost gospodarczy i dobrobyt, bezpieczeństwo wewnętrzne, ochrona granic zewnętrznych UE, prawa podstawowe, właściwe funkcjonowanie strefy Schengen i swoboda przemieszczania się w obrębie UE są nierozdzielnie ze sobą powiązane i przynoszą wzajemne korzyści; podkreśla, że dalsza integracja strefy Schengen, oparta na ocenach ekspertów, dałaby państwom członkowskim posiadającym granice zewnętrzne UE większe możliwości finansowe

Czwartek, 25 marzec 2021

w zakresie zarządzania tymi granicami; przypomina, że strefa Schengen przynosi korzyści gospodarcze uczestniczącym w niej państwom; podkreśla, że gospodarka UE mogłaby zwiększyć dynamikę dzięki przyjęciu do strefy Schengen krajów ubiegających się o to, które już spełniają wszystkie wymogi techniczne; podkreśla, że przystąpienie tych państw członkowskich do strefy Schengen wzmocniłoby wpływ budżetu Unii i funduszy odbudowy oraz wywarłoby bezpośredni wpływ na szybszą odbudowę gospodarczą; ponawia swój apel o szybkie włączenie Rumunii, Bułgarii i Chorwacji do strefy Schengen; podkreśla znaczenie solidnych inwestycji UE w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego w celu wzmocnienia ścigania przestępstw i reakcji wymiaru sprawiedliwości UE na transgraniczne zagrożenia przestępczością oraz promowania wymiany informacji;

27. odnotowuje, że w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 przewidziano wyższe niż w poprzednich latach kwoty na realizację polityki migracyjnej, azylowej i integracyjnej; oczekuje, że kwestia azylu i migracji pozostanie istotnym punktem w działaniach UE; podkreśla, że środki solidarnościowe, takie jak programy relokacji, przesiedlanie lub przyjmowanie ze względów humanitarnych pozostają niezwykle istotne w oczekiwaniu na gruntowną reformę wspólnego europejskiego systemu azylowego; podkreśla w związku z tym, że państwa członkowskie będą nadal wymagać wsparcia finansowego na potrzeby przyjmowania, rejestracji i rozpatrywania wniosków o azyl, a także na powroty i relokację; wzywa do przeznaczenia większych środków finansowych na koordynację z krajami tranzytu i krajami pochodzenia nielegalnych imigrantów w celu kontrolowania i powstrzymania handlu ludźmi i przemytu ludzi; jest głęboko zaniepokojony nieprzerwanie rosnącą liczbą ofiar śmiertelnych na Morzu Śródziemnym i uważa, że działania poszukiwawczo-ratownicze są obowiązkiem, którego nie można pozostawić wyłącznie podmiotom niepaństwowym; dodaje, że państwa trzecie na granicach zewnętrznych Unii, przez które odbywają się przepływy migracyjne do UE, także będą potrzebowały dalszego wsparcia finansowego; podkreśla ważną rolę Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) w tym względzie oraz jej niedawno rozszerzony mandat, a także wzywa do odpowiedniego finansowania agencji, aby umożliwić jej realizację działań we wszystkich obszarach odpowiedzialności wchodzących w zakres jej nowego mandatu; podkreśla, że skuteczne zarządzanie granicami zewnętrznymi musi być zgodne z prawem unijnym i międzynarodowym, z poszanowaniem w szczególności prawa do azylu i zasady non-refoulement, w szczególności w kontekście ostatnich zarzutów dotyczących udziału agencji w operacjach zawracania; przypomina zatem o potrzebie rekrutacji urzędników ds. praw podstawowych, zgodnie z art. 110 rozporządzenia (UE) 2019/1896⁽¹³⁾, aby przyczynić się do propagowania praw podstawowych w ramach europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami; podkreśla, że zwiększeniu środków budżetowych przeznaczonych na agencję Frontex musi towarzyszyć odpowiednie zwiększenie rozliczalności i przejrzystości oraz że jest ono uzależnione od przestrzegania przez agencję prawa unijnego;

28. podkreśla potrzebę zapewnienia odpowiedniego finansowania, zasobów ludzkich i szkoleń personelu wszystkim agencjom działającym w dziedzinie bezpieczeństwa, sprawiedliwości, azylu, migracji i zarządzania granicami, aby mogły one wypełniać swoje zwiększone obowiązki, zwraca również uwagę na znaczenie współpracy między nimi, potrzebę innowacji i dostosowań technologicznych oraz kluczową rolę tych agencji we wzmacnianiu współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi; podkreśla znaczenie właściwego wdrażania wielkoskalowych systemów informacyjnych UE w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz zarządzania operacyjnego tymi systemami;

29. zdecydowanie popiera wzmoczone starania UE na rzecz przeciwdziałania rosnącym zagrożeniom dla bezpieczeństwa, takim jak terroryzm, radykalizacja i brutalny ekstremizm, przemyt, handel ludźmi, handel narkotykami, cyberprzestępczość i zagrożenia hybrydowe w Europie i w krajach sąsiadujących oraz kampanie dezinformacyjne przeciwko europejskim demokracjom kierowane przez państwa trzecie, a także na rzecz poprawy koordynacji takich programów na szczeblu UE; przypomina, że ostatnie ataki terrorystyczne pokazały, że konieczne jest zwiększenie interoperacyjności systemów informacyjnych w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, aby wzmocnić bezpieczeństwo wewnętrzne Unii; zauważa, że pandemia doprowadziła do nowych wyzwań w obszarze zwalczania przestępczości; z zadowoleniem przyjmuje zatem strategię w zakresie unii bezpieczeństwa przedstawioną przez Komisję 24 lipca 2020 r. i wzywa do odpowiedniego finansowania zawartych w niej planów działania;

30. przypomina, że poszanowanie praworządności jest zasadniczym warunkiem wstępnym przestrzegania zasad należytego zarządzania finansami określonych w art. 317 TFUE; z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie 1 stycznia 2021 r. rozporządzenia w sprawie praworządności, które ustanawia system warunkowości, oraz zdecydowanie opowiada się za jego pełnym, natychmiastowym i prawidłowym wdrożeniem; wzywa do znacznego zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na zapewnienie ochrony tych podstawowych zasad; podkreśla zatem konieczność posiadania przez Prokuraturę Europejską (EPPO) odpowiedniego wyposażenia, środków finansowych i zasobów kadrowych do zwalczania przestępstw przeciwko budżetowi Unii, oraz nalega, by organ ten mógł nadrobić zaległości w otwartych sprawach oraz posiadał zdolności do przeglądu i rozpatrywania wszystkich nowych spraw;

⁽¹³⁾ . Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylecia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624(Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1).

Czwartek, 25 marzec 2021

31. podkreśla, że promowanie europejskich wartości i kultur odgrywa aktywną rolę we wspieraniu demokracji, niedyskryminacji i równości płci, oraz w zwalczaniu dezinformacji i fałszywych wiadomości; wyraża zaniepokojenie pogorszeniem się sytuacji w zakresie praworządności, demokracji i praw podstawowych w niektórych państwach członkowskich oraz podkreśla potrzebę środków finansowych na wsparcie wolności prasy, mediów i swobody artystycznej w Unii; podkreśla, że nowy program „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” ma strategiczne znaczenie dla wzmocnienia obywatelstwa europejskiego i demokracji, równości i praworządności w UE, a także dla wspierania ofiar przemocy motywowanej płcią; przypomina również, że program „Sprawiedliwość” obejmuje cel szczegółowy polegający na wspieraniu i propagowaniu szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości, z myślą o rozwijaniu wspólnej kultury prawnej, sądowniczej i praworządności; wzywa do równomiernego wydatkowania środków finansowych na te programy w okresie WRF i apeluje o pełne wykorzystanie rocznych funduszy na wskazane cele szczegółowe; ponadto z zadowoleniem przyjmuje stałe, kompleksowe prace Agencji Praw Podstawowych nad prawem i praktyką państw członkowskich w tych dziedzinach; uważa, że konferencja poświęcona przyszłości Europy jest jednym z narzędzi umożliwiających stawienie czoła licznym wyzwaniom związanym z demokracją i prawami podstawowymi oraz uważa, że zasadnicze znaczenie ma to, by każda instytucja UE zaangażowana w organizację zbliżającej się konferencji i zarządzanie nią dysponowała odpowiednim budżetem administracyjnym;

32. przypomina o kluczowym wkładzie Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) w eliminowanie podstawowych przyczyn migracji i przymusowych wysiedleń, promowanie zrównoważonego rozwoju, demokracji, reform politycznych i gospodarczych, praworządności i praw człowieka, a także we wspieranie procesów wyborczych; podkreśla ponadto strategiczne znaczenie polityki rozszerzenia względem krajów Bałkanów Zachodnich; w związku z tym wzywa do przeznaczenia dodatkowych środków finansowych dla Bałkanów Zachodnich i krajów wschodniego i południowego sąsiedztwa, a także dla Agencji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) oraz na potrzeby pomocy humanitarnej; podkreśla, że UE musi dopilnować, że ma odpowiednie zasoby, aby zaradzić geopolitycznym skutkom kryzysu związanego z COVID-19, zapewnić bezpieczne i stabilne otoczenie na świecie oraz okazać solidarność z poważnie dotkniętymi państwami trzecimi poprzez uruchomienie unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego, aby pomóc tym krajom w zwiększeniu zdolności ich systemów opieki zdrowotnej, w tym w poprawie ich dostępu do szczepionek, oraz w łagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków kryzysu; podkreśla znaczenie przestrzegania systemu dystrybucji szczepionek przeciwko COVID-19, COVAX, aby zapewnić równy dostęp do szczepionek dla krajów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; ponadto z zadowoleniem przyjmuje fakt, że bezpośrednie wsparcie zostanie udzielone sąsiadom UE, a zwłaszcza jej najbliższym sąsiadom;

33. przypomina o znaczeniu zapewnienia budżetowi UE wystarczająco szczegółowej nomenklatury, aby umożliwić władzy budżetowej skuteczne wypełnianie roli decyzyjnej, a Parlamentowi, w szczególności, wypełnianie jego zadań w zakresie nadzoru i kontroli demokratycznej we wszystkich działach budżetu; nalega zatem na konieczność pełnego i jak najszybszego odzwierciedlenia w nomenklaturze budżetowej porozumienia dotyczącego rozporządzenia w sprawie ISWMR; wzywa w związku z tym Komisję do przedstawienia projektu budżetu korygującego do budżetu UE na rok 2021 w celu wdrożenia porozumienia osiągniętego podczas negocjacji dotyczących rozporządzenia w sprawie ISWMR w odniesieniu do pięciu oddzielnych puli środków finansowych na programy geograficzne w Azji, zwłaszcza na Bliskim Wschodzie, w Azji Południowej, Azji Środkowej, Azji Północnej i Południowo-Wschodniej oraz w regionie Pacyfiku, poprzez utworzenie odpowiednich oddzielnych pozycji budżetowych; uważa, że taka harmonizacja mogłaby i powinna zostać przeprowadzona przed procedurą budżetową na rok 2022;

34. podkreśla znaczenie zagwarantowanie odpowiedniego wsparcia finansowego, zarówno ze strony państw członkowskich, jak i z Europejskiego Funduszu Obronnego, aby kształtować stopniowo unijną wspólną politykę obronną oraz zwiększać bezpieczeństwo i strategiczną autonomię UE; podkreśla ponadto potrzebę poprawy konkurencyjności i innowacyjności w europejskim przemyśle obronnym, co może przyczynić się do pobudzenia wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, a także potrzebę zwiększenia zdolności rozmieszczania i skuteczności operacyjnej dzięki zwiększonym wysiłkom na rzecz wspólnego rozwoju zdolności wojskowych i cywilnych;

Szczegółowe i przekrojowe kwestie budżetu na 2022 r.

35. oczekuje, że w okresie poprzedzającym przyjęcie budżetu na 2022 r. pełen potencjał pakietu WRF zostanie wykorzystany w praktyce i ma zamiar uważnie monitorować wdrażanie wszystkich elementów osiągniętego porozumienia; przypomina, że rok 2022 będzie pierwszym rokiem stosowania dostosowań dotyczących poszczególnych programów na mocy art. 5 rozporządzenia w sprawie WRF, między innymi w odniesieniu do pul środków na sztandarowe programy UE, które mają być finansowane z nowego mechanizmu opartego na grywnach;

36. zwraca uwagę na poważne opóźnienia w realizacji programów i funduszy unijnych w okresie 2014–2020, szczególnie tych objętych zarządzaniem dzielonym; wzywa państwa członkowskie do przyspieszenia realizacji tych programów, aby nie zagrażać terminowemu uruchomieniu nowych unijnych programów przewidzianych w WRF na lata 2021–2027, a także tych finansowanych z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy; wyraża zaniepokojenie

Czwartek, 25 marzec 2021

ryzykiem dalszych opóźnień we wdrażaniu nowych programów przewidzianych w WRF ze względu na konieczność przestrzegania przez państwa członkowskie obowiązującego bardzo napiętego harmonogramu wdrażania RRF;

37. wyraża ponadto ubolewanie z powodu późnego przyjęcia WRF na lata 2021–2027 i uważa, że skutki tego opóźnienia będą odczuwalne w całym obecnym okresie WRF; podkreśla, że w związku z tym znacznie opóźniono uruchomienie wszystkich szandarowych programów UE, a także finansowanie Europejskiego Zielonego Ładu i strategii cyfryzacji; oczekuje zatem, że dołożone zostaną wszelkie starania, aby zapewnić pełną operacyjność wszystkich nowych programów UE w 2022 r.; przypomina w związku z tym wspólne oświadczenie Parlamentu, Rady i Komisji w sprawie przeciwdziałania skutkom kryzysu związanego z COVID-19, wydane we wspólnych konkluzjach w sprawie budżetu na 2021 r., w którym stwierdzono, że szczególną uwagę należy zwrócić na sektory gospodarki najbardziej dotknięte kryzysem, takie jak turystyka i MŚP, a także na osoby najbardziej dotknięte kryzysem;

38. oczekuje ponadto zapisania w budżecie na 2022 r. wystarczającego poziomu środków na płatności, zarówno w odniesieniu do nowych, jak i na potrzeby dokończenia poprzednich programów, zwłaszcza w kontekście większych oczekiwanych potrzeb w zakresie płatności w obszarze spójności i rozwoju obszarów wiejskich, oraz zagwarantowania, aby budżet Unii zapewniał niezbędny bodziec gospodarczy; jest zdecydowany zapobiegać wszelkim przyszłym kryzysom płatniczym, takim jak zaistniały na początku okresu obowiązywania poprzednich WRF, oraz zamierza w tym celu ściśle monitorować poziom zobowiązań pozostających do spłaty; wzywa Komisję do niezwłocznego przedstawienia każdego projektu budżetu korygującego, który zostanie uznany za niezbędny do zwiększenia płatności w związku z dalszym przyspieszeniem programów UE;

39. podkreśla, że w 2022 r. budżet UE zostanie znacznie wzmocniony przez Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, przy czym do końca tego roku co najmniej 60 % całkowitej kwoty środków zostanie przeznaczony na poszczególne programy; podkreśla, że ogólne wdrażanie Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy będzie ściśle monitorowane przez Parlament, przy czym szczególny nacisk zostanie położony na kontrolę RRF; wyraża jednak zaniepokojenie z powodu opóźnionego rozpoczęcia operacji zaciągania i udzielania pożyczek w ramach tego instrumentu, ponieważ nowa decyzja w sprawie zasobów własnych, zezwalająca na te operacje, nie weszła jeszcze w życie; podkreśla w związku z tym potrzebę pilnej ratyfikacji przez państwa członkowskie nowej decyzji w sprawie zasobów własnych, aby nie zagrozić szybkiej odbudowie, co przyniosłoby szkodę przyszłym pokoleniom;

40. wskazuje na prawnie wiążący charakter planu działania dotyczącego wprowadzania nowych zasobów własnych w czasie obowiązywania obecnych WRF, zapisanego w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, oraz potwierdza swoje mocne zaangażowanie w ten proces; podkreśla, że budżet Unii na 2022 r. będzie pomostem między pierwszym a drugim etapem tego planu działania; wzywa w szczególności Radę do bezzwłocznego rozpoczęcia debaty, gdy tylko Komisja przedstawi wnioski ustawodawcze w sprawie nowych zasobów własnych w oparciu o mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂, opłatę cyfrową i unijny system handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), z myślą o podjęciu decyzji do dnia 1 lipca 2022 r.; oczekuje ponadto, że dyskusje nad podatkiem od transakcji finansowych w ramach wzmocnionej współpracy zostaną ukończone z wynikiem pozytywnym do końca 2022 r., co pozwoli Komisji na przedstawienie wniosku w sprawie nowych zasobów własnych; w związku z tym zwraca uwagę na potrzebę sprawnego wdrożenia, tak aby nowe zasoby własne pokrywały co najmniej spłatę kapitału i odsetek Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy;

41. podkreśla ponadto, że oszustwa podatkowe, uchylanie się od opodatkowania i unikanie opodatkowania negatywnie wpływają na budżet UE i budżety krajowe; domaga się większej koordynacji w dziedzinie opodatkowania, aby chronić unijne i krajowe źródła dochodów;

42. podkreśla kluczową rolę, jaką odgrywają zdecentralizowane agencje Unii w zapewnianiu wsparcia operacyjnego i wiedzy fachowej w celu zapewnienia skutecznej realizacji celów polityki UE; przypomina, że agencje muszą dysponować odpowiednim personelem i dostatecznymi zasobami, aby mogły w pełni wykonywać swoje obowiązki i osiągać jak najlepsze wyniki; podkreśla, że zadania agencji ewoluują w zależności od priorytetów politycznych i podkreśla, że nowym obowiązkom muszą towarzyszyć nowe zasoby;

43. podkreśla wartość projektów pilotażowych i działań przygotowawczych w testowaniu nowych inicjatyw politycznych i tworzeniu podstaw przyszłych działań Unii; zamierza zatem zaproponować pakiet projektów pilotażowych i działań przygotowawczych zgodnie ze swoimi priorytetami politycznymi; wzywa Komisję do zadbania o to, by projekty pilotażowe i działania przygotowawcze przyjęte w budżecie były wdrażane w pełni, terminowo i we współpracy z Parlamentem oraz aby były bardziej widoczne, aby zmaksymalizować ich oddziaływanie;

Czwartek, 25 marzec 2021

44. wzywa Komisję, by podczas przygotowywania projektu budżetu na 2022 r. należycie uwzględniła priorytety polityczne i budżetowe Parlamentu określone w niniejszej rezolucji; jest jednak gotowy do optymalnego wykorzystania istniejącej elastyczności i innych przepisów określonych w rozporządzeniu w sprawie WRF i w rozporządzeniu finansowym, aby wzmocnić kluczowe programy UE w budżecie na 2022 r. i odpowiednio reagować na pilne potrzeby, które pojawiają się między innymi w związku z kryzysem zdrowotnym COVID-19 i procesem odbudowy; nalega w tym kontekście na terminowe uruchomienie instrumentu wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych, a także na uruchomienie specjalnych instrumentów WRF, takich jak Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, w celu zapewnienia w razie potrzeby wsparcia finansowego;

o

o o

45. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu.

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej
L-2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL